62999

NOUVI
ZÁKON
ALI
TESTAMENTOM
GOSZPODNA NASEGA
JEZUSA KRISZTUSA
ZDAJ OPRVICS
ZGRCSKOGA NA SZTÁRI
SZLOVENSZKI JEZIK OBRNYENI
PO
STEVAN KUZMICSI SURDÁNSZKOM.
F.

VU POSONI, MDCCCXVII.
Stámpani z Piszkmi Belnajevoj Jerbosini.

62999

UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

M. J. Stojanović
14. 3. 41.

IN = 03000 2452

EVANGYELIOM

POULEG PISZMA SZVÉTOGA

MÁTAJA.

PRVI (I.) TÁO.

I. *Roda Krisztusovoga naprej ratsunanye* 1-17. II. *Poprietyé i rodjenyé Jezusa* 18-25.

* *Evangy, na Mále Mesze, ali Devicze Márie rodjeuyá dén.*

1. 1. Knige rojsztva Jezus Krisztusa, szinà Dávidovoga, sziná Abrahámovoga. *Luk.* 3. 23.

2. Abrahám je poroudo I'záka; I'zák je pa poroudo Jákoba; Jákob je pa poroudo Juda, i brate nyegove. *Sztv.* 21. 2

3. Juda je pa poroudo Fáresa i Zára zTámare; Fáres je pa poroudo Esroma; Esrom je pa poroudo Arama. *Sztv.* 38. 29. 30.

4. Aram je pa poroudo Aminadába; Aminadáb je pa poroudo Naasszona; Naasszon je pa poroudo Salmona. *Racs.* 7. 12.

5. Salmon je pa poroudo Boóza zRáchabe; Boóz je pa poroudo Obeda zRuthe; Obed je pa poroudo Jeſſea. *Ruth.* 4. 17.

6. Jeſſe je pa poroudo Dávid Krála; Dávid Kráo je pa poroudo Salamona z Uriáſove'zené. 2. *Sam.* 12. 24.

7. Salamon je pa poroudo Roboáma; Roboám je pa poroudo Abia; Abia je pa poroudo Aſa. 1. *Král.* 11. 43.

8. Aſa je pa poroudo Joſafáta; Joſafát je pa poroudo Joráma; Jorám je pa poroudo Oziása. 1. *Král.* 15. 24.

9. Oziás je pa poroudo Joathama; Joatham je pa poroudo Acháza; Acház je pa poroudo Ezekiáſa. 2. *Král.* 15. 7-38.

10. Ezekiás je pa poroudo Manaſſeſa; Manaſſes je pa poroudo Amona; Amon je pa poroudo Jóſiáſa. 2. *Král.* 20. 21.

11. Joſiás je pa poroudo Jechoniáſa, i brate nyegove za vrejmena Babilonſzkoga ſzeljenya. 2. *Král.* 23. 34.

12. Po Babilonſzkom szeljenyej je pa Jechoniás poroudo Salathiela; Salathiel je pa poroudo Zorobábela. 1. *Kron.* 3. 17.

13. Zorobábel je pa poroudo Abiuda; Abiud je pa poroudo Eliákima; Eliákim je pa poroudo Azora. 1. *Kron.* 3. 19.

14. Azor je pa poroudo Sádoka; Sádok je pa poroudo Achima; Achim je pa poroudo Eliuda.

15. Eliud je pa poroudo Eleázara; Eleázar je pa poroudo Máthána; Máthán je pa poroudo Jákoba.

16. Jákob je pa poroudo Jó'zefa mo'zá Márie, zſtere je porodjen Jezus, kiſze zové Kriſztus.]

17. Záto vſza eta pokolejnya od Abraháma notri do Dávida izo ſtirinájſzetera pokolejnya;

i od Dávida notri do Babilonſzkoga ſzeljenyá je ſtirinájſzet pokolejny; i od Babilonſzkoga ſzeljenyá je ſtirinájſzet pokolejny notri do Kriſztuſa.

II. 18. Jezus Kriſztuſa rodjenyé je pa etak bilou: zarocsena mati nyegova Mária Jo'zefi, prvle, liki szta vkúp prisla, nájdena je noſzécsa zDúhá ſvétoga. *Luk.* 1. 27. 35.

19. Jo'zef pa nyé mou'z, pravicsen bodoucsi nej jo je ſteo oſzramotiti; nego jo je ſteo ſzkrivoma odpiſztiti. *Racs.* 6. 14.

20. Gda bi pa eta vſzebi premislávao: ovo, Angyel Goſzpodnov ſzeje nyemi ſzkázao vu ſzneh, erkoucsi: Jo'zef Szin Dávidov, neboiſze kſzebi prijéti Mário 'zeno tvojo. Ár kaſzeje vnyei poprijalo, zSzvétoga Dúhá je. *Luk.* 1. 35.

21. *Porodi pa Szina, i zváo bos imé † nyegovo Jezus; ár †† on zvelicsa lúſztvo ſzvoje od grejhov nyegovi* † *Luk.* 1. 31. †† *Djáh.* 4. 12.

22. (Tou ſzeje pa czilou záto zgoudilo: da biſze ſzpunilo, kaje povejdano od Goſzpodna po Proroki erkouesem: *Eſ.* 7. 14.

23. *Ovo, dejva. bode noſzécsa, i porodi Szina, i zváli bodo imé nyegovo: Emmánuel, stero je razklajeno: znami Boug.*) *Eſ.* 8. 8.

24. Obúdjen pa Jo'zef zeſzna, vcsíno je tak, liki je zapovedao nyemi Angyel Goszpodnov; i kſzebi je prijao 'zeno ſzvojo.

25. I nej jo je szpoznao: dokecs je nej porodíla ſziná ſzvojega prvorodjenoga; i zváo je imé nyégovo Jezus. *Luk.* 2. 7.

DRÚGI (II.) TÁO.

I. Ti moudri 1-12. *II. Od Jo'zefovoga ſzKriſztuſom i zMáriom vEgyiptom bej'zanya* 13-15. *III. Od Bethlehemszke diczé vmárjanyá* 16-18. *IV. Ti pobegnyeni zEgyiptoma vNázareth priſeſztje* 19-23.

* *Ev. Na tri Králov dén.*

I. 1. Gda fze je pa Jezus poroudo vBethlehemi Júde, vu dnévi Herodes Krála; ovo moudri fzo prisli od fzuncsenoga zhoda vJeru'zálém erkoucsi:

2. Gde je te porodjeni kráo 'Zidovfzki? Ár fzmo vidili nyegovo zvejzdo na fzuncsenom zhodi, i prisli fzmo ga molit. *Racs.* 24. 17.

3. Tou pa fzlifavfi Heroudes Kráo, zburkao sze je, i 'znyim vefz Jeru'zálem. *Iv.* 5. 7.

4. I, vkúp fzpravivfi vfze vládnike popovfzke, i pifzácse lúfztva fzpitávao je od nyih: gde bi fze meo Krifztus poroditi?

5. Oni fzo pa erkli nyemi: vBethlehemi Júde. Ár je tak pifzano po proroki: *Mik.* 5. 2. *Iv.* 7. 42.

6. I tí Bethlehem, zemla Júde, znikakfim tálom fzi nej nájménfa med poglavníki Júde. Ár fztébe bode zhájao voj; fteri bode páfzao lúsztvo moje Izraelfzko.

7. Tedaje Herodes szkrivoma zvao te moudre, i fzkrblivo je zvidávao od nyih ono vrejme; vkom fzeje fzkázala ta zvejzda.

8. I, pofzlao je vBethlehem, i ercsé: idoucfi fzkrblivo fzpitávajte od deteta; gda je pa nájdete, nazvejfztite mi, da je i jafz, tá idoucfi, molim.

9. Oni pa pofzlúhnovfi Krála, sli fzo tá. I ovo, zvejzda, ftero fzo vidili na zhodi, pred nyimi je sla; dokecs pridoucs je fztánola, gde je bilou tó dejte.

10. Vidivfi pa zvejzdo, radúvali fzo fze jáko zvelikom radofztyom.

11. I idoucfi vu hi'zo, najsli fzo tó dejte zMáriom materjom nyegovom: i pokleknovfi molili szo je; i oudprli fzo kincse fzvoje i darúvali fzo nyemi dári, zláto, i kadilo, i mirho. *Zolt.* 72. 10. *Es.* 60. 6.

12. I opoumenyeni od Bogá vu ſzneh, naj ſze ne vrnéjo nazáj kHeroudeſi, po drûgoj pouti ſzo sli nazáj vu ſzvoje domovine.]

II. 13. Gda ſzo pa oni odísli; ovo Angyel Goszpodnov ſzkázao ſze je vu ſzneh Jo'zefi, erkoucſi: gori ſztánovſi vzemi tó dejte i mater nyegovo i bej'zi vEgyiptom, i boj tam, dokecs ti poveim. Ár Herodes bode ísſzkao tó dejte na pogibeo.

14. On pa gori ſztánovſi vzéo je to dejte, i mater nyegovo vnocſi, i odíſao je vEgyiptom.

15. I bio je tam notri do ſzmrti Herodeſove; da bi ſze ſzpunilo; ka je povejdano od Goſzpodna po proroki erkoucsem: zEgyiptoma ſzam zváo ſziná mojega. *Oſ.* II. 1.

III. 16. Teda Herodes gda bi vido, kaj je ospotan od ti moudri raſzrdoſzeje jáko, i poſzlavſi vojſzkou ſzpomouro je vſzo deczo, vBethlehemi i vu vſzei krajnai nyegovi, od dvej lejt i ni'ze ſztaro pouleg vrejmena, ſtero je pacslivo zeznao od ti moudri.

17. Teda ſze je szpunilo ka je povejdano od Jeremiás proroka erkoucsega:

18. Gláſz je vRámi ſzliſani, placs i jocs i czvil vnougi. Ráchel je joukala ſzvoje Sziní, i nej ſze je ſteila obeſzeliti *záto*; kaj ji je nej bilou. *Jer.* 31. 15.

IV. 19. Po ſzmrti pa Herodeſove, ovo Angyel Goſzpodnov vſzneh sze je ſzkázao Jo'zefi vEgyiptomi.

20. Erkoucſi: ſztani gori vzemi tó dejte, i mater nyegovo, ino idi vIzraelſzko zemlo; Ár ſzo pomrli, ki ſzo ísſzkali dûſo deteta. *Vőid.* 4. 19.

21. On pa gori ſztanovſi vzéo je tó dejte i mater nyegovo, i ſou je vIzraelſzko zemlo.

22. Szliſavſi pa, kaj Archelaus kralûje nad Judeom meſzto Herodesa ocsé szvojega, bojao

fze je tá idti. Opoumenyeni pa od Bogá vu fzneh, fou je na fztráni Galilee.

23. I, tá pridoucfi prebivao je vmefzti, ftero fze velí Názareth: dabi fze fzpunilo povejdanye po prorokáj; kaj bode fze Nazarenfzki zváo. *Szod.* 13. 5. *Es.* 11. 1. *Zak.* 6. 12.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Predganye i krfzt Ivanov 1-12. *II. Krifztufeva okrfztsávanye.* 13-17.

I. 1. Vu oni dnévi prifao je Ivan krfztiteo predgajoucfi vu púfcsávi Judee. *Luk.* 3. 3.

2. I govorécfi: povrnte fze; ár fze je pribli'zalo Králefztvo nebefzko. *Mát.* 4. 17.

3. Ár je eto, kaje povejdano od E'zaiáfa proroka govorécsega: gláfz kricsécsega vu púfcsávi, naprávlajte pout Gofzpodnovo, rávne cfinte fzteze nyegove. *Es.* 40. 3.

4. On pa, Ivan, je meo odeteo fzvojo zgomilfzkoga kofzminya, i remeni pojáfz okouli ledovjouv fzvoji; nyegova hrána je pa bíla, kobilicze i polfzki méd. *Mark.* 1. 6.

5. Teda je vő sou knyemi Jeru'zalem, i vfza Judea, i vfze okouli Jordána le'zajoucse dr'zéle. *Luk.* 3. 7.

6. I okrfzcsávali fzo fze vJordáni od nyega, vadlúvajoucfi grejhe szvoje.

7. Gda bi pa vido vnouge zFarizeufov i zSzadduczeufov prihájajoucse kfzvojemi krfzti, erkao nyim je: zle'zenyé vipere, fto vám je pokázao bej'zati od prifefztne fzrditofzti? 1. *Thef.* 1. 10.

8. Prináfajte záto fzád vrejdni pokoure.

9. I ne ftimajte efcse kaj bi pravili vu fzebi: ocso mámo Abraháma. Ár velim vám, kaj je zmo'zen Boug zetoga kaménya zbúditi fzini Abrahámi. *Iv.* 8. 33. 39.

10. 'Zeje pa iſzekera na korenyé drevja polo-'zena. Záto vſzáko drejvo, ſtero ne prináſa dobroga ſzáda, ſze vő vſzícsé, i na ogen vr'ze. *Mát.* 7. 19. *Ivan.* 15. 6.

11. Jaſz iſztina krſztsávam váſz vu vodi na pokouro: kí pa za menom pride, mocsnejſi je od méne, ſteroga ſoulinczov ſzam nej vrejden noſziti; on bode váſz krſztsávao v Szvétom Dűhi, i vognyi. *Djám.* 1, 5. 2, 4.

12. Steri má vejacso vu rouki ſzvojoj, i ſcsiſzti gűmno ſzvoje, i vkűp ſzprávi pſeniczo ſzvojo vskegyen; pleve pa ze'zgé znevgáſenim ognyom. *Mát.* 13. 30.

* *Ev. Na Nedelo po mládom leti.*

II. 13. Teda je priſao Je'zus od Galilee k Jordáni k-Ivani da biſze krſzto od nyega. *Luk.* 3. 21.

14. Ivan ſze je pa odgovárjao erkoucſi: meni ſze je potrejbno od tébe krſztiti, i ti kmeni prihájas?

15. Odgovorécſi pa Je'zus erkao nyemi je: niháj zdaj; ár ſze tak doſztája náj ſzpuniti vſzo praviczo. Teda ga je pűſzto.

16. I okrſzcsen Je'zus preczi je gori ſou od vodé: i ovo, odprlaſzo ſze nyemi nebéſza, i vido je Dűhá Bo'zega doli idoucsega, liki golouba, i idoucsega na nyega. *Iv.* 1. 32.

17. I ovo gláſz znebéſz govorécſi: ete je Szin moj, te lűbléni; vkom ſze mi je dopadnolo. *Mát.* 17. 5. 2. *Petr.* 1. 17. *'Zolt.* 2. 7.

STRTI (IV.) TÁO.

I. *Kriſztuſov poſzt i ſzkúsávanye.* 1 - 11. *II. Kriſztuſovo ſztanyé i zacsétek prejdganya* 12 - 17. *III. Stiri brátov na Apoſtolſzko zvanyé* 18 - 22. *IV. Vcsenyé i zvracsűvanye.* 23 - 25.

* *Ev. Na Invocavit, ali na I. poſztno Nedelo.*

I. 1. Teda je Je'zus odneſeni vu pűſcsávo od Dűhá da biſze ſzkűsávao od vrága, *Luk.* 4. 1-13.

2. I da bi ſze poſzto ſtirideſzét dni, i ſtirideſzét noucſi, potom je ogládo. *Vőid.* 34. 28. I. *Král.* 19. 8.

3. I priſztoupivſi knyemi te ſzkűsávecz, erkao je: cſi ſzi Szin Bo'zi, erczi, naj eta kaménya krűh bodo.

4. On je pa, odgovorécſi erkao: piſzano je, cslovik ne 'zivé zſzamim krűhom; nego vſzakov recsjov, ſtera zvűſzt Bo'zi zhája. *Práv.* 8. 3.

5. Teda ga je vzéo vrág vu ſzvéto meſzto, i poſztavo ga je na perotniczo czérkvi.

6. I erkao je nyemi: csi ſzi Szin Bo'zi; vrzi ſze doli. Ár je piſzano: kaj Angyelom ſzvojim zapovej od tébe; i na roké te vzemejo, da kak ne vdáris vu kamen nogé tvoje. *'Zolt.* 91, 11. 12.

7. Erkao je nyemi Je'zus: pá je piſzano; ne ſzkűsávaj Goſzpodna Bogá tvojega. *Právd.* 6. 16.

8. Pá ga vzeme vrág na *edno* jáko viſzoko gorou, i po'ká'ze nyemi vſza králeſztva toga ſzvejta i nyih díko.

9. I velí nyemi: eta vſza tebi dám; csi *doli* ſzpádnovſi me molo bodes.

10. Teda nyemi veli Je'zus: odídi Satan. Ár je piſzano: Goſzpodnoga Bogá tvojega moli, i nyemi ſzamomi ſzlű'zi. *Právd.* 6, 13. 10, 20.

11. Teda ga je niháo vrág: i ovo Angyelje ſzo priſztoupili, ino ſzo nyemi ſzlű'zili.] *'Zsid.* 1, 14.

II. 12. Gda bi pa csűo Je'zus; kaj je Ivau vroké dáni: ſou je nazáj v Galileo. *Mark.* 1, 14. *Lűk.* 4. 14. *Ivan.* 4, 43.

13. I oſztavivſi Názareth idoucsi je prebívao v Kapernaumi vtom pri mourji vu Krajinaj Zabulona, i Neftalima. *Lűk.* 4. 16.

14. Da bi ſze ſzpunilo povejdanye po E'zaiáſi proroki govorécsem:

15. Zemla Zabulon, i Zemla Neftalim pouleg pouti mourja prejk Jordána, Galilea poganov. *Es.* 9, 1. 2.

16. Lűſztvo ſzedécse vkmiczi, je vidilo ſzvetloſzt veliko: i tim ſzedécsím vu dr'zéli i ſzenczi ſzmrtnoj, je ſzvetloſzt zisla.

17. Od tiſztoga máo je zácsao Je'zus predgati, i praviti: *povrnte ſze; ár ſze je pribli'zalo králeſztvo nebeſzko.*

III. 18. Hodécsi pa Je'zus kre mourja Galileánſzkoga, vido je dvá brata, Simona, ſteri ſze zové Peter, i Andráſa brata nyegovoga, metajoucsiva vlák vu mourje; (ár ſzta ríbicsa bilá) *Lűk.* 5, 2. *Ivan.* 1, 42.

19. I velí nyima: naſzledűjta me, i vcſinim váj lűdi ríbicsa.

20. Onedva ſzta pa preczi tá nihála vlaké, naſzledűvala ſzta nyega.

21. I dale idoucsi odnut, vido je drűga dvá brata, Jákuba Zebedeuſovoga Sziná, i Ivana brata nyegovoga, vládji z Zebedeuſom nyidva ocsom poprávlajoucse vlaké ſzvoje; i zváo nyiva je.

22. Onedva ſzta pa preczi tá nihála ládjo, i ocso ſzvojega, naſzledűvala ſzta nyega.

23. I okouli je ſou po vſzoj Galilei Je'zus vucséſi vu ſzpráviſcsaj nyihovi i predgajoucſi Evangyeliom králeſztva, i vrácsivſi vſzáki beteg, i vſzáko medlovnoſzt med lűſztvom. *Lűk.* 4, 15. 31.

24. I vő je ziſao gláſz nyegov vu vſzo Sirio; i prineſzli ſzo knyemi vſze, ki ſzo ſze hűdou meli, zrázlocsnimi boleſznoſztmi i mokami obvzéte, i vragometne, i mejſzecsne, i z'zlakom vdárjene; i zvrácso je je. *Mark.* 6, 54.

25. I naſzledűvalo ga je vno'zina lűſztva od Galilee, i deſzét mejſzt, i Jeru'zálema, i Judee i prejk Jordána bodoucſi. *Lűk.* 6, 17.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Od ti blá'zeni 1-12. *II. Krſztsanov cséſzt* 13-16. *III. Sztálnoſzt i rázum deſzétere zapouvidi.* 17-48.

* *Na vſzej ſzvéczov dén.*

I. 1. Gda bi pa vido Je'zus to lűſztvo, ſou je gori na goro: i gda bi doli ſzeo, prifztoupili ſzo knyemi vucseniczke nyegovi.

2. I odpré vűſzta ſzvoja, vcſio je je govorécſi:

3. Blá'zeni ſzo, ki ſzo ſziromáczke vdűhi: ár je nyihovo Králeſztvo nebeſzko. *Lűk.* 6, 20-23.

4. Blá'zeni ſzo, ki ſze 'zaloſztijo: ár ſze oni obeſzelijo. '*Zolt.* 126, 5.

5. Blá'zeni ſzo ti krotki: ár oni bodo zemlo őrokűvali. '*Zolt.* 37, 11.

6. Blá'zeni ſzo, ki gladűjejo, i 'zéjajo praviczo: ár ſze oni naſzitijo. '*Zolt.* 22, 27. *Es.* 55, 1. 65, 13. 14.

7. Blá'zeni ſzo ti miloſztivni: ár oni miloscso dobíjo. *Jak.* 2. 23.

8. Blá'zeni ſzo oni, ki ſzo csiſztoga ſzrczá: ár oni bodo Bogá vidili. '*Zolt.* 15, 2. 51, 12. 17, 15. I *Ivan.* 3, 2.

9. Blá'zeni ſzo ti mirovni: ár ſze oni Bo'zi ſzinovje zváli bodo. '*Zid.* 12, 14. *Jak.* 2, 13. 3, 18.

10. Blá'zeni ſzo, ki ſze za volo pravicze pregányajo: ár je nyihovo Králeſztvo Nebeſzko. *Rim.* 8, 17. 2 *Kor.* 4, 9. I *Petr.* 3, 14.

11. Blá'zeni ſzte, gda vász pſzűvali i preganyali bodo, i gucsali bodo vſzo hűdo rejcs prouti vám la'zécſi, za mojo volo. I *Petr.* 4, 14.

12. Radűjte ſze ino ſze veſzélte: kaj je vas nájem veliki vu nebéſzaj. Ár ſzo tak preganyali i proroke: ki ſzo pred vami bilí.] *Jak.* 1, 2. *Djan.* 7, 52. '*Zid.* 11, 36.

II. 13. Vi ſzte ſzou zemlé: csi ſze pa ſzou ſzkvari, ſzkim ſze bode ſzolila? Nikaj ne valá vecs:

nego da ſze vô vr'ze, i ſzklácsi od lûdi. *Márk.* 9, 50. *Lûk.* 14, 34.

14. Vi ſzte ſzvetloſzt etoga ſzvejta. Nemore meſzto ſzkrito biti, ſtero je na velikom brejgi polo'zeno. *Ef.* 5, 8. 9. *Fil.* 2, 15.

15. Niti ne vu'zg'éjo poſzvejta: naj ga pod korcz denejo: nego vpoſzvecsnyek, i ſzvejti vſzeim, ki ſzo vhi'zi. *Lûk.* 8, 16. 11, 33.

16. *Tak ſze najſzvejti ſzvetloſzt vaſa pred lidmi: da vidijo vaſa dobra dela, i dicsijo Ocso vaſega, ki je vu nebéſzaj.*

III. 17. Ne ſtimajte; kaj ſzam priſao razve'zûvat právdo, ali proroke: nej ſzam priſao razve'zûvat nego ſzpunyávat.

18. Ár zaiſztino velim vám: dokecskoli ne prejde néba i 'zémla, eden piſzk, ali edna piknyicza ne prejde zprávde; dokecskoli ſze vſza ne zgodíjo. *Lûk.* 16, 17. 21, 33.

19. Záto, ſterikoli razvé'ze edno zapovid tejh ti náj ménſi, i tak bode vcſio lidí, náj ménſi ſze bode zváo vkráleſztvi nebeſzkom: ſteri pa bode prav csinio i vcſio; té bode ſze veliki zváo vkráleſztvi nebeſzkom. *Jak.* 2. 10. *Mat.* 18, 1. 4.

* *Evang. Na VI. po ſzvétom Trojſztvi Nedelo.*

20. Záto velim vám kaj, csi ne bode popolna pravicza vaſa bole, liki piſzácsov ino Farizeuſov, ne bodete sli vkráleſztvo nebeſzko. *Mát.* 23, 25-27.

21. Csüli ſzte; kaj je povejdano tim ſztariſim: ne vmouri; ſterikoli pa vmorí; vrejden je ſzoudbe. *Vôid.* 20, 13. *Lev* 24, 19.

22. Jaſz pa velim vám: kaj vſzáki, ſteri ſze ſzrdi † na brata ſzvojega zamán; vrejden je ſzoudbe: ſterikoli pa ercsé brati ſzvojemi, lajhár; †† vrejden bode ſzprávicsa: ſterikoli pa ercsé, blázen; ††† vrejden bode gehenſzkoga

ognya. † *'Zolt.* 143, 2. †† *Vőid.* 18, 21. 22. ††† 1. *Ivan.* 3. 15.

23. Csi záto gori prineſzés dár tvoj na oltár, i tam ſze ſzpomenés, kaj brat tvoj má kaj prouti tebi; *Márk.* 11, 25.

24. Nihái tam dár tvoj pred oltárom, ino idi, zméri ſze prvle zbratom tvojim, i teda pridoucsi prneſzi dár tvoj.

25. Boj dobre pámeti kprotivníki tvojemi hitro, dokecs ſzi na pouti 'znyim, naj te gda ne dá protivník ſzodczi. i ſzodecz te dá hlápczi, i vtemniczo ſze vr'zes. *Mát.* 18, 35. *Lůk.* 12, 58. 59.

26. Zaiſztino velim tebi: ne bos vő ſou odnut; dokecs ne plácsas te ſzlejdnyi ſzoud.] *Mat.* 18, 34.

27. Csüli ſzte, kaj je povejdano tim ſztariſim: ne praznüjh: *Právd.* 5, 18.

28. Jaſz pa velim vám: kaj vſzáki, ki ſze zglédne na 'zeno kpo'zelejnyi, 'ze je praznůvao 'znyom vu ſzvojem ſzrczi. *Job.* 31, 1. *'Zolt.* 119, 37. 2 *Petr.* 2, 14.

29. Csi te pa okou tvoje dejſzno ſzpáka; vő je ſzkopaj i vrzi je od tébe. Ár je bole tebi: da ſze pogibí edna kotríg tvoji; liki, ka bi ſze czejlo tvoje tejlo vrglo vgehenno. *Márk.* 9, 43. 47.

30. I csi te dejſzna tvoja rouka ſzpáka; odre'zi jo, i vrzi jo od tébe: Ár je bole tebi: da ſze pogibi edna kotríg tvoji; liki, ka bi ſze czejlo tvoje tejlo vrglo vgehenno.

31. Povejdano je pa: kaj, ſterikoli odpiſztí 'zeno ſzvojo, naj ji dá razlocsenyá liſzt. *Právd.* 24. 1. *Mát.* 19, 7. 9. *Márk.* 10, 4. 1. *Kor.* 7. 10.

32. Jaſz pa velim vám: kaj, ſterikoli odpiſztí 'zeno ſzvojo brezi zroka práznoſzti, vcsiní jo praznůvati; i, ſterikoli odpůſcseno vzeme, praznüje.

33. Páli ſzte csůli; kaj je povejdano tim ſzta-

risim: krívo ne priszégaj; dáj pa Goszpodni príszego tvojo. *Vőid.* 20, 7. *Právd.* 6, 13. *Jer.* 5, 7.

34. Jasz pa velim vám: ne priszégajte czilou, niti na nébo *záto*; kaj je Bo'zi throunus. *Ez.* 66, 1.

35. Niti na zemlo *záto*; kaj je podnogáonicza nyegova: niti na Jeru'zálem *záto*; kaj je meszto velikoga krála.

36. Niti na glávo tvojo ne priszégaj: ár nemres ednoga vlász bejloga, ali csrnoga vcsiniti.

37. Bojdi pa rejcs vasa: tak, tak, nej, nej; kaj je pa visze toga, zhüdoga je. *Jak.* 5, 12. 2. *Kor.* 1, 17.

38. Csűli szte, kaj je povejdano: okou, za okou; i zoub za zoub. *Vőid.* 21, 24.

39. Jasz pa velim vám: † ne sztante prouti hűdomi; nego, †† kikoli te vdári na dejsznom tvojem líczi, obrni nyemi i to drügo. † *Pril.* 20, 22. *Lűk.* 6, 29. *Rim.* 12, 17. 19. 1. *Petr.* 3, 9. †† *Iv.* 18, 23.

40. I ki sze scsé sztebom právdivati, ino ti szűknyo vzéti: pűszti nyemi i pláscs. *Lűk.* 6, 29. 1. *Kor.* 6, 7. *Rim.* 12, 17.

41. I kikoli te bode primárjao na edno milo zemlé, idi 'znyim dvej.

42. Ki te proszi; dáj nyemi: i ki scsé od tébe na pouszodo vzéti, ne obrni sze od nyega. *Právd.* 15, 8. 10. *Lűk.* 6, 34. *Sirák.* 14, 8. 27.

43. Csűli szte; kaj je † povejdano: lűbi bli'znyega tvojega, i †† odűrjávaj nepriátela tvojega. † *Lev.* 19, 18. †† *Vőid* 34, 12.

44. Jasz pa velim vám: lűbte † nepriátele vase; blagoszlávlajte one, ki vász preklinyajo; †† dobro csinte zonimi, ki vász odűrjávajo; i ††† molte za one, ki vász szkűsávajo ino pregányajo. † *Lűk.* 6, 27. †† *Rim.* 12, 20. ††† *Lűk.* 23, 34.

45. Da bodete szinovje Ocsé vasega, steri je vnebeszaj, ki szuncze szvoje gori zhájati csini na hűde i dobre, i dá desds na pravicsne i nepravicsne.

46. Ár, csi bodete lűbili li té, ki vász lűbijo, kákši nájem bodete meli? Nej li i publikánuske tou csinijo? *Lűk.* 6, 32.

47. I, csi bodete sze poklanyali szamo vasim bratom; ka obilnoga vcsinite? Nejli i publikánuske tak csinijo?

48. Záto bojdite vi popolni, liki i Ocsa vas, steri je vu nebészaj, je popolni. *Lev.* 11, 44. *Ef.* 4, 13. 1. *Petr.* 1, 15.

SÉSZTI (VI) TÁO.

I. Álmoštvo, 1-4. *II. Molitev* 5-15; *III. Poszt* 16-18. *IV. Kints* 19-23. *V. Szkrblivoszt* 24 - - 34.

I. 1. Kebzűjte, álmoštvo vase ne csinte pred lidmí, naj sze od nyih vidite: drűgacsi, nájma nejmate pri Ocsi vasem, steri je vu nebészaj. *Mát.* 23, 5. 2. *Kor.* 9, 7. 9. *Lűk.* 12, 33.

2. Gda pa csinis álmoštvo: ne trombőntaj pred tebom, liki szkazlivczi csinijo vu szprávitscsaj, i na viliczaj; naj sze dicsijo od lűdi. Zaiszti no velim vám: prijali szo nájem szvoj. *Rim.* 12, 8.

3. Ti pa tak csini álmoštvo: naj nezna lejva tvoja, ka csiní dejszna tvoja.

4. Naj bode tvoje álmoštvo vu szkrivnom meszti, i Ocsa tvoj, ki vidi vu szkrivno, on ti povrné vu ocsivesznom. *Lűk.* 14, 14.

II. 5. I, gda molis, ne bojdi, liki szkazlívczi. Ár lűbijo vu szprávitscsaj i na voglái vilicz szto jécsi moliti: naj sze vidijo od lűdi. Zaiszti no velim vám: kaj szo vzéli nájem szvoj.

6. Ti pa, gda molis, idi notri vkámro tvojo, i doli zapri dveri tvoje, i moli Ocso tvojega vu szkrivnom: i Ocsa tvoj vidoucsi vu szkrivnom, povrné ti vu ocsivesznom. 2. *Král.* 4. 33.

7. Molécsi pa ne bojdite vnogogucsécsi, lik poganye. Ár stimajo, kaj sze vu szvojem vnogom gúcsanyi poszlűjhnejo. *Es.* 1, 14. *Sirák.* 7, 14.

8. Záto ne priglihávajte sze knyim. Ár zn

Ocsa vas, ſtera potrebûjete, prvle, liki ga vi proſzite. *Mát.* 6, 32.

9. Záto vi etak molte: Ocsa nas, ki ſzi vu nebéſzaj. Szvéti ſze imé tvoje. *Lûk.* 11, 2.

10. Príди ✝ Králeſztvo tvoje: bojdi ✝✝ vola tvoja, kakó je vu nébi, taki na zemli. ✝ *Rim.* 14, 17. ✝✝ 2. *Sam.* 10, 12. *Lûk.* 22, 42. *Djân.* 21, 14.

11. Krûha naſega vſzakdenésnyega dáj nam ga dneſz. *Pril.* 30, 8.

12. I odpûſzti ✝ nám dugé naſe, kako i mi ✝✝ odpûſcsamo du'znikom naſim. ✝ *'Zolt.* 32, 5. ✝✝ *Ef.* 4, 32.

13. I ne vpelaj náſz vu ✝ ſzkûsávanye: nego ✝✝ oſzloubodi náſz od hûdoga. Ár je tvoje ✝✝✝ Králeſztvo, i moucs, i dika na veke. ✝✝✝✝ Amen. ✝ *Jak.* 1, 13. ✝✝ 2. *Tim.* 4, 18. ✝✝✝ 1. *Kron.* 30, 11. ✝✝✝✝ 2. *Kor.* 1, 2. 20.

14. Ár, csi odpûſztíte lidém preſztoplenyé nyihovo, odpûſzti i vám Ocsa vas nebeſzki. *Sir.* 28, 2. *Márk.* 11, 25. *Lûk.* 6, 37.

15. Csi pa ne odpûſztíte lidém preſztoplenyá nyihova: ni Ocsa vas ne odpûſzti vám preſztoplenyá vaſa. *Mát.* 18, 35.

III. 16. Gda ſze pa poſztite: ne bojdte, liki ſzkazlívczi, 'zaloſztnoga obráza. Ár zgrdijo ſzvoja lícza: naj ſze vidijo od lûdi; kaj ſze poſztijo. Zaiſztino velim vám: kaj ſzo vzéli nájem ſzvoj. *Ef.* 58, 5. 6.

17. Ti pa, gda ſze poſztis, nama'zi tvojo glavou, i lícze tvoje muj.

18. Naj ſze ne vídis lidém, ka ſze poſztis: nego Ocſi tvojemi, ſteri je vu ſzkrivnom: i Ocsa tvoj, ki vu ſzkrivno gléda, povrné ti vu ocsiveſznom.

IV. 19. Ne ſzprávlajte ſzi kincse na zemli, gde je mol i erja ſzkvari, i gde je tatjé podkopajo i vkrádnejo. *Mát.* 9, 21. *'Zid.* 11, 26.

20. Szprávlajte ſzi pa kincse vu nébi: gde je ni

mol, ni crja ne ſzkvari, i gde je tatjé ne podkopajo, niti je ne vkrádnejo. *Lůk.* 20. 33. 1. *Tim.* 6, 6. 9. 17.

21. Ár, gde je kincs vas, tam je i ſzrczé vaſe. *Lůk.* 12, 34.

22. Poſzvejt tejla je okou. Záto, csi bode okou tvoje prouſzto, czejlo tejlo tvoje ſzvetlo bode. *Lůk.* 11, 34.

23. Csi pa okou tvoje bode hůdo: czejlo tejlo tvoje kmicsno bode. Csi je záto tá ſzvetloſzt, ſtera je vtebi, kmicza: ta kmicza kelika *bode?*

Evangy. na XV. po Sz. Trojſztvi Nedelo.

V. 24. Niſcse nemre dvőma Goſzpoudoma ſzlů'ziti. Ár ali ednoga bode odůrjávao, i toga drůgoga lůbo; ali ſze kednomi pridrů'zi, i toga drůgoga zavr'ze. Ne morete Bougi ſzlů'ziti i mammoni. 1*Királ.* 18, 21. *Lůk.* 16, 13. 2 *Kor.* 6, 15.

25. Záto velim vám: ne ſzkrbte ſze za 'zítek vas, ka bodte jeli, i ka bodte pilí: niti za tejlo vaſe, ka bodte oblácsali. Nej je 'zítek vecs, liki hrána, i tejlo, liki oblicsalo? '*Zolt* 37, 5. 25. *Fil.* 4, 6. 1. *Tim.* 6, 6.

26. Glédajte na fticze nebeſzke: one ne ſzejjajo, ni ne 'ženyajo, niti ne ſzprávlajo vu skegnye; i dőnok Ocsa vas nebeſzki nyé hráni. Nej ſzte ví vnogo poglavitejſi od nyih? *Job.* 38, 41. '*Zolt.* 145, 15. 147, 9.

27. Sto pa zvász ſzkrblivajoucs more pridati k Viſzokoſzti ſzvojoj eden lakét?

28. I za oblicsalo ka ſze ſzkrbíte? vcsite ſze: liliomi polſzki kakda raſztéjo; ne delajo, ni ne predéjo.

29. Velim pa vám: kaj ſze je ni Salamon vu vſzoj díki ſzvojoj nej tak oblácsao; kak edno zetih. 1. *Királ.* 4, 1. *Predg.* 2, 4. 5.

30. Csi pa trávo polſzko, ſtera dneſz jeſzte, a vůtro ſze pa vpécs vr'ze, Boug tak oblácsa; nejli vász zvnougim bole, malovőrczi? *Mát.* 8, 26.

réjo †† ſztrnya grozdje, ali ſzcsetálja fige? † 2. *Petr.* 2, 1-3. †† *Jak.* 3, 12.

17. Tak vſzákſe dobro drejvo dober ſzád prináſa: lagoje drejvo pa lagoji ſzád prináſa.

18. Nemore dobro drejvo hűdi ſzád prináſati; niti lagoje drejvo dober ſzád prináſati *nemore*. *Jer.* 13. 23.

19. Vſzáko drejvo, ſtero ne prináſa dober ſzád, doli ſze vſzecsé, ino ſze na ogyen vr'že. *Ivan.* 15, 2. 6.

20. Záto 'znyihovoga ſzáda je poznate.

21. Nebode vſzáki, kí meni právi, Goſzpodne! Goſzpodne! notri ſou vu králeſztvo nebeſzko: nego kí csiní volo Ocsé mojega, ſteri je vu nebéſzaj. *Oſ.* 8, 2. *Mát.* 15, 8. *Jak.* 1, 22-25.

22. Vnogo ji bode pravilo vonom dnévi: Goſzpodne! Goſzpodne! nej ſzmo vu tvojem iméni † prorokűvali, i vu tvojem iméni †† vragé zganyali, ino vu tvojem iméni ††† zmo'znoſzti vnouge delali? † 1. *Král.* 22, 22. †† *Djáu.* 19, 13-16. ††† 2. *Theſ.* 2, 9.

23. I teda nyim vadlűvao bodem: kaj ſzem váſz nigdár nej poznao: odíte od méne csinécsi nepravdenoſzt.] *'Zolt.* 6, 9. *Mát.* 25, 41.

VI. 24. Záto vſzáki, ſterikoli csüje ete moje ricsíh, i csiní nyé, priglihávao bom ga kcsednomi mou'zi, ſteri ſzi je † hi'zo na †† pecsíni poczimprao. *Lűk.* 6, 47. 48. † *Ef.* 2, 20-22. 1. *Kor.* 3, 16. †† 1. *Kor.* 10, 4. 1. *Petr.* 2, 5-7.

25. I doli je prisla † ploha, i sli ſzo †† potoczke, i píhali ſzo ††† vôtrovje, i †††† ſzpadnoli ſzo konoj hi'zi, i nej ſze je podrla: árje na pecsíni tundáli vana. † *Pril.* 28, 3. †† *'Zolt.* 93, 3. *Ozn.* 17. 15. ††† *Ef.* 4, 14-16. †††† *Sztv.* 19, 4. *Djan.* 6, 6-15. 7, 1-60.

26. I vſzáki, ſteri csűje ete moje ricsí, i ne csiníje, priglihávani bode kbláznomi mou'zi, ſteri je ſzvojo hi'zo na pejſzek poczimprao. *Lűk.* 18, 11. 12.

27. I doli je prisla ploha, i sli ſzo potoczke, i píhali ſzo vôtrovje, i vdarili ſzo vhi'zo ono, i ſzpádnola je, i bio je ſzpadáj nyé veliki. *Lûk.* 8, 13. 2. *Tim.* 4. 10.

28. I zgoudilo ſze je, da bi ſzkoncsao Jezus ricsi ete: csûdivalo ſze je lûſztvo nad vcsenyejm nyegovim.

29. Ár je je vcsio, liki oblâſzt majoucsi; i nejj liki piſzácske. *Iv.* 7, 15. 46. 1. *Kor.* 2, 2-5.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. Od gobavcza i Kapernaumſzkoga ſztotnika 1-13. *II. Petrovo puniczo i vnouge drûge zvrácsi* 14-17. *III. Gucsí zdvôma od ſzvojega naſzledûvanya* 18. 22. *IV. Ftiſa mourje* 23-27. *V. Od Gergezenuski vragometni i ſzviny nyihovi*, 28-34.

* *Evang. na III. po tri Králi Nedelo.*

I. 1. Gda bi pa on doli zgoré ſou: naſzledûvalo ga je vno'zina lûſztva. *Mát.* 5. 1.

2. I ovo eden gobavecz pridoucsi, molo ga je erkoucsi: Goſzpodne, csi ſcsés, mores me ocsiſztiti. *Mark.* 1, 40. *Lûk.* 5, 12.

3. I vô vtégnovſi rokou, dotekno ſze ga je Jezus, erkoucsi: Scsém ocsiſzti ſze. I preczi je ocsíscsena goba nyegova.

4. I velí nyemi Jezus: vidi, da nikomi ne poveis; nego idi poká'zí ſze popi, i neſzi gori on dár, ſteroga je zapovedao Moj'zes, na ſzvedouſztvo nyim. *Lûk.* 17, 14. *Lev.* 14, 2.

5. Gda bi pa Jezus notri v Kapernaum ſou, priſztoupo je knyemi eden ſztotnik proſzécsi ga. *Lûk.* 7, 1.

6. I erkoucsi: Goſzpodne, ſzlûga moj le'zí vhi'zi *mojoj* 'zlakom vdárjeni, i jáko ſe mantrá.

7. I velí nyemi Jezus: jaſz bom ſou, i zvrácsim ga.

8. I odgovorécsi te ſztotnik erkao je: Goſzpodne, nej ſzam vrejden, ka bi pod mojo ſztreho ſou; nego ſzamo *edno* rejcs povej, i ozdrávi ſzluga moj. *Lůk.* 15, 19. *'Zolt.* 107, 20.

9. Ár ſzem i jaſz pod oblášztyom bodoucsi cslovik, ki pod ſzebom mám vitéze: i csi ercsém etomi, idi, ino ide; i drůgomi, prídi, i príde; i ſzlugi mojemi, csíni eto, i vcsiní.

10. Szliſavſi pa *eta* Jezus, csůdivao ſze je, i erkao je tim naſzledůvajoucsim: zaiſztino velim vám, niti vu Izraeli ſzam tákse vőre nej najſao.

11. Velim pa vám: kaj vnougi od *ſzuntsenoga* zhoda i záhoda prído, i doli ſzi ſzédejo z Abrahámom, i z I'zaákom, ino z Jákobom vu králeſztvi nebeſzkom. *Es.* 49, 12. *Mal.* 1, 11. *Lůk.* 13. 28.

12. Szinovje *etoga* Králeſztva ſze pa vő vr'zejo na vůnejsnyo kmiczo: tam bode joukanye i zobno skrípanye. *Dján.* 13, 46. *Rim.* 9, 27.

13. I erkao je Jezus tomi ſztotniki: idi i, liki ſzi vőrvao, tak ti bojdi. I ozdravo je ſzluga nyegov vu onoj vőri.] *Mát.* 15, 28.

II. 14. I gda bi priſao Jezus vu Petrovo hi'zo, vidoje puniczo nyegovo le'zécso vu trésliki. *Márk.* 1, 29. *Lůk.* 4, 38.

15. I dotekno ſze je nyé roké, i nihála jo je tréslika: i gori je ſztánola, i ſzlů'ziła nyim je. *Mát.* 9, 25.

16. Gda bi pa vecsér grátao; prineſzli ſzo nyemi vragometne vnouge; i vő je vrgao te důhè li zricsjom, i vſze, kí ſzo ſze hůdou meli, je zvrácso. *Mark.* 1, 32. *Lůk.* 4, 40.

17. Da bi ſze ſzpunilo, ka je povejdano po E'zaiaſi proroki govorécsem: *on je nemocsnoſzti naſe na ſzé vzéo, i betege naſe je on noſzo.* *Es.* 53, 4, 5.

III. 18. Gda bi pa Jezus vido vnogo lůſztva

okoli ſzébe, zapovedao je vucsenjkom idti preik mourja.

19. I priſztoupivſi eden piſzács erkao nyemi je: vuositeo: naſzledűvao te bodem, kamakoli bos ſou. *Lűk.* 9, 57.

20. I velí nyemi Jezus: *liſzicze lűknye májo, i fticze nebeſzke gnejzda: ſzin cslovecsi pa nejma, gde bi ſzi glávou nagno.* 2. *Kor.* 8, 9.

21. Drűgi nyemi je pa zvucseníkov nyegovi erkao: Goſzpodne, dopűſzti mi prvle nazáj domou idti, i pokopati ocso mojega. *Lűk.* 9, 59.

22. Jezus nyemi je pa erkao: naſzledűj mené, i niháj tim mrtvim pokápati ſzvoje mrtve. 1. *Tim.* 5, 6. *Ozn.* 3, 1.

* *Evang. na IV. po tri Králi Nedelo.*

IV. 23. I gda bi on ſztoupo vu ládjo, naſzledűvali ſzo ga vucseníczke nyegovi. *Márk.* 4, 35. 36.

24. I ovo veliko zburkanye je poſztanolo vu mourji tak, dabi ſze ládje pokrívala od válovja: on je pa ſzpáo. *Jon.* 1, 4. 5. *Djáu.* 27, 41.

25. I priſztoupivſi vucseníczke nyegovi obűdili ſzo ga, govorécsi: Goſzpodne, zdr'zi náſz, pogíbamo. *'Zolt.* 35, 23. *Mát.* 14, 30.

26. I velí nyim: ka ſze bojíte? malovőrczi! Teda gori ſztanovſi poprejto ſze je vőtrom i mourji: i vcsinyeno je veliko ftiſanye. *'Zolt.* 65, 8.

27. Lidjé ſzo ſze pa csűdivali, govorécsi: kákſi je ete, kaj ſzo nyemi i vőtrovje i mourje pokorni?]

V. 28. I gda bi prejk prifao vu Gergezenuſov dr'zélo, pribej'zala ſzta knyemi dvá vragometna, zgrobov vő idoucsa, beſzna jáko, tak, da je niſcse nej mogao hoditi po pouti onoj. *Márk.* 5, 1. *Lűk.* 8, 26. 27.

29. I ovo krícsala ſzta govorécsa: ka je nám

ſztebom Jezus, ſzin Bo'zi? prifao ſzi ſze pred czajtom mantrati náſz? *Márk.* 1, 24. 5, 7.

30. Bio je pa dalecs od nyih *eden* veliki ſereg ſzviny, ſtere ſzo ſze *tam* paſzle.

31. Ti vra'zjé ſzo ga pa proſzili govorécsi: csi náſz vô vr'zes; dopûſzti nám idti vte ſereg ſzviny.

32. I erkao nyim je: idte. Oni pa vô idoucſi, sli ſzo vu te ſereg ſzviny. I ovo gnao ſze je veſz ſereg ti ſzviny na ſzkakouv vu mourje, i zginole ſzo vu vodáj. *Lûk.* 8, 32. 33.

33. Steri ſzo je pa paſzli, odbej'zali ſzo; i pridoucsi vmeſzto, oznanili ſzo vſza, i od ti vragometni.

34. I ovo, vſze meſzto je vô slo pred Jezuſa, i geto ſzo ga vidili, proſzili ſzo ga, naj odíde 'znyihovih krajin. *Mark.* 5, 17. *Lûk.* 13, 31. *Djân.* 16, 39.

DEVÉTI (IX.) TÁO.

I. 'Zlakom vdárjenoga *ozdrávlanye* 1-8. *II. Mátaja pozványe* 9-13. *III. Poſzt* 14-17. *IV. Jairuſa csi gori ſztáne* 18-26. *V. Dvá ſzleipa, eden vragometen, i drûgi, po predgi ſze zvrácsijo* 27-35. *VI. Veli proſziti dû'zevne 'znyetcze.* 36-38.

* *Evang. na XIX. po ſz. Trojſztvi Nedelo.*

I. 1. I ſztoupo je Jezus vu ládjo, prejk ſze je pelao, i prifao je vu laſztivno meſzto. *Márk.* 2, 1. *Lûk.* 8, 40.

2. I ovo prineſzli ſzo nyemi *ednoga* 'zlakom vdárjenoga na poſzteli le'zécsega. I gda bi vido Jezus nyih vôro, erkao je *tomi* 'zlakom vdárjenomi: vûpaj ſze ſzinek; odpûſcseni ſzo tebi tvoji grejhi. *Márk.* 2, 3.

3. I ovo, niſteri zpiſzácsov erkli ſzo vu ſzebi: ete preklinya.

4. I vido je Jezus miſzli nyihove; i erkao je: zakaj miſzlite ví hûda vu Szrczáj vaſi?

5. Ár ka je le'zi povedati: odpűscseni ſzo tebi grejhi; ali erczti: ſztani gori i hodi?

7. Naj pa znáte; kaj obláſzt má ſzin Cslovecsi na zemli odpüſcsávati grejhe, (teda je erkao *tomi* 'zlakom vdárjenomi:) ſztani, vzemi tvojo poſztelo, ino idi vhi'zo tvojo. *Iv.* 5, 8. *Dján.* 9, 34.

7. I ſztanovſi odiſao je vhi'zo ſzvojo.

8. Gda bi pa *tou* lűſztvo vidilo: csűdivalo ſze je, i dícsili ſzo Bogá, ki je tákso oblaſzt dáo lidém.]

II. 9. I kraj idoucsi Jezus odnut, vido je *ednoga* csloveka ſzedécsega na máuti po iméni Mátaja, i velí nyemi: naſzledűj me. I gori ſztánovſi naſzledűvao ga je. *Márk.* 2, 14. *Lűk.* 5, 27.

10. I zgoudilo ſze je; gda bi on ſzedo pri ſztoli vu hi'zi: i ovo, vnougi publikánuske i grejsniczke pridoucsi, ſzeli ſzo ſzi kſztoli z Jezusom i zvucseníkmi nyegovimi. *Lűk.* 15, 12.

11. I gda bi vidili farizeuske, erkli ſzo vucseníkom nyegovim: Zakaj jej vas Vucsitel ſzpublikánusmi, i zgrejsnikmi?

12. Jezus pa ſzliſavſi erkao nyim je: ne potrebűjo ti zdravi vrácsa; nego ti beté'zni. *Lűk.* 5, 31.

13. Idoucsi pa vcsite ſze, ka je eto: ſzmilenoſzt ſcsém, i nej áldov. Ár ſzam nej priſao zvát te pravicsne: nego grejsnike na pokouro. 1. *Sam.* 15, 22.

III. 14. Teda ſzo prisli knyemi vucseníczke Ivana *krſztitela* govorécsi: zakaj ſze mí, i Farizeuske doſzta poſztimo, vucseníczke tvoji ſze pa ne poſztijo? *Márk.* 2, 18. *Lűk.* 5, 33. 18, 12.

15. I erkao nyim je Jezus: jeli ſze morejo ſzinovje 'zenidve 'zaloſztiti, dokecs je 'znyimi 'zenin? Prido pa dnévi, gda ſze od nyíh vzeme 'zenin: i teda ſze bodo poſztili. *Ivan.* 3, 29.

16. Niscse pa ne mecse nouvoga ſzűknya záplato na ſztári gvant: ár ſze doli vtrgne *táksa* záplata od nyegovoga gvanta, i hűſa déra ſze zgodí.

17. Niti ne vlejvajo nouvo víno vu ſztáro po-

ſzoudo: nacsi ſze raſzpráscsijo te ſztáre poſzoude, i víno ſze vô vlijé, i poſzoude ſze pogibíjo: nego nouvo víno vu nouvo poſzoudo vlejvajo, i obouje ſze zdr'zí. *Márk.* 2, 22.

* *Ev, na XXIV. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

IV. 18. Gda bi pa on eta nyim gúcsao: ovo eden poglavník pridoucsi molo ga je govoré. csi: Csí moja je zdaj mrla; ali hodi polo'zi rokou tvojo na nyou, i 'zivejla bode. *Mark.* 5, 22. *Lûk.* 8, 41.

19. I ſztanovſi Jezus naſzledûvao ga je, i vucseníczke nyegovi.

20. (I ovo edna 'zena vkrvávom otouki bodoucsa dvanájſzet lejt pridoucsa odzajaj doteknola ſze je krajíne gvanta nyegovoga. *Lev.* 15, 25.

21. Ár je právila vſzebi: csi ſze li doteknem gvanta nyegovoga; tak ozdrávim. *Márk.* 5, 25. *Mát.* 14, 36.

22. Jezus ſze pa nazáj obrné, i vidoucsi nyou erkao je: vûpaj ſze csí moja; vôra tvoja te je zvrácsila. I ozdrávila je ta 'zena od one vôre.) *Lûk.* 8, 48. 17, 19.

23. I pridoucsi Jezus vu hi'zo toga poglavníka, vido je 'zvegláre i lûſztvo ſzmecseno.

24. Velí nyim: odſztoupte; ár je nej mrla ta deklícska, nego ſzpí. I ſzmejáli ſzo ſze 'znyega. *Iv.* 11, 11.

25. Gda bi pa vô vr'zeno bilou to lûſztvo: notri idoucsi prijao jo je za rokou; i gori je ſztánola ta deklícska.

26. I vô je raziſao té gláſz po vſzoj onoj zemli.]

V. 27. I idoucsi odnut Jezus, naſzledûvala ſzta ga dvá ſzlepcza, kricsécsa i govorécsa: ſzmiluj ſze nad nama ſzin Dávidov.

28. Gda bi pa ſou vu hi'zo; priſztoupila ſzta knyemi tiva ſzlepcza, i ercsé nyima Jezus: jeli

vôrjeta, kaj morem tou vcsiniti? velíta nyemi: kapa Goſzpodne, *vôrjeva.*

29. Teda ſze je dotekno oucsi nyidva govorécsi: pouleg váj vôre bojdi vama. *Mát* 8, 13.

30. I odprle ſzo ſze nyima ocsí. I jáko nyima je zapôvedao Jezus govorécsi: vidita, *da* niscsze ne zvej. *Marc.* 7, 36.

31. Onedva pa vôidoucsa, razgláſzila ſzta ga povſzoj onoj zemli.

32. Gda bi pa onedva vô odísla: ovo prineſzli ſzo nyemi *ednoga* csloveka nejmoga vragometnoga. *Mát.* 12, 22. *Lûk.* 11, 14.

33. I, gda bi vô vrgao vragá, gucsao je te nejmi. I csûdivalo ſze je lûſztvo govorécse: kaj ſze je nigdár nej tak *csûdno delo* ſzkázalo v Izraeli.

34. Farizeuske ſzo pa pravili: vu vraj'zem poglavníki mecse vô vragé. *Mát.* 12, 24. *Lûk.* 11, 15.

35. I okouli hodécsi Jezus po vſzej mejſztaj i vſzej veſzniczaj vucsécsi vu ſzpráviscsaj nyihovi i predgajoucsi Evangyeliom králeſztva, i vrácso je vſzáki beteg, i vſzáko medlovnoſzt med lûſztvom. *Mát.* 4, 23. *Mark.* 6, 6.

VI. 36. Vidoucsi pa to lûſztvo, ſzmilûvao ſze je nad nyim. Ár ſzo razpûſcseni, i razegnani bilí, liki ovczé, ſtere nejmajo paſztéra. *Mark.* 6, 34. *Racs.* 27, 17. *Zak.* 10, 2.

37. Teda velí vucseníkom ſzvojim: 'zétve je doſzta, ali delavczov je malo. *Lûk.* 10, 2. *Iv.* 4, 35.

38. Proſzte záto Goſzpodna te 'zétve; najposle vô delavcze vu 'zétvo ſzvojo. *Mark.* 3, 14.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Ti dvanájſzet Apoſtolov iména, i cséſzt vu prvom predgányi 1-15. *II. Vucsenikov na ſzvejti 'zivlejnje* 16-42.

I. 1. I *kſzebi* prizvavſi ti dvanájſzet vucseníkov ſzvoji, dáo nyim je oblâſzt nad necsí-

ſztimi dűhovmi; da bi je vő metali, i vrácsili vſzáki beteg, i vſzáko medlovnoſzt. *Mark.* 3, 13. 6, 7. *Lűk.* 9, 1.

2. Ti dvanájſzet Apoſtolov iména ſzo pa eta: prvi je Simon, kí ſze zové Peter, i András brat nyegov: Jakub ſzin Zebedeuſov, i ino Ivan brat nyegov. *Ján.* 1, 13.

3. Filip, i Brtalan; Tomás i Mátaj publikánus: Jakub ſzin Alfeuſov, i Lebbeus po iméni Thaddeus. *Mát.* 9, 9.

4. Simon Kananimſzki i Judás Iskariotes, ſteri ga je i *oudao.*

5. Eti dvanájſzet je poſzlao Jezus zapovedavſi nyim govorécsi: na pout poganov nejdte, i vmeſzto Samaritánuſov nejdite.

6. Nego bole idite ktim pogiblénim ovczám hi'ze Izraelſzke. *Mát.* 15, 24. *Ján.* 13, 46.

7. Idoucsi pa prejdgajte govorécsi: kaj ſze je pribli'zalo králeſztvo nebeſzko. *Lűk.* 9, 2.

8. Nemocsne vrácste, gobave ocsiscsávajte, mrtve zbűdjávajte, vragé zgányajte: zobſztom ſzte vzéli, zobſztom dájte. *Lűk.* 10, 9.

9 Ne ſzprávlajte na ládanye zláta, niti ſzrebra, niti meda, vu mosnyé vaſe. *Mark.* 6, 8. *Lűk.* 9, 3. 22, 35.

10. Ni turbe na pout *ſzine vzemte*, ni dvej ſzűknyi, niti obűteli, niti palicze: ár je vrejden delavecz hráne ſzvoje. *Lűk.* 10, 4. 7. 1 *Kor.* 9, 7. 1 *Tim.* 6, 18.

11. Vſterokoli meſzto pa, ali véſz, bodete notri sli; ſzpitávajte, ſto je vnyei vrejden: i tam oſztante, dokecs vő idete. *Lűk.* 10, 8.

12. Idoucsi pa vhi'zo, poklonte ſze ji. *Mark.* 6, 10.

13. I csi bode hi'za *ona* vrejdna, oſztáne mér vas nad nyouv: csi pa nebode vrejdna; mér vas ſze nazáj povrné na vász.

14. I kikoli ne príme vász, niti ne poſzlűjne

rícsi vaſe: vô idoucsi zhi'ze, ali zmeſzta ono-
ga, doli ſztepte prájh noug vaſi. *Lůk.* 9, 5.

15. Zaiſztino velim vám: le'zi bode Sodom-
ſzkoj i Gomorſzkoj zemli na ſzoudnyi dén, liki
meſzti onomi. *Mát.* 11, 24.

II. 16. Ovo jaſz váſz posílam, liki † ovczé na
ſzrejdo med vuké. Bojdite záto †† ſzpametni,
liki ††† kacse, i †††† prouſzti liki goloubje.
† *Lůk.* 10, 3. †† *Rim.* 16, 19. ††† *'Zolt.* 58, 5. 6.
†††† 2 *Kor.* 1, 12.

17. Varté ſze pa od lůdi. Ár váſz dájo vu
ſzoudnicze i vu ſzpráviscsaj ſzvoji bodo váſz bi-
csůvali. *Mát.* 24, 9. *Iv.* 16, 2. *Ján.* 5, 40. *Ozn.* 2. 10.

18. I pred poglavníke escse i krále pelani bo-
dete za mojo volo na ſzvedouſztvo nyim ino po-
ganom. *Mark.* 13. 11. *Ján.* 24, 10.

19. Gda pa váſz tá dájo: ne ſzkrbte ſze, kak-
da, i ka bodte gúcsali. Ár ſze vám dá vu ono
vôri: ka bodte gúcsali. *Lůk.* 12, 11.

20. Ár nebodete ví gucsali: nego důjh Ocsé
vaſega bode gucsao vu vami. *Amos.* 4, 13.
S m. 23, 2.

21. Dá pa brat brata na ſzmrt, i ocsa ſziná:
i prouti ſztáno ſzinovje roditelom *ſzvojim*, i v-
morijo je. *Mik.* 7, 5. 6. *Lůk.* 12, 51.

22. I bodete odůrni vſzeim za mojega iména
volo. *Ki pa do koncza oſztáne: téſze zvelicsa. Lůk.*
21, 17. *Ivan.* 15, 18.

23. Gda bodo pa váſz preganyali vu meſzti
etom: beiſte vdrůgo. Ár zaiſztino velim vám,
ne ſzkoncsate mejſzta Izraelſzka; dokecs príde
Szin cslovecsi.

24. Nej je vucseník viſe vucsitela, niti ſzluga
viſe goſzpouda ſzvojega. *Lůk.* 6, 40. *Ivan.* 13, 16.
15, 20.

25. Zadoſzta je vucseníki: naj je, liki vucsi-
teo nyegov: i ſzlůga, liki goſzpoud nyegov.

Csi ſzo goſzpodára Beelzebula zváli: od koga bole dományе nyegove? *Lůk.* 11, 15.

26. Nebojteſze záto nyíh. Ár je nikaj nej *tak* zkritoga, ſtero bi ſze vő ne nazvejſztilo: i ſzkrovnoga, ſtero bi ſze vő ne zvedilo. *Mark.* 4, 22. *Lůk.* 8, 17. 12, 2.

27. Ka vám velim vu kmiczi, tou ví pravte u ſzvetloſzti: i ka vu vůhou csůjete; prejdgajte na hí'znom pokrívi.

28. *Ine bojte ſze od tiſzti, ſteri morejo vmoriti tejlo, důſe pa nemorejo vmoriti: bojte ſze pa bole toga, ſteri more i důſo i tejlo pogibiti vu ognyi peklénſzkom. Lůk.* 12, 4.

29. Nejli dvá vrábcza za eden 'zukavecz odávajo: i eden 'znyih ne ſzpádne na zemlo brezi voule Ocsé vaſega? *Lůk.* 12, 6.

30. Vaſi pa i vlaſzké na glávi ſzo vſzi zracsunani. 1 *Sam.* 30, 45. *Djáu.* 27, 34.

31. Záto ſze ne bojte: od vnougi vrábczov ſzte dragſi ví.

32. *Vszáki záto, ſterikoli bode me vadlůvao pred lidmi, vadlůvao bom ga i jaſz pred Ocsom mojim, ki je vu nebéſzaj. Mark.* 8, 38. 2 *Tim.* 2, 12.

33. *Sterikoli pa zataji mené pred lidmi; zatajim ga jaſz pred Ocsom mojim, ki je vu nebéſzaj. Lůk.* 9, 26.

34. Ne ſtimajte: ka bi priſao mér dávat na zemlo: nej ſzam priſao mér dávat; nego meecs. *Lůk.* 12, 49. 51.

35. Ár ſzam priſao odlocsávat csloveka, *tou e, ſziná* prouti ocsi ſzvojemi, i csér prouti materi ſzvojoj, i ſzneho prouti ſzvekrvi ſzvojoj. *Mik.* 7, 6. *Lůk.* 14, 26.

36. I nepriátelje csloveka bodo ti dományi nyegovi. *'Zolt.* 41, 10. *Iv.* 13, 18.

37. Steri lůbi ocso, ali mater, bole, liki mené; nej je mené vrejden: i ſteri lůbi ſziná, ali csér, bole, liki mené; nej je mené vrejden. *Právd.* 33, 9. *Lůk.* 14, 26.

38. I ſteri ne vzeme gori krí'za ſzvojega, i ne

naſzledűje me odzajaj; nej je mené vrejden *Mark.* 8, 34. *Lűk.* 9, 23. 14, 27.

39. Steri najde dűso ſzvojo; zgibí jo: i ſteri zgibí dűso ſzvojo za mojo volo; nájde jo. *Lűk.* 17, 33. *Iv.* 12, 25.

40. Steri vász gori vzeme; mené vzeme gori: i ſteri mené gori vzeme; té gori vzeme tiſztoga, ki je mené poſzlao. *Lűk.* 10, 16. *Iv.* 13, 20.

41. Steri gori vzeme proroka vu iméni proroka; nájem proroka vzeme: i ſteri gori vzeme pravicsnoga vu iméni pravicsnoga; nájem pravicsnoga vzeme. 1 *Král.* 17, 10. 18, 4. *Gal.* 6, 7-10.

42. I ſterikoli dá piti ednomi zeti máli li *eden* pohár mrzle vodé vu iméni vucseníka: zaíſztino velim vám; nezgibí nájem ſzvoj. *Mát.* 25, 40. *Mark.* 9, 41.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

I. Ivan krſztiteo kKriſtuſi posle vucsenike ſzvoje 1-6. *II. Kriſtus váli Ivana* 7-15. *III. Grajá 'Zidove ino ſze nyim prti* 16-24. *IV. Hválo dáva Ocsi za te mále i vſze kſzebi zové* 25-30.

I. 1. I zgoudilo ſze je: gda bi ſzkoncsao Jezus zapovidávati tim dvanájſzet vucseníkom ſzvojim, ſou je odnut vcsit i predgat vu nyih mejſztaj. *Mát.* 9, 31.

* *Evang. na III. Advenſzko Nedelo.*

2. Ivan pa ſzlíſavſi vu vouzi dela Kriſztuſova, poſzlao je dvá zvucseníkov ſzvoji. *Lűk.* 7, 19.

3. Erkao nyemi je: tí ſzi te pridoucsi, ali *pa* drügoga mámo csakati? *Právd.* 18, 15.

4. I odgovorécsi Jezus, ercsé nyima: idoucsa nazvejſztita Ivani, ſztera csüjeta i vídita.

5. Szlejpi preglédávajo, i plantavi hodijo, gobavczi ſze ocsiſcsávajo, i glühi csüjejo, mrtv

vi ſze obüdjávajo, i ſziromákom ſze Evangyeliom nazviscsáva. *Es.* 35, 5. 61, 1-3 *Lűk.* 7, 22.

6. I blá'zeni; kí ſze vmeni ne ſzpácsi. *Mát.* 13, 57.

II. 7. Gda bi pa tejva odísla; zácsao je Jezus praviti tomi luſztvi od Ivana: ka ſzte vő sli glédat vu püscsávo? Jeli trſzt od vőtra gibajoucso. *Lűk.* 7, 24.

8. Ali ka ſzte vő sli glédat? Jeli csloveka vmejhkom gvánti oblecsenoga? ovo, ki mejhko odeteo noſzijo, vu králeſzki hi'zaj ſzo.

9. Ali ka ſzte vősli glédat? Proroka? zaiſztino velim vám i véksega od Proroka. *Lűk.* 1, 76. 7, 28.

10 Ár je té, od ſteroga je píſzano: ovo, jaſz poslem angyela mojega pred líczom tvojim, ſteri priprávi pout tvojo pred tebom.] *Mal.* 3, 1.

11. Zaiſztino velim vám: nej je pobűdjeni med narodjenimi od 'zén vékſi od Ivana krſztitela. Kí je pa te náj ménſi vkráleſztvi nebeſzkom: vékſi je od nyega. *Lűk.* 7, 28.

12. Od dnévov pa Ivana krſztitela do ſzej doub králeſztvo nebeſzko ſzilo trpí; i ti ſzilni je vneſzéjo. *Lűk.* 16, 16. *Fil.* 3, 8. 12.

13. Ár vſzi proroczke i právda ſzo do Ivana prorokűvali.

14. I csi ſcséte gori vzéti: on je *ov* Eliás; kí je meo príti *Mal.* 4, 5. *Mát.* 17, 12.

15. Steri má vűha na poszlűſanye; naj poſzlűſa.

III. 16. Komi pa priſzpodobim národ ete? Priſzpodobni je kdeczi na placzi ſzedécsoj, i kricsécsoj tiváriſom ſzvojim. *Lűk.* 7, 31.

17. I erkoucsoj: 'zveglárilifzmo vám, i nej ſzte pléſzali; dreſzélne peſzmi ſzmo vám ſzpejvali, i nej ſzte ſze jonkali.

18. Ár je priſao Ivan *krſztiteo* nej je jo, ni pio; i právijo: vragá má. *Mat.* 3, 4.

19. Prisao je Szin cslovecsi, jej i pijé; i právijo: ovo, cslovik po'zirávecz, i vinopivecz, publikánusov i grejsnikov priáteo. I szpravicza-la sze je modrousztot od otrouk szvoji. *Lúk.* 7, 35. 15, 1. 2.

20. Teda je zácsao na oucsi metati tisztim mejsztam, vsteri je náj vecs csúd nyegovi vcsinyeno; kaj szo sze nej povrnola.

21. Jaj tebi Korazim! jaj tebi Beth'zajda! Ár da bi vTirusi i vSidoni vcsinyene bilé té mocsí, stere szo vu vami vcsinyene, dávno bi vu vrecsi i vpepéli pokouro csiníli. *Lúk.* 10, 13.

22. Ali velim vám: Tirusi i Sidoni le'zej bode na szoudnyi dén, kako vám.

23 I tí K pernaum, kí szi do nebész zviseni, notri do pekla sze *doli* vr'zes. Ár, da bi v Sodomi vcsinyene bilé té mocsí, stere szo vtebi vcsinyene, osztánola bi do denésnyega dnéva. *Es.* 14, 12.

24. Ali velim vám; kaj Sodomszkoj zemli le'zej bode na szoudnyi dén; kako tebi. *Mát.* 13, 15.

IV. 25. Vtisztom vrejmeni odgovorécsi Jezus, ercsé: hválo tebi dájem, Ocsa, Goszpoud nebe ino zémle; ka szi szkrio eta pred † moudrimi, ino szpametnimi, ino szi je nazvejszto tim málicskim. † I *Kor.* 1, 19. 20. *Mát.* 23, 7. †† I *Kor.* 1, 26-28. *Mát* 4, 18-22. *'Zolt.* 8, 3.

26. Zaiszto ino, Ocsa; ár sze je tak dopadno-lo tebi.

27. Vsza † szo meni dána od Ocsé mojega: i niscse †† ne pozna sziná, nego *li* Ocsa; niti ††† Ocso niscse ne pozna, nego *li* szin, i csi *ga* komi scsé szin oznaniti. † *Mát.* 28, 18. *'Zid.* 2, 8. †† *Mát.* 16, 17. ††† *Ivan.* 1, 18.

28. *Hodte † kmeni vszi, ki sze tridite ino szte †† oklajeni, i jasz vám ††† pocsinek dám.* † *Es.* 55, 1. †† *Mát.* 23, 4. *Djan.* 15, 10. *Es.* 53, 4-6. ††† *Jer.* 31, 25. *Es.* 9, 4.

29. *Vzemte na szé † járem moj, i †† vcsite sze od*

méne, kaj ſzam jaſz krotki i ponizen zSzerczá, i nájdete pocsinek dűſam vaſim. ✝ *Sir.* 51, 34. 35. 1 *Král.* 12, 4. *Mát.* 16, 24. ✝✝ *Iv.* 13, 15. *Fil.* 2, 6-9. 1 *Petr.* 2, 21-23.

30. *Ár je járem moj haſznoviti, i bremen moje je leihko. Djáh.* 15, 10. 1. *Iv.* 5, 3.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

I. Vucseniczke vlati trgajo vu Szobotti 1-8. *II. Szűho rokou zvrácsi* 9-21. *III. Nyegovo vragouv zgányauye Farizeuske Beelzebuli pripiſűjo* 22-37. *IV. 'Zidovje znamejnye ſcséjo.* 38-45. *V. Sto je Kriſtuſova rodbina?* 46-50.

I. 1. Vu onom vrejmeni ſou je Jezus v Szobotto po ſzitváj: vucseniczke nyegovi ſzo pa lacsni bilí, i zácsali ſzo trgati vlatí i jeſzti. *Lűk.* 6, 1. *Právd.* 23, 25.

2. Farizeuske pa, gda bi je vidili, erkli ſzo nyemi: ovo, tvoji vucseníczke delajo; ſtero je nej ſzlobodno delati vſzobotto. *I Őjd.* 20, 10.

3. On nyim je pa erkao: nej ſzte ſteli; ka je csinio Dávid, gda je lacsen bio on, i kí ſzo 'znyim *bili?* 1 *Sam.* 21, 6.

4. Kakda je notri ſou vu hi'zo Bo'zo, ino je te ſzvéti krűh jo, ſteroga je nej ſzlobodno bilou nyemi jeſzti, niti, kí ſzo 'znyim bilí; nego ſzamim popom. *Vőjd.* 29, 33. *Lev.* 24, 9.

5. Ali nej ſzte ſteli vprávdi: kaj vſzobottaj popevje vczérkvi ſzobotto preſztoupijo, i brezi grejha ſzo? *Racs.* 28, 9.

6. Velim pa vám; kaj je od czérkvi vékſi eti. *Mal.* 3, 1. *Iv.* 2, 19.

7. Da bi pa znali, ka je tou: milofcso ſcsém, i nej áldov; nebi oſzoudili ete nekrivicsne. *Os.* 6, 6. *Mih.* 6, 8.

8. Ár je i Szobotte Goſzpoud Szin cslovecsi. *Mark.* 2, 18. *Lűk.* 6, 5.

11. 9. I odidoucsi odnut prifao je vu fzpráviscse nyihovo.

10 I ovo, bio je *tam eden* cslovik, ki je fzűho rokou meo; i pítali fzo ga govorécsi: jeli je fzlobodno vSzobottaj vrácsiti? dabi ga mogli tou'ziti *Lűk.* 13, 14. 14, 3. *Iv.* 9. 16.

11. On nyim je pa erkao: fto bode zvász *táksi* Cslovik, ki bi meo edno ovczo, i csi bi fzpádnola v Szobotto vu jamo, jelijo ne popádne, i ne potégne jo vő *preczi vSzobotto?*

12. Zkelikim je pa dragfi cslovik od ovczé! fzlobodnoje záto vSzobottáj dobro csiniti. *Mark.* 3, 4.

13. Teda velí tomi csloveki: vtégni rokou tvojo. I vtégno jo je: i nazáj je grátala zdrava; liki ta drűga. I *Král.* 13, 6.

14. Farizeuske fzo pa tanács meli prouti nyemi vőidoucsi: kakda bi ga pogűbili. *Mark.* 3, 6. *Lűk.* 6, 11.

15. Jezus pa zpoznavfi odífao je odnut: i nafzledűvalo ga je vnogo lűfztva, i zvrácso je je vfze.

16. I poprejto fze je nyim; naj ga vő ne vjávijo. *Mát.* 9, 39. *Lűk* 5, 24.

17. Da bi fze fzpunilo; ka je povejdano po E'zaiáfi proroki govorécsem: *Es.* 42, 1--

18. Ovo fzluga moj, fteroga fzam jafz odébrao, te lűbléni moj; vfterom fze je dopadnolo dűfi mojoj. Polo'zim na nyega Dűjh moj, i fzoudbo bode poganom nazviscsávao. *Mát.* 3, 17. 17, 5.

19. Nebode fze nyevkao, niti krícsao, ni nifcse nebode csűo na viliczaj gláfz nyegov.

20. Terfzt, nalomleno ne potere, i predívo kadécse ne vgafzí: dokecs vő ne zpela fzoudbo na obládanye.

21. I vu nyegovom Iméni poganye fze vűpali bodo.

III. 22. Teda je pripelan nyemi eden vragometen ſzlejpi, i nejmi: i zvrácso ga je tak; da je te ſzlejpi, i nejmi, i gucsao i vido. *Mát.* 9, 32. *Lúk.* 11, 14.

23. I ſztrſznolofze je vſze lúſztvo, i pravilo: nej je ete ſzin Dávidov? *Mát.* 9, 33.

24. Farizeuske pa ſzliſavſi ſzo erkli: ete ne mecse vô vragé, nego po Beelzebulí poglavníki vragouv. *Márk.* 3, 22

25. Znajoucsi pa Jezus míſzli nyihove ercsé nyim: *vſzákse Králeſztvo, ſtero je prouti ſzebi razdeljeno, ſze opúſzti: i vſzáko meſzto ali hi'za razdeljena prouti ſzebi, ne oſztáne.* *Lúk.* 11, 17.

26. I csi Satan ſatana vô mecse, prouti ſzebi je razdeljen: kakda bode tak ſztalou králeſztvo nyegovo?

27. I, csi jaſz po Beelzebuli mecsem vô vragé, ſzinovje vaſi pokom je bodo metali? záto oni bodo vaſi ſzodczi.

28. Csi pa jaſz po Bo'zem Dúhi mecsem vô vragé: tak ſze je priblí'zalo kvám králeſztvo Bo'ze. *Lúk.* 11, 20. i *Iv.* 3, 8.

29. Ali kakda more ſto notri idti vu hi'zo toga mocsnoga, i poſzoudo nyegovo vneſzti: csi prvle ne zvé'ze toga mocsnoga, i teda hi'zo nyegovo razbíje? *Es.* 49, 24.

30. *Steri je nej zmenom, prouti meni je: i ſteri ne ſzprávla zmenom, raſzipáva.* *Márk.* 9, 40.

31. Záto velim vám: vſzáki grejh i preklínyanye ſze odpiſztí lidém: ali prouti ſz Dúhi preklínyanye ſze ne odpiſztí lidém. *Márk.* 3, 28. *Lúk.* 12, 10. *'Zid.* 6, 4-6. I *Iv.* 5, 16.

32. I, ſterikoli ercsé húdo rejcs prouti Színi cslovecsemi, odpiſztí ſze nyemi: ſteri pa ercsé prouti ſzvétomi Dúhi; ne odpiſztí ſze nyemi, ni na etom ſzvejti, niti vu priſeſztnom. *Mát.* 13, 55.

33. Ali ſzádite drejvo dobro, i ſzád nyegov

dober: ali ſzádite drejvo lagoje, i ſzád nyegov lagoji; ár ſze zſzáda drejvo ſzpozna. *Lůk.* 6, 44.

34. Zle'zenyé vipere; kakda morete dobra gucsati, hůdi bodoucsi? Ár zObilnoſzti Szrczá gucsíjo vůſzta. *Lůk.* 6, 45.

35. Dober cslovik zdobroga kincsa Szrczá *ſzvojega* dobra prinása naprej: i hůdi cslovik zhůdoga ſzrczá hůda prináſa. *Mát.* 15, 19.

36. Velim pa vám; kaj od vſzákſe márne rejcsi, ſterokoli lidjé bodo gucsali, racsun dájo od nyé na ſzoudnyi dén. *Rim.* 2, 16. *Ef.* 4, 29.

37. Ár zrejcsi tvoji ſze ſzpraviczas, i zrejcsi tvoji bodes ſzodjen. *Job.* 15, 6.

IV. 38. Teda ſzo odgouvorili niſteri zpiſzácsov i Farizeuſov erkoucsi: vucsiteo, ſcsémo od tébe znamejnye viditi. *Mát.* 16, 1. *Mark.* 8, 11.

39. On pa odgovorécsi ercsé: ete hůdi i kurvejski národ znamejnye proſzi; i znamejnye ſze nyemi ne dá, nego znamejnye Jonáſa proroka, *Lůk.* 11, 29. 30. *Mát.* 16, 4.

40. Ár, liki je bio ✝ Jonás v'zalouczi czet ribe trí dní i trí noucsi, tak bode ✝✝ Szin cslovecſi vſzrczi zemlé trí dní i trí noucsi. ✝ *Jon.* 2, 1. 2. ✝✝ *Mát.* 16, 21.

41. Mo'zjé Ninivinſzki ſze gori obidíjo na ſzoudbo prouti etomi národi, i ſzkvarjůvali ga bodo. Ár ſzo ſze *oni* ſzpokourili na prejdganye Jonáſa: i ovo, vecs je eti, liki Jonás. *Jon.* 3, 5.

42. Kralícza jůga ſze gori obidí na ſzoudnyi dén zetim národom, i ſzkvarjůvala ga bode. Ár je *ona* prisla zkrajouv zemlé poſzlůſat modrouſzt Salamonovo; i ovo, vecs je eti, kak Salamon I *Král.* 10, 1.

43. Gda pa te necsíſzti důjh vôide zcsloveka: okouli hodi po ſzůhi mejſztaj, íscse pocsinek, i ne nájde ga. *Lůk.* 11, 24. *Ef.* 13, 21. 34, 14. *Ozn.* 18, 2.

44. Teda velí: povrném ſze vu hi'zo mojo;

odkud ſzem vô zíſao. I pridoucs nájde jo ſzprázniyeno, pometeno i oznáj'zeno.

45. Teda ide, i vzeme zſzebom ſzedem drûgi dûhouv hûſi od ſzébe, i notri idoucsi prebívajo tam: i ta ſzlejdnya csloveka tiſztoga ſzo hûſa od prvi. Tak bode i etomi hûdomi národi. 2 *Petr.* 2, 20. *'Zsid.* 6, 4.

V. 46. Gda bi pa escse on gucsao lûſztvi: ovo, mati, i bratje nyegovi poſztanoli ſzo vinej, iſzkajoucsi *priliko*, *da* bi 'znyim *mogli* gucsati. *Mark.* 3, 31. *Lûk.* 8, 19.

47. Erkao nyemi je pa niki: ovo, mati tvoja, i bratje tvoji vinej ſztojíjo, iſzkajoucsi ztebom gucsati.

48. On pa odgovorécsi je erkao tomi ſzebi erkoucsemi: ſto je mati moja? i ſteri ſzo moji bratje?

49. I vô ſtégnovſi rokou ſzvojo na vucseníke ſzvoje, erkao je: ovo, mati moja, i bratje moji.

50. Ár, kíkoli csiní volo Ocsé mojega, kí je vu nebéſzaj, té je moj brat, i ſzeſztra, i mati. *Mát.* 7, 21. *Iv.* 6, 40.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

I. Od ſzedmére ſzpodobnoſzti. α) Od ſzemena vcsetvéro zemlou 1-23. *β.) Od koukola med pseniczo.* 24-30. *γ.) Od horcsicsnoga 'zrna* 31. 32. *δ.) Od kvaſzá med melo.* 33-36. *ε.) Od ſzkritoga kintsa* 37-44. *ζ.) Od d'zûnd'za. η.) Od vrse.* 47-52. *II. Názarenczi ga zavr'zejo.* 53-58.

I. 1. Vu onom dnévi pa, vôidoucsi Jezus zhi-'ze, ſzeo ſzi je pouleg mourja. *Mark.* 4, 1.

2. I ſzpravilo ſze je knyemi lûſztva vnogo tak; da je *mogao* vládjo idti i *tam* ſzideti: a lûſztvo je pa vſze ſztalou na brejgi.

3. I gucsao nyim je vnouga vu prílikaj, erkoucsi: ovo vô je ſou *eden* Szejács ſzejjat *ſzemen*. *Lûk.* 8, 4.

4. I gda bi on szejjao, nistero je szpadnolo pouleg pouti, i prisle szo sticze ino szo je pozobale.

5. Drûgo je pa szpadnolo na pecsíno; gde je nej melo doszta zemlé: i preczi je zíslo záto, kaj je nej melo globouke zemlé.

6. Gda bi pa szuncze gori prislo: vô je zgoreló; i da je nej melo korenyá, poszejhnolo je.

7. Nistero je pa szpadnolo med trnye; i gori je zraszlo trnye, i zadavílo je je.

8. Nistero je pa szpadnolo vu dobro zemlo; i prineszlo je szád nistero sztou, nistero pa sészt-deszét, nistero pa trészeti krát teliko.

9. Steri má vûha ua poszlûsanye; naj poszlûsa. *Mát.* 11, 15.

10. I prisztoupivsi vucseníczke, erkli szo nyemi: zakaj nyim gucsís vprílikaj? *Mark.* 4, 10. *Lûk.* 8, 9.

11. On pa odgovorécsi erkao nyim je: *zato*, kaj je vám dáno znati szkrovnoszti kraleszstva Nebeszkoga; nyim je pa nej dáno. *Mát.* 26, 17. 1 *Kor.* 2, 10. 1 *Iv.* 2, 27.

12. Ar, steri má, dá sze nyemi i obilyávao bode: steri pa nema, i ka má, od nyega sze vzeme. *Mát.* 25, 29. *Mark.* 4, 25.

13. Záto vu prílikaj nyim gucsim; da vidoucsi ne vídijo, i poszlûsajoucsi ne szlísijo, niti ne razmijo.

14. I szpuni sze nad nyimi prorosztvo E'zaiása, stero právi: szlísanyem szlísali bodete, i ne *bodte* razmeli; i vidoucsi vidili bodete, i nebodte znali. *Es.* 6, 9. 10. *Lûk.* 8, 10. *Iv.* 12, 40. *Rim.* 11, 8.

15. Ar sze je potûcsilo szrczé lûsztva etoga; i zvûhami szo 'zmetno csûli, i ocsí szvoje szo zaprli; naj gda ne vídijo zOcsmí, i zvûhami ne csûjejo, i szrczom ne razmijo, i povrnéjo sze, i zvrácsim je.

16. Vaſe ocsí ſzo pa blá'zene, kaj vídijo: i vûha vaſa, kaj csûjo. *Mát.* 16, 17.

17. Ár zaíſztino velim vám: kaj ſzo vnougi proroczke, ino pravicsni 'zeleli viditi, ona, ſtera *vi* vídite, i nej ſzo vidili; i csûti, ſtera *vi* csûjete, i nej ſzo csûlí. *Lûk.* 10, 24.

18. Ví záto poſzlûſajte to príliko od ſzejácsa. *Mark.* 4, 14.

19. Vſzáki, ki csûje rejcs králeſztva, i ne razmi jo, príde te hûdi i vtrgne to poſzejano *rejcs* vſzrczé nyegovo: tou je; kotero je pouleg pouti ſzejjano.

20. Stero je pa na pecsíno ſzejjano; tou je té, ki rejcs csûje, i preczi jo zradoſztyom *gori* vzeme. *Es.* 58, 2. *Jv.* 5, 35.

21. Nema pa korenyá vſzebi; nego do csaſza je. Csi ſze pa pripeti ſztiſzkávanye, ali pregányanyeza volo rejcsi: preczi ſze ſzpácsi. *Ef.* 3, 17. 18.

22. Stero je pa vtrnye ſzejjano; tou je té, ſteri rejcs csûje, i ſzkrb etoga Szvejta, i vkanenyé bogáſztva zadaví to rejcs, i brezi ſzáda oſztáne. *Jer.* 4, 3. 1 *Tim.* 6, 9.

23. Stero je pa vdobro zemlo ſzejjano; tou je té, kí rejcs ſzlíſi i razmej; kí záto ſzád prináſa, i csiní niſteri ſztou, niſteri pa séſztdeſzét, niſteri pa tréſzeti krát *teliko*. *Sztv.* 26, 12.

* *Evang. Na V. po tré Králi Nedelo.*

24. Drügo príliko je pred nyé djáo erkoucsi: priſzpodobno je králeſztvo nebeſzko cslovecki ſzejjajoucsemi dobro ſzemen vu nyivo ſzvojo.

25. Gda bi pa lidjé ſzpáli: priſao je nyegov nepriáteo, i poſzejjao je koukol med pseniczo, i odíſao je.

26. Gda je pa gori zráſzla tráva, i ſzád je prineſzla; teda ſze je ſzkázao i koukol.

27. Prisztoupivsi pa szlugi toga goszpodára, erkli szo nyemi: goszpodne, jeli szi nej dobro szemen poszejjao vtvojo nyivo; odkud je pa koukol. *Mát.* 10, 25.

28. On nyim je pa erkao: nepriáteo cslovik je tou vcsíno. Ti szlugi szo pa erkli nyemi: scsés záto, da idoucsi ga vő szplivémo?

29. On je pa erkao: nej; naj kak, pobérajoucsi koukol, ne sztrgate vő navkůp 'znyim i pseniczo.

30. Nehájte, naj vkůp raszté obouje do 'zétve: i vu vrejmeni 'zétve povejm 'znyeczom: poberte prvo koukol, i zvéste ga vu sznopje na 'zganyé; pseniczo pa vkůp szpravte vu moj skegyen.] *Mát.* 3, 12. 2 *Tim.* 2, 24.

• *Evang. Na VI. po trí Králi Nedelo;*

31. Drügo príliko je dáo pred nyé govorécsi: priszpodobno je králesztvo nebeszko, k Zerni horcsicsnomi, steroje vzéo *eden* cslovik *i* poszejjao je je vu nyivo szvojo. *Mark.* 4, 30. 31. *Luk.* 13, 19.

32. Stero, isztina, je náj ménse med vszeim Szeményem; gda pa gori zraszté, vékse je od *kakszté* zelenyá; i bode tak veliko drejvo, da pridoucse sticze nebeszke szi gnejszda naprávlajo na vejkaj nyegovi.

33. Drügo príliko je nyim gucso: priszpodobno je králesztvo nebeszko kKvászi, steroga vzéla 'zena ino ga je zmejszila vu trí mericze mele; dokecs sze je czilou szkvászila. *Lůk.* 13, 21.

34. Eta je vsza gucsao Jezus vu prílikaj lůsztvi; i brezi prílik je nyim nikaj nej gucsao. *Mark.* 4, 33.

35. Da bi sze szpunilo; ka je povejdano po Proroki govorécsem: odprém vu prílikaj vůszta moja, vő povejm szkrita od zacsétka Szvejta.] *'Zolt.* 78, 2. *Rim.* 16, 25.

36. Teda, nihávſi to lůſztvo, ſou je vu hi-'zo Jezus; i priſztoupili ſzo knyemi vucseniczke nyegovi govorécsi: prelo'zi nám to prílika od koukola nyive? *Mát.* 15, 15.

37. Odgovorécsi pa erkao nyim je: ki to dobro ſzemen ſzejja, je Szin cslovecsi.

38. Nyiva je pa ete ſzvejt; to dobro ſzemen ſzo pa ti ſzinovje králeſztva; koukol ſzo pa ſzinovie toga hůdoga. 1 *Kor.* 3, 9. *Iv.* 8, 44.

39. Nepriát o pa, ſteri je eta ſzejao, je † vrág: 'zétva je pa †† ſzkoncsanye ſzvejta; 'znyeczi ſzo pa ††† angyelje. † *Sztv.* 3, 15. †† *Joel.* 3, 13. 14. *Ozn.* 14, 15. ††† *Mát.* 24, 31.

40. Liki ſze pa ſzpoberé te koukol i zognyom ſze ze'zgé; tak bode vu ſzkoncsávanyi etoga ſzvejta.

41. Posle Szin cslovecsi angyele ſzvoje i ſzpoberejo ſzkráleſztva nyegovoga vſze ſzpáke; i one, kí csiníjo nepravdenoſzt.

42. I vr'zejo je vpécs ognyeno; tam bode joukanye, i zobno skrípanye. *Mát.* 8, 12. 22, 13.

43. Teda ſze ti pravicsni ſzvejtili bodo, liki ſzuncze vkráleſztvi Ocsé ſzvojega. Steri má vůha na poſzlůſanye; naj poſzlůſa. *Dan.* 12, 3.

44. Pá je priſzpodobno králeſztvo nebeſzko kKincsi ſzkritomi vu nyivi; ſteroga *geto ga je eden* cslovik najso, ſzkrio *ga je*, i od radoſzti nyega je odíſao; i vſza, ka je meo, oudao je, i kůpo je nyivo ono. *Fil.* 3, 7. *Mát.* 16, 24.

45. Pá je priſzpodobno králeſztvo nebeſzko k Cslovcki tr'zcsi íscsejoucsemi dobri d'zůnd'z.

46. Steri, gda bi najſao eden drági d'zůnd'z, odídocs oudao je vſza, ka je meo, i kůpo ga je. *Prít.* 8, 10. 11.

47. Pá je priſzpodobno králeſztvo nebeſzko kvrſi vr'zenoj vu mourje i zevſzákoga ploda *ribe* vkůp ſzprávlajoucsoj.

48. Stera, gda ſze je napunila, vô jo poté-

gnovſi *ribicske* na brejg, i ſzedécsi ta dobra ſzo vô ſzpoubrali vu poſzoudo, ta hûda ſzo pa vô zmetali.

49. Tak bode vu ſzkoncsanyi etoga ſzvejta: vô bodo sli angyelje, i odloucsijo te hûde na ſzrejdi med pravicsnimi. *Mát.* 25, 32.

50. Ino je vr'zejo vu pécs ognyeno: tam bode joukanye, i zobno skrípanye.

51. Velí nyim Jezus: razmeli szte eta vſza? ercséjo nyemi: zaiſztino, Góſzpodne, *razmeli ſzmo.*

52 On nyim je pa erkao: záto je vſzáki piſzács, vucsen na králeſztvo nebeſzko, priſzpodoben kcsloveki goſzpodári; ſteri vô mecse zkincsa ſzvojega nouva ino ſztára.

H. 53. I prigoudilo ſze je, gda bi zkoncsao Jezus prílike ete; odíſao je odnut. *Lûk.* 4, 16.

54. I pridoucsi vu domovino ſzvojo, vcsio je je vu ſzpráviscsaj nyihovi, tak; da ſzo ſze csûdivali i pravili: odkud je etomi eta modrouſzt, i ta mouc̃s?

55. Nej je ete ſzin toga teſzácsa? ne zové ſze mati nyegova Mária i bratje nyegovi Jakub ino Jo'zef, i Simon i Júdas? *Lûk.* 4, 22. *Iv.* 6, 42.

56. I ſzeſztre nyegove nejli ſzo vſze pri náſz? Odkud ſzo záto etomi eta vſza?

57. I ſzpácsili ſzo ſzé vnyem, Jezus nyim je pa erkao. *nej je prorok brezi poſtenya; nego vu domovini ſzvojoj, i vu hi'zi ſzvojoj.*

58. I nej je csinio tam doſzta csûd, za volo nevórnoſzti nyihove. *Mark.* 6, 5.

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁO.

I. Ivani krſztiteli ſze gláva vzeme 1-12. *II. Szpetimi lejbmi ſze vecs* 5000. *lûſztva nahráni* 13-22. *III. Peter ſzKriſztuſom po mourji hodi.* 23-33. *IV. Vdr'zéli Genezaret doſzta beté'zni zvrácsi.* 34-36.

I. 1. Vu onom vrejmeni csűo je Herodes Strták gláſz od Jezuſa. *Mark.* 6, 14. *Lűk.* 9, 7.

2. I erkao je ſzlű'zbenikom ſzvojim: té je Ivan krſztiteo; on je ſztano od mrtvi; i záto ete moucsi delajo vnyem.

3. Ár je Herodes vlouvo Ivano, zvézao ga je i djáo ga je vtemniczo za volo Herodiáſojcze 'zené Filipove brata ſzvojega.

4. Ár nyemi je Ivan pravo: nej je ſzlobodno tebi nyou meti. *Lűk.* 18, 16.

5. I ſteo ga je vmoriti; ali bojao ſze je lűſztva: ár ga je, liki proroka, melo. *Mát.* 21, 26. *Lűk.* 20, 6.

6 Szprevajoucsi pa ſzvojega narodjenyá dén Herodes, pléſzala je csí Herodiáſova na ſzrejdi; i dopádnola ſze je Herodeſi. *Sztv.* 40, 20.

7. Záto ji je ſzpríſzegom obecsao dati: kakoli ga bode proſzila.

8. Ona pa naprej navcsena od materé ſzvoje, erkla je: dáj mi eti vu ſzkledi glavou Ivana krſztitela.

9. I razdréſzelo ſze je kráo: ali za volo príſzege i vkűp ſzedécsi zapovedao je dati. *Mark.* 6, 20.

10. I poſzlao je *ednoga*, kí je vzéo glavou Ivana vtemniczi.

11. I prineſena je gláva nyegova vu ſzkledi, i dána je toj devojki, i neſzla *jo* je materi ſzvojoj.

12. I pridoucsi vucseníczke nyegovi vzéli ſzo tejlo nyegovo, i pokopali ſzo je, i idoucsi nazvejſztili ſzo Jezuſi.

II. 13. Stero gda bi Jezus ſzlíſao: povrno ſze je od tiſztecz vu ládji vpűſzto meſzto ſzám. I ſzlíſavſi lűſztvo, naſzledűvalo ga je peski zmejſzt. *Mark.* 6, 31. 32.

14. I vőidoucſi Jezus, vido je vnogo národa: i ſzmilűvao ſze je nad nyim, i zvrácso je bete'zníke nyihove. *Lűk.* 9, 10. *Iv.* 6, 5.

15. Gda bi pa vecsér grátao; priſztoupili ſzo

knyemi vucseníczke nyegovi govorécsi: pűſzto je eto meſzto, i vôra je 'ze prisla: odpűſzti to lűſztvo; naj idoucsi vu veſznicze, ſzi kűpijo hráno. *Mark.* 6, 35.

16. Jezus nyim je pa erkao: nej je nyim potrejbno idti; dájte nyim ví jeſzti. *Lűk.* 9, 13.

17. Oni ſzo nyemi pa veleli: nemamo eti *vecs*, nego pét *lejbov* krűha i dvej ribiczi.

18. On je pa erkao: prineſzte mi je eſzi.

19. I zapovedao je lűſztvo doli ſzejſzti na trávo; i vzévſi ti pét *lejbov* krűha i dvej ribiczi zglednovſi ſze vnebo hválo je dáo, i vlomivſi dáo je vucseníkom te krűh: vucseníczke ſzo ga pa *dáli* lűſztvi. *Mát.* 15, 36.

20. I jeli ſzo vſzi i naſzitili ſzo ſze; i poubrali ſzo zoſztanyenoga drobtinya dvanájſzet kosárov puni. *Mark.* 6, 43.

21. Ki ſzo pa jeli mo'zjé; bilou ji je okoli pét ezero brezi 'zén i otrouk.

22. I preczi je primárjao Jezus vucseníke ſzvoje idti vládjo, i pred nyim idti na drűgo ſztrán; dokecs bi odpűſzto lűſztvo. *Iv.* 6, 17.

III. 23. I odpűſztivſi lűſztvo, gori je ſou na gorou ſzám molit. Gda bi pa vecsér pouſztáo: ſzám je bio tam. *Lűk.* 6, 12. 9, 18.

24. Ládja je pa 'ze na ſzrejdi mourja bíla, i premetávala ſze je od válov. Ár je prouti *nyej* bio vôter.

25. Ob ſtrtoj ſztrá'zi pa te noucsi priſao je knyim Jezus hodécsi po mourji.

26. I vidoucsi ga vucseníczke po mourji hodécsega, preſztraſili ſzo ſze govorécsi: kaj je ſzkűsnyáva; i od ſztráha ſzo kricsali. *Lűk.* 24, 37.

27. Preczi nyim je pa gucsao Jezus govorécsi: vűpajte ſze; ja ſzam, ne bojte ſze.

28. Odgovorécsi pa nyemi Peter erkao je: Goſzpodne, csi ſzi ti, zapovej; naj jaſz ktebi idem po vodáj.

29. On je pa erkao: poj. I vôidoucsi zládje Peter, hodo je po vodáj idoucsi k Jezuſi.

30. Vidoucsí pa vôter mocsni, zbojao ſze je, i zácsao ſze je ſtáplati. Krícsao je *záto* govorécsi: Goſzpodne, zdr'zi me. *Mát.* 8, 25.

31. Preczi pa Jezus vô ſtégnovſi rokou príjao ga je, i erkao nyemi je: malovôrecz, zakaj ſzi dvojio? *Mát.* 6, 30. 8, 26. *Jak.* 1, 6.

32. I idoucsa vu ládjo ſtiſao je vôter.

33. Ovi pa vu ládji bodoucsi pridoucs molili ſzo ga govorécsi; zaiſztino Bo'zi Szin ſzi. *Mát.* 16, 16.

IV. 34. I pelavſi ſze pricli ſzo vzemlo Genezáret. *Mark.* 6, 53.

35. I gda bi ga poznali tiſztoga meſzta mo'zjé, poſzlali ſzo vu czejlo ono krajíno, i prineſzli ſzo knyemi vſze *bete'zne*, ki ſzo ſze hűdou meli.

36. I proſzili ſzo ga; da bi ſze li ſzamo doteknoli kraja gvanta nyegovoga: i kelikokoli ſze ji je doteknolo, ozdrávleni ſzo. *Mát.* 9, 21.

PETNÁJSZETI (XV.) TÁO.

I. Vucsenike prouti mujvanyi zagovárja. 1-20. *II. Od Kananinſzke 'zené*, 21-28. *III. Vnougi ſze zvrácsijo i naſzitijo* 29-39.

I. 1. Teda ſzo priſztoupili kJezuſi Jeru'zalemſzki piſzácske i Farizeuske govorécsi: *Mark.* 7, 5,

2. Zakaj vucseníczke tvoji preſztáplajo naſztávlenyà ti Sztariſi? Ár ſzi ne mujvajo roké ſzvoje; gda krűh jejo. *Mát.* 23, 25.

3. On pa odgovorécsi erkao nyim je: zakaj i vi preſztáplate zapovidi Bo'ze za volo vaſega naſztávlenyà?

4. Ár je Boug zapovedao erkoucsi: poſtűj ocso tvojega i mater tvojo, ino: ki hűdougucsí Ocsi, ali materi, ſzmrtyom ſze naj vkoncsa. *Vőid.* 20, 12. *Právd.* 5, 16.

5. Ví pa právite: ſterikoli ercsé ocsi, ali materi; ſterikoli dár je od méne, háſzni tebi: *tê je 'ze ſzpuno ſtrto zapovid*, csi ſze gli nigdár nepoſtűje ocsé ſzvojega i materé ſzvoje. *Pril.* 28, 24.

6. I zavrgli ſzte zapovid Bo'zo za volo naſztávlenyà vaſega.

7. Szkazlivczi, dobro je prorokűvao od vász E'zaiás govorécsi: *Es.* 29, 13.

8. Eto lűſztvo ſze kmeni pribli'záva zvűſztami ſzvojmi, i zlampami me cſeſztí; ali ſzrczé nyihovo je dalecs od méne.

9. Ali zamán me cseſztíjo: da vcsio *tákse* návuke; ki ſzo zapovidi lüdi. *Právd.* 4, 2.

10. I prízvajoucsi lűſztvo 'erkao nyim je: ſzliſajte i razmejte. *Márk.* 7, 14.

11. Nej to notri idoucse vu vűſzta, oſzkruni csloveka; nego to vő idoucse zvűſzt, ono oſzkruni csloveka.

12. Teda priſztoupivſi vucseníczke nyegovi erkli ſzo nyemi: znás, kaj ſzo ſze Farizeuske ſzliſavſi tou rejcs, ſzpácsili?

13. On pa odgovorécsi erkao je: *vſzákſe vſzajenyé, ſtero je nej vſzádo Ocsa moj nebeſzki, vő ſzi ſztrejbi. Iv.* 15, 2.

14. Nihájte je: ſzlejpi voji ſzo ti ſzlejpi. Szlejpi pa Szlejpoga csi bode vodo: obá vjamo ſzpádneta. *Mát.* 23, 16. *Lűk.* 6, 39. *Rim.* 2, 19.

15. Odgovorécsi pa Peter erkao nyemi je: razlo'zi nám eto príliko. *Mark.* 7, 17.

16. Jezus je pa erkao: escse ſzte i ví brezi rázuma?

17. Ne razmejteli, kaj vſze, notri idoucse vu vűſzta, vcsrejvo ide, i vu ocsiſcsávniczo ſze vő vr'ze?

18. Stera pa vő ido zvűſzt, zſzrczá zhájajo, i ona oſzkrunio csloveka. *Jak.* 3, 6 - 10.

19. Ár zſzrczá zhájajo hűda mi'zlejnya, lű-

domorſztvo, práznoſzti, kurvejſtvo, tatíja, krívo ſzvedouſztvo, preklínyanye. *Sztv.* 6, 5.

20. Eta ſzo tá, ſtera oſzkrunijo csloveka: ali zne mujvanimi rokami jeſzti, ne oſzkruni cslo. veka.

* *Evang. na Reminiſcere: ali II. po poſzti Nedelo.*

II. 21. I vôidoucsi odnut Jezus, nazáj je ſou na krajíno Tiruſa i Sidona. *Mark.* 7, 24.

22. I ovo *edna* 'zena Kananinſzka od krajín tiſzti vô idoucsa, je krícsala nyemi govorécsa: ſzmiluj ſze nad menom, Goſzpodne, Szin Dávidov; csí moja ſze hûdou mantrá od vrága!

23. On ji je pa nej odgouvoro *ni edno* rejcs. I priſztoupivſi vucseníczke nyegovi proſzili ſzo ga govorécsi: odpûſzti jo; ár kricsí za nami.

24. On je pa odgovorécsi erkao: nej ſzam poſzlan; nego kpogiblénim ovczám hi'ze Izraelſzke. *Mát.* 10, 6. *Dján.* 13, 46. *Rim.* 15, 8.

25. Ona pa pridoucsa proſzila ga je, erkoucsa: Goſzpodne, pomozi mi. *Mát.* 14, 30.

26. On pa odgovorécsi, erkao je: nej je dobro vzéti krûh dęczé i ſcsenczom vrosti. *Mark.* 7, 27.

27. Ona je pa erkla: tak je Goſzpodne; ár i ſcsenczi jejo zdrobtinya, ſtero káple zſztola nyihovi goſzpodárov.

28. Teda odgovorécsi Jezus erkao je nyej: o 'zena! velika je tvoja vôra: bojdi ti kak ſcsés. I ozdrávila je csí nyé od tiſzte vôre.] *Mát.* 8, 10.

III. 29. I odidoucsi Jezus od tiſztecz priſao je kmourji Galileánſzkomi: i gori idoucsi na gorou, doli je ſzeo tam. *Mark.* 7, 31.

30. I prislo je knyemi lûſztva vnogo majoucsi ſzebom plantave, ſzlejpe, nejme, roune, i vnouge drûge: i polo'zili ſzo je knogám Jezuſovim; i zvrácso je je. *Es.* 35, 5. *Mát* 11, 1.

31. Tak, da ſzo ſze lidjé csûdivali vidoucsi nejme gucsécse, roune zdrave, plantave hodé-

cse i ſzlejpe vidoucse: i dícſili ſzo Bogá Izraelſzkoga.

32. Jezus je pa vkůp zézvao vucseníke ſzvoje i erkao je: z ſzrczá mi je milo to lůſztvo; ár ſzo 'ze trí dní pri meni, i nemajo kaj jeſzti; i trejzne je pa odpiſztiti neſcsem; da kak na pouti ne pomenkájo. *Mark.* 8, 1.

33. I ercséjo nyemi vucseníczke nyegovi: gde bi mí vzéli teliko krůha vu půſcsávi; kaj bi teliko lůſztva naſzitili?

34. I ercsé nyim Jezus: keliko *lejbov* krůha máte? oni pa ercséjo: ſzedem i *edno* malo ríbicz.

35. I zapovedao je lůſztvi doli ſzejſzti na zemlo.

36. I vzéo je ti ſzedem lejbov krůha i ribicze blagoſzlovivſi vlomo je i dáo je vucseníkom ſzvojim: vucseníczke pa lůſztvi. 1 *Sam.* 9, 13.

37. I jeli ſzo vſzi i naſzicseni ſzo; i nábrali ſzo, ka je gori oſztanolo zlámanya drobtinya ſzedem kosárov puni. 2 *Král.* 4, 44.

38. Bilou ji je pa, kí ſzo jeli, ſtiri jezero mo'zouv brezi 'zén i otrouk.

39. I idpůſztivſi to lůſztvo, ſztoupo je vu ládjo, i priſao je vu krajíne Magdale. *Mark.* 8, 10.

SESZTNÁJSZETI (XVI.) TÁO.

I. Farizeuske i Szadduczeuske znamejnye proſzijo znéba 1-4. *II. Od nyihovoga kvaſzá ſze varmo* 5-12. *III. Apoſtolov po Petri od Kriſztuſa ſzvedouſztvo* 13-20. *IV. Od Kriſztuſa i nyegovi verni kri'za* 21--28.

I. 1. I priſztoupili ſzo Farizeuske i Szadduczeuske ſzkůsávajoucsi proſzili ſzo ga: kaj bi nyim znamejnye znebéſz pokázao. *Mark.* 8, 11. *Lůk.* 11, 29.

2. On pa odgovorécsi erkao nyim je: gda vecsér gratůje; *tak* právite: dobro vrejmen bode; ár je 'zerjáva néba, *Lůk.* 12, 54.

3. I rano: dneſz zápis *bode*; ár ſze 'zerjaví 'zaloſztna néba. Szkazlívczi, obráz nébe znáte razlocsávati: znamejnya pa vrejmena nemorete?

4. *Ete* hűdi i kurvejski národ znamejnye proſzi, i znamejnye ſze nyemi ne dá; nego znamejnye Jonáſa proroka. I niháo je je, i odíſao je. *Mát.* 12, 39. *Jon.* 2, 1. *Lűk.* 11, 29. 30.

II. 5. I gda bi prisli vucseníczke nyegovi prejk *mourja*, pozábili *ſzſzebom* krűha vzéti *Mark.* 8, 14

6. Jezus nyim je pa erkao: glédajte i varte ſze od kvaſzá Farizeuskoga i Szadduczeuskoga. *Lűk.* 12. 1.

7. Oni ſzo ſze pa ſtűkali med ſzobom govorécsi: kaj ſzmo krűha nej vzeli.

8. Gda bi pa Jezus zvedo, erkao nyim je: ka ſze ſtűkate med ſzebom, malovőrczi, kaj ſzte krűha nej vzéli. *Mát.* 6, 30. 8, 26.

9. Jeli escse ne razmite, niti ſze ne ſzpomenéte z-ti pét *lejbov* krűha, ſzkim ſze je pétjezero naſzitílo; i keliko kosárov ſzte nábrali? *Iv.* 6, 9.

10. Niti zti ſzedem *lejbov* krűha *med* ſtirijezero *razdeljenoga*; i keliko ſzte kosárov nábrali? *Mát* 15, 34. 37. *Mark.* 8, 5. 8.

11. Kakda ne razmite: kaj ſzam vám nej pravo od krűha; *gda ſzam* ſze *vám* varvati *velo* od kvaſzá Farizeuſov i Szadduczeuſov?

12. Teda ſzo razmeli: kaj je nej pravo varvati ſze od kvaſzá toga krűha; nego od návuka Farizeuſov i Szadduczeuſov. *Gal.* 5, 9.

* *Evang. na Sz. Petra i Pavla dén.*

III. 13. Pridoucsi pa Jezus vu krajíno Czezáree Filippa, pítao je vucseníke ſzvoje erkoucsi: koga mené pravijo lidjé biti ſziná cslovecsega? *Mark.* 8, 27. *Lűk.* 9, 18.

14. Oni ſzo pa erkli: niſteri Ivana krſztitela; niſteri pa Eliáſa; drügi pa Jeremiáſa, ali ednoga zprorokouv. *Mát.* 14, 2.

15. Velí nyim: vi pa koga me právite biti?
16. Odgovorécsi pa Simon Peter erkao je: *ti ſzi Kriſz us Szin toga 'zívoga Bogá. Iv.* 1, 49. 6, 69. *Ján.* 8, 37. 9, 20. 1 *Iv.* 4, 15.
17. I odgovorécsi Jezus erkao nyemi je: blá-'zeni ſzi Simon ſzin Jonaſa; ár je tejlo i krv nej oznánila tou tebi, nego Ocsa moj, ki je vu nebéſzaj. 1 *Kor.* 2, 10. *Gal.* 1, 16, *Mát.* 11, 27.
18. I jaſz tűdi právim tebi: kaj ſzi ti Peter, i na eto pecsíno bom czimprao czérkev mojo, i vráta peklénſzka jo ne premorejo. *Iv.* 1, 42.
19. I dám tebi klűcse Králeſztva nebeſzkoga: i, kakoli zvé'zes na zemli, zvézano bode vu nebéſzaj; i, kakoli odvé'zes na zemli, odvézano bode vu nebéſzaj. *Mát.* 18, 18. *Iv.* 20, 23.
20. Teda je prepovedao vucseníkom ſzvojim: ka bi nikomi ne povedali; kaj je on Jezus, te Kriſztus.]
IV. 21. Od tiſztoga mao je zácsao Jezus oznanűvati vucseníkom ſzvojim: kaj nyemi je potrejbno idti v Jeru'zálem, i doſzta trpeti od ſztariſi, i vládnikov popovſzki i piſzácsov i vmoriti ſze, i na trétyi dén gori ſztánoti. *Mát.* 17, 22. 20, 17. 18.
22. I kſzebi ga je vzéo Peter, i zácsao ga je kárati erkoucsi: ſzmíluj ſze nad tebom, Goſzpodne; ne zgoudi ſze ti eto. *Márk.* 8, 32.
23. On ſze pa obrné i erkao je Petri: odídi za mé ſatan, kſzpáki ſzi mi. Ár ne razmis ſtera ſzo Bo'za, nego ſtera ſzo cslovecsa.
24. Teda je Jezus erkao vucseníkom ſzvojim: *csi ſto ſcsé za menom pojti; té naj ſzám ſzebé zataji, i vzeme gori kri'z ſzvoj i naſzledűje mené. Mark.* 8, 34. *Lűk.* 9, 23. 14, 27.
25. Ár, ſteri ſcsé dűſo ſzvojo zdr'zati, zgibí jo: ſteri pa zgibí dűſo ſzvojo za mojo volo; nájde jo. *Lűk.* 17, 33. *Iv.* 12, 25.
26. *Ár ka haſzni csloveki: csi ete czejli ſzvejt dobi;*

dúſi pa ſzvojoj ſkoudi? Ali ka dá cslovik na odreiſanye za dúſo ſzvojo? 'Zolt. 49, 9.

27. Ár Szin cslovecsi príde vu díki Ocsé ſzvojega z Angyelmi ſzvojimi: i teda plácsa ednomi vſzákomi pouleg dela nyegovoga. *Job*, 34, 11. *'Zolt.* 63, 3. *Rim.* 2, 6-8. 2 *Cor.* 5, 10.

28. Zaiſztino velim vám: jeſzo niſteri eti ſztojécsi; ſteri ne koſtajo ſzmrti; dokecs ne bodo vidili Sziná cslovecsega pridoucsega vu králeſztvi ſzvojem. *Mark* 9, 1. *Luk.* 9, 27.

SZEDENÁJSZETI (XVII) TÁO.

I. Od Kriſt. licza preobrnenyá 1-13. *II. Te mejſzecsni ſze zvrácsi.* 14-21. *III. Kriſztus ſzvojo ſzmrt nazviſcsáva.* 22-23. *IV. Dácso dáva* 24-27.

I. 1. I po séſztom dnévi vzéo je Jezus Petra i Jakuba i Ivana brata nyegovoga; i gori je je pelao na *edno* viſziko gorou zouſzeb. *Mark.* 9, 1.

2. I premejno ſze je pred nyimi: i ſzvejto ſze je obráſz nyegov, liki ſzuncze; gvant pa nyegov je bejli grátao, liki ſzvetloſzt. 2 *Petr.* 1, 16.

3 I ovo ſzkázala ſzta ſze nyim Moj'zes, i Eliás 'znyim gucsécsa.

4. Odgovorécsi pa Peter erkaoje Jezuſi: Goſzpodne, dobro je nám eti biti; csi ſcsés, naprávimo eti tri ſatore, tebi ednoga, i Mo'zeſi ednoga, i ednoga Eliáſi.

5. Gda je pa eſcse gucsao: ovo *eden* ſzvetli oblák obſzenczao je nyé; i ovo gláſz zobláka erkoucsi: *ete je moj lúbléni Szin, vſterom ſze mi je dobro dopadnolo; nyega poſzlúſajte. Mát.* 3, 17. *Právd.* 18, 15.

6. Stero da bi csúli vucseníczke: ſzpadnoli ſzo na obráſz ſzvoj, i zbojali ſzo ſze jáko.

7. I priſztoupivſi Jezus dotekno ſze ji je ino je erkao: ſztante gori, i nebojte ſze. *Ján.* 8, 18.

8. Prizdignovſi pa ocsí ſzvoje, nikoga ſzo nej vidili; nego Jezuſa ſzamo. *Djáu.* 9, 7.

9. I doli idoucsi oni zgoré zapovedao nyim je Jezus erkoucsi: nikomi ne povejte tou videjnye; dokecs Szin cslovecsi od mrtvi gori ne ſztáne. *Mát.* 16, 20.

10. I pitali ſzo ga vucseníczke nyegovi erkoucsi: ka pa piſzácske právijo; kaj je potrejbno Eliáſi prvle priti? *Mal.* 4, 5.

11. Jezus pa odgovorécsi erkao nyim je: Eliás iſztina pride prvo, i vſza nazáj ſzprávi. *Lůk.* 1, 17.

12. Velim pa vám: kaj je Eliás 'ze priſao, i nej ſzo ga poznali; nego ſzo nyemi vcsínili, ka ſzo ſteli. Tak i Szin cslovecsi bode trpo od nyih. *Mát.* 11, 14. 14, 9.

13. Teda ſzo razmeli vucseníczke: kaj nyim je od Ivana krſztitela gucsao.

II. 14. I pridoucsi klůſztvi priſztoupo je knyemi cslovik *niki* pokleknovſi pred nyim. *Mark.* 9, 17. *Lůk.* 38.

15. I erkoucsi: Goſzpodne, ſzmiluj ſze nad mojim ſzinom; ár je mejſzecsni, i hůdou trpí. Ár doſztakrát ſzpádne v-ogyen; doſztakrát vu vodou.

16. I prineſzo ſzam ga vucseníkom tvojim; i nej ſzo ga mogli zvrácsiti.

17. Odgovorécsi pa Jezus erkao je: oh národ nevőren i preobrnyeni! kak dugo bodem zvami? kak dugo bom vász trpo? prineſzte ga meni eſzi. *Mark.* 9, 19.

18. I poprejto ſze je Jezus, i vő je ſou od nyega te vrág: i ozdravlen je te poibícs od tiſzte vőre.

19. Teda priſztoupivſi vucseníczke k Jezuſi zouſzeb, erkli ſzo: zakaj ſzmo ga mí nej mogli vő vrcsti? *Mark.* 9, 28.

20. Jezus nyim je pa erkao: za volo nevőrnoſzti vaſe. Ár zaiſztino velim vám: csi bodete meli vőro, liki horcsicsno zrno, i ercséte etoj gori: tá prejk idi odſzut, i prejk bode sla;

i nikaj nebode vám nemogoucse. *Mát.* 21, 21. *Lůk.* 17, 6. 1 *Kor.* 13, 2.

21. Eto pokolejnye nejde vő; nego po molítvaj i poſzti.

III. 22. Gda bi ſze pa oni v Galilei vrteli, ercsé nyim Jezus: Szin cslovecsi ſze dá vu roké lidém. *Lůk.* 9, 22. 8, 31.

23. I vmorijo ga, i na trétyi dén gori ſztáne. I razdréſzelili ſzo ſze jáko.

IV. 24. Pridoucsi pa oni v-Kapernaum priſztoupili ſzo oni, kí didrakmo jemléjo k Petri i erkli ſzo: vucsitel vas ne dá didrakme? *Vőid.* 30, 13, *Neh.* 10, 32.

25. Veli *Peter*: kapa. I gda bi v-hi'zo priſao, prejſao ga je Jezus, erkoucsi: kaſze ti zdí, Simon? Králove ete zemlé od ſteri jemléjo vámo, ali dácso? Od ſzinouv ſzvoji, ali od tűhénczov? *Mát.* 22, 21. *Rim.* 13, 7.

26. Velí nyemi Peter: od tűhénczov. Ercsé nyemi Jezus: tak ſzo ſzinovje ſzlobodni?

27. Naj je pa ne ſzpácsimo: idoucsi vrzi vodiczo vmourje, i gori pridoucso tó prvo ribo vő potégni, i odpri ji laloke, i nájdes vnyej edno ſtatero: vzemi jo, dáj jo nyim za méne i tébe. *Lůk.* 23, 2. *Rim.* 14, 13. 2 *Kor.* 6, 3.

OSZENÁJSZETI (XVIII.) TÁO.

I. Od poniznoſzti i ſzpáke 1-11. *II. Od Bo'ze voule k-greisnikom* 12-14. *III. Od zmérjenyá* 15-23. *IV. Od* 10000. *talentomov du'znoga ſzluga.* 24-35.

I. 1. Vu onoj vőri priſztoupili ſzo vucseníczke k-Jezuſi erkoucsi: ſto je te naj vékſi vu králeſztvi nebeſzkom? *Mát.* 5, 19. *Lůk.* 9, 46.

2. I prizvavſi Jezus edno dejte, poſztavo je je na ſzrejdi med nyimi. *Lůk.* 18, 15. *Mark.* 9, 36.

3. I erkao je; zaiſztino velim vám; csi ſze ne

obrnéte i bodete, liki decza; znikakſim tálom ne pridete vu králeſztvo nebeſzko. 1 *Kor.* 14, 20.

4. Sterikoli ſze záto ponízi, liki eto dejte: té náj véksi bode v-králeſztvi nebeſzkom. 1 *Petr.* 5, 5. 6.

5. I, ſterikoli gori vzeme tákse dejte vu iméni mojem, mené vzeme gori. *Mát.* 10, 40.

6. Steri pa ſzpácsi edno náj ménse zeti vôrvajoucsi vu meni: bole bi nyemi bilou; dabi nyemi mlinſzki kamen zvézali na ſinyak nyegov, ino bi ſze vtoupo vu mourſzkoj globocsíni. *Lûk.* 16, 1.

7. Jaj etomi ſzvejti za volo ſzpáke. Ár moro priti ſzpáke: ali jaj tiſztomi csloveki, po ſterom ſzpáka pride. 1 *Kor.* 11, 19.

8. Csi pa rouka tvoja, ali nouga tvoja tebé ſzpáka: odſzejkaj jo, i odvrzijo od tébe. Bole je tebi idti vu 'zítek plantavomi, ali csonklavomi, liki dvej rokej, ali dvej nogej imajoucsemi ſze vrcsi vu ogyen veki vecsni. *Mát.* 5, 30. *Mark.* 9, 43. *Kol.* 3, 5.

9. I csi te okou tvoje ſzpáka: vô je ſzpejhni i vr'zi je od tébe. Bole je tebi zednim okom idti vu 'zitek; liki dvej okej imajoucsemi ſze vrcsi vu gehenſzki ogyen. *Es.* 33, 16.

10. Vidite, da ne zavr'zete ni ednoga zeti máli. Ár velim vám: kaj Angyelje nyihovi vu nebéſzaj vſzigdár glédajo obráz Ocsé mojega, ki je vu nebéſzaj. *'Zolt* 34, 8.

11. Ár je záto priſao Szin cslovecsi: naj zdr'zí to pogibléno. *Lûk.* 19, 10.

12. Ka ví ſtímate? csi bi kákſi cslovik meo ſztou ovéc z i zabloudila bi li edna 'znyih; jeli ne nihá ti devétdeſzét devét idoucsi na goré ſzcse to zablodjeno? *Lûk.* 15, 4.

13. I, csi ſze nagodí, ka jo nájde, zaiſztino velim vám: ka ſze radûje nad nyouv bole; liki nad devétdeſzét devétimi nezablodjenimi.

14. Tak nej vola Ocsé vaſega, kí je vu nebéſzaj: naj prejde eden zeti máli. *Ezek.* 33, 11. 2. *Petr.* 3, 9.

III. 15. Csi pa pregrisí prouti tebi brat tvoj: idi ino ga pokáraj med tebom i med nyim ſzamim. Csi te poſzlűhne: doubo ſzi brata tvojega. *Lev.* 19, 17. *Sir.* 19, 13 *Rim.* 16. 17. *Tit.* 3, 9. 10.

16. Csi pa te ne poſzlűhne: vzemi escse k ſzebi ednoga, ali dvá; naj vu dvá, ali trej ſzvedokouv vűſztaj ſztojí vſza rejcs. *Právd.* 19, 15. *'Zid.* 0, 28.

17. Csi pa nyé ne poſzlűjhne, povej czérkvi: i, csi ni czérkev ne poſzlűhne, naj ti bode, liki pogan i publikánus. 2 *Kor.* 5, 9. 2. *Theſ.* 3, 14.

18. Zaiſztino velim vám: kakoli zvé'zete na zemli, zvézana bodo na nébi; i kakoli odvé'zete na zemli, odvézana bodo i vnébi. *Iv.* 20, 23.

19. Pá velim vám: kaj, csi ſze dvá z-váſz zglíhata na zemli nad kakſté dugoványem, ſterokoli bodta proſzila; bode nyima od Ocsé mojega, kí je vu nebéſzaj. 1. *Iv.* 3, 22. 5, 13 *Jak.* 1, 16.

20. Ár, gde koli ſze dvá, ali trijé vkűp ſzprávijo vu mojem iméni, tam ſzam *jaſz* na ſzrejdi med nyimi. *Mát.* 28, 20.

21. Teda priſztoupivſi knyemi Peter ercsé: Goſzpodne, kelikokrát pregresí prouti meni brat moj, i odpűſztim nyemi? ſzedenkrát je zadoſzta?

22. Erkao nyemi je Jezus: ne velim ti, do ſzedenkrát; nego ſzedendeſzét krát ſzedenkrát. *Lűk.* 17, 4.

* *Evang. na XXII. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

IV. 23. Záto je priſzpodobno králeſztvo nebeſzko kcsloveki králi: ſteri je ſteo racsún csiniti z Szlugami ſzvojmi. *'Zolt.* 143, 2. *Iv.* 9, 1. 2.

24. Gda bi pa zácsao on racsun csiniti: prineſen je nyemi eden du'znik, *kí je du'zen bio* deſzét jezér talentomov.

25. Gda bi pa nebi meo ſzkim plácsati: za-

povedao je Goſzpond nyegov odati nyega, i 'zeno, i deczo, i vſza, ka je meo, ino plácsati. 2. *Král.* 4, 1.

26. Doli szpadnovſi záto te szluga, molo ſze nyemi je govorécſi: Goſzpodne, mej potrplejnye zmenom, i vſza ti plácsam.

27. Szmilüvao ſze je pa te Goſzpoud nad szlugom onim, pűſzto ga je, i *veſz* dug nyemi je odpüſzto. *Vőid.* 34, 6. 7. *Lűk.* 7, 42.

28. Vő idoucsi pa ſzluga on, najſao je ednoga z-ſzebom ſzlü'zécsega, kí nyemi je du'zen bio ſztou 'zukavczov; i zgrabivſi ga zadávlao ga je erkoucſi: plácsaj mi, ka ſzi du'zen.

29. Doli ſzpadnovſi pa te 'znyim szlű'zécsi pred nogé nyegove, proſzo ga je erkoucsi: mej potrplejnye zmenom, i vſza ti plácsam.

30. On je pa nej ſteo; nego idoucsi vrgao ga je vu temniczo; dokecs bi plácsao, ka je du'zen bio.

31. Gda bi pa vidili ti 'znyim szlu'zécsi, ſtera ſzo ſze zgoudila; jáko ſzo ſze razdréſzelili; i idoucsi oznanili ſzo goſzpoudi ſzvojemi vſza, ſtera ſzo ſze zgoudila.

32. Teda ga je prizvao goſzpoud nyegov, i ercsé nyemi: hüdi ſzluga, veſz on dug ſzam ti odpüſzto, da ſzi me proſzo.

33. Nej ſze je trbelo i tebi ſzmilüvati nad ſztebom vrét ſzlü'zecsim tiváriſom tvojim, liki ſzám ſze i jaſz nad tebom ſzmilüvao. *Jak.* 2, 13.

34. I raſzrdo ſze je goſzpoud nyegov, dáo ga je hőhárom: dokecs bi placsao vſze, ka je du'zen bio. *Mát.* 5, 25. 26.

35. Tak i Ocsa moj nebeſzki vcsiní vám: csi ne odpiſztíte vſzáki brati ſzvojemi zSzrczá ſzvojega preſztoplenyá nyegova.] *Mát.* 6, 15.

DEVETNÁJSZETI (XIX.) TÁO.

I. *Od 'zenitve* 1-12. *II. Od drouvne deczé* 13-15. *III. Od bogátoga mladéncza* 16-26. *IV. Od ſzvejta i ſzvojega zatájenya haſzka* 27-30.

I. 1. Izgoudilo ſze je: gda bi ſzkoncsao Jezus ricsí ete: vzéo ſze je z-Galilee, i priſao je vu krajíne Judee prejk Jordána. *Mark.* 10, 1.

2. I naſzledůvalo ga je vno'zina lůſztva, i zvrácso je je tam.

3. I priſztoupili ſzo knyemi Farizeuske ſzkůſávajoucsi ga i erkoucsi nyemi: jeli je ſzlobodno csloveki odpiſztiti 'zeno ſzvojo za vſzákoga zroka volo?

4. On paodgovorécsi erkao nyim je: nej ſzte ſteli; ka, kí je ſztvouro vzacsétki *csloveka*, m'ozá i 'zeno je ſztvouro nyidva? *Sztv.* 1, 27.

5. I erkao je: za toga volo tá nihá cslovik ocso i mater i pridrů'zi ſze k'zeni ſzvojoj, i dvá bodeta edno tejlo. *Mal.* 2, 15. 1. *Kor.* 6, 16.

6. Záto nej ſzta vecs dvá; nego edno tejlo. Stero je tak Boug vkůp zvézo: cslovik je naj ne razloucsi. 1. *Kor.* 7, 10.

7. Velíjo uyemi: zakaj je pa Mo'zes zapovedao dati liſzt razpítanya i odpiſztiti jo? *Práv.* 24, 1. *Jer.* 3, 1.

8. Velí nyim: Mo'zes je za volo trdoſzti ſzrczá vaſega dopůſzto vám odpiſztiti 'zene vaſe; ali od zacsétka je nej bilou tak.

9. Velim pa vám: kaj, kíkoli odpiſztí 'zeno ſzvojo, (nego csi za kurvejſtva volo) i vzeme ſzi drůgo, praznůje: i, ki ſzi odpůscseno vzeme, praznůje. *Mát.* 5, 32. *Luk.* 16, 18.

10. Velíjo nyemi vucseníczke nyegovi: csi je tákse dugoványe csloveka z-'Zenouv, *kaj jo je nej ſzlobodno odpiſztiti za kak ſlé zroka volo*; nej ſze je *tak* dobro o'zeniti.

11. On nyim pa ercsé: ne prímlejo vſzi eto rejcs; nego kim je dáno. 1. *Kor.* 7, 7. 17.

12. Ár jeſzo vkopleni, kí ſzo ſze zmatere utrobe tak poroudili; i jeſzo vkopleni, kí ſzo od lûdih vkopleni: i jeſzo vkopleni, ki ſzo ſze ſzamí vkoupili za volo králeſztva nebeſzkoga. Kí more prijéti, naj príme. 1. *Kor.* 7, 35.

II. 13. Teda ſzo prineſeni nyemi otroczi: dabi na nyé vrgao roké, i molo. Vucseníczke ſzo je pa kárali. *Mark* 10, 13.

14. Ercsé pa nyim Je'zus: nihájte deczo, i ne bránte nyim kmeni prihájati; ár je tákſi králeſztvo nebeſzko. *Mát.* 18, 2.

III. 15. I polo'zécsi na nyé roké ſzvoje odíſao je odnut.

16. I ovo pridoucsi eden ercsé nyemi: vucsitel dobri, ka dobroga mi je csiniti; naj mám 'zítek vekivecsni? *Mark.* 10, 17. *Lûk.* 18, 18.

17. On nyemi pa ercsé: zakaj me právis dobroga? Niſcse je nej dober: nego li eden, Boug. Csi pa ſcsés notri idti vu 'zítek: zdr'zi zapouvide. *Lûk.* 10, 26. 28.

18. Ercsé nyemi: ſtere? Jezus pa ercsé: ete; ne vmouri, ne praznûjh, ne kradni, krívo ne ſzvedocsi *Vôid.* 20, 12-14.

19. Poſtûj ocso tvojega, i mater; i, lûbi bli'znyega tvojega, kako ſzamoga ſzebé. *Lev.* 19, 18. *Rim.* 13, 9. *Ik.* 2, 8.

20. Ercsé nyemi te mladénecz: vſza eta ſzam zdr'zao od mladoſzti moje, ka mi eſcse falí?

21. Ercsé nyemi Jezus: csi ſcsés popolni biti; idi, odáj tvoje blágo; i dáj ſziromákom; i bodes kincs meo vnébi; i poj, naſzledûj mené. *Mát.* 6, 20. *Lûk.* 12, 13. 1. *Tim.* 6, 19.

22. Gda bi pa csûo te mladénecz eto rejcs: odíſao je 'zaloſzten; ár je meo vnogo ládanya.

23. Jezus pa ercsé vucseníkom ſzvojim: zai-

fztino velim vám; kaj bogat 'zmetno ide vu králeſztvo nebeſzko. *Pril.* 11, 28. *Mark.* 10, 24.

24. Pá pa velim vám: le'zejſo je kumili ſzkouſz igle vű h idti; liki bogatomi notri vu králeſztvo Bo'ze idti *Luk.* 18, 25. *Ik.* 5, 1-3.

25. Gda bi pa ſzliſali vucseníczke nyegovi; ſztrſznoli ſzo ſze jáko erkoucsi: ſto ſze tak more zvelicsati?

26. Zgledno ſze je pa Jezus na nyé, i ercsé nyim: pri lidí je tou, iſztina, nemogoucse; ali pri Bougi ſzo vſza mogoucsa. *Job.* 42, 2. *Jer.* 32, 17.

IV. 27. Teda odgovorécsi Peter ercsé nyemi: ovo, mí ſzmo vſza oſztavili i naſzledűjemo tebé; ka nám tak bode za tou? *Mark.* 10, 8. *Luk.* 18, 28.

28. Jezus nyim pa ercsé, zaiſztino velim vám; kaj ví, kí me zdaj naſsledűjete, vu preporodjenyej, gda bode ſzedo Szin cslovecsi na ſztouczi díke ſzvoje, i ví bodete ſzedeli na dvanájſzet ſztouczi ſzodécsi dvanájſzet národov Izraelſzki. 2. *Petr.* 3, 13. *Oz.* 21, 1.

29. I vſzáki kí oſztávi hi'zo, ali brate, ali ſzeſztre, ali ocso, ali mater, ali 'zeno, ali deczo, ali nyivo za mojega iména volo, ſztoukrát teliko vzeme, i 'zítek vekivecsni őrokűvao bode *Sztv.* 12, 1-3.

30. V nougi pa, kí ſzo prejdnyi, ſzlejdnyi bodo: i ti ſzlednyi bodo prejdnyi. *Mát.* 20, 16. *Mark.* 10. 31.

DVAJSZETI (XX.) TÁO.

I. Od gorícz delavczov plácse 1 - - 16. *II. Tretics naz. vijcsáva ſzvojo ſzmrt* 17 - - 19. *III. Zebedeuſevi ſzinouv prosnya* 20 - - 24. *IV. Vucseníkov oblájſzt je nej ſzveczka* 25 - 28. *V. Dvá ſzelepcza ſze zvrácsita* 29 - 34.

* *Evang na Septuagésimæ Nedelo.*

I. 1. Ár je priſzpodobno králeſztvo nebeſzko kcsloveki goſzpodári: kí je vő ſou

vgojdno rano najimat delavcze vu goricze ſzvoje. *Mát.* 21, 33.

2. Pogoudo ſze je pa zdelavczmi na dén za *eden* 'zukavecz, i poſzlao je je vu goricze ſzvoje. *Mát.* 18, 28. *Oz.* 6, 6.

3. I vő idoucsi okoli trétye vőre vido je drüge ſztojécse na pláczi manyükivajoucse.

4. I onim ercsé: idite i vi vu goricze moje; i, ka bode pravicsno, dám vám. 1. *Kor.* 3, 8.

5. Oni ſzo pa odísli. Pá vőidoucsi okouli ſzédme i devéte vőre, priſzpodobnim tálom je vcsino.

6. Okouli edenájſzete vőre pa vő idoucsi najsao je drüge manyükivajoucs ſztojécse i ercsé nyim: ka eti ſztojíte czejli dén manyükivajoucsi?

7. Velíjo nyemi: *záto*, kaj náſz je niscse nej nájao. Velí nyim: idite i ví vu goricze moje; i, ka bode pravicsno, vzemete.

8. Gda bi pa vecsér grátao; velí Goſzpoud ti goricz vánczari ſzvojemi: zovi te delavcze, i dáj nyim nyihov nájem: zacsni ſze *pa* od ſzlejdnyega do prvoga. *Djan.* 17, 31. *Oz.* 22, 12.

9. I pridoucsi oni, kí ſzo obedenájſzetoj vőri *najéti bili*, vzéli ſzo vſzáki po 'zukavczi.

10. Pridoucsi pa ti prvi ſtímali ſzo; kaj vecs vzemejo: *ali* i oni ſzo vzeli vſzáki po 'zokavczi.

11. Gda-bi pa vzéli, mrmrali szo prouti goſzpodári.

12. Govorécsi: kaj eti zádnyi ſzo li *edno* vőro delali, i knám ſzi je priglíhne vcsíno; ki ſzmo noſzili czejloga dnéva bremen i vrocsíno.

13. Odgovorécsi pa ercsé ednomi 'znyih: priáteo, ne csinim ti kriviczo. Nej ſzi ſze za eden 'zukavecz pogoudo zmenov?

14. Vzemi, ka je tvoje ino idi: jaſz pa ſcsém etomi ſzlejdnyemi teliko dati, liki i tebi.

15. Ali nej je ſzlobodno meni csiniti, ſztero ſcsém zmojim? ali je tvoje okou hüdo; ka ſzem jaſz dober? *Reg.* 9, 21.

16. Tak bodo ti ſzejdnyi, prejdnyi: i ti prejdnyi, ſzlejdnyi. Ár doſzta ji je pozváni: malo ji je pa odebráni.] *Lűk.* 13, 23. 30. *Mát.* 19, 30.

II. 17. I gori idoucsi Jezus v-Jeru'zálem kſzebi je vzéo ti dvanájſzet vucseníkov zouſzeb na pouti, i erkao nyim je: *Lűk.* 9, 22. 18, 31.

18. Ovo, gori idemo v-Jeru'zálem; i Szin cslovecsi ſze dá poglavníkom popovſzkim i piſzácsom, i oſzoudijo ga na ſzmrt. *Mat.* 21, 38.

19. I dájo ga poganom na oſpotávanye i bicsűvanye i krí'zanye: i na trétyi dén gori ſztáne. *Lűk.* 18, 32. *Mark.* 10, 33. *Iv.* 18, 35.

III. 20. Teda je priſztoupila knyemi Mati ſzinouv Zebedeuſovi ſzvojmi ſzinmí molécsa i proſzécsa nikaj od nyega. *Mark.* 10, 35.

21. On pa ercsé nyei: ka ſcsés? Ercsé nyemi: povej, naj ſzedíta etiva dvá ſziná mojva eden na dejſznoj tvojoj, i eden na lejvoj vu králeſztvi tvojem.

22. Odgovorécsi pa Jezus neznate, ka proſzite: Jeli morete piti on pehár, ſteroga bom jaſz pio; i ſzkrſztom, ſzkim ſze jaſz krſztim, ſze krſztiti? velíjo nyemi: moremo. *Mark.* 10, 38. *Rim.* 8, 26.

23. I velí nyim: pehár, iſztina, moj bodete pilí, i ſzkrſztom, ſzkim ſze jaſz krſztim, ſze okrſztite; ali ſzedeti na dejſznoj mojoj i na lejvoj mojoj jaſz dati nemorem; nego onim, kim je privprávleno od Ocsé mojega. *Mát.* 25. 34.

IV. 24. I ſzlíſavſi ti deſzét raſzrdil i ſzo ſze na tiva dva brata. *Lűk.* 22, 24.

25. Jezus pa prizvajoucsi nyé ercsé: znáte, ka poglavníczke poganſzki goſzpodűjo nad nyimi, i ti veliki ládajo nad nyimi. *Mark.* 10, 42.

26. Ali tak *naj* ne bode med vami: nego, ſteri ſcsé med vami veliki biti, naj bode vas ſzluga. 1. *Petr.* 5, 3.

27. I ſteri koli bode ſteo med vam i prvi biti, naj bode vas ſzluga.

28. Liki Szin csloveka je nej prisao; naj nyemi szlů'zijo: nego, naj on szlů'zi i dá dűso szvojo na odkűplenyé za vnouge. *1. Petr.* 1, 18. 19.

V. 29. I vő idoucsi z-Jerike naszledűvalo ga je vno'zina lűsztva.

30. I ovo dvá szlepcza szidécsá kre pouti, gda bi szlisala, ka Jezus mímo ide, krícsala szta govorécsa: szmiluj sze nad nama, Goszpodne, Szin Dávidov! *Mark.* 10, 46. *Lűk.* 18, 35.

31. Lűsztvo nyidva je pa káralo; naj tiho bodeta. Oneva szta pa *escse* bole krícsala govorécsa: szmiluj sze nad nama, Goszpodne, Szin Dávidov!

32. I sztáne Jezus zezvao je nyidva i erkao: ka scséta, naj vama vcsinim?

33. *Oneva* szta pa nyemi velela: Goszpodne, naj sze nama ocsí odpréjo.

34 Szmiluvavsi sze pa Jezus dotekno sze je oucsi nyidva: i preczi szo preglednole ocsí nyidva; i naszledűvala szta ga.

EDENDVAJSZETI (XXI.) TÁO.

I. Kriszstus gejzdi v Jeru'zalem 1-11. *II. Kűpcze i tr'zcze zCzerkvivő zgoni.* 12-17. *III. Figovo drvou poszejhne.* 18-22. *IV. Pope od Ivanovoga krszta szpitáva* 23-27. *V. Trí priszpodobnoszti α) ocsa szvojga szinà vu goricze posila.* 28 32. *β) vinograda delavczi szluge i szinà szvojga goszpodára bujjejo.* 33-41. *γ) zidárje, te náj jakszi kamen zavr'zejo.* 42-46.

* *Evang. na* 1. *Advenszko i Czvetno Nedelo.*

I. 1. Igda bi sze pribli'závali k-Jeru'zálemi, i prisli bi v-Bethfágo k Oliveczkoj gori: teda je Jezus poszlao dvá vucseníka, govorécsi nyima: *Mark.* 11, 1. *Lűk.* 19, 29. *Iv.* 12, 14.

2. Idita vu eto vész; szterа je pred vama: i preczi nájdeta *edno* Oszelniczo privézano i'zrbé znyouv; odvé'zta jo i pripelajta jo meni.

3. I. csi bode vama ſto kaj pravo povejta: kaj Goſzpoud nyé potrebűje, i preczi je odpiſztí.

4. Tou je pa vſze vcsínyeno; dabi ſze ſzpunila rejcs po proroki povejdana:

5. Povejte cseri Sionſzkoj: ovo Krá0 tvoj je tebi pokoren i ſzedéesi na oſzelniczi i † z'rbéti pod járem navajene *oſzelnicze*. *Es.* 62, 11. † *Zak.* 9. 9.

6. Idoucsa pa vucseníka vcsínila ſzta tak: kak je nyima zapovedáo Jezus. *Sztv.* 6, 22. 7, 5. *Vőid.* 40, 16.

7. Pripelala ſzta to oſzelniczo i 'zrbé, i djalá ſzta na nyidva gvant ſzvoj i gori ſzta ga poſzádila na nyega. 2. *Král.* 9, 13.

8. To drűgo lűſztvo je pa preſztéralo gvant ſzvoj na pout: niki ſzo pa ſzekali vejje zdrevja i na pout metali. *Iv.* 12, 13.

9. To lűſztvo pa naprej idoucse i naſzledűvajoucse je kricsalo govorécse: Ho'zanna Színi Dávidovomi; blagoſzlovleni, ki je priſao vu Iméni Goſzpodnovom: Ho'zanna na viſzíni.] *'Zolt.* 118, 25. 26.

10. I gda bi on notri ſou v-Jeru'zálem, genolo ſze je czejlo meſzto erkoucse: ſto je ete? *'Zolt.* 24, 8.

11. Lűſztvo je pa velelo: té je Jezus prorok od Názareta Galilee.

11. 12. I notri je ſou Jezus vu czérkev Bo'zo: i vő je vrgao vſze odávcze i kűpcze vuczérkvi i ſztole pejnez minyávczov je ſzpremetao i ſztoucze goloub odávczov. *Právd.* 14, 26. *Lűk.* 19, 45. *Iv.* 2, 14.

13. I ercsé nyim: píſzano je; hi'za moja ſze hi'za molitvena bode zvála; ví ſzte jo pa napravili na razbojnikov jamo. *Es.* 56, 7. *Jer.* 7. 11.

14. I priſztoupili ſzo knyemi ſzlejpi i plantavi vu czérkvi: i zvrácso je je. *Es.* 35, 5. 6.

15. Vidoucsi pa poglavníczke popovſzki i piſzáeske ta csűda, ſtera je vcsino, i deczo

kricsécso vu czérkvi i govorécso: Ho'zanna Színi Dávidovomi, razcsémerili ſzo ſze, *Lúk.* 19, 40.

16. Ierkli ſzo nyemi: csújes, ka eti právijo? Jezus nyim je pa erkao: kapa. Jeli ſzte nigdár nej ſteli: kaj zvúſzt ti málicski i czeczajoucsi ſzi ſzi hválo ſzpravo? *Zolt.* 8, 3.

17. I nihávsi je vő je ſou zmeſzta v-Bethánio; i tam je oſztano.

III. 18. Rano pa nazáj idoucsi vu meſzto, ogládo je. *Mark.* 11, 12.

19. I vidoucsi edno figovo drejvo kre pouti, ſou je knyemi; i nikaj je nej najſo na nyem, nego li ſzamo liſztje; i erkao nyemi je, nigdár ſze vecs ztébe ſzád ne roudi na veke. I preczi je poſzejhnolo ovo figovo drejvo. *Lúk.* 13, 6, 7.

20. I vidoucsi vucsenícske csúdivali ſzo ſze govorécsi: kakda je preczi poſzejhnolo to figovo drejvo!

21. Odgovorécsi pa Jezus ercsé nyim: zaiſztino velim vám; csi bodte meli vőro i nebodte dvojíli; nejli ſzamo tou figovomi drejvi vcsiníte; nego i etoj gori csi ercséte: zdigni ſze i vrzi ſze vu mourje, zgodí ſze. *Mark.* 11, 23. *Lúk.* 17, 6. *Ik.* 1, 6.

22. I vſza, kakoli bodete proſzili vu molítvi, vőrvajoucsi vzemete. *Mark.* 11, 24. *Ik.* 1, 5. 1. *Iv.* 3. 22.

IV. 23. I gda bi on priſao vu czérkev, priſztoupili ſzo knyemi vucsécsemi poglavníczke popovſzki i ſztariſi lúſztva govorécsi: vu kákſoj oblášzti eta csiníš? i ſto ti je dáo tou oblášzt? *Mark.* 11, 27. *Ján.* 4. 7.

24. Odgovorécsi pa Jezus ercsé nyim: pítao bom váſz i jaſz edno rejcs; ſtero csi mi povejte, i jaſz vám povejm vu kakſoj oblášzti eta delam.

25. Krſzt Ivana odkud je bio? znébe, ali zlúdi? Oni pa premiſláva joucsi vu ſzebi govorécsi:

csi ercsémo, znebéſz, ercsé nám: zakaj ſzte pa nyemi nej vo̊rvali?

26. Csi pa ercsémo: zlůdi, bojimo ſze lůſztva. Ár vſzi májo lvana, liki proroka. *Mát.* 24. 5. *Mark.* 6. 20.

27. I odgovorécsi Jezuſi ercséjo: neznamo. Ercsé nyim i on: ni jaſz ne povejm vám, vu kákſoj obláſzti eta csinim.

V. 28. Ka ſze pa vám vídi? *eden* cslovik je meo dvá ſziná, i priſztoupivſi ktomi prvomi ercsé: ſzinek, idi, dneſz delaj vu goriczaj moji.

29. On pa odgovorécsi ercsé: nescsem; potomtoga je pa po'zalůvo *i* odíſao je *vu goricze delat.*

30. I, priſztoupivſi ktomi drůgomi, ercsé *nyemi* rávno tak. On pa odgovorécsi ercsé: jaſz Goſzpodne. I nej je ſou. *Ez.* 33, 31.

31. Steri je *'ze* zmed *tejma* dvo̊ma vcsíno volo ocsé? povedali ſzo nyemi: te prvi. Ercsé nyim Jezus: zaiſztino velim vám: kaj publikánuske i prázniczke bodo pred vami sli vu králeſztvo Bo'ze. *Lůk.* 3, 12. 13. *Es.* 58, 2.

32. Ár je priſao kvám Ivan vu pravicze pouti; i nejſzte nyemi vo̊rvali: publikánuske pa i prázniczke ſzo vo̊rvali nyemi; ví pa vidoucsi nej ſzte ſze preobrnoli potom, kaj bi vo̊rvali nyemi.

33. Poſzlůſajte i drůgo príliko: bio je eden Goſzpodár cslovik; ki je poſzádo goricze, i ſzplotom je je okouli vzéo, i ſzkopao je vnyih preſo i poczimprao je to̊ren i vo̊ je je dáo delavczom i odíſao je inam. *Es.* 5, 1. *Jer.* 2, 21. *Mark.* 12, 1. *Lůk.* 20, 9.

34. Gda bi ſze pa pribli'závalo vrejmen brátve ſzáda: poſzlao je ſzluge ſzvoje ktim delavczom, da bi vzéli ſzád nyih.

35. I delavczi prijavſi ſzlůge nyegove, niſteroga ſzo zbili, niſteroga ſzo pa bujli, niſteroga

fzo pa fzkamenůvali. *Dján.* 7. 52-58. 2. *Kron.* 24. 21.

36. Pá je poſzlao drůge ſzlůge vecs od ti prvi: i vcsínili ſzo nyim rávno tak. *Mát.* 22. 4. *Dján.* 7. 51.

37. Obſzlejdnyim pa posle knyim ſziná ſzvojega govorécsi: zaſztoupio ſze ſziná mojega.

38. Ti delavczi pa, gda bi vidili ſziná, erkli ſzo med ſzebom: ete je te órocsník, pojte, bujmo ga i ládajmo nyegovo órocsíno. *'Zolt.* 2, 8. *'Zid.* 1, 2. *Sztv.* 37, 18.

39. I vzéli ſzo ga, i vő ſzo ga vrgli zvinograda, i bujli ſzo ga.

40. Záto, gda príde Goſzpoud toga vinograda, ka bode csínio delavczom onim?

41. Erkli ſzo nyemi: te hůde hůdou pogibí; i goricze vő dá drůgim delavczom; ſteri nyemi notri dájo ſzád vu ſzvojem vrejmeni.

42. Velí nyim Jezus: jeli ſzte nej ſteli nigdár vu píſzmi: kamen, ſteroga ſzo zavrgli zidárje, vcsinyeni je k-glávi voglá; od Goſzpodna je tou vcsinyeno, i csůdno je pred ocsmí naſzimi. *'Zolt.* 118, 22. *Es.* 8, 14. 28, 16. *Lůk.* 20, 17. *Dján.* 4, 11. *Rim.* 9, 33. 1 *Petr.* 2, 6.

43. Záto velim vám: ka ſze kraj vzeme od váſz králeſztvo Bo'ze; i dá ſze poganom prinášajoucsim ſzád nyegov. *Es.* 55, 5. *Dján.* 13, 46.

44. I, kí ſzpádne na ete kamen, vkůp ſze zmo'zd'zi: na koga pa *ete kamen* ſzpádne; raz. drobí ga. *Es.* 8, 15. *Zak.* 12, 3. *Lůk.* 20, 18.

45. I ſzlíſavſi poglavníczke popovſzki i Farizeuske ete nyegove prílike ſzpoznali ſzo, ka od nyih právi. *Lůk.* 20, 19.

46. I íſzkali ſzo moudus, kak bi ga prijéti mogli: ali bojali ſzo ſze lůſztva; ár ſzo ga, liki Proroka, meli. *Lůk.* 7, 16.

DVAJSZETI I DRŮGI (XXII.) TÁO.

I. Od králeſzkoga Sziná goſztűvanyá 1-14. *II. Farizeuſov pitanye od dácse* 15-22. *III. Szadduczeuſov pitanye od gori ſztanenyá* 23-33. *IV. Od náj vékse zapouvidi i Kriſztuſa* 34-46.

* *Evang. na XX. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

I. 1. I odgovorécsi Jezus pá nyim je erkao vu prílikaj govorécsi:

2. Priſzpodobno je králeſztvo nebeſzko cslovéki Králi; kí je napravo goſztűvanye ſzíni ſzvojemi. *Mát.* 25, 1. *Lůk.* 14, 16. *Oz.* 19, 7.

3. I poſzlao je ſzluge ſzvoje zvát te po zváne na goſztűvanye; i nejſzo ſteli príti.

4. Pá posle drůge ſzluge erkoucsi: povejte tim pozvánim; ovo, obid moj ſzam pripravo, moji gyűnczi i tűcsne ſztvári ſzo bujte, i vſza ſzo gotova; pojte na goſztűvanye! *Pril.* 9, 2. 5. *Mát.* 21, 36.

5. Oni ſzo pa nej márali za nyé, i odisli ſzo, kí na ſzvojo nyivo, kí pa na ſzvoje prekű pcsűvanye.

6. Ti drůgi ſzo pa grabili ſzluge nyegove ospotali ſzo je, ino ſzo je bujli.

7. Gda bi pa csűo te Kráo: raſzrdo ſze je, i poſzlao je vojſzko ſzvojo *i* pogűbo je lűdomorcze one, i meſzto nyihovo je zézgo.

8. Teda velí ſzlugom ſzvojim: goſztűvanye je íſztina gotovo; ali ti pozvani ſzo ga nej vrejdni.

9. Idite záto na kri'zopotje: i, kékoli nájdete, zovte je na goſztűvanye. *Mát.* 10, 5. *Lůk.* 14, 21. *Ef.* 2, 11.

10. I vőjdoucsi ſzlugi oni na potí vkűp ſzo ſzpravili vſze, ſterekoli ſzo najsli, i dobre i lagoje; i napunilo ſze je goſztűvanye ſztimi izedécsimi.

11. Notri idoucsi pa Kráo glédat te ſzedéese, vido je tam *ednoga* csloveka: ki je nej bio oblecseni zgvantom goſztűvanya. *Rim.* 13, 14. *Gal* 3, 26. 27. 1 *Kor.* 5, 3.

12. I velí nyemi: priáteo, kákda ſzi eſzi notri priſao, ne majoucsi gvanta ſzvadbenoga? On je pa zanejmio.

13. Teda ercsé te Kráo hlápczom: zvézte nyemi norgé i roké, vzemtega i † vrzte ga vu vűnejsny o kmiczo: †† tam bode joukanye i zobno skrípanye. † *Mát.* 8, 12. 25, 30. †† *Mát.* 24, 51.

14 *Ár · ji je doſzta dozváni; ali malo ji je odebráni.*] *Mát.* 19, 30. 20, 16. *Mark.* 10, 31.

* *Evang. na XXIII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 15. Teda ſzo sli Farizeuske i tanács ſzo dr'za li: kakbi ga zamre'zili vu rejcsi. *Mark.* 12, 13 *i Lűk.* 20, 20.

16. I poſzlali ſzo knyemi vucseníke ſzvoje zHe rodeſovimi ſzlugi govorécsi: Vucsitel, známo , ka ſzi pravicsen i pout Bo'zo vu praviczi ves is, i nemáras znikim; ár ne glédas oſzobo lű di. *Mát.* 16, 6.

17. Povej nám záto; ka tí ſtímas? jeli je ſzlobodno dati dácso Czaſzari, ali nej?

18. Znajoucsi pa Jezus hűdoubo nyihovo, ercsé: ka me ſzkűsávate zkazlívczi?

19. Pokáſte mi dácsni pejnez? oni ſzo pa nyemi podali *eden* 'zukavecz. *Mát.* 17, 24.

20. I velí nyim: koga kejp je ete i napíſzek?

21. Velíjo nyemi: Czaſzarov. Teda velí nyim: *dájte záto, ſtera ſzo Czaſzarova, Czaſzari; i ſtera ſzo Bo'za, Bougi. Lűk.* 23, 1. *Rim.* 13, 7.

22. I gda bi eta csűli, csűdivali ſzo ſze: i tá ga nihávſi odísli ſzo.]

III. 23. Vu onom dnévi priſztoupili ſzo knyemi Szadduczeuske govorécsi; ka nejga gori ſztá-

nenyá, i pítali ſzo ga. *Mark.* 12, 18. *Djan.* 23, 6. 8.

24. Govorécsi: Vucsitel, Moj'zes právi; csi ſto merjé brezí deczé naj vzeme brat nyegov 'zeno nyegovo i zbídi ſzemen brata ſzvojega. *Právd.* 25, 5.

25. Bilou je pa pri náſz ſzeden bratov; i o-'zeno ſze je te prvi, i mrou je, i nemajoucsi ſzemena nihán je 'zeno ſzvojo brati ſzvojemi.

26. Rávno tak i te drügi, i trétyi, notri do ſzédmoga.

27. Obſzlejdnyim pa vſzej mrla je i ta 'zena.

28. Vu gori-ſztánenyej tak ſteroga bode zti ſzedem 'zena? Ár ſzo jo vſzi meli.

29. Odgovorécsi pa Jezus ercsé nyim: bloudite, neznajoucsi píſzma, niti moucsi Bo'ze.

30. Ár vu gori ſztánenyej ne bodo ſze ni 'zenili, ni kmo'zom dávale, nego, liki Angyelje Bo'zi vu nebéſzaj, bodo. *Lük.* 20, 34.

31. Od gori-ſztanenyá pa ti mrtvi nej ſzte ſteli, ka vám je povejdano od Bogá govorécsega. *Vőid.* 3, 6. 15, 16.

32. Jaſz ſzem Boug Ábraháma, i Boug I'zaáka i Boug Jákobá: Boug je pa nej Boug ti mrtvi, nego ti 'zívi.

33. I, gda bi lűſztvo eta csűlo, csűdivalo ſze je nad vcsenyejm nyegovim. *Mát.* 7, 28.

* *Evang. na XVIII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

IV. 34. Gda bi pa Farizeuske csűli; kaj je zatekno vűſzta Szadduczeuſom: vkűp ſzo ſze ſzprávili prouti nyemi. *Mark.* 12, 28.

35. I eden 'znyih právdenik opíta ga ſzkűsávajoucsi i govorécsi: *Luk.* 10, 25.

36. Vucsiteo, ſtera je tá velika zapovid vu právdi?

37. Jezus pa ercsé nyemi: *lűbi Goſzpodna Bogá tvojega z-czejloga ſzrczá tvojega i zczejle dűſe tvoje, i zczejle moucsi tvoje. Právd.* 6, 5. *Lük.* 10, 27.

38. Eta je ta prva i velika zapovid.

39. Ta drûga je pa prifzpodobna ketoj: *lûbi bli'znyega tvojega, liki fzamoga fzebé. Lev.* 19, 18.

40. Vu etivi dvej zapouvidaj vifzí czejla pràvda i proroczke. *Mát.* 7, 12.

41. Gda bi fze pa vkûp fzpravili Farizeuske; pítao je nyé Jezus. *Mark.* 12, 35. *Lûk.* 20, 41.

42. Govorécsi: ka ví ftímate od Krifztufa; koga fzin je? Odgovorîjo nyemi: Dávidov.

43. Ercsé nyim: kakda ga pa Dávid vu Dûhi za Gofzpouda zové, govorécsi: *'Zolt.* 110, 1. *Ján.* 2, 34.

44. Erkao je Gofzpoud Gofzpoudi mojemi: fzedi fzi na defzniczo mojo, dokecs polo'zim nepriátele tvoje na podnogáoniczo pod nogé tvoje. *'Zsid* 1, 13.

45. Csi záto Dávid nyega zové Gofzpoda: kakda je fzin nyegov?

46. I nifcse nyemi je nej mogao odgovoriti *ni edno* rejcs: niti fzoga nej fzmeli kaj vecs od tifztoga dnéva fzpitávati.] *Lûk.* 14, 6.

DVAJSZETI I TRÉTYI (XXIII.) TÁO.

I. Vkom fze trbej Farizeufov dr'zati 1-12. *II. Jaj Farizeufom i pifzácsom.* 13-33. *III. Jeru'zálema velika okornoft i kafliga.* 34-39.

I. 1. Teda je gucsao Jezus lûfztvi i vucseníkom fzvojim.

2. Govorécsi: na Mo'zefov fztolecz fzo fzi fzeli pifzácske i Farizeuzke. *Neh.* 8, 4. *Mal.* 2, 7. *Ján.* 13, 17.

3. Záto vfza, fterakoli bodo vám pravili zdr'závati, zdr'závajte i csinte: pouleg nyih dela pa ne csinte. Ár právijo i ne csinîjo. *Rim.* 2, 19.

4. Ár 'zmetna i neprenofena bremena *vkûp* vé-'zejo i lidém je na plécsa nakládajo: fzamí fze

ji pa ni ſzprtom neſcsejo doteknoti. *Lůk.* 11, 46. *Es.* 10, 1. *Djáh.* 15, 10.

5. Vſza dela ſzvoja pa csiníjo: naj ſze vídijo od lůdi. Razsérjávajo pa ſzvoje ſzpomenke, i velike naprávlajo skricze gvanta ſzvojega. *Racs.* 15, 38. *Právd.* 6, 8. 22, 12.

6. I lůbijo prejdnya ſzedala pri vecsérjaj i prejdnye ſztoucze vu ſzpráviscsaj. *Mark.* 12, 38.

7. I poklányanye na placzáj, i naj ſze zovéjo od lůdi: Rabbi, Rabbi.

8. Ví ſze pa ne zovte Rabbi. Ár je eden vas Meſter, Kriſztus; ví ſzteſzi pa vſzi bratje. *Jak.* 3, 1.

9. I nikoga za vaſega ocso ne zovte na zemli. Ár je eden vas Ocsa; kí je vu nebéſzaj. *Mat.* 1, 6. *Ef.* 3, 14. 15.

10. Niti ſze ne zovte za meſtre. Ár je eden vas Meſter, Kriſztus.

11. Kí je pa náj vékſi med vami: naj bode vas hlápecz. *Mát.* 20, 26.

12. *Sterikoli pa ſzám ſzebé zviſzi, ponizi ſze: i ſterikoli ſzám ſzebé ponizi*, zvíſzi ſze. *Ez.* 17, 24. *Lůk.* 14, 11. 18, 14.

13. Jaj pa vám, piſzácske i Farizeuske, ſzkazlívczi! Ár zapérate králeſztvo nebeſzko pred lidmí. Ví ſzamí notri nejdete, niti notri idoucse, ne piſztíte notri idti. *Lůk.* 11, 52.

14. Jaj vám piſzácske i Farizeuske ſzkazlívczi! Ár po'zirávate hi'ze vdovícz pod obrázom dugi molítev. Záto vzemete 'zmetnejſo ſzoudbo. *Mark.* 12, 40. *Lůk.* 20, 47.

15. Jaj vám piſzácske i Farizeuske zkazlívczi! Ár okouli hodite po mourji, i ſzůhoj zemli; naj ednoga novovôrcza vcsiníte: i, gda je vcsinyeni, naprávite ga ſziná gehenne dvakrat bole, liki ſzte ví ſzamí. *Eſt.* 8, 17.

16. Jaj vám poutikásczi ſzlejpi, kí právite: Sterikoli priſzégne na czérkev, tiſzto je nikaj;

ſterikóli pa priſzégne na zláto czérkevno du'zen je. *Mát.* 6, 33. 34., 15, 14.

17. Blázni i ſzlejpi! Ár ka je vékſe, zláto, alí czérkev, ſtera poſzvéti zláto? 2 *Petr.* 1, 9.

18. I ſterikoli príſzégne na oltár, *tiſzto je* nikaj: ſterikoli pa priſzégne na dár, kí je na nyem, du'zen je.

19. Blázni i ſzlejpi! Ár ka je vékſe, dár, ali oltár, ſteri poſzvecsúje te dár. *Vőjd.* 29, 37. 38.

20. Záto, kí priſzéga na oltár, priſzéga na nyega í na vſza, ſtera ſzo na nyem.

21. I, kí priſzéga na czérkev, priſzéga na nyou, i na onoga, ki vnyej prebíva. 1 *Král.* 8, 13. 2 *Kor.* 6, 2.

22. I, kí priſzéga na nébo, priſzéga na trounus Bo'zi, i na onoga, kí na nyem ſzedí. *Mát.* 5, 34.

23. Jaj vám piſzácske i Farizeuske ſzkazlívczi! Ár deſzetinijete meticzo i koper, i kűn; i niháte ta 'zmetnejſa te právde, ſzoudbo, i miloſcso, i vőro. Eta trbej csiniti; i ona nej niháti. *Mik.* 6, 8.

24. Poutikáſczi ſzlejpi, ki preczidjávate komára, kumilo pa po'zérate.

25. Jaj vám piſzácske i Farizeuske, ſzkazlívczi! Ár ſznáj'zite zvűna *vas* pehár i ſzkledo: znoutra ſzo pa puna zgrablivoſztyom i znemertűcslivoſztyom. *Lűk.* 11, 39. 40.

26. Farizeus ſzlejpi! oſznáj'zi prvle to znotrejsnye pehára i ſzklede: naj i to vinejsnye nyihovo csíſzto bode. *Tit.* 1, 15.

27. Jaj vám piſzácske i Farizeuske, ſzkazlívczi! Ár ſzte priſzpodobni k-grobom obejljenim: kí ſze zvűna ſzvetli vídijo; znoutra ſzo pa puni koufzt ti mrtvi i vſze necsiſztoucse. *Lűk.* 11, 44. *Djáh.* 23, 3.

28. Tak i ví ſze zvűna vídite lidém pravicsni: znoutra ſzte pa puni ſzkazlívoſztyom i nepravicsnoſztyom.

29. Jaj vám piſzácske i Farizeuske, ſzkazlívczi! Ár czimprate grobe prorokov i ſznáj'zite pokopáliſcsa ti právicsni.

30. I právite: da bi *mi* bilí vu vrejmeni naſi ocsákov; ne bí bili tálniczke 'znyimi vrét vu krvi prorokov.

31. Etak ſzvedocsite prouti ſzebi, ka ſzte ſzinovje oni, kí ſzo ſzpomourili proroke. *Mát.* 10, 18. *Ján.* 7, 51.

32. I ví napunyávate mero ocsév vaſi.

33. Kacse i plod vipere, kakda vujdete ſzoudbi gehenne? *Luk.* 3, 7.

* *Evang. na Sz. Stevana dén.*

III. 34. Záto, ovo, jaſz posílam kvám † proroke, i moudre i piſzácse: i 'znyih *nike* †† bujete i raſzpéte, i 'znyih *nike* ††† bicsúvali bodete vu ſzpráviſcsaj vaſi, i preganyali je bodete od meſzta do meſzta. † *Mát.* 28, 19. I *Kor.* 12, 28. †† *Ján.* 12, 2. ††† *Ján.* 5. 40.

35. Naj príde na † váſz vſza pravicsna krv; ſztera je prelijána na zemlo od krvi †† Abelove toga pravicsnoga, notri do krvi ††† Zakariáſove Barakiáſovoga ſziná; ſteroga ſzte vmourili med czérkevjov i oltárom † *Vőid.* 20, 5. *Sztv.* 15, 16. I *Král.* 15, 29. †† *Sztv.* 4, 8. ††† 2 *Par.* 24, 21. *Luk.* 1, 5.

36. Zaiſztino právim vám: kaj vſza eta prídejo na ete národ. *Rim.* 11, 12. 15.

37. Jeru'zálem, Jeru'zálem, kí vmárjas proroke i kamenújes one, ſteri ſze ktebi posílajo: kelikrát ſzem ſteo vkúp ſzpraviti otroke tvoje; liki kokous vkúp ſzprávla píſcsancze ſzvoje pod perouti; i nej ſzte ſteli? *Luk.* 13, 34. *Es.* 31, 5. *'Zolt.* 81, 11. 13.

38. Ovo nihá ſze vám hi'za vaſa púſzta. I *Král.* 9, 7. *'Zolt.* 69, 27.

39. Ár velim vám: ne bodete me vídili od etecz máo; dokecs ne bodete pravili; blágoſz-

lovleni te idoucsi vu Goſzpodnovom iméni.] *'Zolt.* 118, 26. *Zak.* 14, 5. *Ozn.* 1, 7.

DVAJSZETI I STRTI (XXIV.) TÁO.

I. Lepota i opűſesávanye czérkvi: 1-2. *II. Od pogibelnoſzti Jeru'zálemſzke α.) ka ſze zgodi pred nyouv?* 3-14. *β.) ka pod nyouv?* 15-28. *γ.) ka po nyej?* 29-36. *III. Od koncza ſzvejta* 37-51.

I. 1. I vő idoucsi Jezus, gda bi kraj ſou od czérkvi: priſztoupili ſzo knyemi vucseníczke nyegovi, i kázali ſzo nyemi czimper te czérkvi. *Mark.* 13, 1.

2. Jezus nyim je pa erkao: ne vídite vſza eta? zaíſztino velim vám: znikakſim tálom ſze ne nihá kamen na kamni, kí ſze ne porisí. *Lűk.* 19, 44.

II. 3. Gda bi pa ſzedo na oliveczkoj gori; priſztoupili ſzo knyemi vucseníczke zouſzeb erkoucsi: povej nám, gda eta bodo, i ſteroje znamenye tvojega príſeſztyá i ſzkoncsanya etoga ſzvejta?

4. I odgovorécsi Jezus ercsé nyim: glédajte, naj váſz ſto ne zapela. *Ef.* 5, 6. *Kol.* 2, 18. *Jer.* 21, 8.

5. Ár ji doſzta príde vu mojem iméni, govorécsi: ja ſzem Kriſztus; i vnouge zapelajo. *Mát.* 7, 22. *Iv.* 5, 43.

6. Bodete pa csűli boje i bojouv gláſzi: vídite, da ſze ne zburkate. Ár morejo vſza biti: ali nebode eſcse konecz. *Jer.* 4, 27.

7. Ár ſztáne národ prouti národi, i králeſztvo prouti králeſztvi, i bode glád i pomor i zemlé gíbanye po *vnougi* mejſztaj. *Es.* 19, 2.

8. Vſza eta ſzo pa zacsétek bolejzen.

9. Teda dájo váſz na moko i vmoríjo váſz: i bodete odűrni vſzejm národom za mojega iména volo. *Iv.* 15, 20. 16, 2. *Mát.* 10, 17.

10. I teda ſze ſzpácsijo vnougi: i edendrűgoga vroké dájo i odűrjávali bodo edendrűgoga,

11. I vnougi krívi proroczke ſztánejo i zapelajo vnouge. 2 *Petr.* 2, 1.

12. I, da ſze povnouſa nepravdenoſzt, zmrzne lűbézen vnougi. 2 *Tim.* 3, 1.

13. Kí pa oſztáne do koncza: té ſzézvelicsa. *Mát.* 10, 22. *Ozn.* 2, 7.

14. I predgani bode ete Evangyelium králeſztva Bo'zega povſzem ſzvejti na ſzvedouſztvo vſzemi národi. I teda príde konecz. *Mát.* 10, 18. *Oz.* 14, 6.

* *Evang. na XXV. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

15. Gda bodte tak vidili to odűrnoſzt opűscsenyá, ſtera je povejdana po Dánieli Proroki, ſztojécso na ſzvétom meſzti (ſteri ſté, naj razmi.) *Mark.* 13, 14.

16. Teda, kí ſzo vu Judeji, naj be'zíjo na goré.

17. Kí je *pa* na hi'znom pokrivi doli naj nejde; ka bi kaj vzéo zhi'ze ſzvoje. *Lűk.* 17, 31.

18. I, kí je na nyivi, naj ſze nazáj ne povrné; kabi vzéo ſzvoj gvant.

19. Jaj pa tim noſzécsam i nadájajoucsam vu oni dnévi.

20. Molte pa: naj nebode bej'zanye vaſe vzími, niti vſzobotti. *Vőid.* 16, 29.

21. Ár bode teda velika moka: kákſa je nej bíla od zacsétka ſzvejta, notri do toga mao; niti je nebode. *Dan.* 11, 46.

22. I, dabi ne bilí prikrácseni dnévi oni, nebi bilou edno tejlo zdr'zano: ali za volo ti odebráni prikrátijo ſze dnévi oni.

23. Teda, csi ſto vám bode pravo: ovo eti je Kriſztus, ali eti; ne vőrte. *Mark.* 13, 21.

25. Ár ſztánejo krivicsni Kriſztuske i krivicsni proroczke; i dávali bodo znamejnya velika i csűda: naj zapelajo, csi bode mogoucse, i te odebráne. *Lűk.* 21, 8. *Právd.* 13, 1. 2.

25. Ovo naprej ſzám vám povedao.

26. Záto, csi bodo vám pravili; ovo vu púſcsávi je, nejdte vő: ovo vu kámraj je, ne vőrte.

27. Ár liki blíſzk zhája od ſzuncsenoga zhoda, i ſzká'ze ſze notri do záhoda; tak bode i príſeſztyé ſziná cslovecsega.

28. Ár, gde bode mrlina, tá bodo ſze ſzprávlali i orli.] *Job.* 39, 30. *Hab.* 1, 8. *Luk.* 17, 37.

29. Preczi pa po moki oni dnévov potemnej ſzuncze, i mejſzecz nedá ſzvetloſzti ſzvojé, i zvejzde bodo kapale znebéſz, i moucsí nebeſzke ſze gyíbale bodo. *Joel.* 2, 31.

30. I teda ſze zká'ze znamejnye ſziná cslovecsega na nébi: i teda ſze plakali bodo, vſzi národje zemlé, i vidili bodo ſziná cslovecsega pridoucsega na obláki nebeſzkom zmócsjouv i zdíkov velikov. *Mark.* 13, 26. *Oz.* 1, 7.

31. I posle Angyele ſzvoje ſztrombőnte gláſzom velikim: i vkűp ſzprávijo te odebráne nyegove od ſtiri vőtrouv od *edni* krajouv nebéſz notri do *drűgi* nyih krajouv. 1 *Kor.* 15, 52. 1 *Thef.* 4, 16.

32. Od figovoga drejva ſze pa vcsite *eto* príliko: gda je 'ze vejka nyegova mejhka i liſztye ſzpűſcsáva; znájte, kaje blűzi leto. *Luk.* 21, 28. *Mat.* 21, 19. 20.

33. Tak i ví, gda bodete vidili vſza eta: znájte, ka je blűzi pred dvérmi *Jak.* 5, 9.

34. Zaíſztino velim vám: znikakſim tálom ne prejde ete národ; dokecs ſze vſza eta ne zgodíjo.

35. *Néba i zémla prejde: ricſi moje pa nigdár ne prejdo.* 'Zolt. 102, 27.

36. Od oni dnévov pa i vőre niſcse nezna, niti angyelje nebeſzki; nego Ocsa moj ſzám. *Mark.* 13, 33. *Ján.* 1, 7.

* *Evang. na XXVII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

III. 37. Kak ſzo pa bilí dnévi Noé: tak bode i priſeſztyé Sziná cslovecsega. *Sztv.* 6, 4. 7, 7. 1 *Petr.* 3, 20.

38. Ár, liki ſzo bilí vu dnévi pred potopom, jeli ſzo i pilí ſzo, 'zenili ſzo ſze, ino ſzo ſze kmou'zi dávale notri do onoga dnéva, gda je Noë vu bárko ſou.

39. I nej ſzo ſzpoznali; dokecs je priſao potop i vzéo je vſze: tak bode i priſeſztyé Sziná cslovecsega.

40. Teda dvá bodeta na nyivi: eden ſze gori vzeme, i te eden ſze tá nihá. *Luk.* 17, 35. 36.

41. Dvej bodeta mlele vmlíni: edna ſze gori vzeme, i edna ſze tá nihá.

42. Veruſztűjte záto; da neznate, ſtero vôro vas Goſzpoud pride.

43. Eto pa znájte: ka, dabi znao hi'zni goſzpodár, vſteroj ſztrá'zi bi tát priſao, veruſztűvao bi i ne bi dáo podkopati hi'zo ſzvojo. *Luk.* 12, 39. I *Th.* 5, 2.

44. Záto i ví bojdte gotovi: da, vu ſteroj vôri ne ſtimate, Szin cslovecsi príde.

45. Sto je tak te veren ſzluga i ſzpameten; ſteroga je poſztavo goſzpoud nyegov nad dr'zinov ſzvojov; naj ji dá jejſztvino vu *ſzvojem* vrejmeni? *Luk.* 12, 42. *'Zid.* 3, 5.

46. Blá'zeni je on ſzluga: ſteroga, gda príde goſzpoud nyegov, *ga* nájde tak csinécsega. *Oz.* 16, 15.

47. Zaiſztino velim vám: kaj ga nadevſzejm *blágom* ſzvojim poſztávi. *Mát.* 25, 21. 23.

48. Csi bode pa pravo ov lagoji ſzluga vu ſzrczi ſzvojém: midí ſze goſzpoud moj príti;

49. I zacsne biti te ſzebom ſzlű'zécse, jeſzt pa i piti ſzpiánczi:

50. Príde goſzpoud ſzluga onoga vu dnévi, vſterom ſze ne dovej, i vu vôri ſtero nezna.

51. I raſzkála ga i táo nyegov zſzkazlívczmi dene. Tam bode joukanye i zobno skrípanye. *Mát.* 8, 12. 13, 42.

DVAJSZETI I PÉTI (XXV.) TÁO.

I. Od deſzét devicz 1-13. *II. Od delbe talentomov.* 14-30. *III. Od ſzlejdnye ſzoudbe* 31-46.

I. 1. Teda priſzpodobno bode králeſztvo nebeſzko kdeſzét deviczam: ſtere ſzo vzelé lampaſe ſzvoje i vő ſzo sle prouti 'zenini.

2. Pét ji je pa 'znyih bilou csedni, pét pa nouri. 2 *Kor.* 11, 2. *Oz.* 14, 4.

3. Te noure ſzo vzelé lampaſe ſzebom; a nej ſzo vzelé 'znyimi olíja.

4. Te csedne ſzo pa vzelé oli vpoſzodáj ſzvoji zlampasmi ſzvojmi.

5. Gda bi ſze pa midio 'zenin; zadrejmale ſzo vſze i záſzpale ſzo. *Mát.* 13, 25.

6. Opou noucsi je pa krícsanye poſztanolo: ovo 'zenin ide; idite vő pred nyega. *Vőid.* 12, 30.

7. Teda ſzo gori ſztanole vſze one divojke i oſznáj'zile ſzo lampaſe ſzvoje. *Lűk.* 12, 36. 37.

8. Te noure ſzo pa tim csednim erkle: dájte nám zolija vaſega; ár lampasje naſi vgasűjejo.

9. Odgouvorile ſzo pa te csedne govorécse: nej tak, naj kak zadoſzta nebode nám i vám; nego idite bole k Odávczom i küpte ſzi *ga.*

10. Gda bi pa one odísle kűpűvat: priſao je te 'zenin; i te gotove ſzo notri sle 'znyim na goſztűvanye; i zaprte ſzo dveri. *Lűk.* 13, 25. *Oz.* 19, 7.

11. Potom ſzo pa prisle i te drűge devicze erkoucse: Goſzpodne, Goſzpodne, odpri nám.

12. On pa odgovorécsi ercsè: zaiſztino velim vám; neznam váſz.

13. Veruſztűjte záto; da neznate dnéva, niti vőre, vu ſteroj Szin cslovecsi príde. *Lűk.* 21, 36. 1 *Kor.* 16, 13.

II. 14. Ár liki cslovik na pout idoucsi je zézvao ſzvoje ſzluge, i tá nyim je dáo blágo ſzvoje. *Mark.* 13, 34.

15. I etomi je dáo pét talentomov, ejnomi pa dvá, ovomi pa ednoga, vſzákſemi pouleg ſzvoje premoucsi, i odíſao je preczi.

16. Idoucsi pa, kí je pét talentomov vzéo, tr'zo je 'znyimi, i pridelao je drůgi pét talentomov.

17. Priſzpodobnim tálom i kí je dvá *vzéo*, doubo je i on drůgiva dvá.

18. Kí je pa toga ednoga vzéo: idoucsi zakopao ga je vzemlo i ſzkrio je pejneze goſzpouda ſzvojega.

19. Po vnougom vrejmeni je pa priſao te goſzpoud oni ſzlugov; i csiní 'znyimi racsun.

20. I priſztoupivſi, ki je pét talentomov vzéo, prneſzo je drůgi pét talentomov govorécsi: Goſzpodne, pét talentomov ſzi mi dáo; ovo drůgi pét talentomov ſzam doubo 'znyimi.

21. Ercsé pa nyemi goſzpoud nyegov: dobroje, ſzluga dober i veren; nad malim ſzi bio veren, nad vnougim te poſztávim. Idi notri vu radoſzt goſzpouda tvojega, *Mát.* 24, 45.

22. Pridoucsi pa i on, ki je tiva dvá talentoma vzéo, ercsé: Goſzpodne, dvá talentoma ſzi mi dáo; ovo, drůgiva dvá talentoma ſzam doubo 'znyima.

23. Ercsé nyemi goſzpoud nyegov: dobro je, ſzluga dober i veren, nad malim ſzi bio veren, nad vnougim te poſztávim. Idi notri vu radoſzt goſzpouda tvojega.

24. Pridoucsi pa i tiſzti, ki je te eden talentom vzéo, ercsé: Goſzpodne, znao ſzam te, ka ſzi trden cslovik; 'zenyas, gde ſzi nej ſzejjao, i ſzprávlas, gde ſzi nej raſzipávao.

25. I bojécsi ſou ſzam i ſzkrio ſzam talentom tvoj vu zemlo: ovo más tó tvoje.

26. Odgovorécsi pa Goſzpoud nyegov ercsé nyemi: lagoji ſzluga, i vtraglívi, znás, ka

'zenyam, gde ſzam nej ſzejjao; i ſzprávlam, gde ſzam nej raſzipávao.

27. Potrejbnoje bilou tak tebi dati pejneze moje minyávczom: i pridoucsi bi jaſz vzéo to moje 'zójom:

28. Vzemte záto od nyega te talentum i dájte ga tomi, ki má deſzét talentomov.

29. (Ar vſzákomi, ſteri má, dá ſze nyemi, i obiljávao bode: od nemajoucsega ſze pa i tou vzeme, ka má.)

30. I toga nehaſznovitoga ſzlugo vő vrzte vu vinejsnyo kmiczo: tam bode joukanye i zobno skripanye.

* *Evang. na XXVI. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

III. 31. Gda pa príde te Szin cslovecsi vu díki ſzvojoj i vſzi ſzvéti angyelje 'znyim: teda bode ſzedo na ſztouczi díke ſzvoje.

32. I vkůp ſze bodo ſzprávlali pred nyega vſzi národje: i odloucsi je ednoga od drůgoga; liki paſztér odloucsi ovczé od kozlouv.

33. I poſztávi ovczé zdejſzne ſzvoje; te kozle pa zlejve.

34. Teda ercsé te kráo onim, ki ſzo 'znyegove deiſzne: pojte blagoſzlovleni Ocsé mojega, ôrokůjte piprávleno vám králeſztvo od zacsétka ſzvejta.

35. Ár ſzam lacsen bio, i dáli ſzte mi jeſzti; 'zéden ſzam bio, i napojili ſzte me; poutnik ſzam bio, i gori ſzte me prijali.

36. Nági ſzam bio, i odeli ſzte me; bete'zen ſzam bio, i priglednoli ſzte me; vtemniczi ſzam bio, i prisli ſzte kmeni.

37. Teda bodo nyemi odgovárjali ti pravicsni govorécsi: Goſzpodne, gda ſzmo te vidili lacsnoga i nahránili ſzmo te? ali 'zédnoga ino ſzmo te napojili?

38. Gda ſzmo te vidili poutnika ino ſzmo te gori prijali? ali nágoga i odeli ſzmo te?

39. Gda ſzmo te vidili beté'znoga, ali vtemniczi, i prisli ſzmo ktebi?

40. I odgovorécsi te krá o ercsé nyim: zaiſztino velim vám; kakoli ſzte vcsínili ednomi zeti bratov moji ti náj ménſi; meni ſzte vcsínili.

41. Teda ercsé i *onim*, ki *bodo* zlejve *ſztrani*: odíte od méne, prekléti, vu ogyen vekivecsni; ki je ſzprávleni vrági i angyelom nyegovim.

42. Ár ſzam lacsen bio i nej ſzte mi dáli jeſzti: 'zéden szam bio, i nej ſzte me napojili.

43. Poutnik ſzam bio i nej ſzte me gori pr.ijali; nági ſzam bio i nei ſzte me odeli; bete'zen i vtemniczi ſzam bio, i nej ſzte me prigledno li.

44. Teda bodo nyemi odgovárjali i oni govorécsi: Goſzpodne, gda ſzmo te vidili lacsnoga, ali 'zednoga, ali poutnika, ali nágoga, ali beté'znoga, ali vtemniczi, i nej ſzmo ti ſzlů'zili?

45. Teda odgovorí nyim govorécsi: zaiſztino velim vám; kakoli ſzte nej vcsínili ednomi zeti náj ménſi; ni meniſzte nej vcsínili.

46. I odído eti vu moko vekivecsno: ti pravicsni pa vu 'zitek vekivecsni.]

DVAJSZETI I SÉSZTI (XXVI.) TÁO.

Od Kriſztuſovoga I. Ktrplejnyi priprávlanya 1-35. *II. Trplejnya α) znotrejsnyega* 36-46. *β) zvůnejsnyega* 47-75.

I. 1. I prigoudilo ſze je: gda bi ſzkoncsao Jezus vſze ete ricsí: erkao je vucseníkom ſzvojim.

2. Znáte, kaj po dvôma dnévoma vůzen bode, i Szin cslovecsi ſze tá dá naj ſze raſzpé.

3. Teda ſzo ſze vkůp ſzpravili poglavníczke popovſzki, i piſzácske, i ti Sztariſi lůſztva vu dvor viſesnyega popa, ki ſze je zvao Kajaſás.

4. I tanács ſzo meli: da bi Jezuſa zgrabili zjálnoſztjom i vmourili.

5. Pravili ſzo pa: nej vu ſzvétki; naj zbur. kanye ne bode med lűſztvom.

6. Gda bi pa bio Jezus v-Bethánii vhi'zi Simona gobavcza:

7. Priſztoupila je knyemi *edna* 'zena, ſtera je alabaſtrom drágoga mazala mejla; i vő je je vlejála na glávo nyegovo; gda bi pri ſztoli ſzedo.

8. Vidoucsi pa vucseníczke nyegovi raſzrdili ſzo ſze govorécsi: zakaj je eto ſzkvarjenyé?

9. Ár bi ſze lejhko tou mazalo oudalo za vnogo, i dalou ſziromákom.

10. Znajoucsi pa tou Jezus ercsé nyim: zakaj za hűdo máte eto toj 'zeni? Ár je dobro delo vcsiníla zmenom.

11. Ár ſziromáke vſzigdár ſzebom máte: mené pa vſzigdár ne bodte meli.

12. Ár, kaje ona eto mazalo na moje tejlo vlejála, na moje pokopanye je vcsiníla.

13. Zaiſztino velim vám: gdekoli bode predgani ete Evangeliom vu czejlom etom ſzvejti; gucsano bode i tou, ka je ona vcsiníla, nyej na ſzpomínanye.

14. Teda idoucsi eden ztí dvanájſzet, kí ſze právi Judas Iskariotes, kpoglavníkom popovſzkim,

15. Ercsé: ka mi ſcséte dati; i jaſz vam ga krokám dám? Oni ſzo pa nyemi obecsali tréſzeti ſzrebrni pejnez.

16. I od tiſztoga mao je íſzko príliko: da bi ga vroké dáo.

17. Prvi dén pa brezi kvaſzá krűha priſztoupili ſzo vucseníczke k-Jezuſi govorécsi nyemi: gde ſcsés, naj ti priprávimo, da jeis vűzenſzkoga ágnecza?

18. On pa ercsé: idite vmeſzto k komi i erczite nyemi: vucsiteo velí; vrejmen moje je blűzi: pri tebi bom jo ágnecza vűzenſzkoga zmojmi vucsenikmi.

19. I vcsiníli ſzo ti vucseníczke *tak*, liki je nyim zrendelúvao Jezus: i pripravili ſzo te ágnecz vúzenſzki.

20. Gda bi pa vecsér grátao: doli ſzi je ſzeo ſztimi dvanájſzetimi.

21. I gda bi oni jeli, ercsé: zaiſztino velim vám; kaj eden zvász me odá.

22. I dreſzélni poſztánovſi jáko, zácsali ſzo nyemi praviti vſzákſi poſzebi: jeli ſzam jasz, Goſzpodne?

23. On pa odgovorécsi ercsé: ki namácse zmenom vu ſzkledo rokóu; té me odá.

24. Iſztina, Szin cslovecsi ide; liki je piſzano od nyega: jaj pa csloveki onomi, pokom ſze ſzin cslovecsi vroké dá; bole bi nyemi bilou, da bi ſze nigdár nebi poroudo on czlovik.

25. Odgovorécsi pa Judas, ki ga je oudo, ercsé: nejli ſzam jasz, Rabbi? velí nyemi: ti právis.

26. Gda bi pa oni jeli vzéo je Jezus krúh i blagoſzlovivſi razlomoga je i dáo ga je vucseníkom i erkao je: vzemite, jejte, tou je moje tejlo.

27. I vzéo je te Pehár i blagoſzlovivſi dáo nyim ga je govorécsi: píte zetoga vſzi.

28. Ár je tou moja krv nouvoga zákona; ſztera ſze za vnouge vô vlijé na odpúſzesanye grejhov.

29. Velim pa vám: ka ne bodem pio od eti mao zetoga ſzáda toga trſza notri do onoga dnéva; gda bom ga pio zvami nouvoga vu králeſztvi Ocsé mojega.

30. I gda ſzo hválo ſzpejli: vô ſzo sli na goro oliveczko.

31. Teda nyim velí Jezus: vi ſze vſzi ſzpácsite vu meni eſcse vétoj noucsi. Ár je píſzano: zbíjem paſztéra, i raze'zenéjo ſze ovczé te csrejde. *Zak.* 13, 7.

32. Ali po mojem gori sztanenyej pred vami bom sou v Galileo.

33. Odgovorécsi pa Peter ercsé nyemi: i csi sze vszi szpácsijo vtebi; ja sze nigdár ne szpácsim.

34. Ercsé nyemi Jezus: zaiszti no velim tebi; kaj me vu etoj noucsi, prvle, liki bode kokout popejvo, trikrát zatajís.

35. Velí nyemi Peter: i csi de mi potrejbno sztebom mrejti; *dönok* te ne zatajim. Priszpodobnim tálom i vszi vucseníczke szo tak erkli.

II. 36. Teda je sou 'znyimi Jezus na meszto, stero, sze veli Gecsemáne; i velí vucseníkom: szedte szi doli eti; dokecs idoucsi molim etam.

37. I szebom je vzéo Petra, i dvá szináZebedeusova, zácsao sze je 'zaloszti ti i omedlejvati.

38. Teda velí nyim: jáko je 'zaloszt na dűsa moja notri do szmrti. Osztante eti i verusztűjte zmenom.

39. I naprej idoucsi edno malo, szpadno je na obráz szvoj molécsi i govorécsi: Ocsa moj, csije mogoucse, naj prejde od méne ete pehár; ali nej, kak jasz scsém, nego kak tí.

40 I prisao je kvucseníkom i najszao je je, kaj szo szpáli; i velí Petri: tak nemorete edno vőro verusztűvati zmenom?

41. Verusztűjte i molte; da vu szkűsávanye ne prídete. Dűjh je ísztina gotov; ali tejlo je szlabo.

42. Páli drűgoucs idoucsi je molo govorécsi: Ocsa moj, csi nemore ete pehár prejti od méne, nego, csi ga pijém; bojdi vola tvoja.

43. I pridoucsi nájde je páli szpajoucse: ár szo nyihove ocsí 'zmetne bilé.

44. I nihá je, i odíde, i pá moli tretics tou iszto rejcs govorécsi.

45. Teda ide kvucseníkom szojim i ercsé nyim: szpite nadale íno pocsívajte. Ovo pribli

'zala sze je vôra: i Szin cslovecsi sze dáva vu roké grejsnikom.

46. Sztante gori, pojdmo: ovo pribli'zao sze je; ki me odá.

47. I, gda bi escse on gucsao, ovo Judas eden zti dvanájszet je prisao i 'znyim lûsztva vnogo zro'zjom i zdrogmí od vládnikov popovszki ino s'tarisi lûsztva.

48. On pa, kí ga je oudao, dáo nyim je znamejuye govorécsi: steroga kûsnem, té je, primte ga.

49 I preczi pristoupivsi k-Jezusi erczé: zdrav bojdi, mester; i kûsno ga je.

50. Jezus nyemi pa ercsé: priáteo, zakaj szi prisao? Teda pristoupivsi vrgli szo roké na Jezusa i príjali szo ga.

51. I ovo eden zonih, kí szo bilí z-Jezusom, vô vtégnovsi rokou vô potégne mecs szvoj; i vdári szlugo poglavnika popovszkoga, odszecsé nyemi vûhou.

52. Teda velí nyemi Jezus: povrni tvoj mecs nazáj vu meszto nyegovo. Ár vszi, kí mecs vzemejo, od mecsa pogíneo.

53. Jeli stímas; ka nemrem zdaj proszíti Ocso mojega, i naprej bi mi poszlao vecs, liki dvanájszet legio angyelov.

54. Kakda bi sze pa szpunila píszma: da tak more bití?

55. Vu tiszloj vôri je erkao Jezus tomi lûsztvi: liki na razbojnika szte prisli zro'zjom i zdrogmí me lovít. Vszáki dén szam pri vász szedo vucsécsi vu czérkvi: i nej szte me príjali.

56. Tou je pa vsze vcsinyeno: dabi sze szpunila píszma prorokouv. Teda szo ga vucseníczke vszi tá niháli, i odbej'zali szo.

57. Ovi szo pa príjali Jezusa, i pelali szo ga k-Kajafási vísesnyemi popi; gde szo vkûp szprávleni bilí piszáczke i ti sztarisi.

58. Peter ga je pa naſzledűvao ouzdalecs notri do dvora víſesnyega popa; i notri idoucsi doli ſzi je ſzeo zhlápczmi; da bi vido konecz.

59. Vládniczke pa popovſzki i ti ſztariſi i czejli tanács íſzkali ſzo krívo ſzvedouſztvo prouti Jezuſi: da bi ga vmourili.

60. I nej ſzo najsli. I *csi ſzo gli* vnougi krivi ſzvedoczke naprej ſztoupili; *dőnok* ſzo nej najsli. Obſzlejdnyim ſzta pa naprej ſztoupila dva kríva ſzvedoka.

61. Erkoucsa: ete je pravo: *jaſz* morem razmetati czérkev Bo'zo, i po trej dnévi gori poczimpráti.

62. I gori ſztánovſi víſesnyi pop ercsé nyemi: nikaj ne odgovárjas? Ka eti prouti tebi ſzvedocsijo?

63. Jezus je pa múcsao: I odgovorécsi víſesnyi pop ercsé nyemi: primárjam te na 'zívoga Bogá; naj nám povejs, csi ſzi tí Kriſztus, Szin Bo'zí?

64. Velí nyemi Jezus: tí ſzi pravo. Ali velim vám: od ſzéga mao bodete vidili Sziná cslovecsega ſzedécsega na deſznicziz mo'znoſzti Bo'ze, i pridoucsega na obláki nebeſzkom.

65. Teda je te víſesnyi pop raſzprascso gvant ſzvoj govorécsi: ka je Jezus preklínyao. Ka nám je vecs potrejbno ſzvedokov? Ovo zdaj ſzte csűli preklínyanye nyegovo.

66. Ka ſze vám vídi? Oni pa odgovorécsi ercséjo: vrejden je ſzmrti.

67. Teda ſzo plűvali vu obráſz nyegov i za vűhi ſzo ga bili: níki ſzo ga pa ſzpaliczami bili.

68. Govorécsi: prorokűj nám, Kriſztus; ſteri je, kí te je vdaro?

69. Peter je pa vinej ſzedo na dvouri; i priſztoupi knyemi edna deklícska govorécsa; i tí ſzi bío z-Jezuſom Galileánſzkim.

70. On je pa tajío pred vſzejmi govorécsi: neznam, ka právis.

71. Gda bi pa vő ſou na trnácz, vídila ga je drúga; i velí onim, kí ſzo tam bilí: i ete je bio z-Jezuſom Názarenſzkim.

72. I pá je tajío ſzpriſzegom: ne poznam csloveka.

73. Po malom *vrejmeni* pa, priſztoupili ſzo niki, i ſztojécsi erkli ſzo Petri: zaiſztino i tí ſzi zoni; ár i gucs tvoj te ocsiveſznoga csiní.

74. Teda je zácsao preklínyati i prſzégati; kaj ne pozna toga csloveka. I preczi je kokout popejvao.

75. I ſzpomené ſze Peter zrejcsi Jezuſove govorécsega nyemi: kaj prvle, liki bode kokout popejvao, tríkrát me zatajis. I vő idoucsi, *jáko* britko ſze je joukao.

DVAJSZETI I SZÉDMI (XXVII.) TÁO.

I. Kriſztus od popov naſzmrt oſzodjeni dá ſze Pilátuſi na Kri'zanye 1, 2. *II. Judás ſze obejſzi* 3-10. *III. Kriſztus brezi krivicze ſze mantrá α) pri Pilátuſi*, 11-31. *β) na pouti* 32. *γ) na Golgothi* 33-50. *IV. Csúda po ſzmrti* 51-54. *V. Pokopanye i ſztrá'za* 55-66.

I. 1. Gda bi pa rano grátalo: tanács ſzo dr'zali vſzi vládniczke popovſzki i ti ſztariſi lűſztva prouti Jezuſi; da bi ga na ſzmrt dáli.

2. I zvézali ſzo ga *ino* ſzo ga odpelali i dáli ſzo ga Pontzius Pilátuſi poglavári.

II. 3. Teda je vido Judás, ki ga je oudo, ka je oſzodjen: po'zalo je *i* nazáj je povrno ti tréſzeti ſzrebrni pejnez poglavníkom popovſzkim i tim ſztariſim.

4. Govorécsi: pregrejſo ſzam; kaj ſzam tó nekrivicsno krv oudao. Oni ſzo *pa* erkli: ka mí máramo; tí vidi.

5. I vr'ze te ſzrebrne pejneze vu czérkev: obrné ſze, odíde i obejſzi ſze.

6. A poglavníczke popovſzki ſzo pa vzéli te ſzrebrne pejneze i erkli ſzo: nej je je ſzlobodno vrcsi vu czérkevno ladiczo; ár je krví czejna.

7. Tanács pa dr'zécsi kúpili ſzo za nyé *edno* nyivo loncsárſzko na pokopáliſcse túhénczov.

8. Záto je zvána ona nyiva, nyiva krvi notri de denésnyega dnéva.

9. (Teda ſze je ſzpunilo, ka je povejdano po Jeremiás proroki govorécsem: i vzéli ſzo ti tréſzeti ſzrébrni pejnez czejno toga vczejnyenoga, ſteri je vczejnyen bio od ſzinouv Izraelſzki.

10. I dáli ſzo je za nyivo loncsárſzko; liki je zrendelúvao meni Goſzpoud.)

III. 11. Jezus je pa ſztau pred poglavárom; i pítao ga je poglavár govorécsi: tí ſzi Králo 'Zidovſzki? Jezus nyemi je pa erkao: tí právis.

12. I, gda bi to'zen bio od vládnikov popovſzki i ſztariſi, nikaj je nej odgouvoro.

13. Teda nyemi velí Pilátus: ne csújes, kelika prouti tebi ſzvedocsio?

14. I nej je odgouvoro nyemi ni na edno rejcs, tak, da ſze je te poglavár jáko csúdivao.

15. Na ſzvétek je pa ſegou meo te poglavár odpiſztiti lúſztvi ednoga zvézanoga, ſteroga ſzo ſteli.

16. Meli ſzo pa teda zvézanoga roba *ednoga* znamenitoga: kí ſze je zváo Barabbás.

17. Záto, gda bi ſze vkúp ſzpravili, ercsé nyim Pilátus: ſteroga ſcséte, naj vám ga piſztim? Barabbáſa, ali Jezuſa, kí ſze zové Kriſztus?

18. Ár je znao; kaj ſzo ga znáviſzti dáli vu roké.

19. Záto, dabi on ſzedo na ſzoudnyem ſztouczi, poſzlala je knyemi 'zena nyegova govorécsa: nikaj nejmas tí zonim pravicsnim; ár

ſzam jaſz doſzta trpejla dneſz vu ſzne za nyega volo.

20. Poglavníczke pa Popovſzki i ti ſztariſi ſzo nagnoli lůſztvo: da bi proſzili Barabbáſa; Jezuſa bi pa pogůbili.

21. Odgovorécsi pa poglavár erczé nyim: ſteroga ſcséte zdvôj, naj vám piſztim? Oni ſzo pa erkli: Barabbáſa.

22. Velí nyim Pilátus: ka mo pa csinio z-Jezuſom, ki ſze zové Kriſztus? velíjo nyemi vſzi: ráſzpi ga.

23. Ercsé pa te poglavár: ka je hůdoga vcsino? Oni ſzo pa eſcse bole krícsali govorécsi: naj ſze raſzpé.

24. Gda bi pa vido Pilátus, kaj nikaj ne valá; nego vékse zburkanye gratůje, vzéo je vodou, i muje ſzi roké pred lůſztvom govorécsi: csíſzti ſzam *jaſz* od krvi etoga pravicsnoga; ví vidite.

25. I odgovorécse vſze lůſztvo ercsé; krv nyegova nad nami, i nad ſzinmí naſimi.

26. Teda nyim je půſzto Barabbáſa: Jezuſa pa zbicsůje *i* tà ga dà, naj ſze raſzpè-

27. Teda ſzo vitézje poglavára vzéli Jezuſa vu právdaniczo i vkůp ſzo ſzpravili na nyega veſz ſereg.

28. I, gda bi ga ſzlekli, odeli ſzo ga zerdécsim plaſcsom.

29. I ztrnya ſzpleteno korouno ſzo nyemi okouli na glávo djáli, i trſzt vu dejſzno nyegovo; i naklékajoucsi ſze pred nyim ſpoutali ſzo ga govorécsi: zdrav bojdi Krá'o 'Zidovſzki!

30. I plůvavſi na nyega vzéli ſzo nyemi to trſzt i bili ſzo ga po glávi.

31. I, gda ſzo ga oſpotali, vô ſzo ga ſzlekli zplaſcsá i oblekli ſzo ga vu nyegov gvant, i odpelali ſzo ga, da bi ga rázpili.

32. Vô idoucsi pa najsli ſzo *ednoga* csloveka Czirenajſzkoga z-íménom Simona: toga ſzo pritiſznoli; kaj bi neſzao krí'znyegov.

33. I pridoucsi na meſzto, kotero ſze velí Golgotha, tou je, temena meſzto.

34. Dáli ſzo nyemi piti zcseméróm zmejsani gyeſzi; i gda bi ga koſtao, nej ga je ſteo piti.

35 Gda bi ga pa ráſzpili, razdejlili ſzo ſzi gvant nyegov metajoucsi ſors *ua nyega;* da bi ſze ſzpunilo, kaj je povejdano od proroka: razdejlili ſzo ſzi gvant moj i na mojo odeteo ſzo ſors vrgli.

36. I dolí ſzedécsi varvali ſzo ga tam.

37. I polo'zili ſzo obr gláve nyegove zrok nyegove *jzmrtı* piſzani; *ete je Jezus Kráo 'Zidovſzki. Mark.* 15, 26.

38. I razpéta ſzta 'znyim dvá razbojnika, eden zpráve i eden zlejve ſztráni. *Es.* 53, 12. *Lůk.* 23. 33.

39. Kí ſzo pa mímo sli: preklínyali ſzo ga kívajoucsi ſzvojimi glavami. *'Zolt.* 22, 8.

40. I govorécsi: tí razmecses czérkev i po trej dnévi *jo* gori naprávis; zdr'zi ſze. Csi ſzi Szin Bo'zi: hodi doli zkri'za. *Mát.* 26, 61. *Iv.* 2, 19.

41. Rávno tak pa i ti vládniczke popovſzki oſpotávajoucsi ſzpiſzácsmi i ſztarismi ſzo erkli:

42. Drůge je zdr'zao; ſzebé ne more zdr'zati: Csi je Krao Izraelſzki; najde doli zdaj zkri'zá, i vôrvali bomo nyemi.

43. Vůpao ſze je v-Bougi: naj ga oſzlobodí zdaj; csi ga ſcsé. Ár je pravo: Bo'zi Szin ſzam. *'Zolt.* 22, 9. *Moudr.* 2, 18.

44. Takájſe i tiva razbojnika 'znyim raſzpéta, ſpotárila ſzta ſze 'znyega. *Lůk.* 23, 39.

45. Od séſzte vôre je pa kmicza bíla na vſzoj zemli notri do devéte vôre.

46. Okoli devéte vőre je pa kricsao Jezus zvelikim gláſzom govorécsi: Eli, Eli, lama zabachthani; tou je: Boug moj, Boug moj, zakai ſzi me oſztavo? *'Zolt.* 22, 2. *Mark.* 15, 34. *'Zid.* 5. 7.

47. Niki pa zti tam ſztojécsi, ſzliſavſi, ſzo erkli: kaj Eliáſa zové ete,

48. I preczi bi'zí eden 'znyih i vzeme ſpongio: napuni jo zjeſziom i okoli trſzta jo je djáo i napájao ga je. *'Zolt.* 69, 22. *Mark.* 15, 36.

49. Ti drűgi ſzo pa erkli: nihái, naj vídimo; jeli ga pride Eliás zdr'závat.

50. Jezus pa, gda bi opet krícsao zvelikim gláſzom, vő je püſzto dűſo. *Mark.* 15, 36.

IV. 51. I ovo zakrivalo czérkvi raſzpraſcsilo ſze je na dvouje od zgora notri dotéo: i zemla ſze je genola, i pecsíne ſzo ſze pokaſe. *Vőid.* 26, 31.

52. I grobovje ſzo ſze odpirali i vnouga tejla ti ſzvéti, ki ſzo záſzpali, ſzo gori ſztanola.

53. I vő idoucsi zgrobouv po gori ſztanenyej nyegovom, sli ſzo vu ſzvéto meſzto, i ſzkázali ſzo ſze vnougim.

54. Te ſztotnik pa, i, kí ſzo 'znyim bilí, varvajoucsi Jezuſa, vidoucsi zemlé gíbanye, i, ſtera ſzo ſze zgoudila, preſztraſili ſzo ſze jáko govorécsi: zaiſztino je Bo'zi Szin bio ete. *Mark.* 15, 59.

V. 55. Bilé ſzo pa tam 'zene vnouge ouzdalecs glédajoucse: ſtere ſzo neſzledűvale Jezuſa od Galilee ſzlű'zécse nyemi. *Lűk* 8, 2. *'Zolt.* 38. 12.

56. Med tejmi je bíla Mária Magdalejna, i Mária Jakuba, i Jo'zefa mati i mati Zebedeuſovi ſzinouv.

57. Gda bi pa vecsér grátao: priſao je *eden* bogat cslovik od Arimathie, koga imé je Jo'zef; ki je tűdi vucseník bio Jezuſov. *Mark.* 15, 42.

58. Té idoucsi k-Pilátuſi proſzo je tejlo Jezuſa. Teda je Pilátüs zapovedao dati to tejlo.

59. I vzéo je to tejlo Jo'zef, závio je je vcsízto rűſenſzko plátno,

60. I djáo je je vu nouvi ſzvoj grob; ſteroga je vő zoſzekao vpecsíni: i priválavſi kamen veliki kdveram toga groba, odíde. *Es.* 53, 9.

61. Bíla je pa tam Mária Magdalejna, i ta drűga Mária ſzedécse raven groba.

62. Drűgi dén pa, kí je po velíkom pétki, vkűp ſzo ſze ſzpravili vládniczke popovſzki i Farizeuske k-Pilátuſi.

63. Govorécsi: goſzpodne, ſzpoumenoli ſzmo ſze, kaj je ov zapelávecz erkao eſcse'zivoucsi; potrétyem dnévi gori ſztánem. *Iv.* 7, 12.

64. Zapovej tak ſztrá'ziti te grob notri do trétyega dnéva: da kak pridoucsi vucseníczke nyegovi vnocsi, vkrádnejo ga i pravili bodo lűſztvi; gori je ſztano od ti mrtvi; i bode tá ſzlejdnya zbloudnoſzt hűſa, od te prve.

65. Ercsé nyim pa Pilátus: máte ſztrá'zo; idite, ſztra'zte, kak znáte.

66. Oni pa odísli zapecsatili ſzo kamen, i okouli ſzo vzéli grob z-ſztrá'zov. *Dán.* 6, 17.

DVAJSZETI I OUSZMI (XXVIII.) TÁO.

Kriſztuſovo gori ſztanenyé. I. Angyel nazviſcsáva 1-10. *II. Sztrá'za právi* 11-15. *III. Vucseníczke ſze posilajo Evangyeliom predgat* 16-20.

I. 1. Vſzobotto vecsér pa, kí ſze ſzvejti n aprvi dén tyedna, prisla je Mária Magdalejna, i tá drűga Mária glédat grob. *Mark.* 16, 1.

2. I ovo veliko zemlé gíbanye ſze je zgoudilo. Ár je angyel Goſzpodnov doli priſao znebéſz, i priſztoupivſi odválao je te kamen od dvéri, ino ſzi je doli ſzeo na nyega. *Iv.* 5, 4.

3. Bio je pa † pogléd nyegov, liki blíszk i gvant nyegov †† bejli, kako sznejg. † *Mark.* 16, 3. †† *Mark.* 9, 3.

4. Od bojaznoszti pa nyega szo sze preszträsili ti varivácske i vcsinyeni szo bilí, liki mrtvi.

5. Odgovorécsi pa angyel erkao je tim 'zenam: ne bojte sze ví. Ár znám, kaj Jezusa *toga* razpétoga iscsete.

6 Nega ga eti: ár je gori sztano, liki je pravo. Pojte, poglednite meszto; gde je le'zao Goszpoud. *Mark.* 12, 40.

7. I hitro idoucse povejte vucseníkom nyegovim: kaj je gori sztano od mrtvi: ino ovo pred vami ide v Galileo; tam bodte ga vidili. Ovo povedao szam vám. *Mát.* 26, 32.

8. I hitro vő idoucse od groba zbojaznoszttyom, i zvelikom radoszttyom bej 'zale szo nazviscsávat vucseníkom nyegovim. *Mark.* 16. 8.

9. Gda bi pa sle nazviscsávat vucseníkom nyegovim; ovo Jezus je pred nyé prisao govorécsi: zdrave bojdte. One pa prisztoupivse zgrabile szo sze nyegovi noug, i molíle szo ga. *Mark.* 16, 9.

Teda ercsé nyim Jezus: ne bojte sze; idite, nazvejsztite bratom mojim, naj ido v Galileo, i tam me bodo vidili. *Iv.* 20, 17. *Ján.* 1, 3. 1. *Kor.* 15, 5.

11. Gda bi pa one sle; ovo níki te szträ-'ze idoucsi vu meszto nazvejsztili szo vládnikom popovszkim vsza, stera szo sze zgoudila.

12. I vkűp sze szpravivsi sztimi Sztarismi, i tanács dr'zécsi zadoszta pejnez szo dáli tim vitézom.

13. Govorécsi: povejte, kaj szo vucseníczke nyegovi vnocsi prisli, ino szo ga vkradnoli; gda szmo mí szpáli.

14. I, csi bode tou csûo poglavár, mí ga na nyé vzememo, i vász od szkrbí rejsimo.

15. Oni pa, geto szo te pejneze vzéli, vcsinili szo tak, kak szo navcseni bili. I razglászena je eta rejcs med 'zidovmi notri do denésnyega dnéva.

III. 16. Ti edennájszeteri vucseníczke szo pa sli v-Galileo na on brejg: gde nyim je zlo'zo Jezus. *Mát.* 26, 32. 1. *Kor.* 15, 6.

17. I, gda bi ga vidili, molili szo ga: níki szo pa dvojíli. *Lûk.* 24, 52.

18. I prisztoupivsi Jezus gucsao nyim je govorécsi: dána mi je vsza oblászt na nébi i na zemli. *'Zolt.* 8, 7. *Mát.* 11, 27. *'Zid.* 1, 2.

19. *Idoucsi záto, vcsite vsze národe, krsztsávajoucsi j vu iméni Otsé i Siná i Dûhá szvétoga.*

20. *Vucsécsi* ✝ *je dr'zati vsza; stera szam vám zapovedao. I ovo* ✝✝ *ja szam zvami vszákszi dén, notri daszkoncsanya szvejta.* Amen ✝ *Ez.* 3, 17. ✝✝ *Mát.* 18, 20. *Iv.* 12, 8. 16, 28.

EVANGYELIOM
POULEG PISZMA SZVÉTOGA
MARKA.

PRVI (I.) TÁO.

I. Od Ivana krſztitela cséſzti i 'zitka 1 - 8. *II. Od Kriſztuſove cséſzti zacsétka* 9 - 15. *III. Zové na Apoſtolſztvo* 16 - 20. *IV. v-Kapernaumi po vcsenyej zvrácsi ednoga vragometnoga i Petra puniczo zdrűgimi* 21 - 45.

I. 1. Zacsétek Evangyelioma Jezus Kriſztuſa Sziná Bo'zega.

2. Liki je piſzano vu prorokáj: ovo jaſz poſilam angyela mojega pred obrázom tvojim; ki naprávi pout tvojo pred tebom. *Mal.* 3, 1. *Lűk.* 1, 76.

3. Gláſz kricsécsega vu pűſztíni: zgotovte pout Goſzpodnovo, rávne vcsinte ſzteze nyegove. *Es.* 40, 3, *Lűk.* 3, 4. 6. *'Zid.* 12, 13.

4. Bio je pa Ivan krſztsávajoucsi vu pűſcsávi i predgajoucsi krſzt pokoure na odpűſcsanye grejhov. *Lűk.* 3, 2. 3. *Dján.* 19, 4.

5. I vő je sla knyemi vſza Judee dr'zéla i Jeru'zálemczi: i krſztseni ſzo vſzi v-Jordánſzkom potouki od nyega vadlűvajoucsi grejhe ſzvoje. *Mát.* 3, 5. 6.

6. Bio je pa Ivan odeti ſzrſztmi † kumile, i zkou'ze pojáſz *je noſzo* okoli ledevjá, i jo je †† kubilicze ino méd polſzki. † 2. *Král.* 1, 8. *Zak.* 13, 4. †† *Lev.* 1, 22.

7. I predgao je govorécsi: ide mocsnejſi od méne za menom; komi nej ſzam vrejden, naj ſze prignem i ſoulinczov nyegovi reménya odvé'zem. *Lůk.* 3, 16. 11, 22.

8. Jaſz iſztina krſztsávam váſz vu vodi: on pa váſz bode kriſztsávao vu ſzvétom Důhi. *Ján.* 1, 5. 2, 4. 11, 16.

II. 9. I prigoudilo ſze je vu oni dnévi: priſao je Jezus z Názaretha Galilee i okrſztsen je od Ivana vu Jordáni. *Lůk.* 3, 21.

10. I preczi gori idoucsi od vodé vido je odprta nebéſza; i Důhá, liki golouba, doli idoucsega na nyega. *Iv.* 1, 32. 33.

11. I gláſz je vcsinyen znebéſz: *ti ſzi on moj lůbeznivi Szin, vu kom ſze mi je dopadnolo.* 'Zolt. 2, 7. *Es.* 42, 1. 2. *Petr.* 1, 17.

12. I preczi ga je Důjh vő zegnao vu půſcsávo. *Lůk.* 4, 1.

13. I bio je tam vu půſcsávi ſtirideſzét dni ſzkůsávani od Satana: i bio je zdivjácsinov; i angyelje ſzo nyemi ſzlů'zili. *Mát.* 4, 11.

14. Gda bi pa vu roké dán bio Ivan; priſao je Jezus vu Galileo predgajoucsi Evangyeliom Králeſztva Bo'zega. *Lůk.* 4, 15.

15. I govorécsi: ka ſze je ſzpunilo vrèjmen i pribli'zalo ſze je králeſztvo Bo'ze; *povrnte ſze i vőrte v-Evangyeliomi.* *Mát.* 4, 17.

III. 16. Hodécsi pa kre mourja Galileánſzkoga, vido je Simona i Andráſa brata nyegovoga, ka ſzta vlaké vu mourje metala; (ár ſzta bilá ríbicsa.) *Lůk.* 5, 9. 10.

17. I erkao nyima je Jezus: hodta za menom i vcsinim váj; da bodeta lůdi ríbicsa. *Jer.* 16, 16. *Ez.* 47, 10.

18. I preczi nihávſi vlaké ſzvoje naſzledůvala ſzta ga. *Mát.* 4, 20.

19. I naprej idoucsi odnut edno malo vido je Jakuba Sziná Zebedeuſovoga i Ivana brata

nyegovoga i nyidva vu ládji zaplácsajoucsa vlaké. *Mát.* 4, 21.

20. I preczi nyiva je zvao: i *oneva tá* nihávſi ocso ſzvojega Zebedeuſa vu ládji zdelavczi, sla ſzta za nyim. *Lúk.* 5, 11.

IV. 21. I notri ido vu Kapernaum i preczi je vu ſzobottaj, idoucsi vu ſzpráviſcse, vcsio. *Lúk.* 4, 31.

22. I ſztrſznoli ſzo ſze nad vcsenyejm nyegovim. Ár je je vcsio, liki oblaſzt imajoucsi; i nej liki piſzácske. *Lúk.* 4, 32.

23. I bio je vu ſzpráviſcsi nyihovom *eden* cslovik vu necsíſztom dúhi; i gori je ſzkrícsao. *Lúk.* 4, 33.

24. Govorécsi: ah! ka je nám ſztebom Jezus Názarenſzki? priſao ſzi náſz ſzkvarjúvat? znám te, ſto ſzi; ov ſzvéti Bo'zi. *Mát.* 8, 29. *Dján.* 16, 17.

25. I poſtráifao ga je Jezus govorécsi: obnejmi i odídi 'znyega. *Lúk.* 4, 35. *Dján.* 16, 18.

26. I gda bi ga trgao te dúh necsíſzti kricsécsi zvelikim gláſzom je vő ſou 'znyega.

27. I groza je je obisla vſze tak; da ſzo ſze ſzpitávali med ſzebom govorécsi: ka je tou? ka je tou za nouvi návuk? kaj zobláſztyom, i tim necsíſztim dúhom zapovidáva; i pokorni ſzo nyemi? *Dján.* 17, 19. *Lúk.* 4, 36.

28. Razíſao je pa gláſz nyegov preczi vu czejlo okouli dr'zélo Galilee.

29. I preczi vő idoucsi v-Szpráviſcsa, ſli ſzo vu hi'zo Simonovo, i Andráſovo z-Jakubom i z-Ivanom. *Lúk.* 4, 38.

30. Punicza pa Simonova je le'zála vtrésliki: i preczi nyemi právijo od nyé.

31. I priſztoupivſi gori jo je zdigno prijécsi jo za rokou; i preczi jo je tá nihála tréslika; i ſzlú'zila nyim je.

32. Vecsér pa gda bi ſzuncze zajslo, prineſzli ſzo knyemi vſze hűdou ſze majoucse i vragometne. *Mát.* 8, 16.

33. I czejlo meſzto ſze je vkűp ſzpravilo kdveram.

34. I zvrácso je vnouge, kí ſzo ſze hűdou meli vu rázlocsni betégi: i vnogo vragouv je vő zgono; i nej je dopűſzto gucſati vragom; ár ſzo ga znali. *Djáv.* 16, 17, 18.

35. I rano escse trdno vnocsi gori ſztanovſi vő je ſou, i odíſao je vu pűſzto meſzto; i tam je molo. *Lűk.* 4, 42. 5, 16.

36. I zanyim je ſou Simon; i, kí ſzo 'znyim bilí.

37. I, geto ſzo ga najsli, ercséjo nyemi: vſzi te iscsejo.

38. I ercsé nyim: hodmo vu bli'znyejſa mejſzta; naj i tam prejdgam; ár ſzam za toga volo vő priſao. *Lűk.* 4, 43. *Es.* 61, 1.

39. I predgao je vu ſzpráviſcsaj nyihovi vu czejloj Galilei; i vragé je zganyao.

40. I ide knyemi *eden* gobavecz proſzécsi ga, i pokleknovſi pred nyega i erkoucsi nyemi: csi ſcsés, mores me ocsiſztiti. *Lűk.* 5, 12.

41. Jezus ſze pa ſzmilűvavſi i vő vtégnovſi rokou dotekno ſze ga je i ercsé nyemi: ſcsém, ocsíſcsen bojdi.

42. I, kak je on *ton* erkao, preczi je odísla od nyega ta goba i ocsíſcsen je.

43. I trdno ſze nyemi poprití: i preczi ga je kraj zgono. *Mát.* 9, 30.

44. I ercsé nyemi: pazi, da nikomi nikaj ne povejs; nego idi, poká'zi ſze popi, i neſzi gori za ocsíſcsanye tvoje; ka je zrendelűvao Moj'zes, nyim na ſzvedouſztvo. *Lűk.* 17, 14. *Lev.* 13, 10.

45. On pa vő idoucsi zacsne predgati vnouga i razglasűvati to rejcs tak: da je on vecs nej mogao ocsiveſzno notri vmeſzto idti: nego

je vinej vu pűſzti mejſztaj bio; i prihájali ſzo knyemi odevſzud. *Lűk.* 5, 15. *Amos*, 8, 11. 12.

DTŰGI (II.) TÁO.

I. Od 'zlakom vdárjenoga 1-12. *II. Od Mátajovoga pozványa* 13-17. *III. Od poſzta* 18-22. *IV. Vucseniczke vlati trgajo* 23-28.

I. 1. Pá je ſou v-Kapernaum po *niſteri* dnévi; i csűto je; ka je vu hi'zi *domá*. *Mát.* 9, 1.

2. I preczi ſze ji je vnogo vkűp ſzpravilo tak: da ſzo vecs nej meli preſztora ni pri dveraj. I gucsao nyim je to rejcs.

3. I prisli ſzo knyemi z-Bo'zim 'zlakom vdárjenoga noſzécsi neſenoga od ſtiraj. *Lűk.* 5, 18.

4. I, gda bi ne moglí knyemi príti za volo lűſztva, odkrili ſzo pokriv *tam*, gde je bio, i prédrli ſzo *moſznicze* i tak ſzo doli pűſztili to poſztelo, na ſteroj je te z-'zlakom vdárjeni le'zao.

5. Vidoucsi pa Jezus vőro nyihovo ércsé tomi 'zlakom vdárjenomi: ſzinek, odpűſcsávajo ſze tebi tvoji grejhi.

6. Bilí ſzo pa niki piſzácske tam ſzedécsi i miſzlécsi vu ſzrczáj ſzvoji:

7. Ka ete tak gucsí prekléſztva? ſto more odpiſztiti grejhe; nego Boug? *'Zolt.* 32, 5.

8. I preczi zpoznavſi Jezus vu dűhi ſzvojem, kaj ſzi tak míſzlijo vu ſzebi, ércsé nyim: ka eta miſzlite vu ſzrczáj vaſi? *Iv.* 2, 25.

9. Ka je le'zi povedati tomi 'zlakom vdárjenomi: odpűſcsávajo ſze tebi grejhi; ali *pa* ércsi: ſztani i vzemi tvojo poſztelo i hodi?

10. Naj pa znáte; kaj obláſzt má Szin cslovecsi odpűſcsávati na zemli grejhe (ércsé tomi 'zlakom vdárjenomi:)

11. Tebi velim; ſztaní i vzemi poſztelo tvojo, i idi vu hi'zo tvojo.

12. I ſztano je preczi i vzéo je poſztelo i vô je ſou predevſzejmi tak; da ſzo ſze csûdivali vſzi i dícsili ſzo Bogá govorécsi: nigdár ſzmo nej táksega *dela* vidili.

II. 13. I vô je ſou pá kmourji: i vſze lûſzt. vo je slo knyemi; i vcsio je je.

14. I doli idoucsi vido je Levija Sziná Alfeuſovoga ſzedécsega na máuti i ercsé nyemi: naſzledûj me. I gori ſztánovſi naſzledûvao ga je. *Mát.* 9, 9.

15. I zgoudilo ſze je; gda bi doli ſzeo vu hi'zi nyegovoj; i vnougi publikánuske i grejsniczke ſzo ſzi doli ſzeli z-Jezusom i zvucseníkmi nyegovimi; ár ji je bilou vnogo; i naſzledûvali ſzo ga.

16. I piſzácske i Farizeuske vidoucsi nyega, ka je jo zpublikánusmi i zgrejsniki erkli ſzo vucseníkom nyegovim; ka je tou, ka zpublikánusmi i zgrejsniki jej i pijé? *Lûk.* 5, 30.

17. I ſzlíſavſi Jezus ercsé nyim: *ne potrebûjejo ti zdravi vrácsa; nego ki ſze hûdou májo. Nej ſzam priſao zvát te pravicsne; nego grejsnike na pokouro. Lûk.* 5, 32, 1. *Tim.* 1, 15.

III. 18. I poſztili ſzo ſze vucseniczke Ivanovi, i Farizeuſovi; i prisli ſzo i erkli ſzo nyemi: zakaj ſze vucseníczke Ivanovi i Farizeuſovi poſztijo; tvoji vucseníczke ſze pa ne poſztijo? *Mát.* 9, 14.

19. I erkao je nyim Jezus: jeli ſze morejo ſzinovje goſztûvanya, dokecs je 'zenin 'znyimi, poſztiti? kak dugo ſzehom májo 'zenina; nemorejo ſze poſztiti. *Lûk.* 5, 34. *Iv.* 3, 29.

20. Prídejo pa dnévi; gda ſze kraj vzeme od nyi 'zenin; i teda ſze bodo poſztili vu oni dnévi.

21. I nifese nouvoga ſzûknya záplato ne síva na ſztári gvant: nacsi vtrgne ſze záplata nouva od ſztároga i hûſa dera bode. *Lûk.* 5, 36.

22. I nifese ne vlejva nouvo víno vu fztáro poſzoudo: nacsi rafztrga nouvo víno poſzoudo i víno fze vő vlijé i poſzouda fze fzkvarí; nego nouvo víno vu nouvo poſzoudo fze more vlejáti.

IV. 23. I prigoudilo fze je; da bi on fou vſzobotto po fzitváj: i zácsali fzo vucseníczke nyegovi po pouti idoucsi menoti vlatovjé. *Lůk.* 6, 1.

24. I Farizeuske fzo nyemi erkli: ovo, ka csiníjo vſzobotto; ftero je nej fzlobodno? *Vőid.* 20, 10. *Iv.* 5, 10.

25. I on nyim ercsé: jeli fzte nigdár nej ſteli; ka je vcsíno Dávid; gda je potrejbcsino meo i lacsen je bio on, i kí fzo 'znyim bilí?

26. Kakda je † notri fou vu hi'zo Bo'zo za vrejmena Abjatára víſesnyega popa: i jo je krůhe polo'zenyá, ftere je †† nej bilou fzlobodno jefzti, nego li popom; i dáo je i onim, kí fzo 'znyim bili. † 1. *Sam.* 21, 6. *Lůk.* 6, 34. †† *Vőid.* 29, 32. 33.

27. I pravo nyim je: fzobotta je za volo csloveka vcsinyena; nej cslovik za fzobotte volo. *Právd.* 5, 14. 1. *Mak.* 2, 41.

28. Záto Sziu csloveka je Goſzpoud i fzobotte. *Lůk.* 6, 5.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Toga poſzejhnyeno rokou imajoucsega zvrácsi 1-12. *II. Dvanájſzet Apoſtolov odeberé* 13-21. *III. 'Zidovom na vragé zgányanye odgovori* 22-30. *IV. Sto je Kriſztuſa mati i 'zlájta* 31-35.

I. 1. I notri je fou páli vu fzpráviſese: i bio je tam *eden* cslovik; kí je poſzejhnyeno rokou meo. *Lůk.* 6, 6.

2. I pazili fzo na nyega; csi bi ga vſzobotto vrácso: dabi ga tou'zili. *Lůk.* 14, 1.

3. I ercsé tomi csloveki poſzejhnyeno rokou majoucsemi: ſztani i *ſztoupi* na ſzrejdo.

4. I ercsé nyim: jeli je ſzlobodno vſzobotto dobro csiniti, ali hůdo csiniti? důſo obdr'zati, ali pa vmoriti? oni ſzo pa tůho bilí. *Lůk.* 6, 9.

5. I okouli ſze zglednovſi po nyih z-ſzrdi. toſztyom, razdreſzéljeni nad trdoſztyom ſzrczá nyihovoga, ercsé tomi csloveki: vô ſtégni tvojo rokou. I vô jo je vtégno. I nazáj je poſztánola rouka nyegova zdrava; liki ta drůga. 1. *Král.* 13, 6.

6. I vô idoucsi Farizeuske, preczi ſzo z-Herodeſovimi ſzlugi tanács csiníli prouti nyemi: kakda bi ga pogůbili. *Lůk.* 6, 11.

7. I Jezus je odíſao zvucseníkmi ſzvojmi okmourji: i vnouga vno'zina od Galilee ga je naſzledůvala, i od Judee. *Iv.* 6, 1. *Lůk.* 6, 17.

8. I od Jeru'zálema, i od Idumee i prejk Jordána, i kí ſzo okoli Tiruſa i Sidona, vno'zina vnouga, ſzliſavſi, ſtera je vcsíno, prisli ſzo knyemi.

9. I erkao je vucseníkom ſzvojim: ka bi nyemi *edno* ládjiczo gotovo dr'zali, za volo lůſztva; da bi ga ne ſztiſzkávali. *Lůk.* 5, 3.

10. Ár jí je vnogo zvrácso tak: da ſzo kapali knyemi; da bi ſze ga doteknoli; kíkoli ſzo *kákso* kaſtigo meli. *Zid.* 12, 6.

11. I tí necsíſzti důhovje, gda biga zaglednoli, doli ſzo pred nyega kapali i krícsali govorécsi: tí ſzi Szin Bo'zi. *Lůk.* 4, 41. *Ján* 16, 17.

12. I jáko ſze je nyim poprejto: kaj bi ga ocsivesznoga ne csiníli. *Mát.* 12, 16.

II. 13. I gori je ſou na gorou i prizvao je kſzebi; ſtere je on ſteo: i sli ſzo knyemi. *Lůk.* 6, 12.

14. I vcsíno ji je dvanájſzet: kaj bi 'znyim bilí, i kaj bi je poſzlao predgat.

15. I meti oblászt vrácsiti betege i vő metati vragé.

16. I dáo je Simoni imé; naj sze zové Peter. *Iv.* 1, 40.

17. I Jakuba Sziná Zebedeusovoga i Ivana brata Jakubovoga (i dáo nyima je imé Boanerges; tou je, szinovje grmlajcze.)

18. I Andrása Filipa i Brtalana, i Mátaja i Tomása i Jakuba sziná Alfeusovoga i Thaddeusa i Simona Kananinszkoga.

19. I Judas Iskariotesa: kí ga je i oudao. *Mát.* 26, 14.

20. I idejo vu hi'zo. I pá sze je vkűp szpravilo lűsztvo tak: da szo ni krűha nej mogli jeszti.

21. I szlíszavsi, kí szo pri nyem *bili*, vő szo ga sli zdr'závat. Ár szo pravili: ka je od pámeti piszo.

III. 22. I ti piszácske, kí szo od Jeru'zálema doli prisli, pravili szo: kaj Beelzebula má, i kaj vu poglavníki vragouv zgánya vragé. *Lűk.* 11, 15.

23. I *kszebi* je prizvajoucsi pravo nyim je vu prílikaj: kakda more Satan Satana vő metati? *Mát.* 12, 25.

24. I, csi sze králesztvo vu szebi razdilí, nemore sztáti králesztvo ono.

25. I, csi sze hi'za vu szebi raszstála, nemore sztáti hi'za ona.

26. I, csi je Satan sztano prouti szebi i razdejlo sze je, nemore oszstáti; nego konecz má.

27. Nemore nikse poszoude toga mocsnoga notri idoucsi vu hi'zo nyegovo, raztrgati: nego csi prvle toga mocsnoga zvé'ze; i teda hi'zo nyegovo raztrga. *Kol.* 2, 15.

28. Zaisztino velim vám: kaj sze vszi grejhi odpiszstíjo szinom cslovecsim i preklínyanya,

fzkejmikoli bodo preklínyali: *Lůk.* 10, 12. *Racs.* 15. 30.

29. Kí pa bode preklínyao prouti Sz. Důhi; ne bode meo odpůfcsánya na veke: nego vrejden bode vékivecsne fzoudbe. *'Zid.* 6, 6. I. *Sam.* 2, 25.

30. Kaj fzo pravili; necsífztoga důhá má.

IV. 31. Prisli fzo pa bratovje i mati nyegova: i zvůna fztojécsi poſzlali fzo knyemi zvajoucsi ga. *Lůk.* 8, 19.

32. I fzedelo je lůfztvo okoli nyega. Erkli fzo pa nyémi: ovo mati tvoja i bratovje tvoji vinej, tebé ífcesjo.

33. I odgouvoro nyim je govorécsi: fto je mati moja, ali bratovje moji?

34. I okouli gledoucsi po rédi te okouli nyega fzedécse ercsé: ovo mati moja i bratovje moji. *'Zid.* 2. 11.

35. *Ár, kikoli bode csinio volo Bo'zo: té je brat moj i fzeſztra moja, i mati moja. Mát.* 12, 49.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Od csetvére zemlé 1 - 23. *II. Od rejcsi Bo'ze nature* 24 - 34. *III. Od Krijzi. ládje* 35 - 41.

I. 1. I pá je zácsao vcsiti kre mourja: i fzpravilo fze je knyemi vno'zino lůfztva na teliko: da je mogao idti vládjo i fzedeti na mourji i vfze lůfztvo je pri mourji na zemli bilou. *Mát.* 13, 1. *Lůk.* 8, 4.

2. I vcsio je je vu prílikaj vnouga: i pravo nyim je vu vcsenyej fzvojem.

3. Poſzlůſajte: vô je ſou fzejács fzejat. I. *Kor.* 9, 11.

4. I prigoudilo fze je vu fzejjanyi: da je níko fzpadnolo kre pouti, i prisle fzo fticze nebefzke i pozobale fzo je.

5. To drûgo je pa ſzpadnolo na pecsinſzka *mejſzta*; gde je nej melo zemlé vnogo: i preczi je vô zíslo *záto*; kaj je nej melo globoko zemlo.

6. Gda bi pa ſzuncze gori zíslo: vô je zgorelo; i, da je nej melo korenyá, poſzejhnolo je.

7 I drûgo je ſzpadnolo med trnye: i gori je zíslo trnye, i zadávilo je je i ſzáda je nej dalou.

8. I drûgo je ſzpadnolo vu dobro zemlo: i dalou je ſzáda gori zidoucse i raztécse; i prineſzlo je edno tréſzeti, i edno séſztdeſzét, i edno *ſztoukrát teliko. Mát.* 13, 8.

9. I velí nyim: kí má vûha na poſzlûsánye; naj poſzlûſa.

10. Gda bi pa ſzamí bilí: pítali ſzo ga; kí ſzo okoli nyega ſztimi dvanájſzetimi bilí, eto príliko. *Mát.* 13, 10.

11. I velí nyim: vám je dáno znati ſzkrovnoſzt králeſztva Bo'zega; onim pa, kí ſzo zvûna, vu prílikaj *ſze nyim* vſza právijo.

12. Naj gledoucsi glédajo i ne vídijo: i poſzlûſajoucsi poſzlûſajo i ne razmijo; naj ſze gda ne povrnéjo i odpiſztíjo ſze nyim grejhi. *Es.* 6, 9. *Lûk.* 8, 10.

13. I velí nyim: neznate eto príliko? i kakda bi vſze prílike znali?

14. Te ſzejács je té: kí rejcs ſzejja. *Lûk.* 8, 11. 1. *Petr.* 1, 2.

15. Eti ſzo pa, ſztero je kre pouti, gde ſze ſzejja ta rejcs, i gda jo poſzlûſajo preczi príde ſatan i vneſzé to rejcs poſzejjano vu ſzrczá nyihova.

16. I eti ſzo priſzpodobni, ſztero je na pecsínſzka *mejſzta* poſzejjano: kí, gda csûjejo ta rejcs, preczi jo zradoſztyom vzemejo.

17. I nemajo korenyá vu ſzebi; nego ſzo do csaſza: potom *kak* ſztáne ſztiſzkávanye, ali pregányanye za volo rejcsi, preczi ſze ſzpácsijo.

18. I eti fzo, kí fzo vu trnye poſzejjani, tej fzo, *právim*, kí tó rejcs ſzliſavſi.

19. I ſzkrbi toga ſzvejta i vkanyůvanye bogáſztva i okoli drůgoga *dugoványa* 'zelejnya notri idoucsa zadavíjo tó rejcs; i *tak* nerodna grá-ta. *Mát.* 19, 22. 1. *Tim.* 6, 17.

20. I kí ſzo vto dobro zemlo poſzejjani, ſzo oni: kí poſzluſajo rejcs i notri jo vzemejo i ſzád prineſzéjo, níki tréſzeti, i níki séſztdeſzét, i níki ſztou *krát teliko.*

21. I velí nyim: jeli ſze záto vu'zgè ſzvejcsa, naj ſze pod mericzo dene? ali pa pod poſztélo? jeli nej záto; naj ſze vpoſzvecsnyek dene? *Lůk.* 8, 16. 11, 33.

22. Ár nega nikse ſzkrovnoſzti; ka bi ſze vó ne naſzvejſztila: niti ſze ne zgodí kaj ſzkritoga, ſtero bi na ſzvetloſzt ne prislo. *Iv.* 12, 22.

23. Csi ſto mà vůha na poſzlůſanye; naj poſzlůſa.

II. 24. I velí nyim: vidite ka csůjete; ſz ſterov merov bodte *vi* merili, ſztiſztov bode i vám merjeno; i pridá ſze vám poſzlůſajoucsim. *Lůk.* 6, 38. *Rim.* 2, 1.

25. Ár, ki má, da ſze nyemi, i kí nejma, i ka má, vzéme ſze od nyega. *Lůk.* 19, 26.

26. I velí: tak je králeſztvo Bo'ze; liki dabi cslovik vrgao ſzemen na zemlou:

27. I ſzpáo bi i gori bi ſztano vnocsi í vujdne: i to ſzemen bi zíslo i vdú'zalo bi ſze; gda on nezna.

28. Ár zemla od ſzébe ſzád prnáſa oprvics trávo, potom vlát, potom *pa* puno pſeniczo vu vláti.

29. Gda ſze je pa naprej dáo ſzád; 'znyecz preczi piſztí ſzrp ſzvoj vnyega; ár je naprej ſztoupila 'zétva.

30. I velí: komi bomo priglihávali králeſztvo Bo'ze? Ali vkákſoj príliki homo je prilikůvali?

31. Liki zrno horcsicsno; ftero, gda fze fzeja na zemlo, med vfzejm fzemenom je náj ménfe na zemli. *Lůk.* 13, 19.

32. I, gda je poſzejjano, zíde i od vſzákſega zelenyá je vékſe, i ſzpiſzti vejke velike na teliko: da ſze pod nyegovov ſzenczov fticze nebeſzke morejo gnejzditi. *Es.* 2, 2. 3.

33. I vu vnougi tákſi prílikaj nyim je gúcsao to rejcs: kak bi ga mogli poſzlůſati. *Mát.* 13, 3-34.

34. Brézi prílik je pa nyim nej gúcsao: od ſzébe je pa vucseníkom ſzvojim vſza razkládao.

III. 35. I velí nyim vu onom dnévi; gda bi vecsér grátao: hodmo prejk na drůgo ſztrán. *Mát.* 8, 23.

36. I odpiſztivſi lůſztvo, vzéli ſzo ga tak: kak je bio vu ládji. Ár ſzo i drůge ládjicze bilé 'znyim.

37. I ſztáne veliki vrtecz vőtra: válovje je pa metao vu ládjo na teliko; da bi ſze 'ze napunyávala.

38. I on je bio vzádnyem ſztráni na zglávniki le'zécsi; i gori ſzo ga zbůdili i pravili ſzo nyemi: Vucsitel, nemas ſzkrbi na náſz; ka pogíbamo. '*Zolt.* 44, 24. 121, 4. *Lůk.* 8, 23. '*Zolt.* 40, 14.

39. I gori ſztánovſi poſztrájſao je te vőter i erkao je mourji: mucsi i obnejmi. I pocsíno je vőter i vcsinyena je tihota velika. *Lůk.* 8, 24.

40. I ercsé nyim: ka ſzte tak bojazlívi? kakda, ka nejmate vőre?

41. I z-bojáli ſzo ſze zbojaznoſztyov velikov, i erkli ſzo edendrůgomi: ſto je záto té; koga i vőter i mourje bouga? '*Zolt.* 107, 25-29.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Edno legio vragouv zgánya 1-20. *II. Jajruſova csí ſze o'zivi, i kcſajzi vkrvávom bitégi 'zena ſze zvrácsi* 21-43.

I. 1. I prisli ſzo na drůgi ſztrán mourja vu dr'zélo Gadarenuſov. *Lůk.* 8, 26.

2. I gda bi on vô-ſou zládje: preczi pribi'zí knyemi zgrobouv eden cslovik vu necsíſztom dûhi.

3. Ki je ſztanyé meo vu groubji: i niti zlanczmi ga je niſcse nej mogao zvézati.

4. Ár ſzo ga vnogo krát vpoto djáli, i zlanczmi zvézali: i raztrgali ſzo ſze 'znyega lanczi, i pota ſze je vkûp zlámala; i niſcse ga je ne mogao ſzkroutiti. *Job.* 41, 17.

5. I vſzigdár noucs i dén je bío vu goráj i vu grobáj kricsécsi i rezajoucsi ſzebé zkaményem.

6. Gda bi pa Jezuſa vido ouzdalecs; bej'zao je i doli je poklekno pred nyega. *Lûk.* 8, 28.

7. I kricsécsi zvelikim gláſzom ercsé: ka mi je ztebom Jezus Szin viſesnyega Bogá? primárjam te na Bogá; ne mantráj me. *Iv.* 2, 4. *Mát.* 8, 29.

8. (Ár nyemi je velo: idi vô, necsíſzti dûjh zetoga csloveka.)

9. I pítao ga je: ka ti je imé? I odgovorí erkoucsi: legio mi je imé; ár naſz je doſzta.

10. I proſzo ga je doſzta, naj ga ne posle vô zté krajíne.

11. Bíla je pa tam pri brejgi velika csrejda ſzviny ka ſzo ſze paſzle. *Lûk.* 8, 32.

12. I proſzili ſzo ga vſzi vrazjé govorécsi: pûſzti náſz vte ſzvinyé, naj vnyé idemo.

13. I dopûſzto nyim je preczi Jezus. I vô idoucsi ti necsíſzti dûhovje sli ſzo vu ſzvinyé: i ſzûno ſze je te ſereg *ſzviny* pouleg ſztrmcza vu mourje (bilou ji je pa, liki dvej jezero;) i vtoupile ſzo ſze vmourji.

14. Kí ſzo pa paſzli te ſzvinyé, bej'zali ſzo ino ſzo nazvejſztili vmejſztaj i v-vezniczaj. I vô ſzo sli glédat: ka ſze je zgoudilo.

15. I prisli ſzo k-Jezuſi; i vidili ſzo toga vragometnoga ſzedécsega i oblecsenoga i ſzpametnoga, kí je to legio meo: i zbojali ſzo ſze.

16. I prepovidávali ſzo nyim ti vidoucsi: kakda ſze je zgoudilo ſztim vragometnim i ſz ſzvinyámi.

17. I zácsali ſzo ga proſziti: kaj bi odíſo od krajín nyihovi.

18. I gda bi on vu ládjo ſou: proſzo ga je té, vu ſterom ſzo ti vrazjé bilí; naj 'znyim bode. *Mát.* 8, 34. *Ján.* 16, 39.

19. Jezus nyemi je pa nej dopűſzto; nego nyemi ercsé: idi vu hi'zo tvojo ktvojim, i nazviſcsávaj nyim, ka je tebi Goſzpoud vcsíno, i ſzmilűvao ſze je nad tebom. *Vőd.* 15, 1. *Lűk.* 8, 39. 1 *Tim.* 1, 13.

20. I odiſao je i zácsao je predgati vu ti deſzét mejſztaj ona; ſtera nyemi je vcsíno Jezus: i vſzi ſzo ſze csűdivali.

II. 21. I gda bi ſze Jezus pá na drűgo ſztrán prejk pripelao vu ládji: ſzpravilo ſze je vno'zina lűſztva knyemi; i bio je pri mourji.

22. I ovo, priſao je eden zpoglavníkov ſzpráviſcsa po iméni Jajrus: i vidoucsi ga ſzpádne pred nogé nyegove. *Lűk.* 18, 41.

23. I proſzo ga je doſzta govorécsi: csí moja je na ſzkrádnyoj vőri. *Záto proſzim te*: da pridoucsi na nyou denes roké; naj ozdrávi i 'zivé.

24. I ſou je 'znyim, i naſzledűvalo ga je vno'zina lűſztva, i ſztiſzkávali ſzo ga.

25. (I níka 'zena, ſtera je vu krvávom otouki bila dvanájſzet lejt, *Lűk.* 8, 43. *Lev.* 15, 19-25.

26. I vnogo je trpejla od vnougi vrácsov, i vſza je potroſila na ſzébe, i nikaj ji je nej haſznilo; nego bole eſcse je na hűſe prisla.

27. Gda bi csűla od Jezuſa, prisla je med lűſztvom odzajaj: doteknola ſze je gvanta nyegovoga. *Lűk.* 6, 19. *Ján.* 19, 11. 12.

28. Ár je právila: csi ſze li doteknem gvanta nyegova; ozdrávim.

29. I preczi je vő pőszejhno zdenecz krvi nyé: i szpoznala je na tejli; kaj je ozdrávila od toga bicsa.

30. I preczi je Jezus szpoznao vu szebi; kaj je od nyega vő sla moucs; obrné sze med lűsztvom i ercsé: sto sze me je dotekno na gvanti? *Lűk.* 6, 19.

31. I pravili szo nyemi vucseníczke nyegovi: vidis, *ka* te lűsztvo sztiszkáva, i právis; sto sze me je dotekno?

32. I okouli gledoucsi, da bi vido; ono, stera je tou vcsiníla.

33. Ta 'zena pa bojécsa i trepecsécsa znajoucsa, ka je vcsinyeno na nyej, prisla je ino je pokleknola pred nyega i povejdala nyemi je vszo iszto.

34. On pa ercsé nyej: csí, vőra tvoja te je zvrácsila; idi vu méri, i bojdi zdrava od bicsa tvojega.) *Lűk.* 7, 50. 8, 48.

35. Efcse, gda bi on gucsao, prisli szo od poglavníka szpráviscsa govorécsi: csí tvoja je mrla; zakaj tridís Vucsitela?

36. Jezus pa preczi, szliszavsi to rejcs gucsécso, ercsé tomi poglavníki szpraviscsa: ne bojsze; li vőri. *Moudr.* 16, 26. 1 *Thes.* 5, 14.

37. I nej je pűszto ni ednoga szebé naszledűvati: nego Petra i Jakuba, i Ivana brata Jakubovoga. *Lűk.* 8, 51.

38. I prisao je vhi'zo toga poglavníka szpráviscsa: i vídi zburkanye; i, ki szo sze joukali i vnogo plakali.

39. I notri idoucsi ercsé nyim: ka sze burkate ino joucsete? nej je mrla deklícska; nego szpí. *Iv.* 11, 11. 1 *Thes.* 4, 13.

40. I oszmejjali szo ga. On pa vő vr'ze vszé i kszebi vzeme ocso te deklícske i mater, i ki szo 'znyim bilí: i notri je sou; gde je bíla ta deklícska polo'zena. *Szlv.* 18, 12. *Ján.* 17, 32. 2 *Királ.* 4, 33.

41. I príme rokou te deklícske, veli nyej: Talitha kumi! ſtero razklajeno vcsiní: divojka, tebi velim, ſztani gori. *Lûk.* 7, 14. *Ján.* 9, 40.

42. I preczi je gori ſztánola ta divojka i hodila je ár je bíla dvanájſzet lejt ſztara; i csûdivali ſzo ſze zcsûdom velikim.

43. I jáko nyim je zapovedao: naj nikse ne zvej tou; i velo ji je jeſzti dati. *Lûk.* 24, 41.

SÈSZTÌ (VI.) TÁO,

I. Názarenczi Kriſztuſa zavr'zejo. 1-6. *II. Apoſtole v 'Zidovcsino piſzti predgat* 7-13. *III. Ivani Herodes glávo vzéme* 14-29. *IV. Pétjezero ſze ji ſzpetimi krûhi naſziti.* 30-46. *V. Vucseniczke vládji, Kriſztus na vodi, hodijo.* 47-56.

1. 1. I vô je ſou odnut i prîſao je vu domovino ſzvojo i naſzledûvali ſzo ga vucseniczke nyegovi. *Mát.* 13, 54. *Lûk.* 4, 16.

2. I gda bi ſzobotta bila, zácsao je vu ſzpráviſcsi vcsiti; i vnougi poſzlûſavſi ſztrſznoli ſzo ſze govorécsi: odkut ſzo etomi eta? i kákſa je tá modrouſzt, ſztera nyemi je dâna; ka ſze i tákse moucsi po nyegovi rokáj godíjo? *Mát.* 7, 29. *Iv.* 7, 15.

3. Nej je tou te teſzács, ſzin Márie, brat pa Jakuba i Joſefa i Juda i Simona? I nej ſzo ſzeſztre nyegove et pri náſz? I ſzpácsili ſzo ſze vu nyem. *Mát.* 13, 55.

4. Velo je pa nyim Jezus: *kaj je prorok nej brezi poſtenyá; nego li vu ſzvojoj domovini, i med rodbinom i vu hi'zi ſzvojoj. Lûk.* 4, 14.

5. I nej je mogao tam nikse moucsi csiniti; nego malo nemocsni, polo'zécsi na nyé roké ſzvoje, je zvrácso. *Sztv.* 18, 32. *Mát.* 13, 58.

6. I csûdivao ſze je za nyihove nevernoſzti volo. I okouli je hodo po veſzniczaj povſzud vucsécsi. *Lûk.* 13, 22.

II. 7. I prizvao je te dvanájſzete i zácsao je je posílati po dvá dvá: i dáo nyim je obláſzt nad necsíſztimi dűjhmi. *Lűk.* 6, 13. 10, 1.

8. I zapovedao nyim je; kaj hi nikaj ne vzéli na pout: nego paliczo ſzamo, ni turbo, ni krűha, ni vu mosnyou pejneze. *Lűk.* 10, 4.

9. Nego naj ſzi obűjo ſoulincze; i dvej ſzűknyi ſzi ne oblicsójo. *Ján.* 12, 8. *Ef.* 6, 15.

10. I velo nyim je: gdekoli bodete sli vu hi'zo; tam oſztante; dokecs nebodte vő sli od tiſztecz.

11. I kíkoli ne primejo váſz, niti poſzlűjhnejo váſz, vőidoucsi odnut, doli ſztepte *eſcse* prájh, ki je pod nogami vaſimi nyim na ſzvedouſztvo. Zaiſztino velim vám: le'zi bode Sodomitánczom i Gomoránczom na ſzoudnyi dén; liki meſzti onomi. *Lűk.* 9, 5. 10, 11. *Ján.* 13, 51. 18, 6.

12, I vőidoucsi predgali ſzo; naj ſze povrnéjo. *Ján.* 2, 38.

13. I vnouge vragé ſzo vő zegnali; i namazali ſzo z-oliom vnouge nemocsne, i ozdravili ſzo. *Jak.* 5, 14.

III. 14. I csűo je Herodes kráo (ár je ocsivefzno vcsinyeno imé nyegovo,) i pravo je: kaj je Ivan krſztitel od mrtvi gori ſztano, i záto delajo té moucsi vu nyem. *Lűk.* 9, 7.

15. Drűgi ſzo pravili; kaj je Eliás: drűgi ſzo pa pravili; kaj je prorok, ali kak eden zprorokov.

16. Szliſavſi pa Herodes ercsé: kaj, komi ſzam jaſz glávo vzéo, Ivani, té je, on je ſztano od mrtvi.

17. Ár, on, Herodes je poſzlao i zgrabo je Ivana i zvézao ga je vtemniczi, za volo Herodiáſojcze 'zené Filipa brata ſzvojega; kaj ſzi jo je za'zeno vzéo *Lűk.* 3, 19, 20. 9, 9.

18. Ár je pravo Ivan Herodeſi: nej je ſzlobodno tebi meti 'zeno brata tvojega. *Lev.* 18, 16.

19. Herodiáſojcza je pa sűtala za nyim i ſtejla ga je vmoriti, i nej je mogla. *Es.* 29, 21. *Amos.* 5, 10.

20. Ár ſze je Herodes bojao Ivana znajoucsi; kaj je on pravicsen i ſzvéti mou'z, i zdr'závao ga je; i poſzlúſavſi ga, doſzta je csinio i rad ga je poſzlúſao. I *Sam.* 18, 12. 15.

21: I prigoudo ſze je dén pripravni: gda bi Herodes na ſzvojega narodjenyá dén vecsérjo napravo tim viſesnyim ſzvojim i jezernikom i tim prednyejſim Galilee. *Mát.* 14, 6. *Sztv.* 40, 20. *Hos.* 7, 5.

22. I notri idoucsa csí Herodiáſojcze i pléſzajoucsa dopádnola ſze je Horodeſi, i tim 'znyim ſzedécsim, i ercsé krao toj divojki: proſzi me kakoli ſcsés, i dám ti. I *Král.* 3, 5. *Eſth.* 5, 6.

23. I priſzégno ji je: kaj, kakoli bos me proſzila, dám ti notri do polovicze králeſztva mojega. *Eſth.* 5, 3.

24. Ona pa vôidoucsa ercsé materi ſzvojoj: ka bom proſzila? ona pa ércsé: glávo Ivana krſztitela. I *Král.* 21, 7. *Oz.* 17, 6.

25. I notri idoucsa preczi hitro k-králi proſzila je govorécsa: ſcsém, naj mi taki dás vu ſzkledi glávo Ivana krſztitela *Rim.* 3, 5.

26. I 'zaloſzten poſztanovſi kráo, za volo priſzege pa i oni, ki ſzo 'znyim ſzideli, nej je ſteo nyé prosnyo zavrcsi. I *Sam.* 25, 22. *Jak.* 2, 10.

27. I preczi je poſzlao kráo hohára, zapovedao nyemi je prineſzti nyegovo glávo.

28. On je pa odíſao, i vzéo nyemi je glávo vu temniczi, i naprej je prineſzao glávo nyegovo vu ſzkledi, i dáo jo je toj divojki, i ta divojka jo je dála materi ſzvojoj.

29. I gda bi csúli vucsenícske nyegovi: prisli ſzo i vzéli ſzo tejlo nyegovo i polo'zili ſzo je vu grob.

IV. 30. I vkúp ſzo ſze ſzpravili Apoſtolje k-Jezuſi: i nazvejſztili ſzo nyemi vſza, i ſztera ſzo vcsínili, i ſztera ſzo vcsíli.

31. I ercsé nyim: hodte ví szamí odszébe vu pűszto meszto i pocsinte szi *edno* malo. Ár ji je doszta bilou: kí szo prihájali, i odhájali; i niti k-jejszt vini eszcse szo nej meli vrejmena. *Mark.* 3, 20

32. I odísli szo vu pűszto meszto na ládji szamí. *Luk.* 9, 10.

33. I vidilo je je odidoucse to lűsztvo i poznali szo ga vnougi; i peski od vszej mejszt szo tá vkűp bej'zali i prejsli szo je i kcsaszi szo sli knyemí.

34. I vőidoucsi vidio je Jezus vno'zina lűsztva; i szmilűvao sze je nad nyim: ár szo bilí, likí ovczé, szterе nemajo paszterа; i zácsao je je vcsiti vnouga. *Es.* 13, 14. *Jer.* 23, 1. *Ezek.* 34, 2.

35. I, gda bi 'ze vnogo vőr bilou, prisztoupili szo knyemí vucseníczke nyegovi govorécsi: kaj je pűszto meszto i 'ze je vőra vnouga.

36. Odpűszti je; da idoucsi vu okouli bodoucse veszniczе i mejszta küpijo szi krűha: ár, ka bi jeli, nejmajo.

37. Odgovorécsi pa erkao nyim je: dájte nyim ví jeszti. I velíjo nyemi: *jeli* idoucsi kűpimo za dvejsztou szodouv krűha i dámo nyim jeszti? *Iv.* 6, 7.

38. On nyim pa velí: keliko lejbov máte? idite i poglednite. I, gda bi szpoznali, povedali szo: pét i dvej ribiczi. *Luk* 9, 13.

39. I zapovedao nyim je: kaj bi vsze doli poszádili po rédi na zeléno trávo.

40. I doli szo szeli po rédi po sztou, i po pétdeszét.

41. I gda bi vzéo ti pét *lejbov* krűha i ti dvej ribiczi zglednovsi vu nebésza blagoszlovo je je i vlomoje te krűh i dáo ga je vucseníkom szvojim; da bi ga nyim dáli: i tivi dvej ribiczi *tűdi* je vszejm razdejlo. *Mát.* 14, 19. 1. *Sam.* 9, 13.

42. I jeli szo vszi ino szo sze naszitili. *Iv.* 6, 12. 2. *Král.* 4, 44.

43. I nábrali ſzo drtiny dvanájſzet kosárov puni, i *ka je* od ríbicz *oſztanolo.*

44. I bilou ji je: kí ſzo jeli te krûhe; liki pétjezero mo'zouv.

45. I preczi je priſzilo vucsenike ſzvoje idti vu ládjo i naprej idti prejk k-Bethſajde: dokecs on odpiſztí lûſztvo.

46. I geto je je odpûſzto, ſou je na brejg molit. *Lûk.* 6, 12. 9, 18.

V. 47. I, gda bi vecsér poſztano, bíla je ta ládja na ſzrejdi mourja, i on ſzám na zemli. *Iv.* 6, 17

48. I vido je je; kaj ſzo ſze mantrali vu plavanyi (ár je prouti nyim bio vôter): i okoli ſtrte ſtrá'ze je knyim priſao hodécsi na mourji i ſteo je mímo nyih idti. *Mát.* 14, 25.

49. Oni pa, kak ſzo ga vidili hodécsega na mourji, ſtímali ſzo; kaj je ſzkázanye: i krícsali ſzo.

50. (Ár ſzo ga vſzi vidili i preſztraſili ſzo ſze.) I preczi je gúcsao 'znyimi i ercsé nyim: vûpajte ſze; ja ſzam; ne bojte ſze.

51. I ſou je knyim vu ládjo i ſtiſao je vôter: i jáko trdno ſzo ſze vu ſzebi ſztrſznoli i csûdivali.

52. Ár ſzo nej razmeli od ti krûhov: ár je nyih ſzrczé obtrdjeno bilou.

53. I prejk plavavſi mourja prisli ſzo na zemlo Genezareth, i k-brodi ſzo priſztoupili.

54. I vô idoucsi oni zládje preczi ſzo ga poznali.

55. I drkajoucsi po czejloj ovoj dr'zéli zácsali ſzo na poſzteláj one, kí ſzo ſze hûdou meli, okouli noſziti: gde ſzo ga csûli; kaj je tam. *Djân.* 5, 15. *'Zid.* 6, 10.

56. I kamakoli je ſou vu veſznicze, ali mejſzta, ali marofe, vu viliczaj ſzo dejvali te nemocsne *beté'zne*; i proſzili ſzo ga, naj ſze li skricza gvanta nyegovoga doteknejo: i, kíkoli ſzo ſze ga doteknoli, ozdravili ſzo. *Mát.* 9, 20. 14, 36.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. Kriſztus kára Farizeuſe za volo mujvanya. 1-23. *II. Kananinſzka 'zena* 24-30. *III. Glühi i nejmi ſze zvrácsi.* 31-37.

1. 1. I vkúp ſzo ſze ſzpravili knyemi Farizeuske i níki piſzácske; kí ſzo z-Jeru'zálema prisli. *Mát.* 15, 1.

2. Steri, da bi vidili, kaj ſzo níki zvucsenícov nyegovi zobcsinſzkimi rokami (tou je, znemujvanimi) krúh jeli, tou'zili ſzo je: *Luk.* 11, 38.

3. (Ár Farizeuske i vſzi 'Zidovje, csi do laktá neoperéjo rouk, ne jejjo, zdr'závajoucsi tadánke ti ſztariſi.

4. I, od placza pridoucsi, csi ſze ne operéjo, ne jejjo. I vnouga drúga ſzo: ſtera ſzo gori vzéli na zdr'závanye; liki pranyé peharov i maſzlinov medenícz ino poſzteo).

5. Potom ſzo ga pítali Farizeuske ino piſzácske: zakaj vucsenícske tvoji ne hodijo pouleg tadánkov ti ſztariſi; nego znemujvanimi rokami jejjo krúh?

6. On pa odgovorécsi ercsé nyim: dobro je prorokúvao E'zaiás od vász ſzkazlívczov; kako je píſzano: *eto lúſztvo me li zvúſztami cseſzti; ſzrczé je pa nyihovo dalecs kraj od méne.* *Es.* 29, 13.

7. *Zamán me pa cseſztijo vucsécsi tákse návuke; ki ſzo zapovidi eslovecse.* *Mát.* 15, 9. *Kol.* 2, 18 20. *Tit.* 1, 14.

8. Ár, tá niháte zapovid Bo'zo, i zdr'závate tadánke lúdi prajoucsi maſzline i peháre; i drúga priſzpodobna tákſa vnouga csiníte. *Mát.* 15, 2.

9. I pravo nyim je: dobro, zametávate zapovid Bo'zo; naj tadánek vas zdr'zíte.

10. Ár je Moj'zes erkao: *poſlúj otso tvojega i mater tvojo: i, ki húdou gucsi otsi, ali materi, ſzmrtyom ſze naj ſzkoncsa.* *V6id.* 20, 12. *Právd.* 27, 16.

11. Ví pa právite: csi ercsé cslovik ocsi, ali materi; korban (tou je dár,) kí je od méne, haſzni tebi.

12. I nikaj vecs nyemi ne niháte csiniti, ocsi ſzvojemi, ali materi ſzvojoj.

13. Zaprávlate rejcs Bo'zo ztadánkom vaſim; ſteroga ſzte naſztavili: i priſzpodobna takſa vnouga csiníte.

14. I prizvavſi vſze lűſztvo ercsé nyemi: poſzlűſajte me vſzi i razmite.

15. Nikaj nega od zvűna notri vu csloveka idoucsega; ſtero bi ga moglo oſzkrúnoti: nego ta vőidoucsa od nyega; ona ſzo, ſtera oſzkrúnio csloveka. *Dján.* 10, 15. *Rim.* 14, 17. 20. 1 *Tim.* 4, 4.

16. Csi ſto má vűha na poſzlűſanye; naj poſzlűſa.

17. I, gda bi notri ſou vu hi'zo od lűſztva, pítali ſzo ga vucseníczke nyegovi od te prílike. *Mát.* 15, 15.

18. I velí nyim: tak i ví ſzte neſzpametni? Ne razmite; kaj vſze, ſtero od zvűna notri ide vu csloveka, nemore ga oſzkrúnoti.

19. Ár nejde vu ſzrczé nyegovo: nego vu csrvou i vu ocsiſcsávniczo zíde; ſtera vſzo jejſztvino csíſzti.

20. Pravo je pa: kaj, ſtero z-csloveka vőide, tiſzto oſzkrúni csloveka. *Jak.* 3, 6.

21. Ár od znoutra z-ſzrczá cslovecsega zhájajo hűda mislejnya, práznoſzti, kurvejſtva, lűdomorſztva. *Jer.* 17, 9. *Pril.* 6, 14.

22. Tatíja, ſzkoupoſzt, hűdouba, jálnoſzt, hotlivoſzt, hűdo okou, preklínyanye, gizdoſzt, neſzpametnoſzt. *Mát.* 20, 15.

23. Vſza eta hűda od znoutra vőido i oſzkrúnio csloveka.

II. 24. I gda bi odnut gori ſztano, odíſao je na krajíne Tiruſa i Sidona. I notri idoucsi vu

hi'zo, nej je ſteo, kaj bi ga ſto znao: dőnok je nej mogao ſzkrívoma biti.

25. Ár edna 'zena, ſtera je mejla csér vu necsíſztom dűhi, kak je zacsűla, pridoucsa ſzpádnola je pred nogé nyegove.

26. (Bíla je pa ta 'zena Grcska po narodi Sirofenicsánka): i proſzila ga je; kaj bi toga vragá vő vrgao 'znyé cséri. *'Zolt.* 50, 15.

27. Jezus pa ercsè nyej: nihái, naj ſze prvle naſzítijo otroczi. Ár je nej dobro vzéti hrűh deczé i vrcsi ſesenczom. *Ján.* 3, 25. 13, 26.

28. Ona je pa odgovoríla i velí nyemi: tak, Goſzpodne; ár i ſesenczi pod ſztolom jejjo zdrtinya otrouk. *Ef.* 2, 11.

29 I erkao ji je: za volo ete rejcsi idi; vő je odíſao vrág zcséri tvoje.

30. I pridoucsa vu hi'zo ſzvojo, najsla je; kaj je vrág vő odíſao, i csí je na poſzteli le'zála.

* *Evang. na XII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

III. 31. I pá vő idoucsi zkrajín Tiruſa i Sidona priſao je k mourji Galilee po ſzredi krajíne ti deſzét mejſzt. *Mát.* 15, 29.

32. I neſzli ſzo nyemi glűhoga 'zmetnogucsécsega: i proſzili ſzo ga; kaj bi na nyega djáo rokou *ſzvojo. Lűk.* 13, 13.

33. I vzeme ga od lűſztva odſzebe; vr'ze prſzti ſzvoje vu vűha nyegova, i plűnovſi dotekno ſze je jezika nyegovoga.

34 I gori zglednovſi vu nébo zdejhno je; i ercsé nyemi: Efata, tou je, odpri ſze.

35. I preczi ſzo ſze oudprila nyegova vűha, i razvézalo ſze je vezalo jezika nyegovoga i gúcsao je ednáko. *Es.* 35, 6.

36. I prepovedao nyim je: kaj bi nikomi ne pravili: ali od koga bole je on nyim prepovedao; od toga bole ſzo oni nazviſcsávali.

37. I jáko trdno ſzo ſze csűdivali govorécsi:

vſze je dobro vcsino; glûhe je vcsino csûti, i nejme gúcsati.] *Szv.* 1, 31. *Lûk.* 23, 41.

OUSZMI (VIII) TÁO.

I. 4000. *ſze ji* 7. *leibov krûha naſzíti.* 1-9. *II. Znamenye proſzécsim Farizeuſomi ſze ne dá.* 10-13. *III. Vucseníczke ſze ſtûkajo, kaj ſzo krûha pozábili vzéti.* 14-21. *IV. Szlepecz ſze zvrácsi.* 22-26. *V. Apoſtolſzko od Kriſztuſa vadlûvanye.* 27-30. *VI. Kriſztus ſzvojo ſzmrt nazviſcsáva.* 31-38.

* *Evang. na VII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

I. 1. Vu oni dnévi, da bi jáko vnogo lûſztva bilou, i nebi melo kaj jeſzti, prizvajoucsi Jezus vucseníke ſzvoje ercsé nyim:

2. Milo mi je to lûſztvo. Ár ſzo 'ze trí dnî pri meni i nemajo nikaj; ka bi jeli. *Mát.* 15, 32.

3. I, csi je odpiſztim lacsne vu hî'zo nyihovo, pomenkájo na pouti: ár ſzo niki 'znyih zdaleka prisli.

4 I odgovoríjo nyemi vucseníczke nyegovi: odkut bi mogáo ſto ete eti naſzititi ſzkrûhom vu pûſcsávi? *Rács.* 11, 22. *'Zolt.* 78, 19.

5. I opítao je je: keliko *lejbov* krûha máte? oni ſzo pa erkli; ſzedem.

6. I zapovedao je lûſztvi doli poſzejſzti na zemlo: i vzéo je ti ſzedem *lejbov* krûha i hválo zdávſi vlomo je je, i dáo je je vucseníkom ſzvojim; da bi tá dáli. I tá ſzo je dáli lûſztvi.

7. Meli ſzo i *edno* malo ríbicz: i hválo zdávſi velo je tá dati i one.

8. Jeli ſzo pa i naſzitili ſzo ſze, i nábrali ſzo gori oſztányenoga drtinya ſzedem kosárov. 2 *Král.* 4, 44. *Iv.* 6, 12.

9. Bilou ji je pa, kí ſzo jeli, liki ſtirijezero: i odpûſzto je je.]

II. 10. I preczi idoucsi vu ládjo zvucseníkmi ſzvoimi priſao je vu krajíno Dalmanuthe.

11. I vő szo sli Farizeuske i zácsali szo sze 'znyim stűkati, proszécsi od nyega znamejnye znebész szkűsávajoucsi nyega. *Mát.* 12, 38. 16, 1.

12. I zdejhnovsi vu dűhi szvojem ercsé: kaj ete národ znamejnye 'zelej? Ali zaiszti'no velim vám: csi sze dá národi etómi znamejnye.

13. I niháo je je: idoucsi pa vu ládjo odíszao je prejk na drűgo sztrán.

III. 14. I pozábili szo sz-szebom vzéti krűha; i nej szo meli *vecs* szebom vu ládji; nego li eden *leb* krűha.

15. I zapovedao nyim je govorécsi: vidite, varte sze od kvaszá Farizeuszov i kvaszá Herodoszovoga. *Lűk.* 12, 1. 1. *Kor.* 5, 6. 1. *Thesz.* 5, 21.

16. I zgovárjali szo szi med szebom erkoucsi: kaj krűha nemamo.

17. Stero geto je zvedo Jezus, ercsé nyim: ka szi zgovárjate, kaj krűha nemate? Eszcse ne pametűjete, niti ne razmite? Eszcse obtrdjeno máte szrczé vasze? *Mark.* 3, 5. 6, 52.

18. Ocsí majoucsi ne vídite? i vűha majoucsi ne csűjete? i ne szpomenéte sze? *Es.* 6, 9.

19. Gda szam pét *lejbov* krűha vlomo med pétjezér: keliko kosárov szte nábrali puni szdrtinyom? Velíjo nyemi: dvanájszet. *Lűk.* 9, 13. *Iv.* 6, 9.

20. Gda szam pa szedem med stirijezero *razdejlo*; keliko kasárov szte *teda* nábrali puni zdrtinyom? oni szo pa erkli: szedem. *Mát.* 14, 19.

21. I erkao nyim je: kakda, ka ne razmite?

IV. 22. I prisao je vu Bethszajdo: i neszéjo nyemi *ednoga* szlejpoga i proszijo ga; kaj bi sze ga dotekno.

23. I príjo je rokou toga szlejpoga, vő ga je pelao zmeszta, i plűnovsi vu ocsí nyegove: geto je na nyega djáo roké *szvoje*, pítao ga je, esi kaj vídi. *Mark.* 7, 32. 33.

24. I gori poglédnovſi ercsé: vidim lidí, liki drevje, hodécse.

25. Potom je pá polo'zo roké na ocsí nyegove i velí nyemi gori glédati. I zvrácseni je i vido je dalecs csiſztou vſza.

26. I odpoſzlao ga je vu hi'zo ſzvojo govorécsi: niti vu meſzto notri nejdi; niti ne povej komi vu meſzti.

V. 27. I vő je ſou Jezus i vucseníczke nyegovi vu mejſzta Czezáree Filippa. I na pouti je pítao vucseníke ſzvoje govorécsi nyim: koga me právijo lidjé biti. *Lůk.* 9, 18.

28. Oni ſzo pa odgouvorili: Ivana Krſztitela i drůgi Eliáſa, drůgi pa ednoga z-prorokov. *Mark.* 14, 2.

29. I on nyim velí: ví pa koga me právite biti? odgovorécsi pa Peter ercsé nyemi: tí ſzi Kriſztus. *Mát.* 16, 16.

30. I prepovedao nyim je: kaj bi nikomi ne pravili od nyega.

VI. 31. I zácsao je je vcsiti: *kaj je potrejbno Szini cslovecsemi vnouga trpeti ino ſze zavrcsi od ti ſztariſi i vládnikov popovszki i piſzácsov i vmoriti, i po trétyem dnévi gori ſztánoti.*

32. I ſzrcsno je tou rejcs gúcsao. Peter ga je pa kſzebi vzéo i zácsao ga je ſtrájfati. *Mát.* 16, 22.

33. On ſze pa obrné i vidoucsi vucseníke ſzvoje, poſtrájfao je Petra govorécsi: idi za mé Satan; ár ne razmis, ſtera ſzo Bo'za; nego, ſtera ſzo cslovecsa.

34. I prizvajoucsi to lůſztvo zvucseníkmi ſzvojmi ercsé nyim: *kikoli ſcsé za menom pojti; naj zataji ſzám ſzebé, i na ſzé vzeme kris ſzvoj, i tak me naſzledűje.*

35. *Ár, ki ſcsé dűſo ſzvojo zdr'zati, zgibi jo: ki pa zgibi dűſo ſzvojo za volo méne i Evangyelioma; té jo obdr'zi.* Lůk. 9, 24.

36. *Ár ka valá csloveki: csi czejli ſzvejt dobi; i skoudi dűſi ſzvojoj? Mát.* 16, 26.

37. *Ali ka za mejno dá cslovik za dűſo ſzvojo? 'Zolt.* 49. 9.

38. *Ár, kikoli ſze ſzrameslűje mené i rejcsi moji vu etom národi praznivom ino grejsnom, i Szin Cslovecsi ſze ſzrameslűvao bode nyega; gda pride vu diki Ocsi ſzvojega ſzvojimi ſzvétimi angyelmi.*

DEVÉTI (IX.) TÁO.

I. Kriſztus ſze preobrázi 1-13. *II. Kiſzvejnſzki pojbics ſze zvrácsi* 14-29. *III. Kriſztus nazviſcsáva ſzvojo moko* 30-32. *IV. Vcsi poniznoſzt* 33-37. *V. Néki vragé zgánya* 38-50.

I. 1. I velí nyim zaiſztino velim vám: kaj ſze niſteri med eti ſztojécsimi; ki znikakſim tálom ne koſtajo ſzmrti; dokecs ne bodo vidili králeſztvo Bo'ze pridoucse vu zmo'znoſzti. *Lűk.* 9, 17. *Iv.* 21, 23.

2. I po séſztom dnévi k-ſzebi je vzéo Jezus Petra i Jakuba i Ivana: i vzéo je je na brejg veliki odſzebe ſzame; i preobrázo ſze je pred nyimi. *Mát.* 17, 1. *Lűk.* 9, 28.

3. I gvant nyegov ſze je blíſzkao i grátao je bejli jáko, liki ſzneig, káksega fárbar na zemli nemre obejliti.

4. I ſzkázao ſze je nyim Eliás z-Moj'zeſom: i zgucsávali ſzo ſzi z-Jezusom.

5. I odgovorécsi Peter velí Jezuſi: Meſter, dobro je nám eti biti. Napravmo tak trí ſatore, tebi ednoga, i Moj'zeſi ednoga, i Eliáſi ednoga.

6. Ár je nej znao; ka bi gúcsao; ár ſzo bilí preſztrafeni. *'Zolt.* 126, 1.

7. I zvrgao ſze je *eden* oblák, ſteri je je obſzenczao. I priſao je gláſz zobláka govorécsi: *ete je moj Szin te lűbeznivi; toga poſzlűſajte. Právd.* 18, 13.

8. I na nágli ſze okouli zglednovſi nej ſzo vecs nikoga vidli; nego Jezuſa ſzamoga ſzebom.

9. Doli idoucsi pa zbrejga prepovedao nyim je: kaj bi nikomi ne pravili, ka ſzo vidili: nego gda Szin cslovecsi zmrtvi ſztáne.

10. I tou rejcs ſzo zdr'zali pri ſzebi ſzpitávajoucsi ſze, ka je zmrtvi gori ſztánoti?

11. I pítali ſzo ga govorécsi: ka pa právijo piſzácske; kaj Eliás má eſcs prvle príti? *Mal.* 4, 5.

12. On pa odgovorécsi ercsé nyim: Eliás iſztina pride prvle naj nazáj ſzprávi vſza; i, liki je píſzano od Sziná cslovecsega, kaj bode vnogo trpo i zavr'ze ſze. *Es.* 53, 3. 4. *Dan.* 9, 26.

13. Ali velim vám, kaj je i Eliás priſao (i vcsínili ſzo nyemi kak ſzo ſteli) liki je píſzano od nyega. *Luk.* 1, 17.

II. 14. I pridoucsi kvucseníkom vido je vno'zina lűſztva okoli nyih, i piſzácse ſzpitávajoucse nyé. *Luk.* 9, 37.

15. I preczi vſze lűſztvo, kak ga je vidilo, csűdivalo ſze je: i pribej'zajoucsi poklonili ſzo ſze nyemi.

16. I opítao je te piſzácse; ka ſze ſzpitávate med ſzebom?

17. I odgovorécsi eden zlűſztva ercsé: Meſter, pripelao ſzam ſziná mojega ktebi, kí nejmoga dűhá má.

18. I gdekoli ga zgrábi, trga ga, i pejni ſze, i skríple zobmí ſzvojmi i ſzejhne; i pravo ſzam vucseníkom tvojim, naj ga vő ze 'zenéjo, i nej ſzo ga mogli.

19. On pa odgovorécsi nyemi velí: oh neveren národ! kak dugo bom pri vàſz? kak dugo bom váſz trpo? neſzte ga kmeni.

20. I neſzli ſzo ga knyemi: i kak ga je vido, preczi ga je te necsíſzti dűjh trgao, i ſzpadnovſi na zemlo, válao ſze je i peno.

21. I opitao je ocso nyegovoga: keliko vrejmena, kaj nyemi je tou vcsinyeno? on je pa erkao: od detinſztva.

22. I cseſztou ga i v-ogyen vr'ze, i vu vodou, da bi ga pogűbo: ali, csi kaj mores, bojdi nám na pomoucs, ſzmilujſze nad nami.

23. Jezus nyemi je pa erkao: csi mores vőrvati; *vſza ſzo mogoucsa tomi vőrvajoucsemi.* *Mát.* 17, 20.

24. I preczi kricsécsi te ocsa toga pojbára ſzkuzami je erkao: vőrjem, Goſzpodne, boj na pomoucs mojoj nevernoſzti.

25. Vidoucsi pa Jezus, kaj lűſztvo vkűp bi'zí; poſtráiſao je te necsíſzti dűjh govorécsi nyemi: tí nejmi i glűhi dűjh, jaſz tebi zapovejdam: idi vő zetoga i vecs nejdi vnyega.

26. I kricsécsi i doſzta ga trgavſi vő je ſou: i grátao je liki mrtev tak; da ſzo vnougi pravili, ka je mr'u.

27. Jezus ga je pa zgrabo za rokou, gori ga je potégno, i gori je ſztano.

28. I notri idoucsi vu hi'zo pítali ſzo ga vucseníczke nyegovi odſzebe: zakaj ſzmo ga mí nej mogli vő vrcsi?

29. I ercsé nyim: eto plemen po nikom nemore vő idti; nego po molítvi ino poſzti. *Ivan.* 16, 24. 1. *Ivan.* 5, 14.

III. 30. I odnut vőidoucsi vkűp ſzo sli prejk Galilee; i nej je ſteo, kaj bi ſto znao.

31. Ár je vcsio vucseníke ſzvoje i ercsé nyim: *kaj ſze Szin cslovecsi dá vu roke lűſztva i vmorijo ga; i vmorjeni na trétyi dén gori ſztáne.* *Lűk.* 9, 22. 18, 31. 24, 7.

32. Oni ſzo pa nej razmeli to rejcs: i bojali ſzo ſze ga pítati.

IV. 33. I prisli ſzo v-Kapernaum, i vu hi'zi bodoucsi pítao je je: ka ſzte ſze na pouti med ſzebom ſzpitávali?

34. Oni ſzo pa múscali: ár ſzo ſze na pouti od toga med ſzebom ſtűkali; ſto de te naj vékſi?

35. I doli ſzedécsi prizové ti dvanájſzet i ercsé nyim: *csi ſto ſcsé prvi biti; naj bode med vſzejmi náj zaduyejſi i vſzej ſzluga.*

36. I vzéo je *ednoga* pojbícsa, poſztavo ga je na ſzrejdo med nyé i na nárocsa ga vzévſi ercsé nyim:

37. *Kikoli ednoga ſztákse diczé gori prime vu momojem iméni, mené prime: i, kikoli mené prime, ne prime mené; nego tiſztoga, ki je mené poſzlao. Mát.* 10, 40.

V. 38. Odgouvoro je pa nyemi Ivan *Evangyelißa* govorécsi: Vucsiteo, vidili ſzmo ednoga vu iméni tvojem zgányajoucsega vragé; kí ne naſzledűje náſz; i prepovedali ſzmo nyemi; da ne naſzledűje náſz. *Racs.* 11, 27, 28.

39. Jezus je pa erkao: ne prepovidávajte nyemi. Ár nikoga nega: kí bi csinio moucsi vu iméni mojem, i *ki* bi mogao, preczi hűdou gúcsati od méne. 1. *Kor.* 12, 3.

40. Ár, kí je nej prouti nám, znami je.

41. *Ár, kikoli vám piti dá* eden *pehár vodé vu iméni mojem záto, kaj ſzte Kriſztuſovi, zaiſztino velim vám; znikakſim tálom ne zgibi ſzvoj nájem. Mát.* 10, 42.

42. I, kíkoli ſzpácsi ednoga zti náj ménſi, kí vu meni vőrjejo, bole bi nyemi bilou zvnougim; da bi ſze nyemi mlinſzki kamen okoli ſinyaka djáo, i vu mourje bi ſze vrgao. *Lűk.* 17, 1. 2.

43. I csi te ſzpáka tvoja rouka; odſzejkaj jo: lepsé je tebi csonklavomi vu 'zítek idti; liki dvej rokej meti, ino idti vu gehenno vu te nevgaſſeni ogyen. *Právd.* 13, 6. *Mát.* 18, 8.

44. Gde nyih csrv ne merjé i ogyen ne vgáſzne. *Es.* 66, 24.

45. I, csi te nouga tvoja ſzpáka, odſzejkaj jo: lepse je tebi idti vu 'zítek plantavomi; liki dvej

nogej meti ino ſze vrcsi vu gehenno, vu te nevgaſſeni ogyen.

46. Gde nyih csrv ne merjé i ogyen ne vgáſzne.

47. I csi te okou tvoje ſzpáka, vő je vrzi: lepse je tebi edno okou meti ino idti vu králeſztvo Bo'ze, liki dvej okej meti ino ſze vrcsi vu ogyen gehenſzki.

48. Gde nyih csrv ne merjé i ogyen ne vgáſzne.

49. Ár vſzáki bode zognyom ſzoljeni: i vſzáki áldov ſze z-ſzoljouv bode ſzolio. *Lev.* 2, 13.

50. Dobra je ſzou: csi pa ſzou neſzlána bode; vkom jo oſzolíte? mejte † vu ſzebi ſzou, i †† pokoj mejte med ſzebom. † *Kol.* 4, 6. *Rim.* 12, 18. †† *Zid.* 12, 14. *Zak.* 8, 21.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Szlobodno je 'zeno odpiſztiti? 1-12. *II. Deczo Kriſztuſi neſzéjo* 13-16. *III. Te bogáti mladénecz* 17-21. *IV. Kaſze za volo Kriſztuſa nihá, povrné ſze* 22-34. *V. Zebedeuſovi Szinouv prosnya* 35-45. *IV. Bartimeus preglédne* 46-52.

I. 1. I odnut, geto ſztáne, ide vu krajíne Judee prejk Jordána: i vkűp je prisło pa lűſztvo knyemi; i, liki je ſegou meo, páli je je vcsio.

2. I priſztoupivſi Farizeuske, pítali ſzo ga: csi je ſzlobodno mou'zi 'zeno odpiſztiti, ſzkűſavajoucſi ga? *Mát.* 19, 1. 3.

3. On pa odgovorécsi ercsé nyim: ka vám je zapovedao Moj'zes?

4. Oni ſzo pa erkli: Moj'zes je dopűſzto líſzt razlocsenyá napíſzati i odpiſztiti. *Právd.* 24, 1. *Jer.* 3, 1.

5. I odgovorécsi Jezus ercsé nyim: za volo trdoſzti ſzrczá vaſega je vám tou zapovid píſzao.

6. Ali od zacsétka ſztvorjenyá mo'zá i 'zeno je napravo nyidva Boug. *Sztvor.* 1, 27.

7. Záto tá nihá cslovik ocso i mater i pridrů'zi ſze k'zeni ſzvojoj. *Sztv.* 2, 24. *Ef.* 5, 31.

8. I bodeta dvá edno tejlo: záto ſzta nej vecs dvá, nego edno tejlo. 1 *Kor.* 6, 16.

9. Ka je záto Boug vkůp zvézao: cslovik naj ne razloucsi. 1. *Kor.* 7, 10.

10. I vu hi'zi ſzo ga páli od toga vucseníczke nyegovi pítali.

11. I velí nyim: kíkoli odpiſztí 'zeno ſzvojo, i vzeme ſzi drůgo; praznůje prouti nyej. *Luk.* 16, 18.

12. I, csi 'zena odpiſztí mo'zá ſzvojega i kdrůgomi ide, praznůje.

II. 13. I prineſzli ſzo nyemi otroke; kaj bi ſze ji dotekno: vucseníczke ſzo pa kárali one; kí ſzo je tá prinášali. *Luk.* 18, 15.

14. Vidoucsi pa Jezus prouti nyemi je bilou, i ercsé nyim: *půſztite otroke kmeni prihájati i ne prepovidávajte nyim. Ár je tákſi králeſztvo Bo'ze. Mát.* 19, 14.

15. Zaiſztino velim vám: kíkoli ne vzeme králeſztvo Bo'ze, liki dejte; nikako ne bode vnyé ſou. 1. *Kor.* 14, 20. 1. *Petr.* 2, 2.

16. I vzéo je je na nárocsa, polo'zo je roké na nyé i blagoſzlovo je je.

III. 17. I gda bi on vő ſou na pout, pribi'zí eden i na koulina ſzpadnovſi ſzvoja pítao ga je: Vucsiteo dober, ka mám csiniti; naj 'zítek vekivecsni ôrokůjem? *Luk.* 18, 18.

18. Jezus nyemi je pa erkao: ka me právis dobroga? niſcse je nej dober; nego li eden, Boug. *Iv.* 5, 40. 43.

19. Zapovidi znás: ne praznůjh, ne vmouri, nekradni, krívo ne ſzvedocsi, ne vkani, poſtůj ocsó tvojega i mater. *Vőid.* 20, 12.

20. On pa odgovorécsi ercsé nyemi: Vucsiteo, eta ſzam vſza zdr'zao od mladoſzti moje.

21. Jezus ſze pa na nyega zglednovſi polůbo ga je, i ercsé nyemi: edno ti falí. Idi, kakoli más, odáj i dáj ſziromákom, i meo bos kincs vu nébi; i *potom* hodi, naſzledůj mené, vzévſi krís *na ſzébe*.

IV. 22. On pa razdreſzéljeni nad touv ricsjouv odíſao je 'zaloſzten: ár je meo doſzta ládanya.

23. I okouli gledoucsi Jezus ercsé vucseníkom ſzvojim: *kak 'zmetno ido notri vu králeſztvo Bo'ze, ki doſzta pejnez májo. Job.* 31, 24. 1. *Tim.* 6, 17.

24. Vucseníczke ſzo ſze pa csůdivali nad ricsmí nyegovimi. Jezus pa páli odgovorécsi ercsé nyim: ſziuki, kak 'zmetno je tim, kí ſze vu pejnezaj vůpajo, vu králeſztvo Bo'ze idti. *'Zolt.* 62, 11.

25. Le'zej je kumili ſzkouſz vůjh iglé idti: liki bogátomi vu králeſztvo Bo'ze idti. *Lůk.* 18, 25.

26. Oni ſzo ſze pa eſcse bole csůdivali govorécsi med ſzebom: ſto ſze tak more zvelicsati?

27. Jezus pa na nyé poglednovſi ercsé: pri lidéjh je nemogoucse; ali nej pri Bougi. Ár ſzo vſza mogoucsa pri Bougi. *Lůk.* 1, 37.

28. I zácsno nyemi je Peter praviti: ovo mí ſzmo tá niháli vſza, i naſzledůjemo tebé.

29. Odgovorécsi pa Jezus ercsé: *zaiſztino velim vám; niſcse je nej, ki je nihdo hi'zo, ali brate, ali ſzeſztre, ali ocso, ali mater, ali 'zeno, ali deczo, ali nyive, za mojo volo, i za evangyelioma volo.*

30, *Ka ne bi vzéo ſztoukrát vecs zdaj i vu vrejmeni etom, hi'ze, i brate, i ſzeſztre, i matere, i otroke, i nyive ſzpregányanyem vrét, i vu pridoucsoj vekivecsnoſzti 'zitek vekivecsni. Mát.* 19, 27.

31. Vnougi pa prvi bodo ſzlejdnyi: i ti ſzlejdnyi prvi.

V. 32. Bilí ſzo pa na pouti gori idoucsi v-Jeru'zálem; i pred nyimi je ſou Jezus: i preſztraſili ſzo ſze, i naſzledůvajoucsi bojali ſzo ſze. I

k ſzebi je vzéo páli ti dvanájſzet, zácso nyim je praviti: ká ſze nyemi zgodíjo. *Lűk.* 18, 32.

33. Kaj *ovo*, praj, *gori idemo v Jeru'zálem: i Szin cslovecsi ſze dá vládnikom popovſzkim i piſzácsom, oſzoudijo ga na ſzmrt, i dájo ga poganom.*

34. *I oſpoutajo ga, i bicsűvali ga bodo, i oplűnejo ga, i vmorijo ga, i na trétyi dén gori ſztáne.* Mát. 16, 21. 17, 22.

35. I priſztoupi knyemi Jakub i Ivan ſzinovje Zebedeuſovi govorécsi: Vucsiteo, ſcsémo; da, kakoli bomo te proſzili, vcsinís nám.

36. On pa nyim ercsé: ka ſcséte; naj vam vcsinim? *Mát.* 20, 20.

37. Oni ſzo nyemi pa erkli: dáj nam; naj eden na deſznoj tvojoj, i eden na lejvoj tvojoj ſzidímo vu díki tvojoj. *Oz.* 11, 4.

38. Jezus nyim je pa erkao: neznate, ka proſzite. Morete piti pehár, ſteroga jaſz piém? i ſz-krſztom, ſzkim ſze jaſz krſztim, okrſztiti? *Lűk.* 12, 50.

39. Oni ſzo nyemi pa erkli: moremo. Jezus nyim pa ercsé: te pehár iſztina, ſteroga jaſz piém, bodte pilí; i ſz-krſztom, ſterim ſze jaſz krſztim, ſze okrſztite. *Ján.* 12, 2.

40. Ali, ſzideti zdejſzne moje i zlejve moje, nej je moje dati; nego kim je priprávleno. *Mát.* 25, 34.

41. I ſzlíſavſi ti deſzét zácsali ſzo ſze ſzrditi na Jakuba i Ivana.

42. Jezus pa nyé prizové i velí nyim: znáte; kaj, kí ſze dr'zíjo za vládnike poganov, goſzpodűjo nad nyimi; i ti veliki nyihovi oblaſzt májo nad nyimi. *Lűk.* 22, 25.

43. *Nebode pa tak med vami: nego, kikoli bode ſteo biti veliki med vami, naj bo vas ſzluga.*

44. *I, kikoli bode ſteo, zváſz biti prejdnyi, naj bo vſzej ſzluga.* 1 *Petr.* 5, 3.

45. *Ár je i Szin cslovecsi nej prisao; kaj bi nyemi szlûžili: nego naj on szlûži i dá dûšo szvojo na odkûplenyé za vnouge. Iv.* 13, 14. *Ef.* 1, 7.

VI. 46. I prisli szo vu Jericho; i on vô idoucsi z-Jeriche i vucseníczke nyegovi i vnogo lûdztva, szin Timeusov, Bartimeus, szlejpi, je szedo kre pouti koudivajoucsi. *Lûk.* 18, 35.

47. I szlisavši, kaj je *blûzi* Jezus Názarenszki; zácsao je krícsati i praviti: Szin Dávidov Jezus, szmiluj sze mi. *Lûk.* 17, 13.

48. I strájsali szo ga vnougi; ka bi mucsao. On je pa od toga bole krícsao: Szin Dávidov, szimiluj sze mi.

49. Jezus pa sztáne i velí ga zvati. I oni zovéjo toga szlejpoga govorécsi nyemi: vûpaj sze, sztani gori, zové te.

50. On pa doli vr'ze gvant szvoj i gori sztanovši sou je k-Jezusi.

51. I odgovorécsi velí nyemi Jezus: ka scsés; naj ti vcsinim? Te szlejpi pa ercsé nyemi: Mester, naj preglédnem.

52. Jezus nyemi je pa erkao: idi, vôra tvoja te je zdr'zála. I preczi je pregledno i naszledûvao je Jezusa po pouti. *Mát.* 9, 22.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

Krisztus I. na oszelniczi v-Jeru'zálem gyejzdi 1-10. *II. Figovo drejvo preklinè* 11-14. *III. Czérkev scsiszti,* 15-19. *IV. Figovo drejvo poszejhne* 20-26. *V. Szpopi sze stûka* 27-33.

I. 1. Igda sze pribli'závajo v-Jeru'zálem, v-Bethfágo i v-Bethánio; pouleg oliveczke goré bodoucsi, posle dvá zvucseníkov szvoji. *Lûk.* 19, 29.

2. I velí nyima: idita vu ono vész, ftera je pred vama; i preczi, kak bodta notri vnyou sla, nájdeta 'zrbé privézano, na kom je nikši cslovik *escse* nej szedo; odvé'zta je i pripelajta je.

3. I csi váma ſto bode pravo: ka csiníta tou? erczita: kaj je Goſzpoud potrebűje; i preczi je eſzi poſle.

4. Odísla ſzta pa, i najsla ſzta to 'zrbé privézano pri dveraj vinej na dvojnoj pouti, i odvézala ſzta je.

5. I níki tam ſztojécsi ſzo nyima pravili: ka csiníta? kaj odve'zűjeta to 'zrbé?

6. Onedva ſzta pa nyim erkla, liki je zapovedao Jezus; i odpűſztili ſzo je.

7. I pripelala ſzta to 'zrbé k Jezuſi i vrgla ſzta ſzvoj gvant na nyé, i poſzádila ſzta ga na nyé. *Iv.* 12, 14.

8. Vnougi ſzo pa gvant ſzvoj preſztirali na pout: ti drűgi ſzo pa vejje ſzekali zdrevja, i metali ſzo je na pout.

9. I ti naprej idoucsi i naſzledűvajoucsi ſzo krícsali govorécsi: *Hoſanna blagoſzlovleni, ki ide vu iméni Goſzpodnovom.* 'Zolt. 118, 25. 26.

10. *Blagoſzlovleno je to idoucse králeſztvo vu iméni Goſzpodnovom ocsé naſega Dávida: Hoſanna na viſzini.*

III. 11. I notri je ſou v-Jeru'zálem Jezus i vu czérkev: i, geto je vſza okouli pogledno, vecserásnya 'ze bodoucsa vőra, vő je ſou v-Bethánio ſztimi dvanájſzetimi. *Mát.* 21, 12. *Lűk.* 19. 45.

12. I rano vő idoucsi oni od Bethánie lacsen je grátao.

13. I vidoucsi edno figovo drejvo ouzdalecs majoucse líſztye; ſou je, csi bi kaj najſao na nyem ſzáda. I pridoucsi knyemi nikaj je nej najſao; nego li líſztye: ár je nej bilou *eſcse* vrejmen fíg. *Lűk.* 13, 6.

14. I odgovorécsi Jezus ercsé nyemi: nigdár vecs ztébe na vekke niſcse ſzáda ne jej. I csűli ſzo *tou* vucseníczke nyegovi.

III. 15. I prisli ſzo v.Jeru'zálem: i notri idoucsi Jezus vu czérkev zácsao je vő goniti te odá-

vajoucse, i kûpivajoucse vu czérkvi; i ſztole pejnez minyávczov i ſztoucze odávajoucsi goloube je ſzpremetao.

16. I nej je dopûſzto; kaj bi ſto kákso poſzoudo neſzao po czérkvi.

17. I vcsio je govorécsi nyim: *nej je piſzano; kaj hi'za moja hi'za molitvena ſze zvála bode od vſzej národov; vi ſzte pa, 'znyé vcsinili razbojnikov lûknyo?* 1- *Král.* 8, 10.

18. I csûli ſzo ti piſzácske i vládniczke popovſzki; i iſzkali ſzo, kakda bi ga pogûbili. Ár ſzo ſze ga bojali; kaj ſze je vſze lûſztvo csûdivalo nad vcsenyejm nyegovim.

19. I gda bi vecsér grátao, vô je ſou zmeſzta.

IV. 20. I rano pouleg idoucsi vidili ſzo to figovo drejvo poſzejhnyeno zkorenyá.

21. I ſzpomené ſze Peter, i velí nyemi: Meſter, ovo to figovo drejvo, ſtero ſzi préklio, je poſzejhnolo.

22. I odgovorécsi Jezus velí nyim: mejte vôro Bo'zo, *Mark.* 4, 40.

23. Ár zaiſztino velim vám; kaj kíkoli bode velo etomi brejgi: pozdigni ſze i vrzi ſze vu mourje, i ne bode dvojio vu ſzrczi ſzvojem, nego bode vôrvao, ka ſtero právi, ſze zgodí, bode nyemi; ka je koli pravo. *Lûk.* 17, 6 *Jak.* 1. 6.

24. Záto velim vám: *vſza, ſterakoli molécsi bodete proſzili, vôrte, kaj vzemete, i meli bodte. Jer.* 29, 12. *Lûk.* 11, 9.

25. I gda ſztojíte molécsi: odpûſztite, csi kaj máte prouti komi; naj i Ocsa vas, kí je vu nebéſzaj, odpiſztí vám pregrejsenyé vaſe.

26. Csi pa ví ne odpiſztíte: niti Ocsa vas, kí je vu nebéſzaj, ne odpiſztí vám pregrejſenyé vaſe.

V. 27. I ido pá v-Jeru'zálem: i gda bi on vu czérkvi okouli hodo, prisli ſzo knyemi vládniczke popovſzki i piſzácske i ti ſztariſi.

28. I velíjo nyemi: ſzkákſov oblášztyov delas eta, i ſto ti je dáo tou oblášzt, na eta csinís? *Lůk.* 20, 1. *Vőid.* 2, 14. *Ján.* 4, 7.

29. Odgovorécsi pa Jezus ercsé nyim: pítao bodem vász i jasz edno rejcs i odgovorte mi; *tak* i jasz povejm vám, ſzkákſov oblášztyov csinim eta.

30 Krſzt Ivana jeli je znebész bio, ali zlůdi? odgovorte mi.

31. I miſzlili ſzo pri ſzebi govorécsi: csi ercsémo znebész; ercsé: zakaj ſzte nyemi tak nej vőrvali?

32. Csi pa ercsémo: zlůdi; bojímo ſze lůſztva. Ár ſzo vſzi za právoga proroka meli Ivana. *Mát.* 14, 5.

33. I odgovorécsi erkli ſzo Jezuſi: neznamo. I Jezus odgovorécſi ercsé nyim: niti jasz ne povejm vám: ſz-kákſov oblášztyov delam eta.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

I. Od hudomorſzki goricsánczov 1-12. *II. Od Czaſzarſzke dácse* 13-17. *III. Szadduczeuſov pitanye od gori ſztánenyá* 18-27. *IV. Od te velike zapovidi i Dávidovoga Sziná* 28-37. *V. Od Farizeuſov gizdoſzti i vdovicze pejneza* 38-44.

I. 1. I zácsao nyim je vu prílikaj gúcsati: *eden* cslovik je goricze zaſzádo, i okouli je je zagrádo ſzplotom, i vkopao je pod preſſo kad, i poczimprao je tőren i vő je je dáo delavczom i odíſao je na pout. *Zolt.* 80, 9 *Es.* 5, 1.

2. I poſzlao je kdelavczom vu vrejmeni *brátve* ſzlugo: da bi od delavczov vzéo zſzáda ti goricz.

3. Oni ſzo ga pa príjali i zdrli i odpoſzlali ſzo ga práznoga.

4. I pá je poſzlao knyim drůgoga ſzlugo: i tiſztoga ſzo kamenůvajoucsi na glávi vrázili i odpoſzlali ſzo ga ospotanoga.

5. I pá je drůgoga poſzlao; i onoga ſzo bujli: i vnouge drůge, zmed koterimi ſzo niſtere zbili, niſtere pa bujli.

6. Gda bi pa eſcse ednoga lůblénoga ſzvojega Sziná meo; poſzlao je i tiſztoga knyim obſzlejdnyim govorécsi: zaſztoupio ſze Sziná mojega.

7. Oni pa, ti delavczi, ſzo erkli med ſzebom: ete je ôrocsník; hodte bujmo ga, i naſa bode ta ôrocsína. *Sztv.* 37, 18.

8. I zgrabivſi ga, bujli ſzo ga, i vô ſzo ga vrgli zgorícz. *Zid.* 13, 12.

9. Ka bode záto csinio te goſzpoud ti gorícz? Príde i pogibí te delavcze i dá goricze drůgim.

10. Nej ſzte etoga píſzma ſteli? *Kamen, ſteroga ſzo zavrgli zidárje, té je vcsinyen gláva voglá.* Es. 28, 16. I. *Petr.* 2, 7.

11. Od Goſzpodna je vcsinyeno tou; i csůdno je vu ocséjh naſi.

12. I íſzkali ſzo ga; kaj bi ga príjali, i bojali ſzo ſze lůſztva: ár ſzo znali; kaj je prouti nyim tou príliko pravo; i nibáli ſzo ga i odísli ſzo.

13. I poſzlali ſzo knyemi níke z-Farizeuſov i z-Herodeſovi ſzlugov; kaj bi ga lovíli zricsjom. *Mát.* 22, 15.

14. Oni pa pridoucsi velíjo nyemi: vucsiteo, známo; ka ſzi iſztinſzki, i za nikoga ne máras. Ár ne glédas obráz lůdi; nego vu iſztini pout Bo'ze vcsís. Jeli je ſzlobodno dácso Czaſzari dati; ali nej? dájmo jo; ali jo ne dájmo?

15. On pa znavſi nyihovo ſzkazlívoſzt ercsé nyim: ka me ſzkůsávate? prineſzte mi *eden* ſzoud; naj *ga* vídim.

16. Oni ſzo *ga* pa prineſzli. I ercsé nyim: koga je ete kejp i napiſzek? Oni ſzo nyemi pa erkli: Czaſzarov.

17. I odgovorécsi Jezus ercsé nyim: *dájte, ſtera ſzo Czaſzarova, Czaſzari; i, ſtera ſzo Bo'za, Bougi. I csůdivali ſzo ſze nad nyim.* Vôid. 22, 28.

III. 18. I prído Szadduczeuske knyemi; kí právijo, ka nejga gori ſztanenyá; i pítali ſzo ga govorécsi: *Ján.* 23, 6. 8.

19. Vucsiteo, Moj'zes nám je píſzao; kaj, csi ſteroga brat merjé i nihá 'zeno, i diczé ne oſztávi; naj vzeme brat nyegov 'zeno uyegovo i pobûdi ſzemen brati ſzvojemi. *Právd.* 25, 5.

20. Szedem záto bratov je bilou; i te prvi je vzéo 'zeno i merjoucsi nej je oſztavo ſzemena.

21. I te drûgi jo je vzéo i mr'u je, i ni té je nej oſztavo ſzemena: i te trétyi rávno tak.

22. I vzélo jo je vſzej ſzedem i nej ſzo niháli ſzemena: obſzlejdnyim vſzej mrla je i ta 'zena.

23. Vu gori ſztanenyej záto, gda gori ſztánejo, ſteroga ztejh bode 'zena? ár jo je ſzedem melo za 'zeno.

24. I odgovorécsi Jezus ercsé nyim: za toga volo ne blouditeli, neznajoucsi píſzma, niti moucsi Bo'ze?

25. Ár, gda od mrtvi gori ſztánejo, ne bodo ſze 'zenili, níti kmo'zám dávale; nego bodo liki angyelje, vu nebéſzaj. *Lûk.* 20, 35. 1. *Iv.* 3. 2.

26. Od ti mrtvi pa, kaj gori ſztánejo, nej ſzte ſteli vu knigaj Moj'zeſovi od ſcsípka; kak je erkao knyemi Boug govorécsi: Ja ſzam Boug Abrahámov, i Boug I'zaákov, i Boug Jakobov? *Vôid.* 3, 6. 4, 5. *Ján.* 7, 32.

27. Nej je Boug *ti* mrtvi: nego Boug *je ti* 'zívi. Záto ví doſzta bloudite.

IV. 28. I priſztoupi eden zpiſzácsov, kí je jè poſzlûſao, gda ſzo ſze ſtûkili, vidoucsi, kaj nyim je dobro odgouvoro, pítao ga je: ſtera je ta prva vſzej zapovid? *Lûk.* 10, 25. 20, 39.

29. Jezus nyemi pa odgovorí: kaj je prva vſzej zapovid; *poſzûſaj Izrael, Goſzpodin Boug nas, je eden Goſzpoud. Právd.* 6, 4. I. *Kor.* 8, 4.

30. *I; lûbi Goſzpodna Bogá tvojego zczejloga ſzrczá*

tvojega. i zczejle dûſe tvoje, i zczejle pámeti tvoje, i zczejle moucsi tvoje.

31. I ta drûga je ktoj priſzpodobna: *lûbi bli-'znyega tvojega; kako ſzamoga ſzebé.* Vékse od eti drûge zapovidi nega. *Lev* 19, 18.

32. I ercsé nyemi te piſzács: dobro, Vucsiteo, iſztino ſzi erkao, kaj je eden Boug, i nejga drûgoga zvûn nyega. *Právd.* 4, 35.

33. I lûbiti ga zczejloga ſzrczá i zczejle pámeti i zczejle dûſe i zczejle moucsi: i lûbiti bli'znyega, liki ſzamoga ſzebé, je vecs od vſzej gorécsi i ſtiſani áldovov.

34. I Jezus gda bi ga vido, ka je ſzpametno odgouvoro, erkao nyemi je: nej ſzi dalecs od králeſztva Bo'zega. I niſcse ga je nej ſzmeo vecs pítati.

35. I odgovorécsi Jezus ercsé vucsécsi vu 'czérkvi: kak právijo piſzácske, kaj je Kriſztus ſzin Dávidov? *Lûk.* 20, 41.

36. Ár ſzám Dávid je erkao vu ſzvétom Dûhi: *erkao je Goſzpoud Goſpoudi mojemi: ſzedi ſzi zdejſzne moje, dokecs polo'zim nêpriá e e tvoje na podnogáoniczo noug tvoji.* 'Zolt. 110, 1. 'Zid. 1, 13.

37. Záto ſzám Dávid právi nyega Goſzpouda: i kakda je *tak* nyegov Szin? I vſze lûſztvo ga je rado poſzlûſalo.

V. 38. I ercsé nyim vu vcsenyej ſzvojem: varte ſze od piſzácsov; kí ſcséjo vu dugi ſzûknyaj hoditi i poklányanye *meti* na placzáj.

39. I prejdnye ſztoucze vu ſzpráviſcsaj, i prejdnye meſzto pri vecsérjaj.

40. Kí po'zérajo hi'ze vdovícz: i tou csiníjo pod obrázom dúgi molítev. Tej vzemejo vékſo ſzoudbo. *Lûk.* 20, 47. 2. *Tim.* 3, 6.

41. I ſzedécsi Jezus pred czérkevnov ladiczov; da bi vido, kakda bi lûſztvo metalo pejneze vu to ladiczo: i vnougi bogati vrgli ſzo doſzta. *Právd.* 15, II. 2. *Král.* 12, 9.

42. I pridoucsa edna vdovicza ſzirouta vrgla je dvá pejneza, kí je ſtrti táo *ednoga krajczara.*

43. I prizvajoucsi vucseníke ſzvoje ercsé nyim: zaiſztino velim vám, kaj je eta ſzirouta vdovicza od vſzej, kí ſzo metali, vecs vrgla vu ladiczo. *Luk.* 21, 2. 2. *Kor.* 8, 12. *Sztv.* 4, 4.

44. Ar ſzo vſzi zobilnoſzti ſzvoje metali: eta je pa ſzvojega ſziromaſtva vſza, ká je mejla, notri vrgla, czejlo czeringo ſzvojo.

TRINÁJSZETI (XIII) TÁO.

I. Pred Jeru'zálemſzkim pogűblejnyem ka bode? 1-13. *II. Ka pod nyim?* 1-20. *III. Ka za nyim do koncza ſzvitá?* 21-32. *IV. Záto vőruſztűjmo* 33-37.

I. 1. I vőidoucsi on z-czérkvi právi nyemi eden zvucseníkov nyegovi: Vucsiteo, glédaj, kákſe kamenye i kákſe zidíne ſzo tou. *Luk.* 21, 5.

2. I Jezus odgovorécsi ercsé nyemi: vídis ete velike zidíne? ne nihá ſze kamen na kamni; ſteri bi ſze ne porűſo. 1. *Král.* 9, 7. 8. *Luk.* 19. 44.

3. I ſzedécsi on na gori oliveczkoj pred czérkevjov, pítali ſzo ga zouſzeb Peter i Jakub i Ivan i András. *Luk.* 21, 7.

4. Povejnám: gda eta bodo? ſtero je znamejnye; gda bodo ſze vſza eta ſzpunyávala? *Ján.* 1, 6.

5. Jezus pa odgovorécsi nyim zácsao je praviti: glédajte, naj váſz ſto ne zapela. *Jer.* 29. 8.

6. Ar vnougi prído vu iméni mojem govorécsi: jaſz ſzam; i vnouge zapelajo. *Jer.* 14, 14.

7. Gda pa csűli bodte boje i gláſze bojouv; ne preſztraſte ſze: ár tou more biti; ali efcse je nej konecz.

8. Ar gori ſztáne národ na národ, i králeſztvo na králeſztvo, i bodo zemlé gíbanya po mejſztaj i bodo gládove i zburkanya. Eti bodo zacsétki bolejzen. *Es.* 10, 2.

9. Kebzűjte pa ví na váſz. Ar váſz dájo pred tanácse i vu ſzpráviſcsa, biti bodete, i pred

poglaváre i krále poſztávleni bodete za volo méne nyim na ſzvedouſztvo. *Mát.* 10, 17. 18. *Djan.* 4, 3-7. 25, 23-24.

10. *I med vſzejmi národmi ſze more prvle Evangyeliom predgati.*

11. Gda bodo pa váſz pelali, naj váſz vu roké dájo; ne ſzkrbte ſze naprej, ka bodte gúcsali, niti ſzi ne premiſlavajte: nego, kakoli ſze dá vám vu onoj vôri, tiſzto gúcse. *Ár ſzte nej vi, ki gucsite; nego Dûjh ſzvéti.*

12. Dá pa brat brata na ſzmrt, i ocsa ſziná, i prouti ſztáne decza roditelom i vmoríjo je. *Ez.* 38, 21. *Mik.* 7, 5. 6.

13. *I bodete odûrni vſzejm za volo iména mojega. Ki pa oſztáne do koncza: té ſze zvelicsa. Oz.* 2, 7. 10.

II. 14. Gda bodte pa vidili odûrnoſzt opûſcsávanya; ſztera je povejdana od Dániela proroka, ſztojécso, gde ne trbej (kí ſté, naj razmi) teda, kíſzo vu Judei, naj bi'zíjo na goré. *Dán.* 9, 27.

15. Kí je pa na hi'znom pokrivi: naj doli ne ſztoupi vu hi'zo; niti naj notri nejde, kaj bi kaj zhi'ze ſzvoje vzéo. *Lûk.* 17, 31.

16. I, kí je na pouli: naj ſze ne povrné *konim;* ſztera je za ſzebom *nihâo*, ka bi vzéo gvant ſzvoj.

17. Jaj pa tim noſzécsam i nadájajoucsam vu oni dnévi.

18. Molte pa; naj ne bode vaſe bej'zanye vzími.

19. Ár bodo dnévi oni táksa moka: kákſe je nej bilou od zacsétka ſztvorjenyá, ſztero je Boug ſztvouro, notri do ſzej máo; niti je nebode. *Dán.* 12, 1.

20. I, da bi Goſzpoud ne prekráto one dnéve, ne bi ſze zvelicsalo ni edno tejlo: ali za volo ti odebráni, ſztere je odébrao, prekráto je te dní.

III. 21. I teda, csi ſto vám ercsé: ovo, eti je Kriſztus; ali: ovo tam je, ne vôrte. *Mát.* 24, 23. *Lûk.* 21, 8.

22. Àr gori ſztáno krívi Kriſztuske i krívi proroczke: i dávali bodo znamejnya i csûda na zapelávanye, csi bi mogoucse bilou, i te odebráne. *Prâvd.* 13, 1. 2 *Th.* 2, 11.

23. Vi pa kebzûjte: ovo naprej ſzam vám povedao vſza. 1. *Th.* 3, 4.

24. Ali vu oni dnévi, po moki onoj, ſzuncze potemnej, i mejſzecz ne dá ſzvetloſzt ſzvojo. *Es.* 13, 10. *Ez.* 32, 7. *Oz.* 6, 12.

25. I zvejzde bodo znebéſz doli kapale: i moucsi ſtere ſzo na nebéſzaj, gyíbale ſze bodo.

26. I teda bodo vidili Sziná cslovecsega pridoucsega vu obláki zmosnoſztyom vnougom i díkom. *Dán.* 7, 13. 1 *Thes.* 4, 16.

27. I teda posle augyele ſzvoje, i vkûp ſzprávi te odebráne ſzvoje od ſtiri vôtrouv, od kraja zemlé do kraja nebéſz. *Mát.* 24, 31.

28. Od ſigovoga drejva ſze pa veſite príliko: gda 'ze nyegova vejka mejka gráta i líſztye ſzpûſcsáva; znájte, ka je blûzi leto.

29. Tak i ví, gda bodte vidili, kaj bodo ſze eta godíla, znájte; kaj je blûzi pri dveraj. *Lûk,* 21. 29.

30. Zaiſztino velim vám: kaj nikako ne prejde ete národ; dokecs ſze eta vſza ne zgodíjo.

31. *Ár néba i zemla prejdo; ricsi moje pa nikako ne prejdo.* 'Zolt. 102, 27. 1 *Petr.* 1, 25.

32. Od tiſztoga dnéva pa i vôre niſcse nezna, niti angyelje, kí ſzo vu nébi, niti Szin; nego li Ocsa. *Ján.* 1, 7.

IV. 33. Kebzûjte, veruſztûjte, i molte: ár neznate; gda je vrejmen.

34. Liki cslovik, kí dalecs odíde i oſztávi hi'zo ſzvojo i dá ſzlugom ſzvojim oblâſzt, i vſzáksemi delo ſzvoje: i vratári je zapovedao; naj veruſztûje.

35. Záto veruſztûjte: ár neznate, gda goſz-

podár hi'ze príde, vecsér, ali opou noucsi, ali za kokouta ſzpejvanye, ali rano.

36. Da nagyagno pridoucsi ne nájde vász zpajoucse.

37. *Ka pa vám právim, vſzejm právim: veruſztűjte. Lűk.* 12, 41. *Rim.* 13, 11. *Ozn.* 3, 3.

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁO.

I, Kriſztus ſze priprávla na moko. 1-31. *II. Ta moka* 32-42. *III. Pred popmi ſze tou'zi i ſzoudi.* 43-65. *IV. Peter ga zataji.* 66-72.

I. 1. Bio je pa vűzen, i po drűgom dnévi brezi kvaſzá krűhov ſzvétki: i íſzkali ſzo vládniczke popovſzki i piſzácske; kakda bi ga vu jálnoſzti zgrabili i vmourili. *Lűk.* 22, 1.

2. Pravili ſzo pa: nej vu ſzvétki; naj kak zburkanye ne bode lűſztva.

3. I gda bi on bio vu Bethánii vu hi'zi Símonovoj toga gobavcza; ſzidécsi on, príde *edna* 'zena, ſtera je mejla alabaſtrom punoga csíſztoga nárduskoga drágoga mazala; i vkűp ſztere te alabaſtrom i vő nyemi vlijé na gl(vo. *Mát.* 26, 6. *Lűk.* 7, 37.

4. Bilí ſzo pa niki nemirovni vu ſzebi i govorécsi: zakaj je toga mazala eto pogűblejnye? *Iv.* 12, 4.

5. Ár bi ſze lejko oudalo viſe za triſztou pejnez i dalou ſziromákom. I razcsémerili ſzo ſze na nyou.

6. Jezus je pa erkao: nihájte jo; zakaj ji dreſzélnoſzt ſzprávlate? Dobro delo je vcsiníla zmenom.

7. Ár ſziromáke vſzigdár máte ſzebom; i gda ſcséte, morete nyim dobro vcsiniti: mené pa vſzigdár nemate. *Mát.* 26, 11.

8. Ona, ka je mejla, je vcsiníla: naprej je prisla maza: moje tejlo na pokápanye.

9. Zaiſztino velim vám: gdekoli ſze bode predgao ete Evangyeliom vu czejlom ſzvejti; i, ka je ona vcsiníla, gúcsalo ſze bode na nyé ſzpomínanye.

10: I Júdas Iskariotes eden zti dvanájſzet je odíſao kvládnikom popovſzkim; da bi ga nyim oudao. *Lůk.* 22, 3. 4.

11. Oni pa, gda bi eto csůli, radůvalí ſzo ſze: i obecsali ſzo nyemi pejneze dati. I izkao je, kákda bi ga prípravno vu roké dáo.

12. I prvi dén prejſisnyekov, gda bi ágnecza vůzenſzkoga klali, ercsého nyemi vucseníczke nyegovi: gde ſcsés; da idoucsi priprávimo; naj jejs ágnecza. *Vőid.* 12, 7. *Lůk.* 22, 7.

13. I poſzlao je dvá z-ſzvoji vucseníkov i ercsé nyima: idita vu meſzto i pred váj príde *eden* cslovik vrcs vodé noſzécsi; za nyim idta,

14 I, ge bode notri ſou, povejta te hi'ze goſzpodári: Vucsiteo velí; gde je oſtaríja; gde jejm ágnecza zmojimi vucseníkmi.

15. I on vám poká'ze veliko vecsérjeniczo popojeno i priprávleno: tam nám pripravte.

16. I vő ſzo sli vucseníczke nyegovi, i prisli ſzo vu meſzto, i najsli ſzo *tak*, liki nyim je povedao: i pripravili ſzo toga ágnecza.

17. I, gda bi vecsér poſztano, priſao je ſztimi dvanájſzetimi.

18 I, gda bi oni doli ſzeli i jeli, ercsé Jezus: zaiſztino velim vám; kaj me eden zváſz odá, ki zmenom jej. 'Zolt. 41, 10. *Lůk.* 22, 22.

19. Oni ſzo ſze pa zácsali 'zaloſztiti, i praviti nyemi eden po ednom: nejli jaſz? i te drůgi: nejli jaſz?

20 On pa odgovorécsi ercsé nyim: eden zti dvanájſzet; ki namáka zmenom vu ſzkledo.

21. Iſztina Szin cslovecsi ide; liki je píſzano od nyega. Jaj pa csloveki onomi; po kom ſzé

Szin cslovecsi odá: bole bi nyemi bilou; da bi fze nigdár ne naroudo on cslovik.

22. I, gda bi oni jeli, *vzéo je Jezus krûh i blagoſzlovivſi vlomoga je i dáo ga je nyim i erkao je: vzemite, jejte: tou je moje tejlo.*

23. *I vzéo je pehár i blagoſzlovivſi dáo ga je nyim: i pili ſzo 'znyega vſzi.*

24. *I ercsé nyim: tou je moja krv, nouvoga zákona; ſtera ſze za vnouge vô vlijé. Lûk.* 22, 19. I. *Kor.* II. 23 - 25.

25. Zaiſztino velim vám: kaj vecs ne bodem pio zroda trſza notri do dnéva onoga; gda ga pio bodem nouvoga vu králeſztvi Bo'zem.

26. I hválo ſzpopejvavſi vô ſzo sli na brejg Oliveczki. *Lûk.* 22. 39.

27. I ercsé nyim Jezus: vſzi ſze ſzpácsite vu meni vetoj noucsi. Âr je píſzano: zbíjem paſztéra; i razbi'zíjo ovczé. *Zak.* 13, 7.

28. Ali po gori ſztanenyej mojem pred vami bom ſou v-Galileo. *Mark.* 16, 7.

29. Peter nyemi je pa erkao: i csi ſze vſzi ſzpácsijo; dônok jaſz nej.

30. I ercsé nyemi Jezus: zaiſztino velim tebi; kaj dneſz vu etoj noucsi prvle, liki dvakrat bode kokout popejvao, me tríkrat zatajís. *Lûk.* 22,34.

31. On je pa od toga bole pravo: csi de mi ſztebom mrejti; ne zatajim te. Rávno tak ſzo pravili i ti *drûgi* vſzi.

II. 32. I prisli ſzo na meſzto, komi je imé Gecsemani; i velí vucsenikom ſzvojím: ſzedite eti dokecs molim.

33. I vzeme ſzebom Petra i Jakuba i Ivana: i zácsao ſze je ſztraſiti i ſztiſzkávati.

34. I velí nyim: 'zaloſztna je dûſa moja notri do ſzmrti. Oſztante eti ino verufztûjte. *Mát.* 26,38.

35. I naprej ſztoupivſi edno malo, ſzpadno je na zemlo i molo ſze je: kaj, csi je mogoucse, naj prejde od nyega tá vôra. *Lûk.* 22, 41.

36. I ercsé: Abba, Ocsa, vſza ſzo mogoucsa tebi; preneſzi ete pehár od méne. Ali nej, kak jaſz ſcsém; nego, kak tí.

37. I priſao je i najſao je nyé ſzpajoucse; i ercsé Petri: Simon ſzpís? Ne mores edno vôro veruſztûvati?

38. *Veruſztûjte i molte; naj ne pridete vu ſzkûsávanye. Dûjh iſztina je gotov; ali tejlo je nemocsno. Lûk.* 22, 40. *Gal.* 5, 17.

39. I pá odidoucsi molo je to iſzto rejcs gucsécsi.

40. I, gda bi ſze povrno, pá je je najſao, ka ſzo ſzpáli, (ár ſzo nyih ocsí 'zmetne bilé:) i nej ſzo nyemi znali kaj odgovoriti.

41 I priſao je tretícs, i ercsé nyim: ſzpite na dale i pocsívajte. Zadoſzta; prisla je vôra: ovo Szin cslovecsi ſze vu roké ti grejsnikov dáva.

42 Stante gori pojdmo: ovo, kí me odá ſze pribli'záva. *Iv.* 14, 31.

III. 43. I preczi, eſcse gda bi on gúcsao, priſao je Júdas eden bodoucsi zti dvanájſzet i 'znyim vno'zina láſztva zmecsmi i zdrogmí od vládnikov popovſzki i piſzácsov i ti ſztariſi. *Lûk.* 22, 47.

44. Dáo nyim je pa, kí ga je oudao, znamenye govorécsi: Iteroga jaſz kûsnem, tiſzti je; primte ga i pelajte ga ſzlobodno.

45. I pridoucsi preczi priſztoupi knyemi i velí: Meſter, Meſter! I kûsno ga je.

46 Oni ſzo pa na nyega vrgli roké ſzvoje i príjali ſzo ga.

47. Eden pa tam ti okouli zſztojécsi je vô potégno mecs *i* vdaro je víſesnyega popa ſzlugo, i odſzekao nyemi je vûhou.

48. I odgovorécsi Jezus ercsé nyim: liki na razbojnika ſzte vô prisli zmecsmi i zdrogmí; da bi me zgrabili.

49. Vſzákſi dén ſzam bio pri vaſz vu czérkvi vucsécsi; i nej ſzte me príjali. *Ali tak je po-*

trejbno; na ſze ſzpunio piſzma. *'Zolt.* 22, 7. 69, 10. *Esa.* 53, 12.

50. I niháli ſzo ga vſzi, *i* odbej'zali ſzo. *'Zolt.* 88, 9.

51. I eden nikſi mladénecz ga je naſzledůvao oblecseni vrůſenſzkom gvanti na goloúti; i príjali ſzo ga ti mladénczi.

52. On pa nihá to růſenſzko ſzrakiczo, nági je odbej'zao od nyíh.

53. I odpelali ſzo Jezuſa kvíſesnyemi popi, i vkůp ſzo ſze ſzpravili knyemi vſzi vládniczke popovſzki i ſztariſi i piſzácske.

54. Peter ga je pa ouzdalecs naſzledůvao notri vu dvor víſesnyega popa. I vkůp je ſzedo ſzhlápczmi; i ſzegrejvao ſze je pri ognyi.

55. Vládniczke pa popovſzki i czejli tanács ſzo iſzkali prouti Jezuſi ſzvedouſztvo da bi ga vmourili; i nej ſzo najsli. *Mát.* 26, 59. *Dján.* 6.13.

56. Ár vnogo ji je krívo ſzvedocsilo prouti nyemi: ali nyihova ſzvedouſztva ſzo ſze nej glíhala.

57. I níki gori ſztanovſi krivicsno ſzo ſzvedocsili prouti nyemi govorécsi:

58. Mí ſzmo ga csůli govorécsega: jaſz doli ſzterem eto zrokami naprávleno czérkev; i po trí dnéj drůgo brezi rouk naprávleno gori poczimpram. *Iv.* 2, 19.

59. I ni tak ſze je nej glíhalo nyihovo ſzvedouſztvo.

60. I gori ſztáne te viſesnyi pop na ſzrejdo, pítao je Jezuſa govorécsi: ne odgovorís nikaj; ka eti prouti tebi ſzvedocsíjo?

61. On je pa mucsao i nikaj je nej odgouvoro. Pá ga je víſesnyi pop pítao, i pravo nyemi je: tí ſzi on Kriſztus Szin toga blagoſzlovlenoga? *Es.* 35, 7. *Mát.* 16, 16.

62. Jezus je pa erkao: jaſz ſzam. I vidili bodte Sziná cslovecsega ſzedécsega zdejſzne zmo-

'znoſzti Bo'ze, i pridoucsega zoblákmi nebeſzkimi. *Dan.* 7, 13. *Lůk.* 22, 69. *Oz.* 1, 7.

63. Te víſesnyi pop pa raſzpraſcsivſi ſzůknye ſzvoje velí: ka eſcse potrebůjemo ſzvedouſztva? *Racs.* 14, 6. *Lev.* 10, 6.

64. Csůliſzte preklínyanye; ka ſze vám vídi? Oni ſzo ga pa vſzi ſzoudili: kaj je vrejden ſzmrti. *Jer.* 26, 11. *Mát.* 26, 66.

65. I zácsali ſzo níki plůvati na nyega, i zakrívati obráz nyegov i za vůha ga biti, i praviti nyemi: prorokůj. I hlápczi ſzo ga ſzpaliczami bili. *Job.* 16, 10. *Es,* 50. 6. *Iv.* 19. 3.

IV. 66. I gda bi Peter bio vu dvori zdolaj, príde edna zdekéo toga víſesnyega popa. *Lůk.* 22, 55.

67. I vidoucsa Petra, kaj ſze je ſzegrejvao; gléda na nyega i velí: i tí ſzi z-Názarenſzkim Jezuſom bio.

68. On je pa tajio govorécsi; ne znam, niti ne rázmim; ka tí právis. I vő je ſou vu predvor; i kokout je ſzpopejvao.

69. I deklícska, vidoucsa nyega, pá je zácsala praviti tim tam ſztojécsim; ka je ete zonih. *Lůk.* 22, 58.

70. On je pa páli tajio. I po malom *vrejmeni*, páli ſzo ti tam ſztojécsi pravili Petri: zaiſztino ſzi 'znyih; ár ſzi Galileanecz, i gúcsanye tvoje je priſzpodobno.

71. On ſze je pa zácsao preklinyati i priſzégati: kaj neznam, *praj*, csloveka toga; koga právite.

72. I drůgoucs je kokout ſzpopejvao. I ſzpoumeno ſze je Peter zrejcsi; ſtero je nyemi erkao Jezus: kaj prvle, liki kokout bode popejvao dvakrat, zatajís me tríkrat. I, vő idoucsi, joukao ſze je. *Mát.* 26, 34.

PETNÁJSZETI (XV) TÁO.

I Kriſztuſa na ſzmrt oſzoudijo 1-15. *II. Vitézje ga oſpotavſi vő pelajo, gde razpéti trpi moko* 16-37. *III. Nad ſzmrtyom csűda* 38-39. *IV. Pokopa ſze* 40-47.

1. I preczi zránya ſzo tanács dr'zali vládniczke popovſzki ſztimi ſztariſimi i piſzácsmi, i czejli tanács zvézavſi Jezuſa, odpelali ſzo ga, i dáli ſzo ga Pilátuſi. *Mát.* 27, 1. *Lűk.* 23, 1.

2. I pítao ga je Pilátus: tí ſzi kráo 'Zidovſzki? on pa odgovorécsi erosé nyemi: tí právis.

3. I tou'zili ſzo ga vládniczke popovſzki jáko.

4. Pilátus ga je pa páli pítao govorécsi: ne bos odgovárjao nikaj? ovo keliko prouti tebi ſzvedocsijo?

5. Jezus je pa nikaj nej vecs odgouvoro tak; da ſze je csűdivao Pilátus.

6. Na ſzvétek Vűzenſzki nyim je pa odpűſzto ednoga zvézanoga; ſteroga ſzo proſzili.

7. Bio je pa *eden*, kí ſze je zvao Barabbás zvézani ſztimi gori ſztányenimi; kí ſzo vu ſztanenyej lűdomorſztvo vcsínili.

8. I, gda bi gori ſzkrícsalo to lűſztvo, zácsalo ga je proſziti: naj nyim pouleg ſegé vcsiní.

9. Pilátus pa odgovorí nyim govorécsi: ſcséte, naj vám piſztim krála 'Zidovſzkoga?

10. (Ár je ſzpoznao: kaj ſzo ga znenávidnoſzti dáli vroké vládniczke popovſzki.)

11. Vládniczke popovſzki ſzo pa gori nadignoli lűſztvo: naj nyim bole Barabbása piſztí.

12. Pilátus pa odgovorécsi pá nyim velí: ka pa ſcséte; naj vcsinim onomi; koga právite krála 'Zidovſzkoga?

13. Oni ſzó pa páli krícsali: rázpi ga.

14. Pilátus nyim pa ercsé: a ka je hůdoga vcsíno? oni ſzo pa bole krícsali: ráſzpi ga.

15. Gda bi pa Pilátus ſteo lůſztvi zadoſzta vcsiniti: odpůſzto nyim je Barabbáſa; tá je pa dao Jezuſa bicsůvanoga; naj ſze raſzpé.

II. 16. Vitézje ſzo ga pa odpelali vu notrejsnyi táo dvora; kí je právdenicza: i vkůp ſzo zézvali czejli ſereg.

17. I oblekli ſzo ga vu bárſony i okouli gláve ſzo nyemi djáli ſzpleteno trnavo korouno.

18. I zácsali ſzo ſze nyemi poklanyati: zdrav bojdi kráo 'Zidovſzki!

19. I bili ſzo glavou nyegovo ſztrſztom, i plůvali ſzo na nyega, i nakleknovſi koulina molili ſzo ga.

20. I, gda bi ga oſpotali, ſzlekli ſzo ga zbárſona i oblekli ſzo nyemi nyegov laſztiven gvant: i vő ſzo ga pelali; da bi ga ráſzpili.

21. I pripravili ſzo mímo idoucsega nikakſega Simona Czirenajſzkoga (gda bi ſou zpoula, ocso Alexandra i Rufuſa:) ka bi neſzao krís nyegov.

22. I neſzo ga je na Golgothe meſzto: ſtero je razklajeno, temena meſzto.

23. I dáli ſzo nyemi piti víno zmirhom zmejſano: on je pa nej vzéo.

24. I gda ſzo ga rázpili razdejlili ſzo ſzi gvant nyegov vr'zécsi na nyega ſors, *da bi znali*, ki bí ka *meo* vzéti.

25. Bíla je pa vőra trétya; i rázpili ſzo ga.

26. I bio je napiſzek zroka nyega *ſzmrti* napíſzani: *Kráo 'Zidovszki!*

27. I ráſzpili ſzo 'znyim dvá razbojnika: ednoga zdejſzne i ednoga zlejve nyegove *ſztráni*.

28. I ſzpunilo ſze je píſzmo, ſtero velí: i znepravdenimi je zracsúnani, *Es.* 53, 12.

29. I ti mímo idoucsi ſzo ga preklínyali, kívajoucsi zglavmí ſzvojmi i govorécsi: ha! kí porûſis czérkev i vu tréj dnévi jo gori poczimpras. *'Zolt.* 22, 8.

30. Zdr'zi ſze i ſztoupi doli zkrí'za,

31. Rávno tak pa i Vládniczke popovſzki oſpotávajoucsi ga, pravili ſzo ſzpiſzácſi edendrûgomi: drûge je zdr'zao, ſzebé nemore zdr'zati.

32. Kriſztus, kráo Izraela, naj ſztoupi zdaj doli zkrí'za; naj vídimo i vôrjemo. I 'znyim vkûp raſzpéti ſzo ga *tûdi* oſpotávali.

33. Gda bi pa bíla vôra séſzta: poſztánola je kmicza po czejloj zemli notri do devéte vôre. *Lûk.* 23, 44.

34. I ob devétoj vôri krícsao je Jezus z velikim gláſzom govorécsi: *Eloi! Eloi! lama ſabaktani; ſtero je razklajeno: Boug moj! Boug moj! zakaj ſzi me oſztavo.* *'Zolt.* 22, 2. *Mát.* 27, 46.

35. I níki zmed tam ſztojécsimi, gda bi eto rejcs ſzliſali, erkli ſzo: ovo Eliáſa zové.

36. Bi'zí pa eden i napuni ſpongyio zjeſzijom i okouli zavínoyſi na trſzt napájao ga je govorécsi: nihájte, naj vídimo; csi ga príde Eliás doli gyemát. *'Zolt.* 69, 22.

37. Jezus pa kricsécsi zvelikim gláſzom zpûſzto je dûſo.

III. 38. I raſzpraſesilo ſze je zakrivalo czérkvi na dvouje od zgora notri do téo.

39. Vidoucsi pa ſztotnik tam ſztojécsi pred nyim, kaj je tak kricsécsi premíno, ercsé: zaiſztino ete cslovik je Bo'zi ſzin bio.

IV. 40. Bilé ſzo pa i 'zene ouzdalecs gledoucse: med kejmi je bíla i Mária Magdalejna, i Mária Jakuba toga ménſega i Joſefova mati i Salome. *'Zolt.* 38, 12.

41. Stere ſzo ga naſzledűvale i gda je v-Galilei bio, i ſzlű'zile ſzo nyemi: i drűge vnouge navkűp gori idoucse 'znyim v-Jeru'zálem. *Lűk.* 8, 2.

42. I gda bi 'ze vecsér grátao (ár je bie dén priprávlenyá, kí je pred ſzobottov.)

43. Priſao je Jo'zef od Arimáthie, poſteni tanácsnik, kí je tűdi csakao králeſztvo Bo'ze; ſzmeo je notri idti k-Pilátuſi i proſzo je tejlo Jezuſa.

44. Pilátus ſze je pa csűdivao; csi bi 'ze mr'u: i prízvao je ſztotnika, pítao ga je; csi je dávno mr'u.

45. I ſzpoznavſi od ſztotnika, dáo je to tejlo Jo'zefi.

46. I kűpo je rűſenſzko plátno, i doli ga je vzéo, závio ga je yto rűſenſzko plátno; i polo'zo ga je vu grob, ki je bio zoſzejkani zkamna, i priválao je eden kamen na dveri toga groba.

47. Mária pa Magdalejna i Mária Joſefa glédale ſzo, gde je polo'zeni. *Mát.* 27, 61.

SESZTNÁJSZETI (XVI.) TÁO.

I. Kriſztus gori ſztáne 1-8. *II. Szká'ze ſze* 9-18. *III. Ide vnebéſza;* 19-20.

* *Evang. na Vűzenſzko Nedelo.*

I. 1. I gda bi prejsla Szobotta: Mária Magdalejna, i Mária mati Jakuba i Salome, kűpile ſzo zácsimbo; da bi ga pridoucse namazale. *'Zolt.* 16, 10. 45, 8.

2. I jáko rano prvi dén po Szobotti prído k-grobi; gda bi gori slo ſzuncze. *'Zolt.* 5, 4.

3. I pravile ſzo med ſzebom: ſto nám odvàla kamen od dvér groba?

4. I nazáj ſze zglednovſe vídijo; kaj je od válani bio te kamen: ár je bio veliki jáko. *Szto.* 29, 2.

5. I notri idoucse vu grob vidile ſzo mladénca ſzedécsega zdaj ſzne *ſztráni*, oblecsenoga vu bejlo ſzúknyo: i ſzaſzile ſzo ſze.

6. On nyim pa velí: ne bojte ſze; Jezuſa íſcsete Názarenſzkoga toga raſzpétoga; gori je ſztano, nega ga eti. Ovo je meſzto, gde ſzo ga polo'zili.

7. Ali idite povejte vucseníkom nyegovim i Petri: kaj pred vami ide v-Galileo; tam bodete ga vidili, liki vám je erkao.

8. I vő idoucse hitro ſzo bej zale od groba: ár je trepetanye i groza na nyé prisla. I nikomi ſzo nikaj nej erkle; ár ſzo ſze zbojale.]

II. 9. Gori ſztánovſi pa rano prvi dén po Szobotti, ſzkázao ſze je Márii Magdalejni; zlttere je ſzeden vragouv vő zgono. *Lűk.* 8, 2.

10. Ona pa idoucsa nazvejſztila je onim, kí ſzo 'znyim bilí, kí ſzo ſze 'zaloſztili i plakali.

11. I oni ſzliſavſi ka 'zivé, i viden je bio od nyé, nej ſzo vőrvali.

12. Potom pa dvőma 'znyih hodécsima ſzkázao ſze je vu drűgom obrázi; gda bi sla na poule. *Lűk.* 24, 13.

13. I oneva ſzta sla, ino ſzta nazvejſztila tim drűgim: i niti nyima ſzo nej vőrvali.

* *Evang. na Kriſztuſevoga vnébo zaſztoplenyá dén.*

14. Obſzlejdnyim ſzkázao ſze je tim edenájſzetim pri ſztoli ſzedécsim: i na oucsi nyim je metao nyihovo nevernoſzt i trdnoſzt ſzrczá; kaj ſzo onim, kí ſzo ga vidili, kaj je gori ſztano, nej vőrvali. 1 *Kor.* 15, 47

15. I erkao nyim je: *idite povſzem ſzvejti, predgajte Evangyelhom vſzákoj ſztvorjenoj ſztvári. Mát.* 28. 19. *Kol.* 1, 23.

16. *Kí bode vőrvao ino ſze okrſzti; zvelicsa ſze: kí pa ne bode vőrvao; ſzkvarí ſze. Dján.* 2, 40. 41.

17. Znamejnya pa te vôrvajoucse bodo eta naſzledûvala: vu iméni mojem bodo † vragé zganyali, znouvimi †† jezíkmi bodo gúcsali. † *Dján.* 5, 6. †† *Dján.* 2, 11.

18. Kacse † bodo gori gyemáji; i, csi ſzmrtnoga kaj pilí bodo; ne bode nyim skoudilo: na beté'zne †† bodo roké dejvali i ozdrávijo. † *Dján.* 28, 5 †† *Dján.* 28, 8.

III. 19. Gda je záto Goſzpoud eta *vő* povedao: gori je vzeti vu nebo i ſzeo je na deſzniczo Bo'zo. *Dján.* 1, 9.

20. Oni pa vôidoucsi predgali ſzo povſzud Goſzpoud 'znyimi delavſi i to rejcs potrdjávavſi znaſzledûvajoucsimi csûdami.] *Dján.* 3, 16. 14, 3.

EVANGYELIOM
POULEG PISZMA SZVÉTOGA
LŮKÁCSA.

PRVI (I.) TÁO.

I. Predgovor 1-4. *II. Od Ivanoga poprietyá.* 5-25. *III. Od Kriſztuſovoga poprietyá.* 26-38. *IV. Od Márie priglédanya.* 39-56. *V. Od Ivanovoga narodjenyá.* 57-80.

I. 1. Da ſzo ſzi vnougi krokám vzéli vréd ſzpraviti prepovidávanye oni dejl; od ſteri ſzmo gvůsni.

2. Liki ſzo nám naprej dáli; kí ſzo od zacsétka ſzvojmi ocsmí vídili i ſzlugi bilí te rejcsi: *'Zid.* 2, 3. 2 *Petr.* 1, 16. 1 *Iv.* 1, 1.

3. Vidilo ſze je i meni, kí ſzam vſza od zacsétka ſzkrblivo vő zgrůntao, zrédom tebi píſzati, zmo'zni Theofilus; *Dján.* 1, 1. 15. 25. 28.

4. Naj zpoznas gvůsnoſzt oni rejcs; od ſteri ſzi vcseni bio. *'Zolt.* 19, 8.

II. 6. Bio je vu vrejmeni Herodeſa Krála Judee níki pop po iméni Zakariás, zréda Abiáſovoga, i 'zena nyegova z-Aronovi csér, i imé nyé je bilou O'zébet. *Mát.* 2, 1. *Neh.* 12, 4. 17.

6. Bilá ſzta pa pravicsna obá pred Bougom hodécsa vu vſzej zapovidáj i praviczaj Goſzpodnovi nepokáraua. *Sztv.* 17, 1.

7. I nej ſzta mela diczé: ár je O'zébet bíla nerodna; i obá ſzta bilá ſztara vu dnévi ſzvoji. *Sztv.* 16, I. 25, 21.

8. Prigoudilo ſze je pa: gda bi vu popovſzkoj ſzlů'zbi bio Zakariás vu rédi vrejmena ſzvojega pred Bougom.

9. Pouleg ſegé popovſztva na nyega je priſao réd; ka bi kadio; notri idoucsi vu czérkev Goſzpodnovo. *Vőid.* 30, 7. 'Zid. 9, 6.

10. I vſza vno'zina lůſztva je bila molécsa vinej vu vőri disécsega áldova. *Lev.* 16, 17. I *Král.* 7, 12.

11. Szkázao ſze je pa nyemi angyeo Goſzpodnov' ſztojécsi zdejſzne *ſztráni* oltára dicsécsega áldova. 'Zolt. 16, 8. *Vőid.* 30, 1.

12. I zburkao ſze je Zakariás vidoucsi *angyela* i ſztrájh je ſzpadno na nyega.

13. Ercsé pa knyemi angyel: ne boj ſze Zakariás; ár je poſzlůjhnyena molítev tvoja; i 'zena tvoja O'zébet porodí Sziná tebi, i zvao bos imé nyegovo Ivan. *Dján.* 10, 31.

14. I meo bos radoſzt i veſzeljé; i vnougi ſze bodo nad nyegovim rojſztvom radůvali.

15. Ár bode veliki pred Goſzpodnom: i ✝ vína i za pojétja ne bode pio; i ſzvétim Důhom ſze napuni eſcse ✝✝ vu utrobi materé ſzvoje. ✝ *Rács.* 6. 3, ✝✝ *Jer.* 1, 5. *Gal.* 1, 15.

16. I vnouge z-ſzinouv Izraelſzki obrné knyihovomi Goſzpodni Bougi. *Mal.* 4, 6.

17. I on bode naprej ſou pred nyim vu Důhi i moucsi Eliáſovoj: naj obrné ſzrczá ocsév k-ſzinom, i neokorne kpametnoſzti ti pravicsni, priprávlati Goſzpodni lůſztvo gotovo. *Mal.* 4, 6. *Mát.* 11, 9. 14. 17, 2.

19. I ercsé Zakariás k-angyeli: zkoj tou ſzpoznam? Ár ſzam jaſz ſztar i 'zena moja je obſztárala vu dnévi ſzvoji.

18. I odgovorécsi angyeo ercsé nyemi: ja ſzam Gábriel, ki ſztojim pred *liczom Bo'zim*, i

poſzlani ſzam ktebi, naj ti eta povejm i naſzvejſztim. *Dán.* 8, 6. 9, 21. *Zolt.* 103, 20. *Mát.* 18, 10.

20. I ovo bodes nejmi, i ne bos mogao gúcsati notri do onoga dnéva, vſterom ſze zgodíjo eta, *záto*; kaj ſzi nej vőrvao recsim mojim; ſtere ſze ſzpunio vu vrejmeni ſzvojem.

21. I lůſztvo je csakalo Zakariáſa: i csůdivalo ſze je: kaj ſze *tak dugo* midí vu czérkvi.

22. Vőidoucsi pa nej je mogao nyim gúcsati: i ſzpoznali ſzo; kaj je zkázanye vido vu czérkvi; i kívao je nyim, i oſztano je nejmi.

23. I zgoudilo ſze je: da bi ſze ſzpunili dnévi ſzlůſeny i nyegovoga; odíſao je vu hi'zo ſzvojo.

24. Po eti dnévi pa poprijéla je O'zébet 'zena nyegova i ſzkríla ſze je pét mejſzeczov govorécsa:

25. Da mi je tak vcsíno Goſzpoud vu dnévi; vſteri me je prigledno; da bi odevzéo ſpot moj med lidmí. *Sztv.* 30, 23. *Es.* 4. 1.

* *Evang. na Kriſztuſovoga poprietyá dén.*

III. 26. Vu séſztom mejſzeczi pa poſzlan je angyel Gábriel od Bogá vu meſzto Galilee, komi je imé Názareth.

27. Kednoj deviczi zarocsenoj mou'zi; komi je imé Jo'zef, zhi'ze Dávidove; imé pa te devicze je Mária.

28. I notri idoucsi angyeo knyei ercsé: zdrava bojdi, ſtera ſzi miloſcso dobíla, Goſzpoud je ſztebom; blá'zena ſzi tí med 'zenami.

29. Ona pa vidoucsa, zburkala ſze je nad nyegovom ricsjom, i premislávala ſzi je; kákſi bi tou poklon bio?

30. I ercsé ji angyeo: ne boj ſze Mária; ár ſzi miloſcso najsla pri Bougi. *Sztv.* 6, 8. 18, 3.

31. *I ovo poprijés vu utrobi i porodís ſziná, i zvála bos imé nyegovo Jezus. Sztv.* 16, 11. *Es.* 7, 11.

32. *Te bode veliki, i Szin toga víſesnyega ſze bode*

zváo; i dá nyemi Goſzpodin Boug ſztolecz Dávida ocsé nyegovoga. Es. 9, 6. *'Zolt.* 132, 11.

33. *I bode kraliúvao nad hi'zov Jákobovov na vekke i králeſztva nyegovoga nebode konecz. 'Zolt.* 89, 37. *Es.* 9, 7. *Jer.* 23, 5.

34. Ercsé pa Mária angyeli: kakda bode tou; geto mo'zá ne poznam?

35. I odgovorécsi angyeo ercsé nyej: *Dúih ſzvéti príde na tébe i moucs toga viſesnyega te obſzencza; záto i to vorodjeno ſzvéto ſze zvalou bode Szin Bo'zi. Dan.* 9, 24.

36. I ovo O'zébet, rodbina tvoja, i ona je poprijéla ſziná vu utrobi ſzvojoj; i ete je mejſzecz ſészti *one*, ſtera ſze je zvála nerodna. *Es.* 54. 6.

37. *Ár je nej nemogoucsa pri Bougi ni edna rejcs. Sztv.* 18, 14.

38. Ercsé pa Mária: ovo, ſzlú'zbenicza Goſzpodnova; naj mi bode pouleg rejcsi tvoje. I odíſao je od nyé angyeo.]

IV. 9. Gori pa ſztanovſi Mária vu duévi oni sla je vu bre'zno *krajino* zhitejnyem vu meſzto Judee.

40. I notri je sla vu hi'zo Zakariáſovo; i poklonila ſzeje O'zébeti.

41. I zgoudilo ſze je, kak je csúla O'zébet poklon Márie; ſzkocsilo je to dejte vu nyé utrobi, i napunyena je z-Dúhom ſzvétim O'zébet.

42. I zkrícsala je zvelikim gláſzom ino erkla: blá'zena ſzi ti med 'zenámi, i blá'zen je ſzád utrobe tvoje.

43. I odkud je memi tou: naj kmeni príde mati Goſzpodna mojega?

44. Ár ovo, kak je vcsinyen gláſz poklona tvojega vu moji vúhaj ſzkocsilo je od veſzeljá to dejte vu utrobi mojoj.

45. I blá'zena, ſtera je vórvala: ár ſze ſzpunio *vſza;* ſtera ſzo povejdana nyej od Goſzpodna. *Lúk.* 11, 28.

46. *I ercsé M ria: zvisáva dûſa moja Goſzpodna.*

47. *I veſzeli ſze dûjh moj vu Bougi zvelicſiteli mojem.* 1. *Sam.* 2, 1.

48. Ár ſze je zgledno na poniznoſzt ſzlû'zbenicze ſzvoje. Ár ovo od eti mao blá'zeno me bodo pravili vſzi národje. 1. *Sam.* 1, 11. *Sztv.* 30, 13.

49. Ár je vcsíno meni velika; kí je zmo'zen i ſzvéto je imé nyegovo.

50. *I miloſcsa nyegova do národa národov; ki ſzga bojijo. Vőid.* 20, 6.

51. Vcsíno je moucs vu rami ſzvojoj: razegno je te gizdave zmislejnyem ſzrczá nyihovoga. *Es.* 51, 9. 2. *Sam.* 22, 28. 1. *Petr.* 5, 5.

52. Doli je potégno te zmo'zne zſztouczov: i zviſzo je te ponízne. *'Zolt.* 147, 6. *Job.* 5, 11.

53. Te lacsne je napuno zdobrim: i bogácze je odpûſzto prázne. *'Zolt.* 34, 11.

54. Príja◉ je Izraela ſzlugo ſzvojega: da bi ſze ſzpoumeno ſzmilenoſzti. *Es.* 30, 18, 41, 8.

55. (Liki je gúcsao knaſim ocsákom Abrahámi i ſzemeni nyegovomi) na vekke.

56. Oſztánola je pa Mária 'znyom, liki tri mejſzecze: i povrnoula ſze je *nazáj* vu hi'zo ſzvojo.

V. 57. Szpunilo ſze je pa vrejmen O'zébete, da bi rodíla: i porodíla je ſziná.

58. I csûli ſzo ſzouſzidje i rodbine nyé; kaj je zviſzo Goſzpoud ſzmilenoſzt ſzvojo 'znyouv: i radûvali ſzo ſze 'znyouv. *Lûk.* 15, 9.

59. I zgoudilo ſze je vu ouſzmom dnévi: prisli ſzo obrizávat tó dejte: i zváli ſzo je ziménom ocsé nyegovoga Zakariáſa. *Sztv.* 17, 12. *Lev.* 13. 3.

60. I odgovorécsa mati nyegóva ercsé: znikakſim tálom nej; nego Ivan ſze bode zváo.

61. I ercséjo nyej: nikoga nega med tvojov rodbinov; kí bi ſze ſztejm iménom zváo.

62. Kívali ſzo pa ocſi nyegovomi; kak bi ga ſteo zvati.

63. I proſzécſi tábliczo píſzao je govorécſi: Ivan je imé nyegovo. I csűdivali ſzo ſze vſzi.

64. Odprla ſzo ſze pa vűſzta nyegova preczi, i jezik nyegov: i gúcsao je blagoſzlavlajoucſi Bogá. *Mark.* 7, 35.

65. I priſao je na vſze ſztrájh, kí ſzo okoli nyegove hi'ze prebívali: i vu vſzoj bre'znoj Judei raſzgláſene ſzo ete ricsí.

66. I vſzi, kí ſzo csűli eta, djáli ſzo je vu ſzrczé ſzvoje govorécſi: kakoli bode ztoga deteta? I rouka Goſzpodnova je bíla 'znyim.

67. I Zakariás ocsa nyegov napunyen je z-Dűhom ſzvétim; i prorokűvao je govorécſi:

68. Blá'zeni je Goſzpodin Boug Izraela: ár ſze je zgledno i vcsíno je odkűplenyé lűſztvi ſzvojemi. *'Zolt.* 41, 14. *Mát.* 1, 21.

69. I zvíſzo je roug zvelicsanya naſega vu hi'zi Dávidovoj ſzluga ſzvojega. *'Zolt.* 132, 17.

70. Liki je gúcso po vűſztaj ti ſzvéti prorokouv ſzvoji od vekke. *'Zolt.* 72, 1.

71. Da bi náſz oſzloubodo od nepriátelov naſi, i zroké vſzej oni; kí náſz odűrjávajo. *'Zolt.* 106. 10.

72. Da bi ſzmilenoſzt vcsíno zocsákmi naſimi, i ſzpoumeno bi ſze ſzvojega ſzvétoga zákona. *Sztv.* 17, 7. 1. *Mak.* 4, 10.

73. Zpríſzege, ſztero je priſzégno Abrahámi ocſi naſemi, ka nám dá. *Sztv.* 22, 16, 17. *'Zolt.* 105, 9.

74. *Naj brezi ſztrahá, oſzlobodjeni zroké nepriátelov naſi, ſzlű'zimo nyemi.* *Gal.* 1, 4. *'Zid.* 9, 14.

75. *Vu ſzveſztvi i vu praviczi pred nyim vſze dni 'zitka naſega.*

76. I tí dejte, bodes ſze prorok toga víſesnyega zvalou. Ár bos naprej hodo pred líczom Goſzpodna: naj priprávlas potí nyegove. *Es.* 40, 3.

77. I dás ſzpoznanye zvelicsanya lúſztvi nyegovomi na odpúſcsanye grehov nyihovi. *Jer.* 31, 34. *Lúk.* 3, 3

78. Za volo ſzmilenoſzti Bogá naſega, vſteroj je náſz prigledno zhod zviſzikoſzti. *Racs.* 24, 17. *Mal.* 4, 2.

79. Naj ſze ſzká'ze onim; kí ſzo vu kmíczi i vſzenczi ſzmerti ſzidécsi i ravna nogé naſe na pout méra. *Es.* 9, 2. 42, 7. *Mát.* 4, 16.

80. To dejte je pa raſzlo, i krejpilo ſze je vdúhi, i bilou je vu puſztinaj notri do dnévov ſzkázanya ſzvojega pri Izraeli. *Lúk.* 2, 40. 52.

DTÚGI (II.) TÁO.

I. Od Kriſztuſovoga rodjenyá i obrizávanya, 1-21. *II. Od Dev. M. ſzpelávanya*, 22-40. *III. Od Kriſzt. vdvanájſzetom leti dela*, 41-52.

* *Evang. na Koledno Nedelo.*

1, 1. Prigoudilo ſze je pa vu dnévi oni: zísla je zapovid od Auguſtus Czaſzara; da bi ſze ſzpíſzao veſz ſzejt.

2. (Eto ſzpiſzávanye je prvle vcſinyeno bilou, liki je Sírie poglavár bio Czirenius.) *Ján.* 5. 37.

3. Isli ſzo vſzi: da bi ſze zapíſzali, vſzáki vu laſztivno meſzto.

4. Gori je pa ſou i Jo'zef od Galilee zmeſzta Názaretha v-Judeo vu meſzto Dávidovo, ſtero ſze zové Bethlehem, (ár je i on bio zhi'zei 'zlájhte Dávidove.) 1. *Sam.* 16, 4. *Mik.* 5, 2.

5. Ka bi ſze zapíſzao z Máriov ſzebi zarocsenov 'zenouv; ſtera je noſzecsa bíla. *Mát.* 1, 18.

6. Prigoudilo ſzeje pa; gda bi oneva tam bilá: ſzpunili ſzo ſze dnévi; vſteri bi ona rodíla.

7. I porodíla je ſzinà ſzvojega prvorodjenoga; i povíla ga je vplenicze i polo'zila ga je vjaizli záto; kaj ſzo nej meli meſzta vu oſtariji. *Moud.* 7, 4.

8. I bili ſzo paſztérje vu dr'zéli onoj napouli veruſztűvajoucsi i ſztrá'zo dr'zécſi vnocſi nad csrejdov ſzvojov.

9. I ovo angyeo Goſzpodnov je priſztoupo knyim, i dika Goſzpodnova je je okouli vzéla: i zbojali ſzo ſze zvelikov bojaznoſztyov.

10. I ercsé nyim angyeo: *ne bojte ſzé; ár ovo nazviſcsávam vám veliko radoſzt, ſztera bode vſzemi lűdſztvi. Mát.* 1, 21.

11. *Ár ſze je naroudo vám dneſz zvelicsitel; ki je Goſzpon Kriſztus vu Dávidovom meſzti. Es.* 9, 6. *Dán.* 9, 24. 25. 2. *Sam.* 5, 7. 9.

12. I tou je vám znamejnye: nájdete dejte *uplenicze* povíto, polo'zeno vu jaſzli. *Vőid.* 3, 12.

13. I na nágli poſztáne zangyelom vno'zino vojſzke nebeſzke hvalécse Bogá i govorécse: *'Zolt.* 103, 21. *Dán.* 7, 10.

14. Díka na † viſzíni Bougi, i na †† zemli mér, vu ††† lidih pa dopádnenyé.] † *Es.* 57, 19. †† *Rim.* 5, 1. ††† *Es.* 62, 4. *Ef.* 1, 5-9.

Evang. na II. Koledni dén.

15. I prigoudilo ſze je; da bi odſli od nyih vu nebéſza angyelje: ti lidjé paſztérje ſzo erkli edendrűgomi: pojdmo tak do Bethlehema, i poglednimo to zgojeno rejcs; ſztero nám je Goſzpoud oznano. *Vőid.* 3, 3.

16. I sli ſzo gyedrno i najsli ſzo Mário Jo'zeſa i tó dejte polo'zeno vu jaſzlaj

17. Vidoucſi pa razgláſzili ſzo te ricsí, ſztere ſzo nyim povejdane od diteta.

18. I vſzi, kí ſzo csűli, csűdivali ſzo ſze nad onim; ſztera ſzo nyim povejdana od paſztérov.

19. Mária je pa zdr'zála vſze ete ricsí premetávajoucsa *nyé* vu ſzrczi ſzvojem. *Sztv.* 3[illegible], 11.

20. I povrnoli ſzo ſze paſztérje dicséſi i hvaléſi Bogá za vſza; ſztero ſzo csűli, i vidili; liki je nyim povejdano bilou.

* *Evang. na Nouvo leto.*

21. I gda bi fze fzpunilo oſzem dnévov, ka bi fze obrezalo tó dejte, zváno je imé nyegovo Jezus; liki je zváno od angyela prvle, kak fze je poprijalo vu utrobi.] *Sztv.* 17, 12. *Mát.* 1, 21.

* *Evang. na Devicze Márie ocſiſcsávanya dén.*

II. 22. I gda bi fze fzpunili dnévi nyé ocſiſcsávanya pouleg právde Moj'zeſove, gori fzo ga pelali vu Jeru'zálem: da bi ga poſztavili pred Goſzpodna. *Lev.* 12, 2.

23. (Liki je píſzano vu právdi Goſzpodnovoj: kaj vſzáki ſzamecz, kí odpré utrobo, ſzvéti Goſzpodna bode zváni.) *Kőid.* 13, 2. *Racs.* 3, 13.

24. I dáli bi záldov pouleg povejdanya vu právdi Goſzpodna, *eden* pár grlicz, ali dvá mláda golouba. *Lev.* 12, 1.

25. I ovo bio je *eden* cslovik v-Jeru'zálemi; komi je imé Sámeon: i té cslovik, pravicsen i pobo'zni bodoucsi, je csakkao obeſzelié Izraela; i ſzvéti Dűjh je bio nad nyim. *Sztv.* 5, 29.

26. I bilou nyemi je oznanyeno od Dűha ſzvétoga: da nebode vido ſzmrti prvle, kak bode vido Krifztuſa Goſzpodnovoga.

27. I prisao je vu Dűhi vczérkev. I gda bi notri pelali roditelje to dejte Jezuſa, kak bi csiníli pouleg ſzegé te právde za nyega:

28. I on ga je vzéo vu ſzvoja nárocsa i blagoſzlovo je Bogá, i erkao je:

29. *Zdaj odpűſcsávas ſzlugo tvojega, Goſzpodne, pouleg rejcsi tvoje, vu méri.*

30. *Ar ſzo vidile ocsi moje zvelicsanyé tvoje.* Zolt. 98, 2. *Es.* 52, 10.

31. *Stero ſzi pripravol pred liczom vſzega lűſztva.* *Es.* 11, 10. *Ján.* 28, 28.

32. *Szvetloſzt na oznanűvanye poganom i dikoſztvi tvojemi Izraeli.*] *Es.* 42, 6. *Ján.* 13, 47.

* *Evang. na Nedelo po Koledaj.*

33. Jo'zef pa i mati nyegova ſzta ſze csůdivala nad onim; ſtera ſzo povejdana od nyega.

34. I blagoſzlovo je je Símeon, i erkao je Márii materi nyegovoj: ovo ete je polo'zen na ſzpadnenyé i gori ſztanenyé vnougim vu Izraeli, i na znamejnye; komi bodo prouti gúcsali. *Es.* 8, 14. *Tjján.* 28, 22.

35. (I eto tvojo důſo tůdi mecs preſzmekne) naj ſze vő vjávijo vnougi ſzrcz premislávanya. *Iv.* 19, 21.

36. I bíla je *edna* Anna prorokojcza Fanuelova csí zplemena Aſſerſzkoga. Tá je po vnougi dnévi obſztarala 'zivoucsa zmo'zom ſzedem lejt od devojſztva ſzvojega.

37. I bíla je vdovicza, okoli oſzendeſzét i ſtiri lejt: ſtera je nej odſztoupila od czérkvi ſzpőſztmi i zmolítvami ſzlů'zécsa noucs i dén. 1 *Tim.* 5, 5.

38. I ona je vu onoj vőri priſztoupila i vadlůvala je Goſzpodna, i gúcsala je od nyega vſzeim csakajoucſiim odkůplenyé v-Jeru'zálemi.

39. I kak ſzo ſzkoncsali vſzakovacska pouleg Goſzpodnove právde, povrnoli ſzo ſze v Galileo vu ſzvoje meſzto Názareth.

40. Tó dejte je pa raſzlo, i krejpilo ſze je vdůhi, napunyeno zmodrouſztyom; i miloscsa Bo'za je bíla nad nyim.] *Lůk.* 1, 80.

* *Evang. na* 1. *po trí Králi Nedelo.*

III. 41. I sli ſzo roditelje nyegovi vſzako leto vu Jeru'zálem na ſzvétek vůzenſzki. *Vőid.* 23, 15. 17.

42. I gda bi bio dvanájſzet lejt *ſztar*, gori idoucſi oni v-Jeru'zalem pouleg návade ſzvétka. *Právd.* 16, 16.

43. I ſzpunivſi ſze ti dnévi, gda bi ſze nazáj povrnoli oni: tó dejte Jezus je oſztanolo v-Jeru'zálemi; i nej je znao Jo'zef i mati nyegova.

44. Nego ſzta ſtímala; kaj je med poutnikmi.

Sli ſzo *pa eden* dén pouti; i íſzkali ſzo ga med rodbinov i med znánimi.

45. I, gda bi ga ne najsli, povrnoli ſzo ſze v-Jeru'zálem iſzkajoucſi ga.

46. I prigoudilo ſze je po tréj dnévi najsli ſzo ga vu czérkvi ſzedécsega na ſzrejdi med vucſiteli, i poſzlúſajoucsega nyé i ſzpitávajoucsega nyé.

47. Csúdivali ſzo ſze pa vſzi; kí ſzo ga poſzlúſali, nad rázumom i odgovárjanyem nyegovim. *Mát.* 7, 28.

48. I vidoucſi ga leknoli ſzo ſze. I ercsé nyemi mati nyegova: ſzinek, zakaj ſzi nám tak vcsíno? Ovo ocsá tvoj i jaſz zboleznoſztyom ſzva te íſzkala.

49. I ercsé nyima: kaj je, kaj ſzta me íſzkala? neznate; kaj je meni potrejbno biti vu oni; ſtera ſzo Ocsé mojega?

50. I onedva ſzta nej razmela to rejcs; ſtero je nyima pravo. *Lúk.* 9, 45.

51. I doli je ſou 'znyima i ſou je v-Názareth, i bio je podlo'zen nyima. I mati nyegova je zdr'zála vſze ete ricsí vu ſzrczi ſzvojem.

52. I Jezus je gori gyemáo vmodrouſzti i viſzokoſzti, i vmiloſcsi pri Bougi i lidmi.] *I Sam.* 2, 26. *Lúk.* 1, 80. 2, 40.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Od zacsétka csétſzti Ivanove, 1-20. *II. Od Kriſztuſovoga krſzta i 'zlájhte*, 21-38.

I. 1. Vu petnájſzetom leti pa Czaſzarſztva Tiberiás Czaſzara, gda bi poglavár bi Judee Pontius Pilátus, i Strták Galilee Herodes, Filip pa brat nyegov Strták Ituree i Trachonitiske krajíne, i Lizániás Abilene Strták.

2. Za víſesnyi popouv Annáſa i Kajaſáſa vrejmena, je bíla rejcs Bo'za k-Ivani ſzinej Zakariáſovomi vu púſcsávi. *Iv.* 18, 13.

3. I hodécsi po vſzej okouli bodoucſi dr'zélaj Jordána predgao je krſzt povrnenyá na odpůſcsanye grejhov.

4. Liki je píſzano vu knigaj ricséjh E'zaiás proroka govorécsega: gláſz kricsécsega vu půſztíni: *priprávlajte pout Goſzpodnovo, rávne cſinte ſzteze nyegove. Es.* 40, 3. *Mát.* 3, 3. *Lůk.* 1, 76.

5. *Vſzákſi dou ſze naj napuni, i vſzáka gora i gumila ſze ponizi; i naj bodo ta kríva na ravniczo, i skráblanycze na glatke poti.*

6. *I vídilo bode vſzáko tejlo zvelicsánſztvo Bo'ze'* *'Zolt.* 98, 2. *Es.* 53, 10.

7. Pravo je záto lůſztvi, ſtero je vő slo; da bi ſze krſztilo od nyega: zle'zenyé vipere, ſto vám je pokázao bej'zati od príſeſztne ſzrditoſzti?

8. Delajte záto ſzád vrejden pokoure; i ne zacsnite *eſcsé* praviti vu ſzebi: ocso mámo Abraháma. Ár velim vám, kaj je zmo'zen Boug zetoga kaménya zbiditi ſzíní Abrahámi. *Mát.* 3, 9.

9. 'Ze pa i ſzekera je na korenyé drevja polo'zena. Záto vſzáko drejvo, ſtero ne prnáſa dober ſzád, vő ſze vſzicsé, i vu ogyen ſze vr'ze. *Mát.* 7, 19.

10. I pítali ſzo ga lidjé govorécſi: ka bomo tak cſiníli?

11. Odgovorécſi pa velí nyim: kí má dvej ſzůknyi; naj dá tomi, kí nema: i, kí má jejſztvino, priſzpodobno naj dela. 1 *Iv.* 3, 17.

12. Prisli ſzo pa i publikánuske ſze okrſztsávat, i erkli ſzo nyemi: vucsiteo, ka bomo cſiníli?

13 On pa ercsé nyim: nikaj vecs, od zrendelůvanoga vám, ne vzemte.

14. Pítali ſzo ga pa i vitézje govorécſi: i mí ka bomo csiníli? I erkao je nyim: nikoga ne zbíte, nikoga na razvlácsajte, i zadovolte ſze zvaſov plácsov. *Lev.* 19, 13.

15. Gda bi pa lůſztvo csakalo i vſzi bi ſzi mi-

ſzlili vu ſzrczáj ſzvoji od Ivana, nebili on bio Kriſztus?

16. Odgovori Ivan vſzejm govorécſi: jaſz iſztina váſz krſztsávam zvodouv. Ali ide mocsnejſi od méne: koga nej ſzam vrejden; kaj bi nyemi ſoulinczov reménya odvézao: on bode váſz krſzto vu ſzvétom Dúhi i ognyi. *Dján.* 13, 25. *Es* 44, 3.

17. Kí má vejacso vu rouki ſzvojoj i zcsíſzti gúmno ſzvoje i vkúp ſzprávi pſeniczo vu skegyen ſzvoj, pleve pa ze'zgé zognyom nevgáſſenim.

18. Vnouga záto i drúga opominajoucſi naviſcsávao je lúſztvi.

19. Herodes Strták je pa kárán od nyega za volo Herodiáſojcze 'zené Filippa brata nyegovoga, i za volo vſzega, ka je vcsíno húdoga Herodes. *Mark.* 6, 17.

20. Prídao je i tou viſe vſzega: da je i Ivana vu temniczo zápro.

II. 21. Zgoudilo ſze je pa vu krſztsávanyi vſzega lúſztva, okrſzto ſze je i Jezus: i, gda bi molo, oudprla ſze je néba. *Mát.* 3, 13. 16.

22. I doli je ſou Dújh ſzvéti vtelovnom obrázi, liki goloub, na nyega; i vcſinyen je gláſz znebéſz govorécſi: *ti ſzi on moj lúbléni ſzin; vtebi ſze mi je dopadnolo. Mát.* 3, 17. *Es.* 42, 1. *Col.* 1, 23.

23. I on, Jezus, je zácsao biti, liki tréſzeti lejt ſztar, bodoucsi (liki ſzo ſtímali) ſzin Jo'zefov, kí je bio Elia.

24. Mathata, Levia, Melkia, Janna, Jo'zefa.

25. Matathiáſa, Amoſa, Nauma, Eslia, Naggaja.

26. Maatha, Matathiáſa, Semia, Jo'zefa, Juda.

27. Joanna, Riſza, Zorobábela, Szalathiela, Neria.

28. Melchia, Addia, Koſzáma, Elmodáma, Era.

29. Jo'zia, Eliezera, Jorama, Matathia, Levia.

30. Simeona, Juda, Jo'zefa, Jonana, Eliákima.

31. Melea, i Menána, Matathía, Náthana, Dávida.

32. Jeſſea, Obeda, Booza, Salmona, Naaſſona.
33. Aminadába, Aráma, Esrona, Fáreſa, Juda.
34. Jákoba, I'zaáka, Abraháma, Thára, Náchora.
35. Sarucha, Rágava, Faleka, Ebera, Salaa.
36. Kajnana, Arfaxada, Sema, Noa, Lámecha.
37. Matu'zálema, Enocha, Járeda, Malaleela, Kajnána.
38. Enoſa, Setha, Adama, Bogá.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Od Kriſztuſovoga vu pûſcsávi ſzkûsávanya. 1-13. *II. Zacsne ſzvojo proroczko cseſzt.* 14-30. *III. Zgánya vragé.* 31-41. *IV. Moi vu pûſcsávi.* 42-44.

I. 1. Jezus pa pun ſz-Szvétim Dûhom, povrno ſze je od Jordána i pelan je vdûhi vu pûſcsávo. *Mát.* 4, 1.

2. Gde je ſtirideſzét dni ſzkûsávani bio od vrága; i nikaj je nej jo vu dnévi oni; i, gda bi ſze oni ſzpunili, obſzlejdnyim je ogládo.

3. Erkao nyemi je pa vrág: csi ſzi Szin Bo'zi; povej kamni etomi, naj bode krûh.

4. I odgouvoro je nyemi Jezus govorécſi: *piſzano je; kaj nej ſz-ſzamim krûhom bode 'zivo cslovik; nego vſzákom ricsjom Bo'zom. Právd.* 8, 3.

5. I, gda bi ga pelao vrág na *edno* viſziko gorou, pokázao nyemi je vſze králevcſine toga ſzvejta vu *ednoj* pikniczi vrejmena.

6. I ercsé nyemi vrág: tebi d m vſzo eto oblâſzt, i díko nyihovo; ár je meni dána; i, komi jo ſcsém, *tomi* jo dám.

7. Záto, tí csi bos molo pred menom, vſza bodo tvoja.

8. I odgovorécsi nyemi erkao je Jezus: idi kraj od méne Satan. Ár je píſzano: *moli Goſzpodnoga Bogá tvojega, i nyemi ſzamomi ſzlû'zi. Právd.* 6, 13.

9. I pelao ga je v-Jeru'zálem, i poſztavo ga

je na perotniczo czérkvi, i erkao je nyemi: Csi ſzi Szin Bo'zi, vrzi ſze odnut doli.

10. Ár je píſzano: kaj angyelom ſzvojim zapovej od tébe; naj te varjejo. *'Zolt.* 91, 11. 12.

11. I kaj te na roké vzemejo; da ſzkákſim tálom ne vdáris vkamen nogou tvojo.

12. I odgovorécsi erkao je nyemi Jezus: povejdano je, ne ſzkűsávaj Goſzpodna Bogá tvojega. *Právd.* 6, 16.

13. I, gda bi ſzkoncsao vſze ſzkűsávanye te vrág, odíſo je od nyega do csaſza.

II. 14. I povrno ſze je Jezus vu moucsi dűha v-Galileó: i vő je zíſao gláſz od nyega po czejloj okouli bodoucsoj krajíni. *Mát.* 4, 23.

15. I on je veſio vu nyihovi ſzpráviſcsaj; i vſzi ſzo ga dícsili.

16. I priſao je v-Názareth, gde ſze je gori zhráno; i notri je ſou pouleg ſegé ſzvoje vu dnévi ti ſzobout vu ſzpráviſcse, i gori je ſztano, da bi lteo *piſzmo. Mát.* 13, 53. 54.

17. I dáne ſzo nyemi knige Eſaiás proroka: i gda bi te knige oudpro, najſao je meſzto, gde je bilou píſzano: *Es.* 61, 1.

18. *Dűjh Goſzpodnov je nad menom: záto me je namazao; na nazviſcsávanye Evangyelioma ſziromákom me je poſzlao, vrácsiti te potrtoga ſzrczá, predgati vouznikom odpűſcsanye, i ſzlejpim preglédanye, odpiſzliti zlámane vu odpűſcsanyi.*

19. *Predgat leto Goſzpodnovo to priétno. Lev.* 25, 10. 2 *Kor.* 6, 2.

20. I, gda bi zaſzűkao te knige: nazáj je je dáo ſzlugi *i* ſzeo ſzi je: i vſzej ocsí ſzo vu ſzpráviſcsi na nyega bilé obrnyene.

21. Zácsao je pa praviti nyim: dneſz je ſzpunyeno píſzmo eto vu vűhaj vaſi.

22. I vſzi ſzo nyemi ſzvedouſztvo dávali; i csűdivali ſzo ſze nad timi miloſztivnimi ricsmi;

ſtere ſzo ſzhájale zvűſzt nyegovi, i pravili ſzo: nej je ete ſzin Jo'zefov? *Es.* 50, 4. *Mát.* 13, 55.

23. I ercsé nyim: kapa, liki mi pravili bodete eto priſzpodobnoſzt: Vrács, zvrácsi ſzám ſzebé. Sterakoli ſzmo csűli vcsinyena vu Kapernaumi, vcsíni i eti vu tvojoj domovini. *Mát.* 13, 54.

24. Ercsé pa: *Zaiſztino velim vám; kaj je ni eden prorok nej priéten vu domovini ſzvojoj. Mát.* 13, 57.

25. Vu iſztini pa velim vám: vnouge vdovicze ſzo bilé vu dnévi Eliáſa v-Izraeli; gda je zaprta bíla néba trí lejta i séſzt mejſzeczov *tak;* da je veliki glád grátao na vſzoj zemli. 1 *Král.* 17, 1. 9.

26. I *dőnok* ni kednoj 'znyih je nej poſzlan Eliás nego vu Sarepto Sidona k'zeni vdoviczi.

27. I vnougi gobavczi ſzo bilí za Elizeuſa proroka v-Izraeli: i niſcse ji je nej ocſiſcseni; nego Náaman Siriánſzki. 2 *Král.* 5, 14.

28. I napunyeni ſzo vſzi ſzrditoſztyom vu ſzpráviſcsi; kí ſzo eta ſzlíſali.

29. I gori ſztanovſi vő ſzo ga vrgli zmeſzta: i pelali ſzo ga na vrih brigá, na kom je nyihovo meſzto bilou zozídano; da bi ga doli ſzűnoli.

30 On pa prejk po ſzrejdi nyih idoucsi odíſao je. *Iv.* 8, 59.

III. 31. I doli je ſou v-Kapernaum meſzto Galilee, i vcſio je je vu Szobottáj. *Mát.* 4, 10.

32. I csűdivali ſzo ſze nad vcsenyejm nyegovim: ár je vu obláſzti bíla rejcs nyegova. *Mát.* 7, 28. 29.

33. I bio je vu ſzpráviſcsi *eden* cslovik: ſteri je necsíſztoga vraj'zega dűhá meo, i zvelikim gláſzom je gori ſzkrícsao.

34. Govorécſi: Ah! ka nám je ſztebom Jezus Názarenſzki? Priſao ſzi, da bi náſz pogűbo? znám te, ſto ſzi: on ſzvéti Bo'zi *Lűk* 1, 35.

35. I poſztráiſao ga je Jezus govorécsi: obnejmi, i vő idi 'znyega. I vrgao ga je te vrág na

ſzrejdo; i vô je ſou od nyega: *ali* nikaj nyemi je nej skoudo.

36. I prisao je ſztrájh na vſze, i zgovárjali ſzo ſzi med ſzebom govorécsi: ka je tou za rejcs, kaj vu obláſzti i moueſi zapovidáva tim necsiſztim dûhom, i vô idejo? *Mát.* 4, 23.

37. I vô je zísao gláſz od nyega vu vſze meſzto okouli bodoucsega dr'zéla.

38. Gda bi pa gori ſztano vô idoucsi zſzpráviſcsa, ſou je notri vu hi'zo Símonovo. Punicza pa Símonova je veliko trésliko mejla; i proſzili ſzo ga za nyou. *Mát.* 8, 14.

39. I poſztanovſi pred nyouv poſtrájſao je to trésliko, i nihála jo je; i preczi gori ſztanovſi ſzlû'zila nyim je.

40. Doli idoucse pa ſzuncze, vſzi, kí ſzo meli nemocsne vu rázlocsni betégi, pripelali ſzo je knyemi: on je pa na vſzáksega onih roké gori djáo i zvrácso je je.

41. Vô ſzo pa sli i vrazjé od vnougi kricsécsi govorécſi: tí ſzi Kriſztus ov Szin Bo'zi. I poſtrájſavſi je nej nyim je dopûſzto gúcsati: ár ſzo znali; kaj je on Kriſztus.

IV. 42. Gda je padén grátao: vô idoucsi ſou je vu pûſzto meſzto; i lûſztvo ga je iſzkalo, i prisli ſzo notri do nyega; i zdr'závali ſzo ga, da bi ne odhájao od nyih.

43. On je pa erkao nyim: i drûgim mejſztam mi je potrejbno nazviſcsávati králeſztvo Bo'ze; ár ſzam náto poſzlani.

44. I predgao je vu ſzpráviſcsaj Galilee.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Od Petrovoga rib lovlenyá. 1-12. *II. Od gobavcza ocſiſcsávanya.* 12-16. *III. Od 'zlakom vdárjenoga.* 17-26. *IV. Od Mátajovoga pozványa.* 27-39.

* *Evang. na V. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

I. 1. Prigoudilo ſze je pa, gda bi ſze lűſztvo tiſzkalo knyemi za poſzlűſanya rejcſi Bo'ze; i on je ſztáo pouleg jezere Genezaret. *Mát.* 13, 2.

2. I vido je dvej ládji ſztojécsevi kre jezere; ríbicske ſzo pa vő odísli 'znyih vlaké prát. *Mark.* 1, 16.

3. Sztoupivſi pa vu edno ti ládj, ſtera je bíla Símonova; proſzo ga je, ka bi jo od zemlé odpelao *edno* malo; i ſzedécſi vcſio je ſzte ládje to lűſztvo.

4. Gda bi pa hejnyao gúcsati, erkao je Símoni: pelaj na globocsíno, i pűſztite vlaké vaſe na lovlenyé. *Iv.* 21, 6.

5. I odgovorécſi Símon ercsé nyemi: Meſter, czejlo noucs ſzmo delali, i nikaj ſzmo nej zgrabili; ali na rejcs tvojo raſzpreſztrém te vlák.

6. I tou csinécſi veliko vno'zino ríb ſzo vnyega záprili: trgao ſze je pa vlák nyihov.

7. I kívali ſzo tiváriſom vu drűgom ládji bodoucſim; da bi prisli, i pomágali bi nyim; i prisli ſzo, i napunili ſzo obej ládji *tak*; da bi ſze pográ'zale.

8. Vidoucſi pa Símon Peter, ſzpadno je k kolenám Jezuſovim, govorécſi: odídi od méne, Goſzpodne; ár ſzám jaſz grejsni cslovik. *Lűk.* 8, 37.

9. Ár ga je groza obvzéla i vſze, kí ſzo 'znyim bilí, nad lovlenyem ríb, ſtere ſzo zgrabili.

10. Priſzpodobno pa i Jakoba i Ivana Sziní Zebedeuſove, kí ſzo bilí tiváriske Símonovi. I erkao je Símoni Jezus: ne boj ſze, od eti máo bodes lidí lovio. *Mát.* 4, 18. 21.

11. I pelavſi te ládje kzemli, nihávſi vſza, naſzledűvali ſzo nyega.]

II. 12. I prigoudilo ſze je; gda bi on bio vu eduom ti mejſzt; i ovo *eden* mou'z pun gobe;

i vidoucsi Jezusa szpadnovsi na obrász, prosz
ga je erkoucsi: Goszpodne, csi scsés, more
me ocsiszti.

13. I vtégnovsi rokou dotekno sze ga je er
koucsi: scsém, ocsiszti sze. I preczi je ta gob
odísla od nyega.

14. I on nyemi je zapovedao, naj nikomi n
povej: nego idi *praj*, ino sze poká'zi popi, i ál
dúj za ocsicsávanye tvoje, liki je zrendelúvao
Moj'zes na szvedouszto nyim. *Mát.* 8, 4. *Lev.* 14, 2.

15. Razísla je pa od toga bole ta rejcs od nye
ga: i vkúp sze je szpravilo lúsztva vnogo posz
lúsat i vrácsit sze od nyega od nemocsnouszt
szvoji.

16. On je pa odísao vu púscsávo i molo je *Bogá*

III. 17. I prigoudilo sze je vu ednom ti dné
vov, gda bi on vcsio: szedeli szo *pred nyim* Fa
rizeuske i právde vucsitelje, kí szo prisli zev
szej mejzt Galilee i Judee i Jeru'zálema; i mouc
Goszpodnova je bila, stera je nyé vrácsila.

18. I ovo mo'zjé noszécsi na poszteli *ednoga*
csloveka; kí je bio 'zlakom vdárjeni: i íszkali
szo, kakda bi ga notri neszti mogli, i djáti pred
nyega. *Mát.* 9, 2

19 I, gda bi ne najsli, kákda bi ga notri
neszli za volo lúsztva, gori idoucsi na hi'zo
po cziglenoj sztrehi szo ga doli púsztili szposzte
lov vrét na szrejdo pred Jezusa.

20. I vidoucsi vôro nyihovo ercsé nyemi:
cslovik, odpúscseni szo tebi grejhi tvoji. *Lúk.*
7, 48.

21. I zácsali szo szi premislávati piszácske i
Farizeuske govorécsi: sto je té, kí gucsí eto
preklészstvo? sto more odpiszti grejhe; nego
szám Boug? *'Zolt.* 32, 5. *Es.* 43. 25.

22. Gda bi pa Jezus szpoznao premislávanya
nyihova, odgovorécsi ercsé nyim: ka premis
lávate vu szrczáj vasi?

23. Ka je le'zi erczi: odpûſcsávajo ſze tebi grejhi tvoji? ali povedati: ſztani i hodi?

24. Naj pa znáte; kaj obláſzt má Szin cslovecſi na zemli odpûſcsávati grejhe (ercsé tomi 'zlakom vdárjenomi:) tebi velim, ſztani gori i vzemi gori poſztelo tvojo, idi vu hi'zo tvojo.

25. I preczi gori ſztánovſi pred nyimi, gori je vzéo *ono*, na kom je le'zao, *i* odíſao je vu hi-'zo ſzvojo dicsécsi Bogá.

26. I groza je obvzéla vſze, i dícsili ſzo Bogá i napunili ſzo ſze zſztrahom govorécsi: ne ſtímana dugoványa ſzmo dneſz vidili.

IV. 27. I po eti je vô ſou, i vido je *ednoga* mautnara, po iméni Levia, ſzedécsega na mauti i ercsé nyemi: naſzledûj me.

28. I on je tá niháo vſza, gori je ſztano i naſzledûvao ga je.

29. I napravo nyemi je veliki máo te Levi vu hi'zi ſzvojoj, i bilou je doſzta lûſztva publikánuſov i drûgi, kí ſzo bilí 'znyimi pri ſztoli ſzedécſi.

30. I mrmrali ſzo piſzácske nyihovi i Farizeuske prouti vucseníkom nyegovim govorécsi: zakaj zpublikánusmi i grejsnikmi jejte i piéte? *Iv.* 6, 43. 61.

31. I odgovorécsi Jezus ercsé nyim: *ne potrebûjo ti zdravi vrácsa; nego ti betésni.*

32. *Nej ſzam priſao zvát pravicsne: nego grejsnike na pokouro. Lûk.* 19, 10. *I. Tim.* 1, 15.

33. Oni ſzo pa erkli knyemi: zakaj ſze vucseníczke Ivanovi poſztijo cseſztou i molítve csiníjo, priſzpodobno i Farizeuſovi; tvoji pa jejjo i piéjo?

34. On nyim je pa erkao: jeli morete csiniti, naj ſze ſzinovje goſztûvanya poſztijo; dokecs je 'znyimi 'zenin? *Es.* 62, 5. 2. *Kor.* 11, 2.

35. Prído pa dnévi, i teda ſze kraj vzeme od nyih 'zenin, teda ſze poſztili bodo vu oni dnévi.

36. Pravo nyim je pa i eto príliko: nifcse ne dejva nouvoga gvanta záplato na fztári gvant; nacfi i to nouvo rafzpráfcsi, i ktomi fztáromi fze ne glíha nouvoga fzúknya záplata. *Mát.* 9, 16.

37. I nifcse ne vlejva nouvo víno vu fztáro poſzoudo: nacsi rafztrga nouvo víno to poſzoudo, i ono vô fztecsé i poſzouda fze pogibí.

38. Nego nouvo víno vu nouvo poſzoudo vlejvajo, i obouje fze zdr'zí.

39. I nifcse, kí fztáro pié, fcsé preczi nouvo. Ár velí: to fztáro je bougse.

SÉSZTI (VI.) TÁO.

I. Vſzobotto vlati trgajo vucseníczke 1-5. *II. Poſzejkenyena rouka fze zvrácfi* 6-11. *Dvanájfzet fze ji odloucsi na Apoſtole* 12-19. *IV. Bre'zna predga* 20-49.

I. 1. Prigoudilo fze je pa vu drûgoj Szobotti po prvoj; da bi ſou on po ſzejtvi: i trgali ſzo vucseníczke nyegovi vlatí i jeli ſzo je vô menoucſi zrokami. *Mát.* 12, 1. *Právd.* 23, 25.

2. Níki pa z-Farizeuſov ſzo nyim erkli: ka csiníte tou, ſtero je nej ſzlobodno csiniti vu ſzobottáj?

3. I odgovorécsi nyim Jezus erkao je: nitou ſzte nej ſteli; ka je vcsíno Dávid, gda je lacsen bio on, i kí ſzo 'znyim bilí? 1. *Sam.* 21, 6. *Mát.* 12, 3.

4. Kakda je notri sou vu hi'zo Bo'zo, i te lebe poſztávlenya je vzéo ino jo, i dáo jej i onim, kí ſzo 'znyim bilí: ſtere je nej ſzlobodno jeſzti nego ſzamim popom. *Vôid.* 39, 33. *Lev.* 8, 31. 24, 9.

5. I pravo je nyim: haj je Szin cslovecſi Goſzpoud i Szobotte. *Mát.* 12, 8.

II. 6. Prigoudilo fze je pa i vu drûgoj Szobotti; gda bi notri ſou vu ſzpráviſcse i vcſio

bio je tam *eden* cslovik i rouka nyegova dejszna je szűha bíla.

7. Kebzűvali szo pa *na* nyega piszácske i Farizeuske, csi bi vszobotto vrácso: da bi najsli to'zbo na nyega. *Luk.* 14, 1.

8. On je pa vido premislávanya nyihova: i ercsé tomi csloveki szűho rokou majoucsemi: sztani gori, i sztoj naj szrejdi. On pa gori sztánovsi, sztao je.

9. Ercsé pa nyim Jezus: nikaj bom vász pitao; jeli je szlobodno vszobottáj dobro csiniti; ali hűdo csiniti? dűso obdr'zati, ali pogibiti?

10. I okouli poglednovsi vsze nyé, ercsé tomi csloveki: vtégni rokou tvojo. On je pa tak vcsino: i nazáj je posztánola rouka nyegova zdrava, liki ta drűga. 1. *Král.* 13, 6.

11. Oni szo sze pa napunili znepametnosztyom: i zgucsávali szo szi med szebom; ka májo vcsiniti Jezusi?

III. 12. Prigoudilo sze je pa vu dnévi oni: vő je sou na brejg molit; i bio je, prenoucsűvajoucsi, vu molítvi Bo'zoj.

13. I, gda je dén grátao, prízvao je vucseníke szvoje: i vő je odébrao 'znyih dvanájszet; stere je i Apostole imenűvao. *Mát.* 10, 1. *Jos.* 4, 4. 8.

14. (Símona, steroga je imenűvao i Petra, i Andrása brata nyegovoga, Jakuba i Ivana, Filipa i Brtalana.

15. Mátaja i Tomása, Jakuba Szinà Alfeusovoga, i Símona zvánoga Zelotesa.

16. Jádasa Jakubovoga *brata*, i Judas Iskariotesa; ki je i odávecz grátao.)

17. I doli idoucsi 'znyimi sztano je na polszkom meszti; i sereg vucseníkov nyegovi i vno'zina veliko lűsztva od vsze Judee i Jeru'zálema, i pri mourji sztojécsi z-Tíruša i Sídona prisli szo

ga poſzlúſat i vrácſit ſze od betegouv ſzvoji. *Mát.* 4, 26. *Mark.* 3, 7.

18. I *doſzta* zburkani od necsíſzti dúhouv: i zvrácſili ſzo ſze.

19. I vſze lúſztvo je, íſzkalo *priliko;* ... bi ſze ga doteknoti mogli. Ár je moucs od ... vega vő zhájala i vſze je zvrácsila. *Mát.* 14, ...

IV. 20. I on prizdignovſi ocsí ſzvoje na vucse-níke ſzvoje ercsé: bla'zeni ſzte *vi* ſziromáczke; ár je vaſe králeſztvo Bo'ze. *Mát.* 5, 3-11.

21. Blá'zeni ſzte, kí ſzte zdaj lacsni: ár ſze naſzítite. Blá'zeni ſzte, kí ſze zdaj joucsete: ár ſze ſzmejáli bodte.

22. Blá'zeni bodete; gda bodo vász odúrjávalilidjé, i gda vász odloucsijo, i pſzúvali bodo i vő vr'zejo imé vaſe, liki húdo, za volo Sziná cslovecsega.

23. Radújte ſze vu onom dnévi i veſzélte ſze: ár ovo veliki je vas nájem vu nebéſzaj. Ár ſzo rávno tak csiníli prorokom ocseve nyihovi.

24. Ali jaj vám bogáczi! ár máte obeſzeljé vaſe. *Zolt.* 17, 14. *Lúk.* 16, 15.

25. Jaj vám napunyeni! ár lacsni bodete. Jaj vám; kí ſze zdaj ſzmijéte: ár ſze 'zaloſztíli i plakali bodete. *Es.* 65, 13. *Jak.* 4, 9. 5, 1.

26. Jaj vám: gda vám vſzi lidjé dobro gúcsali bodo: ár ſzo rávno tak csiníli krivim prorokom ocseve nyihovi.

27. Ali vám právim poſzlúſajoucſim: lúbite nepriátele vaſe; dobro cſinte zonimi; ki vász odúrjávajo. *Vőid.* 23, 4. *Pril.* 25, 21. *Rim.* 12, 14.

28. Blagoſzlávlájte one; kí vász preklinyávajo: i molte za one; kí vász ogrizávajo. *Lúk.* 23, 34.

29. Kí te vdári po ednom líczi; obrni nyemi i to drúgo: i od toga; kí ti pláſcs gyemlé, i ſzúknye ne bráni. *Mát.* 6, 39, 40.

30. Vſzákomi pa, kí te proſzi, dáj: i od tiſztoga, ki ona, ſtera ſzo tvoja, odneſzé, ne proſzi nazáj. *Mát.* 5, 42.

31. *I kak ſcsète, naj vám csinijo lidjé; i vi cſinte nyim rávno tak. Tob.* 4, 16.

32. I, csi lůbite one, kí vász lůbijo, káksa miloscsa vám bode? Ár i grejsniczke lůbijo one; kí nyé lůbijo. *Mát.* 5, 46.

33. I, csi *tiſztim* dobro csiníte, kí vám dobro csiníjo, káksa miloſcsa vám bode? Ár i grejsniczke tou csiníjo.

34. I, csi poſzoudite *onim*, od ſteri ſze vůpate nazáj vzéti, káksa miloſcsa vám bode? Ár i grejsniczke grejsnikom poſzoudjávajo, naj nazáj vzemejo priglihna. *Právd.* 15, 7, 8. *Mát.* 5, 42.

35. Nego lůbte nepriátele vaſe, i dobro cſinte, i poſzoudite nikaj nazáj ne vůpavſi: i bode vas nájem veliki; i bodete ſzinovje toga víſesnyega. Ár je on dobrotiven ktim nezahválnim i hůdim. *'Zolt.* 37, 26. *Mát.* 5, 45.

* *Evang. na IV. po ſz. Trojſztvi Nedelo.*

36. Zató bojdite miloſztivni; liki je i Ocsa vas miloſztiven. *Zak.* 7, 9. *'Zolt* 103, 8. 13.

37. I ne ſzoudite, i ne bodte oſzodjeni: ne ſzkvarjůjte, i ne bodte ſzkvarjeni. Odpůſztite, i odpiſztí ſze vám. *Mát.* 7, 1. *Rim.* 2, 1.

38. Dájte i dá ſze vám: mero dobro, naklácseno, i natrouſeno i prejk tekoucso vu nárocsa vaſa vám dájo. Ár ſterov mejrov bodte merili, ſztiſztov bode vám nazáj merjeno:

39. Erkao je pa nyim príliko: jeli more ſzlejpi ſzlejpoga voditi? ne, li obá vu jamo ſzpádneta? *Es.* 42, 19.

40. Nej je vucseník vecs od vucsitela ſzvojega: popolni je pa vſzáki; csi je, liki vucſiteo nyegov. *Iv.* 13, 16.

41. Ka pa gledas trouho vu ouki brata tvoje-

ga; a trám pa vu tvojem laſztivnom ouki ne vzemes na pamet?

42. Ali kakda mores erczi brati tvojemi: brat, niháj, naj vő vr'zem trouho, ſtera je vu ouki tvojem; ſzám pa vu ouki tvojem tramá ne vídis? Szkazlívecz, vr'zi vő prvle trám zoká tvojega: i teda glédaj; da vő vr'zes trouho zoká brata tvojega.] *Mát.* 7, 5.

43. Ár je nej dobro *tiſzto* drejvo; ſtero gníli ſzád prináſa: niti je nej gnílo drejvo, ſtero dober ſzád prináſa. *Máj.* 7. 17. 12, 33.

44. Ár vſzákse drejvo ſze zlaſztivnoga ſzáda ſzpozna: ár ztrnya ne beréjo fige, niti zſcsípka ne trgajo grozdje.

45. Dober cslovik zdobroga kincsa ſzrczá ſzvojega dobro prináſa *naprej*: i te lagoji cslovik zlagojega kincsa ſzrczá ſzvojega lagoje naprej prináſa. Ár zobilnoſzti ſzrczá gucsíjo vúſzta nyegova. *Mát.* 12, 35.

46. Ka me pa zovéte Goſzpodne, Goſzpodne: i ne csiníte, ka velim?

47. Vſzáki, kí kmeni príde i poſzlúſa ricsi moje, i csiní je, poká'ze vám komi je priſzpodoben. *Mát.* 7, 24.

48. Priſzpodoben je kcslovcki czimprajoucsemi hi'zo; kí je ſzkopao i zgloubao i polo'zo je fundamentom na pecsíni: gda je pa povouden poſztánola; vdaro je potok vhi'zo ono; i nej je je mogao genoti: ár je na pecsíni fundáli vana bíla. *'Zolt.* 40, 3. *'Zid.* 2, 1.

49. Kí je pa ſzlíſao i nej je csinio: priſzpodoben je kcsloveki czimprajoucsemi hi'zo na zemli brezi fundamentoma; vſtero je vdaro potok, i preczi je ſzpádnola, i vcsinyeni je ſzpadáj hi'ze one veliki. *Mát.* 7, 26. 27. *'Zid.* 10, 26.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. Od ſztotnikovoga ſzluga. 1-10. *II. Nainſzke vdovicze ſzin gori ſztáne.* 11-17. *III. Od Ivanovoga ſzpoſzlanya.* 18-35. *IV. Od pokouro csinécse 'zené.* 36-50.

1. 1. Gda bi pa ſzpuno vſze ſzvoje riczí na poſzlůsanye lůſztva, notri je ſou v-Kapernaum. *Mát.* 8, 5.

2. Nikoga ſztotnika ſzluga pa beté'zen bodoucsi ſze je k-konczi pribli'závao, kí nyemi je bio drági.

3. Szliſavſi pa od Jezuſa poſzlao je knyemi te ſztariſe 'Zidovov proſzécſi ga, da pridoucsi zvrácsi ſzlugo nyegovoga.

4. Oni pa pridoucsi k-Jezuſi, proſzili ſzo ga gyedrno govorécsi: kaj je vrejden, komi tou vesinís.

5. Àr lůbi nas národ, i ſzpráviſcse nám je on poczimprao.

6. Jezus je pa ſou 'znyimi. Gda bi pa ne bi dalecs bio od hi'ze, poſzlao je knyemi te Sztotnik priátele ſzvoje govorécsi nyemi: Goſzpodne, ne trůdi ſze; ár ſzam nej vrejden, ka bi notri ſou pod ſztreho mojo.

7. Záto ſzam i ſzamoga ſzebé nevrejdnoga dr'zao, ka bi ktebi ſou: nego erczi zricsjom i ozdrávi ſzluga moj.

8. Àr ſzam i jaſz cslovik pod oblášzt poſztávleni, i mám pod menom vitéze; i ercsém etomi: idi, i ide; i drůgomi, prídi, i príde; i ſzlůgi mojemi: csíni tou, i csiní. *'Zolt.* 101, 2. 6. 7.

9. Gda bi pa eta Jezus csůo; csůdivao ſze je nad nyim, i obrné ſze knaſzledůvajoucsemi nyega lůſztvi ercsé: velim vám; ni vu Izraeli ſzam tákso vőro nej najſao. *Iv.* 11, 21.

10. I gda bi ſze povrnoli ti poſzlani nazáj vu

hi'zo: najsli ſzo toga beté'znoga ſzlugo ozdráv-lenoga. *Zolt.* 46, 2.

* *Evang. na XVI. po ſz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 11. I prigoudilo ſze je potom; ſou je Jezus vu meſzto ſtero ſze zové Nain: i sli ſzo 'znyim vucseníczke nyegovi vnougi, i doſzta lúſztva.

12. Gda ſze je pa priblí'zao kvrátam toga meſztá: ovo nesen je vő *eden* mrtvi; kí je bio materé ſzvoje jedinorodjeni ſzin; i ona je vdovicza *bila*; i vnogo lúſztva toga meſzta je bilou 'znyouv.

13. I, gda bi jo vido Goſpoud, ſzmilúvao ſze je nad nyouv i erkao je nyej: ne joucsi ſze. *Mát.* 9, 36.

14. I priſztoupivſi dotekno ſze je skrinye (kí ſzo ga pa neſzli, ſztanoli ſzo) i ercsé: mladénecz, tebi velim; ſztani gori. *Mark.* 5. 41. *Ján.* 9, 40.

15. I gori ſze je opravo te mertvecz, i zácsao je gúcsati, i dáo ga je materi nyegovoj. 1. *Král.* 17, 23. 2. *Král.* 4, 36.

16. Vzéo je pa ſztrájh vſze; i dicſili ſzo Bogá govorécſi: kaj je prorok veliki ſztano med nami; i, kaj je prigledno Boug lúſztvo ſzvoje. *Právd.* 18, 15.

17. I vő je zísla ta rejcs vu czejloj Judei od nyega i vu vſzoj okouli bodoucsoj dr'zéli] *Mát.* 9, 26.

III. 18. I naſzvejſztili ſvo Ivani vucseníczke nyegovi vſza eta. *Mát.* 11, 2.

19. I gda bi prizvao dvá níka vucseníkov ſzvoji Ivan, poſzlao nyiva je k-Jezuſi govorécſi: tí ſzi te pridoucſi, ali bomo drúgoga csakali?

20. Gda bi pa ti mo'zjé knyemi prisli erkli ſzo: Ivan krſztitelo je poſzlao náſz ktebi govorécſi: ti ſzi te pridoucſi, ali pa drúgoga mámo csakati?

21. Vu onoj vôri je ji pa doſzta zvrácso od betegouv i bicsov i dûhouv hûdi, i vnougim ſzlejpim je darûvao pogléd.

22 I odgovorécſi Jezus ercsé nyim: idoucsi oznante Ivani, ſtera vídite, i csûjete; kaj ſzlejpi preglédávajo, plantavi hodijo, gobavczi ſze ocsiſcsávajo, glûhi csûjejo, mrtvi gori ſztanyûjo, ſziromákom ſze Evangyeliom nazviſcsáva. *Mát.* 11, 5.

23. *I blá'zen je: ki ſze vu meni ne ſzpácsi.*

24. Gda bi pa odísli nazviſcsávczi Ivana; zácsao je *Jezus* gúcsati klûſztvi od Ivana: ka ſzte vô sli vu pûſcsávo glédat? trſzt od vôtra vugibajoucso?

25. Ali ka ſzte vô sli vidit? csloveka vu mejhkom gvanti oblecsenoga? Ovo, *ki ſzo vu* ſzvetlom gvanti, i vradoſzti 'zivéjo, vu králeſzki hi'zaj ſzo.

26. Ali ka ſzte sli vô vidit? proroka? Zaiſztino velim vám, i véksega od proroka.

27. Té je, od ſteroga je píſzano: ovo jaſz posílam angyela mojega pred líczom tvojim; kí priprávi pout tvojo pred tebom. *Mal.* 3, 1.

28. Ár velim vám; vékſi med porodjenimi od'zén prorok od Ivana krſztitela je ni eden nej: te náj ménſi pa vu králeſztvi Bo'zem je dônok vékſi od nyega.

29. I vſze lûſztvo, ſtero je eto csûlo, i publikánuske ſzo pravicsnoga pravili Bogá okrſztivſi ſze z-Ivanovim krſztom.

30. Farizeuske pa i právdeniczke ſzo tanács Bo'zi zavrgli prouti ſzebi, i nej ſzo ſze *dáli* od nyega krſztiti.

31. Erkao je pa Goſzpoud: komi bom záto priglihávao lidí národa etoga? i komi ſzo priſzpodobni?

32. Priſzpodobni ſzo kdeczi na pláczi ſzedéesoj i kricsécsoj edendrûgomi i govorécsoj:

'zveglárili ſzmo vám, i nej ſzte pléſzali; placsno peſzen ſzmo vám popejvali, i nej ſzte ſze joukali.

33. Ár je prisao Ivan krſztiteo; ne jej krůha, ni vína ne pijé, i právite: vragá má.

34. Prisao je Szin clovecsi; jej i pijé, i právite: ovo cslovik po'zirávecz i vína pivecz, publikánuſov priáteo i grejsnikov.

35. I ſzpravicsena je modrouſzt od vſzej ſzvoji ſzinouv. *Mát.* 11, 19.

IV. 36. Proſzo ga je pa níki z Farizeusov; naj jej 'znyim. I notri idoucsi vu hi'zo Farizeuſovo doli ſzi je ſzeo.

37. I ovo *edna* 'zena vu *onom* meſzti, ſtera je bíla grejsnicza, gda bi zvejdila, kaj je *Jezus* doli ſzeo vu hi'zi Farizeuſovoj, prineſzla je *eden* alabaſtrom mazala. *Mát.* 26, 6.

38. I ſztojécsa pri nogáj nyegovi odzajaj plakajoucsa zacsne skropiti nogé nyegove ſzkuzami; i zvlaſzmí glavé ſzvoje je bríſzala, i kůsůvala nogé nyegove, i mázala zmazalom. *Mát.* 9, 20.

39. Vidoucsi pa eto Farizeus, kí ga je zvao, ercsé vu ſzebi govorécsi: ete, da bi prorok bio, znao bi, ſto, i káksa je eta 'zena, ſtera ſze ga dotícse; ár je grejsnicza. *Lůk.* 15, 2.

40. I odgovorécsi Jezus ercsé nyemi: Símon, mám ti nikaj povedati. On pa velí: vucsiteo, povej.

41 Dvá du'zníka je meo níki vőriteo: eden *nyemi* je du'zen bio pétſztou ſzodouv; te drůgi pa pétdeſzét.

42 Gda bi pa onedva ne mela nazáj dati; obőma je tá darůvao: povej mi záto; ſteri ga bode med nyima bole lůbo? *Mát.* 18, 27.

43. Odgovorécsi pa Símon ercsé: ſtímam, kaj ov, komi je vecs darůvao. On pa ercsé nyemi: prav ſzi ſzoudo.

44. I obrné ſze ktoj 'zeni, i ercsé Símoni: vídis eto 'zeno? notri ſzam priſao vu tvojo hizo; vodou na nogé moje ſzi mi nej dáo; eta je pa ſzkuzami skropíla nogé moje, i zvlaſzmí glavé ſzvoje je je bríſzala. *Sztv.* 18, 4. 19, 2.

45. Kűs ſzi mi nej dáo; eta pa, kak ſzem notri priſao, je nej hejnyala kűsűvati nogé moje. *Rim.* 16, 16.

46. Zoliom glavou mojo ſzi mi nej namazo: eta je pa *zdrágim* mazalom mázala nogé moje.

47. Záto, velim tebi: odpűſcseni ſzo nyé vnougi grejhi; kaj je vnogo lűbila; komi ſze pa malo odpiſzti, malo lűbi.

48. Ercsé pa nyej: odpűſcseni ſzo ti grejhi. *Mát.* 9, 2. *Lűk.* 5, 20.

49. I zácsali ſzo ti vkűp ſzedécsi pri ſztoli praviti vu ſzebi: ſto je té, kí i grejhe odpűſcsáva?

50. Ercsé pa ktoj 'zeni: vőra tvoja te je zdr-'zála: di vu méri. *Mark.* 5, 37.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. Od vcsetvéro zemlo ſzpádnyenoga ſzemena, 3-18. *II. Kriſztuſova mati i 'zlájhta*, 19-21. *III. Mourje ſze ſtiſa*, 22-25. *IV. Vragé zgánya*, 26-40. *V. Jajruſova csi ſze o'zivi*, 41-56.

I. 1. I prigoudilo ſze je potom toga: i on je hodo po vſzej mejſztaj i veſzniczaj predgajoucsi i nazviſcsávajoucsi králeſztvo Bo'ze; i ti dvanájſzet 'znyim. *Lűk.* 4, 43.

2. I níke 'zene, ſtere ſzo bilé zvrácsane od dűhouv hűdi i nemocsnoſzti: Mária, ſtera ſze zové Magdalejna, zſtere je ſzedem vragouv vő zíslo.

3. I Joanna 'zena Kuzova Herodeſovoga dvorſzkoga, i Suſanna: i drűge vnouge, ſtere ſzo nyemi ſzlű'zile zpoíſtva ſzvojega.

* *Evang. na Sexageſimae Nedelo.*

4. Gda bi pa vnogo lúſztva vkúp bilou i zevſzej mejſzt bi knyemi prihájali, ercsé vu prílikaj. *Mát.* 13, 3.

5. Vô je ſou ſzejács ſzejjat ſzemen ſzvoje; i vu ſzejjanyi je níſtero ſzpadnolo kre pouti, i zaklácseno je i fticze nebeſzke ſzo je pozobale.

6. I drúgo je ſzpadnolo na pecsíno; i vô zidoucse poſzejhnolo je; da je nej melo vlage.

7. I drúgo je ſzpadnolo na ſzrejdo med trnye; i, gda bi ſztrnyom vrét *gori* raſzlo, zadíſilo je je *trnye*.

8. i drúgo je ſzpadnolo ná dobro zemlo; i vô zidoucse prineſzlo je ſzáda ſztou teliko. Eta gda bi povedao; gori je ſzkrícsao: kí má vúha na poſzlúsanye, naj poſzlúſa. *Sztv.* 26, 12. *Mát.* 11, 15.

9. Pítali ſzo ga pa vucseníczke nyegovi govorécsi: káksa ja tá prílika?

10. On je pa erkao: vám je dáno znáti ſzkrovnoſzti králeſztva Bo'zega; tim drúgim pa vu prílikaj; naj vidoucsi ne vídijo, i ſzlíſavsi ne razmijo. *Mát.* 13, 14.

11. Eta je pa tá prílika: ſzemen je rejcs Bo'za.

12. Stero ſzemen je pa kre pouti *ſzpadnolo*, tou ſzo ti poſzlúsávczi; potom príde vrág i vzeme rejcs od ſzrezá nyihovoga, naj ne vôrjejo, ino ſze ne zvelicsajo.

13. Stero je pa na pecsíno: ſzo oni; kí, gda csújo, zradoſztyom gori vzemejo rejcs. I tej korenyá nemajo; kí do csaſza vôrjejo, i vu vrejmeni ſzkúsávanya odſztoupijo.

14. Stero je pa vtrnye ſzpadnolo: tej ſzo; kí poſzlúſajo i od ſzkrblivoſzti ino bogáſztva i náſzloboſzti 'zítka idoucsi zadávlajo ſze i zreli ſzád ne prinásajo.

15. Stero je pa vu dobro zemlo ſzpadnolo: tej ſzo; kí vu ſzrczi lejpom i dobrom, ſzlíſavſi

to rejcs, obdr'závajo jo, i ſzád prinásajo vu trplivoſzti.]

16. Niſcse pa ſzvejcso vu'zgáno ne ſzkrije pod poſzoudo, ni pod poſztelo jo ne dene: nego vu poſzvecsnyek jo polo'zi; naj ti notri idoucsi vídijo ſzvetloſzt. *Mát.* 5, 15.

17. Ár nega *nikaj tak* ſzkrivnoga; ſtero bi ſze vô ne vjavilo, niti zkritoga; ſtero bi ſze ne ſzpoznalo i na ocsiveſznoſzt prislo. *Mát.* 10, 26.

18. Glédajte záto, kakda poſzlűſate. *Ár, ki má, dá ſze nyemi; i ki nema, i ka ſtima meti, vzeme ſze od nyega. Mát.* 13, 12.

II. 19. Prisli ſzo pa knyemi mati i bratje nyegovi; i nej ſzo mogli do nyega príti za volo lűſztva. *Mát.* 12, 46.

20. I nazvejſztili ſzo nyemi govorécsi: mati tvoja i bratje tvoji ſztojíjo vinej, i ſcséjo te viditi.

21. On pa odgovorécsi ercsé nyim: *mati moja i bratje moji ſzo eti, ki rejcs Bo'zo poſzlűſajo ino jo csinijo. Iv.* 15, 14.

III. 22. I prigoudilo ſze je vu eduom ti dnévov, i on je ſou vu ládjo i vucseníczke nyegovi, i ercsé nyim: hodmo prejk jezere. I pűſztili ſzo ſze. *Mát.* 8, 23.

23. Plavajoucsi pa oni záſzpao je: i doli je priſao vrtélecz vôtra na jezero; i kcsaſzi ſzo ſze ládje napunyávale, i pogíbali ſzo. *Ján.* 27, 14. 41.

24. Priſztoupivſi pa gori ſzo ga obűdili govorécsi: Meſter, Meſter, pogíbamo! on pa gori ſztanovſi poſztrájſao je vôter, i válovje te vodé; i hejnyali ſzo, i vcsinyena je tihota.

25. Ercsé pa nyim: gde je vôra vasa? bojécsi ſzo ſze pa csűdivali govorécsi eden drűgomi: ſto je záto ete; kaj i vôtrom zapovidáva i vodej, i bougajo ga? *Zolt.* 107, 25.

IV. 26. I preplavali ſzo vu dr'zélo Gadarenusov; ſtera je prouti Galilei.

27. Gda bi pa on vô sou na zemlo; pribej'zao je pred nyega níki mou'z zmeszta; kí je meo vragé *vszebi* od vnogo vrejmena, i gvanta je na szébe nej vzéo i vu hi'zi je nej osztano; nego vu grobáj.

28. Vidoucsi pa Jezusa i szkriknovsi doli je szpadno pred nyega, i zvelikim glászom je erkao: ka je meni sztebom, Jezus Szin vísesnyega Bogá? Proszim te, ne mantráj me. *Mark.* 5, 7. *Jak.* 2, 19.

29. Ár je zapovedao tomi necsísztomi dühi vôidti od toga csloveka: ár je vnogo vrejmena *tisztoga bilou, kak ga je* vkúp potégno; i vézali szo ga zlanczmi i szpotami i tak szo ga varvali. Ali raztrgao je i vezala; i gnao sze je od vragá vu púscsáve.

30. Pítao ga je pa Jezus govorécsi: ka ti je imé? On pa ercsé: legio. Ár je vnogo vragouv slo vnyega.

31. I proszili szo ga: naj nyim ne zapovej vu prepaszt idti.

32. Bíla je pa tam edna velika csrejda szviny, sztere szo sze paszle na brejgi. I proszili szo ga: naj nyim dopiszti vu nyé idti. I dopúszto nyim je.

33. Vôidoucsi pa ti vrazjé od csloveka, notri szo sli vu szvinyé: i szúnola sze je ta csrejda szviny kre sztrmcza vu jezero, i vtoupila sze je.

34. Vidoucsi pa paszténje, ka sze je zgoudilo, odbej'zali szo: i odidoucsi nazvejsztili szo vu meszti i vu veszniczaj.

35. Vô szo pa sli, da bi vidili, ka sze je zgoudilo: i prisli szo k-Jezusi; i najsli szo szedécsega toga csloveka, zkotero ga szo vô odísli ti vrazjé, oblecsenoga i szpametnoga pri nogáj Jezusovi; i preszträsili szo sze.

36. Nazvejsztili szo pa nyim i ti vidoucsi: kakda je ozdravo te vragometen.

37. I proſzila ga je vſza vno'zina Gadarenuſov dr'zéle; naj odíde od nyih; ár ſzo zvelikim ſztráhom obvzéti. On pa notri idoucsi vu ládjo, nazáj ſze je povrno. *Mát.* 8, 34.

38. Molo ſze je pa nyemi te mou'z, od ſteroga ſzo vő zisli ti vrazjé; ka bi 'znyim bio. Jezus ga je pa *kraj* odpűſzto govoréesi:

39. Povrni ſze vu hi'zo tvojo, i prepovidávaj; ka ti je Boug vcsíno. I odíſao je po czejlom meſzti predgajoucsi, ka je nyemi vcsíno Jezus. *'Zolt.* 126, 2, 3.

40 Zgoudilo ſze je pa, gda bi ſze povrno Jezus; gori ga je príjalo to lűſztvo: ár ſzo ga vſzi csakali.

V. 41. I ovo priſao je eden mou'z, komi je imé Jajrus: i on je bio vládnik ſzpráviſcsa. I ſzpadnovſi knogám Jezuſa, proſzo ga je; kaj bi notri ſou vu hi'zo nyegovo.

42. Ár je meo jedinorodjeno csér, okoli dvanájſzet lejt *ſztaro;* i ona je mrla. (Gda bi pa on ſou: lűſztvo ga je ſztiſzkávalo.)

43. I 'zena bodoucsa vu tekoucsi krví od dvanájſzet lejt, ſtera je czejlo ſzvoje 'zivlejnye na vrácse potroſila, i nej ſze je mogla od níkoga zvrácsiti. *Mark.* 5, 25.

44. Priſztoupivſi odzajaj doteknola ſze je rouba gvanta nyegovoga: i preczi je ſztano tekáj nyé krví. *Lűk.* 7, 38.

45. I ercsé Jezus: ſto ſze me je dotekno? gda bi pa vſzi tajíli; ercsé Peter, i kí ſzo 'znyim bilí: Meſter, lűſztvo te psé i ſztiſzkáva, i právis: ſto ſze me je dotekno?

46. Jezus pa ercsé: dotekno ſze me je nikák. Ár ſzam jaſz ſzpoznao: ka je moucs vő sla od méne.

47. Vidoucsa pa ta 'zena, kaj ſze nemre ſzkriti; trepetoucsa naprej ide i pred nyega ſzpádne; i, za kákſi zrok ſze ga je doteknola, nazvejſzti-

la nyemi je pred vſzejm lůſztvom; i kakda je ozdrávila preczi.

48. On je pa erkao nyej: *vůpaj csí; vůra tvoja te je zdr'zála; idi vu méri. Lůk.* 7, 50.

49. Gda bi pa eſcse on gúcsao; priſao je níki od vládnika toga ſzpráviſcsa govorécsi nyemi: mrla je csí tvoja; ne trůdi vucsitela. *Mark.* 5, 35.

50. Jezus pa, gda bi tou csůo, odgouvoro je nyemi govorécsi: *ne boj ſze, li vůri, i zdr'zi ſze csí tvoja.*

51. Notri idoucsi pa vhi'zo, nej je dopůſzto notri idti nikomi; nego Petri, i Jakubi i Ivani, i ocſi te deklícske, ino materi.

52. Joukali ſzo ſze pa vſzi i plakali ſzo jo. On je pa erkao: ne joucste ſze; nej je mrla, nego ſzpí. *Lůk* 7, 13.

53. I oſzmejjali ſzo ga; ár ſzo znali, kaj je mrla.

54. On pa, geto je vſze vů vrgao, príjao je nyé rokou i krícsao je govorécsi: deklícska, ſztani gori.

55. I povrno ſze je důjh nyé, i gori je ſztánola preczi, i zapovedao je nyej dati jeſzti. *Iv.* 11, 44.

56. I csůdivali ſzo ſze rodjeníczi nyé. On je pa zapovedao nyim: kaj bi nikomi ne pravili; ka ſze je zgoudilo. *Mark.* 7, 36.

DEVÉTI (IX) TÁO.

I. Dvanájſzet Apoſtolov posle predgat po Judei, 1-6. *II. Ivani ſze gláva vſzicsé*, 7-9. *III.* 5000. *ſze ji naſziti*, 10-17. *IV. Od Kriſztuſove oſzobe i preobrázenyá*, 18-36. *V. Zkiſzvejnoga pojbára vrág vůide*, 37-45. *VI. Sto bode náj véksi med vucsenikmi*, 46-50. *VII. Kriſztus krotko ide po Samárii*, 51-56. *VIII. Trijé ſcséjo Kriſztuſa naſzledůvati*, 57-62.

I. 1. Gda bi pa vkůp zézvao ti dvanájſzet vucseníkov ſzvoji, dáo nyim je moucs i obláſzt nad vſzejmi vragmí, i betésne vrácsiti. *Mát.* 10, 1.

2. I poſzlao je je predgat králeſztvo Bo'ze i vrácſit te nemocsne.

3. I ercsé nyim: nikaj ne vzemte na pout, niti paliczo, niti mosnyo, niti krůha, niti pejneze, niti dvej ſzůknyi ne mejte. *Mark.* 6, 8.

4. I vu ſtero hi'zo bodte notri sli, tam oſztante; i odnut vô nejdite.

5. I kíkoli váſz ne prímejo: vôidoucsi zmeſzta onoga i prájh od noug vaſi kraj ſztepte na ſzvedouſztvo prouti nyim.

6. Vôidoucsi pa sli ſzo okouli po veſzniczaj nazviſcsávajoucsi Evangyeliom i vrácſivſi povſzud.

II. 7. Csůo je pa Herodes Strták ona, ſtera ſzo veſinyena od nyega vſza: i zadrgávao ſze je *záto*, ka je povejdano od níki; kaj je Ivan zbůdjen od mrtvi. *Mát.* 14, 1.

8. Od níki pa; kaj ſze je Eliás vjavo: drůgi pa; kaj je prorok, eden zti ſztári, ſztano gori.

9. I ercsé Herodes: Ivani ſzam jaſz glávo vzéo; ſto je pa ete, od ſteroga jaſz eta csůjem? I íſzkao ga je viditi.

III. 10. I gda bi ſze povrnoli Apoſtolje: prepovidávali ſzo nyemi; ſterakoli ſzo csiníli. I kſzebi je vzévſi odíſao je zouſzeb vpůſzto meſzto onoga váraſa, kí ſze zové Beth'zajda.

11. To lůſztvo pa, gda bi zvedilo naſzledůvalo ga je: i prijavſi je *kſzebi* gúcsao nyim je od králeſztva Bo'zega; i kí ſzo zdrávje potrebůvali, zvrácso je je.

12. Dén ſze je pa zácsao nagíbati. Priſztoupivſi záto ti dvanájſzet erkli ſzo nyemi: odpůſzti lůſztvo; naj ſze idoucſi, vu okouli bodoucsa mejſzta i veſznicze raſzpiſztíjo ino ſzi íſcsejo hráno; ár ſzmo eti vu půſztom meſzti.

13. Ercsé pa nyim: dájte nyim ví jeszti. Oni szo pa erkli: nemamo mi vecs, kak pét *lejbov* krůha, i dvej ribiczi; nego csi bomo sli i kůpimo na vszo eto lůsztvo hráno.

14. Ár ji je bilou okoli pétjezér mo'zouv. Erkao je pa vucseníkom szvojim: doli je poszádite vszáksem szedejnyi po pétdeszét.

15. I vcsínili szo tak: i doli szo je poszádili vsze.

16. On pa vzeme ti pét *lejbov* krůha, i tivi dvej ribiczi, zglédne sze vnébo, blagoszlovo je je, i vlomo je i dáo je vucseníkom: ka bi djáli pred lůsztvo.

17. I jeli szo, i naszitili szo sze vszi: i bilou je pobránoga, szteró nyim je osztanolo, drtinya dvanájszet kosárov.

IV. 18. I zgoudilo sze je, gda je on szám zoúszeb molo, 'znyim szo bilí vucseníczke, i pítao je je govorécsi: koga me právi biti lůsztvo? *Mát.* 16, 13.

19. Oni pa odgovorécsi ercséjo: Ivana krsztitela, drůgi pa Eliása, drůgi pa, kaj je nikši prorok zti sztári sztano gori. *Mark.* 6, 14. *Lůk.* 9: 8.

20. Ercsé pa nyim: ví pa koga me právite biti? Odgovorécsi pa Peter ercsé: Krisztusa Szináa Bo'zega.

21. On sze je pa poprejto i zapovedao nyim je; naj komi tou ne povejjo.

22. Erkoucsi: ka trbej Szini cslovecsemi vnogo trpeti i zavrcsi sze od ti sztarisi i vládnikov popovszki i piszácsov, i vmoriti, i na trétyi dén gori sztánoti. *Mát.* 16, 21. 17, 22. 23.

23. Erkao je pa kvszejm: *csi sto scsé za menom pojti; naj zataji szám szebé, i vzeme kris szvoj vszáki dén, i tak me naszledůje.*

24. Ár, kí bode szteo důso szvojo zdr'zati, zgibí jo: kí pa zgibí důso szvojo za mojo volo; té jo zdr'zí. *Lůk.* 17, 33.

25. *Ár ka valá csloveki, csi ete czejli ſzvejt dobi; ſzám ſzebé pa zgibi, ali zaprávi.*

26. Àr, kí ſze ſzrameslûje mené i moje rejcsi, toga ſze i Szin cslovecsi ſzrameslûvao bode; gda príde vu díki ſzvojoj i Ocsé i ſvzéti Angyelov.

27. Velim pa vám iſztinſzko: jeſzo eti níki ſztojécsi, kí ne koſtajo ſzmerti; dokecs ne bodo vidili králeſztva Bo'zega.

28. Prigoudilo ſze je pa po eti ricsejh, liki na ouſzmi dén: i kſzebi vzévſi Petra i Jakuba i Ivana gori je ſou na brejg molit. *Mát.* 17, 1. *Lúk.* 8, 51.

29. I prigoudilo ſze je, gda bi on molo: pogléd obráza nyegovoga je nácsiſi grátao, i gvant nyegov je bio bejli i bliſzkajoucſi *ſze.*

30. I ovo dvá mo'zá ſzta gúcsala 'znyim, ſteriva ſzta bilá Moj'zes i Eliás.

31. Steriva ſzta ſze ſzkázala vu díki: i pravila ſzta vôidejnye 'zítka nyegovoga; kí ſze je meo ſzpuniti v-Jeru'zálemi.

32. Na Petra pa, i kí ſzo 'znyim bilí, je veliki ſzen ſzpadno. Predramivſi ſze pa vidili ſzo díko nyegovo, i tiva dvá mo'zá 'znyim ſztojécsiva.

33. I prigoudilo ſze je; gda bi nyidva odhájala od nyega ercsé Peter Jezuſi: Meſter, dobro je nám eti biti; i napravmo trí ſatore, ednoga tebi, i Moj'zeſi ednoga, i ednoga Eliáſi, neznajoucſi, ka právi.

34. Gda bi pa eta on gúcsao: poſztano je oblák i obſzenczao je je. Bojali ſzo ſze pa: gda bi nyidva notri vu oblák sla.

35. I gláſz je vcsinyen zobláka govorécsi: *ete je moj lúbeznivi Szin; nyega pojzlúſajte. Es.* 42, 1. *Práv.* 18, 15.

36. I vu bodoucsem gláſzi nájden je Jezus ſzám. Oni ſzo pa mucsali i nikomi ſzo nikaj nej pravili vu oni dnévi; ſtera ſzo vidili.

V. 37. Prigoudilo ſze je pa vu drúgom dnévi doli idoucſi oni zbregá ſzpravilo ſze je knyemi lúſztva vnogo. *Mát.* 17, 14.

38. I ovo eden mou'z je gori ſzkrikno med lóſztvom govorécsi: Vucsiteo, proſzim te, zgledni ſze na ſziná mojega; ár je moj jedinorodjeni.

39. I ovo dújh ga zgrábi i taki kricsí i trga ga ſzpenami; i komaj odſztoupi od nyega vkúp ga ſztrvſi.

40. I molo ſzam ſze vucseníkom tvojim; naj ga vő vr'zejo: i nej ſzo ga mogli.

41. Odgovorécſi pa Jezus ercsé: oh národ neveren i preobrnyeni! kak dugo bom pri váſz i trpo váſz? pripelaj eſzi ſziná tvojega.

42. Gda bi pa eſcse knyemi ſou: trgao ga je vrág i raſzipávo. Poſtráifao je pa Jezus toga necsiſztoga dúhá, i zvrácso je toga pojbára, i nazáj ga je dáo ocſi ſzvojemi.

43. Csúdivali ſzo ſze pa vſzi nad velikov zmo'znoſztyov Bo'zov. Gda bi ſze pa vſzi csúdivali nad vſzejm, ſtera je vcsíno Jezus; ercsé kvucseníkom ſzvojim:

44. Vzemte ví vu vúha vaſa ete ricsí. Ár ſze Szin cslovecsi dá vu roké lúdi. *Mark.* 9, 31.

45. Oni ſzo pa nej razmeli eto rejcs, i ſzkrita je bíla od nyih, da bi jo ne razmili; i bojali ſzo ſze ga pítati od té rejcsi.

VI. 46. Zísla je pa miſzeo vnyé: ka ſteri jí bode véksi.

47. Jezus pa vidivſi miſzli ſzrzá nyihovoga, gori je vzéo edno dejte, i poſztavo je je pou. leg ſzébe.

48. I ercsé nyim: kíkoli gori prime edno tákse dejte vu iméni mojem, mené príme; i kíkoli mené príme, príme onoga, kí je mené

poſzlao. Ár kí je náj ménſi med vſzejmi vami; té bode veliki. *Iv.* 13, 20.

49. Odgovorécsi pa Ivan ercsé: Meſter, známo nikoga vu tvojem iméni zmetávajoucsega vragé, i prepovedali ſzmo nyemi; ár te ne naſzledűje znami. *Racs.* 11, 27, 28.

50. I ercsé nyemi Jezus: ne prepovidávajte, Ár, kí je nej prouti nám, znami je. *Mát.* 12, 30.

VII. 51. Prigoudilo ſze je pa; gda bi ſze ſzpunili dnévi nazáj vzétjá nyegovoga: potrdo je ſzvoj obráz; da bi ſou v-Jeru'zálem.

52. I poſzlao je nazviſcsávcze pred líczom ſzvojim: i idoucsi sli ſzo vu véſz Samaritánſzko; da bi nyemi pripravili *meſzto. Ivan.* 4, 4. 9.

53. I nej ſzo ga gori prijali: kaj je obráz nyegov bio idoucsi v-Jeru'zálem.

54. Vidoucsi pa vucseníczke nyegovi, Jakub i Ivan erceséta: Goſzpodne, ſcsés, naj povejmo, da ogyen doli ide od nébe, i pogibi je; liki je i Eliás vcsíno. 2. *Král* 1, 10, 12.

55. Obrnovſi ſze pa poſztrájſao je je i erkao je: neznate, ſteroga dűhá ſzte ví.

56. Ár je Szin cslovecsi nej priſao dűſe lűdi pogibűvat: nego zdr'závat. I sli ſzo vu drűgo veſzniczo. *Ivan.* 3, 17. 12, 47.

VIII. 57. Zgoudilo ſze je pa; gda bi oni sli po pouti; ercsé niki knyemi: naſzledűvao te bom, kamakoli bos ſou, Goſzpodne!

58. I ercsé nyemi Jezus: *liſzicze jame májo, i fticze nebeſzke gnejzda; ali Szin cslovecsi nema, gde bi ſzi glavou nagno. Mát.* 8, 19.

59. Ercsé pa drűgomi: naſzledűj me. On je pa erkao: Goſzpodne, dopűſztimi; naj idem prvle, i pokopam ocso mojega. *Mát.* 8, 21.

60. Ercsé pa nyemi Jezus: niháj te mrtve pokápati ſzvoje mrtve; tí pa idoucſi naszviſcsávaj králeſztvo Bo'ze.

61. Ercsé pa i drûgi: naſzledûvao te bom, Goſzpodne; ali prvle dopûſztimi; naj ſzlobou vzemem od tiſzti, ki ſzo vu hi'zi mojoj.

62. Ercsé pa nyemi Jezus: *niſcse, ki rokou ſzvojo na plûg vr'ze, i gléda na ona, ſtera ſzo odzajaj, je nej ſzpodoben k-králeſztvi Bo'zemi.*

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Szedendeſzét vucsenikov vô poſzlanye i povrnejnye 1-24. *II. Od toga med razbojnike ſzpádnyenoga* 25-37. *III. Od toga ednoga potrejbnoga*, 38-42.

I. 1. Po etom je pa odébrao Goſzpoud i drûgi ſzedendeſzét *vucsenikov* i poſzlao je je po dvá pred liczom ſzvojim vu vſzáki váras i meſzto, kama je on bio idoucſi.

2. Pravo je záto nyim: *'zétve zaiſztino je vnogo: ti delavczov je pa malo; proſzite záto Goſzpodna te 'zétve; naj piſzti vô delavcze vu 'zétvo ſzvojo.* *Mát.* 9, 37.

3. Idite: ovo jaſz poſilam váſz, liki agnecze, na ſzrejdo med vuké.

4. Ne noſzte mosnyé, ni turbe, niti csrejvlo, i nikomi ſze na pouti ne poklányajte. *Mát.* 10, 9. *Lûk.* 12, 35.

5. Vu ſztero hi'zo bodte notri sli, prvle erczite: mér etoj hi'zi.

6. I, csi bode tam ſzin méra, pocſiné nad nyim mér vas: csi ga pa *nebode;* na váſz ſze nazáj povrné.

7. Vu onoj hi'zi pa oſztante, jejte i píte ona, ſtera ſzo od nyih pred váſz djána. *Ár je vrejden delavecz nájma ſzvojega.* Ne hodte zhi'ze vhi'zo. *Lev.* 19, 13.

8. I vu ſterokoli meſzto bodte notri sli, i váſz gori primejo, jejte: ka pred váſz denejo. *Mát.* 10, 11.

9. I vrácste one, ſteri ſzo vu nyem nemocsni i povejte nyim: *pribli'zalo ſze je kvám králeſztvo Bo'ze. Mát.* 3, 2. 4, 17.

10. Vu ſtero meſzto pa bodte notri sli, i ne primejo vász; vő idoucsi na vilicze nyegove, erczite:

11. I prájh, kí ſze je nász zgrabo zmeſzta vasega, doli vam ga zbríſemo. Dőnok znájte; ka ſze je priblí'zalo kvám králeſztvo Bo'ze.

12. Velim pa vám: ka Sodomitánczom vu onom dnévi le'zej bode, kako onomi meſzti.

13. Jaj tebi Korázim! jaj tebi Beth'zajda! ár da bi v-Tíruſi i Sidoni vcsinyene bilé té moucsi, ſtere ſzo vcsinyene vu vami, dávno bi ſze, vu 'zakli i vpepéli ſzedécsi, povrnoli. *Mát.* 11, 21.

14. Dőnok Tíruſi i Sidoni le'zejſe bode vu ſzoudbi, kako vám.

15. I tí Kapernaum, kí ſzi notri do nébe zvíſeni, notri do pekla ſze ponízis.

16. *Ki vász poſzlűſa, mené poſzlűſa; i ki vász zavr'ze, mené zavr'ze; ki pa mené zavr'ze, zavr'ze onoga, ki je mené poſzlao. Mát.* 10, 40.

17. Povrnolo ſze je pa ti ſzedendeſzét zradoſztyom govorécsi: Goſzdodne, i vrazjé ſze nám podávajo vu iméni tvojem.

18. Ercsé pa nyim: vido ſzam Satana, liki bliſzkanyczo, znebéſz ſzpádnejoucsega. *Ozn.* 12, 8. 9.

19. Ovo dám vám oblászt hoditi po kacsaj i skorpii i po vſzoj moucsi nepriátela; i czilou nikaj vám nebode skoudilo. *'Zolt.* 91, 13.

20. Ali nad etim ſze ne radűjte; ka ſze vrazjé vám podávajo: *radűjte ſze pa bole, ka ſzo imena vaſa gori zapiſzano vu nebéſzaj. Fil.* 4, 3. *Ozn.* 13, 8.

21. Vu onoj vőri ſze je veſzelio vdűhi Jezus, i erkao je: hválo tebi dájem, Ocsa, Goſzpodne nébe i zémle; ka ſzi ſzkrio eta od ti moudri i ſzpametni, i oznano ſzi je tim málicskim!

Zaifztino Ocsu, ár je tak bíla dobra vola pred tebom. *Mát.* 11, 25. *Es.* 29, 14.

22. *Vſza ſzo meni dána od Ocsé mojega: i nifcsa nezna, ſto je Szin, nego Ocsa; i ſto je te Ocsa, nego Szin, i komi ga ſcsé Szin oznaniti.*

* *Evang. na XIII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

23. I obrnovſi ſze kvucsenikom zouſzeb ercsé: blá'zene ſzo ocsí, ſtere vídijo, ká vi vídite 1. *Král.* 10, 8. *Mát.* 13, 6.

24. Ár velim vám: ka vnougi proroczke i králove ſzo ſteli viditi, ſtera vi vídite, i nej ſzo vidili; i csúti, ſtera *vi* csújete, i nej ſzo csúli. 1. *Petr.* 1, 10.

11. 25. I ovo pravdenik níki je gori ſztano ſzkúſávajoucsi nyega i govorécſi: vucſiteo, ka mi je cſiniti, naj 'zítek vekivecsni órokújem? *Mát.* 22, 35. 19, 16.

26. On pa ercsé nyemi: vu právdi ka je pi-ſzano? kákda ſtés?

27. On pa odgovorécsi velí: *lúbi Goſzpodnoga Bogá tvojega zczejloga ſzrczá tvojega, i zczejle dúſe tvoje, i zczejle moucsi tvoje, i zczejle pámeti: i bli-'znyega tvojega, liki ſzamoga ſzebé. Prád.* 6, 5. *Rim.* 13, 9.

28. Ercsé pa nyemi Jezus: prav ſzi odgouvo-ro; tak csíni i 'zívo bos.

29. On je pa ſteo ſzpravicsati ſzebé, ercsé Je-zuſi: á ſto je moj blí'znyi?

30. Pódzajécsi pa Jezus ercsé: eden cslovik je doli ſou od Jeru'zálema v Jericho, i ſzpad-no je med razbojnike; ki ſzo ga i ſzlekli i ora-nili i odísli ſzo i nihali ſzo ga na pou mrtvoga.

31. Prigoudilo ſze je pa; da bi eden pop doli ſou po onoj pouti: i gda bi ga vido, ogno ſze ga je.

32. Priſzpodobno pa i Levíta bodoucſi pri tom meſzti idoucſi i vidoucſi ga, ogno ſze ga je.

33. Eden Samaritánns pa poutnikúvajoucsi prisao je knyemi i vidoucsiga, szmilúvao sze je. *Es.* 16, 6.

34. I prisztoupivsi zvézao je rane nyegove, geto je vnyé oli i víno vlejao, i djao ga je na szvoje lasztivno 'zivinese, pelao ga je vu ostaríjo i szkrb je meo na nyega.

35. I vútro vôidoucsi vô vr'ze dvá 'zukavcza, dáo *nyiva* je ostariáli, i erkao nyemi je: mej szkrb na nyega; i csi, kaj vecs potrosis, jasz, gda nazáj prídem, nazáj ti dám.

36. Záto sto sze eti trej vidi tebi blí'zesnyi biti toga szpádnyenoga med razbojnike?

37. On pa ercsé: ki je milosceo 'znyim vcsíno. Erkao je záto nyemi *Jezus:* Idi i tí piszpodobno csíni.]

* *Evang. na velike Meſſe, ali Devicze Márie szmerti, dén.*

III. 38. Prigoudilo sze je pa; gda bi oni sli: i on notri idoucsi vu nikso veszniczo; edna 'zena pa ziménom Mártha ga je prijéla vu hi'zo szvojo.

39. I tá je mejla szeszstro, stera sze je zvála Mária; stera je i szedécsa pri nogáj Jezusovi poszlúsala rejcs nyegovo. *Djan.* 22, 3.

40. Mártha je pa pascsliva bíla okoli vnougoga szlú'zenyá. Posztanovsi pa ercsé: Goszpodne, ne máras, ka me je szeszstra moja szamo nihála szlú'zit? Povej ji záto; naj mi pomága.

41. Odgovorécsi pa ercsé nyej Jezus: Mártha, Mártha, szkrbís sze i pascsis sze okoli vnouga.

42. Edno je pa potrejbno. † Mária szi je pa te dober táo odebrála; †† steri sze ne vzeme od nyé.] † *Zolt.* 27, 4. *Mát.* 6, 33. *Fil.* 3, 14. †† *Zolt.* 16, 5. 73, 25. 27.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

I. Kriſztus vcsi vucsenike Bogá moliti 1-13. *II. Nejmoga vragá zgánya*, 14-36. *III. Farizeus ga na obid zové* 37-54.

I. 1. I prigoudilo ſze je, gda bi bio on vu níkom meſzti molécsi; kak je henyao, ercsé níki zvucseníkov nyegovi nyemi: Goſzpodne, vcſi náſz *Bogá* moliti; liki je i Ivan návcsó vucseníke ſzvoje.

2. Ercsé pa nyim; gda molite, erczite: Ocsa nas, kí ſzi vu nebéſzaj, ſzvéti ſze imé tvoje, prídi králeſztvo tvoje, bojdi vola tvoja, kako na nébi, tak i na zemli. *Mát.* 6, 9.

3. Krúha naſega vſzakdenésnyega dáj nam ga vſzáki dén.

4. I odpúſzti nám grejhe naſe; ár i mi odpiſztímo vſzákomi, ki je nám du'zen. I ne pelaj náſz vu szkúsávanye; nego oſzloubodi náſz od húdoga.

5. I ercsé nyim: csi ſto med vami má priátela; i ide knyemi opou noucſi i ercsé nyemi: priáteo, poſzoudi mi trí *lebe* krúha. *Lúk.* 8, 1-8.

6. Ár je priáteo moj priſao zpouti kmeni; i nemam, kaj pred nyega djáti.

7. I on znoutra odgovorécsi ercsé: ne zaglúſaj mi; 'ze ſzo dveri zaprte, i decza moja je zmenom vu poſzteli; nemrem gori ſztánoti i dati ti.

8. Velim vám; csi i ne dá nyemi gori ſztánovſi záto, ka je nyegov priáteo: za volo neſzrameslivoſzti nyegove gori ſztanovſi dá nyemi koliko je potrejbno.

9. I jaſz velim vám: *proſzite i dá ſze vám: iſcsite i nájdete; trúpajte i odpré ſze vám.* *Mát.* 7, 7. *Jak.* 1, 5. 6.

10. *Ár vſzáki, ki proſzi, vzeme: i ki iſcse, nájde; i trúpajoucsemi ſze odpré.*

11. Sto je pa med vami té ocsa; ſteroga ſzin *csi* proſzi krûha, jeli nyemi kamen dá? i csí ribo, jeli za ribo nyemi kacso dá?

12. Ali pa csi bode jajcze proſzo, jeli nyemi skorpiona dá.

13. Záto csi ví hûdi bodoucsi znáte dobre dári dati deczi vaſoj: od koga bole Ocsa vas nebeſzki dá dûhá ſzvétoga onim; kí ga proſzijo.

* *Evang. na Oculi ali III. poſztno Nedelo.*

II. 14. I zmetávao je vragá, i on je bio nejmi. Prigoudilo ſze je pa, gda bi vragá vô vrgao: gucsao je te nejmi; i csûdivalo ſze je lûſztvo. *Mát.* 9, 32. 12, 22.

15. Níki pa zmed nyimi ſzo erkli: vu Beelzebuli vragouv poglavníki zmetáva vragé.

16, Drûgi *ga* pa ſzkûsávajoucsi ſzo znamenye proſzili od nyega znebéſz.

17. On pa vidoucsi nyihove míſzli ercsé nyim: *vſzáko králeſztvo, ſtero je med ſzebom razdeljeno, opiſztí ſze, i hi'za na hi'zo ſzpádne. Iv.* 2, 26.

18. Csi je pa i Satan med ſzebom razdeljeni: kakda bode ſztalou králeſztvo nyegovo? kaj právite, ka jaſz vu Beelzebuli zmetávam vragé.

19. Csi pa jaſz vu Beelzebuli zmetávam vrágé: ſzinovje vaſi vu kom je zmetávajo? Záto oni bodo vaſi ſzodczi.

20. Csi pa vu prſzti Bo'zem zmetávam vragé: tak ſze je priblí'zalo kvám králeſztvo Bo'ze.

21. Gda eden mocsen ro'znáti varje ſzvoj dvor: vu méri je poistvo nyegovo.

22. Csi pa mocsnejſi od nyega, pridoucſi, ga oblada: vſze nyegovo rosjé nyemi vzeme, vu kom ſze je vûpao; i porobe nyegove razdilí. *Es.* 53, 12. *Kol.* 2, 15.

23. Kí je nej zmenom; prouti meni je: i, kí ne ſzprávla zmenom, raſzipáva.

24. Gda te necsíſzti důjh vő zíde od csloveka; obhodi ſzůha mejſzta iſzkajoucſi pokoj, i ne nájdejoucſi ga ercsé: povrném ſze vu hi'zo mojo odkud ſzam vő zíſao.

25. I pridoucſi nájdejo pometeno i oſznaj'zeno.

26. Teda ide i ſzebom vzeme ſzeden drůgi důhouv hůſi od ſzébe; i notri idoucſi prebívajo tam: i bodo ta ſzlejdnya csloveka onoga hůſa od ti prvi. *Iv.* 5, 14 2. *Petr.* 2, 20.

27. Prigoudilo ſze je pa; gda bi on eta gucsao: zdignovſi níka 'zena gláſz *ſzvoj* med lůſztvom ercsé nyemi: blá'zene ſzo one utrobe, ſtere ſzo tebé noſzile; i prſzi, ſtere ſzi tí czeczao.

28 On pa ercsé: od koga bole ſzo blá'zeni, kí poſzlůſajo rejcs Bo'zo, i varjejojo.] *Rim* 2, 13.

29. Gda bi ſze pa lůſztvo vkůp ſzprávlalo; zácsao je praviti: ete hůdi národ znamejnye proſzi, i znamejnye ſze nyemi ne dá; nego znamejnye Jonas proroka. *Mát.* 12, 39. *Jon.* 2, 1.

30. Ár, liki je bio Jonas znamejnye Ninivitánczom, tak bode i Szin cslovecsi národi etomi.

31. Kralícza jůga gori ſztáne na ſzoudnyi dén zmo'zami etoga národa, i ſzkvarjůvala je bode: kaj je prisla od krajouv zemlé poſzlůſat modrouſzt Salamonovo; i ovo vecs je eti od Salamona. 1. *Král.* 10, 1.

32. Mo'zjé Ninive gori ſztánejo vu ſzoudbi zetim národom: i ſzkvarjůvali je bodo; ka ſzo ſze povrnoli na predgo Jónaſovo; i ovo vecs je od Jónaſa eti.

33. Niſcse pa ſzvejcso, gda jo vusgé, ne dene vu ſzkrivnoſzt, niti pod mericzo: nego vu poſzvecsnyek; naj notri idoucsi vu hi'zo ſzvetloſzt vídijo. *Mát.* 5, 15.

34. Szvetloſzt tejla je okou: záto gda bode okou tvoje prouſzto, i czejlo tejlo tvoje bode ſzvetloſzt. Cſi pa hůdo bode: i tejlo tvoje kmicsno bode.

35. Záto glédaj, naj ſzvetloſzt, ſtera je vtebi, kmicza ne bode.

36. Záto csi je tejlo tvoje czejlo ſzvetlo, i nema káksega tála kmicsnoga; bode ſzvetlo czejlo: liki gda te ſzvejcsa zblíſzkanyem preſzvetí.

III. 37. Gda bi pa *eſcse* gúcsao: proſzo ga je níki Farizeus; ka bi obôudivao 'znyim. Notri idoucsi pa kſztoli ſzi je ſzeo.

38. Farizeus pa vidoucsi csûdivao ſze je: ka ſze je prvle nej mujo pred obedom.

39. Ercsé pa Goſzpoud knyemi: zdaj ví Farizeuske to zvûnejsnye pehára i ſzklede csíſztite; to znotrejnye vaſe je pa puno zgrablivoſzti i hûdoube. *Mát.* 15, 3. 23, 25.

40. Neſzpametni, jeli je nej vcsíno *tiſzti* i to znotrejsnye; kí je to zvinejsnye vcsíno?

41. Dôñok *zonoga*, ſtera ſzo znoutra, dájte 'znyega álmoſtvo: i ovo vſza bodo vám csíſzta.

42. Ali ſjaj vám Farizeuſom; kaj deſzetínite meticzo i vendrit; i vſzáko zelenyé, i prejdete ſzoudbo i lûbézen Bo'zo. Eta je potrejbno csiniti; i ona nej niháti.

43. Jaj vâm Farizeuſom; kaj lûbite prvoſzidejnye vu ſzpráviſcsaj i poklányanye na placzáj. *Mark.* 12, 38. 39.

44. Jaj vám piſzácsom i Farizeuſom ſzkazlívczom, ka ſzte, liki grobovje ſzkriti i lidjé, kí po nyíh hodijo, neznajo. *Mát.* 23, 27.

45. Odgovorécsi pa níki zmed právdeníkmi ercsé nyemi: Vucsiteo, eta govorécsi i náſz oſpotávaš?

46. On je pa erkao: i vám právdeníkom jaj, kaj po'zmecsávate lûſztvo zneprenoſenov 'zmécsavov; i ſzamí ſze zednim prſztom vaſim ne doteknete 'zmécsave. *Mát.* 23, 4. *Djân.* 15, 10.

47. Jaj vám, kaj czimprate grobe prorokov; ocseve vaſi ſzo je pa bujli. *Mát.* 23, 29.

48. Záto ſzvedocsite; ka ſze vám vídijo dela ocsév vaſi: kaj ſzo je oni iſztina vmourili; ví pa czimprate nyim grobe.

49. Záto i modrouſzt Bo'za velí: poslem med nyé proroke i apoſtole i zmed nyimi níke v. morijo i preganyali je bodo. *Mát.* 10, 16.

50. Naj ſze vô zíſcse krv vſzej prorokov preleána od zacsétka ſzvejta od národa etoga.

51. Od krvi Abelove notri do krvi Zakariáſove vmorjenoga med oltárom i hi'zom. Zaiſztino velim vám: vô ſze ziſcse od národa etoga.

52. Jáj vám pravdeníkom; kaj ſzte vkraj vzéli klúcs znánya: ſzamí notri nejdete, i notri idoucsim prepovidávate. *Mát.* 23, 13.

53. Govorécsi pa on eta knyim, zácsali ſzo ſze piſzácske i Farizeuske mocsno prouti dr'zati i ſzpitávajoucsi ga od vnougoga *dugoványa.*

54. Sůtajoucsi za nyim i íſzkajoucsi, kak bi mogli kaj zvůſzt nyegovi vlovitı ſzkim bi ga tou'zili. *Moud.* 2, 12.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

I. Od ſzkazlivoſzti varvanya, 1-12. *II. Kriſztus óro-csino ne dili.* 13-21. *III. Dúſevni kincs.* 22-34. *IV. Dúſevno veruſztúvanye,* 35-49. *V. Od okor-noſzti poſzlúsávczov rejcsi Bo'ze.* 50-59.

I. 1. Veti *dnévi*, gda bi ſze po deſzétjezéro lúſztva vkúp ſzprávlalo *tak*, da bi ſze klacsili, zácsao je praviti vucseníkom ſzvojim: *naj* prvo varte ſze od kvaſzá Farizeuſov; kí je ſzkazlívoſzt. *Mát.* 16, 6.

2. Nikaj je pa nej *tak* ſzkrito; ſtero bi ſze vô ne vjavilo; i ſzkrovno, ſtero bi ſze ne zvedilo. *Mát.* 10, 26.

3. Záto, ſtera ſzte vu kmiczi pravili, vu ſzvetloſzti bode ſzlíſano: i, ſtera ſzte vu vúha gú-

csali vkamuraj, nazvefcsávalo fze bode na fztrehaj.

4. Velim pa vám priátelom mojim: *ne bojte fze oni, ki vmárjajo tejlo, i po eti nemajo vecs kaj csiniti.* 1. *Petr.* 3, 14.

5. Poká'zem vám pa, koga fze bojte. *Bojte fze toga; ki potom, kak je vmouro tejlo, obláfzt má vrcsi vu gehenno i dûfo.* Zaifztino velim vám: toga fze bojte.

6. Nejli pét vrábczov odávajo za dvá pejneza? i eden zmed nyih nej je pozábleni pred Bogom.

7. Vafe gláve pa i vfzi vlafzké fzo zracsúnani. Záto ne bojte fze: od vnougi vráblov fzte *dragsi.*

8. Velim pa vám: *vfzáki, ki bode me vadlûvao pred lidmi, i Szin c lovecsi bode ga vadlûvao pred angyelmi Bo'zimi.* *Lûk.* 9, 26.

9. *Ki me pa zataji pred lidmi: toga zatajim i jafz pred angyelmi Bo'zimi.* *Mark.* 8, 38. 2 *Tim.* 1, 12.

10. I vfzáki, kí ercsé edno rejcs prouti Szini cslovecsemi, odpifztí fze nyemi: kí de pa Dûhá fzvétoga preklínyao; ne odpifztí fze nyemi. *Mát.* 12, 31.

11. Gda bodo pa váfz pelali vu fzpráviſcse i pred vládnike i pred oblájzti: ne fzkrbte fze, kakda, ali kak fze bodte odgovárjali, ali ka te gúcsali. *Mát.* 10, 19. *Lûk.* 21, 14.

12. Ár fzvéti Dûjh de váfz vcfio vu onoj tifztoj vôri, ftera bode potrejbno gúcsati.

II. 13. Erkao je pa níki nyemi zlûfztva: Vucsiteo, erczi brati mojemi; naj razdilí zmenom ôrocsíno.

14. On pa ercsé nyemi: cslovik, fto me je poſztavo fzodcza, ali delnika med vami?

15. Ercsé pa knyim: glédajte, i varte fze od fzkopoufzti; ár je nikoga nyegov 'zítek nej vtom, kaj obiljáva zpoístvom. 1. *Tim.* 6, 10. 1. *Ivan.* 5, 21.

16. Erkao nyim je pa *éto* príliko govorécsi: nikomi bogátomi csloveki je dobro prinefzlo iménye.

17. I premislávao szi je vu szebi govorécsi: ka bom csinio? nemam *meszta*; gde szprávim vkúp szád moj?

18. I ercsé: tou bom csínio; razmecsem moje skegnye i vékse bom czimprao i tam vkúp szprávim vsza zrasenyá moja, i dobra moja.

19 I ercsém dúsi mojoj: dúsa, más vnouga dobra na vnogo lejt szprávlena; pocsívaj szi, jej, pí, dobre voule boj! 1 *Kor.* 15, 32. *Jak.* 5, 5.

20. Ercsé pa nyemi Boug: neszpameten, eto nouecs bodo dúso tvojo od tébe proszili, 'stera szi pa szpravo, koga bodo? *Zolt.* 52. 7. 39, 7.

21. Tak sze mi zgodí: kí szám szebi kincse szprávla; i nej je bogat vu Bougi.

22. Ercsé pa vucseníkom szvojim: záto velim vám: *ne szkrbte sze za dúso vaso, ka bodte jeli; niti za tejlo; szkim sze bodte odejvali.* *Zolt.* 55, 23. *Mát.* 6, 25.

23. *Dúsa je vecs, liki jejsztvina; i tejlo, liki odeteo.*

24. Vzemte na pamet kouvrane; ne szejjajo, niti ne 'zenyajo, niti kámre nemajo, niti skegnya; i Boug je hráni; od koga bole szte ví bougsi od ftícs?

25. Sto pa med vami more djáti kviszokoszti szvojoj eden lakét: csi sze gli szkrbí *za tou?*

26. Csi záto to náj ménse nemrete: ka sze za ta drúga szkrbíte?

27. Vzemte na pamet liliome, kakda raszté-jo: ne delajo, niti ne predéjo. Velim pa vám: niti Salamon vu vszoj díki szvojoj sze je nej tak odejvao; kako etih eden. *Mát.* 6, 28.

28. Csi záto trávo, stera je dnesz na pouli, vútro szo *pa* vpécs vr'ze, Boug tak odejva; od koga bole vász, malovórczi?

29. I ví ne pítajte; kà te jeli, ali ka te pilí, i ne zglejújte sze.

30. Àr vsza eta poganye etoga Szvejta szpitávajo: vas Ocsa pa zna; kaj eta potrebújete. *Mát.* 6, 32.

31. *Nego iſcsite králeſztvo Bo'ze: i eta vſza ſze vám privr'zejo.*

32. Ne boj ſze máli ſereg: ár ſze je dopadnolo Ocsi vaſemi dati vám králeſztvo. *Mát.* 11, 26.

33. Odájte poístva vaſa, i dájte álmoſtvo. Napravte ſzi mo'snyé, ſtere ne ofztarajo, kincs nezmenkani vu nebéſzaj: kama ſze tát ne pribli'zí, niti ga mol ne ſzkvarí. *Mát.* 19, 21.

34. Ár gde je kincs vas, tam je i ſzrczé vaſe. *Mát.* 6. 21. *Kol.* 3, 1.

IV. 35. Naj bodo vaſe ledevjé opáſzane i ſzvejcse gorécse. *Ef.* 6, 14.

36. I ví priſzpodobni bojdte klidém csakajoucſim goſzpodára ſzvojega; gda ſze piſztí zgoſztűvanya: da nyemi pridoucsemi i trűpajoucsemi preczi odprejo.

37. Blá'zeni ſzo ſzlugi oni; ſtere, pridoucsi goſzpodár, nájde veruſztűvajoucse. Zaiſztino velim vám: kaj ſze opáſe i doli je poſzadí i preidoucsi ſzlű'zo bode nyim. *Ivan* 13, 4.

38. I csi príde vu drűgoj ſztrá'zi, ali vu trétyoj ſztrá'zi príde i nájde je tak, blá'zeni ſzo ſzlugi oni.

39. Tou pa znájte; ka da bi znao hí'zni goſzpodár vſteroj vôri tát príde, veruſztűvao bi í ne bi dopűſzto podkopati hi'zo ſzvojo.

40. Záto i ví bojditi gotovi: ár vſteroj vôri ne ſtímate, príde Szin cslovecsi. 1 *Thes.* 5, 6.

41. Ercsé pa nyemi Peter: Goſzpodne, *li* nám právis eto príliko, ali pa vſzejm? *Mark.* 13, 37.

42. Ercsé pa Goſzpoud: ſto je veren ſafar i ſzpameten, ſteroga poſztávi goſzpodár nad dr'zinov ſzvojov; naj ji dá vu *ſzvojem* vrejmeni vô zmerjeno jejſztvino? *Mát.* 24, 45.

43. Blá'zeni je on ſzluga, ſteroga goſzpodár nyegov, gda príde, nájde tak csinécsega.

44. Zaiſztino velim vám; ka ga nad vſzejm poſſtvom ſzvojim poſztávi.

45. Csi bode pa pravo on ſzluga vu ſzrczi ſzvojem: midí ſze moj goſzpodár domou príti, i zacsne biti ſzluge i ſzlů'zbenicze, i jeſzti i piti i zap jati ſze.

46. Príde goſzpodár ſzluga onoga vu dnévi, vſterom ga ne csáka, i vu vôri ſtero ne zna: i raztála ga i táo nyegov ſztimi nevernimi polo'zi.

47. *On ſzluga pa, ki zná volo goſzpodára ſzvojega, i ne priprávi ſze knyej, niti ne csini poulg voule nyegove, bit bode zvnougim. Jak.* 4, 17.

48. *Ki pa ne zna, csini pa kaſtige vrejdna dela, bit bode zmalim. Vſzákomi pa, komi je dáno doſzta, doſzta ſze bode od nyega proſzilo: i komi je vnogo porocseno, vecs bodo proſzili od nyega.*

49. Ogyen ſzam priſao lůcsat na zemlo; i kak ſcsém, da bi ſze zá'zgao. *Mát.* 10, 34.

50. Szkrſztom ſze pa mám okrſztiti; i kak ſze ſztiſzkávam, dokecs ſze ſzkoncsa. *Mát.* 20,22.

51. Stímate, ka ſzam priſao mér dávat na zemli bodoucsim? Nej, velim vám: nego bole razdeljenyé. *Mát.* 10, 21. 34.

52. Ár bode ji od eti máo pét vu hi'zi ednoj razdeljeni, trijé prouti dvôma, i dvá prouti tréjm.

53. Razdili ſze ocsa prouti ſzíni, i ſzin prouti ocsi: mati prouti cséri, i csí prouti materi: ſzvekrva prouti ſznehej ſzvojoj, i ſzneha prouti ſzvekrvi ſzvojoj. *Mik.* 7. 6.

54. Erkao je pa i tomi lůſztvi: gda vídite ohlák zhájati od ſzuncsenoga záhoda, preczi právite; ploha ide; i tak je. *Mát.* 16, 2.

55. I, gda jůg píſe, právite: kaj vrocsína bode; i je.

56. Szkazlívczi, obráſz zemlé i nebéſz znáte vardejvati; vrejmen pa eto kakda, ka ne vardejvate?

57. Ka je pa, ka ſzamí od ſzébe ne ſzoudite to pravicsno.

58. Ár, gda ides ſzprotivníkom tvojim kpeglavníki, na pouti na tom boj; da ſze ga oſzlobodís; naj te kak ne privlicsé kſzodczi, i ſzodecz te dá porkolábi, i porkoláb te vr'ze vu temniczo. *Pril.* 25, 8. *Mát.* 5, 25.

59. Velim tebi: ka ne bos vô ſou odnut; dokecs i te ſzlejdnyi pejnez ne plácsas.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

I. Pilátuſovo lůdomorſztvo. 1-5. *II. Nerodno figovo drejvo.* 6-9. *III. Půklava 'zena.* 10-21. *IV. Malo ſze ji zvelicsa.* 22-30. *V. Herodes liſzicza.* 31-35.

I. 1. Bilí ſzo pa níki vu onom vrejmeni, kí ſzo nyemi nazviſcsávali od Galileánczov, ſteri krv je Pilátus mejſao 'znyihovimi áldovmi. *Iv.* 9, 2. 5.

2. I odgovorécsi Jezus ercsé nyim: ſtímate, ka ſzo eti Galileánczi krivicsnejſi bilí od vſzej *drůgi* Galileánczov, ka ſzo tá pretrpeli? *Iv.* 9, 2. 5.

3. Nej, velim vám: nego, *csi ſze ne povrnéte, vſzi tak prejdete. Rim.* 2, 3.

4. Ali oni deſzét i oſzen, na ſtere je ſzpadno tůren vu Siloi i bujo je je: ſtímate, ka ſzo tej vékſi grejsniczke bilí od vſzej lůdi prebivajoucsi v-Jeru'zálemi?

5. Nej, velim vám: nego, *csi ſze ne povrnéte, vſzi tak prejdete.*

II. 6. Ercsé pa eto príliko: eden je meo figovo drejvo vu ſzvoji goriczaj poſzajeno; i priſao je ſzád íſzkat na nyem, i nej ga je najſao.

7. Ercsé záto vájnczari: ovo trí lejta hodim íſzkat ſzád na etoj figi, i ne nájdem ga; vô jo vſzejczi; da drůgo ne valá, ka li zemlo kvarí. *Rim.* 11, 32. *'Zolt.* 145, 9.

8. On pa odgovorécsi ercsé nyemi: Goſzpodne, niháj jo i eto leto; dokecs jo okopam, i vr'zem gnoj *knyej.*

9. I csi tak bode szád primásala, *dobro*: csi pa nej, potom jo vő vszejczi.

III. 10. Bio je pa vucsécsi vu ednom ti szprávisces vszobottáj.

11. I ovo bíla je edna 'zena, stera je szlaboszti dűhá mejla oszenájszet lejt; i bíla je vkűp potégnyena, i nej sze je mogla nikako gori opraviti.

12. Vidoucsi jo pa Jezus, prízvao jo je *kszebi* i erkao ji je: 'zena, odvézana szi od szlaboszti tvoje.

13. I vrgao je na nyou roké; i preczi sze je gori oprávila, i dícsila je Bogá. *Mark*, 7, 32.

14. Odgovorécsi pa vládnik szprávisesa csemeren, kaj je vu Szobotti vrácso Jezus, velí lűsztvi: sészt dní je, vkote i trbej delati; záto vu oni prídte sze vrácsit i nej vu Szoboutnom dnévi.

15. Záto odgovorí nyemi Jezus i ercsé: szkazlívecz, vszaki vász jeli vszobotto ne odve'ze gyűneza szvojega, ali oszla od jászeo i pelaga napájat? *Vőid.* 23, 5. *Ivan.* 7, 23.

16. Eto pa csér Ábrahámovo bodoucso, stero je zvézao Satan 'ze oszenájszet lejt, nej je potrejbno bilou odvézati od vezala etoga vszoboutni dén?

17. I, gda bi nyemi eta povedao, oszramoutili szo sze vszi, kí szo prouti nyemi sztáli. I vsze lűsztvo sze je radűvalo nad vszejmi odícsenimi delami; stera szo vcsinyena od nyega.

18. Pravo je pa: komi je priglíhno králeszt vo Bo'ze? i komi je bom priglihávao?

19. Priglíhno je khorcsicsnomi zrni; stero geto je *eden* cslovik vzéo i vrgao je je vu ográdecz szvoj; i gori je zraszlo i vcsinyeno je veliko drejvo; i sticze nebeszke szo sze gnejzdile na vejkaj nyegovi. *Mát.* 13, 31.

20. I pá je erkao: komi bom priglihávao králeszt vo Bo'ze?

21. Priglíhno je kvászi: steroga geto je *edna* 'zena vzéla, i szkríla ga je vu trí mericze mele; dokecs sze je vsze nej szkvaszilo.

IV. 22. I prehodjávao je mejſzta i veſznicze vucsécsi i idoucsi v-Jeru'zálem.

23. Erkao je pa níki nyemi: Goſzpodne, jeli jih je malo, kí ſze zvelicsajo? On pa ercsé nyim:

24. *Vojűjte ſze notri idti po teſzni vrátaj: ár vnougi, velim vám, bodo iſzkali notri idti, i nebodo mogli Mát.* 7, 13. *Fil.* 3, 12. *Tim.* 6, 12.

25. Od tiſztoga máo; kak gori ſztáne te hi'zni goſzpodár, i zapré dveri, i zacsnete vinej ſztáti, i trűpati nad dverami govorécsi: Goſzpodne, Goſzpodne, odpri nám; i odgoverécsi ercsé vám: neznam váſz, odkuda ſzte. *Mát.* 7, 23.

26. Teda zacsnete praviti: jeli ſzmo pred tebom ino pilí, i vu naſi viliczaj ſzi vcsio.

27. I ercsé: velim vám; kaj neznam váſz odkuda ſzte. Odíte od méne vſzi delniczi nepravicsnoſzti.

28. Tam bode joukanye i zobno ſkrípanye: gda bodte vidili Abraháma, I'zaáka, i Jákoba i vſze proroke vu králeſztvi Bo'zem; váſz pa vő vr'zene zvűna. *Mát.* 8, 12.

29. I prído od *ſzuncsenoga* zhoda i záhoda, i ſzevra i jűga; i doli ſzi ſzédejo vu králeſztvi Bo'zem. *Es.* 2, 2. *Mal.* 1, 11.

30. *I ovo, ki ſzo ſzlejdnyi, bodo prejdnyi: i ki ſzo prejdnyi, bodo ſzlejdnyi. Mát.* 19, 30.

V. 31. Vu onom dnévi prifztoupili ſzo níki Farizeuske govorécsi nyemi: idi vő i odídi odnut; ár te Herodes ſcsé vmoriti. *Lűk.* 5, 8.

32. I ercsé nyim: idoucsi povejte liſziczi onoj; ovo zmetávam vragé i zvrácsanya oprávlam dneſz i vűtro, i po trétyem dnévi ſze ſzkoncsam.

33. Ali potrejbno mi je dneſz i vűtro i potom *vu mojoj cséſzti* hoditi. Ár ſze ne dopiſztí proroka pogibiti zvűna Jeru'zálema.

34. Jeru'zálem, Jeru'zálem, kí vmárjas proroke i kamenűjes *one*, ſteri ſze ktebi posílajo; kelikokrát ſzam ſteo ſziní tvoje vkűpe ſzpraviti,

liki kokous ſzvoje píſcsancse pod perouti, i nej ſzte ſteli. *'Zolt.* 17, 8.

35. Ovo, nihá ſze vám hi'za vaſa pűſcsa. Zaiſztino pa velim vám: kaj me ne bodte vidili; dokecs ne príde vrejmen, gda bodte pravili: blagoſzlovleni, kí ide vu iméni Goſzpodnovom. *'Zolt.* 69, 26. *Es.* 1, 7.

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁO.

I. Vodenyáka vſzobotto zvrácsi, 1-15. *II. Od veliki vecsérje*, 16-24. *III. Vucsí od ſzvojega naſzledűvanya.* 25-35.

* *Evang. na XVII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

I. 1. I prigoudilo ſze je; gda bi on notri ſou vu hi'zo nikoga vládnika Farizeuſov vſzobotto jejſzt krűha: i oni ſzo kebzűvali na nyega. *'Zolt.* 37, 32.

2. I ovo, cslovik niki vodenyák je bio pred nyim.

3. I odgovorécsi Jezus ercsé pravdenikom i Farizeuſom govorécsi: jeli je ſzlobodno vſzobotto vrácsiti? *Mát.* 12, 10.

4. Oni ſzo pa múcsali. I príme ga *Jezus*, zvrácsi ga ino ga odpiſztí.

5. I odgovorécsi nyim ercsé: ſto je med vami; ſteroga oſzel, ali gyűnecz *csi* vu ſztűdenecz notri ſzpádne; i ne potégne ga vő preczi vſzoboutni dén?

6. I nej ſzo nyemi mogli nazáj odgovoriti na eta. 2. *Sam.* 3, 11.

7. Veli pa tim pozvánim eto príliko, gda bi na pamet vzéo, kakda ſzo ſzi prebirali prejdnya mejſzta, govorécsi knyim:

8. Gda bos zváni od koga na goſztűvanye; ne ſzedi ſzi na to prejdnye meſzto; naj kak poſtenejſi od tébe pozváni od nyega,

9. I pridoucsi, kí je tebé i nyega zváo, ercsé tebi: dáj etomi meſzto; i teda *ſzi* zacsnes ſzramoutyov *na* to ſzlejdnye meſzto ſzejſzti.

10. Nego, gda bos pozváni, idoucsi ſzedi ſzi na ſzlejdnye meſzto; naj, gda príde, kí te je zvao, ercsé tebi: priáteo, idi viſe gori: teda ti bode díka pred onimi, kí ſzo ſztebom vrét pozváni.

11. *Ár vſzáki, kí ſze zviſzi, ponizi ſze: i ki ſze ponizi, zviſzi ſze.*]

12. Erkao je pa i tomi, kí ga je zváo: gda naprávlas obid, ali vecsérjo; ne zovi priátele tvoje, niti brate tvoje, niti rodbino tvojo, niti bogate ſzouſzide; naj ſzkákſim tálom i oni tebé nazáj ne zovéjo; i nazáj ſze ti povrné. *Lůk.* 6, 33.

13. Nego, gda gofcsenyé csinís, zovi ſziromáke, roune, plantave, ſzlejpe. *Neh.* 8, 10. *Tob.* 4, 7.

14. I blá'zen bodes; kaj ti ne moro nazáj povrnouti. Ár ſze ti povrné vu gori ſztanenyej ti pravicsni. 1. *Tim.* 6, 18.

II. 15. Szlíſavſi pa níki navkůp ſzedécsi eta, erkao nyemi je: blá'zeni je on, kí jej krůh vu králeſztvi Bo'zem. *Lůk.* 13, 29. *Oz.* 19, 9.

* *Evang. na II. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

16. On nyemi pa ercsé: níki cslovik je veliko vecsérjo napravo i zváo je vnouge. *Pril.* 9, 1. *Es.* 25, 6.

17. I poſzlao je ſzlugo ſzvojega vu vôri te vecsérje, da bi povedao tim pozvánim; pojte; ár ſzo 'ze vſza gotova. *Mát.* 22, 2.

18. I zácsali ſzo ſze od ednoga vſzi odgovárjati. Te prvi nyemi je erkao: nyivo ſzam kůpo i potrejbno mi je vô idti, i poglédnoti jo; proſzim te, zagouvori me.

19. I te drůgi je erkao: pét jármov gyůnczév ſzam kůpo, i idem je vardejvat; proſzim te, zagouvori me.

20. I te drúgi je erkao: 'zeno ſzam ſzi vzéo, i za toga volo nemrem idti.

21. I pridoucsi nazáj ſzluga on nazvejſzto je goſzpoudi ſzvojemi eta. Teda raſzrdivſi ſze te goſzpodár ercsé tomi ſzlugi ſzvojemi: idi vő hitro na vilicze i potí toga meſzta, i ſziromáke, i roune, i plantave, i ſzlejpe eſzi notri pripelaj.

22. I ercsé te ſzluga: Goſzpodne, vesinyeno je, kak ſzi zapovedao; i eſcse je meſzto.

23. I ercsé Goſzpoud ſzlugi: idi vő na potíh i *med* plotéh i primárjaj je notri idti; naj ſze napuni hi'za moja. 2. *Tim.* 4, 2. *Djáv.* 13, 46.

24. Ár velim vám: kaj niſcse oni pozváni lúdi ne koſta vecsérje moje.]

III. 25. Slo je pa 'znyim lúſztva vnogo; i obrnovſi ſze erkao je nyim:

26. Csi ſto kmeni ide i ne odúrjáva oeso ſzvojega, i mater, i 'zeno, i deczo, i brate, i ſzeſztre, eſcse pa i ſzvojo dúſo; ne more biti moj vucseník.

27. I, kíkoli ne bo noſzo krí'z ſzvoj i pojde za menov, ne more biti moj vucseník. *Mát.* 10, 38.

28. Ár ſto je zváſz; kí ſcsé túren czimprati, jeli ſzi prvle ne ſzéde *doli i* zracsúna ſztroſek, csi má *teliko*, ka *ga* zgotovi?

29. Naj ga ſzkákſim tálom vſzi vidoucsi ne zacsnejo ſpotati; csi bi ga, polo'zécsi nyegov fundamentum, ne mogao dokoncsati,

30. Govorécsi: ete cslovik je zácsao czimprati i nej je mogao dokoncsati.

31. Ali ſteri kráo idoucsi ſze vkúp piſztí zdrúgim królom vu bo: jeli ſzi ne ſzéde prvle doli i tanács dr'zí: csi more zdeſzét jezérmi pred onoga idti; kí zdvajſzetimi jezérmi ide na nyega?

32. Csi pa nej; gda je eſcse on dalecs, posle poſzelſztvo i proſzi ga ona, ſtera ſzo kméri.

33. Etak záto niſcse zváſz, kí ſzlobou ne vzeme odevſzega ſzvojega poíſztva, ne more biti moj vucseník.

34. Dobra je Szou: csi pa Szou obnori, ſzkim ſze bode ſzolíla? *Mát.* 5, 13.

35. Niti vu zemlo, niti vu gnój je nej haſznovita: vô jo vr'zo. Kí má vůha na poſzlůſanye, naj poſzlůſa.

PETNÁJSZETI (XV) TÁO.

I. Od mrmranya Farizeuſov za volo k-Kriſztuſi pribli-'závanya ti grejsnikov, 1. 2. *II. Od zgůblene α) ovczé*, 3-7. *β) groſa*, 8-10. *γ) Szinà*, 11-32.

* *Evang. na III. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

I. 1. Pribli'závali ſzo ſze pa knyemi vſzi publikánuske i grejsniczke: da biga poſzlůſali. *Mát.* 9. 10.

2. I mrmrali ſzo Farizeuske i piſzácske govorécsi: kaj ete grejsnike kſzebi prijímle i jej 'znyimi. *Lůk.* 7, 39

II. 3. Ercsé pa nyim eto príliko govorécsi:

4. Sto je *takſi* cslovik zvášz, kí má ſztou ovécz, i csi edno 'znyih zgibí, ne nihá ti devétdeſzét i devét vu půſcsávi i ide za tov zgůblénov, dokecs jo ne nájde? *Ez.* 34, 11. 16. *Mát.* 18, 12.

5. I, gda jo nájde, gori jo dene na plécsa ſzvoja radůvajoucsi ſze.

6. I pridoucsi vu hi'zo, vkůp zezové priátele i ſzouſzide govorécsi nyim: radůjte ſze zmenov, kaj ſzem najſao ovczou mojo to zgůbleno.

7. Velim vám: kaj tak radoſzt bode vu nébi nad ednim grejsnikom pokouro csinécsim *bole;* liki nad devétdeſzét devét pravicsnimi; ſterim je nej potrejbno pokoure. *Lůk.* 5, 32.

8. Ali ſtera *je tá* 'zena, ſtera má deſzét groſouv, csi zgibí eden gros, jeli ne vu'zgé ſzvejcse i pomejcse hi'zo ino ga íſcse ſzkrblivo, dokecs ga ne nájde?

9. I gda ga nájde, vkůp zezové priátelicze i ſzouſzide govorécsa: radůjte ſze zmenov, kaj ſzam najsla te gros, ſteroga ſzam zgibíla.

10. *Tak*, velim vám, *radoſzt bode pred angyelmi Bo'zimi nad ednim grejsnikom pokouro csinécsim.*]

11. Erkao je pa, cslovik níki je meo dvá ſziná.

12. I ercsé te mlájſi ſzvojemi ocsi: ocsa, dáj mi vő táo blága; kí ſze mené doſztája. I razdejlo nyima je *vſze* 'zivlejnye.

13. I po nej vnougi dnévi vkůp ſzpravivſi vſza te mlájſi ſzin, odíſao je vu daleko dr'zélo; i tam je zapravo blága ſzvoje 'zivoucsi obloszůno.

14. Gda bi pa on vſza potroſo: grátao je mocsen glád po dr'zéli onoj; i on je zácsao pomenkávati.

15. I idoucsi pridrů'zo ſze je kednomi meſztáncsari ove dr'zéle; i on ga je poſzlao na poule ſzvoje ſzvinyé páſzt.

16. I 'zelo je napuniti trbůj ſzvoj zrogacsiczami; ſtere ſzo jele ſzvinyé, i níſcse nyemi ji je nej dáo.

17. Vu ſzébe pa idoucsi ercsé: keliko nájimnikov ocsé mojega obilno má krůha; jaſz pa od gláda pogíbam. *Pril.* 23, 21.

18. Gori ſztanovſi ſou bom k-ocsi mojemi i ercsém nyemi: *ocsa, pregrejſo ſzam prouti nébi i pred tebom. Jer.* 3, 14.

19. *I vecs ſzam nej vrejden; ka bi ſze tvoj ſzin zváo; vcsini me, liki ednoga nájimnikov tvoji.*

20. I gori ſztanovſi ſou je k-ocsi ſzvojemi. Gda bi pa eſcse on dalecs bio: vido ga je ocsa nyegov i ſzmilůvao ſze je i bi'zécsi ſzpadno je na ſinyek nyegov, i kůsno ga je. 1. *Sam.* 14, 33.

21. Ercsé pa nyemi te ſzin: *ocsa, pregrejſo ſzam prouti nébi i pred tebom i vecs ſzam nej vrejden, ka bi ſze tvoj ſzin zváo. Lůk.* 18, 13.

22. Ercsé pa te ocsa ſzlugom ſzvojim: prinefzte tó prvo ſzůknyo i oblejczte nyemi jo, i

dájte prſztan na rokou nyegovo i csrejvle na nogé.

23. I prineſzte to krmleno tele, zareſte je i jedoucsi veſzélmo ſze.

24. Ár je ete moj ſzin mrtev bio, i o'zívo je: I zgůblen je bio, i nájden je. I zácsali ſzo ſze veſzeliti. *Ef.* 2, 1. 5, 14.

25. Bio je pa nyegov ſzin ſztarejſi na nyivi; i, kak ſze je, pridoucsi, priblí'zao khi'zi, csůo je igranye, i pléſzanye.

26. I prizové ednoga ſzlugov, ſzpitáva; ka je tou?

27. On pa ercsé nyemi: tvoj brat je priſao; i zarezo je ocsa tvoj to krmleno tele; ka ga je zdravoga nazáj prijao.

28. Raſzerdo ſze je pá i nej je ſteo notri idti. Záto ocsa nyegov vő idoucsi proſzo ga je. *Mát.* 20, 11. 15. *Djáp.* 11, 17. 18.

29. On pa odgovorécsi ercsé ocsi: ovo teliko lejt ſzlů'zím tebi, i nigdár ſzam zapovid tvojo nej preſztoupo, i meni ſzi nigdár nej dáo *eſcse li ednoga* kozlícsa; kaj bi ſze ſzpriáteli mojmi veſzelio,

30. Kaj je pa ete tvoj szin, kí je tvoje 'zivlejnye ſzprázniki pojo, priſao, zarezao ſzi nyemi to krmleno tele,

31. On pa ercsé nyemi: ſzinek, tí ſzi vſzigdár zmenov, i vſza moja ſzo tvoja.

32. Trbelo bi ſze ti pa veſzeliti i radůvati: kaj je ete tvoj brat mrtev bio i o'zívo je; i zgůbleni je bio, i nájden je. *Rim.* 10, 1-3. *Kol.* 2, 13.

SESZTNÁJSZETI (XVI.) TÁO.

I. Od jálnoga ſzafara, 1-9. *II. Od zblágom 'zivlejnya*, 10-18. *III. Od bogácza i Lázara*, 19-31.

* *Evang. na IX. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

I. 1. Erkao je pa vucseníkom ſzvojim: bio je eden bogat cslovik, kí je meo ſafara: i té je obto'zen bio nyemi, kako zapravlács blága nyegovoga.

2. I zové ga záto i ercsé nyemi: kak csûjem od tébe? dáj racsun ſafarſztva tvojega: ár ne bos vecs ſafarûvao.

3. Ercsé pa vu ſzebi te ſafar: ka bom csinio; da Goſzpoud moj kraj jemlé ſafarſztvo od méne? kopati ne morem, koudivati *me je pa* ſzrám.

4. Znám, ka *mi je* csiniti; da, gda bom vô vr'zenj z-ſafarſztva, vzemejo me vu hi'ze ſzvoje.

5. I prízvavſi ednoga vſzákoga ti du'zníkov goſzpouda ſzvojega ercsé prvomi: keliko ſzi du'zen goſzpoudi mojemi?

6. On pa ercsé: ſztou bátuſov olija. I ercsé nyemi: vzemi tvoj líſzt i ſzedi doli, i hitro píſi pétdeſzét.

7. Potom *tomi* drûgomi ercsé: tí pa keliko ſzi du'zen? On pa ercsé: ſztou koruſov pſenicze. I ercsé nyemi: vzemi tvoj líſzt, i píſi oſzendeſzét.

8. I pohválo je goſzpoud toga nepravicsnoga Safara, kaj je ſzpametno vcsíno. Ár ſzinovje etoga ſzvejta ſzo ſzpametnejſi od ſzinouv ſzvetloſzti vu ſzvojem rodi. *Ef.* 5, 8. 1 *Theſſ.* 5, 5.

9. I jaſz velim vám: vcſinte ſzi priátele z nepravicsnoga mammona; da, gda pomenkáte, vzemejo váſz vu vekivecsna prebiváliscsa.] *Mát* 6, 20.

II. 10. *Ki je veren vu náj ménſem, i vu vnogom je veren: i ki je vu naj ménſem nepravicsen, i vu vnogom je nepravicsen.*

11. Csi ſzte záto vu nepravicsnom mammoni nej bilí verni: to iſztinſzko ſto zavûpa na váſz?

12. I, csi ſzte vu lûczkom nej verni, to vaſe ſto vám dá?

13. Nikse dr'zincse nemre dvőma goſzpoudoma ſzlű'ziti. Ar ali ednoga bode odűrjávalo i toga drűgoga lűbilo: ali ednoga bode preſtímalo i toga drűgoga zametávalo. Nemrete Bougi ſzlű'ziti i mammoni.

14. Csűli ſzo pa eta vſza Farizeuske, kí ſzo ſzkoupi bilí; i oſzmijávali ſzo ſze 'znyega. *Mát.* 23, 14.

15. I ercsé nyim: ví ſzte, kí ſzpravicsávate ſzebé pred lidmí; Boug pa zná ſzrczá vaſa. Ar, *ka je pred lidmí viſzoko, odűrnoſzt je pred Bougom.* 1 *Sam.* 16, 7.

16. *Právda i proroczke ſzo do Ivana: od tiſztecz králeſztvo Bo'ze ſze nazviscsáva, i vſzáki ſze vu nyé ſztiſzkáva Mát.* 11, 13.

17. Le'zi je pa nébi i zemli prejti: liki právde ednoj piknyiczi ſzpádnoti. *Mát.* 5, 18.

18. Vſzáki, kí odpiſztí 'zeno ſzvojo, i drűgo ſzi vzeme, praznűje: i vſzáki, kí ſzi odpűscseno od mo'zá vzeme, praznűje. *Mát.* 5, 32. 19, 9.

* *Evang. na I. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

III. 19. Bio je pa níki bogat cslovik, kí ſze je oblácso vu skarlat i kment, i goſztio ſze je vſzáki dén ſzvetlo.

20. Bio je pa níki ſziromák ziménom Lázar; kí je vr'zeni bio kvrátam nyegovim pun mozoulov.

21. I 'zelo ſze je naſzititi zdrtinyom; ſtero je kapalo z-ſztola toga bogácza. Ali i pſzi pridoucsi lízali ſzo mozole nyegove.

22. Prigoudilo ſze je pa; da bi mr'u te ſziromák, i neſeni je od angyelov vu krílo Abrahámovo; mr'u je pa i bogátecz, i zakopan je.

23. I vu pékli, gori prizdignovſi ocsí ſzvoje, bodoucsi vu mokaj, vido je Ábraháma ouzdalecs i Lázara vu nárocsaj nyegovi.

24. I on kricsécsi ercsé: Ocsa, Ábrahám, ſzmiluj ſze mi, i posli Lázara, naj namocsi

konecz prſzta ſzvojega *vu* vódou i raſzladí jezik moj; ár ſze mantrám vu etom plámni. *Zak.* 14, 12. *Es.* 66, 24.

25. Ercsé pa Àbrahám: ſzinek, ſzpoumeni ſze, kaj ſzi tí vzéo ta dobra tvoja v'zítki tvojem, i Lázar priſzpodobno ta hůda; zdaj ſze pa on obeſzeljáva, tí ſze pa mantrás.

26. I viſe vſzega toga med nami i vami je velika prepaſzt potrdjena: da, kí ſcséjo prejk idti od etecz kvám, ne morejo; niti od tiſztecz knám prejk prídti *nemrejo.*

27. Erkao je pa: proſzim te tak ocsa *moj*; naj ga posles vu hi'zo ocsé mojega.

28. Ár mám pét brátov: da nyim poſzvedocsi; naj i oni ne prídejo vu eto meſzto te moke.

29. Ercsé nyemi Àbrahám: *májo Moj'zesa i proroke; naj poſzlůſajo one. Iv.* 5, 39. 45.

30. On pa ercsé: nej *tak* ocsa Àbrahám; nego, csi bode ſto od mrtvi ſou knyim, povrnéjo ſze.

31. Erkao je pa nyemi Àbrahám: *csi Moj'zeſa i proroke ne bodo poſzlůſali; niti, csi bi ſto zmrtvi gori ſztano, ne bodo vǒrvali.*] *Mát.* 12, 39.

SZEDENÁJSZETI (XVII.) TÁO.

I. Od ſzpáke. 1-10. *II. Od deſzét gobavczov.* 11-19. *III. Od priſeſztyá králeſztva Bo'zega.* 20-37.

I. 1. Ercsé pa vucseníkom: nemogoucse je, kaj bi ſzpáke ne prisle; jaj pa tomi, po kom prído. *Mát.* 18, 7. *Rim.* 14, 20.

2. Bole bi nyemi bilou; da bi ſze nyemi mlinſzki kamen djáo okoli ſinyeka nyegovoga i vrgao bi ſze vu mourje; liki ka bi ſzpácso ednoga eti naj ménſi. *Mark.* 9, 42.

3. Kebzůjte ſze. Csi pa pregrisí prouti tebi brat tvoj, poſtrájſaj ga: i, csi ſze povrné, odpůſzti nyemi. *Lev.* 19, 17. *Jak.* 5, 19. 20.

4. I csi ſzedemkrát eden dén pregrisí prouti tebi, i ſzedemkrát *eden* dén ſze povrné ktebi govorécsi: 'zao mi je; odpűſzti nyemi.

5. I erkli ſzo Apoſtolje Goſzpodni: *povéksávaj nám vőro. Mark.* 9, 24.

6. Ercsé pa Goſzpoud: *csi máte vőro, liki horcsicsno zrno, ercséte pa etoj malini: vtrgni ſze vő ſzkorenyom i vſzádi ſze na mourji; bougala de váſz. Mát.* 17, 20.

7. Sto pa zvász, ki má ſzlugo plű'zécsega, alí paſzécsega, gda notri vhi'zo príde znyive, nyemi preczi velí; hodi i ſzedi ſzi kſztoli?

8. Jeli ne bode nyemi velo: pripravi, naj vecsérjam, i opáſzani ſzlű'zi mi, dokecs jejm i piém; i potom toga jej i pí tí.

9. Jeli zahváli ſzlűgi onomi, ka je vcsíno ona ſtera ſzo *nyemi* zapovejdana? ne itímam.

10. Tak i ví; *gda vcsinite vſza, ſtera ſzo vám zapovejdana, erczite: kaj ſzmo ſzlugi nehaſznoviti; ár, ſtera ſzmo dű'zni bili csiniti, li tá ſzmo vcsinili.*

* *Evang. na XIV. po ſz. Trojſztvi Nedelo.*

11. 11. I prigoudilo ſze je; gda bi on ſou vu Jeru'zálem; i on je prejk ſou na ſzrejdi po Samárii i Galilei.

12. I, gda bi on notri ſou vu níko vész, ſzrelo ga je deſzét gobavi mo'zouv; kí ſzo poſztanoli ouzdalecs.

13. I oni ſzo pozdignoli gláſz ſzvoj govorécsi: Jezus, *nas* Meſter, ſzmiluj ſze nad nami.

14. I vidoucsi ercsé nyim: idite i pokáſte ſzo popom. I prigoudilo ſze je vu odhájanyi nyihovom ocsíſcseni ſzo, *Lev.* 13, 2. *Lűk.* 5, 14.

15. Eden pa 'znyih vidoucsi, ka je ozdravo; povrno ſze je zvelikim gláſzom dicsécsi Bogá.

16. I ſzpadno je na obráſz pred nogé nyegove zahválo nyemi je; i tiſzti je bio Samaritánus.

17. Odgovorécsi pa Jezus ercsé: nej ji je deſzét ocsíſcseni? gde ji je pa ti devét?

18. Nej ſze ji je najslo, kí bi ſze povrnoli i dáli bi díko Bougi; nego ete tihénecz.

19. I ercsé nyemi: ſztáni gori ino idi; *vőra tvója je tebé zdr'zála.*]

III. 20. Pítani pa od Farizeuſov, gda príde králeſztvo Bo'ze, odgouvoro je nyim i erkao: ne príde králeſztvo Bo'ze *tak*; ka bi je ſto várao.

21. Ni ne bodo pravili: ovo eti, ali ovo tam je. Ár *ovo kráieſztvo Bo'ze je vu vami. Mát.* 24, 23. *Kim.* 10, 8.

22. Ercsé pa vucseníkom: prído dnévi, gda bodete 'zeleli ednoga ti dnévov Sziná cslovecsega viditi, i ne bodte ga vidili.

23. I ercséjo vám: ovo eti, ali, tam je: nejdite, niti je ne naſzledűjte.

24. Ár, liki blíſzk, kí ſze zblíſzne zednoga kraja, kí je pod nébov, i do drűgoga pod nébov bodoucsega kraja ſze ſzvejti, tak bode i Szin cslovecsi vu dnévi ſzvojem.

25. Potrejbno je pa nyemi prvle vnouga trpeti i zavrcsi ſze od etoga národa. *Mark.* 8, 31.

26. I, liki je bilou vu dnévi Noa, tak bode i vu dnévi Sziná cslovecsega. 1 *Petr.* 3, 20.

27. Jeli ſzo, pilí ſzo, 'zenili ſzo ſze, i kmo'zom ſzo ſze dávale notri do tiſztoga dnéva, vſterom je notri ſou Noa vu bárko; i prisla je povouden i pogibíla je vſze.

28. Priſzpodobno liki je bilou i vu dnévi Lota; jeli ſzo, pilí ſzo, kűpivali ſzo, odávali ſzo, zaſzajűvali ſzo, czimprali ſzo.

29. Vſterom dnévi je pa vő ſou Lot z-Sodome: ſzpadno je ogyen i ſveplo od nébe i pogűbo je vſze. *Sztv.* 19, 15-24. *Es.* 13, 19.

30. Tak rávno bode vonom dnévi; vſterom ſze Szin cslovecsi vjávi.

31. Vu onom dnévi, kí bode na pokrivi, i

poſzouda nyegova vu hi'zi, doli naj nejde; ka bi jo vzéo: i, kí bode na pouli, rávno tak ſze naj ne povrné konim; ſtera ſzo odzajaj. *Mark.* 13, 15. 16.

32. Szpoumente ſze z Lotove'zené. *Sztv.* 19, 26.

33. *Kikoli bode ſzkao dűſo ſzvojo obdr'zati, zgibi jo: i kikoli jo zgibi, v'zitki jo obdr'zi. Mát.* 16, 25. *Iv.* 12, 25.

34. Velim vám: vtiſztoj noucsi bodeta dvá na ednoj poſzteli; te eden ſze gori vzeme i te drűgi ſze nihá. *Mát.* 24, 40.

35. Dvej bodeta mlele vkűp; ta edna ſze gori vzeme, i ta drűga ſze nihá.

36. Dvá bodeta na nyivi; te eden ſze gori vzeme, i te drűgi ſze nihá.

37. I odgovorécsi erkli ſzo nyemi: gde, Goſzpodne? On pa ercsé nyim: gde je mrlinſzko tejlo; tam ſze vkűp ſzprávlajo orli.

OSZENÁJSZETI (XVIII.) TÁO.

I. Neſztanoma trbej moliti. 1-8. *II. Farizeus i publikánus vcszérkvi molita.* 9-14. *III. Deczo k-Kriſztuſi neſzéjo.* 15-17. *IV. Od bogáczov zvelicsanya.* 18-30. *V. Od Kriſzt. moke nazviſcsávanya.* 31-34. *VI. Bartimeus preglédne.* 35-43.

I. 1. Pravo je pa i príliko nyim; kak je potrejbno vſzeſzkouſz moliti, i nej manyűkivati. *Lűk.* 11, 5. *Rim.* 12, 12.

2. Govorécsi: bio je eden ſzodecz vednom meſzti; kí ſze je Bogá nej bojo, i csloveka ſze je nej zaſztoupo. *Ef.* 6, 18.

3. Bíla je pa niksa vdovieza vu onom meſzti, i sla je knyemi govorécsa: oſzloubodi me od mojega protivníka.

4. I nej je ſteo do vrejmena. Potom je pa erkao vu ſzebi: csi gli ſze Bogá ne bojim; i csloveka ſze ne zaſztoupim.

5. Ali, da mi teliko zaglúſanya ſzprávla eta vdovicza, oſzlobodim jo; naj, na konecz, kmeni hodécsa, me ne razdrá'zd'zi.

6. Ercsé pa Goſzpoud: poſzlúſajte; ka te nepravicsen ſzodecz právi?

7. *Boug pa jeli ne vcsini zadomescsanyé tim odebránim ſzvojim kricsécsim knyemi noucs i dén; csi gli je dugo trpi. Ozn.* 6, 10.

8. *Velim vám, kaj nyim vcsini zadomescsanyé hitro. Dônok, gda Szin cslovecsi pride, jeli nájde vêro na zemli?*

* *Evang. na XI. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 9. Ercsé pa i níkim, kí ſzo ſtímali vu ſzebi, kaj ſzo pravicsni i te drúge ſzo za nikoj meli, eto príliko:

10. Dvá csloveka ſzta gori sla vu czérkev Bogá molit, eden Farizeus i te drúgi publikánus. *Szto.* 4, 3-5.

11. Farizeus ſztojécsi pri ſzebi je etak molo: Boug, hválo ti dájem, ka ſzam nej, liki drúgi lidjé, zgrablivczi, nepravicsni, prázniczke, ali kak i ete publikánus.

12. Poſztim ſze dvakrat vu tyédni, i deſzetino dám zevſzega, ka ládam. *Mát.* 23, 23.

13. I publikánus ouzdalecs ſztojécsi, nej je ſteo ni ocsí vu nebéſza prizdignoti: nego ſze je bio vu prſzi ſzvoje govorécsi: Boug, ſtiſaj ſze meni grejsniki. *Zolt.* 51, 3.

14. Velim vám, doli je ſou ete ſzpravicseni vu hi'zo ſzvojo *bole*, liki ov. *Ár vſzáki, ki ſze zvíſzi, ponízi ſze; kí ſze pa ponízi, zvíſzi ſze.*] *Lúk.* 14, 11.

III. 15. Prináſali ſzo pa nyemi i otroke; ka bi ſze ji dotekno: vidoucsi pa vucseníczke ſztrájfali ſzo je. *Mát.* 19, 13.

16. Jezus pa prizvajoucsi nyé ercsé: *nihájte otroke idti kmeni i ne prepovedávajte nyim; ár je takſi králefztvo Bo'ze. Mát.* 18, 3.

17. Zaiſztino velim vám: *kikoli ne vzeme kràleſztvo Bo'ze, liki dejte; nemore notri idti vnyé. Mark.* 10, 15.

IV. 18. I opítao ga je níki poglavník govoré. csi: Vucsiteo dobri, ka mi je csiniti, naj 'zítek vekivecsni ôrokûjem? *Mát.* 19, 16.

19. Ercsé pa nyemi Jezus: ka me právis dobroga? *niſcse je nej dober, nego eden Boug.*

20. Zapouvidi znás? ne praznûj. Ne vmouri. Nekradni. Ne ſzvidocsi krívo. Poſtûj ocso tvojega i mater tvojo. *Vôid.* 20, 12. *Ef.* 6, 2.

21. On pa ercsé: eta vſza ſzam zdr'zao od mladoſzti moje.

22. Szlíſavſi pa eta Jezus ercsé nyemi: eſcse ti edno falí. Vſza, ka más, odáj, i dáj ſziromákom, i meo bos kincs vu nébi; i poj, naſzledûj mené.

23. On pa ſzlísavſi eta 'zaloſzten je poſztano: ár je bio bogat jáko.

24. Vidoucsi ga pa Jezus 'zaloſztnoga vcsinyenoga, ercsé: kak 'zmetno, pejneze majoucsi, notri ido vu králeſztvo Bo'ze. *Mát.* 19, 23.

25. Àr je *le'zi kumili ſzkouſz vûjh iglé idti; liki bogàczi vu kràleſztvo Bo'ze notri idti.*

26. Erkli ſzo pa, kí ſzo ga poſzlûſali: ſto ſze more tak zvelicsati?

27. On pa ercsé: *ſtera ſzo nemogoucsa pri lidéj; mogoucsa ſzo pri Bougi. Zak.* 8, 6.

28. Erkao je pa Peter: ovo, mi ſzmo vſza *tá* nihâli, i naſzledûvali ſzmo tebé.

29. On pa ercsé nyim: zaiſztino velim vám, kaj je ni eden nej, kí je nihâo hi'zo, ali roditele, ali brate, ali 'zeno, ali otroke za volo králeſztva Bo'zega. *Pravd.* 33, 9.

30. Kí nebi nazáj vzéo zvnougim tálom vu etom vrejmeni i vu príſeſztnoj vekivecsnoſzti 'zítek vekivecsni.

* *Evang. na Quinquageſimae, ali Eſto mihi, Nedelo.*

V. 31. Gda bi pa kſzebi vzéo ti dvanájſzet ercsé nyim: ovo, gori idemo v-Jeru'zálem, i

ſzpunio ſze vſza, ſtera ſzo píſzana po prorokáj od Sziná cslovecsega. *Es.* 53, 4-12.

32. Ár ſze dá poganom, i ospota ſze, i oſzmijé ſze, i oplúne ſze.

33. I, geto ga zbicsújo, vmoríjo ga: ali na trétyi dén gori ſztáne.

34. I oni ſzo nikaj nej etoga razmeli, i bíla je eta rejcs ſzkrita od nyíh, i nej ſzo znali; ſtera ſzo *nyim* povejdana *Lúk.* 2, 50. 9, 45.

VI. 35. Prigoudilo ſze je pa, gda bi ſze pribli'závao k Jerichi; níki ſzlejpi je ſzedo krepouti koldúvajoucsi. *Mát.* 20, 30.

36. Szlíſavſi pa lúſztvo mímo idoucse, ſzpitávao je; ka bi tou bilou.

37. Nazvejſztili ſzo pa nyemi; kaj Jezus Názarenſzki ide mímo.

38. I krícsao je govorécsi: Jezus, Szin Dávidov, ſzmiluj ſze meni.

39. I, kí ſzo naprej sli, ſtrájſali ſzo ga; ka bi múcsao. On je pa od toga bole krícsao: Szin Dávidov, ſzmiluj ſze meni.

40. Stano je pa Jezus i zapovedao ga je kſzebi pripelati. Gda bi ſze pa pribli'závao píta ga.

41. Govorécsi: ka ſcsés, naj ti vcsinim? On pa ercsé: Goſzpodne, naj preglédnem.

42. I Jezus ercsé nyemi: pregledni; *vőra tvoja je tebé zdr'zàla. Mát.* 9, 22.

43. I preczi je pregledno i naſzledúvao ga je, dicsécsi Bogá. I vſze lúſztvo, ka je tou vidilo, dalou je díko Bougi.] *Djàn.* 3, 8. 9.

DEVETNÁJSZETI (XIX.) TÁO.

I. Zakeus ſze povrné, 1-10. *II. Od plemenitoga cslovéka ſzlugov.* 11-28. *III. Kriſztus gyejzdi v-Jeru'zàlem.* 29 40. *IV. Od Jeru'zàlemſzke pogibelnoſzti.* 41 48.

I. 1. I notri idoucsi ſzkouz je ſou po Jerichi.

2. I ovo *eden* mou'z, po iméni zváni Zakeus, kí je bio vládnik publikánuſov, i té je bio bogat.

3. I íſzkao je *moudus* viditi Jezuſa, ſto je: i nej je mogao od lűſztva; ár je viſzokoſzti mále bio.

4. I naprej bi'zécsi pred nyega, gori je ſou na malino; da bi ga vido: ár je po tom mogo mímo idti. *Lűk.* 7, 6.

5. I, kak je priſao na meſzto, gori ſze zglednovſi Jezus vido ga je, i ercsé nyemi: Zakeus, ſetáj doli idti; ár je dneſz potrejbno meni vu tvojoj hi'zi oſztánoti. *Iv.* 10, 3.

6 I ſetűvao je doli idti; i kſzebi ga je príjao zradoſztyom.

7. I, kí ſzo ga vidili, vſzi ſzo mrmrali govorécsi: kaj je k-grejsnomi mou'zi ſou notri pocsívat,

8. Sztojécsi pa Zakeus ercsé Goſzpodni: ovo, polovicze poſiltva mojega, Goſzpodne, dám ſziromákom; i, csi ſzam koga vkom vkano, nazáj nyemi dám ſtirikrát teliko.

9. Ercsé pa nyemi Jezus: *dneſz je zvelicsanye etoj hi'zi vcsinyeno; geto je i on ſzin Abrahámov. Lűk.* 13, 16.

10. *Ár je priſao Szin cslovecsi iſzkat, i zdr'závat tó zgűbleno.* 1. *Tim.* 1, 15.

II. 11. Szlíſavſi pa oni eta prilo'zézsi ercsé *eto* príliko *záto*, kaj je blűzi bio k Jeru'zálemi, i oni ſzo ſtímali, ka ſze preczi má králeſztvo Bo'ze vjaviti.

12. Ercsé záto: cslovik níki dobroga roda je ſou vu daleko dr'zélo pozaímat ſzebi králeſztvo i nazáj ſze povrnouti. *Mát.* 25, 14.

13. Prizové pa deſzét ſzlugov ſzvoji i dáo nyim je deſzét mínov; i erkao je nyim: tr'zte, dokecs *nazáj* prídem. (*Edna mina vcsíni* 30. *tolarov.*)

14. Meſztáncsarje nyegovi ſzo ga pa odűrili i poſzlali ſzo poſzelſztvo za nyim govorécsi: neſcsemo, ka bi ete nad nami kralűvao.

15. I prigoudilo ſze je, gda bi ſze on povrno, kakje pozájao to králeſztvo, i zvati velí tiſzte ſzvoje ſzluge, kim je dáo pejneze: da bi ſzpoznao; kakda je ſteri tr'zo.

16. Pridoucsi pa te prvi ercsé: Goſzpodne, mína tvoja je deſzét min pridelala.

17. I ercsé nyemi: veſzéli ſze dober ſzluga: da ſzi nad naj ménſim veren bio; mej oblászt nad deſzetimi mejſztami.

18. I priſao je te drűgi govorécsi: Goſzpodne, mína tvoja je pridelala pét min.

19. Ercsé pa i tomi: i tí boj nad petimi mejſztami.

20. I te drűgi je priſao govorécsi: Goſzpodne, ovo, mína tvoja, ſtero ſzam meo vu facza-lejgi djáno.

21. Ár ſzam ſze bojo, ka ſzi trdi cslovik: vzemes, ka ſzi nej djáo; i 'zenyas, ſtero ſzi nej ſzejjao.

22. Velí pa nyemi: ztvoji vűſzt te ſzoudim, lagoji ſzluga. Znás, ka ſzam jaſz trdi cslovik: vzemem, ſtero ſzam nej polo'zo; i 'zenyam, ſtero ſzam nej ſzejjao.

23. Zakaj ſzi nej tak dáo pejneze moje na ſzto minyávczov, i jaſz pridoucsi bi je vzéo z-'zójom.

24. I tim tam ſztojécsim ercsé: vzemte kraj od nyega to míno, i dájte jo tomi, kí deſzét min má.

25. I ercséjo nyemi: Goſzpodne, *tak* má deſzét mín.

26. *Ár velim vám: kaj vſzákomi, ki má, ſze nyemi dá; ki pa nema, i ka má, vzeme ſze od nyega.*

27. Ali te nepriátele moje, one, kí ſzo nej ſteli, naj jaſz nad nyimi kralűjem, pripelajte eſzi i ſzpokolte je pred menom.

28. I, da bi eta erkao, ſou je pred nyimi gori idoucsi vu Jeru'zálem.

III. 29. I prigoudilo ſze je; gda bi ſze pribli-'závao vu Bethfágo i Bethánio k-gori ſtera ſze zové oliveczka, poſzlao je dvá vucseníka ſzvojiva. *Mát.* 21, 1.

30. Govorécsi: idita vu to pred vama bodoucso véſz, i notri idoucsa nájdeta 'zrbé privézano, na kom je eſcse nikſi cslovik nigdár nej ſzedo; odvé'zta je *i* pripelajta je.

31. I, csi vama bode ſto pravo: zakaj je odve'zůjeta? tak povejta nyemi, kaj je Goſzpoud potrebůje.

32. Gda bi pa odísla tiva poſzlana: najsla ſzta *tak*, liki nyima je povedo.

33. Gda ſzta pa odve'zůvala onedva to 'zrbé; erkli ſzo nyima goſzpodári nyegovi: zakaj odve'zůjeta to 'zrbé?

34. Onedva ſzta pa erkla: Goſzpoud je potrebůje.

35. I pelala ſzta je k-Jezuſi. I preſztrla ſzta ſzvoje gvante na'zrbé, i gori ſzta poſzádila Jezuſa.

36. Gda bi pa on ſou; preſztirali ſzo gvante ſzvoje na pout.

37. Gda bi ſze pa on pribli'závao k-ſztrmczi toga brigá oliveczkoga: zácsala je vſza vno'zina ti vucseníkov, radůvajoucsa ſze, hváliti Bogá zvelikim gláſzom za vſze *one*, ſtere ſzo vidili, moucsi.

38. Govorécsi: *blagoſzlovleni Králo, ſteri ide vu iméni Goſzpodnovom; mér vu nébi, i dika vu viſzini.* *'Zolt.* 118, 26. *Luk.* 2, 14.

39. I níki Farizeuske ſzo erkli zlůſztva nyemi: Vucsiteo, poſztrájſaj vucseníke tvoje.

40. I odgovorécsi ercsé nyim: velim vám; kaj, csi eti bodo múcsali, kaménye bode krícsalo. *Hab.* 2, 11.

* *Evang. na X. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

IV. 41. I, kak ſze je priblí'zo, vidoucsi to meſzto joukao je nad nyim.

42. Govorécsi: da bi tí poznalo, i eſcse vu etom tvojem dnévi, ſtera ſzliſijo kméri tvojemi. Zdaj je pa ſzkrito od oucsi tvoji. *Sztv.* 32, 29.

43. Ár prídejo dnévi na tébe, i okouli tébe vr'zejo nepriátelje tvoji ſzpicze i obſzédejo te, i vkúp te ſztíſznejo na vſze kraje.

44 I *zemlouv* te zglíhajo, i ſziní tvoje vu tebi; i ne nihájo vu tebi kamen na kamni: ka ſzi nej ſzpoznalo vrejme priglédanyá tvojega *Mát.* 24, 2.

45 I notri idoucsi vu czérkev, zácsao je vő metati te odávajoucse vu nyej i kúpivajoucse,

46. Govorécsi nyim: píſzano je; *hi'za moja, je hi'za molitvi; ví ſzte pa nyou vcsínili razbojnikov jamo. Es.* 56, 7. *Jer.* 7, 11.

47. I bio je vucsécsi vſzáki dén vu Czérkvi. Vládniczke popovſzki pa i piſzácske ſzo ga íſzkali pogibiti, i ti prejdnyi toga lúſztva.

48 I nej ſzo najsli; ka bi csiníli. Ár je vſze lúſztvo víſzilo *od nyega* nyega poſzlúſajoucse.] *Ján.* 4, 21.

DVAJSZETI (XX.) TÁO.

I. Kriſztuſa od Ivanovoga krſzta pitanye, 1-8. *II. Od lúdomorſzki delavczov goricz*, 9-18. *Od Czaſzarove dácse*, 19-26. *IV. Szadduczeuſov neſzpametno pitanye od gori ſztanenyá*, 27-40. *V. Kriſzt. pitanye od Dávidovoga Sziná*, 41-47.

I. 1. Izgoudilo ſze je vu ednom oni dnévov, gda bi vcsio on lúſztvo vu czérkvi i Evangyeliom bi nazviscsávao: priſztoupili ſzo vládniczke popovſzki, i piſzácske ſztími fztariſimi. *Mát.* 21, 23.

2. I ercséjo nyemi govorécsi: povej nám vu kákſoj oblάſzti eta csinís? ali ſto je *tiſzti*, kí ti je tou oblάſzt dáo? *Mark.* 11, 27. *Ján.* 4, 7.

3 Odgovorécsi pa ercsé nyim: i jaſz bom váſz edno rejcs pítao, i povejte mi.

4. Krſzt Ivana jeli je znébe bio; ali *pa* zlűdi?

5. Oni ſzo pa premetávali med ſzebom govorécsi: kaj csi ercsémo; znébe, ercsé: zakaj ſzte pa nyemi nej vőrvali?

6. Csi pa ercsémo: zlűdi, vſze lűſztvo bode náſz kamenűvalo; ár za gvűsno vőrje, kaj je Ivan prorok bio. *Mark.* 6, 20.

7. I odgovorili ſzo: neznamo, odkud.

8. I Jezus ercsé nyim: niti jaſz ne povejm vám, vu kákſoj oblάſzti eta csinim.

11 9. Zácsao je pa lűſztvi praviti eto príliko: cslovik níki je zaſzádo goriczе, i vő je je dáo delavczom, i odíſao je i *tam je bio* zadoſzta vrejmena. *Mát.* 21, 23.

10. I vu vrejmeni *brátve* poſzlao je ktim delavczom ſzlugo; naj nyemi z ſzáda ti goricz dájo. Ti delavczi ſzo ga pa zbili i odpoſzlali ſzo ga práznoga.

11. I gori je djáo; ka i drűgoga ſzlugo posle: oni ſzo pa i toga zbili i geto ſzo ga oſpotali, odpoſzlali ſzo ga práznoga.

12. I gori je djáo; ka i trétyega posle: oni ſzo pa i toga oranili ino ſzo ga vő vrgli.

13. Ercsé pa Goſzpoud ti goricz: ka bom csinio? Poslem Sziná mojega, toga lűblénoga: lekaj ſze toga, vidoucsi, zaſztoupijo.

14. Gda bi ga pa ti delavczi vidili, premislávali ſzo ſzi med ſzebom govorécsi: ete je te őrocsník; hodte, bujmo ga, naj naſa bode őrocsína. *Mát.* 26, 4.

15. I vő ſzo ga vrgli zgoricz i bujli ſzo ga. Ka bode záto nyim csinio te goſzpoud ti goricz?

16. Príde i pogibí te delavcze i dá goricze drúgim. Steri ſzo *eto* csúli, erkli ſzo: obari Boug.

17. On ſze pa zglednovſi na nyé ercsé: ka je tak eto, ka je píſzano: *kamen, ſteroga ſzo zidárje zavrgli, té je vcsinyeni na glavics voglá.*

18. *I'ſzáki,* † *ki ſzpádne na on kamen, vkúp ſze zmo zá'zi, na* †† *koga pa té kamen ſzpádne, razdrobi ga.* † *Es.* 8, 15. †† *Dan.* 2, 34.

III. 19. I íſzkali ſzo vládniczke popovſzki i piſzácske gori na nyega roké vrcsi vu onoj vóri; i bojali ſzo ſze lúſztva: ár ſzo ſzpoznali, ka je *prouti* nyim pravo tou príliko. *Lúk.* 19, 48.

20. I kebzújoucsi *na nyega* poſzlali ſzo zaſzidávcze; kí ſzo ſze ſzka'zúvali, ka ſzo oni pravicsni. *Mát.* 22, 15.

21 I pítali ſzo ga govorécsi: Vucsiteo, známo, kaj ednáko gucsís i vcsís, i ne preſtímas obráz; nego vu íſztini vcsís pout Bo'zo.

22. Szlobodno je nám Czaſzari dácso dati, ali nej?

23. Na pamet je pa vzéo nyihovo jálnoſzt i ercsé nyim: ka me ſzkúsávate?

24. Pokáſte mi *eden* denár; koga má kejp i napíſzek? Odgovorécsi pa erkli ſzo: Czaſzarov.

25. On pa nyim ercsé: *dájte záto, ſtera ſzo Czaſzarova, Czaſzari, i ſtera ſzo Bo'za, Bougi.*

26. I nej ſzo ga mogli zapopádnoti vu rejcsi pred lúſztvom: i csúdivajoucsi ſze nad odgovorom nyegovim, múcsali ſzo.

IV. 27. Pridoucsi pa níki z-Szadduczeuſov (kí prouti gucsíjo, ka gori ſztanenyá nejga) pítali ſzo ga. *Mát.* 22, 23.

28. Govorécsi: Vucsiteo, Moj'zes nám je píſzao; csi ſteroga brat merjé majoucsi 'zeno, i on brezi deczé vmerjé, naj vzeme brat nyegov to 'zeno, i pobidí ſzemen brati ſzvojemi. *Právd.* 25, 5.

29. Szedem bratov je pa bilou: i te prvi ſzi je vzéo 'zeno *i* mr'u je brezi deczé.

30. I vzéo je te drûgi to 'zeno, i té je mr'u brezi deczé.

31. I te trétyi jo je vzéo: i té je mr'u brezi deczé.

32. Obſzlejdnyim pa vſzej mrla je i ta 'zena.

33. Záto vu gori ſztanenyej ſteroga tejh bode 'zena? ár ſzedem je ji jo melo *za* 'zeno.

34. I odgovorécsi ercsé nyim Jezus: ſzinovje etoga ſzvejta ſze 'zenijo i kmou'zi dávajo.

35. Kí pa bodo vrejdni preſtímani naj ovo vekivecsnoſzt vzemejo i gori ſztanenyé zmrtvi: niti ſze ne bodo 'zenili; niti ne bodo kmou'zi dávali. *Lûk.* 14, 14.

36. Àr niti mrejti vecs ne moro. Àr priglíhni bodo k-angyelom: i ſzinovje Bo'zi ſzo, gori ſztanenyá ſzinovje bodoucsi. *Mát.* 22, 30.

37. Ka pa gori ſztánejo ti mrtvi: i Moj'zes je znamenûvao pri ſcsípki, gda právi; ka je Goſzpoud, Boug Abrahámov, i Boug I'zaákov, i Boug Jákobov. *Vôid.* 3, 6.

38. Boug je pa nej ti mrtvi: nego 'zívi: ár vſzi nyemi 'zivéjo. *Rim.* 14, 7.

39. Odgovorécsi pa níki ſzpiſzácsov erkli ſzo: Vucsiteo, dobro právis.

40. Nej ſzo ga pa ſzmeli vecs nikaj pítati.

V. 41. Ercsé pa nyim: kakda právijo Kriſztuſa ſziná Dávidovoga biti?

42. I on Dávid velí vu knigaj 'Zoltárſzki: *er. kao je Goſzpoud Goſzpoudi mojemi: ſzedi ſzi zdejſzne moje: 'Zolt.* 110, 1.

43. *Dokecs polo'zim nepriátele tvoje na podnogáoniczo noug tuoji. 'Zid.* 1, 13.

44. Dávid ga tak za Goſzpouda zové: i kakda je Szin nyegov?

45. Ercsé pa vucseníkom ſzvojim tak, da ga vſze lûſztvo csûlo:

46. Varte ſze od piſzácsov, kí ſcséjo hoditi vu dúgom gvanti, i lúbijo naklányanye na placzej i prejdnye ſztoucze vu ſzpráviscsaj, i prejdnye ſzidejnye vu goscsenyej. *Mát.* 23, 3-23.

47. Kí po'zérajo hi'ze vdovícz pod obrázom dúgoga molenyá. Eti vzemejo'zmetnejſo ſzoudbo. *Tit.* 3, 11.

EDENDVAJSZETI (XXI.) TÁO.

I. Vdovicze álmoſtvo, 1-4. *II. Czérkvi i Jeru'zálema opűſcsávanye*, 5-24. *III. Od Kriſztuſovoga preſeſztyá znamejnya*, 25-38.

I. 1. Gda bi ſze pa nazáj zgledno vido je te bogate; ka ſzo metali dári ſzoje vu kincsno ladiczo. *Mark.* 12, 41.

2. Vido je pa i níko vdoviczo ſziroticzo; ka je vrgla tá dvá pejneza;

3. I erkao je: zaiſztino velim vám; ka je ta ſzirouta vdovicza vecs odevſzej vrgla. 2. *Kor.* 8-12.

4. Ár vſzi eti ſzo zobilnoſzti ſzvoje metali vu dári Bo'ze: eta je pa zpotrejbcsine ſzvoje vſze 'zivlejnye, ſztero je mejla, tá vrgla.

II. 5. I, gda bi níki pravili od czérkvi, ka je zlejpim kaményem i zdármi ofznáj'zena ercsé:

6. Eta, ſztera vídite, prído dnévi, vu ſteri ſze ne nihá kamen na kamni; ſteri bi ſze ne porűſo. *Mik.* 3, 12.

7. Pítali ſzo ga pa govorécsi: Vucsiteo, gda tak bodo eta? i ſztero je znamejnye *toga*, gda bodo ſze eta godíla?

8. On pa ercsé: glédajte, da ſze ne zapelate. Ár vnougi prído vu iméni mojem govorécsi: kaj ſzam jaſz; i vrejmen ſze je príblűzilo; záto nejdite za nyimi. *Jer.* 14, 14. *Mát.* 24, 4.

9. Gda bodete pa csűli boje i gori ſztanenyá; ne bojte ſze. Ár je potrejbno etim biti prvle: ali ne bode praczi konecz.

10. Teda nyim ercsé. Sztáne národ prouti národi, i králeſztvo prouti králeſztvi *Es.* 19, 2.

11. I velika zemlé gíbanya na mejſzta i gladůvanya i pomorje bodo, i ſztrasůvanya i znamejnya znebéſz velika bodo.

12. Pred vſzejm etim pa na vász vr'zejo roké ſzvoje i preganyali *vász bodo*: dájo vász vu ſzpráviſcsa i temnicze i pelali vász bodo pred krále i vladáre za volo iména mojega. *Djan.* 4, 3. 25, 23.

13. Eto pa vám vſze na ſzvedouſztvo bode ſzlů'zilo.

14. Polo'zte záto *eta* vu ſzrczá vaſa: ne ſzkrbte ſze; ka bodte odgovárjali.

15. Ár vám jasz dám vůſzta i módrouſzt; ſteroj ne bodo mogli prouti gúcsati, niti prouti ſztáti vſzi prouti vám poſztávleni. *Ljud.* 4, 12. *Djan.* 6, 10.

16. Odáte ſze pa i od roditelov i bratov i 'zlájhte i priátelov: i níke zvász vmoríjo. *Mik.* 7, 6.

17. I bodete odůrni od vſzej za mojega iména volo. *Iv.* 15, 18.

18. Ali vlász zgláve vaſe ne prejde. *Lůk.* 12, 7.

19. *Vu trplivoſzti vaſoj ládajte důſe vaſe.* 2. *Par.* 15, 7. *'Zid.* 10, 36.

20. Gda bodte pa vidili ka je okouli vzéti od vojſzké Jeru'zálem: teda znájte; ka ſze je priblí'zalo opůscsávanye nyegovo. *Mát.* 24, 13.

21. Teda, kí ſzo vu Judei, naj bi'zío na goré: i, kí ſzo na ſzrejdi vu nyem, naj vő ido; i, ki ſzo vu dr'zélaj, naj notri nejdo vnyega.

22. Ár ſzo oni dnévi zadomeſcsávanya; naj ſze ſzpunio vſza, ſtera ſzo píſzana.

23. Jaj pa tim noſzécsim i nadájajoucſim vu tiſzti dnévi. Ár bode ſztiſzkávanye veliko na zemli i ſzrditoſzt nad lůſztvom etim.

24. I ſzpádnejo od oſztricza mecsa, i vrobſztvo bodo pelani med vſze pogane, i Jeru'zálem bo-

de klácseni od poganov; dokecs sze ne szpunio vrejmena poganov.

* *Evang. na II. Advenszko Nedelo.*

III. 25. I bodo znamejnya vu ✝ szunczi i ✝✝ mejszeczi i ✝✝✝ zvizdáj: i na zemli sztiszkávanye ✝✝✝✝ poganov vu zmenkanyi tanácsa; i sûmlelo bode * mourje i válovje. *Es.* 13, 10. ✝ *Ozn.* 6, 12. 2. *Thes.* 2, 8. ✝✝ *Ozn.* 6, 12. *Dán.* 2, 44. ✝✝✝ *Ozn.* 6, 13. *Dán.* 12, 3. ✝✝✝✝ *Ozn.* 6, 15. * 17, 15.

26. *Tak, da* omedlejvali bodo ✝ lidjé od sztrâha i csákanya oni; stera prídejo na zemlo. Ár i zmo'znoszti ✝✝ nebeszke sze gíbale bodo. ✝ *Ozn.* 18, 15. ✝✝ 2. *Petr.* 3, 10.

27. I teda bodo vidili szinà cslovecsega pridoucsega vu obláki zmo'znosztyom izvnougov díkov. *Ozn.* 6, 16. *Mát.* 25, 31.

28. Gda sze pa zacsnejo eta goditi: oprávlajte sze gori i ✝ prizdignite glavé vase. Ár sze pribli'záva ✝✝ odkûplenyé vase. ✝ *Es.* 40, 26. ✝✝ *Rim.* 8, 23.

29. I ercsé nyim príliko: glédajte figovo drejvo i vsze drevje: *Mát.* 24, 32. 21, 19.

30. Gda 'ze ✝ popovjé szpûscsávajo: gledoucsi számi od szébe znáte; ka je blûzi ✝✝ leto. ✝ *Rim.* 11, 25. 26. ✝✝ *Es.* 61, 2.

31. Tak i ví, gda bodte vidili, ka bodo sze eta godíla: znájte, ka je blûzi králeszтvo Bo'ze. 2. *Petr.* 3, 13. *Oz.* 20, 4.

32. Zaiszтino velim vám: kaj ne prejde ete národ; dokecs sze vsza *eta* ne zgodíjo.

33. Néba i zemla prejde; ricsí moje pa nikak ne prejdo. *Mát.* 24, 34.

34. Kebzûjte pa na szébe: naj sze kak ne po'zmécsajo szrczá vasa vu obloszûnoszti i pianoszti i szkrblivoszti 'zivlejnya, i hitro na vász príde on dén. *Rim.* 13, 13. 1. *Petr.* 4, 8.

35. Ár liki mre'za príde na vſze; ki ſzidíjo na líczi vſze *ete* zemlé. 1 *Th.* 5, 2.

36. Záto *veruſztújte vu vſzákom vrejmeni molécsi; naj vrejdni bodete vujti vſzejm etim, ſtera ſzo priſeſztna; i poſztánoti pred ſzinom csloveesim.*] *Mát.* 24, 42.

37. Bio je pa vujdne vu czérkvi, vucsécsi: priti noucsi je pa vô ſóu i nocsûvao je na gori, ſtera ſze zové oliveczka gora. *Iv.* 8, 12.

38. I vſze lûſztvo je vgojdno rano knyemi slo vu czérkev nyega poſzlûsat.

DVÁDVAJSZETI (XXII.) TÁO.

I Kriſztus ſze znepriátelmi kſzvojoj moki priprávla, 1-38. *II. Moka α) znotrejsnya,* 39-46. *β) zvûnejsnya* 47-71.

I. 1. Pribli'zao ſze je pa ſzvétek brezi kvaſzá krûha, kí ſze zové Vûzen.

2. Iíſzkali ſzo vládniczke popovſzki i piſzácske, kakda bi ga vmourili, ár ſzo ſze bojali lûſztva. *Iv.* 11, 47. *'Zolt.* 2, 2.

3. Notri je pa ſou Satan vu Júdaſa, kí ſze zové Iskariotes, kí je bio zracsúna ti dvanájſzet. *Iv.* 13, 27.

4. I odidoucsi zgucsávao ſzi je zvládniki popovſzkimi i zviteskimi od toga; kakda bi ga nyim vroké dáo. *Mark.* 14, 11.

5. I radûvali ſzo ſze: i pogoudili ſzo ſze 'znyim; ka nyemi pejneze dájo.

6. I obecsao je: i iſzkao je dobro vrejmen; ka bi ga nyim vroké dáo brezi lûſztva.

7. Priſao je pa dén brezi kvaſzá krûha, vſterom je trbelo vmoriti vûzenſzkoga ágnecza. *Mát.* 26, 27.

8. I poſzlao je Petra i Ivana govorécsi: idita ino pripravta nám vûzenſzkoga ágnecza; naj ga jejmo.

9. Oneva ſzta pa nyemi erkla: gde ſcsés, naj *ga* priprávimo?

10. On pa ercsé nyima: ovo, kak bodta notri sla vu meſzto, ſzrécsa váj *eden* cslovik vrcs vodé neſzécsi; idita za nyim vu hi'zo, vſtero bode *on* notri ſou.

11. I erczita goſzpodári te hi'ze: Vucsiteo ti velí; gde je oſtaría, gde jejm zmojmi vucseníkmi ágnecza vűzenſzkoga?

12. I on vám poká'ze od zgora edno veliko vecsérjaniczo preſztrto: tam *ga* pripravta. *Mark.* 14, 15.

13. Odidoucsa pa najsla ſzta tak, liki je nyima povedao: i pripravila ſzta te ágnecz vűzenſzki. *Lűk.* 19, 32.

14. I, gda je prisla vôra, doli ſzi je ſzeo, i ti dvanájſzet Apoſtolov 'znyim vrét. *Mát.* 26, 20.

15. I erkao je nyim: zveli kim 'zelejnyem ſzam 'zelo ete ágnecz vűzenſzki jeſzti zvami prvle; liki mi je trpeti.

16. Àr velim vám: kaj ne bom vecs czilou jo 'znyega; dokecs ſze ne ſzpuni vu králeſztvi Bo'zem. I. *Kor.* 11, 26.

17. I vzéo je pehár, blagoſzlovi ga *i* ercsé: vzemte ſzi ga i razdelte ſzi ga med ſzebom.

18. Àr velim vám: kaj ne bom pio od zraſenyá trſza, dokecs králeſztvo Bo'ze ne príde. *Mark.* 26, 29.

19. *I vzéo je krűh, blagoſzlovivſi vlomo ga je i dáo ga je nyim govorécsi: eto je moje tejlo, ſtero ſze za váſz dá; tou csinte na moje ſzpominanye.*

20. *Priſzpodobno i pehár po vecsérji govorécsi: ete pehár je nouvi Zákon vu mojoj krvi, ſtera ſze za váſz preliję.* I. *Kor.* 11, 23-25.

21. Ali ovo, rouka onoga, kí me odá, je zmenom na ſztoli. *Mát.* 26, 21.

22. I Szin cslovecsi iſztina ide, liki je ſzkoncsano: ali jaj onomi, po kom ſze tá dá. *'Zolt.* 41, 10.

23. I oni ſzo ſze zácsali ſzpitávati med ſzebom; ſto bi bio 'znyíh, kí bi tou vcsíno.

24. Zgoudila ſze je pa i pernya med nyimi od toga; ſteri bi ſze ji ſtímao biti naj vékſi. *Mát.* 18, 1.

25. On nyim pa ercsé: králove poganov goſzpodůjo nad nyimi; i, kí oblaſzt májo nad nyimi, dobrodelniczke ſze zovéjo. *Mát.* 20, 25.

26. Ví pa nej tak: nego te *naj* vékſi med vami naj bode, liki te *naj* mlájſi; i ſteri je voj, liki kí ſzlů'zi. *Fil.* 2, 2. I. *Petr.* 5, 2-4.

27 Ár ſteri je vékſi? té, kí doli ſzéde; ali kí ſzlů'zi? Nejli, kí doli ſzéde? Ja ſzam pa na ſzrejdi med vami; liki, kí ſzlů'zi. *Iv.* 13, 14. *Fil.* 2, 7.

28. Ví ſzte pa, kí ſzte oſztanoli zmenom vu ſzkůsávanyi mojem. I. *Petr.* 4, 13.

29. I jaſz zakonim vám, liki je zakono meni Ocsa moj, králeſztvo. *Mát.* 24, 47.

30. Naj jejte i piéte na ſztoli mojem vu králeſztvi mojem i ſzidíte na králeſzki ſztouczaj ſzoudivſi dvanájſzet národov Izraelſzki. *Oz.* 3, 20, 21.

31. Ercsé pa Goſzpoud: Símon, Símon, ovo ſatan váſz je vô ſzproſzo, ka bi *váſz* ſzejjao, liki pſeniczo. 1. *Petr.* 5, 8.

32. Ja ſzam pa molo za tébe; naj ſze ne zmenká vôra tvoja: i tí, gda ſze povrnés, potrdi brate tvoje. *Iv.* 17, 20.

33. On pa ercsé nyemi: Goſzpodne, ſztebom ſzam gotovi vtemniczo i na ſzmert idti.

34 On pa ercsé: Velim tebi Peter; ne bode popejvao dneſz kokout prvle; liki me tríkrát zatajíš, ka me ne poznas. *Mark.* 14, 30. 72.

35. I ercsé nyim: gda ſzam vaſz poſzlao brezi mosnyé i turbe i csrejvlov; jeli ſzte kákse zmenkanye meli? Oni ſzo pa erkli: nej ſzmo. *Mát.* 10, 9. 10.

36. Záto ercsé nyim: ali zdaj, kí má mosnyo, naj jo vzeme; rávno tak i turbo; i, ki nema, naj odá gvant, i kúpi ſzi mecs.

37. Ár velim vám: kaj ſze je eſcse etomi, ſtero je píſzano, potrejbno ſzpuniti vu meni, *trbej je znati eto*: i znepravdeníkmi je zracsúnani. Ár i *ona*, ſtera ſzo od méne, konecz májo. *Es.* 53, 12.

38. Oni pa ercséjo: Goſzpodne, ovo dvá mecsa eti. On pa ercsé nyim: zadoſzta je.

II. 39. I vő idoucsi ſou je pouleg ſegé na goro oliveczko: naſzledúvali ſzo ga pa i vucseníczke nyegovi. *Mát.* 26, 36.

40. Gda bi pa tam bio na meſzti ercsé nyim: Molte, naj vu ſzkúsávanye ne prídete.

41. I on ſze je vtrgno od nyíh, liki na *ednoga* kamna lúcsáj; i poklekno vſi na koulina, molo je,

42. Govorécsi: Ocsa, csi ſcsés, naj prejde eta pehár od méne, dőnok nej moja, nego tvoja vola bojdi. *Iv.* 6, 38.

43. Szkázao ſze je pa nyemi angyeo od nébe; ſteri ga je krepio.

44. I gda bi bio vu boji pobo'znejse je molo. Bio je pa znój nyegov: liki kaple krví tekoucse na zemlo. *Iv.* 12, 27. *Zid.* 5, 7.

45. I gda bi gori ſztano od molítvi, pridoucsi kvucseníkom ſzvojim najſao je je ka ſzo ſzpáli od 'zaloſzti. *Peſzm.* 5, 2.

46. I ercsé nyim: ka ſzpíte? Gori ſztante i molte: naj ne prídete vu ſzkúsávanye.

47. Ercsé *pa* da bi on gucsao: ovo, lúſztvo, i, kí ſze zové Júdas, eden ti dvanájſzet, pred nyimi je ſou i priblí'zao ſze je k-Jezuſi, da bi ga kúsno. *Mát.* 26, 47.

48. Jezus je pa erkao nyemi: Júdas, fzkûsûvanyem Sziná cslovecsega odás?

49. Vidoucsi pa, kí fzo okouli nyega *bili*, ftero fze je godílo, erkli fzo nyemi: Gofzpodne, jeli bomo je bili zmecsom?

50. I vdaro je eden níki 'znyíh fzlugo víſesnyega popa i odfzekao nyemi te tó právo vûhou. *Iv.* 18, 10.

51. Odgovorécsi pa Jezus ercsé: nihájte je notri do etecz. I doteknovſi fze vûhá nyegovoga zvrácso ga je.

52. Ercsé pa Jezus vládnikom popovſzkim i czérkvi vitézom i fztariſim kí fzo nad nyega prisli: liki na razbojníka fzte vô prisli zmecsmí i zdrogmí. *Mát.* 26, 55.

53. Vſzáki dén fzam bio zvami vu czérkvi, i nej fzte vô vtégnoli roké na méne. Ali eta je vasa vôra i obláfzt kmicze. *Iv.* 7, 30.

54. Vzéli fzo ga pa fz-fzebom, *i* pelali fzo ga, i notri fzo ga pelali vu hi'zo víſesnyega popa. Peter ga je pa nafzledûvao ouzdalecs. *Iv.* 18, 13.

55. Znejtivſi pa ogyen na fzrejdi na dvouri gda bi fzi okouli fzpofzeli oni; fzeo fzi je i Peter na fzrejdo med nyé.

56. Vidoucsa ga pa níka deklícska fzedécsega pri fzvetlofzti i vnyega gledécsa ercsé: i ete je 'znyim bio.

57. On ga je pa zatájo govorécsi: 'zena, neznam ga.

58. I po krátkom *vrejmeni* drûgi ga vidoucsi ercse: i tí fzi 'znyíh. Peter pa ercsé: cslovik, nej fzam.

59. I liki je edne vôre rázlocsek, drûgi niki je *pá* potrdjávao govorécsi: zaifztino i ete je 'znyim bio; ár je Galileánecz.

60. Ercsé pa Peter: cslovik, neznam, ka právis. I preczi je, efcse gda bi on gúcsao, fzpopejvao kokout

61. I obrne fze Gofzpoud i zgledno fze je na Petra. I fzpoumeno fze je Peter zrejcsi Gofzpodnove, liki je erkao nyemi: kaj prvle, liki kokout bode popejvao, tríkrat me zatajís. *Iv.* 13, 38.

62. I vő idoucsi Peter joukao fze je britko.

63. Ti mo'zjé pa, kí fzo dr'zali Jezufa, ofpotávali i bili fzo ga *Iv.* 18, 22.

64. I pokrili fzo ga *i* bili fzo nyegov obráz i pítali fzo ga govorécsi: prorokűj, fto te je vdaro;

65 I dr ga vnouga preklinyávajoucsi pravili fzo na nyega.

66. I, kak je dén poufztao, vkűp fzo fze fzpravili ti fztarifi lűfztva i vládniczke popovfzki i pifzáeske i pelali fzo ga gori vu tanácsniczo fzvojo. *Iv.* 18, 28.

67. Govorécsi: csi fzi tí ov Krifztus, povej nám? Ercsé pa nyim: csi vám *gli* povejm; ne bodte vőrvali.

68 Csi bom pa i *váfz* pítao: ne odgovoríte mi, niti me ne pifztíte.

69. Od eti máo bode Szin cslovecsi fzedécsi na defzniczi zmo'znofzti Bo'ze.

70. Erkli fzo pa vfzi; tak fzi tí fzin Bo'zi? On pa nyim velí: ví velíte, ka fzam jafz.

71. Oni fzo pa erkli: ka n m je vecs potrejbno fzvedoufztva? ár fzmo fzamí csűli zvűfzt nyegovi.

TRIDVAJSZETI (XXIII.) TÁO.

I. Krifztufovo pred Pilátufom i Herodefom trplejnye, 1-25. *II. Zvűna Jeru'zálema*, 26-46. *III. Po fzmrti zgojena dugoványa*, 47-56.

I. 1. Ifztanola je vfza nyih vno'zina, pelali fzo ga k-Pilátufi. *Iv.* 18, 28.

2. Zácsali ſzo ga pa tou'ziti govorécsi: etoga ſzmo najsli, ka je obracsao lůſztvo, i prepovidávao je Czaſzari dácso dati govorécsi: ka je on, Kriſztus, ſzám Kráo. *Djáu.* 17, 7.

3. Pilátus ga je pa pítao govorécsi: tí ſzi kráo 'Zidovſzki? On pa odgovorécsi nyemi ercsé: tí právis. *Iv.* 18, 33. 1. *Tim.* 6, 13.

4. Pilátus pa ercsé vládnikom popovſzkim i lůſztvi: ne nájdem niksega zroka vu etom csloveki.

5 Oni ſzo ſze pa pokrejpili govorécsi: kaj gori nadigáva lůſztvo vucsécsi po czejloj Judei zácsavſi od Galilee notri do técz.

6. Pilátus pa, gda bi ſzlíſao Galileo, pítao ga je: jeli je on cslovik Galileánecz?

7. I, ſzpoznavſi, ka je zobláſzti Herodeſove, poſzlao ga je k-Herodeſi, ár je i on vtiſzti dnévi v-Jeru'zálemi bio. *Lůk.* 13, 31.

8. Herodes pa, vidoucsi Jezuſa, jako ſze je radůvao. Ár ga je ſteo od vnogo vrejmena viditi; ka je csůo doſzta od nyega: i vůpao ſze je; ka de kákſe znamejnye vido, ſtero on vcsiní. *Lůk.* 9, 9.

9. Szpitávao ga je pa zvnougimi ricsmí. On je pa nikaj nej odgouvoro nyemi.

10 Sztáli ſzo pa vládniczke popovſzki i piſzácske *i* trdno ſzo ga tou'zili.

11. Herodes ga pa za nikoj preſtímavſi ſz-ſzvojov vojſzkouv i oſpotavſi oblejkao ga je vſzvetli gvant, *i* nazáj ga je poſzlao k-Pilátuſi.

12. Vcsinyena ſzta ſzi pa priátela med ſzebom Pilátus i Herodes vu tiſztom dnévi. Ár predtemtoga ſzta vu protivínſztvi bilá eden prouti drůgomi. *Djáu* 4, 27.

13. Pilátus pa vkůp zezvajoucsi vládnike popovſzke i poglavníke i lůſztvo, *Iv.* 18, 3. 19, 4.

14. Ercsé nyim: kmeni ſzte pripelali etoga esloveka, liki odvrácsajoucsega lůſztvo; i ovo

jasz szam ga pred vami pravdeno pítao; i nej szam najszao vu csloveki etom *niksega* zroka; za szteri volo ga tou'zite.

15. Ali niti Herodes. Ár szam vasz poszlao knyemi: i ovo nikaj szmerti vrejdnoga je nej vcsinyeno nyemi *od Herodesa.*

16. Záto zbicsűjem ga i odpiszti ga.

17. Potrejbcsino je pa meo odpiszti nyim pouleg *jegé* szvétka ednoga. *Iv.* 18, 39.

18. Gori je pa szkrícsala vsza vno'zina govorécsa: vzemi etoga, odpűszti pa nám Barabbása. *Ján.* 3, 14.

19. Kí je za nikakszega poszt'avlenyá i lűdomorsztva volo, szteró je vu meszti vcsinyeno, vr'zeni vu temniczo.

20. Záto nyim je pa Pilátus gucso: ár je szteo odpiszti Jezusa.

21. Oni szo pa krícsali govorécsi: rászpi ga, rászpi ga.

22. On nyim pa tretícs ercsé: a ka je hűdoga vcsíno ete? nikszi zrok szmerti ne nájdem vu nyem. Záto ga *li* zbicsűjem i odpiszti ga.

23. Oni szo pa pritiszkávali zvelikim glászom proszécsi ga, naj sze raszpé. I premogli szo glászi nyihovi i vládnikov popovszki. *Iv.* 19, 12.

24. Pilátus je pa oszoudo: kaj bode prosnya nyihova. *Mark.* 15, 15.

25. Pűszto je pa nyim *onoga*, kí je za poszt'avlenyá i lűdomorsztva volo vr'zeni bio vu temniczo, szteroga szo proszili: Jezusa je pa *nyim* vroké dáo na nyihovo volo.

II. 26. I, gda bi ga odpelali, zgrabili szo nikoga Símona Czirineuskoga idoucsega zpoula, na nyega szo djáli te kri'z, da bi ga neszao za Jezusom.

27. Naszledűvala ga je pa vnouga vno'zina lűsztva i 'zén; szteré szo sze bile i joukale szo ga.

28. Obrnovſi ſze pa knyim Jezus ercsé: eserí Jeru'zálemſzke; ne joucste ſze nad menom; nego nad ſzebom ſze joucste i nad ſzinmí vaſimi.

29. Ár ovo prído dnévi, vu koteri bodo pravili: *blá'zene ſzo te neporodne, i utrobe, ſtere ſzo nej rodile, i prſzi, ſtere ſzo nej nadájale. Es.* 54, 1.

30. Teda zacsnete praviti brigom: ſzpadnite na náſz; i, gumilam, pokríte náſz. *Hoſ.* 10, 8. *Ozn.* 6, 16. 9, 6.

31. Ár, csi ſze eta csinio nad ſzirouvim drejvom, nad tim ſzúhim ka ſze bode godílo? *Pril.* 11, 31. 1. *Petr.* 4, 17. 18.

32. Pelana ſzta pa i dvá drúgiva húdodelnika: ka bi ſze 'znyim navkúp vmourila. *Es.* 53, 12.

33. I, gda bi prisli na meſzto, ſtero ſze zové temen, tam ſzo ga ráſzpili i tiva húdodelnika, ednoga zdejſzne, ednoga pa zlejve *ſztráni. Iv.* 19, 17.

34. Jezus pa ercsé: Ocsa, odpúſzti nyim; ár neznajo, ka csiníjo. Raſztálali ſzo ſzi pa gvant nyegov*i* vrgli ſzo ſors *na nyega. Djan.* 3, 17. 7, 60.

35. I ſztalou je to lúſztvo glédajoucse. Oſpotávali ſzo ga pa i poglavníczke 'znyim vrét, govorécsi: drúge je zdr'zao; naj zdr'zí i ſzebé; csi je on Kriſztus te odebráni Bo'zi. *Mark.* 15, 29.

36. Oſpotávali ſzo ga pa i vitézje, pridoucsi i gyefzi ponújajoucsi nyemi.

37. Govorécsi: csi ſzi ti kráo 'Zidovſzki, zdr'zi ſze.

38. Bio je pa napiſzek napíſzani obr nyega z Grcskimi i Rimſzkimi i 'Zidovſzkimi píſzkmi: *eto je te kráo 'Zidovſzki.*

39. Eden pa ti gori povejſeni húdodelnikov ga je preklinyao govorécsi: csi ſzi tí Kriſztus; zdr'zi ſzám ſzebé i náj.

40. Odgovorécsi pa te drúgi kárao ga je govorécsi: ni tí ſze ne bojís Bogá; gete ſzi vu ednákoj ſzoudbi?

41. I midva iſztina pravicsno. Ár vrejdna, ſtera ſzva delala, jemléva: ete je pa nikaj nej vcsíno *hűdoga.*

42. I ercsé Jezuſi: *ſzpoumeni ſze zméne, Goſzpodne; gda prides vu králeſztvo tvoje.*

43 I ercsé nyemi Jezus: *zaiſztino velim tebi, dneſz zmenom bodes vu paradi'zomi.*

44. Bíla je pa liki vôra séſzta: i kmicza je poſztánola na czejloj zemli notri do devéte vôre. *Iv.* 19, 14.

45. I potemnelo je Szuncze i raſzpraſcsilo ſze je zakrivalo czérkvi na ſzrejdi.

46. I kricsécsi zvelikim gláſzom Jezus ercsé: Ocsa, vu roké tvoje porácsam dűſo mojo. I eta erkoucsi, vô je pűſzto dűſo. *'Zolt.* 31, 6.

III. 47. Vidivſi pa ſztotnik, ſtero ſze je zgoudilo, dícso je Bogá govorécsi: zaiſztino je ete cslovik pravicsen bio.

48. I vſze Iűſztvo, ſtero ſze je vkűp ſzpravilo na glédanye etoga, vidoucse, ſtera ſzo vcsinyena, bilo ſze je vprſzi i povrnolo ſze je. *Lűk.* 18, 13.

49. Sztáli ſzo pa vſzi znánczi nyegovi ouzdalecs: i 'zene, ſtere ſzo ga *zdrűgimi* navkűp naſzledűvale od Galilee, glédale ſzo eta.

50. I ovo *eden* mou'z po iméni Jo'zef, tanácsnik bodoucsi, mou'z dober i pravicsen *Iv.* 19, 38.

51. (Ete je nej bio vkűp zlo'zeni vtanácsi i vdeli nyihovom) od Arimáthie meſzta 'Zidovſzkoga; kí je i ſzám csakao králeſztvo Bo'ze.

52. Té je ſou k-Pilátuſi *i* proſzo ga je tejlo Jezuſovo.

53. I, geto ga je doli vzéo, závio ga je vu lelahen i polo'zo ga je vu zkamna vôzoſzejkani grob, vſterom je *eſcse* niſcse nigdár nej le'zao.

54. I bio je dén priprávlenyá i ſzobotta ſze je 'ze zaſzvejtila.

55. Naſzledúvajoucse pa i 'zene, ſtere ſzo 'znyim prisle z-Galilee, glédale ſzo te grob, i kakda je polo'zeno tejlo nyegovo.

56. Povrnole ſzo ſze pa *i* pripravile ſzo zácsimbo i mazalo: i iſztina vſzobotto ſzo pocsívale pouleg právde. *Vőid.* 20, 10.

STIRIDVAJSZETI (XXIV.) TÁO.

I. Kriſztus gori ſztáne, 1-12. *II. Dvá ideta vu Emaus.* 13-35. *III. Kriſztus ſze vecsér ſzkű'ze Vucsenikom*, 36-47. *IV. Ide vu nebéſza*, 48-53.

I. 1. Prvi dén pa po ſzobotti vgojdno rano ſzo sle k-grobi *i* neſzle ſzo *ſzebom* zacsimbo, ſtere ſzo pripravile; i nike *drűge eſcse* 'znyimi. *Iv.* 20, 1.

2. Najsle ſzo pa kamen odvaljeni od groba. *Mark.* 16, 2.

3. I notri idoucse nej ſzo najsle Goſzpon Jezuſa tejlo.

4. I zgoudilo ſze je, gda bi ſze one zadrgávale nad tejm: ovo dvá mo'zá ſzta poſztanola kre nyih vu bliſzkajoucsem gvanti. *Iv.* 20, 12.

5. Gda bi ſze pa one bojale i nagnole bi obráz vu zemlo, erkla ſzta nyim: ka íſcsete toga 'zivoucsega med mrtvimi?

6. Nega ga eti, nego je gori ſztano. Szpoumente ſze, ka vám je gúcsao eſcse bodoucsi vu Galilee. *Mát.* 16, 22. 23.

7. Govorécsi: ka je potrejbno Sziná csloveka dati vu roké grejsni lűdi, i raſzpéti ga i na trétyi dén gori ſztánoti.

8. I ſzpoumenole ſzo ſze 'znyegovi rejcsi.

9. I povrnole ſzo ſze od groba *i* eta vſza ſzo nazvejſztile tim edenájſzetim i vſzejm tim drűgim.

10. Bilé ſzo pa Mária Magdalejna i Johanna i Mária, Jakubova mati i te drúge 'znyimi: ſtere ſzo pravile eta Apoſtolom.

11. I vidile ſzo ſze pred nyimi, liki zbloudnoſzt, ricsí nyihove; i nej ſzo nyim vôrvali.

12. Peter pa gori ſztanovſi bej'zao je k-grobi: i nagnovſi ſze vido je prtí polo'zene ſzame, i odíſao je pri ſzebi ſze csúdivajoucsi nad tejm, ſtero ſze je zgoudilo. *Iv.* 20, 3. 6.

* *Evang. na Vúzenſzki Pondejlek.*

II. 13. I ovo dvá 'znyíh ſzta sla vu onom dnévi vmeſzto, ſtero je na séſztdeſzét bi'zájov od Jeru'zálema, komi je imé Emaus. *Mark.* 16, 12.

14. I onedva ſzta ſzi zgucsávala med ſzebom od vſzej tiſzti, ſtera ſzo ſze zgoudila.

15. I prigoudilo ſze je, gda bi ſzi zgucsávala i ſzpitávala; i ſzám Jezus ſze pribli'zavſi *knyima* navkúp je ſou 'znyima.

16. Ocsí nyidva ſzo pa zdr'závane bilé; da bi ga ne poznala.

17. Ercsé pa nyima: kákse ricsí ſzo tou, ſtere prouti edendrúgomi mecseta hodécsa, i ſzta 'zaloſztna?

18. Odgovorécsi pa eden, komi je imé Kleofás, ercsé nyemi: tí ſzi ſzám túhénecz vu Jeru'zálemi i neznas, ſtera ſzo ſze zgoudila vnyem veti dnévi?

19. I ercsé nyim: ſtera? Oneva ſzta pa erkla nyemi: Od Jezuſa Názarenſzkoga, kí je bio proroczki mou'z zmo'zen vu deli i vrejcsi pred Bogom i vſzejm lúſztvom. *Iv.* 4, 19. *Ján.* 2, 22.

20. Kakda ſzo ga tá dáli vládniczke popovſzki i poglavníczke naſi na ſzoudbo *te* ſzmerti i rá-ſzpili ſzo ga.

21. Mí ſzmo ſze pa vúpali, kaj on bode, kí odkúpi Izraela. Ali zevſzim etim ete je te trétyi dén 'ze dneſz; kak ſzo eta vcsinyena. *Ján.* 1, 6.

22. Ali i 'zene níke znáſz ſzo náſz ſzaſzile, ſtere ſzo vgojdno rano pri grobi bilé. *Mát.* 28, 8.

23. I, geto ſzo nej najsle tejlo nyegovo, prisle ſzo govorécse: ka ſzo videjnye angyelov vidile, kí ſzo pravili: ka on 'zivé.

24. I odísli ſzo niki onih, kí ſzo znami, k-grobi; i najsli ſzo tak, liki ſzo i te 'zene povedale; nyega ſzo pa nej vidili.

25. I on nyim je erkao: oh neſzpametni i vűkoga ſzrczá vőrvati vſza, ſtera ſzo pravili proroczke! *Gal.* 3, 1.

26. *Nejli je potrejbno bilou ta trpeti Kriſztuſi i ták notri idti vu diko ſzvojo? Es.* 50, 6. 53, 11.

27. I zacsnovſi od Moj'zeſa i od vſzej prorokov razkládao je nyim vſza ona píſzma, ſtera ſzo od nyega píſzana. *Sztv.* 3, 15. *Zolt.* 22, 1-22. *Es.* 53, 1-12. *Zak.* 11, 12.

28. I pribli'závali ſzo ſze kmeſzti, vſtero ſzo ſli. I on ſze je dr'zao, *liki dabi* dale *ſteo* idti.

29. I priprávlala ſzta ga govorécsa: oſztani znami; ár je ſzuncze 'ze kvecséri, i dén ſze je nagno. I notri je ſou; *da bi* 'znyima oſztano. *Sztv.* 19, 3. *'Zid.* 13, 2.

30. I zgoudilo ſze je, gda bi ſzi doli ſzeo 'znyima: vzéo je krűh, blagoſzlovo ga je vlomoga je *i* dáo ga je nyima.

31. Nyidva ocsí ſzo ſze pa oudprile i poznala ſzta ga: i on ſze je nevidoucsi napravo pred nyima.

32. I erkla ſzta eden drűgomi: nej je náj ſzrczé gorelo vu nama; gda je nama gúcsao na pouti, i gda nama je razkládao píſzma? *'Zolt.* 19, 7.

33. I, gori ſztanovſi vu onoj vőri, povrnola ſzta ſze v-Jeru'zálem: i najsla ſzta vkűp ſzprávlene ti edenájſzet, i kí ſzo 'znyimi bilí.

34. Govorécsi: kaj je gori ſztano Goſzpoud zaiſztino i ſzkázao ſze je Símoni. *1 Kor.* 15, 4. 5.

35. I oneva ſzta prepovidávala, ſtera ſzo ſze na pouti *zgoudila*, i kakda je ſzpoznani od nyidva vu lámanyi Krůha.]

III. 36. Gda bi ſzi pa eta oni gúcsali: Jezus ſzám je poſztano na ſzrejdi med nyimi i ercsé nyim: mér vám *bejdi. Iv.* 20, 19.

37. Preſztraſivſi ſze pa i bojécsi vcsinyeni ſtímali ſzo, kaj důhá vídijo.

38. I ercsé nyim: ka ſzte ſze zburkali, i zakaj zhájajo gori miſzli vu ſzrczáj vaſi? *Mark.* 4, 40.

39. Glédajte roké moje i nogé moje, kaj ſzam jaſz. Slátajte me, i glédajte. Ár důh meſzá i kouſzt nema; liki mené vídite meti. *Iv.* 20, 27.

40. I eta govorécsi pokázao nyim je roké i nogé.

41. Gda bi pa eſcse ne vőrvali od radoſzti i csůdivali bi ſze; ercsé nyim: máte kaj jejſztvine eti? *Iv.* 21, 10.

42 Oni ſzo pa poudali nyemi *eden* táo pecsene ribe i meſztovnoga medů.

43. I vzéo je i jo je pred nyimi.

44. Ercsé pa nyim: ete ſzo one ricsí, ſtere ſzám vám gúcsao, gda ſzam eſcse zvami bio; kaj ſze je potrejbno ſzpuniti vſzemi, ſtera ſzo píſzana vu právdi Moj zeſovoj i vprorokáj i v 'Zoltári od méne.

45. Teda je oudpro nyim pamet; da bi razmeli píſzma. *Ján.* 16, 14.

46. I ercsé nyim: kaj *je tak piſzano i tak je potrejbno bilou trpeti Kriſztuſi i gori ſztánoti od mrtvi na trétyi dén. 'Zolt.* 22, 7.

47. *I predgati vu iméni nyegovom pokouro i odpűſcsanye grejhov med vſzejmi národmi zacsnovſi od Jeru'zálema. Es,* 2, 3.

IV. 48. Ví ſzte pa ſzvedoczke *vſzega* toga. *Ján.* 5. 31-32.

49. I ovo jaſz poslem vám obecsanye Ocsé mojega. Ví pa ſzejdite vu meſzti Jeru'zálem-

fzkom: dokecs ne bodte oblecseni zmo'znofztyom od vifzíne. *Ivan.* 14, 26. *Ján.* 2, 4

50. Vő je je pa pelao vu Bethánio: i pozdignovfi roké fzvoje, blagofzlovo je je. *Ján.* 1, 12. *Rács.* 6. 23.

51. I vcsinyeno je, gda bi je on blagofzlávlao: odloucso fze je od nyih, i gori je nefeni vu nébo. *Mark.* 16, 19.

52. I oni fzo ga molili i nazáj fzo fze povrnoli v-Jeru'zálem zvelikov radofztyov.

53. I bilí fzo vfzefzkoufz vu czérkvi hvalécsi i blagofzlávlajoucsi Bogá. Amen!

EVANGYELIOM
POULEG PISZMA SZVÉTOGA
IVANA.

PRVI (I.) TÁO.

1. Od vekivecsne Rejcsi, 1-14. *II. Ivana krſztitela petéro od Kriſztuſa ſzvedouſztvo.* α) 15-18. β) 19-28. γ) 29-31. δ) 32-34. ε) 35-52.

1. 1. Vu † zacsétki je bíla †† Rejcs, i tá Rejcs je bíla pri Bougi, i Boug je bíla tá Rejcs. † *Mik.* 5, 2. †† I *Iv.* 1, 2. 5, 7.

2. Eta je bíla vu zacsétki pri Bougi. *Sztv.* 1, 1. *Pril.* 8, 22. *'Zid.* 1, 2.

3. Vſza ſzo po nyej vcsinyena i brezi nyé je níkaj nej vcsinyeno; ſtero je vcsinyeno; *'Zolt.* 33, 6. *Kol.* 1, 17. *'Zid.* 1, 2.

4. Vu nyej je bio 'zítek, i te 'zítek je bio ſzvetloſzt lúdi. *'Zolt.* 36, 10. I *Iv.* 5, 11.

5. I tá ſzvetloſzt vu kmiczi ſzvejti; i kmicza jo je nej zapopádnola. *Es.* 60, 2.

6. Bio je *eden* cslovik od Bogá poſzlani; ſteroga imé je Ivan. *Mát.* 3, 1.

7. Ete je priſao na ſzvedouſztvo: ka bi ſzvedocso od te ſzvetloſzti; da bi vſzi vôrvali po nyem. *Kol.* 1, 28.

8. On je nej bio ta ſzvetloſzt: nego da bi ſzvedocso od te ſzvetloſzti. *Ivan.* 5, 35.

9. Eta je ta iſztinſzka ſzvetloſzt; ſtera preſzvejti vſzákoga csloveka pridoucsega na ete ſzvejt. *Ivan.* 3, 19. 8, 12.

10. Na tom ſzvejti je bíla, i te ſzvejt je po nyej vcsinyeni i te ſzvejt je nyou nej poznao. *'Zid.* 1, 2. 11, 3.

11. Vu laſztivna *ſzvoja* je priſao; i ti laſztivni ſzo ga nej gori prijali. *Es.* 8. 8. *Mát.* 21, 38.

12. *Ki ſzo ga pa gori prijali: dáo je onim obláſzt; naj ſzinovje Bo'zi bodo, tim vörvajoucsim vu iméni nyegovom. Es.* 56, 5. *Rim.* 8, 15.

13. *Ki ſzo nej † zkrvi, niti zvoule †† tejla, niti ††† zvoule mo'zá: nego †††† z-Bogá * porodjeni. † Rim.* 8, 33. 39. †† *Iv.* 3, 6. *Gal.* 4, 23. ††† *Sztv.* 17, 19. †††† *Iv.* 3, 3. 5. 1 *Iv.* 5, 4. * 1 *Petr.* 1, 23. *Jak.* 1, 18.

14. *I tá Rejcs je † tejlo vcsinyena, i †† prebivala je med nami, (I ††† vidili ſzmo nyé diko, liki diko jedinorodjene od Ocsé) puna miloſcse ino * iſztine. † Gal.* 4, 4. *Es.* 7, 14. †† *Zak.* 2, 10. ††† *Mát.* 17, 2. 1 *Iv.* 1, 2. †††† *Mát.* 4, 23. 15, 30. * *Kol.* 2, 9. 17.

11. 15. Ivan je ſzvedocso od nyega i krícsao je govorécsi: té je bio, koga ſzam pravo; zamenom je pridoucsi, *ali* pred menom je bio; ár je prednyejſi bio *od* méne. *Mát.* 3, 11.

16. *I mi ſzmo vſzi 'znyegove punoſzti vzéli, i miloscso za miloscso. Kol.* 1, 19. 2, 9. *Es.* 12, 3.

17. *Ár je právda po Moj'zeſi dána: miloscsa* pa *i iſztina je po Jezuſi Kriſztuſi vcsinyena. Vöid.* 20, 1-12.

18. *Bogá je † niſcse nigdár nej vido, te †† jedinorodjeni Szin, ki je vu ††† krili Ocsé, * on nám ga je nazvejſzto. † Vöid.* 33, 10, 1 *Tim.* 6, 16. †† *Iv.* 6, 46. ††† *V.* 1 *Iv.* 14, 10. * *Mát.* 11, 27.

* *Evang. na IV. Advenſzke Nedelo.*

19. I eto je ſzvedouſztvo Ivana, gda ſzo poſzlali 'Zidovje z-Jeru'zálema pope i Levíte, da bi ga pítali: tí ſto ſzi? *Iv.* 5, 33.

20. I vadlůvao je i nej je tajio, i vadlůvao je: kaj ſzam jaſz nej Kriſztus. *Djan.* 13, 25.

21. I pítali ſzo ga: ka ſzi tak? Jeli ſzi tí † Eliás? I ercsé: nej ſzam. Jeli ſzi tak †† prorok? I odgovorí: nej ſzam. † *Mát.* 11, 14. †† *Pravd.* 18, 15.

22. Ercséjo záto nyemi: ſto ſzi pa; naj odgovor dámo onim, kí ſzo náſz poſzlali; ka právis od ſzébe?

23. Ercsé: *jaſz ſzam gláſz kricsécsega vu půscsávi; ravnajte pout Goſzpodnovo, liki je velo E'zaiás prorok. Es.* 40, 3. *Mát.* 3, 3.

24. I ti poſzlani ſzo bilí z-Farizeuſov.

25. I pítali ſzo ga i erkli ſzo nyemi: zakaj tak krſztsávas, csi ſzi tí nej Kriſztus, niti Eliás, niti prorok?

26. Odgovorí nyim Ivan govorécsi: jaſz krſztsávam zvodom; na ſzrejdi je pa med vami pouſztao, ſteroga vi neznate. *Mát.* 3, 11.

27. On je, kí za menom ide, ali pred menom je bio; ſteroga ſzam jaſz nej vrejden, naj odvé'zem nyegovi 'zoulinczov remenye.

28. Eta ſzo vu Bethabari vcsinyena prejk Jordána; gde je Ivan krſztsávao.] *Szod.* 7, 74.

29. Te drůgi dén je *pa* vido Ivan Jezuſa kſzebi idoucsega, i velí: *ovo, ágnecz Bo'zi, ki noſzi etoga ſzvejta grejh. Vőid.* 12, 3. *Es.* 53, 7. 1 *Ivan.* 2, 2.

30. Té je, od ſteroga ſzam jaſz pravo: zamenom príde *eden* mou'z, kí je pred menom bio; ár je prednyejſi od méne bio.

31. I jaſz ſzam ga nej znao: nego, da bi ſze ſzkázao Izraeli, záto ſzam jaſz priſao, vu vodi krſztsávajoucsi. *Ivan.* 7, 4.

32. I ſzvedocso je Ivan govorécsi: vido ſzam Důhá doli idoucsega, liki golouba znébe; i oſztano je na nyem. *Mát.* 3, 16.

33. I jaſz ſzam ga nej znao: nego kí me je poſzlao krſztsávat vu vodi, on mi je pravo; na ſtero-

ga bos vido Dűhá doli idoucsega, i na nyem oſztánejoucsega, té je; kí krſztsáva vu ſzvétom Dűhi. *Es.* 42, 1.

34. I ja ſzam ga vido, i ſzvedocso ſzam; ka je té Szin Bo'zi.

35. Te drűgi dén je pá ſztáo Ivan i zvucsenikov dvá.

36. I vidoucsi Jezuſa hodécsega ercsé: *ovo ágnecz Bo'zi.*

37. I csűla ſzta ga tiva dvá vucseníka *eta* govorécsega, i naſzledűvala ſzta Jezuſa. *Mát* 11, 2.

38. Obrnovſi ſze pa Jezus i vidoucsi nyidva naſzledűvajoucsa velí nyima:

39. Ka íscseta? Oneva ſzta pa erkla nyemi: Rabbi (ſtero ſze zové razklajeno, vucsiteo) gde ſztojís?

40. Ercsé nyima: hodta i poglednita. Sla ſzta *záto* i poglednola ſzta; gde má ſztán. I tiſzti dén ſzta pri nyem oſztanola. Bilou je pa tou okoli deſzéte vőre.

41. Bio je *pa* András, brat Símon Petra, eden *zti* dvőj, ſteriva ſzta csűla *eto* od Ivana: i naſzledűvala ſzta ga. *Mát.* 4, 18.

42. Ete nájde *náj* prvle brata ſzvojega Símona i ercsé nyemi: najsli ſzmo Meſſiáſa, ſtero je razklajeno, Kriſztus. *Ján.* 9, 24. 26.

43. I pelao ga je k-Jezuſi Gda bi ga pa Jezus vido, ercsé: tí ſzi Simon, ſzin Jónaſov; tí bos ſze zváo Kefas, ſtero ſze razkláda Peter. *Mát.* 16, 17.

44. Te drűgi dén je ſteo Jezus vő idti vu Galileo; i najſao je Filippa i velí nyemi: naſzledűj me.

45. Bio je pa Filip od Bethſajde zmeſzta Andráſa i Petra.

46. Najſao je Filip Nathánnela i velí nyemi: od ſteroga je píſzao Moj'zes vu právdi i proroczke, najsli ſzmo ga, Jezuſa Szinà Jo'zefovoga od Názaretha. *Szt.* 3, 15. *Es.* 7, 14. *Ján.* 9, 24. *Zak.* 6, 12.

47. I ercsé nyemi Nathánael: z-Názaretha more kaj dobroga biti? Veli nyemi Filip: hodi i pogledni. *Mát.* 2, 23. *Ivan.* 7, 41.

48. Vido je Jezus Nathánaela idoucsega kſzebi i ercsé knyemi: ovo, právi Izraelíta, vu kom jálnoſzti nega. *'Zolt.* 32, 2. 73, 1.

49. Ercsé nyemi Nathánael: odkud me znás? Odgouvoro je Jezus i erkao nyemi je: prvle, liki te je Filip zváo, gda ſzi pod fígov bio, vido ſzam te.

50. Odgouvoro je Nathánael i ercsé nyemi: Rabbi, tí ſzi Szin Bo'zi, tí ſzi kráo Izraelſzki. *'Zolt.* 2, 7.

51. Odgouvoro je Jezus i erkao je nyemi: kaj ſzam erkao tebi; vido ſzam te pod fígov, vôrjes; véksa bos od eti vido. *Iv.* 20, 29,

52. I ercsé nyemi: zaiſztino, zaiſztino velim vám; od eti máo bodte vidili nébo odprto i angyele Bo'ze doli idoucse i gori idoucse na Sziná cslovecsega. *Sztv.* 28, 12. *Luk.* 22, 43. 24, 4.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Od Kánànſzke ſzvadbe. 1-11. *II. Kriſztus oprvics ocsiscsáva czérkev.* 12-25.

* *Evang. na II. po trí Králi Nedelo.*

1. 1. I na trétyi dén je goſztůvanye bilou vu Káni Galilee: i bíla je tam mati Jezuſova.

2. Zváni je pa bio i Jezus i vucseníczke nyegovi na goſztůvanye.

3. I, gda bi ſze zmenkávalo víno, ercsé mati Jezuſova nyemi: nemajo vína.

4. Ercsé ji Jezus: ka je meni ſztebom, 'zena? nej je *e/ſe* prisla vôra moja. *Sam.* 16, 10. 19, 22.

5. Ercsé pa mati nyegova ſzlugom: kakoli bode vám velo, vcsinte.

6. Bilou je pa tam séfzt kameni vejder polo-'zeni pouleg ocsiscsávanya 'Zidovfzkoga, fteri je vfzáko dr'zalo dvej ali trí mericze. *Mark.* 7, 3.

7. Ercsé nyim Jezus: napunte ta vejdra zvodom, i napunili fzo je ftríhoma.

8. I ercsé nyim: zájmlite 'ze i nefzte fztarisíni. I nefzli fzo.

9. Gda bi pa koftao fztarisína to na víno obrnyeno vodou (i nej je znáo, odkecz je bilou: fzlugi fzo pa znali, kí fzo vodou zajímali) zové 'zenina fztarisína.

10. I ercsé nyemi: vfzáki cslovik oprvics dobro víno polo'zi *pred gofztí;* i gda fzo fze napójili, teda to lagojejfe. Tí fzi pa zadr'zao to dobro víno notri do eti máo. *Sztv.* 43, 34. *Hagg.* 1, 6.

11. Eto prvo csůdo je vcsíno Jezus vu Káni Galilee; i vő je vjavo fzvojo díko, i vőrvali fzo vu nyem vucseníczke nyegovi.] *Iv.* 4, 46, 11, 45.

II. 12. Potom je doli fou vu Kapernaum on i mati nyegova i bratje nyegovi i vucseníczke nyegovi, i tam fzo ofztanoli nej vnogo dní.

13. I blůzi je bio vůzen 'Zidovfzki; i gori je fou vu Jeru'zálem Jezus.

14. I najfao je vu czérkvi kí fzo odávali gyůnczei ovczé i goloube i pejnezov minyávcze fzedécse. *Mát.* 21, 12.

15. I napravo fzi je bics zmotvozczov, *i* vfze je vő zgono zczérkvi i ovcze i gyůncze, i ti minyávczov pejneze je vő fzipao i nyíh fztole je fzpremetao.

16. I tim goloube odávajoucsim ercsé: vzemte eta od etecz; ne naprávlajte hi'zo Ocsé mojega na odávanya hi'zo.

17. Szpoumenoli fzo fze pa vucseníczke nyegovi; kaj je pífzano: pobo'znofzt hi'ze tvoje me je pojejla. *'Zolt.* 69, 10.

18. Odgouvorili ſzo záto 'Zidovje i erkli ſzo nyemi: ſtero znamejnye nám poká'zes, kaj eta csiniſ? *Mát.* 12, 38. 16, 1.

19. Odgouvoro je Jezus i erkao nyim je: zrûſte eto czérkev i vu tréj dnévi jo *nazáj* gori poſztávim. *Mát.* 26, 61.

20. Erkli ſzo záto nyemi 'Zidovje: ſtirideſzét i séſzt lejt je czimprana eta czérkev i tí jo vu tréj dnévi gori poſztávis?

21. On je pa pravo od czérkvi tejla ſzvojega. 1. *Kor.* 6, 19.

22. Záto, gda je gori ſztano od mrtvi, ſzpoumenoli ſzo ſze vucseníczke nyegovi, ka je eto nyim pravo; i vôrvali ſzo píſzmi i toj rejcsi, ſtero je erkao Jezus. *Lûk.* 24, 8.

23. Gda bi pa bio v-Jeru'zálemi vu vûzenſzkom ſzvétki: vnougi ſzo vôrvali vu nyegovom iméni vidivſi nyegova znamejnya, ſtera je vcsíno.

24. On pa, Jezus, ſze je nej zavûpao na nyé: ár je on vſze znao. *Iv.* 6, 64. *Ozn.* 2, 23.

25. I, nej nyemi je bilou potrejbno: ka bi nyemi ſto ſzvedocso od kákſega csloveka. Árje ſzám znáo: ka je bilou vu csloveki. 1. *Sam.* 16, 7. *'Zolt.* 139, 1-4.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Kriſztus ſzi zgucsáva z-Nikodemuſom, 1-15. *Od zvelicsanya*, 16-21. *III. Pitanye od ocsiſcsávanya*, 22-26. *IV. Ivana krſztitela séſzto ſzvedcuſztvo*, 27-36.

* *Evang. na ſz. Trojſztva Nedelo.*

I. 1. Bio je pa *eden* cslovik z-Farizeuſov po iméni Nikodemus vládnik 'Zidovſzki. *Ivan.* 7, 50. 19, 39.

2. Téje priſao k Jezuſi vnocsi, i ercsé nyemi: Rabbi, známo; ka ſzi od Bogá priſao vucsiteo.

Àr nifcse ta znamejnya ne more csiniti; ftera tí csinís: nego, csi je Boug 'znyim. *Ján.* 2, 22. 10, 38.

3. Odgouvoro je pa Jezus i ercsé nyemi: zaifztino, zaifztino velim tebi; *csi fze fto ne porodi odzgora; ne more viditi králeftva Bo'zega. Tit.* 3. 5.

4. Ercsé pa nyemi Nikodemus: kakda fze more cslovik poroditi fztári bodoucsi? Jeli more vu utrobo materé fzvoje drúgoucs notri idti, ino fze *tak* poroditi?

5. Odgovorí Jezus: *zaifztino, zaifztino velim tebi; csi fze fto ne prorodi zvodé i Dúhá; ne more notri idti vu králeftvo Bo'ze. Ez.* 36, 25. *'Zid.* 10, 23.

6. Ka je porodjeno † ztejla, tejlo je: i ka je porodjeno †† z-Dúhá, dúih je. † *Job.* 14, 4. *'Zolt.* 51, 7. †† 1. *Ivan.* 3, 9. 2. *Petr.* 1, 4.

7. Ne csúdi fze, ka fzam ti pravo: potrejbno fze je vám poroditi odzgora.

8. Vőter, gde fcsé, pífe, i gláfz nyegov csújes: ali neznas odkud ide, i kama odhája. Tak je vfzáki porodjeni z-Dúhá. *'Zolt.* 135, 7. 1. *Kor.* 2, 11.

9. Odgovorí Nikodemus i ercsé nyemi: kakda more eto biti?

10. Odgovorí Jezus i ercsé nyemi: tí fzi vucsiteo vu Izraëli, i eta neznas?

11. Zaifztino, zaifztino velim tebi: kaj, ka známo, gucsímo; i, ka vídimo, fzvedocsimo, i fzvedoufztvo nafe ne vzemete *gori. Iv.* 7, 16. 8, 28. 1. *Iv.* 5, 7. 8.

12. Csi ta zemelfzka vám právim, i ne vőrjete: kakda, csi bom vám pravo ta nebefzka, bodte vőrvali?

13. I nifcse je nej gori fou vu nébo: nego, ki je znébe doli prifao, Szin cslovecsi; kí je vu nébi. *Mát.* 28, 2. *Ivan.* 6, 62. *Ef.* 4, 9.

14. Iliki je Moj'zes zvíſzo kacso vu pûscsávi, tak je potrejbno zvíſziti Sziná cslovecsega. *Racs.* 21, 8. 9. *Dan.* 7, 13.

15. Naj vſzáki, kí vu nyem vôrje, ſze ne zkvarí: nego má 'zítek vekivecsni.]

* *Evang. na Riſzaoſzki Pondejlek.*

II. 16. *Ár je tak lûbo Boug ete ✝ ſzvejt: da je Sziná ſzvojega jedinorodjenoga dáo, da vſzáki, kí vu nyem vôrje, ſze ne ſzkvarí; nego má 'zítek vekivecsni.* ✝ *v.* 18, 1. *Iv.* 2, 2. *Rim.* 5, 6-10.

17. *Ár je nej poſzlao Boug Sziná ſzvojega na ete ſzvejt; naj ſzoudi ete ſzvejt: nego naj ſze zdr'zí ſzvejt po nyem. Lûk.* 9, 56.

18. Kí vu nyem vôrje, ne ſzoudi ſze: kí pa ne vôrje, 'ze je oſzodjeni; kaj je nej vôrvao vu iméni jedinorodjenoga Sziná Bo'zêga. *Iv.* 6, 24. 6, 40.

19. Eta je pa ta ſzoudba, kaj je ſzvetloſzt prisla na ſzvejt; i lidjé ſzo bole lûbili kmiczo, liki ſzvetloſzt: ár ſzo nyihova dela hûda bilá. *Iv.* 1, 9. *Ez.* 13, 9.

20. Ár vſzáki, kí lagoja *dela* csiní, odûrjáva ſzvetloſzt: i nejde na ſzvetloſzt; naj ſze ne kárajo dela nyegova. *Ef.* 5, 12.

21. Kí pa iſztino csiní: ide na ſzvetloſzt; naj ocsiveſzna bodo nyegova dela; ka ſzo vu Bougi vcsinyena.] *Ozn.* 21, 26. *Ef.* 5, 8. 9.

III. 22. Po tom je priſao Jezus i vucseníczke nyegovi vu Judajſzko zemlo: i tam je prebívao 'znyimi i krſzcsávao je. *Ivan.* 4, 1-2.

23. Bio je pa i Ivan krſzcsávajoucsi vu Enoni blûzi pri Sálemi *záto:* kaj je vnogo vodé bilou tam: i prihájali ſzo tá i okrſzcsávali ſzo ſze. 1. *Sam.* 9, 4.

24. Ár je *eſcse* Ivan nej bio vr'zeni vu temniczo. *Mát.* 14, 3.

25. Vcsinyeno je bilou záto ſzpitávanye od vucseníkov Ivanovi v-'Zidovmi od ocsiſcsávanya.

26. I prisli ſzo k-Ivani i erkli ſzo nyemi: Rabbi, kí je bio ſztebom prejk Jordána, komi ſzi tí ſzvedocso; ovo té krſzcsáva i vſzi ide knyemi. *Mát.* 3, 13.

IV. 27. Odgouvoro je Ivan i erkao: ne more ſzi cslovik vzéti nikaj; nego csi nyemi je dáno znébe. *'Zid.* 5, 4.

28. Ví ſzamí ſzte meni ſzvedoczke, kaj ſzam pravo; nej ſzam jaſz Kriſztus; nego, kaj ſzam poſzlani pred nyim. *Mát.* 11, 10.

29. Kí má zárocsniczo zárocsnik je: priáteo pa zárocsnika, kí ſztojí ino ga csůje, zradoſztyom ſze radůje nad gláſzom zárocsnika. Záto eta moja radoſzt ſze je ſzpunila.

30. Nyemi je potrejbno ráſzti; meni pa doli jemati. *Djám.* 6, 7.

31. Kí odzgora pride, viſe vſzej je: kí je z-zemlé zemelſzki je i z-zemlé gucsí. Ki znebéſz pride: viſe vſzega je. *Ivan.* 8, 23. I. *Kor.* 15, 47.

32. I, ka je vido i csůo, tou ſzvedocsi: i ſzvedouſztva nyegovoga niscse gori ne vzeme. *Ivan.* 5, 20.

33. Ki gori vzeme nyegovo ſzvedouſztvo: zapecsato je; kaj je Boug iſztinſzki. *Rim.* 3, 4. I. *Iv.* 5, 10.

34. Ár, koga je Boug poſzlao, ricsí Bo'ze gucsí. Ár *nyemi* ne dá Boug po meri Důhá *ſzvétoga*. *Kol.* 2, 3. *Ef.* 4, 7.

35. Ocsa lůbi Sziná, i vſza je dao vu rokou nyegovo. *Mát.* 11, 27. *'Zid.* 2, 8.

36. Ki vôrje vu Színi, má 'zítek vekivecsni: ki pa ne vôrje Színi, ne bode vido 'zítka; nego ſzrd Bo'zi oſztáne nad nyim. I. *Iv.* 5, 10. I. *Theſ.* 1, 10.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Kriſtus z-Samaritánſzkov 'zenouv gucsi, 1-27. *II. Samaritánuske ſze povrnéjo*, 28-42. *III. Kriſztuſa Galileánczi gori primlejo*, 43-45. *IV. Králeſzkoga csloveka Sziná zvrácsi*, 46-54.

I. 1. Záto, gda bi ſzpoznao Goſzpoud, kaj ſzo csűli Farizeuske, kaj Jezus vecs vucseníkov csiní i krſzcsáva, liki Ivan. *Ivan.* 3, 26.

2. (Csi gli je Jezus ſzám nej krſzto; nego vucseníczke nyegovi.)

3. Nihao je Judeo: i odíſao je páli vu Galileo.

4. Potrejbno nyemi je pa bilou idti prejk Samárie.

5. Priſao je záto vu meſzto Samárie, ſtero ſze právi Sichár blűzi ktiſztoj dr'zéli, ſtero je dáo Jákob Jó'zefi ſzíni ſzvojemi. *Sztv.* 33, 19. 48, 20. *Joſ.* 24, 32.

6. Bio je pa tam ſztűdenecz Jákobov. Jezus záto, gda bi obtrűdo na pouti, doli ſzi je ſzeo tak pri ſztűdenczi: bilo je *pa eto*, liki okoli séſzte vőre.

7. Príde *edna* 'zena z Samárie zaímat vodou. Velí *a* nyej Jezus: dáj mi piti.

8. Ár ſzo nyegovi vucseníczke odísli vu meſzto: kaj bi *kaj* hráne kűpili.

9. Velí nyemi záto ta 'zena Samaritánſzka: Kakda tí, 'Zidov bodoucsi, od méne piti proſzis: geto ſzam jaſz Samaritánſzka 'zena? Ár 'zidovje ne zivéjo Samaritánczami. *Lűk.* 9, 52. *Sir.* 50, 28.

10. Odgouvoro je Jezus i ercsé nyej: da bi znála dár Bo'zi, i ſto je té, kí tebi velí: dáj mi piti; tí bi proſzila nyega i on bi ti dáo 'zívo vodou. *Jer.* 2, 13. *Ivan.* 6, 35.

11. Velí nyemi ta 'zena: Goſzpodne, ni zaimala nemas i ſztűdenecz je globoki; odkud záto más 'zivo vodou?

12. Jeli ſzi tí vékſi od ocsé naſega Jákoba: kí je nám dáo té ſztűdenecz; i ſzám je 'znyega pio i ſzinovje nyegovi i márha nyegova?

13. Odgouvoro je Jezus i erkao ji je: vſzáki, kí pijé zete vodé, o'zéja páli. *Ivan.* 6, 58.

14. Kí pa pijé zvodé, ſtero nyemi jaſz dám: ne o'zéja na veke; nego ta voda, ſtero nyemi *jaſz* dám, bode vu nyem ſztűdenecz vrejoucse vudé vu 'zítek vekivecsni. *Ivan.* 6, 27.

15. Velí nyemi ta 'zena: Goſzpodne, dáj mi tou vodou; naj ne 'zéjam, niti ne hodim eſzi zaímat.

16. Velí nyej Jezus: idi zovi mo'zá tvojega i prídi eſzi.

17. Odgovorí ta 'zena i ercsé: nemam mo'zá. Ercsé nyej Jezus: dobro velís; kaj mo'zá nemas.

18. Ár ſzi pét mo'zouv mejla: i ſteroga zdaj más, nej je tvoj mou'z: tou ſzi íſztino právila.

19. Velí nyemi ta 'zena: Goſzpodne, vídim, ka ſzi tí prorok. *Práv.* 18, 18.

20. Ocsevje naſi ſzo na etom brejgi molili *Bogá:* i ví velíte, kaj je v-Jeru'zálemi meſzto, gde trbej moliti. *Prav.* 12, 5. 6. 1. *Král.* 8, 29. 9, 3.

21. Velí nyej Jezus: 'zena, vôri meni, kaj príde vôra; gda ni na etom brejgi, ni vu Jeru'zálemi ne bodte molili Ocso. *Sof.* 2, 11. *Mal.* 1, 11.

22. Ví molite, ſteroga neznate: mí molimo, ſteroga známo *záto;* kaj je zvelicsanye z'Zidovov. *Mát.* 20, 22. *Es.* 2, 3.

23. Ali príde vôra i zdaj je; gda ti íſztinſzki molitvárje molili bodo Ocso vu Dűhi i víſztini. Ár i Ocsa tákſe íſcse: naj ga molijo.

24. *Boug je Dűjh; i, ki ga molijo, vu Dűhi i viſztini ga morejo moliti.* 2. *Kor.* 3, 17. 1. *Tim.* 2, 8.

25. Velí nyemi ta 'zena: znám, kaj Meſſiás príde; kí ſze velí Kriſztus. Gda on príde, nazvejſzti nám vſza.

26. Velí nyej Jezus: jasz szam, kí sztebom gucsím.

27. I nad tejm szo prisli vucsenícske nyegovi; i csűdivali szo sze; kaj je z'zenouv gúcsao: dőnok je nisese nej erkao, ka szpitávas, ali ka guosís 'znyouv?

28. Nihála je záto ta 'zena szvoj vrcs, i odísla je vu meszto, i velí tim lidém:

29. Pojdte, poglenite csloveka, kí mi je vsza povedao, kakoli szam vcsiníla; jeli je nej on Krisztus?

30. Vő szo sli záto zmeszta i prisli szo knyemi.

31. Med tejm szo ga pa proszili vucsenícske govorécsi: Rabbi, jej.

32. On nyim pa ercsé: mám jasz jeszti hráno; sztero ví neznate.

33. Pravili szo záto vucsenícske eden drűgomi: jeli nyemi je sto prineszao jeszti?

34. Velí nyim Jezus: *moja hrána je; naj csinim tisztoga volo, szteri me je poszlao, i dokoncsam nyegovo delo.*

35. Ne právite ví; kaj szo escse sztirje mejszeczi, i *potom* 'zétva príde? Ovo velim vám, prizdignite ocsí vasze i glédajte dr'zéle; ár szo 'ze bejle k'zétvi. *Mát.* 9, 37. *Prav.* 16, 9.

36. I, kí 'zenya, nájem vzeme i szprávi szád na 'zítek vekivecsni: naj szte, i kí szejja, kcsaszi radűje, i kí 'zenya.

37. Ár vtom je ta rejcs iszti nszka: kaj je drűgi, ki szejja; i drűgi je, ki 'zenya.

38. Jasz szam vász poszlao 'zet, sztero szte nej ví delali: drűgi szo delali; i ví szte sli notri vu nyihovo delo.

39. Zmeszta onoga szo pa vnougi z-Samaritánusov vőrvali vu nyem za volo rejcsi te 'zené, szvedocsécse: kaj mi je *praj* vsza povedao, sztera szam vcsiníla.

40. Gda bi záto prisli knyemi ti Samaritánuske profzili fzo ga, naj pri nyih oftáne. I oftano je tam dvá dní.

41. I doſzta vecs ji je vôrvalo za volo rejcsi nyegove.

42. I toj 'zeni fzo pravili: kaj nej vecs za tvojega guesa volo vôrjemo. Ár fzmo fzamí csûli, i známo, kaj je ete zaiſztino te zvelicsitel fzvejta, Kriſztus *Ivan.* 17, 8.

III. 43. Po dvôma dnévoma je pa vô fou od tiſztecz i odíſao je vu Galileo *Mát.* 4, 12.

44. Àr je fzám Jezus fzvedocso: kaj prorok vu Iaſztivnoj domovini nema poſtenyá. *Mát.* 13, 57.

45. Záto, gda bi priſao vu Galileo, prijali fzo ga Galileánczi: liki, ki fzo vſza vidili; ka je vcsíno v-Jerusálemi vu fzvétki. Ár fzo i oni prisli na fzvétek.

IV. 46. Priſao je záto Jezus pá vu Káno Galilee: gde je vcsíno zvodé vino. *Ivan.* 2, 1. 8

* *Evang. na XXI. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

I bio je níki kralícsni *cslovik*, ſteroga ſzin je bete'zen bio vu Kapernaumi.

47. Té fzlíſavſi, kaj je Jezus priſao z-Judee vu Galileo: ſou je knyemi i proſzo ga je; ka bi doli ſou i zvrácso bi Sziná nycgovoga; ár je 'ze vmirao.

48. Ercsé záto Jezus nyemi: csi znamejnya i csûda ne vidite, ne vôrjete. I. *Kor.* 1, 22. 14, 22.

49. Velí nyemi te kralícsni *cslovik;* Goſzpodne, hodi doli prvle; liki merjé ſzin moj.

50. Velí nyemi Jezus: idi, ſzin tvoj 'zivé. I vôrvao je te cslovik toj rejcsi, ſtero nyemi je Jezus erkao, i odíſao je. I. *Kràl.* 17, 23.

51. Gda bi pa 'ze doli ſou: ſzlugi nyegovi fzo pred nyega pribej'zali i nazvejſztili fzo *nyemi* govorécsi: ſzin tvoj 'zivé.

52. Zvidávao je záto od nyih vôro, vu ſteroj nyemi je le'zej grátalo. I erkli ſzo nyemi: vcseraj okouli ſzédme vôre ga je nihála tréslika.

53. Szpoznao je záto te ocsa; kaj je vu onoj vôri *tou bilou*, vu ſteroj je nyemi velo Jezus: kaj ſzin tvoj 'zivé. I vôrvao je on i hi'za nyegova czejla. *Djân.* 18, 8.

54. Tou je pá drûgo znamejnye vcsíno Jezus: gda je prifao z-Judee vu Galileo.] *Ivan.* 2, 11.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Od 38 lejt beté'znoga, 1-16. *II. Od Kriſztus. kaj je v-Szobotto vrácso, zagovárjanya*, 17-47.

I. 1. Po eti *dnévi* je bio ſzvétek 'Zidovſzki: i gori je ſou Jezus vu Jeru'zálem. *Lev.* 23, 2.

2. Je pa vu Jeru'zálemi pri ovcsi vrátaj jezera; ſtera ſze velí 'Zidovſzki Bethesda, i pét trnáczov má.

3. Vu tiſztih je lezalo veliko vno'zina bete-'znikov, ſzlepczov, plantavi, i ſzûhi csakajoucsi te vodé gíbanye.

4. Ar je angyeo pouleg vrejmena doli ſou vu jezero i zmouto je *nyé* vodou. Záto, kí je prvle notri ſou po zmoutanyi te vodé, ozdravo je; kakſté beteg ſzi je meo.

5. Bio je pa tam níki cslovik; kí je oſzentréſzeti lejt bio bete'zen.

6. Toga, gda bi vido Jezus le'zécsega i ſzpoznavſi, kaj je 'ze dugo bete'zen, ercsé nyemi: ſcsés zdrav biti?

7. Odgouvoro je pa te nemocsen: Goſzpodne, csloveka nemam, ka bi me, gda ſze voda zmouti, vu jezero vrgao, dokecs pa jaſz idem, drûgi pred menom ide doli.

8. Velí nyemi Jezus: ſztani gori, vzemi poſztelo tvojo i hodi. *Mát.* 9, 6.

9. I preczi je zdrav grátao te cslovik: i vzéo je poſztelo ſzvojo i hodo je. Bíla je pa Szobotta vu onom dnévi. *Ivan.* 9, 14.

10. Pravili ſzo záto 'Zidovje tomi ozdrávlenomi: ſzobotta je, nej ti je ſzlobodno noſziti poſztelo. *Prâvd.* 5, 13. *Jer.* 17, 21.

11. Odgouvoro je *pa* nyim: kí me je zdravoga vcsíno, on mi je erkao: vzemi poſztelo tvojo i hodi.

12. Pítali ſzo ga záto: ſto je tiſzti cslovik, kí ti je erkao; vzemi poſztelo tvojo i hodi?

13. Te zvrácseni je pa nej znao, ſto je. Âr ſze je Jezus mekno med lűdſztvo; ſtero je vtiſztom meſzti bilou.

14. Po eti najſao ga je Jezus vu czérkvi i ercsé nyemi: ovo, ozdravo ſzi; vecs ne grejſi, naj ſze ti kaj hűſega ne zgodí. *Mát.* 12, 45.

15. Odíſao je te cslovik i nazvejſzto je 'Zidovom: kaj je Jezus *tiſzti;* kí ga je zdravoga vcsíno.

16. I záto ſzo preganyali Jezuſa 'Zidovje i íſzkali ſzo ga bujti: kaj je eta vcsíno v-Szobotto.

II. 17. Jezus pa odgovori nyim: *Ocsa moj doſzéga mao dela, i jaſz delam. Iv.* 14, 10.

18. Záto ſzo ga eſcse bole íſzkali 'Zidovje bujti: kaj je nej ſzamo Szobotto prelomo; nego i za laſztivnoga Ocso je pravo Bogá, ſzebé glíhnoga csinécsi Bougi. *Ivan.* 7, 29. 30. 8, 37. *Fil.* 2, 6.

19. Záto je odgouvoro Jezus i erkao je nyim: zaiſztino, zaiſztino velim vám, ne more Szin csiniti od ſzébe nikaj; nego csi kaj vídi Ocso csinécsega. Âr, ſtera on csiní, tiſzta i Szin rávno tak csiní.

20. Âr Ocsa lűbi Sziná, i vſza nyemi ká'ze, ſtera on csiní: i véksa od eti poká'ze nyemi *eſcse* dela; naj ſze vi csűdiete. *Ivan.* 3, 35. 11, 43.

21. Âr, liki Ocsa zbűdjáva mrtve, i o'ziváva: tak i Szin, koga ſcsé, o'ziví. *Djdn.* 10, 42.

22. Ár Ocsa ne ſzoudi nikoga: nego je vſzo ſzodbo Színi dáo.

23. Naj vſzi poſtűjo Sziná, liki poſtűjo Ocso. Kí ne poſtűje Sziná: ne poſtűje Ocso; kí ga je poſzlao. *'Zid.* 1, 6. *Fil.* 2, 10. 11.

24. Zaiſztino, zaiſztino velim vám: *kaj, ki rejcs mojo csűje, i vőrje onomi, kí je mené poſzlao, má 'zitek vekivecsni; i vu ſzoudbo ne pride; nego je prejſao z-Szmrti vu 'zitek.* Lűk. 23, 43. *Iv.* 8, 57.

25. Zaiſztino, zaiſztino velim vám: ka príde vőra i zdaj je; gda ti mrtvi csűli bodo gláſz Sziná Bo'zega; i, kí ga csűli bodo, 'ziveli bodo. *Rom.* 6, 4.

26. Ár, liki Ocsa má 'zítek vu ſzebi, tak je dáo i Színi; naj má 'zítek vu ſzebi.

27. I dáo nyemi je oblaſzt i ſzoudbo csiniti *záto;* kaj je Szin cslovecsi. *Dján.* 10, 42.

28. Ne csűdite ſze nad tejm. *Ár pride vőra: vu ſteroj vſzi, ki ſzo vu grobáj, csűli bodo gláſz nyegov.* 1. *Theſ.* 4, 16. 1. *Kor.* 15, 52.

29. *I vő bodo ſli: ki ſzo dobra csinili, na 'zitka gori ſztánenyé, ki ſzo pa hűda csinili, na ſzoudbe gori ſztánenyé.* *Dán.* 12, 2. *Mát.* 25, 46.

30. Ne morem jaſz csiniti od ſzébe nikaj. Kak csűjem; *tak* ſzoudim: i ſzoudba moja je pravicsna *záto;* kaj ne íſcsem mojo volo, nego volo Ocsé, kí me je poſzlao. *Ivan.* 5, 19. 6, 38.

31. Csi jaſz ſzvedocsim od méne; ſzvedouſztvo moje je nej íſztinſzko. *Ivan.* 8, 14. 18.

32. Drűgi je, kí ſzvedocsi od méne: i znám, kaj je íſztinſzko nyegovo ſzvedouſztvo, ſtero ſzvedocsi od méne. *Es.* 42, 1. *Mát.* 3, 17.

33. Ví ſzte poſzlali k-Ivani: i on je ſzvedocso od íſztine. *Ivan.* 1, 15. 19.

34. Jaſz pa ne jemlém od csloveka ſzvedouſztvo: nego tá právim; naj ſze ví zvelicsate.

35. On je bio gorécsi i ſzvetécsi poſzvejt: ví ſzte ſze pa ſteli *li* do vȯre veſzeliti vu ſzvetloſzti nyegovoj.

36. Jaſz pa mám ſzvedouſztvo vékse od Ivana. Àr dela, ſtera mi je dáo Ocsa, naj je dokoncsam, dela, ſtera jaſz csiním, ſzvedocsijo od méne: kaj me je Ocsa poſzlao. 1 *Iv.* 5, 9. *Iv.* 10, 25.

37. I, kí me je poſzlao, Ocsa: on je ſzvedocso od méne. Niti gláſz nyegov ſzte nej csůli nigdár: niti obráſz nyegov ſzte nej vidili. *Mát.* 3, 17. 1 *Tim.* 6, 16.

38. I rejcs nyegovo nemate obſztojécso vu ſzebi. Àr, ſteroga je on poſzlao, tomi vi ne vȯrjete.

39. *Zbrojávajte piſzma: ár vi tak ſtimate, ka vu nyih 'zitek vekivecsni máte; i ona ſzo, ſtera ſzvedocsijo od méne. Es.* 8, 20. *Pravd.* 18, 18.

49. I *vi dȯnok* neſcsete prídti kmení: naj 'zítek máte.

41. Díko od lůdi ne jemlém.

42. Ali ſzpoznao ſzam váſz: kaj lůbeznoſzti Bo'ze nemate vſzebi.

43. Jaſz ſzam priſao vu iméni Ocsé mojega: i ne vzemete me *gori.* Csi drůgi príde vu ſzvojem iméni: onoga *gori* vzemete. *Djáh.* 4, 7. *Mik.* 2, 11. 2 *Kor.* 11, 20.

44. Kakda morete ví vȯrvati: geto díko eden od drůgoga jemléte; i díko, ſtera je od ſzamoga Bogá; ne íſcsete? *Iv.* 12, 43. *Rim.* 2, 29.

45. Ne ſtímajte; kaj bi jaſz tou'zo váſz pri Ocsi. Je, kí váſz tou'zi: Moj'zes, vu kom ſze ví vůpate. *Djáh.* 15, 21. *Ivan.* 12, 48.

46. Àr, da bi vȯrvali Moj'zeſi, vȯrvali bi i meni: ár je on od méne píſzao. *Právd.* 18, 15.

47. Csi pa nyegovomi píſzmi ne vȯrjete: kakda bi mojim ricsém vȯrvali?

SÉSZTI (VI.) TÁO.

I. Pétjezér sze ji naszíti. 1-15. *II. Krisztus znogami hodi po vodi.* 16-27. *III. Kapernaitánczi sze od telovnoga kűhovnomi krűhi pelajo.* 28-51. *IV. Nad Kriszt. vcsenyejm sze szűkajo.* 52-71.

* *Evang. na Laetare ali IV. poszno Nedelo.*

I. 1. Po eti je odísao Jezus prejk mourja Galileánszkoga, stero sze zové Tiberiásovo.

2. I naszledűvalo ga je lűsztva vnogo *záto*; kaj szo vidili nyegova znamejnya, stera je vcsíno nad timi nemocsnimi.

3. Gori je pa sou na brejg Jezus i tam je doli szeo zvucsenikmi szvojimi.

4. Bio je pa blűzi Vűzen szvétek 'Zidovszki. *Vőid.* 12, 18. *Lev.* 23, 5.

5. Prizdignovsi záto Jezus ocsí, i vidoucsi, kaj doszta lűsztva ide knyemi, velí Filippi: odkud kűpimo krűha, naj eti jejjo? *Mát.* 14, 14.

6. (To je pa pravo szkűsávajoucsi nyega: ár je on znáo; ka nyemi je csiniti.)

7. Odgouvoro je nyemi Filip: za dvejszto szodouv krűha ne bode nyim zadoszta: csi glih ji vszáki malo kaj vzeme. *Mark.* 6, 37.

8. Velí eden vucsenikov nyegovi, András brat Simon Petra:

9. Je eti eden pojbícs, ki má pét *lejbov* krűha gyecsménoga i dvej ribiczi; ali ka szo eta med telike? 2 *Kral.* 4, 43.

10. Ercsé pa Jezus: vcsinte lűsztvo doli poszejszti. Bilou je pa tráve doszta na tisztom meszti. Záto doli szo szeli mo'zjé zracsunani okoli pétjezér. *Mát.* 14, 19.

11. Jezus je pa vzéo ti pét lebov krűha i blagoszlovivsi dáo je je vucsenikom; vucseniczke pa tim szedécsim. Prizpodobno i zti ribicz, keliko szo steli. 1 *Sam.* 9, 13. *Ivan.* 21, 13.

12. Gda szo sze pa naszitili; velo je vucseni-

kom ſzvojim: vkůp poberte to drtinye, ſtero je gori oſztanolo, naj kaj ne prejde. *Mát.* 15, 37.

13. Vkůp ſzo poubrali záto i napunili ſzo dvanájſzet kosárov zdrtinyom zti pét gyecsméni krůhov; ſtera ſzo gori oſztanola od oni, kí ſzo jeli.

14. Ti lidjé záto, gda bi vidili *tou* znamejnye, ſtero je vcsíno Jezus, ercséjo: kaj je ete zaiſztino te prorok; ki má prídti na ete ſzvejt. *Pravd.* 18, 15.

15. Jezus záto ſzpoznavſi, ka ſcséjo prídti, i nyega zgrabiti, naj ga krála poſztávijo, odíſao je páli na brejg on ſzám.] *Iv.* 18, 38.

II. 16. Gda bi pa vecsér grátao: doli ſzo sli vucseníczke nyegovi na mourje. *Mát.* 14, 22.

17. I notri idoucsi vu ládjo prisli ſzo prejk mourja vu Kapernaum. I kmicza je 'ze poſztánola; i nej je priſao knyim Jezus.

18. Mourje je pa, gda bi veliki vôter píhao, poſztanyůvati zácsalo. 'Zolt. 107, 25.

19. Gda bi záto plavali liki *na* pétdvajſzeti, ali tréſzeti bi'zájov: vidili ſzo Jezuſa hodécsega na mourji i blůzi kládji idoucsega; i zbojali ſzo ſze.

20. On pa velí nyim: jaſz ſzam; ne bojte ſze.

21. Steli ſzo ga záto vzéti vu ládjo: i preczi je ta ládja poſztánola pri zemli, vſtero ſzo sli.

22. Te drůgi dén pa lůſztvo ſztojécse prejk mourja, vidoucse, kaj je drůga ládja tam nej bila; nego edna, vſtero ſzo notri sli vucseníczke nyegovi, i kaj je vkůp nej ſou zvucseníkmi ſzvojimi Jezus vu ládjo, nego vucseníczke nyegovi ſzo ſzamí odísli.

23. Prisle ſzo pa drůge ládje z-Tiberiáſſa blůzi ktomi meſzti: gde ſzo krůh jeli; ſteroga je blagoſzlovo Goſzpoud.

24. Gda bi záto vidilo lůſztvo; kaj je Jezus nej tam, niti vucseníczke nyegovi: notri ſzo sli i oni

vu ládje i prisli fzo v-Kapernaum íſzkajoucsi Jezuſa.

25. I, gda fzo ga najsli prejk mourja, erkli fzo nyemi: Rabbi, gda ſzi eſzi prifao?

26. Odgouvoro je nyim Jezus i erkao: zaiſztino, zaiſztino velim vám; íscsete me nej *záto*, kaj ſzte vidili znamejnya; nego kaj ſzte jeli zkrůhov i naſzitili ſzte ſze.

27. Delajte, nej za jejſztvino, ſtera prejde: nego za jejſztvino, ſtera oſztáne na 'zítek vekivecsni, ſtero vám dá Szin cslovecsi. Ár tou je zapecsato Ocsa, *ki je* Boug. *Iv.* 3, 16. 2 *Petr.* 1, 17.

III. 28. Erkli ſzo záto nyemi: ka *nám* je csiniti; naj delamo dela Bo'za?

29. Odgouvoro je Jezus i erkao nyim je: *tou je delo Bo'ze; naj vôrjete vonom, ſteroga je on poſzlao.* 1 *Iv.* 3, 23.

30. Erkli ſzo nyemi záto: ka za znamejnye csiniſs tak tí, naj vídimo i vôrjemo tebi? ka delas? *Mát.* 12, 38. 16, 4.

31. Ocseve naſi ſzo manno jeli vu půſcsávi; liki je píſzano: znebéſz nyim je dáo krůha jeſzti. *Vôid.* 16, 13. 14. 1 *Kor.* 10, 3.

32. Erkao nyim je záto Jezus: zaiſztino, zaiſztino velim vám; nej je vám dáo krůha znebéſz Moj'zes; nego Ocsa moj dáva vám, krůh znebéſz iſztinſzki.

33. Ár je krůh Bo'zi té: kí je znebéſz prifao doli, i dáva 'zítek tomi ſzvejti.

34. Erkli ſzo nyemi záto: Goſzpodne, vſzigdár nám dáj etoga krůha.

35. Ercsé pa nyim Jezus: *jaſz ſzam te krůh 'zitka. Ki kmeni pride, ne bode lacsen: i, ki vu meni vôrje, ne bode 'zéjao nigdár.* Es. 55, 1.

36. Ali velim vám; kaj ſzte me i vidili; i i dônok ſzte nej vôrvali.

37. Vſze, ſtero mi dá Ocsa, kmeni príde; *i, ki kmeni pride, ne vr'zem ga vő. Ivan.* 17, 9.

38. Kaj ſzam dolí prisao znébe; *prisao ſzam* nej záto, naj csinim volo mojo; nego volo *onoga*, ki je mené poſzlao. *Mát.* 26, 39. *'Zolt.* 40, 9.

39. Eta je pa vola *onoga*; kí me je poſzlao, Ocsé: naj vſze, ſtero je meni dáo, *obdr'zim i nikaj* ne zgibim 'znyega; nego je obidím vu ſzlejdnyem dnévi. *Ivan.* 10, 28. 29. 17, 12.

40. *Eta je pa ta vola tiſztoga, ki me je poſzlao, da vſzáki, ki vidi Szinâ i vőrje vu nyem, má 'zitek vekivecsni, i jaſz ga obidim na ſzlejdnyi dén. Mát.* 7, 21. 1 *Ivan.* 5, 11.

41. Mrmrali ſzo záto 'Zidovje na tejm, kaj je erkao: jaſz ſzam te krűh, kí je ſzám znebéſz doli prisao.

42. I pravili ſzo: jeli je nej ete Jezus Jo'zefov Szin? Jeli *nyemi* neznamo Ocso i mater? Kakda záto velí ete: kaj ſzam znebéſz doli prisao? *Mát.* 13, 55,

43. Odgouvoro je záto Jezus i erkao nyimje: ne mrmrajte med ſzebom.

44. *Niſcse nemre kmeni pridti: nego csi ga bode Ocsa, ki je mené poſzlao, vlejkao; i jaſz ga obidim na ſzlejdnyi dén. Peſzm.* 1, 4.

45. Píſzano je vu prorokaj: *i bodo vſzi vucseni od Bogá. Vſzáki záto, kí je od Ocsé, csűo i vcsio ſze je, kmeni ide. Es.* 54, 13. *Jer.* 31, 33. 1 *Th.* 4, 9.

46. Nej ka bi Ocso ſto vido; nego, kí je od Bogá, té je vido Ocso. 1 *Tim.* 6, 16. *Ivan.* 1, 18.

47. Zaiſztino, zaiſztino velim vám: *ki vu meni vőrje, má 'zitek vekivecsni. Ivan.* 3, 16. 18.

48. *Jaſz ſzam te 'zitka krűh.* V. 35. 51.

49. Ocseve vaſi ſzo jeli manno vu pűſcsávi i mrli ſzo. *Vőid.* 16, 15. 1 *Kor.* 10, 5.

50. Ete je te krűh, kí je znébe doli prisao: da, kí bode 'znyega jo, ne merjé.

51. Jasz szam te 'zívi krűh, ki szam znébe doli prisao. Csi bode sto jo zetoga krűha: 'zívo bode na veke. I te krűh pa, steroga jasz dám, je moje tejlo, stero jasz dám za etoga szvejta 'zítek. *'Zid.* 10. 5. 10.

IV. 52. Borili szo sze záto med szebov 'Zidovje govorécsi: kakda more ete nám dati *szvoje* tejlo jeszti?

53. Ercsé nyim záto Jezus: zaiszti no, zaiszti velim vám: csi ne bodte jeli tejlo Sziná cslovecsega, i pilí nyegovo krv; ne bodte meli zítka vu szebi.

54. *Ki jej tejlo moje i pijé mojo krv, má 'zitek vekivecsni: i jasz ga obidim na szlejdnyi dén. Iv.* 4, 14.

55. Ár je tejlo moje zaiszti no jejsztvina, i krv moja je zaiszti no pítvina.

56. Kí jej moje tejlo i pijé mojo krv; vu meni ostáne, i jasz vu nyem. *Iv.* 15, 4.

57. Liki je mené poszlao te 'zivoucsi Ocsa; i jasz 'zivém po Ocsi: *tak* i, kí jej mené, i on bode 'zivo po meni.

58. Ete je te krűh, kí je znébe doli prisao: nej liki szo jeli ocseve vasi manno i mrli szo. Kí jej ete krűh: 'zívo bode na veke. 1 *Kor.* 10, 3. 5.

69. Eta je erkao vu szprávisesi vucsécsi vu Kapernaumi.

60. Vnougi záto zvucseníkov nyegovi, gda bi csűli eta, erkli szo: trda je eta rejcs; sto jo more poszlűsati?

61. Znajoucsi pa Jezus vu szebi, kaj szo mrmrali od toga vucseníczke nyegovi, ercsé nyim: tou vász szpáka?

62. Ka pa: csi bodete vidili Sziná cslovecsega gori idoucsega; gde je prvle bio? *Mark.* 16, 19. *Ef.* 4, 8.

63. *Dűjh je, ki o'zivi, tejlo ne valá nikaj: te ricsi, stere jasz vám gucsim, szo dűjh i 'zitek.* 2 *Kor.* 3, 6.

64. Ali jeſzo zváſz níki; kí ne vȯrjejo. Ár je znao od zacsétka Jezus: kí bodo, kí ne bodo vȯrvali; i, ſto je, kí ga odá. *Ivan.* 2, 15. 13, 11.

65. I velo je: záto ſzam erkao vám; kaj *niscse ne more pridti kmeni, nego, csi nyemi je dáno od Ocsé mojega.* V. 44.

66. Od eti mao ſzo vnougi vucseníkov nyegovi ta nazaj odíſli, i nej ſzo vecs 'znyim hodili.

67. Erkao je záto Jezus tim dvanájſzetim: i ví ſcséte odíti?

68. Odgouvoro je pa nyemi Simon Peter: *Goſzpodne k-komi bomo sli? Ricsi 'zitka vekivecsnoga màs. Djàn.* 5, 20.

69. I mí ſzmo vȯrvali i ſzpoznali: kaj ſzi tí Kriſztus Szin 'zívoga Bogá.

70. Odgouvoro je nyim Jezus: nej ſzam jaſz váſz dvanájſzet odébrao; i eden zváſz je vrág? *Lúk.* 6, 13

71. Pravo je pa Júdása Símonovoga *Sziná po iméni* Iskarioteſa. Ár je té bio, kí ga je miſzló odati, eden bodoucsi zti dvanájſzet.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. Kriſztus na ſzvétek keſznej od rodbine ide. 1-10.
II. 'Zidovje ſzi od Kriſztuſa zgovárjajo i ſcsejo ga prijéti. 11-53.

I. 1. I hodo je Jezus po etom vu Galilei: ár je nej ſteo vu Judei hoditi *záto*, kaj ſzo ga íſzkali 'Zidovje bujti.

2 Bio je pa blȗzi ſzvétek 'Zidovſzki, hȗtiſztánek. *Lev.* 23, 34.

3. Erkli ſzo záto nyemi bratje nyegovi: odídi od etecz i idi vu Judeo; naj i vucseníczke tvoji vídijo dela tvoja, ſtera csinís. *Mát.* 12, 46.

4. Ár niſcse ne csiní kaj vu ſzkrívnoſzti: kí íſcse vu ocsiveſznoſzti biti. Csi eta csinís: ſzká-'zi ſze ſzvejti.

5. Ár ſzo ni bratje nyegovi nej vôrvali vu nyem. *Mát.* 3, 21.

6. Velí záto nyim Jezus: vrejmen moje je eſcse nej tû; váſe vrejmen je pa vſzigdár gotovo. *Iv.* 2, 4.

7. Ne more ſzvejt odûrjávati váſz: mené pa odûrjáva *záto*; kaj jaſz ſzvedocsim od nyega; kaj ſzo nyegova dela hûda. *Ivan.* 14, 17, 15, 18.

8. Ví idte gori na té ſzvétek: jaſz eſcse nejdem gori na té ſzvétek *záto*; kaj ſze je vrejmen moje eſcse nej ſzpunilo.

9. Eta pa nyim erkoucsi oſztano je vu Galilei.

10. Gda ſzo pa gori sli bratje nyegovi: teda je i on gori ſou na ſzvétek nej ocsiveſzno; nego, liki vu ſzkrivnoſzti.

11. 11. 'Zidovje ſzo ga záto íſzkali vu ſzvétki i pravili ſzo: gde je ov? *Ivan.* 11, 56.

12. I doſzta mrmranya je bilou od nyega med lûſztvom. Níki iſztina ſzo pravili, kaj je dober: drûgi ſzo pa pravili, nej *je*; nego zapelá-va lûſztvo. *Mát.* 21, 46.

13. Dônok niſcse je nej ocsiveſzno gúcsao od nyega za volo ſztráha 'zidovov.

14. Gdá bi pa 'ze polovicze ſzvétka minoulo: gori je ſou Jezus vu Czérkev i vcsio je.

15. I csûdivali zo ſze 'Zidovje govorécsi: kakda zná ete píſzma, geto ſze je nej vcsio? *Mát.* 13, 54. 56.

16. Odgouvoro je nyim Jezus i erkao: návuk moj nej je moj; nego *onoga*, kí je mené poſzlao. *Ivan.* 8, 28.

17. *Csi ſto ſcsé volo onoga csiniti: ſzpozna návuka; jeli je z-Bogá, ali pa jaſz ſzam od ſzébe gucsim.* 'Zolt. 50, 23.

18. Kí od ſzébe gucsí, ſzvojo laſztivno díko íscse: kí pa íscse díko tiſztoga, kí ga je poſzlao; té je iſztinſzki i nepravicsnoſzti vu nyem nega. *Ivan.* 6, 41.

19. Nej je Moj'zes dáo vám právdo: i niscse

ne csiní zvász právdo? Ka me íscsete bujti? *Vőid.* 20, 1. 24, 3. *Ján.* 7, 53.

20. Odgouvorilo je *pa* to lűsztvo i ercsé: vrágá más; ſto te íscse bujti? *Ivan.* 8, 48.

21. Odgouvoro je Jezus i erkao je nyim: edno delo ſzam vcsíno; i vſzi ſze csűdijete.

22. Záto vám je dáo Moj'zes obrizávanye (nej, ka bi z-Moj'zesa bilou, nego z-Ocsákov:) i vu Szobotti *dőnok* obrizávate csloveka. *Szv* 17, 10.

23. Csi obrizávanye vzeme csovik vu Szobotti *tak;* da ne prelomi právdo Moj'zesovo: *zakaj ſze* csemeríte na méne; kaj ſzam czejloga csloveka zdravoga vcsíno vu Szobotti? *Ivan.* 5, 8. 9.

24. Ne ſzoudite pouleg videjnya: nego pravicsno ſzoudbo ſzoudite.

25. Pravili ſzo záto níki z-Jeru'zálemczov: nej je ete; ſteroga ſzo íſzkali buji?

26. I ovo ocsiveſzno gucsí i nikaj nyemi ne právijo. Jeli ſzo iſztinſzko ſzpoznali poglavníczke: kaj je ete za iſztino te Kriſztus?

27. Ali etoga známo, odkud je: Kriſztuſa pa, gda príde, niſcse ne bode znao, odkud je *Mát.* 13, 55.

28. Krícsao je záto vu czérkvi Jezus vucsécsi i govorécsi: i mené znáte i znáte odkud ſzam; i od méne ſzam nej priſao; ali je iſztinſzki, ki me je poſzlao, koga ví neznate. *Ivan.* 8, 42. 55.

29. Jaſz ga pa znám *záto:* kaj ſzam od nyega; i on me je poſzlao.

30. Iſzkali ſzo ga záto zgrabiti: i niscse je nej vrgao na nyega roké *záto;* kaj je nej prisla eſcse vőra nyegova. *Mark.* 11, 18.

31. Zlűsztva pa vnougi ſzo vőrvali vu nyem i pravili: kaj Kriſztus, gda príde, jeli vecs znamejnya od eti bode csinio; ſtera je ete vcsíno?

32. Csůli fzo *pa* Farizeuske to lůfztvo mrmrajoucse od nyega eta: i poſzlali fzo Farizeuske i vládniczke popovſzki ſzluge; naj ga zgrábijo.

33. Erkao nyim je záto Jezus: eſcse malo vrejmena ſzam zvami; i *potom* odhájam konomi, kí me je poſzlao. *Ivan.* 13, 33. 16, 16.

34. Iſzkali me bodte i ne najdete me; i, gde ſzam jaſz, ví ne morete tá idti. *Ivan.* 8, 21. 13, 33.

35. Erkli ſzo záto 'Zidovje med ſzebom: kama bode ete ſou; ka ga mí ne nájdemo? Jeli bode koním ſou; kí ſzo med Grkmi raſztepemi, i Grke bode vcsío?

36. Ka je tou za rejcs, ſtero právi: íſzkali me bodete, i ne nájdete me? I: gde ſzam jaſz, ví ne morete *tá* idti. *Ivan.* 16, 18.

37. Vſzlejdnyem dnévi pa toga velikoga ſzvétka ſztáo je Jezus i krícsao je govorécsi: csi ſto 'zéja; naj hódi kmeni i pijé. *Lev.* 23, 37.

38. *Ki vu meni vôrje, liki píſzmo právi: potoczke zcsrvá nyegovoga bodo tekli 'zive vodé. Es.* 44. 3. *Joel.* 2, 28.

39 (Tou je pa erkao od Důhá; ſteroga ſzo meli vzéti vôrvajoucsi vu nyem. Ár je eſcse nej bio Důjh ſzvéti; da je Jezus eſcse nej bio odícseni.)

40. Vnougi záto zlůſztva, ſzlíſavſi tou rejcs, ſzo pravili: ete je zaiſztino te prorok. *Právd.* 18. 15. 18.

41. Drůgi ſzo pravili: ete je te † Kriſztus: drůgi ſzo pa pravili: jeli †† z-Galilee príde Kriſztus? † *'Zolt.* 2, 2. †† *Ivan.* 4, 42.

42. Jeli ne právi píſzmo; kaj z-ſzemena Dávidovoga i od Bethlehem meſzta, gde je Dávid bio, príde Kriſztus? *'Zolt.* 132, 11. *Mik.* 5, 2.

43. Razſcseznenyé je záto med lůſztvom poſztanolo od nyega.

44. Níki 'znih ſzo ga pa ſteli zgrabiti: ali niſcse je nej vrgao na nyega rokó.

45. Prisli ſzo záto ti ſzlugi kvládnikom popovſzkim i Farizeuſom; i ercséjo nyim oni: zakaj ſzte ga nej pripelali?

46. Odgouvorili ſzo pa ti ſzlugi: nigdár je nej tak cslovik gúcsao, liki té cslovik.

47. Odgouvorili ſzo záto nyim Farizeuske; jeli ſzte i ví zapelani?

48. Jeli je ſto zvládnikov popovſzki vôrvao vu nyem, ali z Farizeuſov? *Es.* 28, 9. 1. *Kor.* 1, 20.

49 Nego lûſztvo eto, ſtero nezna právde, prokleto.

50. Velí nyim Nikodemus, kí je vnocsi prisao knyemi eden bodoucsi znyih: *Ivan.* 3, 1. 2.

51. Jeli právda naſa ſzoudi csloveka; csi prvle ne csûje od nyega i ſzpozna, ka csiní? *Vôid.* 23. 1. *Lev.* 19, 15.

52. Odgouvorili ſzo i erkli ſzo nyemi: jeli ſzi i tí z-Galilee? Zbrojávaj i vidi; kaj je prorok z-Galilee nej ſztano. *Jonás* 2. *Král.* 14, 25. *Eliás* 1 *Král.* 17, 1. *Nahum* 1, 1. *je ſztano.*

53. I ſou je vſzáki vu hi'zo ſzvojo.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. Vu práznoſzti zapopádjena 'zena ſze pred Kriſztuſa pripela, 1-11. *II. Kriſztus od ſzébe ſzvedocsi*, 12-20. *III. Kriſztus vu czérkvi α) kára*, 21-24. *β) vcsi od Ocsé*, 25-29. *γ) haſzek vcsenyá*, 30-59.

I. 1. Jezus je pa ſou na brejg oliveczki. *Mát* 26, 55.

2. Vgojdno je pa pá priſao vu czérkev: i vſze lûſztvo je knyemi prislo; i geto ſzi je doli ſzeo, vcsio je je.

3. Pripelali ſzo pa piſzácske i Farizeuske knyemi *edno* 'zeno vu práznoſzti zapopádjeno: i poſztavſi jo na ſzrejdo,

4. Ercséjo nyemi: Vucsiteo, eta 'zena je zapopádjena ocsiveſzno praznûvajoucsa;

5. Vu právdi je pa *nám* Moj'zes zapovedao té tákse kamenűvati; tí záto ka velís? *Lev.* 20, 10. *Ez.* 16, 38.

6. Tou szo pa pravili szkűsávajoucsi nyega, da bi ga meli tou'ziti. Jezus sze pa doli nagnovsi píszao je z-prsztom na zemli. *Jer.* 17, 13.

7. Gda bi ga pa nepreszstanoma pítali prizdignovsi sze ercsé nyim: kí je brezi grejha med vami; té naj prvi kamen na nyou licsí. *Rom.* 2, 1.

8. I pá sze doli prignovsi píszao je na zemli.

9. Oni pa szlíszavsi i od dűsnevejszti kárani vő szo sli eden za ednim zacsnovsi od szstarisi notri do szlejdnyi: i niháni je Jezus szám i ta 'zena na szredi sztojécsa.

10. Gori sze pa opravivsi Jezus i nikoga nej vidivsi zvűn te 'zené ercsé nyej: 'zena, gde szo oni tvoji to'zczi? Niscse te je nej oszoudo?

11. Ona pa ercsé: niscse nej, Goszpodne. Erkao je pa nyej Jezus: ni jasz te ne oszoudim: idi i vecs ne grejsi. *Ivan.* 5, 14.

11, 12. Záto nyim je pá velo Jezus govorécsi: *jasz szam szvetloszt szvejta; ki mené naszledüje, ne bode hodo vu kmiczi; nego bode meo szvetloszt 'zítka. Es.* 42, 5. 6. 16. *Dján.* 13, 47.

13. Erkli szo nyemi záto Farizeuske: tí szám od szébe szvedocsis; szvedouszstvo tvoje je nej iszstinszko.

14. Odgouvoro je Jezus i erkao nyim je: i csi jasz szvedocsim szám od méne: iszstinszko je szvedouszstvo moje *záto;* kaj znám odkud szam prisao, i kama odhájam. Ví pa neznate, odkud idem; i kama odhájam. *Ivan.* 5, 31.

15. Ví pouleg tejla szoudite: jasz nikoga ne szoudim.

16. Csi pa i szoudim jasz: szoudba moja je iszstinszka *záto;* kaj szam nej szám; nego jasz, i kí me je poszlao; Ocsa. v. 29.

17. I vu vaſoj právdi je píſzano: ka je dvá cslověka ſzvedoufztvo iſztinſzko. *Právd.* 17, 6. *'Zid.* 10, 28.

18. Jaſz ſzam, kí ſzvedocsim ſzám od *ſzébe;* i ſzvedocsi od méne, kí me je poſzlao, Ocsa. *Mát.* 3, 17.

19. Pravili ſzo nyemi záto; gde je tvoj Ocsa? Odgouvoro je Jezus: niti mené neznate, niti Ocso mojega. Dabi mené znali: i Ocso mojega bi znali.

20. Ete ricsí je gúcsao Jezus pri ladiczi, vucsécsi vu czérkvi. I niſcse ga je nej príjao: kaj je eſcse nej prisla vőra nyegova.

III. 21. Erkao nyim je záto páli Jezus: jaſz odhájam; i íſzkali me bodete; i vu grejhi vaſi merjete. Kama *pa* jaſz odhájam; ví *tá* ne morete idti. *Iv.* 7, 34.

22. Pravili ſzo záto 'Zidovje: jeli ſze búje, kaj právi; kama jaſz odhájam, ví *tá* ne morete idti?

23 I erkao nyim je: ví ſzte zti ſzpodányi; jaſz ſzam zti zgorányi. Ví ſzte zetoga ſzvejta: jaſz ſzam nej zetoga ſzvejta.

24. Velim vám záto; kaj vu vaſi grejhi merjéte. Ar, csi ne bodete vőrvali, kaj ſzam jaſz, merjéte vu grejhi vasi. *Mark.* 16, 16.

25. Pravili ſzo záto nyemi; ſto ſzi tí? I erkao nyim je Jezus zacsetek, od ſteroga vám i gucsim. *'Zid.* 1, 1. *Sz v.* 1, 27. *Ivan.* 1, 3.

26. Vnouga mám od vász gúcsati i ſzouditi: ali, kí me je poſzlao, iſztinſzki je; i jaſz, ka ſzam csúo od nyega, tá právim na ſzvejti. *Kim.* 3, 4.

27. I nej ſzo ſzpoznali: kaj nyim je od Ocsé pravo.

28. Erkao je nyim záto Jezus: gda zvíſzite Sziná cslovecsega; teda ſzpoznate, kaj ſzam

jasz; i od méne nikaj ne csinim: nego, liki me je vcsio Ocsa moj, tiszta gucsim. *Racs.* 21, 9.

29. I, kí me je poszlao, zmenom je. Nej me je niháo szamoga Ocsa záto; kaj jasz nyemi ta vugodna csinim vszigdár. *Ivan.* 14, 10.

30. Eta gda bi on gúcsao; vnougi szo vôrvali vu nyem. *Ivan.* 7, 31.

31. Pravo je záto Jezus konim 'Zidovom, kí szo vu nyem vôrvali: csi ví osztánete vu mojoj rejcsi; zaisztino szte moji vucseníczke. *Iv.* 7, 17. 15, 10. 14.

32. I szpoznate isztino; i ta isztina oszlobodí vász. *Rim.* 6, 18. *Gal.* 5, 1.

33. Odgouvorili szo nyemi: Ábrahámovo szemen szmo i nikomi szmo nej szlú'zili nigdár; kakda *tak* právis tí, kaj oszlobodjeni bodete. *Mát.* 3, 9.

34. Odgouvoro je nyim Jezus: *zaisztino, zaisztino velim vám; kaj vszáki, ki csini grejh, szluga je grejha.* 2. *Petr.* 2, 19. 1. *Joh.* 3, 8.

35. *Szluga pa ne osztáne vu hi'zi na veke: szin pa osztáne na veke.* *Gal.* 4, 30.

36. *Csi vász záto szin oszlobodi: zaisztino oszlobodjeni bodete.* *Rim.* 8, 2.

37. Znám, kajszte Ábrahámovo szemen; ali íscsete mené bujti, kaj sze rejcs moja ne prime vu vami.

38. Jasz, ka szam vido od Ocsé mojega, *tou* gucsim, i tak ví, ka szte vidili od ocsé vasega, csiníte *Ivan.* 3, 11. 7, 16. 12, 46.

39 Odgouvorili szo ino szo erkli: ocsa nas je Abrahám. Velí nyim Jezus: da bi Abrahámovi szinovje bilí: dela Abrahámova bi csiníli. *Rim.* 2, 28. 9, 7.

40. Zdaj pa íscsete mené bujti, táksega csloveka, kí je vám isztino gúcsao, szlero je od Bogá csúo. Tou je Ábrahám nej csinio. *Ivan.* 17, 17.

41. Ví csiníte dela ocsé vaſega. Erkli ſzo nyemi záto: mi ſzmo nej zpráznoſzti porodjeni; ednoga Ocso mámo, Bogá.

42. Ercsé nyim záto Jezus: da bi Boug vas Ocsa bio, lûbili bi me; ár ſzam jaſz z-Bogá zíſao i idem. Ár niti ſzam ſzám od ſzébe nej priſao: nego on me je poſzlao. *Mik.* 5, 2. *Ivan.* 16, 27.

43. Zakaj gucsa mojga ne poznate: kaj rejcsi moje ne morete poſzlûſati?

44. Ví ſzte zocsé vragá i po'zelejnya ocsé vaſega ſoséte csiniti. *On je lûdomorecz bio od zacsétka i vu iſztini je nej oſztano záto, kaj nega iſztine vu nyem. Gda gucsi la'z, zlaſztivni ſvoji miſzeo gucsi; ár je la'zecz i ocsa lá'zi.* 1. *Ivan.* 3, 8. *Sztv.* 3, 4. 2. *Kor.* 11, 3. 2. *Král.* 22, 22.

45. Jaſz pa, kaj iſztino gucsim, ne vôrjete mi.

* *Evang. na Judica ali V. poſztno Nedelo.*

46. Sto me *more* zváſz kárati za volo grejha? Csi pa iſztino velim: zakaj mi ne vôrjete. 1. *Pet.* 2, 22.

47. Kí je z-Bogá; ricsí Bo'ze poſzlûſa: za toga volo ví ne poſzlûſate; kaj ſzte nej z-Bogá. 1. *Ivan.* 4, 6.

48. Odgouvorili ſzo záto 'Zidovje ino ſzo nyemi erkli: jeli ne velímo mí dobro, kaj ſzi tí Samaritánus i vragá más?

49. Odgouvoro je Jezus: jaſz vragá nemam: nego poſtûjem Ocso mojega, i ví ne poſtûjete mené. *Ivan.* 6, 18.

50. Jaſz pa ne íſcsem díko mojo: je, kí jo íſcse i ſzoudi.

51. *Zaiſztino, zaiſztino velim vám: csi bode ſto rejcs mojo zdr'závao, ſzmrti ne bode vido na veke. Moudr.* 16, 12.

52. Erkli ſzo záto nyemi 'Zidovje: zdaj ſzmo zpoznali, kaj vragá más. Abrahám je mr'u i proroczke; i tí právis: csi bode ſto mojo rejcs zdr'závao, ne kôſta ſzmrti na veke.

53. Jeli ſzi tí vékſi od ocsé naſega Ábraháma, kí je mr'u? i proroczke ſzo mrli? Koga tí ſzebé csinís? *Sztv.* 25, 8. *'Zid.* 11, 13.

54. Odgouvoro je Jezus: csi jaſz dícsim ſzám ſzebé; díka moja je nikaj. Je Ocsa moj: ki mené dícsi, ſteroga ví právite, kaj je vas Boug.

55. I nej ſzte ga poznali: jaſz ga pa znám. I, csi ercsém, kaj ga neznam, bodem prizpodoben kvám la'zecz. Ali znám ga i rejcs nyegovo zdr'závam.

56. Ábrahám ocsa vas ſze je veſzelio; da bi vido dén moj: i vido ga je i radúvao ſze je. *Sztv.* 17, 1. 2. 18, 1.

57. Erkli ſzo nyemi záto 'Zidovje: pétdeſzét lejt eſcse nemas, i Ábraháma ſzi vido?

58. Erkao nyim je Jezus: zaiſztino, zaiſztino velim vám; prvle, liki je Ábrahám bio, jaſz ſzam. *'Zolt.* 102, 28.

59. Popadnoli ſzo záto kaménye: kaj bi na nyega lúcsali. Jezus ſze je pa ſzkrio: i vô je ſóu zczérkvi prejk idoúcsi po ſzrejdi nyíh, i tak je prejſao.] *Lúk.* 4, 29.

DEVÉTI (IX) TÁO.

I. Od narodjenoga ſzlejpoga ozdrávlenyá, 1-14. *II. Od toga ozdrávlenoga ſzpitávanya*, 15-34. *III. Grejsniczke ſzo ſzlejpi*, 35-41.

I. 1. I mímo idoucsi vido je *ednoga* csloveka ſzlejpoga od *ſzvojega* rojſztva. *Djan.* 3, 2.

2. I pítali ſzo ga vucseníczke nyegovi govorécsi: Rabbi, ſto je pregrejſo: té, ali roditelje nyegovi, kaj je ſzlejpi porodjení? *Lúk.* 13, 2.

3. Odgouvoro je Jezus: ni ete je nej pregrejſo, niti roditelje nyegovi; nego, naj ſze nazvejſztijo dela Bo'za vu nyem. *Ivan.* 11, 4.

4. Meni je potrejbno delati onoga dela, ſteri me je poſzlao, dokecs je dén: príde noucs, gda nikcse ne bode magao delati. *Ivan.* 5, 17.

5. Dokecs ſzam na ſzvejti; ſzvetloſzt ſzam ſzvejta. *Ivan.* 1, 9. 8, 12.

6. Eta govorécsi plúno je na zemlo i napravo je blato zſzline, i namazao je ſztejm blatom ocsí toga ſzlejpoga. *Mark.* 8, 23.

7. I erkao nyemi je: idi, muj ſze vu jezeri Siloám (ſtero razklajeno *vcsini*, poſzlani) Odíſao je záto i mujo ſze je i prifao je gledécsi. 2. *Král.* 5, 10.

8. Szouſzidje záto, i kí ſzo ga prvle vidili, kaj je ſzlejpi bio, pravili ſzo: nej je ete, kí je ſzedo i proſzo? *Ján.* 3, 2.

9. Drúgi ſzo pravili: kaj je té: drúgi pa; kaj je prifzpodoben konomi. On je pa velo: jaſz ſzam.

10. Pravili ſzo nyemi záto; kakda ſzo ti odprte ocsí?

11. Odgouvoro je on i erkao je: *te* cslovik, kí ſze velí Jezus, je blato napravo i namazo mi je ocsí i erkao mi je: idi vu jezero Siloám i muj ſze. Idoucsi pa, gda bi ſze mujo, pregledno ſzam.

12. Erkli ſzo záto nyemi: gde je on? Velí: neznam.

13. Pelajo *pa* k-Farizeuſom toga, kí je pred temtoga ſzlejpi bio.

14. Bíla je pa Szobotta, gda je blato napravo Jezus i oudpro nyemi je ocsí. *Mát.* 12, 1.

II. 15. Záto pá ſzo ga pítali i Farizeuske: kakda je pregledno. On pa nyim ercsé: blato je polo'zo na ocsí moje; i mujo ſzam ſze, i *tak* glédam.

16. Pravili ſzo záto z Farizeuſov níki: té cslovik je nej od Bogá, kaj Szobotto ne zdr'záva. Drúgi ſzo pa pravili: kakda more grejsni cslovik tá znamejnya csiniti? I razſcsejſzanye je bilou med nyimi. *Iv.* 7, 12. 43.

17. Velíjo tomi ſzlejpomi pá: tí ka právis od nyega; kaj ti je oudpro ocsí? On je pa erkao: kaj je prorok. *Lúk.* 7, 16.

18. Nej ſzo záto vôrvali 'Zidovje od nyega: kaj bi ſzlejpi bio i *kabi* pregledno tecsáſz, dokecs ſzo nej prízvali roditele toga, kí je pregledno.

19. I pítali ſzo nyéh govorécsi: ete je Szin vas, ſteroga ví velite, kaj je ſzlejpi porodjeni; kakda tak zdaj vídi?

20. Odgouvorili ſzo nyim roditelje nyegovi i erkli ſzo: známo, kaj je ete nas Szin i kaj je ſzlejpi porodjeni:

21. Kakda pa zdaj vídi, neznamo, ali ſto nyemi je oudpro ocsí, mí neznamo. Szám má vrſzt; nyega pítajte: on bode ſzám gúcsao od ſzébe.

22. Eta ſzo erkli roditelje nyegovi *záto;* kaj ſzo ſze bojali 'Zidovov. Ár ſzo ſze vkúp djáli 'Zidovje: kaj, csi ga ſto vadlúvao bode *za* Kriſztuſa, vô ga zvr'zejo ſzpráviſcsa. *Ivan.* 7, 13.

23. Za toga volo ſzo rodítelje nyegovi erkli: kaj vrſzt má, nyega pítajte.

24. Zváli ſzo záto drúgoucs toga csloveka, kí je bio ſzlejpi i erkli ſzo nyemi, dáj díko Bougi. Mí známo; kaj je té cslovik grejsnik. *Ivan*, 7, 18.

25. Odgouvoro je záto on i erkao je: csi je grejsnik, *jaſz tou* neznam; edno znám, kaj ſzam ſzlejpi bio, zdaj *pa* vídim.

26. Erkli ſzo pa nyemi pá: ka ti je vcsíno? Kakda je oudpro tvoje ocsí?

27. Odgouvoro nyim je: 'ze ſzam vám povedao i nej ſzte csûli? Jeli i ví ſcsête nyegovi vucseníczke biti?

28. Zopſzúvali ſzo ga záto i erkli ſzo: tí ſzi vucsenik nyegov; mí ſzmo pa Moj'zeſovi vucseníczke.

29 Mí známo, kaj je Moj'zeſi Boug gúcsao: toga pa neznamo odkud je.

30. Odgouvoro je te cslovik i erkao nyim je: eto je csûdno delo; kaj ví neznate, odkud je; i on mi je oudpro ocsí.

31. *Známo pa, kaj grejsnike Boug ne poszlűjhne; nego, csi sto Bogá szlű'zi i volo nyegovo csini. toga poszlűjhne. Pril.* 28, 9. *Job.* 27, 9. *Es.* 1, 15.

32. Vekvekouma je nej bilou csűti: kaj bi sto oudpro ocsí narodjenoga szlejpoga.

33. Da ne bi bio ete od Bogá: ne bi mogao csinjti nikaj.

34. Odgouvorilí szo i erkli szo nyemi: vu grejhi szi szte tí czejli poroudo; i tí vcsís náss. I vő szo ga vrgli. *Ivan.* 16, 2.

III. 35. Csűo je pa Jezus, kaj szo ga vő vrgli: i, gda bi ga najszao, ercsé nyemi: tí, vőrjes vu Színi Bo'zem?

36. Odgouvoro je on i erkao je: sto je, Goszpodne; naj vőrjem vu nyem?

37. Ercsé nyemi pa Jezus. i vídis ga; i, kí gucsi sztebom, on je. *Ivan.* 4, 26.

38. On je pa velo: vőrjem, Goszpodne. I molo ga je.

39. I ercsé Jezus: na szoudbo szam jasz na ete szvejt prisao, naj ti nevidoucsi vídijo; i ti vidoucsi szlejpi bodo. *Mát.* 13, 13.

40. I csűli szo níki z-Farizeusov eta: kí szo 'znyim bilí, i erkli szo nyemi: jeli szmo i mí szlejpi?

41. Ercsé nyim Jezus: da bi szlejpi bilí, nebi meli grejha: zdaj pa velíte, kaj vídimo; záto grejh vas osztáne. *Ivan.* 15, 22. *Ozn.* 3, 17.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Od ovcsárnicze vrát i vratára, 1-10. *II. Od dobroga pasztéra i ovécz*, 11-21. *III. Od onoga, ka sze je zgoudilo v-Salamonovom trnáczi*, 22-42.

I. 1. Zaisztino, zaisztino velim vám: kí nejde notri po † dveraj vu †† ovcsárniczo ovécz, nego gori ide od drűgecz; on je †††

tát i razbojnik. † *Jer.* 23, 32. †† *Es.* 32, 18. ††† *Mát.* 23, 13-15.

2. Kí pa notri ide po dveraj, paſztér je ovécz. *Iv.* 14, 6.

3. Tomi vratár odpré i ovczé gláſz nyegov csűjo. I laſztivne ovczé zové po iméni i vő je pela. *Es.* 43. 1. *'Zolt.* 147, 4.

4. I, gda *ſzvoje* laſztivne ovczé vő 'zené, pred nyimi ide: i ovczé ga naſzledűjo, kaj znájo gláſz nyegov.

5. Drűgoga pa ne naſzledűjo; nego bi'zíjo od nyega *záto;* kaj neznajo tihénczov gláſza.

6. Eto príliko je nyim erkao Jezus: oni ſzo pa nej ſzpoznali, kabi tou bilou ka nyim je gúcsao. *Mark.* 9, 32.

7. Záto nyim pá velí zaiſztino, zaiſztino velim vám; kaj ſzam jaſz dveri ovécz.

8. Vſzi, kí ſzo pred menom prisli, tatjé ſzo i razbojniczke: ali nej ſzo je poſzlűſale ovczé. *Jer.* 23, 2.

9. Jaſz ſzam te dveri: po meni csi ſto bode notri ſou, zdr'zí ſze; i notri bode ſou i vő bode ſou i *dobro* paſſo nájde. *'Zolt.* 23, 1.

10. Tát ne príde; nego naj vkrádne i zakole i pogibí: jaſz ſzam priſao; naj 'zítek májo i obilno májo. 2. *Petr.* 1, 4. *Ivan.* 1, 16.

* *Evang. na Miſericordias, ali II. po Vu'zmi Nedelo.*

II. 11. Jaſz ſzam ov † dober paſztér: te dober paſztér dűſo ſzvojo polo'zi za ovczé. † *Sztv.* 4, 4. 1. *Sam.* 17, 33. *'Zolt.* 23, 1. *Ez.* 34, 11. 23.

12. Nájimnik † pa i kí je nej paſztér, koga ſzo nej laſztivne ovczé, vídi †† vuká idoucsega i nihá tá ovczé i bi'zí: vuk pa trga i razgánya ovczé † *Ez.* 13, 19. †† I. *Petr.* 5, 8.

13. Te nájimnik pa bi'zí, kaj je nájimnik; i nema ſzkrbí na ovczé.

14. Jaſz ſzam te dober paſztér: i poznam te moje i ſzpoznam ſze od ti moji. *'Zid.* 13, 20. 2. *Tim.* 2, 19.

15. Liki pozna mené Ocsa: i jaſz poznam Ocso; i dûſo mojo polo'zim za ovczé. *Ivan.* 6, 46. *Mát* 11, 27.

16. I † drûge ovczé mám, ſtere ſzo nej zete ovcsárnicze: i one mi je potrejbno *eſzi* pripelati; i gláſz moj bodo poſzlûſale; i bode edna csrejda i †† eden paſztér.] † *Es.* 56, 8. *Ef.* 2, 11-17. †† *Ez.* 37, 22. *Ef.* 1, 22. 23.

17. Za toga volo me lûbi Ocsa: kaj jaſz polo'zim dûſo mojo; naj jo pá *gori* vzemem.

18. Niſcse jo ne vzeme od méne: nego jaſz jo polo'zim ſzám od ſzébe. Oblâſzt jo mám *doli* polo'ziti; i oblâſzt jo mám pá *gori* vzéti. Eto zapovid ſzam vzéo od Ocsé mojega. *Ivan.* 2, 19.

19. Razcseſznenyé je záto pá vcsinyeno med 'Zidovmi za velo eti rejcsi.

20. Pravili ſzo pa vnougi znyih: vrágá má i blázni; ka ga poſzlûſate? *Ivan.* 7, 20. 8, 48.

21. Drûgi právijo: ete ricsí ſzo nej vragometnoga. Jeli vrág more ſzlejpi ocsí odprejti? *'Zolt.* 94, 9. 146, 8. *Pril.* 20, 12.

III. 22. Bilí ſzo pa czérkvi poſzvecsenyá ſzvétki vu Jeru'zálemi i bíla je zíma. 1. *Mak.* 4, 59.

23. I hodo je Jezus vu czérkvi po trnáczi Salamonovom. *Djân.* 3, 11.

24. Okouli ſzo ga vzéli záto 'Zidovje i pravili ſzo nyemi: kak dugo dr'zís vu dvo noſzti dûſo naſo? Csi ſzi tí Kriſztus: povej nám ocsiveſzno?

25. Odgouvoro je nyim Jezus: povedao ſzam vám, i ne vôrjete. Ta dela, ſtera jaſz csinim vu iméni Ocsé mojega, totá ſzvedocsijo od méne.

26. Ali ví ne vôrjete *záto*, kaj ſzte nej zovécz moji; liki ſzam vám erkao.

27. *Ovcze moje moj gláſz poſztűſajo: i jaſz poznam ny': i one me naſzledűjo.*

28. *I jaſz nyim dám 'zitek vekivecsni, i ne ſzkvarijo ſze na veke, i niſcse je ne vtrgne zroké moje. Iv.* 6, 39.

29. *Ocsa moj, ki je je meni dáo, véksi je od vſzej: i niſcse ji ne more vtrgnoti zroké Ocsé mojega.*

30. Jaſz i Ocsa ſzva edno. *Es.* 54. 5. 1. *Joh.* 5, 7.

31. Zgrabili ſzo záto pá kaménye 'Zidovje: da bi ga kamenűvali.

32. Odgouvoro nyim je Jezus: vnouga lejpa dela ſzám vám pokázao od Ocsé mojega; za ſteroga ſztejh dejl me kamenűjete?

33. Odgouvorili ſzo nyemi 'Zidovje govorécsi: za dobroga dela volo te ne kamenűjemo; nego za volo preklinyanya; i, kaj tí cslovik bodoucsi, ſzám ſzebé Bogá csinis. *Lev.* 24, 14.

34. Odgouvoro nyim je Jezus: nej je píſzano vu vaſoj právdi; jaſz ſzam erkao, Bogovje ſzte. *Zolt.* 82, 6.

35 Csi je one pravo Bogé, kim je rejcs Boza vcsinyena, i ne more ſze razvézati píſzmo:

36. *Zakaj tak od tiſztoga*, koga je Ocsa poſzvéto i poſzlao na ete ſzvejt, ví veláte: kaj preklinyas, kaj ſzam pravo, Szin Bo'zi ſzam? *Ioan.* 5, 17.

37. Csi ne csinim dela Ocsé mojega; ne vőrte mi. *Ivan.* 15, 24.

38. Csi pá csinim, i dőnok mi ne vőrjete: tim delam vőrte; naj znáte i vőrjete, kaj je Ocsa vu meni i jaſz vu nyem. *Ivan.* 14, 11. 17, 21. 22.

39. Iſzkali ſzo ga záto pá zgrabiti: i vő nyim je odíſao zroké nyihove.

40. I odíſao je pá prejk Jordána vu meſztő; gde je bio Ivan oprvics krſztsávajoucsi: i tam je oſztano. *Ivan.* 1, 28.

41. I vnougi ſzó sli knyemi i pravili ſzo: kaj je Ivan iſztina nikaksega znamejnya nej vcsíno; vſza pa, ká je pravo Ivan od etoga, iſztinſzka ſzó bilá. *Iv.* 5, 33.

42. I vôrvali ſzo vnougi tam vu nyem. *Iv.* 8. 30.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

I. Od Bethánián̄szkoga Lázára betega, ſzmerti i gori ſztanenyá, 1-44. *II. 'Zidovje ſcsêjo Kriſztu ſa vmoriti*, 45-57.

I. 1. Bio je pa eden beté'zni Lázár z-Bethánie zmeſzta *Márie* i Márthe nyé ſzeſztré. *Lůk.* 10, 38. 39.

2. (Bîla je pa tou tá Mária: ſtera je namázala Goſzpodna zmazalom i bríſzala je nogé nyegôve zvlaſzmí ſzvojimi, ſtere brat Lázár je bete'zen bio.) *Mát.* 26, 7.

3. Poſzlale ſzó záto te ſzeſztre knyemi govorécse: Goſzpodne, ovo, ſteroga lůbis, je *jáko* nemocsen. *Ivan.* 13, 23.

4. Szlíſavſi pa Jezus ercsé: eta nemocsnoſzt je nej kſzmrti; nego na Bo'zo díko, naj ſze dícsi Szin Bo'zi po nyem. *Ivan.* 9, 3. 4, 40.

5. Lůbo je pa Jezus Mártho i ſzeſztro nyé i Lázara.

6. Gda bi pa csůo; kaj je nemocsen: teda iſztina je *eſcse* oſztano, vu ſterom meſzti je bio, dvá dní.

7. Po tom ercsé vucseníkom: hodmo *pá* vu Judeo.

8. Velíjo nyemi vucseníczke: Rabbi, zdaj ſzo te íſzkali kamenůvati 'Zidovje, i pá ides tá? *Iv.* 8, 59. 10. 31.

9. Odgouvoro je Jezus: jeli je nej dvanájſzeta vôra toga dnéva? Csi ſto hodi vu dnévi; ne potekne ſze: ár ſzvetloſzt etoga ſzvejta vídi.

10. Csi pa ſto hodi vnocsi; potekne ſze: ár ſzvetloſzti nega vu nyem. *Ivan.* 8, 12.

11. Eta ercsé i potom nyim velí: Lázár, nas priáteo, je záſzpao; ali idem, naj ga obidim. *Mát.* 9, 24.

12. Erkli ſzo nyemi záto vucseníczke: Goſzpodne, csi je záſzpao, ozdrávi.

13. Erkao je pa *tou* Jezus od ſzmrti nyegove: oni ſzo pa ſtímali, kaj od ſzpanyá ſzna právi.

14. Teda záto nyim ercsé Jezus ocsiveſzno: Lázár je mr'u,

15. I veſzelim ſze za váſz volo; naj vőrjete, kaj ſzam nej bio tam. Ali hodmo knyemi.

16. Erkao je záto Tomás, kí ſze zové dvojnik, kvucseníkom: hodmo i mí, naj 'znyim merjémo. *Iv.* 20, 24.

17. Gda bi záto Jezus priſao; najſao je; kaj je 'ze ſtiri dní bio vu grobi.

18. (Bíla je pa Bethánia blűzi k Jeru'zálemi, liki na petnájſzet bi zájov.)

19. I vnougi z-'Zidovov ſzo prisli knyima k-Márthi i Márii: da bi je trouſtali nad nyidvi bratom.

20. Záto Mártha, kak je zacsúla, kaj Jezus idé, pred nyega je bej'zala: Mária je pa vu hi'zi ſzédejla.

21. Erkla je záto Mártha k-Jezuſi: Goſzpodne, da bi eti bio, brat moj ne bi mr'u.

22. Ali i zdaj znám: kaj, kakoli bos proſzo Bogá, dá ti Boug.

23 Velí nyej Jezus: gori ſztáne brat tvoj.

24. Velí nyemi Mártha: znám, kaj gori ſztáne vu gori ſztanenyej na ſzlejdnyi dén. *Dan.* 12, 2.

25. Ercsé nyej Jezus: *jaſz ſzam gori ſztanenyé i 'zitek; ki vőrje vu meni, i csi merjé, 'zivo bode.* *Iv.* 14, 6. I. *Iv.* 5. 10.

26. *I vſzáki, ki 'zivé i vőrje vu meni, ne merjé na veke. Vőrjes tou?*

27. Velí nyemi: kapa, Goſzpodne. Jaſz ſzam vôrvala, kaj ſzi tí Kriſztus ov Szin Bo'zi, na ſzvejt pridoucsi. *Mát.* 16, 16.

28. I, gda bi eta erkla, odísla je i zvála je Mário ſzeſztro ſzvojo ſzkrívoma erkoucsa: Vucsiteo je tů i zové te.

29. Ona *pa*, kak je csůla, taki je gori ſztánola i sla je knyemi.

30. (Nej je pa eſcse priſao Jezus vu meſzto: nego je bio na meſzti, gde je pred nyega pribej'zala Mártha)

31. Záto 'Zidovje bodoucsi 'znyouv vu hi'zi i trouſtajoucsi jo vidoucsi Mário, kaj je hitro gori ſztánola i vő sla, naſzledůvali ſzo jo govorécsi: kaj ide kgrobi; naj ſze tam joucse.

32. Záto Mária, kak je tá prisla, gde je bio Jezus, vidoucsa ga, ſzpádnola je pred nogé nyegove govorécsa nyemi: Goſzpodne, da bi eti bio, ne bi mr'u moj brat.

33. Jezus záto, kak jo je vido plakajoucso i 'znyouv pridoucse 'Zidove plakajoucse, zaskripno je vu důhi i zburkao ſze je.

34. I ercsé: gde ſzte ga polo'zili? Velíjo nyemi: Goſzpodne, hodi i pogledni.

35. Zaſzkú'zo ſze je *pa* Jezus. *Lůk.* 19, 41. *'Zid.* 5, 7.

36. Pravili ſzo záto 'Zidovje: ovo, kakda ga je lůbo!

37. Níki pa 'znyíh ſzo erkli: nej je mogao ete, kí je oudpro ocsí toga ſzlejpoga, vcsiniti; da bi i ete ne mr'u? *Ivan.* 9, 6 7.

38. Jezus záto pá zaskripnovſi vu ſzebi, ſou je kgrobi. Bíla je pa lůknya, i kamen je bio na nyou djáni. *Mát.* 27, 60.

39. Ercsé Jezus: vzemte te kamen. Velí nyemi ſzeſztra toga mrtvoga, Mártha: Goſzpodne, 'ze disí; ár je *'ze* ſtrtoga dnéva.

40. Velí nyej Jezus: nej ſzam ti pravo; kaj, csi bos vôrvala, vídila bos díko Bo'zo?

41. Kraj ſzo vzéli záto te kamen: gde je bio te mrtvi polo'zeni. Jezus je pa gori zdigno ocsí i erkao je: Ocsa, hválo ti dájem; kaj ſzi me poſzlůjhno. *Mark.* 7, 34.

42. Jaſz ſzam pa znao; ka me vſzigdár poſzlůjhnes: ali za volo lůſztva okouli ſztojécsega velim; naj vôrjejo, kaj ſzi me tí poſzlao. *Ivan.* 12, 30.

43. I eta govorécsi, zvelikim gláſzom je krícsao: Lázar, hodi vô. *Ivan.* 5, 28.

44. I vô je ſou te mrtvi zvézane nogé i roké majoucsi zpovijalom, i obráſz nyegov je ſzbriſzácsov obdáni bio. Velí nyim Jezus: odvé'zte ga i půſztite ga, najde. *Ivan.* 20, 7.

45. Vnougi záto z-'Zidovov pridoucsi k-Márii i vidoucsi, ſtera je vcsíno Jezus, vôrvali ſzo vu nyem.

46. Níki 'znyíh ſzo pa sli k-Farizeuſom i povedali ſzo nyim: ſtera je vcsíno Jezus.

11. 47. Vkůp ſzo ſzpravili záto vládniczke popovſzki i Farizeuske te veliki tanács i pravili ſzo: ka csínimo? Àr ete cslovik vnouga znamejnya csiní. *Zolt.* 2, 1. 2. *Mát.* 26, 3.

48. Csi ga tak nihámo: vſzi bodo vu nyem vôrvali i prído Rimlánczi i vzemejo nám i meſzto i lůſztvo.

49. Eden pa nikák 'znyíh Kajafás vísesnyi pop bodoucsi vtiſztom leti ercsé nyim: ví nikaj neznate.

50. Niti ne premíſzlite; kaj je nám bole; naj eden cslovik merjé za *vſze* lůſztvo, i veſz národ ſze ne pogibí. *Ivan.* 18, 14.

51. Tou je pa ſzám od ſzébe naj pravo: nego vísesnyi pop bodoucsi vtiſztom leti prorokůvao je, kaj bi Jezus meo mrejti za *veſz* národ.

52. I nej za té národ ſzamo: nego naj i ſziní Bo'ze, kí ſzo raſztepeni, vkúp ſzprávi vu edno *csrejdo*. *Ef.* 2, 16.

53. Od tiſztoga dnéva záto tanácsivali ſzo ſzi: naj ga bujejo. *Mát.* 12, 14.

54. Jezus je záto nej vecs ocsiveſzno hodo med 'Zidovmi: nego je odíſao od tiſztecz vu dr'zélo blúzi kpúscsávi vmeſzto, ſtero ſze zové Efraim; i tam je prebívao z-ſzvojimi vucseníkmi. 2. *Kron.* 13, 19.

55. Bio je pa blúzi Vúzen 'Zidovov: i slo ji je vnogo gori v-Jeru'zálem zone dr'zéle na vúzen; da bi ſze ocsiſztili.

56. Iſzkali ſzo záto Jezuſa i pravili ſzo eden drúgomi med ſzebom vu czérkvi ſztojécsi: ka ſze vám vídi; kaj je nej priſao na ſzvétek? *Ivan.* 7, 11.

57. Dáli ſzo pa i vládniczke popovſzki i Farizeuske zapovid: kaj, csi bi ſto znao, gde bi bio, povedao bi; da bi ga zgrabili.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

I. Zdrágim mazalom ſze Kriſztus namá'ze, 1-11. *II. Jezus na oſzelniczi ide v-Jeru'zálem*, 12-23. *III. Od vzemlo vr'zene pseníczе*, 24-26. *IV. Kriſztusa Ocsa csúdno dicsi*, 27-36. *V. 'Zidovſzke nevernoſzti zrok*, 37-50.

I. 1. Priſao je záto Jezus pred vúzmom ſeſztimi dnévi vu Bethánio: gde je bio Lázar te mrtvi, ſteroga je gori obúdo zmrtvi. *Mát.* 26, 6.

2. Napravili ſzo nyemi záto tam vecsérjo: i Mártha je ſzlú'zila; Lázar je pa eden bio zoni, kí ſzo vkúp doli ſzeli. *Mark.* 14, 3.

3. Vzéla je záto Mária eden fúnt zprávoga narduſa drágе maſztí i mázala je nogé Jezuſove

i bríszala je zvlaszmí szvojimi nogé nyegove. Hiza je pa napunyena zdiszejnyem te maszti.

4. Velí záto eden zvucseníkov nyegovi Júdas Iskariotes Símonov szin *on*, kí ga je bodoucsi bio odati.

5. Zakaj je ton mazalo nej odáno za tríszton szódouv i dáno sziromákom.

6. Erkao je pa tou nej, ka bi szkrb meo na sziromáke: nego, kaj je tát bio i mosnyou je meo, i ona, szterа szo notri metali je on noszo. *Ivan.* 13, 29.

7. Erkao je záto Jezus: nihái jo; na dén pokopanya mojega je *ona* tou obdr'zála.

8. Ár sziromáke bodte vszigdár szebom meli: mené pa ne bodete vszigdár meli. *Právd.* 15, 11. *Mát.* 26, 11.

9. Szpoznalo je záto doszta lűsztva z-'Zidovov, kaj je tam bio: i prisli szo nej za volo Jezusa szamo; nego, da bi i Lázara vidili, szteroga je zmrtvi zbűdo. *Ivan.* 11, 43.

10. Tanács szo pa dr'zali vládniczke popovszki: kaj bi i Lázara bujli.

11. Kaj szo vnougi 'Zidovje za volo nyega *tá* sli, i vőrvali szo vu Jezusi. *Ivan.* 11, 45.

11. 12. Te drűgi dén je *pa* vnogo lűsztva prislo na szvétek szlísavsi: kaj je prisao Jezus vu Jeru'zálem. *Mát.* 21. 8.

13. Vzéli szo pálmove vejke i vő szo sli pred nyega i krícsali szo: Ho'zanna, blagoszlovleni, kí ide vu iméni Goszpodnovom, kráo Izraelszki. *'Zolt.* 118. 25. 26.

14. Najsao je pa Jezus oszlícska, *i* na nyega szi je szeo, liki je píszano:

15 Ne boj sze csí Sionszka; ovo, kráo tvoj ide szedécsi na oszelnicze 'zrbéti. *Es.* 62, 11. *Zak.* 9. 9.

16. Eta szo pa nej szpoznali vucseníczke nyegovi oprvics: nego, gda je odícseni bio Jezus,

teda ſzo ſze ſzpoumenoli; kaj ſzo eta bilá od nyega píſzana; i, ka ſzo nyemi tá vcsínili.

17. Szvédocsilo je záto to lűſztvo; ſtero je 'znyim bilou; kaj je Lázara zgroba zváo i zmrtvi ga je zbűdo. *Ivan.* 11, 43.

18. Za toga volo je i pred nyega slo lűſztvo; kaj je csűlo; kaj je tou znamejnye vcsíno.

19. Farizeuske ſzo záto erkli ſzamí kſzebi: vidite, kaj nikaj ne valáte? Ovo, veſz ſzvejt za nyim ide. *Ivan.* 11, 47.

20. Bilí ſzo pa níki Grki zoni, ki ſzo gori sli; da bi Bogá molili vu ſzvétki. *Dján.* 8, 27.

21. Tej ſzo záto sli k-Filippi, ki je bio od Bethſajde Galilee; i proſzili ſzo ga govorécsi: Goſzpodne, ſcsémo Jezuſa viditi. *Ivan.* 1, 44.

22. Ide Filip i povej Andráſi, i páli András i Filip erceséta Jezuſi.

23 Jezus nyim je pa odgouvoro govorécsi: prisla je vôra, naj ſze odícsi Szin cslovecsi. *Iv.* 13, 32. 17, 1.

III. 24. Zaiſztino, zaiſztino velim vám: csi zrno pseniesno ne ſzpádne vu zemlo, i zegnijé, ono ſzamo oſztáne; csi pa zegnijé, vnogo ſzáda prineſzé. 1. *Kor.* 15, 37.

25. Ki lűbi dűſo ſzvojo, zgibí jo: i ki odűrjáva dűſo ſzvojo na etom ſzvejti, vu 'zitek vekivecsni jo zdr'zí. *Mát.* 10, 29.

26. Csi ſto meni ſzlű'zi; mené *naj* naſzledűje; i, gde ſzam jaſz, tam bode moj ſzluga; i, csi ſto meni ſzlű'zi, poſtűvao ga bode Ocsa. 1. *Theſ.* 4, 17.

IV. 27. Zdaj ſze je zburkala dűſa moja; i ka právim? Ocsa zdr'zi me zvôre ete. Ali za toga volo ſzam priſao vu tou vôro. *Mát.* 26, 38.

28. Ocsa, odícsi tvoje imé. Priſao je záto gláſz znébe: i odícso ſzam i páli odícsim.

29. To lűſztvo záto ſztojécse i ſzlíſavse erklo je: grmlajcza ſze je zgodila. Drűgi ſzo *pa* pravili: angyeo nyemi je gúcsao.

30. Odgouvoro je *pa* Jezus i erkao: nej je té glaſz za mojo volo vcsinyeni; nego za vaſo volo. *Iv.* 11, 42.

31. Zdaj je ſzoudba etoga ſzvejta: zdaj bode poglavník etoga ſzvejta vő zvr'zeni. 1. *Ivan.* 3, 8. *Kol.* 2, 15.

32. I jaſz, csi ſze zvíſzim od zemlé, vſze bom za ſzebom vlejkao. *Racs.* 21, 9.

33. (Tou je pa pravo znamenűvajoucsi ſzkákſov ſzmrtyov nyemi je mrejti.)

34. Odgouvorilo nyemi je *pa* lűſztvo: mí ſzmo csűli zprávde, kaj Kriſztus oſztáne na veke; i kakda tí právis, ka je potrejbno zvíſenomi biti Színi cslovecsemi? Sto je te Szin cslovecsi? *Zolt.* 45, 7. *Dan.* 2, 44.

35. Ercsé nyemi záto Jezus: escse malo vrejmena je ta ſzvetloſzt zvami; hodite, dokecs ſzvetloſzt máte, naj váſz kmicza ne zapopádne. I, kí hodi vu kmiczi, ne zna, kama ide. *Ef.* 5, 8-10. 1. *Theſ.* 5, 4.

36. Dokecs ſzvetloſzt máte; vőrte vu ſzvetloſzti: naj ſzinovje ſzvetloſzti bodete. Eta je gúcsao Jezus: i odidoucsi ſzkrio ſze je od nyih.

V. 37. *Csi gli* je pa teliko znamejnya vcsíno pred nyimi: *dőnok* ſzo nej vőrvali vu nyem;

38. Naj ſze ſzpuni rejcs Efaiás proroka, kí je erkao: *Goſzpodne, ſto je vőrvao naſemi predganyi; i rama Goſzpodnova komi ſze je oznánila?* *Es.* 53, 1. *Rim.* 10, 16.

39. Za toga volo ſzo nej mogli vőrvati; ár pá velí Efaiás: *Es.* 6, 9. 10.

40. *Oſzlejpo je nyih ocsi i obtrdo je nyihove ſzrczé: naj ne vidijo zocsmi i ne razmijo ſz-ſzrczom i povrnéjo ſze i zvrácsim je.* *Rim.* 11, 8.

41. Eta je erkao Eſaiás: gda je vido díko nyegovo i gúcsao je od nyega. *Es.* 6, 1-3.

42. Priſzpodobnim tálom i zvládnikov ſzo vnougi vôrvali vu nyem: ali za volo Farizeuſov ſzo ga nej vadlûvali; da bi ſze zſzpráviſcsa vô ne vrgli. *Iv.* 9, 22.

43. Ár ſzo bole lûbili díko lûdi: liki díko Bo'zo. *Ivan.* 5, 44.

44. Jezus je pa krícsao i erkao: kí vu meni vôrje, ne vôrje vu meni; nego vu *onom*, kí me je poſzlao. 1. *Petr.* 1, 21.

45. I, kí mené vídi, vídi onoga; kí je mené poſzlao. *Ivan.* 10, 30. 14, 9.

46. Jaſz ſzam *za* ſzvetłoſzt na ſzvejt priſao: naj vſzáki, kí vu meni vôrje, vu kmiczi ne oſztáne. *Es.* 42, 6. 49, 6. *Djan.* 13, 46.

47. I, csi ſto ne bode poſzlûſao ricsí *moje* i ne bode vôrvao, jaſz ga ne ſzoudim. Ár ſzam nej priſao záto; naj ſzvejt ſzoudim: nego, naj ſzvejt zdr'zim. *Mark*, 16, 16. *Ivan.* 3, 17.

48. Kí mené zavr'ze i ne vzeme gori ricsí moje: má, kí ga ſzoudi. *Ta rejcs, ſtero ſzam gúcsao, ona ga bode ſzoudila na ſzlejdnyi dén. Ivan.* 3, 18. *Tit.* 3, 11.

49. Ár ſzam jaſz ſzám od ſzébe nej priſao: nego, kí je mené poſzlao, Ocsa, on mí je zapovid dáo; ka morem praviti, i ka gúcsati. *Pravd.* 18, 18.

50. I znám: kaj je zapovid nyegova 'zítek vekivecsni. Záto, ka jaſz gucsim, liki je velo meni Ocsa, tak gucsim. *Ivan.* 17, 2. 3. *Fi.* 2, 16.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

I. Od noug mujvanya, 1-20. *II. Potom od pri ſztoli zgovárjanya*, 21-38.

I. 1. Pred vûzmenim ſzvétkom pa znajoucsi Jezus, kaj je prisla nyegova vôra, naj

prejk ide zetoga ſzvejta k-Ocsi, lůbo je te *ſzvoje* laſztivne na ſzvejti; i *tak je je* do koncza lůbo. *Mát.* 26, 2.

2. I gda je vecsérja vcsinyena bíla (gda je 'ze vrág vrgao vu ſzerczé Judás Iskarioteſa ſziná Símonovoga, naj *ga* odá.) *Lůk.* 22, 3.

3. Znajoucsi Jezus, kaj nyemi je vſza dáo Ocsa vu roké. i kaj je od Bogá zíſao i k-Bougi ide. *Mát.* 28, 18.

4. Gori je ſztano od vecsérje; i doli dene gvant i vzeme briſzacso, i opáſe ſze 'znyouv.

5. Potom vlijé vodou vu mujváoniczo i zácsao je mujvati nogé vucseníkov, i briſzati zbriſzácsov, zſterov je bio opáſzani.

6. Príde záto k-Símon Petri i velí nyemi on: Goſzpodne, tí bos meni mujvao nogé? *Mát.* 3, 14.

7. Odgouvoro je Jezus i erkao nyemi je: ka jaſz csinim, tí zdaj ne znas; ſzpoznas pa potom.

8. Velí nyemi Peter: znikakſim tálom ne bos mujvao nogé moje na veke. Odgouvoro nyemi je Jezus: csi te ne bom mujvao; nej mas tála zmenom. *Es.* 1, 16. *'Zid.* 1, 3. 9, 14. 1. *Ivan.* 1, 7.

9. Velí nyemi Símon Peter: Goſzpodne, nej li nogé moje ſzamo; nego i roké i glavou.

10. Velí nyemi Jezus: kí je mujti; nej nyemi je potrejbno; nego, naj li nogé mujje; ár je csíſzti czejli. I ví ſzte csíſzti: ali nej vſzi. *Iv.* 15, 3.

11. Ár je znao, ſto ga odá: za toga volo je pravo; nej ſzte vſzi csíſzti. *Ivan.* 6, 64.

12 Gda bi záto mujo nogé nyihove: na ſzébe je vzeo gvant ſzvoj. I doli ſzedécsi pá nyim velí: znáte, ka ſzam vám vcsíno?

13. Ví zovéte mené, vucsiteo i Goſzpoud: i dobro velíte; ár ſzam jaſz. *Mát.* 23, 8. 10. 1. *Kor.* 8, 6. 12, 3.

14. Csi záto ſzam jaſz mujvao vaſe nogé Goſzpoud i vucsiteo: i ví morete eden drúgomi mujvati nogé. *Rim.* 13, 8. *Gal.* 6, 2.

15. Àr példo ſzam vám dáo: naj, liki ſzam jaſz vcsíno vám, i ví csiníte. 1. *Petr.* 2, 22. 1. *Ivan.* 2, 6. *Szod.* 7, 17.

16. Zaiſztino, zaiſztino velim vám: nej je ſzluga vékſi od Goſzpouda ſzojega, niti ye poſzlani je nej vékſi od onoga, kí ga je poſzlao. *Mát.* 10, 24. *Lůk.* 6, 40.

17. *Csi eta znáte: blá'zeni ſzte, csi je csinite. Mát.* 7, 24.

18. Ne právim od vſzej váſz: jaſz znám ſtere ſzam odébrao: nego, naj ſze píſzmo ſzpuni: kí jej zmenom krůh, on je, kí je gori zdigno petou ſzvojo prouti meni. *'Zolt.* 41, 10. 1. *Ivan.* 2, 26.

19. Zdaj pa velim vám: da prvle, liki bode, naj, gda bode, vôrjete; kaj ſzam jaſz. *Ivan.* 14, 29, 16, 4.

20. Zaiſztino, zaiſztino velim vám: kí gori vzeme *tiſztoga*, ſteroga jaſz poslem, mené vzeme; kí pa mené vzeme, vzeme onoga, kí je mené poſzlao. *Mát.* 10, 14. 40.

II. 21. Eta gda bi Jezus erkao; zburkao ſze je vu důhi i ſzvedocso je i erkao je: zaiſztino, zaiſztino velim vám; kaj me eden zváſz odá. *Mát.* 26, 21. *Dj.* 1, 17.

22. Glédali ſzo záto eden na drůgoga vucseníczke, dvojécsi, od koga bi pravo.

23. Bio je pa le'zécsi eden ti vucseníkov nyegovi vu Jezuſovom kríli, ſteroga je lůbo Jezus, *Iv.* 21, 20.

24. Kívao je záto tomi Símon Peter: ka bi ſzpitávao; ſto bi bio, od koga právi.

25. Notri ſzpadnovſi pa on na prſzi Jezuſove ercsé nyemi: Goſzpodne, ſto je?

26. Odgovorí Jezus: on je, komi jaſz te namocseni falácsecz dám. I namocsivſi falácsecz dáo ga je Judás Iskarioteſi Símonovomi ſzíni.

27. I po falácseczi teda je notri ſou vnyega Satan. Velí záto nyemi Jezus: ka csinís, hitro csíni.

28. Tou je pa nifcse nej znao ti fzedécsi: k-komi nyemi je velo.

29. Ár fzo níki ftímali, da je mosnyou meo Júdas; kaj nyemi velí Jezus: kűpi, ka fzo nám potrejbna na fzvétek; ali, ka bi kaj fziromákom dáo.

30. Vzévfi záto on te falácsicsek, preczi je vő fou. Bíla je pa nouc.

31. Gda bi záto vő odífao; velí Jezus: zdaj je odícseni Szin cslovecsi, i Boug je odícseni vu nyem. *Ivan.* 16, 14.

32. Csi je Boug odícseni vu nyem: i Boug ga bode dícso fzám vu fzebi, i preczi ga bode dícso. *Ivan.* 12, 23. 17, 1.

33. Szinki, efcse fzam *edno* malo zvami. Iſzkali me bodete: i, liki fzam pravo 'Zidovom, kaj, kama jafz odhájam, ví ne morete idti, i vám *tak* velim zdaj. *Ivan.* 7, 34. 8, 21.

34. Zapovid nouvo dám vám; naj eden drűgoga lűbite: liki fzam váfz jafz lűbo; tak i ví lűbite eden drűgoga. *Mát.* 22, 39.

35. Vtom fzpoznajo vfzi: kaj fzte moji vucseníczke; csi lűbézen máte eden k-drűgomi. *Iv.* 2, 5 4, 7.

36. Velí nyemi Simon Peter: Gofzpodne, kama odhájas? Odgouvoro je nyemi Jezus: kama odhájam; tá me ne mores zdaj nafzledűvati; potom bos me pa nafzledűvao. *Iv.* 7, 34, 21, 18. 2 *Petr.* 1, 14.

37. Velí nyemi Peter: Gofzpodne, zakaj te zdaj nemorem nafzledűvati? Dűfo mojo za tébe doli denem. *Ivan.* 10, 12. 15.

38. Odgouvoro nyemi je Jezus: dűfo tvojo za méne denes doli? Zaifztino, zaifztino velim tebi: ne bode kokout popejvao; dokecs me trí-krát ne zatajís. *Mát.* 26, 34.

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁO.

I. Kriſztus nadale trouſta vucsenike. 1-4. *II. z-Ocsom je edno* 5-21. *III. Vucsenikom obejcse Dühá Sz. ſzvoj mér, i ſzamoga ſzebé.* 22-31.

I. 1. Naj ſze ne zburka ſzrczé vaſe: vôrjete vu Bougi, i vu meni vôrte. *Iv.* 5, 46 12, 44.

2. Vu hi'zi Ocsé mojega je doſzta prebiválisces. Da tak ne bi bilou; povedao bi vám: idem ſzprávlat vám meſzto. *Mát.* 25, 34. 2 *Kor.* 5, 1. *'Zid.* 8, 2.

3. I, csi bom ſou i ſzprávim vám meſzto, pá prídem i vzemem váſz kſzebi: naj, gde ſzam jaſz, i ví *tam* bodete. *Ivan.* 12, 26 17, 24.

4. I, kama jaſz odhájam, znáte, i pout znáte.

II. 5. Velí nyemi Tomás: Goſzpodne, ne znamo, kama odhájas; i kakda bi mogli pout znati?

6. Velí nyemi Jezus: *jaſz ſzam ta* ✝ *pout, i* ✝✝ *iſztina, i* ✝✝✝ *'zitek; niscse * ne pride k-Ocsi; nego po meni.* ✝ *Es.* 30, 21. 1 *Petr.* 2, 21. ✝✝ *Ivan.* 1, 14. 2 *Kor.* 1, 20. ✝✝✝ *Ivan.* 1, 4. 11, 25. * *Efes.* 2, 18. *'Zid.* 7, 25.

7. Da bi poznali mené; i Ocso mojega bi poznali: i od eti máo ga poznate; i vidili ſzte ga. 1 *Iv.* 2, 3. 4.

8. Velí nyemi Filip: Goſzpodne, poká'zi nám Ocso; i zadoſzta nám je. *Ivan.* 17, 3.

9. Velí nyemi Jezus: teliko vrejmena ſzam zvami; i nej ſzi me poznao? Filip, kí mené vídi; vídi Ocso: i kakda tí právis; poká'zi nám Ocso? *Ivan.* 12, 45.

10. Ne vôrjes, kaj ſzam jaſz vu Ocsi i Ocsa je vu meni? Ricsí, ſztere jaſz vám gucsim, ſzám od ſzébe ne gucsim; nego Ocsa, kí vu meni prebíva, on csiní tá dela. *Ivan.* 10, 38. 5, 19. *Djáu.* 2, 22.

11. Vôrte mi, kaj ſzam jaſz vu Ocsi, i Ocsa je vu meni: csi pa nej; za volo ti dejl vôrte mi. *Ivan.* 5, 36. 10, 25. 38.

12. Zaiſztino, zaiſztino velim vám: kí vu meni vôrje; deja, ſtera csinim, i on bode csinio; i véksa od eti bode csinio *záto*; kaj jaſz k Ocsi mojemi idem *Ján.* 2, 6.

13. I, kakoli bodete proſzili vu iméni mojem, tou vcsinim: naj ſze dícsi Ocsa vu Színi. 1 *Ivan.* 3, 22. *Ivan.* 16, 23.

14. Csi bodete kaj proſzili vu iméni mojem; jaſz vcsinim.

15. Csi me lûbite: zapouvidi moje zdr'závajte. *Ivan.* 15, 10. 1 *Ivan.* 5, 3.

16. I jaſz bom proſzo Ocso, i drûgoga obeſzelitela dá vám; naj oſztáne zvami na veke. *Rim.* 5, 5.

17. Dûjh te † iſztine, ſteroga †† ſzvejt ne more vzéti *záto*, kaj ga ne vídi, niti ga ne ††† pozna. Ví ga pa poznate: ár pri vâſz oſztáne, i vu vami bode. † *Ivan.* 15, 26. †† *Moudr.* 1, 4. 5. ††† 1 *Ivan.* 3, 1. 6.

18. Ne nihám vâſz ſziroute: prídem kvám. *Ivan.* 16, 16. *Jer.* 51, 5. *'Zid.* 11, 5.

19. Eſcse malo, i te ſzvejt me vecs ne de vido: ví pa me vidili bodte *záto*; kaj jaſz 'zivém, i ví bodte 'ziveli. *Ivan.* 8, 51. *Gal.* 2, 20.

20. Vu onom dnévi zpoznate ví: kaj ſzam jaſz vu Ocsi mojem i ví vu meni i jaſz vu vami. *Ivan.* 17, 21. 23.

21. Kí má zapouvidi moje i nyé † zdr'záva; on je, kí lûbi mené: i kí mené †† lûbi, lûbleni bode od Ocsé mojega; i jaſz ga bodem lûbo, i ††† vô ſze nyemi vjávim. † *Sir.* 2, 18. †† *Iv.* 5, 10. ††† *Zolt.* 95, 10.

III. 22. Ercsé nyemi Judás (nej te Iskariotes:) Goſzpodne, kaj je, kaj ſze nám vô vjávis, i nej ſzvejti?

* *Evang. na Riſzáoſzko Nedelo.*

23. Odgouvoro je Jezus i erkao nyemi je: *csi ſto mené lûbi, rejcs mojo bode zdr'závao; i Ocsa moj*

de ga lűbo, i knyemi prídemo i sztanyé szi pri nyem naprávimo. Pril. 8, 17. *Sir.* 2, 16. 1 *Kor.* 3, 16. 1 *Iv.* 5, 2.

24. Kí mené ne lűbi; ricsí moje ne zdr'záva: i ta rejcs, stero csűjete, nej je moja; nego onoga, kí je mené poszlao, Ocsé.

25. Eta szam vám pravo pri vász bodoucsi.

26. Te obeszeliteo pa, Dűjh szvéti, steroga posle Ocsa vu mojem iméni, on vász bode vsza vcsio, i na pamet bode vám prinászao vsza, stera szam vám pravo. *Lűk.* 24, 49. 1 *Iv.* 2, 20. 27.

27. Mér nihám vám, mér moj dám vám; nej, liki szvejt dáva, jasz vám dám: naj sze ne zburka szrczé vase, niti sze ne bojí. *Rim.* 5, 1. 14, 17.

28. Csűli szte; kaj szam jasz vám erkao: odhájam i prídem kvám. Da bi me lűbili; radűvali bi sze, kaj szam pravo: idem k-Ocsi; ár je Ocsa moj vékši od méne. *Iv.* 10, 29.

29. I zdaj szam vám pravo; prvle, liki bode: naj, gda bode, vőrjete. *Ivan.* 13, 19.

30. Ne bom vecs doszta gúcso zvami. Ár je prisao etoga szvejta poglavnik; i vu meni nema nikaj. *Ivan.* 16, 11.

31. Nego, naj szpozna szvejt, kaj lűbim Ocso, i, liki je zapovedao meni Ocsa, tak csinim. Sztante gori; hodmo odnut.] *Mát.* 26, 46. *'Zid.* 10, 5.

PETNÁJSZETI (XV) TÁO.

I. Od pravicsnoga trsza. 1-16. *II. Od trousta vu odűrjávanyi szvitá.* 17-27.

I. 1. Jasz szam te isztinszki ✝ trsz, i Ocsa moj je goricz ✝✝ delavecz. ✝ *Právd.* 32, 32. ✝✝ 1 *Kor.* 3, 9.

2. Vszáko rozgo, stera vu meni ne prinásza száda, kraj jo vrej'ze; i vszáko, stera száda prinásza, ocsíszti jo; naj vecs száda prinásza. *Mát.* 15, 13.

3. 'Ze ſzte ví csíſzti za volo rejcsi; ſtero ſzam vám gúcso. *Iv.* 13, 10. 2 *Kor.* 7, 1.

4. Oſztante vu meni i jaſz vu vami. Liki rozga ne more ſzáda neſzti ſzáma od ſzébe; nego csi oſztáne na trſzi: tak ni ví, csi vu meni ne oſztánete. *Iv.* 6. 56.

5. Jaſz ſzam trſz, ví ſzte rozgé: kí oſztáne vu meni, i jaſz vu nyem, té doſzta ſzáda prinása. *Ár brezi méne nikaj ne morete csiniti.* 2. *Kor.* 3, 5.

6. Csi ſto ne oſztáne vu meni: vő ſze vr'ze, liki rozga, i poſzejhne, i vkúp je poberéjo i vu ogyen je vr'zejo i zgurí. *Mát.* 3, 10. 7, 19.

7. *Csi oſztánete vu meni i ricsi moje vu vami oſztánejo: kakoli bodte ſteli, proſzte, i bode vám. Mát.* 7, 7.

8. Vu etom ſze dícsi Ocsa moj: naj vnogo ſzáda prináſate, i bodete moji vucseníczke. *Mát.* 5, 16.

9. Liki je lúbo mené Ocsa: i jaſz ſzam tak lúbo váſz. Oſztante vu mojoj lúbéznoſzti.

10. Csi zapovidi moje bodete zdr'závali, oſztánete vu mojoj lúbéznoſzti: liki ſzam jaſz zapovidi mojega Ocsé zdr'zao i oſztánem vu nyegovoj lúbéznoſzti. *Ivan.* 14, 15. 1 *Ivan.* 5, 3.

11. Tá ſzam gúcso vám: naj radoſzt moja vu vami oſztáne; i radoſzt vaſa ſze ſzpuni. *Ivan.* 16, 24.

12. Eta je moja zapovid: naj edendrúgoga lúbite; liki ſzam *jaſz* vaſz lúbo. *Mark.* 12, 31. 1 *Theſ.* 4, 9. *Ef.* 5, 2. 1 *Ivan.* 3, 11.

13. Vékse od ete lúbéznoſzti niscse nema; liki, csi ſto dúſo ſzvojo polo'zi za priátele ſzvoje. *Rim.* 5, 7. 8. *Ivan.* 10, 12. 15.

14. Ví ſzte priátelje moji: csi csiníte; ka vám jaſz zapovidávam.

15. Vecs váſz ne právim ſzluge *záto*: kaj ſzluga nezna; ka csiní nyegov Goſzpoud. Váſz ſzam pa pravo priátele *záto*: kaj ſzam vſza, ſtera ſzam csúo od Ocsé mojega, vám na znányе dáo. *Ivan.* 8, 26.

16. Nej ſzte me ví odébral: nego jaſz ſzam

vász odébrao, i poſztavo ſzam vász; naj idete i ſzád prinászate, i ſzád vas oſztáne; da, kakoli bodete proſzili Ocso vu iméni mojem, dá vám. *Es.* 43, 22. *Mát.* 28, 19.

II. 17. Tá vam zapovidávam: naj edendrúgoga lúbite. *Ivan.* 13, 14.

18. Csi vász ſzvejt odúrjáva: znáte, kaj je mené prvle, liki vász, odúrjávao. 1 *Petr.* 4, 12.

19. Da bi zſzvejta bilí; ſzvejt bi, ka je *nyegovo* laſztívno, lúbo: da ſzte pa nej z-Szvejta, nego ſzam vász jaſz odébrao z-Szvejta; za toga volo vász odúrjáva ſzvejt. *Ivan.* 4, 5. 2 *Petr.* 2, 20. *Ivan.* 17, 14.

20. Szpoumente ſze ſzte rejcsi; ſztero ſzam vam jaſz pravo: *nej je ſzluga vékſi od goſzpouda ſzvojega.* Csi ſzo mené preganyali; i vász bodo preganyali: csi ſzo rejcs mojo zdr'závali; i vaſo bodo zdr'závali. *Mát.* 10, 24. 24, 9.

21. Ali eta vſza bodo vám csiníli za volo iména mojega: kaj ne znajo onoga, kí je mené poſzlao. *Ivan.* 16, 3.

22. Da ne bi priſao i nyim gúcsao; grejha ne bi meli: zdaj pa zágovora nemajo od grejha ſzvojega.

23. Kí mené odúrjáva i Ocso mojega odúrjáva.

24. Csi tá dela ne bi csinio med nyimi, ſztera je niscse drúgi nej csinio; grejha ne bi meli: zdaj pa i vidili ſzo i odúrili ſzo i mené i Ocso mojega.

25. Ali *tou je záto*; naj ſze ſzpuni rejcs píſzana vu právdi nyihovoj: kaj ſzo me zobſztom odúrjávali. *'Zolt.* 35, 19. 69, 5.

* *Evang. na Exaudi ali VI. po Vúzmi Nedelo.*

26. Gda pa príde te Obeſzeliteo, ſteroga vám jaſz poslem, od Ocsé (Dújh te iſztine, kí od Ocsé zhája:) on bode ſzvedocso od méne. *Lúk.* 24, 49. *Ozn.* 22, 1.

27. Ali i ví ſzvedocsili bodete: ár ſzte od zacsétka zmenov. *Djáu.* 1, 8. 5, 32.

SESZTNÁJSZETI (XVI.) TÁO.

I. Kriſztus dvouje pohűſanye odvracsűje, ſtero zhája α) ſzvejta odűrjávanya 1-4. *β) z-Szvojega odhájanya.* 5-7. *II. Od Dűhá Sz. cséſzti.* 8-15. *III. Od trouſta'vu ſzkűsávanyi.* 16-22. *IV. Od molítvi.* 23-33.

I. 1. Eta ſzam vám gúcso: naj ſze ne ſzpácsite. *Mát.* 11, 6.

2. Zſzprávises váſz vő † zgonijo. Ali príde i vőra: da vſzáki, kí váſz †† buje, bode ſtímao; kaj Bougi ſzlű'zbo vcsiní. † *Mát.* 24, 9. †† *Mát.* 10, 17.

3. I'eta vcsinijo vám *záto*: kaj ſzo nej poznali Ocso, niti mené. *Iv.* 15, 21. 1 *Kor.* 2, 8.

4. Ali eta ſzam vám gúcso; naj, gda príde vőra, ſze zpomenéte zeti, kaj ſzam vám jaſz erkao: eta ſzam pa vám od zacsétka nej povedao; ár ſzam zvami bio.] *Mát.* 9, 15.

* *Evang. na Cantate ali IV. po Vűzmi Nedelo.*

5. Zdaj pa odhájam konomi, kí me je poſzlao; i niscse me zváſz ne píta: kama ides? *Ivan.* 7 33.

6. Nego, kaj ſzam vám eta gúcso, 'zaloſzt je napunila ſzrczé vaſe.

7. Ali jaſz † iſztino velim vám: dobro je vám, naj jaſz odídem Ár, csi ne odídem, te †† obeſzeliteo ne príde kvám: csi bom pa ſou, ††† poslem ga kvám. † *Ivan.* 8, 46. †† *Ivan.* 14, 16. ††† *Lűk.* 24, 40.

II. 8. I, gda on príde, kárao bode ete ſzvejt od grejha, i od pravicze, i od ſzoudbe. *Djan.* 2, 23. 30.

9. Od grejha *záto*; kaj ſzo nej vôrvali vu me-ni. *Ivan.* 17, 25.

10. Od pravicze pa; kaj kmojmi Ocsi idem, i vecs me ne bodete vidili. *Rim.* 10, 3 6. *Fil.* 3, 9.

11. Od ſzoudbe pa; kaj je poglavnik etoga ſzvejta oſzodjeni. *Ivan.* 14, 30. *Ef.* 2, 2.

12. Escse vám doſzta mám praviti: ali zdaj ne morete noſziti.

13. Gda pa on príde, Dûjh te iſztine; pelao de váſz vu vſzo iſztino. Ár ne bode gúcso ſzám od ſzébe: nego, ſterakoli bode csûo, gúcso bo-de, i tá pridoucsa vám nazvejſzti. *Ivan.* 14, 26. 1 *Kor.* 2, 10.

14. On bode me dícso: ár zmojega vzeme i nazvejſzti vám. *Gal.* 4, 6.

15. Vſza, ſtera má Ocsa, moja ſzo: za toga volo ſzam erkao; kaj zmojega vzeme, i naz-vejſzti vám.] *Ivan.* 17, 1.

* *Evang. na Jubilate, ali III. po Vûzmi Nedelo.*

III. 16. *Edno* malo i ne bodete me vidili: i páli *edno* malo i vidili bodete me *záto*; kaj jaſz odhájam k-Ocsi. *Ivan.* 7, 33. 13, 33. *Mát.* 26, 11.

17. Erkli ſzo záto niki zvucseníkov nyegovi eden kdrûgomi: kaj je tou, ka nám právi; *edno* malo i ne bodete me vidili, i páli *edno* malo i vidili me bodete: ino; kaj jaſz odhájam k-Ocsi. *Ivan.* 7, 36.

18. Pravili ſzo záto: kaj je tou, ka právi, malo? Ne znamo: ka gucsí.

19. Szpoznao je pa Jezus; kaj ſzo ga ſteli pí-tati: i ercsé nyim; od toga ſzpitávate edendrû-goga; kaj ſzam erkao: *edno* malo i ne bodete me vidili; i pá *edno* malo i vidili me bodete?

20. Zaiſztino, zaiſztino velim vám: kaj ſze ví bodete joukali i plakali, ſzvejt ſze pa bode radûvao; ví ſze pa 'zaloſztíli bodete; ali 'za-

loſzt vaſa ſze obrné na radoſzt. 'Zolt. 30, 12. 126, 5. 6. 38, 20.

21. 'Zena, gda rodí, 'zaloſzt má, kaj je prisla nyé vôra: gda je pa porodíla dejte, ne ſzpomené ſze vecs zdreſzélnoſzti za volo radoſzti; kaj ſze je cslovik poroudo na ſzvejt. *Es.* 26, 17.

22. I ví záto zdaj iſztina 'zaloſzt máte: ali pá bom váſz vido, i radûvalo ſze bode Szrczé vaſe, i radoſzt vaſo niſcse ne vzeme od váſz. *Es.* 35, 10. IV. 23. I vu onom dnévi me nikaj ne bodete pítali.]

* *Evang. na Rogate, ali V. po Vûzmi Nedelo.*

Zaiſztino, zaſztino velim vám: kaj, kakoli bodete proſzili Ocso vu iméni mojem, dá vám. *Ivan.* 14, 20. 1 *Ivan.* 3, 22.

24. Do eti mao ſzte nikaj nej proſzili vu iméni mojem: proſzite, i vzemete; naj radoſzt vaſa puna bode.

25. Eta ſzam vám vu priſzpodobnoſztaj gúcso: ali príde vôra, kaj vám vecs ne bodem gúcso vu priſzpodobnoſztaj; nego vám ocsiveſzno bodem od Ocsé nazviscsávao.

26. Vu onoj vôri vu iméni mojem bodete proſzili: i ne velim vám; kaj bom jaſz proſzo Ocso za váſz. *Ivan.* 14, 20.

27. Ár ſzám Ocsa lûbi váſz: kaj ſzte ví mené lûbili i vôrvali ſzte, kaj ſzam jaſz od Bogá zíſao. *Ivan.* 14, 21. 17, 8. 25.

28. Zíſao ſzam od Ocsé i priſao ſzam na ete ſzvejt: pá nihám ſzvejt, i ſou bom k-Ocsi. *Ivan.* 13, 3.

29. Velíjo nyemi vucsenîczke nyegovi: ovo, zdaj ocsiveſzno gucsís i prílike nikakse ne pravis.

30. Zdaj známo; kaj vſza znás i nej je potrejbno, naj te ſto píta: vu tom vôrjemo; kaj ſzi od Bogá zíſao.] *Mik.* 5, 2.

31. Odgouvoro je nyim Jezus: zdaj vôrjete?

32. Ovo príde vôra, i zdaj je prisla: da sze † rasztepéte vszáki vu szvoja lasztivna i mené szamoga niháte. I nej †† szam szám: ár je Ocsa zmenom. † *Mát.* 26, 56. †† *Ivan.* 8, 16. 29.

33. Eta szam vám gúcso: naj vu meni † mér máte. *Na szvejti †† nevolo máte; ali vûpajte sze, jasz szam obládao te szvejt.* † *Iv.* 14, 27. †† *Job.* 14, 1.

SZEDENÁJSZETI (XVII.) TÁO.

Krisztusova popovszka molitev. I. Za szébe. 1-5. *II. Za vucsenike.* 6-19. *III. Za Mater czerkev.* 20-26.

I. 1. Eta je gúcsao Jezus, i † prizdigno je ocsî szvoje vu nebésza i erkao je: Ocsa, prisla je vôra, †† odícsi Sziná tvojega; naj i Szin tvoj tebé dícsi. † *Mark.* 7, 34. †† *Iv.* 12, 28.

2. Liki szi nyemi dáo † oblászt nad vszákszim tejlom: naj nyim †† vszákomi, szteroga szi nyemi dáo, dá 'zítek vekivecsni. † *Mát.* 28, 18. †† *Ivan.* 10, 28.

3. *Ete je pa te 'zitek vekivecsni: naj szpoznajo tebé szamoga iszti̇nszkoga Bogá; i, szteroga szi poszlao, Jezusa Krisztusa.* 1 *Ivan.* 5, 1. 20. *Ján.* 9, 22. 18, 15.

4. Jasz szam te dícso na zemli. Delo szam szkoncsao, szteroga szi meni dáo; naj je vcsinim. *Ivan.* 4, 33. 13, 31. 19, 30.

5. I zdaj me odícsi tí Ocsa pri tebi szamom sztisztȯv díkov; szteroga szam meo prvle, liki je te szvejt bio, pri tebi. *Fil.* 2, 6. *Ján.* 3, 13.

II. 6. Oznano szam tvoje imé lidém; szterе szi meni dáo zetoga szvejta: tvoji szo bilí i meni szi je dao, i rejcs tvojo szo obdr'zali. *Ivan.* 6, 37.

7. Zdaj szo szpoznali, kaj szo vsza, szterа szi meni dáo, od tébe.

8. Ár szam te ricsí, szterе szi meni dáo, nyim dáo: i oni szo je *gori* vzéli; i szpoznali szo zaiszti̇no, kaj szam od tébe zísao, i vôrvali szo, kaj szi tí mené poszlao. *Iv.* 16, 27. 30.

9. Jasz za nyé prosim: ne prosim za te szvejt; nego za one, stere szi meni dáo, kaj szo tvoji.

10. I moja vsza szo tvoja i ta tvoja szo moja: i odicsen szam vu nyih. *Iv.* 16, 15.

11. I nej szam vecs na szvejti: ali oni szo na szvejti; jasz pa k tebi idem. Szvéti Ocsa, zdr'zi je vu iméni tvojem, stere szi meni dáo: naj bodo edno, liki mí. *Iv.* 10, 30.

12. Gda szam bio 'znyimi na etom szvejti: jasz szam je zdr'zao vu tvojem iméni. Stere szi meni dáo, obarvao szam je: i nisese je 'znyih nej zgûbleni; nego te pogibelnoszti szin; naj sze píszmo szpuni *Iv.* 6, 39. *'Zolt.* 108, 9.

13. Zdaj pa † k tebi idem i eta gucsim na szvejti: naj mám †† radoszt mojo napunyeno vu nyih. † *Ivan.* 16, 5. †† *Ivan.* 15, 11.

14. Jasz szam nyim dáo rejcs tvojo: i te szvejt je odûrjávao nyé, kaj szo nej zetoga szvejta; liki jasz szam nej zetoga szvejta. *Ivan.* 15, 18. 19. 18, 36.

15. Ne proszim; naj je vzemes zetoga szvejta: nego, naj je obdr'zís od hûdoga. 2 *Thes.* 3, 3.

16. Zetoga szvejta szo nej: liki szam jasz nej zetoga szvejta.

17. *Poszvéti je vu isztini tvojoj: rejcs tvoja je isztina. 'Zolt.* 93, 5. 119, 160.

18. Liki szi mené poszlao na ete szvejt: i jasz nyé poslem na ete szvejt. *Mát.* 28, 19.

19. I za nyé jasz poszvecsûjem szám szebé: naj i oni bodo poszvecseni vu isztini. 1 *Kor.* 1, 2. 30. *'Zid.* 2. 11.

III. 20. Nej pa za té szamo proszim: nego i za one; ki bodo vôrvali po rejcsi nyihovoj vu meni. *Ivan.* 20, 31.

21. Naj vszi edno bodo; liki tí, Ocsa, vu meni i jasz vu tebi: naj i oni vu nami edno bodo; naj vôrje szvejt, kaj szi me tí poszlao. *Gal.* 3, 28. *Ivan.* 10, 28.

22. I jasz szam tó diko, stero szi meni dáo, nyim dáo: naj bodo edno; liki szmo mí edno.

23. Jasz vu nyíh i tí vu meni; naj bodo popolni vu ednom: i naj szpozna te szvejt, kaj szi tí mené poszlao, i lůbo szi je; liki szi mené lůbo. 1 *Kor.* 6, 17.

24. Ocsa, stere szi meni dáo, ✝ scsém: naj, gde szam jasz, i oni tam bodo zmenom; naj vídijo díko mojo, stero szi dáo meni, kaj szi me lůbo pred ✝✝ zacsétkom szvejta. ✝ *Ivan.* 12, 26. ✝✝ *Ef.* 1, 4. *Es.* 66, 18.

25. Ocsa pravicsni, te ✝ szvejt je tebé nej szpoznao; ✝✝ jasz szam te pa szpoznao: i ✝✝✝ tej szo szpoznali, kaj szi me tí poszlao. ✝ *Ivan.* 15, 21. ✝✝ *Ivan.* 7, 29. ✝✝✝ *Ivan.* 16, 27.

26. I oznano szam nyim imé tvoje; i oznánim je: naj lůbezen, szsterov szi mené lůbo, vu nyíh bode i jasz vu nyíh. *Ivan.* 15, 9.

OSZENÁJSZETI (XVIII.) TÁO.

I. Krisztusa zgrábijo. 1-12. *II. Pred Annás i Kajafášom trpi* 13-27. *III. Pred Pilátusom ga tou'zijo.* 28-32. *IV. Pilátus ga pita, csi je krào 'Zidovszki.* 33-40.

I. 1. Eta gda bi Jezus erkao: vő je sou zvucseníkmi szvojimi prejk Kedron járka; gde je bio *eden* ográdecz, vu steroga je notri sou on i vucseníczke nyegovi. *Mát.* 26, 36. 1 *Sam.* 15, 23.

2. Znao je pa i Judás, kí ga je oudao, tó meszto: kaj szze je doszta krát vkůp szpravo Jezus tam zvucseníkmi szvojimi.

3. Záto Judás vzeme szereg vitézov i od vládnikov popovszki i Farizeusov szluge, ide tá szposzvejtom i zlampasmi i zro'zjom. *Mát.* 26, 47.

4. Jezus záto znavsi vsza na szébe pridoucsa vő idoucsi ercsé nyim: koga iscsete?

5. Odgouvorili szo nyemi: Jezusa Názaren-

ſzkoga. Velí nyim Jezus: jaſz ſzam. Sztáo je pa i Júdas, kí ga je oudao, 'znyimi.

6. Gda bi nyim záto erkao; jaſz ſzam: názdrt ſzo ſli i ſzpadnoli ſzo na zemlo.

7. Záto pá je je pítao: koga íscsete? oni ſzo pa erkli: Jezuſa Názarenſzkoga.

8. Odgouvoro je Jezus: erkao ſzam vám; kaj ſzam jaſz. Csi záto mené íscsete, pűſztite ete odhájati.

9. Naj ſze ſzpuni ta rejcs, ſtero je erkao: kaj, ſtere ſzi meni dáo, nej ſzam 'znyíh zgűbo ni ednoga. *Iv.* 6, 39. 10, 28. 17, 12.

10. Símon Peter záto majoucsi mecs vő ga je potégno, i vdaro je víſesnyega popa ſzlugo i odſzekao nyemi je dejſzno vűhou. Bilou je pa imé ſzlugi *Malkus*. *Mát.* 26, 51.

11. Erkao je záto Jezus Petri: vtekni mecs tvoj vu no'znicze. Jeli te pehár, ſteroga mi je Ocsa dáo, ne bom pio?

12. Záto vitézje i ſztotnik i ſzlugi 'Zidovſzki vzéli ſzo Jezuſa i zvézali ſzo ga.

II. 13. I odpelali ſzo ga k-Annáſi naj prvle. Àr je bio téſzt Kajafáſa: kí je bio víſesnyi pop vtiſztom leti.

14. Bio je pa Kajafás té: kí je tanácsivao 'Zidovom; kaj je bole ednomi csloveki mrejti za *vſze* lűſztvo. *Ivan.* 11, 50.

15. Naſzledűvao je pa Jezuſa Símon Peter i te drűgi vucsenik. Tiſzti vucsenik ſze je pa znao zvíſesnyim popom: i kcsaſzi je ſou z-Jezuſom vu dvor víſesnyega popa,

16. Peter je pa ſztao pred dverami vinej. Vő je ſou záto te drűgi vucsenik, kí ſze je zvíſesnyim popom znao: i ercsé vratáriczi i notri je pelao Petra.

17. Velí záto ta diklícska ta vratáricza Petri: nej ſzi i tí zvucsenikov etoga csloveka? velí on: nej ſzam.

18. Sztáli ſzo pa ſzlugi i dvorniczke vougel-

je za'zigávajoucsi *záto*, kaj je mraz bio, i ſzegrejvali ſzo ſze. Bio je pa 'znyimi Peter ſztojécsi i ſzegrejvajoucsi ſze.

19. Pítao je záto te víſesnyi pop Jezuſa od vucseníkov nyegovi i od návuka nyegovoga.

20. Odgouvoro nyemi je pa Jezus: Jaſz ſzam ocsiveſzno gúcsao ſzvejti. Jaſz ſzam vſzigdár vcsio vu ſzpráviscsi i vu czérkvi: gde ſze zevſzega kraja 'Zidovje vkůp ſzprávlajo; i vu ſzkrivnoſzti ſzam nikaj nej gúcsao. *Ivan.* 7, 26.

21. Ka mené pítas? Pítaj one, kí ſzo me poſzlůſali; ka ſzam nyim gúcsao: ovo, tej znájo, ka ſzam jaſz pravo.

22. Eta pa gda bi on velo; eden ti hlápczov tam ſztojécsi je za vůha vdaro Jezuſa, erkoucsi: tak odgovárjas víſesnyemi popi? 1 *Král.* 22, 24. *Dján.* 23, 2. 3.

23. Odgouvoro nyemi je Jezus: csi ſzam hůdou gúcso, poſzvedocsi od hůdoga; csi ſzam padobro: ka me bíjes?

24. Poſzlao ga je záto Annás zvézanoga Kajaſáſi kvíſesnyemi popi.

25. Sztáo je pa Símon Peter i ſzegrejvao ſze je, Erkli ſzo nyemi záto: nej ſzi i tí zvucsenícov nyegovi? On je *pa* tajio i erkao je: nej ſzam. *Mát.* 26, 58.

26. Velí eden zvíſesnyega popa ſzlugov rodbina bodoucsi onoga, komi je Peter vůhou odſzekao: nej ſzam te vido vu ográczi 'znyim?

27. Páli je záto tajio Peter: i preczi je kokout popejvao.

III. 28. Pelajo záto Jezuſa od Kajaſáſa vu pravdeno hi'zo. Bilou je pa rano: i oni ſzo nej sli notri vu pravdeno hi'zo; da bi ſze ne oſzkrunili; nego da bi jeli ágnecza vůzenſzkoga. *Mát.* 27, 2. 2 *Kron.* 30, 24. 35, 7-9.

29. Vő je ſou záto Pilátus knyim i erkao je: kákſo to'zbo máte prouti etomi csloveki?

30. Odgouvorili ſzo i erkli ſzo nyemi: da ne bi bio ete hůdodelnik; ne bi ti ga dáli vu roké.

31. Erkao nyim je záto Pilátus: vzemte ga ví i pouleg právde vaſe ga ſzoudite. Erkli ſzo nyemi záto 'Zidovje: nám je nej ſzlobodno nikoga vmoriti. *Ján.* 7, 5-7.

32. Naj ſze rejcs Jezuſova ſzpuni, ſtero je erkao znamenůvajoucsi ſzkákſov ſzmrtyov má mrejti *Mát.* 16, 21.

IV. 33. Notri je ſou záto vu pravdeno hi'zo pá Pilátus i prízvao je Jezuſa i erkao nyemi je: tí ſzi Kráo 'Zidovſzki? *Mát.* 27, 11.

34. Odgouvoro nyemi je Jezus: ſzám od ſzébe tí tou velis; ali ſzo *ti pa* drůgi pravili od méne?

35. Odgouvoro je Pilátus; jeli ſzam jaſz 'Zidov? Tvoj národ i vládniczke popovſzki ſzo te meni vu roké dáli; ka ſzi vcsíno?

36. Odgouvoro je Jezus: *Králeſztvo moje je nej zetoga ſzvejta. Da bi zetoga ſzvejta bilou Králeſztvo moje; ſzlugi moji bi ſze vojſzkůvali, da bi ſze ne dáo 'Zidovom: zdaj pa Králeſztvo moje je nej odnut.* Ivan. 6, 15. 1 *Tim.* 6, 13.

37. Erkao nyemi je záto Pilátus: dônok kráo ſzi tí? Odgouvoro je Jezus: tí velís, kaj ſzam jaſz kráo. Jaſz ſzam na ete ſzvejt narodjeni i náto ſzam priſao na ete ſzvejt; naj ſzvedocsim od iſztine. Vſzáki, kí je ziſztine, poſzlůſa moj gláſz.

38. Velí nyemi Pilátus: ka je iſztina? I tou erkoucsi páli je vô ſou k-'Zidovom i velí nyim: jaſz nikaksi zrok ne nájdem vu nyem. *Mát.* 27, 23.

39. Máte pa ví ſegou: naj vám ednoga odpiſztim vu vůzmi. Jeli ſcséte záto: naj vám piſztim Krála 'Zidovſzkoga?

40. Kricsali ſzo záto pá vſzi govorécsi: nej toga; nego Barabbása. Bio je pa Barabbás razbojnik. *Ján.* 3, 34.

DEVETNÁJSZETI (XIX.) TÁO.

I. *Pilátus Jcsé Kriſztuſa zbicsůvanoga piſztiti.* 1-12. II. *Kriſztus oſzodjeni ſze vő pela i raſzpé.* 13-16. III. *Od raſzpétoga Kriſztuſa 'zlájte i ſzlejdnyi rejcsi.* 16-30. IV. *Od po ſzmrti Kriſzt. zgojenoga dugoványa.* 31-42.

I. 1. Teda záto je vzéo Pilátus Jezuſa i zbicsůvao ga je.

2. I vitézje ſzo ſzpleli korouno ſztrnya *i* polo'zili ſzo jo nyemi na glavou, i gvant erdécsi ſzo vrgli okouli nyega. *Mát.* 27, 26.

3. I erkli ſzo: zdrav bojdi Kráo 'Zidovſzki! I dáli ſzo nyemi *za vůha* plůſzke.

4. Vő je ſou záto pá Pilátus i velí nyim: ovo, vő vám ga pelam; naj ſzpoznate, kaj vu nyem nikſi zrok ne nájdem. *Ivan.* 18, 29.

5. Vő je ſou záto Jezus noſzécsi trnavo Korouno i erdécsi gvant. I velí nyim: ovo cslovik!

6. Gda bi ga záto vidili vládniczke popovſzki i hlápczi: krícsali ſzo govorécsi: ráſzpiga, ráſzpiga. Velí nyim Pilátus; vzemte ga vi i ráſzpite ga; ár jaſz ne nájdem vu nyem *nikakſega* zroka.

7. Odgouvorili ſzo nyemi 'Zidovje: mí ✝ právdo mámo i pouleg právde naſe more mrejti; kaj je ſzebé ✝✝ Sziná Bo'zega vcsíno. ✝ *Lev.* 24, 15. 16. ✝✝ *Ivan.* 5, 18.

8. Gda bi záto csůo Pilátus tou rejcs: bole ſze je zbojao.

9. I notri je ſou vu pravdeno hi' zo pá i velí Jezuſi: odkud ſzi tí? Jezus nyemi je pa nej dáo odgovora.

10. Velí nyemi záto Pilátus: meni ne bos gúcsao? Ne znas, kaj oblášzt mám te raſzpeti i oblášzt mám te odpiſztiti?

11. Odgvouvoro je Jezus: ne bi meo oblášzti nikakse nad menom; da ti ne bi bilou dáno

od zgora. Za toga volo, kí je mené tebi vu roké dáo, véksi grejh má. *'Zolt.* 47, 4. *Moudr.* 6, 4. *Dj.* 2, 23. 4, 27. 28.

12. Zetoga je íſzkao Pilátus odpiſztiti ga. 'Zidovje ſzo pa krícsali govorécsi: csi toga odpiſztís: nej ſzi priáteo Czaſzarov. Vſzáki, kí ſzebé Kralá naprávla, je prouti Czaſzari. *Djáp.* 17, 7.

II. 13. Záto Pilátus ſzlíſavſi tou rejcs, vő je pelao Jezuſa i ſzeo ſzi je na pravdeni ſztolecz na meſzti, ſtero ſze zové Lithoſtroton, 'Zidovſzki pa Gabbatha.

14. Bilou je pa priprávlenye k-Vűzmi okoli séſzte vőre; i velí 'Zidovom: ovo kráo vas.

15. Oni ſzo pa krícsali: vzemi ga, vzemi ga, raſzpi ga. Velí nyim Pilátus: Krála vaſega bom raſzpinyao? Odgouvorili ſzo vládniczke popovſzki: nemamo Krála; nego Czaſzara. *Sztv.* 49, 10.

III. 16. Teda ga je záto nyim vroké dáo: da bi ſze ráſzpno. Vzéli ſzo pa Jezuſa i odpelali ſzo ga. *Mát.* 27, 26.

17. I noſzécsi krí'z ſzvoj vő je ſou vu temena meſzto, ſtero ſze velí 'Zidovſzki Golgatha.

18. Gde ſzo ga ráſzpili i 'znyim dvá drűgiva, ednoga zedne, drűgoga *pa* zdrűge ſztráni, Jezuſa pa na ſzrejdi.

19. Napíſzao je pa i titulus Pilátus i djáo ga je na krí'z. Bio je pa píſzani: *Jezus Nazarenſzki kráo 'Zidovſzki.*

20. Ete titulus ſzo záto vnougi 'Zidovje ſteli: kaj je blűzi kmeſzti bilou to meſzto, gde ſzo Jezuſa ráſzpili. I bio je píſzani 'Zidovſzki, Grcski, Deacski.

21. Pravili ſzo záto Pilátuſi vládniczke 'Zidovſzki popov; ne písi, kráo 'Zidovſzki; nego kaj je on velo, kráo ſzam 'Zidovſzki.

22. Odgouvoro je Pilátus: ka ſzam napíſzao, napíſzao ſzam.

23. Vitézje záto, gda ſzo ráſzpili Jezuſa, vzéli ſzo gvant nyegov (i vcsínili ſzo ſtiri tále 'znyega vſzákſemi vitézi *eden* táo) i ſzůknyo. Bíla je pa ſzůknya *nyegova* ne'zivana, od vrhka ſzetkana czilou.

24. Erkli ſzo záto edendrůgomi: ne raſzpráſzkajmo jo, nego vr'zmo ſors na nyou, ſteroga bode; da bi ſze ſzpunilo píſzmo, ſtero právi: raſztálali ſzo *ſzi* gvant moj med ſzebom i na ſzůknyo mojo ſzo ſors vrgli. Tá ſzo záto vcsínili ti vitézje. 'Zolt. 22, 19.

25. Sztáli ſzo pa pouleg krí'za Jezuſovoga máti nyegova i ſzeſztra materé nyegove Mária 'zena Kleofáſova i Mária Magdalejna. *Mát.* 27, 61.

26. Jezus záto gda bi vido mater i vucseníka pouleg ſztojécsega, ſteroga je lůbo, velí materi ſzvojoj: 'zena, ovo je tvoj ſzin.

27. Potom velí vucseníki: ovo mati tvoja. I od tiſzte vőre jo je *kſzebi* vzéo te vucseník vu *ſzvoja* laſztivna. *Mát.* 12, 50.

28. Potom znavſi Jezus, kaj ſzo ſze 'ze vſza ſzkoncsala; naj ſze ſzpuni píſzmo, ercsé: 'zéjam.

29. Bíla je pa tam *edna* poſzouda polo'zena puna zjeſziom. Oni pa napunivſi ſpongio zjeſziom i okouli hi'zoupa jo zaſzůkavſi priteknoli ſzo *jo* nyemi kvůſztam.

30. Gda bi záto vzéo te jeſzi Jezus, erkao je: ſzpunilo ſze je. I nagnovſi glavou, tá je dáo *Ocsi ſzvoj* důjh. 'Zolt. 31, 6.

IV. 31. 'Zidovje záto, naj ne oſztáno na Krí'zi ta tejla v Szobotto, geto je priprávlanyé bilou, (ár je veliki tiſzti dén bio Szobotte) proſzili ſzo Pilátuſa; naj ſze nyim ſzterejo nyihove golejni i doli ſze vzemejo.

31. Prisli ſzo záto ti vitézje i tomi prvomi ſzo iſztina ſztrli golejni, i tomi drůgomi, kí je 'znyim navkůp bio raſzpéti.

33. Pridoucsi pa k-Jezuſi, da bi ga vidili 'ze mrtvoga, nej ſzo ſztrli nyegove golejni.

34. Nego eden vitézov zdárdov ſzvojov je ſzmekno vnyegovo rebro: i preczi je vő sla krv i voda. 1. *Ivan.* 5, 6.

35. I, kí je vido, ſzvedocso je, i iſztïnſzko je nyegovo ſzvedouſztvo: i on zná, kaj iſztino právi; naj ví vőrjete.

36. Ár ſzo eta vcsinyena, naj ſze píſzmo ſzpuni: nyegova kouſzt ſze naj ne ſztere. *Vőd.* 12. 46.

37. I pá drűgo píſzmo velí: vidili bodo ga, vſteroga ſzo ſzmeknoli. *Zak.* 12, 10. *Oz.* 1, 7.

38. Po eti je pa proſzo Pilátuſa Jou'zef od Arimathie *bodoucsi* vucsenik Jezuſov, ſzkrivni pa za volo ſztrahá 'Zidovſzkoga: da bi doli vzéo tejlo Jezuſovo. I dopűſzto je Pilátus. Priſao je záto i doli je vzéo tejlo Jezuſovo. *Mát.* 27, 57.

39. Priſao je pa i Nikodemus (kí je priſao k' Jezuſi † vnocsi oprvics) i prineſzao je zmejſanye †† myrrhe i aloëſa, okoli ſztou fűntov. † *Ivan.* 3, 2. †† *Sztv.* 50, 1.

40. Vzéli ſzo záto tejlo Jezuſovo i zavíli ſzo je vprté z-zácsimbov vrét; liki je ſega 'Zidovom pokápati. *Sztv.* 50, 26.

41. Bio je pa vtom meſzti, gde ſzo ga ráſzpili, *eden* ográdecz, i vu ográczi grob nouvi, vu ſterom je *eſcse* nigdár niſcse ne bio polo'zeni.

42. Tam záto, za volo priprávlenyá 'Zidovſzkoga, kaj je blűzi bio te grob, ſzo polo'zili Jezuſa.

DVAJSZETI (XX.) TÁO.

I. Gori ſztányenoga Kriſztuſa vgrobi iſcso Márie, 1-18. *II. Apoſtolom ſze dá Sz. Dűjh,* 19-23. *III. Tomás nevőrvani vőrje,* 24-31.

I. 1. Prvi dén pa po Szobotti ide Mária Magdalejna rano, gda bi eſcse kmicza bíla, kgrobi, i zaglédne kamen odvaljeni zgroba. *Mát.* 28, 1.

2. Bi'zí záto i príde k-Símon Petri i ktomi drügomi vucseníki; ſterogaje lübo Jezus, i ercsé nyima: odneſzli ſzo Goſzpouda zgroba i ne znamo, kama ſzo ga djáli. *Ivan.* 13, 23.

3. Vő je ſou záto Peter i te drügi vucseník i prisla ſzta kgrobi.

4. Bej'zala ſzta pa obá kcsafzi; i te drügi vucseník je prebej'zao hitrej Petra, i priſao je prvle kgrobi.

5. I nagnovſi ſze vido je le'zécse prtí, notri je pa nej ſou.

6. Príde záto Símon Peter naſzledüvajoucsi nyega i notri je ſou vu grob i vido je prtí le'zécse.

7. I briſzacso, ſtera je bíla na nyegovoj glávi, nej ſzprtmí le'zécso, nego od ſzebe vküp zaſzükano, vu ednom meſzti.

8. Teda záto je notri ſou i te drügi vucseník; kí je prvle priſao kgrobi: i vido je i vőrvao je.

9. Ar ſzo eſcse nej znali píſzmo; kaj nyemi je potrejbno zmrtvi gori ſztánoti.

10. Odísla ſzta záto páli kſzvojim *tiva* vucseníka.

11. Mária je pa ſztála pri grobi jocsécsa vinej Gda bi ſze záto joukala: nagnola ſze je vu grob.

12. I vídila je dvá angyela vu bejli *odevkaj* ſzidécsa ednoga pri glávi i ednoga pri nogáj; gde je le'zalo tejlo Jezuſovo. *Mark.* 16, 5.

13. I oni nyej velíjo: 'zena, ka ſze joucses? Velí nyim *záto*: kaj ſzo odneſzli Goſzpouda mojega, i ne znam, kama ſzo ga djáli.

14. I eta erkoucsa obrnoula ſze je nazáj i vídi Jezuſa ſztojécsega: i nej je znála, kaj je Jezus. *Mát.* 28, 9.

15. Velí *pa* nyej Jezus: 'zena, ka joucses? Koga íſcses? Ona je pa ſtímala, kaj je ogracsár,

velí nyemi: goſzpodne, csi ſzi ga tí odneſzao; povej mi, gde ſzi ga djáo; i jaſz ga vzemem.

16. Velí nyej Jezus: Mária. Obrné ſze pa ona i velí nyemi: Rabbuni, ſtero ſze velí, vucsiteo.

17. Velí nyej Jezus: ne dotekni ſze me. Ár ſzam eſcse nej gori ſou k-Ocsi mojemi. Idi pa kmojim bratom i erczi nyim: gori idem kmojemi Ocsi, i kvaſemi Ocsi; i kmojemi Bougi i kvaſemi Bougi. *'Zolt.* 22, 23.

18. Sla je *záto* Mária Magdalejna i nazvejſztila je vucseníkom; kaj je vídila Goſzpouda i *kaj je* eta nyej erkao. *Mát.* 28, 8.

* *Evang. na Quaſimodogeniti ali I. po Vûzmi Nedélo.*

II. 19. Gda bi pa vecsér bio tiſzti dén, kí je prvi po Szobotti i dveri bi zaprte bilé, gda ſzo bilí vucseníczke vkûp ſzpravleni za volo ſztrahá od 'Zidovov: priſao je Jezus i poſztano je na ſzrejdi i velí nyim: mér vám *bojdi. Lûk.* 24, 36.

20. I tou erkoucsi pokázao nyim je roké i rebro ſzvoje. Radûvali ſzo ſze záto vucseníczke; ka ſzo vidili Goſzpodna.

21. Ercsé nyim záto Jezus páli: mér vám bojdi. Liki je mené poſzlao Ocsa: I jaſz váſz poslem. *Es.* 61, 1.

22. I tou erkoucsi píhno je i velí nyim: *vzemte Dûhá ſzvétoga.*

23. *Sterikoli grejhe odpiſztite odpiſztijo ſze nyim: ſterikoli je pa zadr'zite zadrzijo ſze.*]

III. 24. Tomás pa eden zti dvanájſzet, kí ſze zové dvojnik, nej je bio znyimi; gda je priſao Jezus. *Iv.* 11, 16.

25. Pravili ſzo nyemi záto ti drûgi vucseníczke: vidili ſzmo Goſzpodna. On nyim pa ercsé: csi ne bom vido vu rokáj nyegovi znamejnya czvekouv i vr'zem prſzt moj vu znamejnye czvekouv i vr'zem rokon mojo vu rebro nyegovo, ne bom vôrvao.

26. I po ouſzmom dnévi ſzo pá vkůp bilí vucseníczke nyegovi i Tomás 'znyimi. Priſao je Jezus, dveri ſzo pa zaprte bilé, i poſztano je na ſzrejdi i ercsé: mér vám *bojdi.*

27. Potom velí Tomáſi: neſzi prſzt tvoj eſzi i vidi roké moje; i neſzi rókou tvojo i vr'zi jo vu rebro moje; i ne boj nevôrvani, nego vôrvani. 1. *Iv.* 1, 1.

28. I odgovori Tomás i ercsé nyemi: Goſzpoud moj i Boug moj. 1. *Král.* 18, 39.

29. Velí nyemi Jezus: kaj ſzi me vido, Tomás, vôrjes; blá'zeni ſzo, kí ne vídijo, i *dônok* vôrjejo. 1. *Petr.* 1, 8. *'Zid.* 11, 1.

30. Vnouga záto eſcse i drůga znamejnya je vcsíno Jezus pred vucseníkmi ſzvojmi: ſtera ſzo nej popíſzana vu eti knigaj.

31. Eta ſzo pa píſzana: naj vôrjete; kaj je Jezus, te Kriſztus, Szin Bo'zi; i naj vôrvajoucsi máte 'zítek vu iméni nyegovom. 1. *Ivan.* 5, 13.

EDENDVÁJSZETI (XXI.) TÁO.

I. Kriſztus ſze tretics ſzká'ze, 1-14. *II. Petra v-Apoſtolſztvo nazáj dene*, 15-17. *III. Nazviſcsáva ſzmrt Petri i Ivani*, 18-15.

I. 1. Pó eti *dnévi* ſze je pá ſzkázao Jezus vucseníkom pri mourji Tiberiáſovom: ſzkázao ſze je pa etak.

2. Bilí ſzo vkůp Símon Peter i Tomás, kí ſze zové dvojnik, i † Nathánael od Káne Galilee, i ſzinovje †† Zebedeuſovi, i dvá drůgiva zvucseníkov nyegovi. † *Ivan.* 1, 45. †† *Mát.* 4, 11.

3. Veli nyim Símon Peter: ſzou bom ribe lovít. Velíjo nyemi: i mí bomo sli ſztebom. Vô ſzo sli *záto* i gori ſzo sli vu ládjo preczi; i vu onój noucsi ſzo nikaj nej zgrabili. *Luk.* 5, 5.

4. Gda bi pa 'ze rano bilou: ſztáo je Jezus na hrejgi; vucseníczke ſzo pa nej znali, kaj je Jezus.

5. Velí nyim záto Jezus: ſzinki, jeli kaj kjejſztvini máte? Odgouvorili ſzo nyemi: nemamo.

6. On nyim pa ercsé: vrzte na dejſzno ſztrán ládje te vlák i nájd te. Vrgli ſzo záto; i nej ſzo ga vecs mogli vlejcsi od vno'zina ríb.

7. Velí záto on vucsenik, ſteroga je lůbo Jezus, Petri: Goſzpoud je. Símon Peter záto ſzlíſavſi, kaj je Goſzpoud; ſzrakiczo na ſzébe pripáſe (ár je nági bio) i vr'ze ſze vu mourje. *Ivan.* 13, 23.

8. Ti drůgi vucseníczke ſzo pa sli zládjov (ár ſzo nej dalecs bilí od zemlé, nego liki na dvejſztou lakti) vlicsécsi te vlák ríb.

9. Gda bi záto vő sli na zemlo: vidili ſzo 'zerjávo vougelje nalo'zeno i ribo gori djáno i krůh.

10. Velí nyim Jezus: prineſzte zríb, ſtere ſzte zdaj vlouvili.

11. Gori je ſou *záto* Símon Peter i vlejkao je te vlák na zemlo punoga ſztou pétdeſzét i ſztrejmi velikimi ribami. I, csi gli ji je teliko bilou, dőnok ſze je nej raſzpraſcso vlák.

12. Velí nyim Jezus: hodte, obőůdite. Niſcse gà je pa nej ſzmeo vucseníkov pítati: ti ſto ſzi? znajoucsi kaj je Goſzpoud

13. Príde záto Jezus i vzéme te krůh i dá ga nyim; i ribo rávno tak.

14. Sztejm ſze je 'ze tretícs ſzkázao Jezus vucseníkom ſzvojim: kak je gori ſztano od mrtvi. *Ivan.* 20, 19. *Luk.* 24, 36.

II. 15. Gda bi záto odobőůdivali; velí Símon Petri Jezus: Símon, Jonaſov ſzin; jeli me lůbis vecs od eti? Velí nyemi: kapa, Goſzpodne, tí znás, kaj te lůbim. Velí nyemi: páſzi ágnecze moje.

16. Velí nyemi pá drůgoucs: Símon, Jonaſov ſzin, lůbis me? Velí nyemi: kapa, Goſzpod.

ne, tí znás, kaj te lůbim. Velí nyemi: páſzi ovczé moje. *Ez.* 34, 8. *Djdn.* 20, 28.

17. Velí nyemi tretícs: Símon, Jonaſov ſzin, lůbis me? Raſzdréſzelo ſze je Peter, kaj nyemi je tretícs velo, lůbis me; i velí nyemi: Goſzpodne, ti † vſza znás, tí vejs, kaj te lůbim. Velí nyemi Jezus: páſzi †† ovczé moje † *Zolt.* 139, 1-4. †† *Iv.* 10, 3.

III. 18. Zaiſztino, zaiſztino velim tebi: gda ſzi mládi bio, ſzám ſzi ſze opasůvao, i ſou ſzi, kama ſzi ſteo; gda pa oſztáras, *vő* raſzpreſztrés roké tvoje i drůgi de te opasůvao, i pelao, kama ne bos ſteo. *Djáu.* 12, 3.

19. Tou je pa erkao znamenůvajoucsi ſzkákſov ſzmrtyov bode dícso Bogá.

I tou erkoucsi, velo nyemi je: naſzledůj me. 2. *Pet.* 1, 14.

20. Nazáj ſze pa obrné Peter; zaglédne vucseníka, ſteroga je lůbo Jezus, naſzledůvajoucsega, kí je i le'zao pri vecsérji na prſzaj nyegovi, i erkao je; Goſzpodne, ſto je, kí te odá?

21. Toga vidoucsi Peter, velí Jezuſi: Goſzpodne, ete pa ka?

22. Velí nyemi Jezus: csi ſcsém, naj oſztáne, dokecs prídem; ka tebi záto? Tí naſzledůj mené.

23. Vő je zísla záto eta rejcs med brate; kaj on vucseník ne merjé. I nej je erkao nyemi Jezus, kaj ne merjé: nego, csi ſcsém, naj oſztáne, dokecs prídem, ka je tebi záto?

24. Ete je te vucseník, kí ſzvedocsi od etih, i piſzao je eta, i známo, kaj je iſztinſzko nyegovo ſzvedouſztvo. *Ivan.* 15, 27. 19, 35.

25. Jeſzo pa i drůga vnouga, ſtera je vcsíno Jezus; ſtera, da bi ſze píſzala po ednom, ni, kak ſtimam, ete ſzvejt ne bi zapopadno oni knígy, ſtere bi ſze napíſzale. Amen. *Ivan.* 20, 30.

SZVÉTI APOSTOLOV

D J Á N Y E.

PRVI (I.) TÁO.

I. Predgovor. 1-3. *II. Krifztufovo vnébo zafztoplenyé.* 4-11. *III. Apoftolje Matyafa med fze vzemejo.* 12-26.

* *Epiftola na Krifztufovoga vnébo zafztoplenyá dén.*

I. 1. To prvo ifztina rejcs fzam vcsíno od v-fzega, oh Theofile! ftera je zácsao Jezus i csiniti i vcsiti. *Lûk* 1, 3.

2. Notri do *tifztoga* dnéva; *fterom* je gori vzéti *po tom*, *kak je* zapovid dáo po Sz. Dûhi Apoftolom, ftere je odébrao. *Lûk.* 24, 50. 51.

3. Sterim fze je i fzkázao 'zivoucsega po tr-plejnyi fzvojem vu † vnougi znamejnyaj, geto fze je ftirideſzét dní nyim zka'zûvao i gúcsao, ona, ftera fzo od †† Králeſztva Bo'zega. † *Iv.* 20, 27. 1 *Kor.* 15, 5. 8. †† *Lûk.* 17, 20.

II. 4. I vkûp fzprávlenim je zapovedao; naj fze od Jeru'zálema ne odloucsio: nego csákajo obecsanye Ocsé; ftero fzte, praj, csûli od méne. *Lûk.* 24, 49. *Ivan.* 16, 7.

5. Kaj je Ivan ifztina † krfzto zvodom: ví fze pa okrfztite vu †† fzvétom Dûhi nej po vnougi eti dnévi. † *Ivan.* 1, 26. †† *Es.* 44, 3.

6. Vkůp ſze ſzprávivſi záto pítali ſzo ga govorécsi: Goſzpodne, jeli vu etom vrejmeni nazáj gori poſztáyis Králeſztvo Izraelſzko? *Lůk.* 24, 21. *Oz.* 11, 15.

7. Erkao nyim je pa: nej je vaſe znati vrejmena i dnéve; ſtere je Ocsa polo'zo vu laſztivno oblaſzt. *Mark.* 13, 33. *Oz.* 10, 7.

8. Nego vzemete ✝ moucs pridoucsega Důhá ſzvétoga na vász: i bodete mi ſzvedoczke vu Jeru'zálemi i vu vſzoj Judei i Samárii i notri do ✝✝ ſzlajdnye zemlé. ✝ *Dján.* 2, 1-4. ✝✝ *Kol.* 1, 6.

9. I eta erkoucsi, gda bi oni *na nyega* glédali, gori je prizdignyeni: i oblák ga je odevzéo od oucsi nyihovi. *Lůk.* 24, 51.

10. I, gda bi oni *za nyim* vu nebéſza idoucsem glédali, ovo dvá mo'zá ſzta priſztoupila knyim vu bejlom gvanti. *Lůk.* 9, 30.

11. Steriva ſzta i erkla: mo'zjé Galileánſzki, ka ſztojíte gledécsi vu nebéſza? Ete Jezus, kí je od vász vu nébo vzéti, tak bode pridoucsi, liki ſzte ga vidili vu nébo idoucsega.] *Lůk.* 21, 27. 1 *Theſ.* 4, 16.

III. 12. Teda ſzo ſze povrnoli vu Jeru'zálem od *one* goré ſtera ſze zové oliveczka, ſtera je blůzi k Jeru'zálemi, na eden ſzoboutni hodáj.

13. I, gda bi notri sli, gori ſzo sli vu vecsérniczo, gde ſzo bilí prebívajoucsi Peter i Jakub i Ivan i András, Filip i Tomás, Brtalan i Mátaj, Jakub Alfeuſov ſzin i Simon te zelotes, i Júdas brat Jakuba.

14. Tej ſzo vſzi bilí ſztálni ednáko vmolítvaj i vprosnyaj z'zenami i z-Máriov máterjov Jezuſovov i zbratmi nyegovimi.

15. I vu oni dnévi ſztano je Peter na ſzrejdi med vucseníkmi i ercsé: (bilou je pa lůſztva po iméni na tiſztom *meſzti*, liki ſztou dvajſzeti.)

16. Mo'zjé bratje: potrejbno ſze je bilou ſzpu-

niti etomi píſzmi; ſtero je naprej povedao ſzvéti Dűjh po vűſztaj † Dávidovi od Júdaſa, kí je bio †† vodecz *onih*, kí ſzo zgrabili Jezuſa. † *'Zolt.* 41, 10. †† *Ivan.* 18, 3.

17. Ár je zracsúnani bio med náſz i vzéo je táo ſzlű'zbe ete.

18. Té je záto ſzpravo † nyivo ſzte nepravicsnoſzti nájima i †† preſzűnovſi ſze raſzpocso ſze je na ſzrejdi i vő ſzo ſze *nyemi* vlejala vſza csrejva nyegova. † 2 *Sam.* 17, 23. †† *Mát.* 27, 5.

19. I znano je vcsinyeno vſzejm prebivajoucsim v-Jeru'zálemi na teliko, da ſze nyiva ona zové po laſztivnom nyihovom jezíki Akeldama, tou je, nyiva krví. *Zak.* 11, 13. *Mát.* 27, 7. 8.

20. Ár je píſzano vu 'Zoltárſzki knigaj: † naj bode prebiválisese nyegovo pűſcsa, i ne bode prebívajoucsi vnyem. I: †† pűspekíjo nyegovo naj drűgí vzeme. † *'Zolt.* 69, 29. †† *'Zolt.* 109, 8.

21. Potrejbno je záto, naj eden ztejh mo'zouv (kí ſzo znami bilí v-vſzakom vrejmeni, vſterom je notri i vő hodo med nami Goſzpon Jezus.

22. Zacsévſi od krſzta Ivanovoga notri do *tiſztoga* dnéva, vſterom je kraj vzéti od náſz,) bode ſzvedok gori ſztanenyá nyegovoga znami vrét.

23. I poſztavili ſzo dvá, Jo'zeſa, kí ſze zové Barſabás, kí ſze czounije Juſztus, i Matyaſa.

24. I molécsi ſzo erkli: tí, Goſzpodne, vſzej ſzercz znánecz, poká'zi zetiva dvá ednoga, ſteroga ſzi odébrao. *'Zolt.* 7, 10.

25. Naj vzeme ſors ſzlű'zbe ete i Apoſtolſztva; od ſteroga je odſztoupo Júdas odidoucsi na meſzto laſztivno. *Oz.* 21, 8. *Lűk.* 16, 28.

26. I vrgli ſzo ſors na nyidva, i ſzpadno je ſors na Matyaſa; i vſzej voulov je zracsúnani med ti edenájſzet Apoſtolov. *Pril.* 16, 33.

DRÚGI (II.) TÁO.

I. Sz. Dúhá na Apoſtole vő vleánye. 1-13. *II. Petrove prve od Kriſztuſa predge haſzek.* 14-47.

* *Epiſt. na I. Riſzaoſzki dén.*

I. 1. I vu ſzpunyávanyi Riſzáoſzkoga † dnéva, bilí ſzo vſzi edne pámeti †† na ednom meſzti *vkúp*. † *Lev.* 23, 15. †† *Dján.* 1, 14. 15.

2. I vcsinyeno je na nágli znebéſz sůmlejnye, † liki mocsnoga vőtra †† idejnye: i napuno je czejlo hi'zo, gde ſzo bilí ſzedécsi. † I *Král.* 19, 12. †† *Ivan.* 20, 22.

3. I vidili ſzo ſze nyim razdeljeni jeziczke, liki ogyen: i ſzeo je na ednoga vſzákoga nyíh. *Mát.* 3, 11.

4. I napunyeni ſzo vſzi † z-Dúhom ſzvétim: i zácsali ſzo gúcsati †† zdrúgimi jezikmi; liki je *Sz.* Dújh dáo nyim gúcsati. † *Dján.* 11, 15. †† *Dján.* 10, 44.

5. Bilí ſzo pa vu Jeru'zálemi prebívajoucsi 'Zidovje, mo'zjé pobo'zni zevſzákoga národa: kí ſzo pod nébov. *Dján.* 13, 26.

6. Gda bi ſze záto ete gláſz zgoudo: vkúp je ſzprisla ta vno'zina i zmejſala ſze je. Ár je je cſúo vſzáki po ſzvojem laſztivnom jeziki gucsécse. 'Zolt. 87, 6.

7. Sztrſznoli ſzo ſze pa vſzi i csúdivali ſzo ſze govorécsi edendrúgomi: ovo, nej ſzo vſzi eti, kí gucsíjo, Galileánczi?

8. I kakda je tou: ka je mí csújemo vſzáki po laſztivnom naſem jeziki, vſterom ſzmo ſze poroudili, gúcsati?

9. Parthi i Medi i Elamitánczi i kí ſztojíjo v-Meſopotámii, v-Judei, i vu Kappadoczii, Pontuſi i A'zii. *Sztv.* 10, 22.

10. Frígii i v-Pámfílii, v-Egyiptomi i vtáli

Líbie pouleg Czirene i príſavczi Rimſzki 'Zidovje i poganye povrnyeni.

11. Cretánczi i Arabiánczi csűjemo je gúcsati znaſimi jezikmi ta velika dela Bo'za.

12. Sztrſznoli ſzo ſze pa vſzi i dvojécsi eden ktomi drűgomi je velo: ka ſcsé tou biti?

13. Drűgi ſzo je pa ſpotali *i* erkli: ka ſzo z-moſtom napunyeni.]

II. 14. Sztojécsi pa Peter ſztimi eden-jſzetimi, prizdigno je gláſz ſzvoj i erkao nyim je: mo'zjé 'Zidovje i ſztojécsi vu Jeru'zálemi vſzi, tou vám znáno bojdi, i vu vűha vzemte ricsí moje.

15. Ár ſzo nej, liki ví ſtímate, eti pijani: ár je trétya vőra dnéva.

16. Nego eto je; ka je povejdano po Joel proroki. *Joel.* 2, 28.

17. I bode vu ſzlejdnyi dnévi (velí Boug:) vő vlijém † od Dűhá mojega na vſze tejlo; i prorokűvali bodo ſzinovje vaſi i †† cserí vaſe, i mladénczi vaſi bodo videjnya vidili, i tim ſztariſſim vaſim bodo ſze ſzenya ſzenyala. † *Dján.* 10, 45. †† *Dján.* 21, 9.

18. I na ſzluge moje i na ſzlu'zbenícze moje vu dnévi oni vő vlijém od Dűhá mojega, i prorokűvali bodo.

19. I dám csűda vu nébi od zgora i znamejnya na zemli zdolaj, krv i ogyen i dína ſzpár.

20. Szuncze ſze preobrné na kmiczo i mejſzecz na krv prvle: liki príde dén Goſzpodnov te veliki i známeníti. *Joel.* 3, 4.

21. I bode, da vſzáki, kí bode zezávao imé Goſzpodnovo, zdr'zí ſze. *Rim.* 10, 13.

22. Mo'zjé Izraelitánczi, poſzlűſajte ete ricsí: Jezuſa Nazarenſzkoga, mo'zá od Bogá, pokázanoga med vami zmocsmí i zcsűdami i znamejnyami, ſtera je vcsíno po nyem Boug na ſzrejdi med vami, liki i ſzamí znáte. *Djáu.* 10, 28.

23. Toga, † fzkoncsanoga tanácsa i naprej fzpoznanya Bo'zega vô dánoga, fzte vzéli po rokáj nepravicsni; i gori ga †† povefzivfi fzte vmourili. † *Luk.* 22, 22. †† *Ján.* 5, 30.

24. Steroga je Boug † gori zbûdo odvézavfi †† bolezni te fzmrti. Liki je i nj bilou mogoucse: ka bi fze od nyé zdr'zao. † *Ján.* 3, 26. †† *'Zolt.* 18, 5. 6.

25. Ar Dávid velí od nyega: † vidio fzam Gofzpodna pred menom vfzefzkoufz; ár mi je †† zdejfzne moje; naj fze ne gyenem. † *'Zolt.* 16, 8. †† *Es.* 50, 8. 9.

26. Záto fze radûje fzrczé moje i vefzelí fze jezik moj: escse pa i tejlo moje bode pocsívalo vu vûpanyi.

27. Kaj ne nihás dûfo mojo vu pekli; niti ne dás tvojemi fzvétomi viditi fzprjhnenyá. *Es.* 53, 8. 10.

28. Znáne fzi mi vcsíno potí 'zítka: napunis me zvefzeljom pred líczom tvojim.

29. Mo'zjé bratje, naj mi bode fzlobodno gúcsati fzrcsnofztyov kvám od pátriárcha Dávida: kaj je mr'u, i pokopan je, i grob nyegov je med nami do etoga dnéva. I *Král.* 2, 10.

30. Prorok záto bodoucsi i znajoucsi, kaj nyemi je Boug fzprífzegov obecsao: ka zfzáda ledevjouv nyegovi pouleg tejla obidí Krifztufa; kí bode fzedo na nyegovom fztouczi. 2 *Sam.* 7, 12. *Kim.* 1, 3.

31. *Eto* naprej vidoucsi, gúcsao je od gori fztanenyá Krifztufovoga; kaj fze ne nihá dûfa nyegova vu pekli; niti tejlo nyegovo ne bode vidilo fzprjhnenyá. *'Zolt.* 16, 10.

32. Toga Jezufa je Boug gori zbûdo: koga fzmo mí vfzi fzvedoczke. *Ivan.* 15, 27.

33. Zdejfznov záto Bo'zov zvífenyi i obecsanye Dûhá fzvétoga vzévfi ad Ocsé, vô je vle-

jao tou: ſtero zdaj ví vidite i csůjete. *Ján.* 1, 4. 5, 31.

34. Ár je nej Dávid ſou gori vu nebéſza. Veli pa ſzám: erkao je Goſzpoud Goſzpoudi mojemi; ſzedi ſzi na dejſzno mojo; *Zolt.* 110, 1.

35. Dokecs polo'zim nepriátele tvoje na podnogaoniczo noug tvoji.

36. Zagvůsno záto znaj vſza hi'za Izraelſzka; kaj ga je Goſzpouda i Kriſztuſa Boug vcsíno toga Jezuſa; ſteroga ſzte ví ráſzpili.

37. Gda bi pa *eto* ſzliſali, prebodnyeni ſzo vſzrczi; i erkli ſzo Petri i tim drůgim Apoſtolom: ka nám je csiniti, mo'zjé bratje? *Ján.* 9, 6.

38. Peter nyim je pa erkao: *povrnte ſze i okrſzti ſze váſz vſzáki vu iméni Jezus Kriſztuſa na odpůſcsanye grejhov; i vzemete dár Důhà ſzvétoga. Mát.* 3, 2.

39. Ár je † vám dáno *tou* obecsanye i ſzinom vaſim i †† vſzejm, ki ſzo dalecs; ſterekoli bode zváo Goſzpodin Boug nas. † *Zak.* 12, 10. †† *Ef.* , 12.

40. I zdrůgimi vnougimi ricsmí je ſzvedocso i opomínao govorécsi: zdr'zte ſze od etoga hůdoga národa.

41. Kí ſzo záto radi gori vzéli rejcs nyegovo; okrſztili ſzo ſze: i pridjáno je tiſzti dén důs okoli tríjezero.

42. I bilí ſzo ſztálni vu návuki Apoſtolov i vu obcsinſztvi, i vu lámanyi krůha, i molitvaj. *Dj.* 20, 7.

43. Preſztráſila ſze je pa vſzáka důſa: ár ſzo vnouga csůda i znamejnya po Apoſtoláj vcsinyena bilá.

44. Vſzi pa ti vôrni ſzo vkůp bilí i vſza ſzo meli obcsinſzka. *Ján.* 4, 32. *Právd.* 15, 14.

45. I ládanya i poíſtva ſzo odávali i razdiljávali ſzo je vſzejm: kak je ſteri potrejbcsino meo.

46. I vſzáki dén ſztálni, edne pámeti, bodoucsi vu czérkvi, i lámavſi krůh po hi'zaj

jemáli ſzo jejſztvino zveſzeljom i ſzprouſztim ſzrczom. *Dján.* 20, 7.

47. Hvalécsi Bogá i majoucsi miloſcso pred czejlim lůſztvom. Goſzpoud je pa prilo'zo vſzáki dén kczérkvi; kí bi ſze zvelicsali. *Dján.* 4, 4.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Te plantavi petlar ozdrávi, 1-11. *II. Petrova drůga predga*, 12-26.

I. 1. Gori ſzta pa sla vkůp vu czérkev Peter i Ivan okoli devéte vôre; *gda ſze* molítvi dr'zíjo.

2. I níki mou'z, † plantavi od utrobe materé ſzvoje bodoucsi, ſze je noſzo: ſteroga ſzo vſzáki dén pred czérkevne dveri dejvali *one*, ſtere ſze zovéjo ſznáj'zne; da bi †† proſzo álmoſtvo od notri idoucsi vu czérkev. † *Dján.* 14, 8. †† *Ivan.* 9, 8.

3. Steri gda bi vido Petra i Ivana idoucsa vu czérkev. proſzo *nyidva* je; *da bi* álmoſtvo vzéo.

4. Na nyega pa poglednovſi Peter z-Ivanom ercsé: glédaj na náj.

5. On je pa kebzůvao na nyidva ſtímajoucsi: ka kaj od nyidva vzeme.

6. Erkao je pa Peter: ſzrebra i zláta nemam: ka pa mám, tou ti dám: vu iméni Jezus Kriſztuſa toga Nazarenſzkoga ſztani gori i hodi. *Dján.* 14, 10.

7. I priavſi ga za dejſzno rókou gori ga je opravo. Preczi ſzo ſze nyemi pa potrdili poplatje i glej'znyi.

8. I gori ſzkocsivſi ſztáo je, i hodo je i ſou je z'nyima vu czérkev, hodécsi i ſzkákajoucsi i hvalécsi Bogá.

9. I vidilo ga je vſze lůſztvo hodécsega i hvalécsega Bogá.

10. I poznali ſzo ga: kaj je té; kí je za álmoſtva *volo* ſzedo pri ti ſznáj'zni dveraj te czérkvi. I napunyeni ſzo ſztrahom i ſzaſzom nad tejm: ſtero ſze je 'znyim zgoudilo.

11. Gda bi ſze pa te ozdrávleni plantav Petra i Ivana dr'zao: vkúp je pribej'zalo knyim vſze lúſztvo na trnáczi, kí ſze zové Salamonov, preſztraſeno. I. *Král.* 6, 3. *Ivan.* 10, 23.

II. 12. Vidoucsi pa Peter odgovorí lúſztvi: mo'zjé Izraelszki, ka ſze csúdijete nad etim; ali ka na náj glédate; liki da bi zlaſztivnov náj mocsjouv, ali pobo'znoſztyov vcsínila etoga hodécsega.

13. Boug Abrahámov i I'zákov i Jákobov, Boug ocsákov naſi je odísco ſziná ſzvojega Jezuſa: ſteroga ſzte ví vroké dáli, i zatájili ſzte ga pred Pilátuſovim líczom; gda bi on ſzoudo, naj ſze odpiſzti. *Vőid.* 3, 15.

14. Ví ſzte pa toga ſzvétoga i praviesnoga zatájili: i proſzili ſzte; naj ſze vám mou'z lúdomorecz darúje. *Mát.* 27, 20.

15 Poglavníka 'zítka ſzte pa vmourili: ſteroga je Boug gori obúdo zmrtvi; koga ſzmo mí ſzvédoczke. *Djáu.* 2, 24. 32.

16. I po vőri nyegovoga iména, etoga, ſteroga vídite i znáte, potrdilo ga je imé nyegovo: i ta vőra, ſtera je po nyem, dála nyemi je eto czejlo zdrávje pred vſzejmi vami.

17. I zdaj, bratje, znám: ka ſzte znezna-noſzti vcsínili; liki i poglavníczke vaſi *1. Kor.* 2. 8.

18. Boug pa, ka je naprej nazvejſzto po vúſztaj vſzej prorokov ſzvoji, *kaj* Kriſztus *more* trpeti, tak je ſzpuno. *Luk.* 24, 44.

19 Povrnte ſze záto i obrnte ſze na vő zbríſzanye grejhov vaſi: naj prído *na váſz* vrejmena raſzládjenyá od lícza Goſzpodnovoga.

20. I poſle vám *toga* naprej predganoga Jezuſa Kriſztuſa, *Dán.* 7, 22. 27.

21. Komi je potrejbno iſztina nébo vzéti notri do vrejmena nazájpoſztavlenyá vſzej *ſztvári*: od ſieri je gúcsao Boug po vûſztaj vſzej ſzvéti ſzvoji prorokov od vekivekouma.

22. Ár je Moj'zes iſztina erkao ocsákom: *kaj proroka pobidi vám Goſzpodin Boug vas zvaſi bratov, liki mené; nyega poſzlûſajte vu vſzem; ka bode vám gúcsao. Pràvd.* 18, 15.

23. Bode pa: *da ſze vſzáka dûſa, ſtera ne bode poſzlûſala proroka onoga, vő ſztrejbi znároda ſzvojega.*

24. Vſzi proroczke pa od Samuela, i potom toga, kíkoli ſzo gúcsali, i ete dní ſzo nazviſcsávali. *Dj.* 2, 17.

25. Ví ſzte ſzinovje prorokov i zákona: ſteroga je zakono Boug naſim ocsákom govorécsi Abrahámi: *i vu ſzemeni tvojem ſze blagoſzlovijo vſzi národi zemlé. Sztv.* 12, 3.

26. Vám je naj prvle Boug gori zbûdo Sziná ſzvojega Jezuſa: i poſzlao ga je; ka bi váſz blagoſzlovo; naj ſze vſzáksi obrné od hûdouh ſzvoji. *Mát.* 15, 25.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Apoſtolſzke M. czérkvi prvo pregányanye, 1-22. *II. Gmajne za Evangyelioma ſzrecsno naprej idejnye, molitev i nyé obcsinſztvo,* 23-37.

I. 1. Gda bi pa onedva *eſcse* gúcsala klûſztvi: prisli ſzo nad nyidva popevje i voj czérkevni vitézov i Szadduczeuske. *Mát.* 27, 65.

2. *Ár* nyim je prouti bilou: ka ſzta klûſztvo vcsíla i nazviſcsávala vu Jezuſovom *iméni* od mrtvi gori ſztanenyé.

3. I na nyidva ſzo vrgli roké, i djáli ſzo nyidva vtemniczo do útra; ár je 'ze vecsér bio.

4. Vnougi pa, kí ſzo csûli tó rejcs, vőrvali ſzo; i vcsinyen je bio racsun mo'zouv okoli pétjezero. *Djân.* 2, 47.

5. Zgoudilo ſze je pa na útro: vkúp ſzo ſze ſzpravili nyihovi poglavníczke i ſztariſſi i piſzácske v-Jeru'zálemi.

6. I Annás víſesnyi pop i Kajaſás i Johannes i Alexander, i; kí ſzo bilí ſzpopovſzkoga roda. *Lúk.* 3, 2.

7. I poſztavivſi je na ſzrejdo, ſzpitávali ſzo je: vu koj moucsi, ali vkom iméni ſzte ví tou vcsínili? *Mát.* 21, 23. *Ivan.* 1, 25.

8. Teda Peter pun Sz. Dúhá ercsé nyim: poglavniczke lúſztva i ſztariſſi Izraela:

9. Csi ſze midva dneſz ſzoudiva za toga volo; ka ſzva zetim nemocsnim cslovekom dobro vcsínila; po kom je ete ozdrávleni: *Ivan.* 10, 32.

10. *Tak* znáno vám bojdi vſzejm i vſzemi lúſztvi i Izraelſzkomi; kaj vu iméni Jezuſa Kriſztuſa toga Nazarenſzkoga, ſteroga ſzte ví rázpili; koteroga je Boug gori zbúdo zmrtvi; vu tiſztoga *iméni* ete ſztojí pred vami zdrav. *Djám.* 3, 15.

11. Téje te kamen zavr'zeni od vász zidárov: té je vcsinyeni na glavícs voglá. *Zolt.* 118, 22. *Mát.* 21, 42.

12. *I nega vdrúgom nikom zvelicsanya; ár niti je nej dáno imé drúgo pod nébom med lidmi; vu kom ſze je nám potrejbno zvelicsati.* Mát. 1. 21. 1. *Tim.* 2, 5. *Iv.* 14, 6.

13. Gda bi pa vidili Petra ſzrcsnoſzt i Ivana i zvedili bi, ka ſzta nevcsena csloveka i prouſzta: csúdivali ſzo ſze, i poznali ſzo nyidva; ka ſzta z-Jezuſom bilá. *Mát.* 4, 18-21. 1. *Kor.* 1. 17.

14. Toga csloveka pa gda bi ga vidili 'znyima ſztojécsega ozdrávlenoga, nikaj ſzo nej meli; ka bi prouti gúcsali.

15. Zapovedali ſzo nyim záto ztanácsnicze vő idti; *i* premetávali ſzo med ſzebom.

16. Govorécsi: ka bomo csiníli ſztejmi lidmí? Ár, kaj je znáno znamejnye po nyíh vcsi-

nyeno vſzejm ſztojécsim vu Jeru'zálemi, je ocsivéſzno, i ne moremo tajiti. *Ivan.* 11, 47.

17. Nego, naj ſze vecs ne razglaſűje med lűdſztvo, trdno ſze nyim poprejtmo: da vecs ne gucsíjo vu tom iméni nikſemi csloveki.

18. I, gda bi je prízvali, zapovedali ſzo nyim: naj czilou ne gucsíjo, niti ne vcsíjo vu Jezuſovom iméni.

19. Peter pa i Ivan odgovorécsa nyim ercséta: jeli je pravicsno pred Bogom vász poſzlűſati bole, liki Bogá, ſzoudite? *Dján.* 5, 29.

20. Àr mí ne moremo; *ka bi ona*, ſztera ſzmo vidili i csűli, ne gúcsali. *Mát.* 11, 4.

21 Oni ſzo ſze pa nyim trdno poprejtili i odpűſztili ſzo je; da ſzo nikaj nej najsli, kakda bi je kaſtigali za volo lűſztva. Àr ſzo vſzi dícsili Bogá nad tejm: ka je vcsinyeno.

22. Àr je vecs ſtirideſzét lejt ſztar bio te cslovik: nad kim je vcsinyeno tou znamejnye zvrácsanyá.

II. 23 Gda bi pa odpűſcseni bilí; sli ſzo *kſzvojim* laſztivnim; nazvejſztili ſzo *nyim;* kakoli ſzo nyim vládniczke popovſzki i ſztariſſi erkli.

24. Oni pa, gda bi csűli, zednov pámetjov ſzo prizdignoli gláſz k-Bougi i erkli: Goſzpodne, tí ſzi Boug, kí ſzi napravo nébo i zémlo i mourje i vſza; ſztera ſzo vu nyih. *Sztv.* 1, 1. *Es.* 37, 16. 17.

25. Kí ſzi po vűſztaj Dávidovi déteta tvojega erkao: zakaj ſzo biſzneli poganye i lűſztvo je miſzlilo zobſztojna? *Zolt.* 2, 1. 2.

26. Priſztoupili ſzo Králove zemelſzki i poglavníczke ſzo vkűp ſzprisli prouti Goſzpodni i prouti Kriſztuſi nyegovomi.

27. Àr ſzo vkűp ſzprisli zaiſztino prouti ſzvétomi Színi tvojemi Jezuſi, ſteroga ſzi namazao. Herodes i Pontius Pilátus ſzpoganmi i zlűſztvom Izraelſzkim, *Ivan.* 11, 47. *Lűk.* 23, 12.

28. Csiniti *ona*, ka je tvoja rouka i tvoj tanács naprej szkoncsao; naj sze zgodíjo.

29. I zdaj, Goszpodne, zgledni sze na prityé nyihovo: i dáj szlugom tvojim vszákov szrcsnoszty ov gúcsati rejcs tvojo.

30. Na eto ftégni vő rokou tvojo: naj sze zvracsűvanya i znamejnya i csűda godíjo po iméni szvétoga Sziná tvojega Jezusa.

31. I, gda bi molili oni, genolo sze je meszto; vkom szo bilí vkűp szprávleni: i napunyeni szo vszi sz-szvétim Dűhom; i gúcsali szo rejcs Bo'zo szrcsnoszty ov. *Dj.* 16, 26.

32. Te vno'zine pa ti vőrvajoucsi je bilou *edno* szrczé i edna dűsa: i nisese je kaj poszítva szvojega *za* laszt ivno biti nej pravo; nego szo nyim vsza obcsinszka bilá. *Ján.* 1, 14. 2, 44.

33. I zvelikov mocsjouv szo dávali szvedouszt vo Apoftolje od gori sztanenyá Goszpodna Jezusa: i velika milosesa je bíla nad vszejmi nyimi. *Dj.* 1, 22. 2, 24.

34. Ár niti je nej bio potreboucsi sto med nyimi. Ár, kíkoli szo meli nyive ali hi'zo, oudali szo je i czejno ti odáni szo prinesli.

35. I polo'zili szo jo knogám Apostolov: razdiljávala sze je pa vszákszemi; likí je sto potrejbcsino meo. *Právd.* 15, 11. *Es.* 58, 7.

36. Josef pa, zdenyeni od Apostolov Barnabás (stero je razklajeno, szin obeszeljá) Levíta, na rod gledoucs Czipriánecz,

37. Meo je edno nyivo, oudao jo je, i prinesao je pejne'ze, i polo'zo je je knogám Apostolov.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Anániás z'zenov vrét, za volo lá'zi, merjé, 1-11. *Apostolje vnouga csűda csinijo,* 12-17. *III. V temniczo djáne Boug oszlobodi,* 18-24. *IV. Drugoucs zgrábleni sze zbicsűjo i odpiszt ijo,* 25-42.

I. 1. Níki mou'z pa po iméni Anániás fz-Safirov 'zenov fzvojov je oudao ládanye *fzvoje.*

2. I kraj je vzéo od czejne znányom fzvoje 'zené: i prinefzécsi níkfi táo, djáo gaje k Apoftolovim nogám. *Djánya.* 4, 37.

3. Ercsé pa Peter: Anániás, zakaj je napuno Satan fzrczé tvoje; da bi lagao fzvétomi Dühi i odvrno od czejne te nyive? *Ivan.* 13, 2.

4. Jeli, da bi ofztánola, ne bi tebi ofztánola; i odána vu tvojoj oblácfzti je bíla? Zakaj fzi gori djáo vu fzrczi tvojem eto delo? Nej fzi lagao lidém; nego Bougi.

5. Szlífavfi pa Anániás ete ricsí, *doli* fzpadnovfi, *vő je pűfzto dűfo:* i vcsinyeni je fztrájh veliki nad vfzejmi; kí fzo eta csűli. *Lűk.* 1, 61. 7, 16.

6 Gori fzo pa fztanoli mladénczi, vkűp fzo ga zagrnoli: i vő fzo ga odnefzli i pokopali fzo ga.

7. Prigoudilo fze je pa, liki po trí vőre csafzi: prisla je notri i 'zena nyegova neznajoucsa; ka fze je zgoudilo.

8. Odgouvoro je pa nyej Peter: povej mi, csi fzta za teliko to nyivo tá dalá? Ona pa velí: kapa, za teliko.

9 Peter ji pa ercsé: kaj je, ka fzta fze *tak* zglíhala vu fzkűsávanyi Dűhá Gofzpodnovoga? Ovo nogé oni, kí fzo pokopali mo'zá tvojega, fzo pred dverami, i tebé bodo vő nefzli.

10. Szpádnola je pa preczi knogám nyegovim, i vő je pifztíla dűfo. Notri idoucsi pa mladénczi najsli fzo jo mrtvo: i vő fzo jo nefzli i pokopali fzo jo pouleg nyé mo'zá.

11. I pofztano je veliki fztrájh nad czejlov gmajnov i nad vfzejmi: kí fzo eta csűli.

II. 12. Po rokáj pa Apoftolov fzo vcsinyena znamejnya i csűda med lűfztvom vnouga: (i

bilí ſzo edne pámeti vſzi vu trnáczi Salamonovom.) 1. *Král.* 6, 3. *Ivan.* 10, 23.

13. Ti drügi ſze je pa niſcse nej ſzmeo knyim pridrů'ziti: nego je je zvisávalo lůſztvo.

14. Bole ſzo ſze pa prilagali, vôrvajoucsi Goſzpodni, vno'zina mo'zouv i 'zén,

15. Tak: da ſzo na vilicze vô noſzili te nemocsne í dejvali ſzo je vu ſtampete i poſztele; naj pridoucsega Petra li ſzencza obſzencza ſteroga 'znyíh. *Ivan.* 14, 12. *Dján.* 19, 1.

16. Vkůp je pa ſzprihájala i ta vno'zina okouli bodoucsi mejſzt vu Jeru'zálem neſzécsi nemocsne i mantráne od necsíſzti důhouv; kí ſzo vſzi ózdravili.

III. 17. Gori je pa ſztano te víſesnyi pop i vſzi, ki ſzo 'znyim bili (zonoga, ſtero je Szadduczeuſov, jeretinſztva,) napunyeni ſzo zadomeſcsávanyem.

18. I vrgli ſzo roké ſzvoje na Apoſtole i djáli ſzo je vu obcsinſzko temniczo.

19. Angyeo Goſzpodnov je pa vnocsi oudpro dveri te temnicze; i, gda bi je vô pelao, ercsé nyim: *Dj.* 12, 7.

20. Idite i ſztojécsi gúcste vu czérkvi lůſztvi vſze ricsí toga 'zítka.

21. Oni pa, *gda bi eto* csůli, notri ſzo sli vgojdno rano vu czérkev i vcsíli ſzo. Pridoucsi pa te víſesnyi pop, i kí ſzo 'znyim bilí, vkůp ſzo prízvali tanács i vſze ſztariſſe ſzinouv Izraelſzki: i poſzlali ſzo vu temniczo; da bi je naprej pripelali. *Dján.* 4, 5.

22. Hlápczi pa odidoucsi, nej ſzo je najsli vu temniczi: povrnoli ſzo ſze pa i nazvejſztili ſzo.

23. Govorécsi: kaj iſztina temniczo ſzmo najsli zaprto vu vſzoj pokojnoſzti i varivácse vinej ſztojécse pred dverami; gda ſzmo jo pa oudprili, notri ſzmo nikoga nej najsli. *Djáu.* 12, 6.

24. Gda bi pa csůli ricsí ete: i víſesnyi pop i voj czérkevni vitézov i vládniczke popovſzki zadrgávali ſzo *ſze* od nyih, ka bode ztoga.

IV. 25. Pridoucsi pa nikák, nazvejſzto nyim je govorécsi: kaj ovo, ti mo'zjé, ſtere ſzte vu temniczo djáli, ſzo vu czérkvi ſztojécsi i vucsécsi lůſztvo.

26. Teda ide voj vitézov zhlápczmi: pelao je je nej ſz-ſzilov, (ár ſzo ſze bojali lůſztva, naj je ne kamenůje.)

27. Gda bi je pa pripelao: poſztavili ſzo je vu tanácsi. I pítao je je víſesnyi pop.

28. Govorécsi: nej ſzmo vám zapouvidjov zapovedali; naj ne vcsíte vu iméni etom? i ovo napunili ſzte Jeru'zálem znávukom vaſim; i ſcséte na náſz pripelati etoga csloveka krv. *Mát.* 27, 25.

29. Odgovorécsi pa Peter i Apoſtolje ercséjo: *bole trbej Bogá bougati, kako lidi. Dan.* 6, 10.

30. Boug ocsákov naſi je gori zbůdo Jezuſa: ſteroga ſzte ví vmourili povejſzivſi ga na drejvo.

31. Toga je Boug na poglavnika i zvelicsitela zvíſzo zdejſznov ſzvojov: naj dá povrnenyé Izraeli i odpůſcsanye grejhov.

32. I mí ſzmo etoga ſzvedoczke zetimi ricsmí: *pouleg toga* pa i ſzvéti Důjh tůdi, ſteroga je dáo Boug *tejm;* kí ga bougajo. *Lůk.* 24, 47. *'Zid.* 2, 10.

33. Oni pa *eto* ſzlíſavſi, pre'zágani ſzo: i ſteli ſzo je vmoriti.

34. Gori ſztanovſi pa níki Farizeus vu tanácsi po iméni Gamáliel právdevucsiteo, poſteni pred vſzejm lůſztvom, zapovedo je: naj edno malo vő pelajo Apoſtole. *Dján.* 22, 3.

35. I erkao nyim je: mo'zjé Izraelſzki, pazite na ſzébe za volo eti lůdi; ka vám je csiniti?

36. Ár pred tejmi dnévi je ſztano Theudás govorécsi ſzebé koga biti: kſteromi ſze je pridrůzo veliki racsun mo'zouv okoli ſtiriſztou; kí

je prejſao; i vſzi, kí ſzo ſze knyemi privrgli, ſzo raztepeni i vcsinyeni ſzo na nikoj.

37. Po tom je ſztano Júdas Galileánſzki, vu dnévi ſzpisůvanya; i obrno je poredno lůſztva za ſzebom: i on je prejſao, i vſzi, kí ſzo ga naſzledůvali, ſzo ſze raztepli.

38. I zdaj, velim vám, odſztoupte od tej lůdi i nihájte je. Ár, csi je zlůdi té tanács, ali tou delo, razvé'ze ſze: *Mát.* 15, 13.

39. Csi je pa z-Bogá: ne morete je razvézati; naj ſze kak prouti Bougi bojuvajoucsi ne najdete. *Dj.* 9, 5.

40. Bougali ſzo ga pa: i prizovéjo Apoſtole; zbíjejo je *i* zapovejo nyim, naj vecs ne gucsíjo vu Jezuſovom iméni; i odpůſztili ſzo je. *Ján.* 12, 19.

41. Oni ſzo pa vő sli od lícza ſzprávicsa radůvali ſzo ſze, ka ſzo za imé nyegovo vrejdni preſtímani; kí bi nepoſtůvani bilí. *Mát.* 5, 10. *Jak.* 1, 2.

42. I nej ſzo hejnyali vſzáki dén vu czérkvi i po hi'zaj vcsiti i nazvicsávati Jezus Kriſztuſa.

SÉSZTI (VI) TÁO.

I. Szeden Diakonuſov ſze odebré, 1-7. *II. Stevan Sz. Dühom napunyeni csůda csini, ſlůka ſze i pred tanácsom ſze tou'zi*, 8-15.

I. 1, Vu oni dnévi pa, gda bi ſze vucseníczke povnou'zali, vcsinyeno je mrmranye Grkov prouti 'Zidovom: ka ſzo zametávali vu vſzakdenésnyoj ſzlů'zbi nyihove vdovicze.

2. Tidvanájſzet ji pa prizové to vno'zino vucseníkov *i* ercséjo: nej je vugodno; ka bi mí tá niháli rejcs Bo'zo i ſzlů'zili ſztolom.

3. Glédajte záto bratje: da zíſcsete zvász ſzeden mo'zouv *dobroga* ſzvedouſztva, pune Dühá

ſzvétoga. i modrouſzti; ſtere poſztávimo na eto potrejbesino. *Vőia.* 18, 21. 1. *Tim.* 3, 7.

4. Mí pa vmolítvi i vſzlűžbi te rejcsi obſztojímo.

5. I priétna je bíla eta rejcs pred vſzov vno'zinov. I odébrali ſzo Stevana, mo'zá punoga vőre i Dűhá ſzvétoga, i † Filippa, i Procho-ra, i Nikánora i Tímona i Parména i kvőri obrnyenoga Antiochuskoga †† Mikloſa. † *Dján.* 8, 5 †† *Oz.* 2, 15.

6. Té ſzo poſztavili pred Apoſtole: i molécsi djáli ſzo na nyé roké *ſzvoje.*

7. I rejcs Bo'za je ráſzla: i napunyávao ſze je racsun vucseníkov vu Jeru'zálemi jáko. I vnogo popovſzkoga réda lűſztva je pokornoga bilou vőri.

* *Epiſt. na Sz. Stevana dén.*

II. 8. Stevan pa, pun vőre i moucsi, csinio je csűda i znamejnya velika med lűſztvom.

9. Gori ſzo pa ſztanoli níki zſzpráviſcsa; ſtero ſze zové Libertínuſov i Czirineuſov i Alexandriánczov, i oni, kí ſzo z-Czilíczie i A'zie, ſtűkavſi ſze ſz Stevanom.

10. I nej ſzo mogli prouti ſztánoti modrouſzti i Dűhi; ſzkim je gúcsao.

11. Teda ſzo podvrgli mo'zé govorécse: csűli ſzmo ga; ka je prokletne ricsí gúcsao prouti Moj'zeſi i Bougi.

12. I nadignoli ſzo lűſztvo i ſztariſſe i piſzácse, i priſztoupivſi vtrgnoli ſzo ga i pelali ſzo ga vu tanács.

13. I poſztavili ſzo kríve ſzvedoke govorécse: ete csłovik ne hejnya ricsí prokletne gúcsati prouti etomi ſzvétomi meſzti i právdi.

14. Ár ſzmo ga csűli gucsécsega: kaj te Nazarenſzki Jezus potere eto meſzto i preminé návade; ſtere nám je dáo Moj'zes. *Mát.* 24, 2.

15. I na nyega ſzo glédali vſzi; kí ſzo vu tanácsi ſzédeli: i vidili ſzo lícze nyegovo; liki lícze *kákſega* angyela. 2. *Sam.* 14, 17.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

Stevanova I. predga, 1-53. *II. Szmrt*, 54-60.

I. 1. Erkao je pa te víſesnyi pop: jeli ſze eta tak májo?

2. On je pa erkao: mo'zjé bratje i ocseve, poſzlůſajte. Boug díke ſze je ſzkázao ocsi naſemi Ábrahámi bodoucsemi vu Meſopotámii prvle; liki je prebívao vu Cháráni. *Sztv.* 11, 31.

3. I erkao nyemi je: idi vő ztvoje zemlé i ztvoje rodbine, ino idi vu zemlo, ſtero ti poká'zem. *Sztv.* 12, 1.

4. Teda vő idoucsi zemlé Chaldeánſzke prebívao je vu Cháráni. I od tiſztecz po ſzmrti ocsé nyegovoga prineſzao ga je vu eto zemlo: vu ſteroj ví zdaj prebívate.

5. I nej nyemi je dáo őrocsíne vu nyej ni eden † ſztopáj: nego nyemi je †† obecsao; ka nyemi jo dá na ládanye i ſzemeni nyegovomi po nyem; gda je eſcse nej meo ſziná. † *Pravd.* 2, 5. †† *Sztv.* 12, 7.

6. Etak je pa gúcsao Boug: ka bode ſzemen nyegovo tűko vu lűczkoj zemli; i pod ſzlů'zbo je vr'zejo, i hűdou bodo 'znyim csiníli ſtiriſztou lejt. *Sztv.* 15, 13. 16.

7. Ali *tiſzto* lűſztvo, ſteromi bodo ſzlů'zili, bom jaſz ſzoudo, velí Boug. I po tom bodo vő ſli, i ſzlů'zili bodo meni na etom meſzti. *Vőid.* 3, 12.

8. I dáo nyemi je zákon † obrizávanya. Ité je poroudo †† I'zaáka i obrezao ga je na ouſzmi dén, i I'zaák ††† Jákoba, i Jákob * dvanájſzet patriárke. † *Sztv.* 17. 10. †† *Sztv.* 21, 2. ††† *Sztv.* 25, 26. * *Sztv.* 29, 31. 30. 5. 35, 5.

9. I pátriárke nevoſcséni bodoucsi oudali ſzo Jo'zefa vu Egyiptom. Ali Boug je bio 'znyim:

10. I ofzloubodo ga je zevſzej nevoul nyegovi: i dáo nyemi je miloſcso i modrouſzt pred Farao Królom Egyiptomſzkim; i poſztavo ga je voja nad Egyiptomom i czejlov hi'zov ſzvojov. *Sztv.* 41, 40.

11. Priſao je pa glád na czejlo zemlo Egyiptomſzko i Kánaánſzko, i velika nevola: i nej ſzo najsli hráno ocseve naſi. *Sztv.* 41, 54.

12. Gda bi pa csůo Jákob; ka je ſzilje vu Egyiptomi: vő je poſzlao ocseve naſe oprvics. *Sztv.* 42, 1.

13. I ob drůgim ſzpoznao ſze je Jo'zef od bratov ſzvoji i ocsiveſzni je poſztano Farao Králi národ Jo'zefov. *Sztv.* 45, 4.

14. Poſzlao je pa Jo'zef *i* prízvao je ocso ſzvojega Jákoba i vſzo rodbino nyegovo ſzedemdeſzét i pét důs. *Sztv.* 46, 27.

15. Doli je pa ſou Jákob vu Egyiptom i mr'u je on i naſi ocseve.

16. I prejk ſzo prineſeni vu Sichem i polo'zeniſzo vu grob: ſteroga je kůpo Àbrahám zczejnom ſzrebra od ſzinouv Emorra, ocsé Sichemovoga. *Sztv.* 50, 13.

17. Gda ſze je pa pribli'závalo vrejmen obecsanya; ſtero je priſzégno Boug Àbrahámi: raſzlo je lůſztvo i povnou'zalo ſze je vu Egyiptomi; *Vőid.* 1, 7.

18. Dokecs je nej ſztano drůgi krao; kí je nej znao Jo'zefa. *Vőid.* 1, 22.

19. Té je zjálnoſztyom na nyé vzéo nas národ: *i* hůdou je meo ocse naſe tou csinécsi; da ſzo mogli ſzvojo decsiczo vő dejvati; naj ne 'zivé.

20. Vu ſterom vrejmeni ſze je poroudo Moj'zes: i vugoden je bio Bougi; kí je hrányeni trí mejſzecze vu hi'zi ocsé ſzvojega. *Vőid.* 2, 2.

21. Vô djánoga je pa gori vzéla csí Faraova: i gori ga je hránila ſzebi za ſziná. *Vôid.* 2, 10.

22. I vucsen je Moj'zes na vſzo modrouſzt Egyiptánczov. Bio je pa zmo'zen vu ricséjh i vu delai. *Lûk.* 24, 19.

23. Gda bi pa ſtirideſzét lejt vrejmena ſztar bio: prisło nyemi je vſzrczé; ka bi pogledno brate ſzvoje ſziní Izraelſzke. *Vôid,* 2, 11. *'Zid.* 11, 23.

24 I vidoucsi níkoga nepravicsno trpeti, bráno ga je: i vcsíno je zadomeſcsanyé tomi nepravicsno trpécsemi *doli* pobivſi Egyiptáncza.

25 Stímao je pa; kaj razmijo bratje nyegovi; kaj nyim Boug dá oſzlobodjenyé po nyegovoj rouki: oni ſzo pa nej razmeli.

26. Na drûgi dén ſze je pa *pá* ſzkázao nyim nyeſkajoucsim, i ſzprávlao je je na mér govorécsi: mo'zjé, bratje ſzte ſzi; zakaj csiníte kriviczo edendrûgomi? *Vôid.* 2, 13.

27. Té pa, kí je kriviczo csinio blí'znyemi, ga je kraj ſzûno govorécsi: ſto te je poſztavo poglavníka i ſzodcza nad nami? *Vôid.* 2, 14.

28. Jeli i mené ſcsés bujti: liki ſzi bujo vcsera Egyiptáncza?

29. Pobegno je záto Moj'zes na eto rejcs; i vcsinyen je tûhénecz vu Midiánſzkoj zemli; gde je porodo dvá ſziná, *Vôid.* 2, 25. *'Zid* 11, 27.

30. I, gda bi ſze ſzpunilo ſtirideſzét lejt, ſzkázao ſze je nyemi vu pûſcsávi goré Sinajſzke angyeo Goſzpodnov vu ſcsípka ognyenom plámni. *Vôid.* 3, 2.

31. Moj zes pa vidoucsi, csûdivao ſze je nad videjnyem. Gda bi pa on bli'ze ſou glédat; vcsinyen je gláſz Goſzpodnov knyemi:

32. Jaſz ſzam † Boug ocsév tvoji, Boug Ábrahámov, i Boug I'zaákov, i Boug Jákobov. Preſztraſivſi ſze †† pa Moj'zes nej je ſzmeo na nyega glédati. † *Vôid.* 3, 6. †† *'Zid.* 12, 21.

33. Erkao nyemi je pa Goſzpoud: odvé'zi csrejvle noug tvoji; ár meſzto, na ſterom ſztojís, je ſzvéta zemla. *Joſ.* 5, 16.

34. Vidoucs ſzam vido nevolo lűſztva mojega vu Egyiptomi, i zdihávanye nyihovo ſzam csűo; i doli ſzam priſao, naj je oſzlobodim. I zdaj hodi i poslem te vu Egyiptom. *'Zolt.* 34, 7. 18.

35. Toga Moj'zeſa, ſteroga ſzo zatájili erkoucsi: ſto te je poſztavo poglavníka i ſzodcza? toga je Boug poglavníka i oſzloboditela poſzlao po rouki angyelſzkoj, kí ſze je nyemi ſzkázao vu ſcsípki.

36. Toté je je vő ſzpelao csinécsi csűda i znamejnya vu zemli Egyiptomſzkoj i vu erdécsem mourji i vu pűſcsávi ſtirideſzét lejt. *Vőid.* 7, 20. i. *t. n.* 14, 22.

37. Tou je *tiſzti* Moj'zes; kí je pravo ſzinom Izraelſzkim: *Proroka † vám pobidi Goſzpodin Boug vas zbrátov vaſi, liki mené; tiſztoga poſzlűſajte.* † *Právd.* 18, 15. †† *Mát.* 17, 5.

38. Té je; kí je bio vu ſzpráviſcsi vu pűſcsávi z-Angyelom; kí nyemi je gúcsao na gori Sinajſzkoj i ocsém naſim: kí je vzéo 'zíve ricsíh; da bi je nám dáo. *Vőid.* 19, 3 *Gal.* 3, 19.

39. Komi ſzo nej ſteli pokorni biti ocseve naſi: nego ſzo ga odvrgli i obrnoli ſzo ſze ſzrczom ſzvojim vu Egyiptom. *Ez.* 20, 13. I *Kor.* 10, 7.

40. Govorécsi Aroni: napravi nám Bogé; kí bodo pred nami hodili. Ár Moj'zeſi tiſztomi, kí náſz je ſzpelao z-Egyiptomſzke zemlé, neznamo, ka ſze nyemi je zgoudilo. *Vőid.* 32, 1.

41. I napravili ſzo tele vu dnévi oni: i pripelali ſzo áldov tomi bolvani; i veſzelíli ſzo ſze vu delaj rouk ſzvoji.

42. Obrno ſze je pa Boug, i dáo je je: da bi ſzlű'zili † vojſzki nebeſzkoj; liki je píſzano vu proroczki knigaj ††: jeli ſzte mi zarejzana

i vusgána áldůvali ſtirideſzét lejt vu půſcsávi, hi'za Izraelſzka? † *Právd.* 17, 3. †† *Am.* 5, 25.

43. I gori ſzte vzéli † ſator Móloka i †† zvejzdo Bogá vaſega Remfana, te kejpe, ſtere ſzte ſzi napravili; da bi je molili. Záto prejk váſz zoſzelim zovkraj Babilona. † *Lev.* 18, 21. †† *Jer.* 32, 35.

44. Sator ſzvedouſztva je *pa* bio *pri* ocsáki naſi vu půſcsávi: liki je zrendelůvao, kí je Moj'zeſi gúcsao; ka bi ga napravo poule forme, ſtero je vido. *Vőid.* 25, 40. *'Zid.* 8, 5.

45. Steroga ſzo i nótri pelali gori ga vzévſi ocseve naſi z Jezuſom vu pogányſzko ládanye; ſtere je vő zgono Boug od lícza ocsév naſi notri do Dávidovi dnévov. *Joſ* 3, 14.

46. Kí je † najſao pred Bogom miloſcso: i proſzo je; da bi †† naiſao ſator Jákobovomi Bougi. † 1 *Sam.* 16, 1. †† 2 *Sam.* 7, 1.

47. Salamón nyemi je pa hi'zo poczimprao. 1 *Král.* 6, 1.

48. Ali te † náj víſesnyi vu zrokami naprávleni czérkváj ne prebíva; liki †† prorok právi: † 1 *Král.* 8, 27. †† *Es.* 66, 1.

49. Néba je meni královſzki ſztolecz; zemla pa podnogáonicza noug moji. Kákſo hi'zo bodete mi czimprali, velí Goſzpoud. Ali ſtero je meſzto pocsívanya mojega?

50. Nej je rouka moja naprávila eta vſza?

51. Trdnoga Sinyeka i neobrejzanoga ſzrczá i vůjh, ví vſzigdár ſzvétomi Dúhi prouti ſztojíte: liki ocseve vaſi, *tak* i ví. *Vőid.* 32, 9. *Jer.* 6, 10.

52. Steroga prorokov ſzo nej preganyali ocseve vaſi? i vmourili ſzo je; ki ſzo naprej nazviſcsávali od priſeſztyá toga pravicsnoga; ſteroga ſzte zdaj ví odávczi i lůdomorczi vcsinyeni. *Mát.* 23, 34.

53. Kí ſzte vzéli právdo vu rédi angyelov: i nej ſzte jo zdr'zali. *Vőid.* 20, 1. *Gal.* 3, 19.

II. 54. Gda bi pa eta csűli: pre'zagala ſzo ſze nyim ſzrczá, i skrípali ſzo zobmí na nyega. *Ján.* 5, 33.

55. *On* pa pun bodoucsi Dűhá ſzvétoga, gda bi vu nébo glédao, vido je díko Bo'zo i Jezuſa ſztojécsega na deſzniczi Bo'zoj. *Iv.* 16, 19. 1. *Petr.* 3, 22.

56. I ercsé: ovo, vídim nebéſza odprta i Szináa cslovecsega ſztojécsega na deſzniczi Bo'zoj.

57. Kricsécsi pa zvelikim gláſzom zateknoli ſzo vűha ſzvoja: i ſzűnoli ſzo ſze zednim 'zlakom na nyega. *Ján.* 22, 20.

58. I, gda bi ga zmeſzta vő vrgli, kamenűvali ſzo ga. I ſzvedoczke ſzo doli djáli gvant ſzvoj knogám *ednoga* mladéncza: kí ſze je Saulus zváo. *'Zid.* 11, 37.

59. I kamenűvali ſzo Stevana, zezávajoucsega i govorécsega: Goſzpon Jezus! vzemi kſzebi dűjh moj. *'Zolt.* 31, 6. *Lűk.* 23, 46.

60. Pokleknovſi pa na koulina, kricsao je zvelikim gláſzom; Goſzpodne, † ne poſztavi †† nyim *pred nyéh* ete grejh. I, gda bi tou erkao, ††† záſzpao je.] † *Lűk.* 23, 34. †† *'Zolt.* 90. 8, ††† *Ivan.* 11, 11.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. Po pregányanyi ſze vucseniczke raztepéjo, 1-4. II. Filip, Peter i Ivan prejdgajo vu Samárii, 5-25. III. Kandaczeske kralicze kamurnik ſze okrſzti, 26-40.

I. 1. Saulus je pa privolo knyegovőmi vmárjanyi. Vcsinyeno je pa vu onom dnévi veliko pregányanye prouti ſzpráviſcsi; ſztero je bilo v-Jeru'zálemi: i vſzi ſzo razísli po dr'zé-

laj Judee i Samárie zvún Apoſtolov. *Dján.* 7, 58. 11, 19.

2. Poránili ſzo pa Stevana mo'zjé pobo'zni: i jáko ſzo ſze plakali nad nyim. *Sztv.* 23, 2. 50, 10. 2 *Sam.* 3, 31. *Mát.* 14, 12.

3. Saùlus je pa opûſcsávao ſzpráviſcse od hi-'ze do hi'ze idoucsi, i vlicsécsi mo'zé i 'zene, metao je je vu temniczo. *Dján.* 9, 1. 1. *Tim.* 1, 13.

4. Kí ſzo záto razísli: okouli hodécsi gláſzili ſzo rejcs Bo'zo. *Mát.* 10, 23.

II. 5. Filip pa, pridoucsi vu meſzto Samárie, predgao nyim je Kriſztuſa. *Dján.* 6, 5.

6. Lûſztvo je pa zednákov pámetjov poſzlûſalo *ona:* ſtera ſzo od Filippa právlena: gda bi csûli i vidili znamejnya, ſtera je csinio.

7. Àr vnougi imajoucsi necsíſzte dûhé kricsécsi zvelikim gláſzom ſzo vô sli: vnougi pa 'zlakom vdárjeni i plantavi ſzo ozdravili.

8. I vosinyena je radoſzt velika vu meſzti onom.

9. Bio je pa neki mou'z po iméni Símon: kí je pred temtoga vu *onom* meſzti csalejro i noro lûſztvo Samárie govorécsi; ka je on nikák veliki. *Dján.* 13, 6.

10 Na toga ſzo pazili vſzi od máloga notri do velikoga govorécsi: ete je ta velika moucs Bo'za.

11. Pazili ſzó pa na nyega *záto;* ár je je poredno vrejmena zcsalaríov noro. *Mát.* 24, 24. 2. *Theſ.* 2, 9.

12. Gda bí pa vôrvali Filipi nazviſcsávajoucsemi Evangyeliom od králeſztva Bo'zega i iména Jezus Kriſztuſovoga: okrſztili ſzo ſze mo-'zje i 'zene.

13. Alii Simon je vôrvao: i okrſztseni dr'zao ſze je Filipa: i vidoucsi, ka ſze znamejnya i mocsí velike godíjo, ſztrſzno ſze je.

14 Gda bi pa csûli Apoſtolje; kí ſzo bilí v-Jeru'zálemi; ka je notri vzéla Samária rejcs Bo'zo: poſzlali ſzo knyim Petra i Ivana.

15. Steriva doli idoucsa molila ſzta za nyé; da bi vzéli Dûhá ſzvétoga.

16. (Ár je *eſcse* na nikoga nyíh nej ſzpadno: nego ſzamo ſzo okrſztseni bilí vu iméni Goſzpon Jezuſa.) *Djân.* 19, 2.

17. Teda ſzta djála roké na nyé, i vzéli ſzo Dûhá ſzvétoga. *Djân.* 6, 6. 13, 3. 1. *Tim.* 4, 14.

18. Gda bi pa Símon vido; kaj ſze po dejvanyi Apoſtolſzki rouk ſzvéti Dûjh dáva: ponûjao nyim je pejneze.

19. Govorécsi: dájte i meni tou oblâſzt; da, na kogakoli polo'zim roké, vzeme Dûhá ſzvétoga.

20. Peter nyemi pa ercsé: ſzrebro tvoje *ti* naj ſztebom bode na pogibelnoſzt; kaj ſtímas, ka ſze Bo'zi dár za pejneze láda. *Mát.* 10, 8.

21. Nemas tí tála niti ſorſa vu etoj rejcsi: ár je tvoje ſzrczé nej ednáko pred Bogom.

22. Povrni ſze záto od ete tvoje hûdoube i moli Bogá; csi ſze ti kak odpiſztí ſzrczá tvojega mislejnye.

23. Ár te vídim: ka ſzi vu britkoſzti 'zúcsa i nepraviesnoſzti vezali. *Právd.* 29, 18. 1. *Král.* 21, 20.

24. Odgovorécsi pa Símon ercsé: molte ſzo ví za méne k-Goſzpodni; naj nikaj ne príde na mé *ztóga;* ſtera ſzte pravili. *Vőid.* 9, 28.

25. Oni záto, gda bi ſzvedocsili i gúcsali rejcs Goſzpodnovo, povrnoli ſzo ſze v-Jeru'zálem; i nazviscsávali ſzo Evangyeliom po vnougi Samaritánſzki veſzniczaj.

III. 26. Gúcsao je pa angyeo Goſzpodnov Filipi govorécsi: ſztani gori i idi kpodnévi na pout; ſtera doli ide od Jeru'zálema v-Gázo; tá je pûſzta.

27. I gori vſztanovſi ſou je. I ovo *eden* mou'z Csrnkavecz vkopleni i Kandaczeſe, Csrnkavczov Kralícze, kamurnik; kí je bio *poſztávleni* nad vſzejmi nyé kincsi, priſao je *Bogá* molit v Jeru'zálem. 1. *Král.* 8, 41. *Ivan.* 12, 20.

28. I zu nazáj povrnenyej bodoucsi i ſzedécsi na kouli ſzvoji ſteo je E'zaiás proroka.

29. Erkao je pa Dűjh Filipi: priſztoupi i pridrű'zi ſze ktejm koulam.

30. Pribej'zavſi pa Filip csűo ga je; kaj je ſteo E'zaiás proroka i ercsé: jeli razmis, ka ſtés?

31. On pa ercsé: kak bi mogao, nego csi bi mi ſto kázao? I zváo je Filipa: ka bi gori ſou i knyemi bi ſzi ſzeo.

32. Tao pa toga píſzma, ſtero je ſteo, je ete bio: liki ovcza na zarizávanye, je pelani; i liki ágnecz pred brijácsom ſzvojim neglaſzni, tak je nej oudpro vűſzt ſzvoji. *Es.* 53, 7.

33. Vu nyegovoj poníznoſzti je zvíſena ſzoudba nyegova: rod pa nyegov ſto povej vő? Ar ſze vzeme od zemlé 'zítek nyegov.

34. Odgovorécsi pa Kamurnik Filipi ercsé: proſzim te, od koga právi tou prorok? od ſzébe; ali od koga drűgoga?

35. Odpré pa Filip vűſzta ſzvoja: i zacsnovſi od toga píſzma nazviſcsávao nyemi je Jezuſa. *Lűk.* 24, 45.

36. Gda bi pa sli po pouti; prisli ſzo knikſoj vodi; i ercsé kamurnik: ovo je voda; ſto mi prepovej; naj ſze ne okrſztim? *Dján.* 10, 47.

37. Ercsé pa Filip: csi vőrjes zevſzega ſzrczá; more biti. Odgovorécsi pa ercsé: vőrjem, kaj je Jezus Kriſztus Szin Bo'zi. *Mát.* 16, 16.

38. I zapovedao je poſztánoti koulam. I doli ſzta sla obá vu vodou, i Filip i Kamurnik; i okrſzto ga je.

39. Gda bi pa vő sla zvodé: Dűjh Goſzpodnov je vneſzao Filipa; i nej ga je vido vecs te

kamurnik. Sou je pa po pouti ſzvojoj zradoſztyom.

40. Filip je pa nájdeni vu † Azoti: i okouli hodécsi nazviſcsávao je Evangyeliom vſzejm mejſztam: dokecs je priſao vu †† Czezário. † *Ivan.* 11, 12. †† *Dján.* 10, 1.

DEVÉTI (IX.) TÁO.

I. Kriſztus ſze zká'ze Sauluſi, koga Ánániás okrſzti, 1-19. *Sauluſa v- Damaskuſi i v-Jeru'zálemi pregányajo,* 20-31. *III. Peter Eneáſa zvrácsi, Tabitho pa o'zivi,* 32-43.

I. 1. Saulus pa eſcse † píhavſi prityé i lůdomorſztvo na †† vucseníke Goſzpodnove, odidoucsi kvíſesnyemi popi † *Dján.* 8, 3. 22, 4. †† *Dján.* 11, 26.

2. Proſzo je od nyega liſztí vu Damaskus kſzpráviſcsam: kaj, csi bi koga naiſao, kí bi té pouti bilí, mo'zé i 'zene, zvézane bi pelao v-Jeru'zálem. 2. *Kor.* 11, 32.

3. Zgoudilo ſze je pa, gda bi ſou, i pribli'závao bi ſze k-Damaskuſi: na nágli ſze je ſzbleſznola okouli nyega ſzvetloſzt od nébe. *Dján.* 26, 13. 1. *Kor.* 15, 8.

4. I ſzpadnovſi na zemlo csůo je gláſz nyemi govorécsi: Saul, Saul, ka me pregányas? *Dján.* 22, 7.

5. *On* pa ercsé: ſto ſzi, Goſzpodne? Ercsé pa Goſzpoud: jaſz ſzam Jezus; ſteroga tí pregányas. 'Zmetno ti je prouti ſzpiczi brſzati. *Dján.* 5, 39.

6. Drgecsécsi pa i trepecsécsi ercsé: Goſzpodne, ka ſcsés; naj csinim? I Goſzpoud nyemi ercsé: gori ſztani, i idi vu meſzto, i povej ſze ti; ka ti je potrejbno csiniti. *Lůk.* 3, 10.

7. Ti mo'zjé pa, kí ſzo 'znyim poutnikůvali, ſzo ſztáli drevéni: *ár* ſzo csůli gláſz; nikoga ſzo *pa* nej vidili. *Dán.* 10, 7.

8. Gori je pa ſztano Saulus od zemlé; i, gda bi ocsí ſzvoje oudpro, nikoga je nej vido Pelavſi ga pa za rókou notri ſzo ga pelali v-Damaskus.

9. I bio je trí dní nevidoucsi: i nej je jo, ni pio.

10. Bio je pa eden vucsenik v Damaskuſi po iméni Anániás; i erkao nyemi je Goſzpoud vu poglédi: Anániás! on pa ercsé: ovo *ſzam* jaſz, Goſzpodne. *Djá.* 22, 12.

11. Goſzpoud nyemi pa ercsé: ſztani gori i idi vu viliczo; ſtera ſze zové rávna; i íſcsi vu Júdaſovoj hi'zi Sauluſa po iméni Tarſinſzkoga; ár ovo moli. *Dj.* 21, 30.

12. (I vido je *Paveo* vu videjnyi ednoga mo'zá po iméni Anániáſa notri idoucsega i na ſzébe rókou dejvajoucsega; naj preglédne.)

13. Odgovorí pa Anániás: Goſzpodne, csůo ſzam od vnougi od toga mo'zá; keliko hudoga je vcsíno tvojim ſzvétim vu Jeru'zálemi. 1. *Kor.* 15, 9.

14. I eti má oblášzt od víſesnyi popov zvézati vſze: kí tvoje imé zezávajo.

15. Erkao nyemi je pa Goſzpoud: idi; ár mi je † on odebrána poſzouda; kí bode noſzo imé moje pred †† poganmi i ††† králmi i ſzinmi Izraelſzkimi. † *Rim.* 1, 1. †† *Djá.* 13, 2. ††† *Zolt.* 119, 46.

16. Ár nyemi jaſz poká'zem: keliko nyemi je potrejbno za volo iména mojega trpeti. 2. *Kor.* 11, 23.

17. Odíſao je pa Anániás; i notri je ſou vu hi'zo; i na nyega polo zi roké *i* ercsé: Saul brat, Goſzpoud me je poſzlao (Jezus, kí ſze ti je ſzkázao na pouti, po ſteroj ſzi ſou;) naj preglédnes i napunis ſze z-Dúhom ſzvétim.

18. I preczi ſzo doli ſzpadnole zoucsi nyegovi, líki lůſzke: i pregledno je preczi i gori ſztanovſi okrſzto ſze je. *Tob.* 11, 14.

19. I, gda bi hráno *kſzebi* vzéo pokrejpo ſze je. Bio je pa Saul zvucsenikmi vu Damaskuſi nikeliko dní.

II. 20. I preczi je vu ſzpráviſcsaj predgao Kriſztuſa; ka je on Szin Bo'zi.

21. Strſznoli ſzo ſze pa vſzi; kí ſzo ga csůli, i erkli ſzo: nej je tou té; kí je opůſcsávao vu Jeru'zálemi one; kí ſze zetim iménom zovéjo? I eſzi je za toga volo priſao: ka bi je zvézane pelao kvládnikom popovſzkim.

22. Saulus je pa *eſcse* bole pokrejpo: i ſztiſzkávao je 'Zidove prebívajoucse vu Damaskuſi ſzvedoucsécsi; ka je té Kriſztus.

23. Gda bi ſze pa poredno dnévov ſzpunilo: tanács ſzo dr'zali 'Zidovje med ſzebom, ka bi ga bujli. 2 *Kor.* 11, 32.

24. Na zvejſzt je pa dáni Sauluſi tanács nyihov: i ſztrá'zili ſzo vráta dén i noucs; da bi ga bujli.

25. Vucseníczke ſzo ga pa vzéli vnocsi i prejk zída ſzo ga djáli i doli ſzo ga půſztili vu korbli. *Joſ.* 2, 15. 2 *Kor.* 11, 33.

26. Gda bi pa Saulus vu Jeru'zálem priſao; ſzkůſavao ſze je pridrů'ziti kvucsenikom: i vſzi ſzo ſze ga bojali ne vôrvavſi; ka bi vucsenik bio.

27. Barnabás ga je pa kſzebi vzéo; i pelao ga je k-Apoſtolom: i prepovidávao nyim je; kakda je na pouti vido Goſzpodna; i kaj nyemi je gúcsao; i kakda je vu Damaskuſi ſzrcsno gúcsao vu iméni Jezuſovom. *Djáu.* 11, 25.

28. I 'znyimi je bio notri idoucsi i vô idoucsi v-Jeru'zálemi i ſzrcsno gucsécsi vu Goſzpon Jezuſovom iméni.

29. Gúcsao je pa i ſtűkao ſze je prouti Grkom: oni ſzo ga pa ſteli bujti.

30. Stero gda bi zvedili bratje: doli ſzo ga pelali v-Czezárijo; i odpoſzlali ſzo ga vu Tarſus.

31. I tak ſzo gmajne po vſzoj Judei i Galilei i Samárii mér mele povéksávajoucse ſze i hodécse vu bojaznoſzti Goſzpodnovoj i ſztrouſtom Dűhá ſzvétoga ſzo ſze napunyávale. *Ef.* 2, 20. *Jud.* V. 20.

III. 32. Zgoudilo ſze je pa; gda bi Peter hodo po mejſztaj: priſao je i ktim ſzvétim prebívajoucsim vu Liddi.

33. Najſao je pa tam ednoga csloveka po iméni Eneáſa, od oſzem lejt le'zécsega na poſzteli kí je bio 'zlakom vdárjeni.

34. I erkao nyemi je Peter: Eneás, zvrácsi te Jezus Kriſztus; ſztani gori i poſzteli ſzi ſzám. I preczi je gori ſztano. *Mát.* 9, 6.

35. I vidili ſzo ga vſzi ſztojécsi vu Liddi i v-Sároni: kí ſzo ſze povrnoli k-Goſzpodni. *Es.* 35, 2. 65, 10.

36. Vu Joppi je pa bíla níka vucsenícza po iméni Tabitha; ſztera razkládjena ſze zové Dorkas. Tá je bíla puna dobri dejl i álmoſtva; ſztera je csiníla.

37. Prigoudilo ſze je pa vu dnévi oni; gda bi ne mocsna bíla: mrla je. Geto ſzo jo pa ouprali; polo'zili ſzo jo vu zgoranyo hi'zo. 1 *Král.* 17, 19.

38. Blűzi je pa bíla Lidda k-Joppi: *i* vucsenícske ſzlíſavſi, ka je Peter vnyej, poſzlali ſzo dvá mo'zá knyemi proſzécsi ga; naj nyemi ne bode 'zmetno knyim prejk príti.

39. Gori ſztanovſi pa Peter ſou je 'znyimi. Steri gda bi priſao: gori ſzo ga pelali vu zgorányo hi'zo i okouli nyega ſzo poſztanole vſze vdovicze joukajoucse i kázajoucse ſzűknye i

ſzrakicze; ſtere je delala, gda je 'znyimi bíla, Dorkas.

40. Vő zgonivſi pa Peter vſze, pokleknovſi na koulina, molo je; i obrnovſi ſze ktejli ercsé: Tabitha, gori ſztani. Ona je pa odprla ocsí ſzvoje; i vidoucsa Petra, gori je ſzejla.

41. Steroj pa da bi rokou dáo; gori jo je opravo: i prízvavſi te ſzvéte i vdovicze poſztavo jo je pred nyé 'zivoucso.

42. Na znánye je pa vcsinyeno *tou* po czejloj Joppi: i vnougi ſzò vőrvali vu Goſzpodni.

43. Zgoudilo ſze je pa: da bi poredno dní oſztano vu Joppi pri níkom Símoni ko'zári.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Kornelius kſzebi zové Petra. 1-8. *II. Peter ide i Kriſzt. gláſzi Korneliuſi.* 9-48.

I. 1. Bio je pa eden mou'z vu Czezárii po iméni Kornelius ſztotnik zonoga ſerega; kí ſze zové Vlaski.

2. Pobo'zen i Bogá bojécsi zevſzov hi'zov zvojov i csinécsi álmoſtva vnouga lűſztvi i molécsi Bogá vſzeſzkouſz.

3. Vido je vu videjnyi ocsiveſzno, liki okoli devéte vőre dnéva, angyela Bo'zega doli idoucsega kſzebi i govorécsega nyemi: Korneli.

4. On pa na nyega gledoucsi preſztraſo ſze je i ercsé: ka je Goſzpodne? ercsé pa nyemi: molítve tvoje i álmoſztva tvoja ſzo gori prisla na ſzpomínanye pred Bogá.

5. I zdaj posli vu Joppo mo'zé i zovi prejk Símona, kí ſze zové Peter.

7. Té ſztán má pri nikom Símoni ko'zári, kí má hi'zo pouleg mourja: té ti povej, ka ti je csiniti.

7. Gda bi pa odíſao angyeo; kí je Korneliuſi gúcsao: prizové dvá zdr'zine ſzvoje i *ednoga*

pobo'znoga vitéza ztiſzti; kí ſzo ſze pri nyem dr'zali.

8. I geto nyim je vſza vô povedao: odpoſzlao je je vu Joppo,

11. 9. Drûgi dén pa idoucsi oni po pouti i kmeſzti ſze pribli'závajoucsi gori je ſou Peter na hi'zo molit okoli séſzte vôre. 2 *Král.* 4, 33.

10. Gda bi pa lacsen grátao i ſteo bi jeſzti; dokecs ſzo oni *obid* priprávlali: ſzpadno je na nyega ſzaſz.

11. I vido je nébo odprto i doli idoucso kſzébi *edno* poſzoudo, liki kákſi lelahen veliki na ſtiri kiklej zvézani i doli pûſcseni na zemlo.

12. Vu kom ſzo bilé vſze ſztvári zemelſzke ſtiri nogé majoucse, i zviríne, i lazécse i letajoucse ſztvári nebeſzke.

13. I vcsinyeni je gláſz knyemi: gori ſztani, Peter, koli i jej.

14. Peter pa ercsé: zníkakſim tálom nej, Goſzpodne; ár ſzam nigdár nej jo kaj † obcsinſzkoga i †† necsíſztoga. † *Ez.* 4, 12. †† *Lev.* 11, 4.

15. I pá je drûgoucs bio gláſz knyemi: ſtera je Boug ocsiſzto, tí tou obcsinſzko ne pravi. *Mát.* 15, 11.

16. Tou je pa vcsinyeno tríkrát: i pá je gori vzéta ta poſzouda vu nébo.

17 Gda bi ſze pa vu ſzebi žadrgávao Peter; ka bi tou za videjnye bilou; ſteroje vido; ovo mo'zjé, poſzlani od Korneliuſa, ſzpitávajoucsi hi'zo Símonovo, poſztanoli ſzo pred dverami.

18. I zvajoucsi zvidávali ſzo: csi bi Símon, kí ſze zové Peter, tam ſzálaſivao.

19. Gda bi ſzi pa *eſcse* Peter premislávao od videjnya; ercsé nyemi Dûh; ovo, trijé mo'žátzke te íſcsejo.

20. Záto gori ſztanovſi idi doli, i idi 'znyimi nikaj ne dvojécsi; ár ſzam je jaſz poſzlao.

21. Doli idoucsi pa Peter ktim mo'žákom, kí

ſzo poſzlani od Korneliuſa knyemi, ercsé: ovo, jaſz ſzam; ſteroga íſcsete; ka je zrok, za ſteroga volo ſzte eti?

22. Oni ſzo pa erkli: Kornelius Sztotnik, mou'z pravicsen i Bogá bojécsi, *ki* i ſzvedouſztvo má od czejloga národa 'Zidovſzkoga, opoumenyeni od angyela ſzvétoga, ka bi tebé zváo vu ſzvojo hi'zo i poſzlůſao bi *Bo'ze* ricsí od tébe.

23. Notri je pozové záto i dáo nyim je ſztán. Te drůgi dén je pa vů ſou Peter 'znyimi: i ní ki bratov od Joppe ſzo tůdi 'znyim sli.

24. I drůgi dén ſzo prisli vu Czezário. Kornelius je je pa csakao vkůp prízvavſi rodbino ſzvojo i blí'znye priátele.

25. Prigoudilo ſze je pa; gda bi Peter notri ſou: prouti nyemi idoucsi Kornelius i ſzpadnovſi knogám molo ga je.

26. Peter ga je pa gori opravo govorécsi: gori ſztani; i jaſz ſzam ſzám cslovik. *Dján.* 14, 14. *Oz.* 19, 10.

27. I zgucsávajoucsi ſzi 'znyim notri je ſou i najſao ji je doſzta vkůp ſzprávleni.

28. I erkao nyim je: ví znáte, kak † neſzpodobno je mou'zi 'Zidovi ſze pridrů'ziti, ali iti klidém zdrůgoga národa. Meni je pa Boug pokázao; naj †† nikoga za obcsinſzkoga, alí necsíſztoga csloveka ne právim. † *Ivan.* 4, 9. †† *Ef.* 3, 6.

29. Záto brezi proutigucsa ſzam priſao pozváni. Pítam tak za kákse rejcsi volo ſzte poſzlali po méne.

30. I Kornelius ercsé: od ſtrtoga dnéva notri do ete vůre ſzam bio na teſcse, i okoli devéte vůre molécsi vu hi'zi mojoj. I ovo *eden* mou'z je ſztano pred menom vu ſzvetlom gvanti. *Mát.* 28, 3.

31. I ercsé: Kornelius, poſzlůjhnyene ſzo tvoje molítvi i álmoſtva tvoja ſzo na ſzpomínanye prisla pred Bogom.

32. Posli záto vu Joppo i prejk prizovi Símona, kí sze zové Peter. Té szálasije vu hi'zi Símonovoj toga ko'zára pri mourji; kí pridoucsi, povej tí, *ka ti je csiniti.*

33. Preczi szam záto poszlao ktebi; i tí szi dobro vcsino, ka szi prisao. Zdaj szmo záto mí vszi pred Bogom nazoucsi: naj poszlůsamo vsza; stera szo tebi povejdana od Bogá. 2 *Sám.* 3, 9.

* *Epist. na Vůzenszki Pondejlek.*

34. Teda Peter odpré vůszta i ercsé: zaisztino nahájam; ka *je Boug nej oszob prebirávecz. Pravd.* 10, 17. *Rim.* 2, 11.

35. *Nego, vu vszákom národi, kí sze ga boji i csini praviczo, priéten nyemi je. Es.* 56, 6.

36. *Ka sze dosztája te* † rejcsi, stero je poszlao szinom Izraelszkim predgajoucsi †† mér po Jezus Kristusi: té je vszej ††† Goszpoud. † *Mát.* 28, 18. †† *Rim.* 5, 1. ††† *Ef.* 1, 22.

37. Ví znáte, ka za rejcs sze je zgoudilo po czejloj Judei, zacséta od Galilee po krszti; steroga je predgao Ivan. *Mát.* 4, 12. *Es.* 9, 1.

38. Jezusa od Názaretha, kakda ga je † namazao Boug z-Dűhom Szvétim i zmocsjouv: kí okouli hodécsi je dobro csinio i zvrácso vsze obládane od vrága; ár je †† Boug bio 'znyim. † *'Zolt.* 45, 8. †† *Ivan.* 3, 2.

39. I mí szmo szvedoczke vszega, stera je vcsíno vu dr'zéli 'Zidovszkoj i vu Jeru'zálemi: koga szo vmourili povesszivsi ga na drejvo.

40. Toga je Boug zbűdo na trétyi dén: i steo je; naj sze szká'ze. *Mark.* 16, 14.

41. Nej vszemi lűsztvi: nego † szvedokom szvojim naprej odebránim od Bogá, nám: kí szmo †† 'znyim jeli i pilí po gori sztanenyej nyegovom od mrtvi.] † *Ivan.* 15, 27. †† *Lűk.* 24, 30.

* *Evang. na Riſzáoſzki Pondejlek.*

42. I zapovedao nám je ✝ predgati lűſztvi i ſzvedocsiti: ka je on ✝✝ zrendelűvani od Bogá ſzodecz ✝✝✝ 'zívi i mrtvi. ✝ *Mát.* 28, 19. ✝✝ *Dján.* 17, 31. ✝✝✝ 2 *Tim.* 4, 1.

43. *Tomi vſzi proroczke ſzvedocsijo, ka odvűſcsanye grejhov vzemejo po iméni nyegovom vſzi vő rvajoucsi vu nyem. Sztv.* 3, 15. *Es.* 53, 5. 6. *Jer.* 31, 34. *Dján.* 9, 24. *Mik.* 7, 18.

44. Elcse gda bi gúcsao Peter ricsí ete: ſzpadno je Dűh ſzvéti na vſze; kí ſzo poſzlűſali eto rejcs. *Dján.* 8, 27.

45. I ſztrſznoli ſzo ſze; kí ſzo bili zobrizávanya verni; kíkoli ſzo ſz Petrom prisli: kaj je i na pogane ſzvétoga Dűhá dár vő vlejáni.

46. Ár ſzo je csűli gucsécse zjezikmi i zvisávajoucse Bogá. Teda je odgouvoro Peter:

47. Jeli ſto more prepovedati vodou; naj ſze eti ne okrſztijo, kí ſzo Dűhá ſzvétoga vzéli; liki i mí? *Dján.* 8, 36. 11, 17.

48. I zapovedao je: naj ſze okrſztijo vu iméni Goſzpodnovom. Teda ſzo ga proſzili: ka bi nikeliko dní pri nyi oſztano.]

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

I. Peter ſze pred 'Zidovmi odgovárja; kaj je kpoganom notri ſou. 1-18. *II. Evangyeliom ſze prejdga 'Zidovom i poganom.* 19-26. *III. Agabus glád nazviſcsáva.* 27-30.

I. 1. Csűli ſzo pa Apoſtolje i bratje; kí ſzo vu Judei bilí: ka ſzo i poganye gori vzéli rejcs Bo'zo. *Ef.* 3, 1. *Lűk.* 24, 46. 47.

2. I gda bi Peter gori ſou vu Jeru'zálem: razkáſali ſzo ſze prouti nyemi; kí ſzo zobrizávanya *bili.*

3. Govorécsi: kaj ſzi kmo'zom nepreokrou-'zenyé majoucsim notri ſou i jo ſzi 'znyimi. *Djáu.* 10, 27.

4. Zacsnovſi pa Peter razlo'zo nyim je zrédom govorécsi:

5. Jaſz ſzam bio vu meſzti Joppe molécsi, i vido ſzam vu ſzaſzi videjnye doli idoucso nikakso poſzoudo, liki eden veliki prt za ſtiri kiklé pûſcseni znebéſz; i prisla je notri do méne. *Djan.* 10, 9.

6. Vu ſtero gledoucsi na pamet ſzam vzéo; i vido ſzam ſtiri nogé majoucse ſztvári zemelſzke i zviríne i lazécse i letajoucse nebeſzke.

7. Csûo ſzam pa gláſz meni govorécsi: gori ſztani, Peter, koli i jej.

8. Erkao ſzam pa: znikakſim tálom nej, Goſzpodne. Ár je nikaj obcsinſzkoga ali necsiſztoga nigdár nej slo notri vu moja vûſzta.

9. Odgouvoro mi je pa gláſz obdrûgim znebéſz: ka je Boug ocsiſzto; *tiſzto* tí obcsínſzko ne *pravi.*

10. Tou je pa vcsinyeno tríkrat; i pá ſzo gori potégnyena vſza vu nébo.

11. I ovo, preczi ſzo trijé mo'zjé poſztanoli pred hi'zov; vu ſteroj ſzam bio, poſzlani od Czezárie kmeni.

12. Ercsé pa meni Dûh: idi 'znyimi, nikaj ne dvojecsi. Prislo je pa zmenov i eti séſzt brátov i notri ſzmo sli vu hi'zo toga mo'zá.

13. I nazvejſzto nám je; kakda je vido angyela vu hi'zi ſzvojoj ſztojécsega i govorécsega nyemi: posli vu Joppo mo'zé i prizovi prejk Símona, kí ſze zové Peter.

14. Kí bode ti gúcsao ricsí; vu ſteri ſze zvelicsas tí i vſza hi'za tvoja.

15. Gda bi pa jaſz zácsao eta gúcsati: ſzpadno je ſzvéti Dûh na nyé; liki i na náſz vu zacsetki. *Djáu.* 2, 3, 4.

16. Szpoumeno ſzam ſze pa zrejcsi Goſzpodnove, liki je velo: Ivan iſztina je krſztsávao zvodouv; ví bodte pa krſztsávani vu ſzvétom Dühi. *Dján.* 1, 5.

17. Csi je záto nyim Boug dáo príglihni dár, liki i nám vórvajoucsim v-Goſzpodni naſem Jezuſi Kriſztuſi; jaſz pa ſto ſzam; ka bi mogao brániti Bougi?

18. Szlísavſi pa eta tüho ſzo poſztanoli i dícsili ſzo Bogá govorécsi: tak je i poganom Boug dáo pokouro na 'zítek. *Es.* 60, 3. *Ef.* 3, 6.

II. 19. Kí ſzo ſze pa raztepli za volo nevole; ſtera ſze je pobidíla nad Stevanom: prejk ſzo sli notri do Feníczie i Czípruſa i Antiochie i nikomi ſzo nej gúcsali eto rejcs; nego ſzamo 'Zidovom.

20. Bilí ſzo pa níki 'znih mo'zjé z-Czipruſa i z-Czirene: kí notri idoucsi vu Antiochio gúcsali ſzo Grcskim 'Zidovom nazviſcsávajoucsi Goſzpon Jezuſa.

21. I bíla je rouka Goſzpodnova 'znyimi: i vnogo vórvajoucsi ſze ji je povrnolo k-Goſzpodni.

22. Csüta je pa eta rejcs vu vühaj te gmajne; ſtera je v-Jeru'zálemi bíla od nyih: i poſzlali ſzo Barnabáſa; ka bi ſou notri do Antiochie.

23. Kí *tá* pridoucsi i vidoucsi miloſcso Bo'zo radüvao ſze je: i opomínao je vſze; ka bi ſztálnim Szrczom oſztali pri Goſzpodni.

24. Ár je bio mou'z dober i pun Dühá ſzvétoga i vóre. I prilo'zeno je lüſztva poredno k-Goſzpodni.

25. Vó je pa ſou vu Tarſus Barnabás íſzkat Sauluſa: i, gda bi ga najſao, pelao ga je vu Antiochio.

26. Zgoudilo ſze je pa; da bi czejlo leto bilá ſztiſztov gmajnov i vcsíla bi lüſztva poredno: zváni ſzo *naj* prvle vu Antiochii vucsenícze ke krſztsanye.

III. 27. Vu tej dnévi ſzo pa doli sli od Jeru'zálema proroczke vu Antiochio. *Dján.* 13, 1. 15, 32. 1. *Kor.* 12, 28.

28. Gori ſztanovſi pa eden 'znyíh po iméni Agabus znamenůvao je po Důhi glád veliki; kí príſeſztni bode na czejli ſzvejt; kí ſze je i zgoudo za Klaudius Czaſzara.

29. Vucseníczke ſzo pa ſzkoncsali: ka bi ji vſzáki pouleg ſzvoje premoucsi na ſzlů'zbo kaj poſzlao vu Judei prebivajoucsim bratom. *Rim.* 15, 25. 1. *Kor.* 16, 2.

30. Stero ſzo i vcsínili, poſzlavſi ktim ſztariſſim po rouki Barnabáſovoj i Sauluſovoj.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

Herodes I. Jakuba buje; ali Petra angyeo oſzlobodí, 1-19 *II. Prouti Tiruſi i Sidoni ſze ſcsé vojſzkůvali; ali angyeo ga za vůha vdári,* 20-25.

* *Epiſt. na Sz. Petra i Pavla dén.*

I. 1. Okoli onoga vrejmena je pa vrgao Herodes kráo roké na níke zgmajne: ka bi nyim hůdou csinio.

2. Vmouro je pa Jakuba brata Ivanovoga zmecsom.

3. I geto je vido, ka ſze je dopadnolo 'Zidovom, gori je djáo: ka dá zgrabiti i Petra. (Bilí ſzo pa dnévi brezi kvaſzá krůhov.)

4. Steroga je i zgrabo *i* djáo ga je vu temniczo; *i* dáo ga je ſtiri csetverám vitézov ſztrá'ziti: ár ga je ſteo po vůzmi naprej pripelati lůſztvi. *Ivan.* 21, 18.

5. I tak je Peter dr'zani vu temniczi: molítev je pa bíla neztanoma od gmajne k Bougi za nyega.

6. Gda bi ga pa ſteo naprej pelati Herodes: vu onoj noucsi je ſzpáo Peter med dvőma vitézoma zvézani zdvőma lanczoma; ſztrá'zarje ſzo pa pred dverami varvali temniczo.

7. I ovo, angyeo Goſzpodnov je priſztoupo; i ſzvetloſzt ſze je zaſzvejtila vu hrámi. Vdarivſi pa vrebro Petra, obůdo ga je govorécsi: ſztani gori hitro. I doli ſzo ſzpadnoli lanczi znoug nyegovi.

8. I ercsé nyemi angyeo: opaſi ſze i obůj ſoulincze tvoje. I vcsíno je tak. I ercsé nyemi: vrzi okouli na ſzé pláſcs tvoj i naſzledůj me. *Mark.* 6, 9.

9. I vô idoucsi naſzledůvao ga je; i nej je znao, ka je zaiſztino tou vcsinyeno po angyeli: ſtímao je pa; kaj videjnye vídi.

10. Gda bi pa prejsla prvo ſztrá'zo, i drůgo: prisla ſzta ktim 'zeleznim vrátam, ſtera vmeſzto pelajo; ſtera ſzo ſze od ſzébe nyima odprla. I vô idoucsa prejsla ſzta edno viliczo: i preczi je odſztoupo angyeo od nyega.

11. I Peter ſze na pamet vzeme i ercsé: zdaj znám zaiſztino; ka je Goſzpoud poſzlao angyela ſzvojega i oſzloubodo me je zrouke Herodeſove i vſzega csákanya lůſztva 'Zidovſzkoga.] *Dán.* 3, 25, 6, 22.

12 I premislávajoucs je priſao pred hi'zo Márie materé Ivanove, kí ſze zové Marko: gde ji je bilou poredno vkůp ſzprávleni i molécsi. *Dján.* 15, 37.

13. Gda bi pa Peter trůpao pred dverami *pri* vrátaj; prisla je deklícska, po iméni Rhode, poſzlůſat

14. I *poznavji* Petrov gláſz; od radoſzti je nej odprla vráta: notri pribi'zécsa pa, nazvejſztila je; ka Peter ſztoji pred vráti.

15. Oni ſzo ji pa erkli: bláznis. Ona je pa potrdjávala: ka je tak. Oni ſzo pa erkli: nyegov angyeo je.

16. Peter je pa neztanoma trůpao. Gda bi pa odprli: vidili ſzo ga i ſztrſznoli ſzo ſze.

17. Kívajoucsi pa nyim zrokouv, ka bi tiho bilí, prepovidávao nyim je: kakda ga je Goſzpoud vô ſzpelao ztemńicze. Ercsé pa: nazvejſztite Jakubi i bratom eta. I vô idoucsi ſou je vdrúgo meſzto.

18. Gda bi pa dén grátao: bilou je zburkanye nej málo med vitézmi, ka ſze je zgoudilo Petri.

19. Gda bi ga pa Herodes íſzkao i ne najſao bi ga: oſzoudo je ſztrá'ze i zapovedao je je *na ſzmrt* odpelati; i doli idoucsi od Judee vu Czezário, tam ſze je dr'zao.

II. 20. Bio je pa Herodes vtom: ka bi ſze vojſzkúvao ſz-Tirusánczami i Sidonicsánczami. *Oni* ſzo pa zednov voulov prisli kúyemi, i na nyé ſzo vzéli Blaſztuſa kamurnika králeſzkoga proſzili ſzo mér *záto*, kaj ſze je nyihova dr'zéla hránila ſzkráleſzke *zemlé*.

21. Na odlocseni dén je pa Herodes, oblecseni v-králeſzkom gvanti i ſzidécsi na králeſzkom ſztouczi, gúcsao knyim.

22. Lúſztvo je pa gori krícsalo: Bo'za rejcs *je eto* i nej cslovecsa. *Dán.* 5, 20. *Ez.* 28, 2.

23. Preczi ga je záto vdaro angyeo Goſzpodnov; kaj je nej dáo díko Bougi: i od csrvouv zejdeni ſzpúſzto je dúſo. 2. *Mak.* 9, 9.

24. Rejcs Goſzpodnova je pa ráſzla ino ſze je napunyávala. *Es.* 55, 10. 11.

25. Barnabás pa i Saulus ſzta ſze povrnola z- Jeru'zálema † nazáj, dopunivſi ſzlú'zbo i ſzebom vzévſi i Ivana; kí ſze je zváo †† Marko.

† *Dán.* 11, 29. †† *Dján.* 15, 37. *Kol.* 4, 10.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

Paveo i Barnabás I. na prejdganye odlocsena Sergiuſa povrnéta. Elimáſa pa oſzlepita, 1-13. *II. Vu Antiochii ſze od 'Zidovov z-Evangyeliomom vrót*

zavr'zeta, 14-47. *III. Evangyeliom poganom na radoſzt, ſzebi na pregányanye prejdgata*, 48-52.

I. 1. Bilí ſzo pa níki vu Antiochie gmajni proroczke i vucsitelje, kakti Barnabás i Símeon, kí ſze je zváo Niger, i Luczius Czirenеánſzki, i Manaen, kí je z-Herodes ſtrtákom gori zhrányeni, i Saulus. I. *Kor.* 14, 1.

2. Gda bi pa oni ſzlů'zili Goſzpodni ino bi ſze poſztili; ercsé ſzvéti Dűh: odloucste † mi tak Barnabáſa i Sauluſa na †† delo; na ſtero ſzam nyidva ††† pouzvao. † *Dján.* 9, 15. †† *Dján.* 14, 26. ††† *Rim.* 10, 15.

3. Teda ſzo ſze poſztili i molili i polo'zili ſzo roké ſzvoje na nyidva, odpűſztili ſzo nyidva.

4. Záto oneva vő poſzlana od Dűhá ſzvétoga sla szta vu Szelevczio: od tiſztecz ſzta ſze pa odpelala na ládji v Czíprus.

5. I, gda bi bilá vu Szalamini: nazviſcsávala ſzta rejcs Goſzpodnovo vu ſzpráviſcsaj 'Zidovſzki; mela ſzta pa i Ivana ſzlugo *ſzebom*.

6. Obhodécsi pa te záton notri do Páfuſa najsla ſzta nikſega csalejra krívoga proroka 'Zidova, komi je *bilou* imé Bar Jezus. *Dján.* 8, 9. *Vőid.* 7, 11.

7. Kí je bio znameſztníkom Szergius Pavlom zrázumnim mo'zom. Té, prizvavſi Barnabáſa i Saula, 'zelo je *od nyiva* csűti rejes Bo'zo.

8. Prouti nyima je pa ſztano Elymás csalejr (ár ſze tak raſzkláda imé nyegovo) íſzkajoucsi odvrnouti nameſztníka ad vőre.

9. Saulus pa (kí ſze i Paveo zové) pun Dűhá ſzvétoga gléda vnyega.

10. I ercsé: o pun vſze jálnoſzti i vſze hűdoube, ſzin vraj'zi, protivník vſze pravicze, ne hejnyas odvracsati rávne potí Goſzpodnove? *Prav.* 13, 13. *Ivan.* 8, 44.

11. I ovo zdaj je rouka Goſzpodnova nad tebom, i bos ſzlejpi, i ne bos vido Szuncza do

gvůsnoga vrejmena. Preczi je pa ſzpádnola na nyega temnoſzt i kmicza: i okouli hodécsi íſzkao je; kí bi ga za rókou vodo.

12. Teda vidoucsi nameſztník, ka ſze je zgoudilo, vôrvao je, i csůdivao ſze je nad Goſzpodnovim návukom.

13. Půſztili ſzo ſze pa od Páfuſa Paveo, *i* kí ſzo okoli *nyega* bilí, prisli ſzo v-Pergo Pamfilie. Ivan je pa odſztoupo od nyíh, i povrno ſze je v-Jeru'zálem. *Dján.* 15, 38.

II. 14. Ovi pa prejk idoucsi od Perge prisli ſzo v-Antiochio Pizídje: i notri idoucsi vu ſzpráviſcse vſzobotni dén, doli ſzo ſzí ſzeli.

15. Po ſtejnyi pa právde i Prorokov poſzlali ſzo vládniczke ſzpráviſcs knyim govorécsi: mo'zje bratje, csi je rejcs vu vami na opomínanye lůſztva, gúcste. *Mark.* 5. 22

16. Gori ſztanovſi pa Paveo i kívavſi na tihoto zrokouv ercsé: mo'zjé Izraelſzki, i kí ſze bojíte Bogá, poſzlůſajte.

17. Boug lůſztva etoga Izraelſzkoga je odébrao ocsáke naſe i lůſztvo je † zvíſzo; gda bi tihénczi bilí vu Egyiptomſzkoj zemli, i †† zviſzikov ramov je je vô 'znyé ſzpelao† *Zolt.* 9, 14. 18, 48. †† *Vôid.* 12, 37.

18. I ſtirideſzét lejt vrejmena je trpo nyihovo ſegou vu půſcsávi. *Vôid.* 16, 37. 'Zolt. 95, 10.

19. I doli porůſivſi ſzedméro národa vu Kánaánſzkoj zemli ſorſom nyim je razdejlo ovi zemlou. *Joſ.* 14, 2.

20. I po tom, liki ſtiriſztou i pétdeſzét lejt, dáo nyim je ſzodcze notri do Samuel proroka. *Szod.* 2, 16.

21. I od tiſztecz proſzili ſzo krála: i dáo nyim je Boug Saula ſziná Kiſovoga, mo'zá zplemena Benjaminovoga ſtirideſzét lejt. 1. *Sam.* 8, 2[illegible] 10, 1.

22. I, gda bi nyega doli djáo, zbůdo nyim je Dávida na krála; komi je i erkao ſzvedo-

cſivſi: najſao ſzam Dávida ſziná Jeſſevoga, mo-'zá pouleg ſzrczá mojega; kí bode csinio vſzo volo mojo. 1. *Sam.* 13, 14. *'Zolt.* 89, 21.

23. Zetoga ſzemena je Boug pouleg obecsanya obůdo Izraeli zvelicsitela Jezuſa. 2. *Sam.* 7, 12. *Es.* 11, 1. *Mát.* 1, 6

24. Geto je Ivan *prvle* pred líczom notri idejnye nyegovoga predgao krſzt pokoure vſzemi lůſztvi Izraelſzkomi. *Mát.* 3, 1. 2.

25. Gda bi pa ſzpuno Ivan bi'záj; erkao je: koga mené ſtímate, *té* ſzam jaſz nej; nego ovo ide za menom; komi nej ſzam vrejden ſoulincze *nyegovi* noug odvézati *Ivan.* 1, 20. *Mát.* 3, 11.

26. Mo'zjé bratje, ſzinovje roda Abrahámovoga, i kì ſzo med vami Bogá bojécsi! etoga zvelicsanya rejcs je vám póſzlana. *Mát.* 10, 6.

27. Ár, kí prebivajo v Jeru'zálemi i poglavníczke nyihovi, gda bi toga *Jezuſa* ✝ ne poznali: oſzbudili ſzo ga; i tak ſzo ✝✝ ricsí prorokov, ſteri ſze vſzáko Szobotto ſtéjo, ſzpunili. ✝ *Ivan.* 16, 3. 1. *Kor.* 2, 8. ✝✝ 2. *Kor.* 3, 15.

28. I *csi ſzo gli* nikſi zrok ſzmrti *vnyem* nej najsli: *dônok* ſzo proſzili Pilátuſa: ka bi ga dáo vmoriti. *Mát.* 27, 22.

29. Gda ſzo pa ſzpunyena vſza od nyega *piſzana* píſzma: doli ſzo ga vzéli zliſzá, *i* polo-'zili ſzo ga vgrob. *Ivan.* 19, 38.

30. Boug ga je pa zbůdo od mrtvi. *Mark.* 16, 6.

31. Kí je vídeni po vnougi dnévi *od onih:* kì ſzo 'znyim vkůp gori sli od Galilée vu Jeru-'zálem, kí ſzo nyemi ſzvedoczke med lůſztvom. *Dján.* 1, 3. 1. *Kor.* 15, 5.

32. I mí nazviſcsávamo: ka je Boug tou obecsanye, ſtero je vcsinyeno ocsákom, ſzpuno nám ſzinom nyihovim; gda je obůdo Jezuſa.

33. Liki je i vu drůgom 'Zoltári píſzano: moj ſzin ſzi tí; jaſz ſzam te dneſz poroudo. *'Zid.* 1, 5.

34. Ka ga je pa zmrtvi gori zbűdo, *i ka fze* vecs nigdár ne povrné vu fzprjhnenyé, etak je erkao: kaj dám vám fzvéta Dávidi ta verna. *Es.* 55, 3.

35. Záto i vu *ednom* drűgom 'Zoltári velí: ne dás fzvétomi tvojemi viditi fzprjhnenyé. *'Zolt.* 16, 10.

36. Ár je Dávid iſztina laſztivnomi lűſztvi ſzlű'zécsi pouleg Bo'ze voule záſzpao i polo-'zen je kocsákom ſzvojim i vido je ſzprjhnenyé. *Dján.* 2, 29.

37. Koga je pa Boug gori obűdo: nej je vido ſzprjhnenyé.

38. Záto znáno vám bojdi, mo'zjé bratje; kaj za toga volo ſze vam grejhov odpűſcsanye naz-viſcsáva. *Dján.* 10, 43. 1. *Ivan.* 2, 12.

39. I od vſzej, od ſteri ſzte ſze † nej mogli vu právdi Moj'zeſovoj ſzpraviczati, vetom †† vſzáki, kí vőrje, je pravicsen. † *Rim.* 3, 28. *'Zid.* 7, 19. †† *Rim* 10, 4.

40. Glédajte záto: naj ne príde na váſz, kaj je povejdano vu prorokaj. *Es.* 28, 14. *Hab.* 1, 5.

41. Vidite zametávczi i csűdite ſze i vgaſz-nite: ár bom jaſz *tákse* delo delao vu dnevi vaſi, delo; ſtero ne bodete vőrvali: csi bode vam ſto gli prepovidávao

42. Vőidoucsi pa ſzpráviſcsa 'Zidovſzkoga proſzili ſzo je poganye; ka bi med ſzoboutov i nyim gúcsali té ricsí.

43. Gda bi pa razíslo ſzpráviſcse; naſzledű-vali ſzo vnougi z-Zidovov i zpobo'zni † proze-lítuſov Pavla i Barnabáſa: ſteriva nyim govo-récsa ſzta je †† rátala; ka bi oſztanoli vu mi-loſcsi Bo'zoj. † *Mát.* 23, 15 ††. *Dján.* 11, 23.

44. Na príſeſztno Szobotto je pa malo nej vſze meſzto vkűp prislo poſzlűſat rejcs Bo'zo.

45. Vidoucsi pa 'Zidovje to lűſztvo napunye-ni ſzo znevoscsenouſztyov: i prouti ſzo gúcsa-

tomi; ftera ſzo od Pavla právlena, prouti gucsécsi i preklinyávajoucsi.

46. Obſzrcsnola ſzta ſze pa Paveo i Barnabás i erkla ſzta: vám † je potrejbno bilou naj prvle gúcsati rejcs Bo'zo; da jo pa †† zametávate i ne vrejdne váſz ſzoudite 'zítka vekivecsnoga; ovo obrácsamo ſze kpoganom. † *Mát.* 10, 6. †† *Vőid.* 32, 10. *Rim.* 10, 19.

47. Ár je tak zapovedao nám Goſzpoud: poſztavo ſzam te na ſzvetloſzt poganom; naj *nyim* bodes na zvelicsanye notri do ſzkrádnye zemlé. *Es.* 42, 6. *Lűk.* 2, 32.

III. 48. Gda bi pa poganye eta csűli: radűvali ſzo ſze i dícsili ſzo rejcs Goſzpodnovo; i vőrvali ſzo; kíkoli ſzo bilí zrendelűvani na 'zítek vekivecsni.

49. Razglasűvala ſze je pa rejcs Goſzpodnova po czejloj dr'zéli.

50. 'Zídovje ſzo pa podbádali te pobo'zne i poſtene 'zene i prednyejſe meſzta: i pobűdili ſzo pregányanye prouti Pavli i Barnabáſi; i vő ſzo nyidva vrgli zkrajín ſzvoji. 2. *Tim.* 3, 11.

51. Oneva ſzta pa doli ſztepla prájh noug ſzvoji na nyé: i prisla ſzta vu Ikónio. *Mát.* 10, 14.

52. Vucseníczke ſzo ſze pa napunyávali zradoſztyom i z-Dűhom ſzvétim.

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁO.

Pavla i Barnabáſa I. v-Ikónii pregányajo, 1-7. *II. v-Lyſztri nyiva za Bogé ſtimajo, i kamenűjo*, 8-26. *III. z-Derbe ſze povrnéta po Lyſztri i Ikonii v-Antiochio*, 21-28.

I. 1. Zgoudilo ſze je pa vu Ikónii: da bi onedva notri ſla vu ſzpráviſcse 'Zidovſzko i gúcsala bi tak; da bi vőrvala i 'Zidovov i Grkov vnouga vno'zina.

2. Ti nevôrvajoucsi 'Zidovje ſzo pa pobûdili i razdrá'zd'zili dûſe poganov prouti bratom. *Djáu.* 13, 45.

3. Dönok záto poredno vrejmena ſzo ſze *tam* dr'zali ſzrcsno gucsécsi od Goſzpodna: kí je ſzvedouſztvo dávao rejcsi ſzvoje miloſcse; i dávao je, da bi znamejnya i csûda bilá po rokáj nyihovi. *Mark.* 16, 20.

4. Raztrgala ſze je pa ta vno'zina meſzta: i eti iſztina ſzo bilí z-'Zidovmi; tej pa z-Apoſtolmi.

5. Gda bi ſze pa zgoudilo ſzûnenyé poganov i 'Zidovov 'znyihovimi poglavníkmi; ka bi je oſpotali i kamenûvali.

6. Zeznavſi odbej'zali ſzo vu mejſzta Likaonie v-Lyſtro i Derbo i okouli bodoucso dr'zélo. *Mát.* 10, 23.

7. I tam ſzo nazviſcsávali Evangyeliom.

II. 8. I níki cslovik vu Lyſtri ſzlab vnogáj je ſzedo, plantav od utrobe materé ſzvoje bodoucsi; kí je znikakſim tálom nej *mogao* hoditi.

9. Té je poſzlûſao Pavla gucsécsega: kí ocsí na nyega vr'zécsi i vídoucsi, ka má vôro za zvelicsanye,

10. Erkao je zvelikim gláſzom: gori ſztani na nogé tvoje rávno. I gori je ſzkocso i hodo je. *Es.* 35, 6.

11. Lûſztvo pa geto je vidilo, ka je vcsíno Paveo, gori zdignovſi gláſz ſzvoj Likaonſzki govorécsi: Bógovje ſzo príglihni vcsinyeni klidém i doli ſzo prisli knám. *Djáu.* 28, 6.

12. I zváli ſzo Barnabáſa Jupitera; Pavla pa Mercuriuſa: ka je on bio voj rejcsi.

13. Jupitera pop pa, kí je pred nyihovim meſztom bio, gyûncze i vejncze pred vráta pripelavſi zlûſztvom vrét, ſteoej nyima áldûvati.

14. Stero da bi csűli Apoſtolje Barnabás i Paveo raſzcseſznola ſzta gvant ſzvoj, ſzkocsila ſzta med lűſztvo kricsécsa.

15. I govorécsa: mo'zjé, zakaj eta csiníte? I mí ſzmo † tákſi nevolni lidjé, liki ví, nazviſcsávajoucsi vám, naj ſze od eti †† márnoſzt obrnéte k'zívomi Bougi; kí je ††† ſztvoure-nébo i zémlo i mourje i vſza; ſtera ſzo vu nyih. † *Ján.* 10, 26. †† 1. *Kor.* 8, 4. ††† *'Zolt.* 146. 6.

16. Kí je vu preminoucsem vrejmeni niháo vſze pogane hoditi po ſzvoji potéjh. *'Zolt.* 81, 13. *Es.* 53, 6. *Rim.* 1, 24-28.

17. I dőnok ſze je nej niháo brezi ſzvedouſztva dobrocsinécsi znebéſz od zgora dávajoucsi nám de'zd'zovje i vrejmena ſzád noſzécsa napunivſi zjejſztvinom i zveſzeljom ſzrczá naſa. *Rim.* 1, 19. *'Zolt.* 104, 27.

18. Itá govorécsi, komaj je ſtiſao to lűſztvo: ka ſzo nyima nej áldűvali.

19. Prisli ſzo pa od Antiochie i Ikonie 'Zidovje: i na nyé ſzo vzéli lűſztvo; i kamevűvavsi Pavla, vlekli ſzo ga vő zmeſzta, ſtímajoucsi, ka je mr'u. 2. *Kor.* 11, 25.

20. Gda bi ga pa okouli vzéli vucseníczke: gori ſztanovſi ſou je vu meſzto; i drűgi dén je vő ſou z-Barnabáſom vu Derbo.

III. 21. I nazviſcsávala ſzta meſzti onomi Evangyeliom: i poredno vucseníkov ſzpravivſi, povrnola ſzta ſze v-Lyſtro i v-Ikónio, i Antiochio.

22. Potrdjávavſi dűſe vucseníkov i opomínavſi; ka bi oſztanoli vu vőri; i ka je *po vnougi nevoláj potrejbno nám netri idti vu králeſztvo* Bo'ze. 2. *Tim.* 3, 12.

23. Gda bi nyim pa zſté gnyenimi rokami ſztariſſe po gmajnaj poſztavila i molila bi ſzpoſztmi: preporoucsila ſzta je Goſzpodni; vſterom ſzo vérvali. 1. *Tim.* 4, 14. 5, 22.

24. I obhodécsa Pizídio prisla ſzta vu Pamfílio.

25. I gucsécsa vu Pergi rejcs Bo'zo doli ſzta sla vu Attálio.

26. I odnud ſzta odplavala vu Antiochio: odkud ſzta bilá preporoucsena vu miloſcso Bo'zo na delo; ſtero ſzta ſzpunila. *Dján.* 11, 20. 13, 2 3.

27. Gda ſzta pa *tá* prisla i vkûp ſzta ſzpravila gmajno: nazvejſztila ſzta *vſze*; kakoli je vcsíno Boug † 'znyima; i, ka je oudpro poganom †† dveri vôre. † *Dján.* 15, 4. †† 1. *Kor.* 16, 9.

28. Dr'zala ſzta ſze pa tam zvucseníkmi nej malo vrejmena.

PETNÁJSZETI (XV) TÁO.

I. Apoſtolje v-Jeru'zálemi ſzkoncsajo, ka ſze je vecs nej potrejbno obrizávati, 1-29. *II. Apoſtolov ſzkoncsávanye ſze vu Antiochii preſtê po Pavli i Barnabáſi; ſteriva ſze potom razloucsita*, 30-41.

I. 1. Níki, kí ſzo doli prisli od Judee, vcsíli ſzo brate: kaj, csi ſze ne obrej'zete po návadi Moj'zeſovoj, ne morete ſze zvelicsati. *Gal.* 5; 2. *Szv.* 17, 10.

2. Gda bi ſze záto zburkanye i nej malo ſzpitávanye Pavli i Barnabáſi prouti nyim pripetilo: zrendelûvali ſzo; ka bi gori ſou Paveo i Barnabás i níki drûgi 'znyíh k-Apoſtolom i kſztariſſim vu Jeru'zálem za toga pítanya volo. *Dján.* 11. 30. *Gal.* 2, 1.

3. Oni záto ſzprevodeni od gmajne prejk ſzo sli po Feníczii i Samárii prepovidávavſi povrnenyé poganov: i vcsínili ſzo radoſzt veliko vſzejm bratom.

4. Gda bi pa prisli v-Jeru'zálem: gori ſzo vzéti od gmajne i Apoſtolov i ti ſztariſſi; i nazvejſztili ſzo; ká je Boug vcsíno 'znyimi.

5. Gori pa ſztanovſi níki zti vôrvajoucsi, kí ſzo z-Farizeuskoga jeretinſztva bilí, govorécsi:

ka je je potrejbno obrezati i zapovedati naj zdr'závajo Moj'zesovo právdo.

6. Vkůp szo szе pa szpravili Apoſtolje i ti ſztariſſi: da bi eto delo ſzpoznali.

7. Gda bi ſze pa dugo ſtůkali; gori ſztáne Peter i ercsé nyim: mo'zjé bratje, ví znáte; kaj je od zdávnya Boug med nami odébrao; naj po vůſztaj moji csůjejo poganye rejcs Evangyelioma i vôrjejo. *Dján.* 11, 18. *Mát.* 16, 19.

8. I Boug, kí zná ſzrczá, poſzvedocso nyim je; geto nyim je dáo Důhá ſzvétoga, liki i nám *'Zolt.* 7, 10.

9. I nikſi rázlocsek je nej vcsíno med nami i nyimi *zvôrov ocsiſcsávajoucsi ſzrczá nyihova.* I *Pet.* 1, 22.

10. Zdaj záto ka ſzkůsávate Bogá, *kaj ſcséte* djáti *járem právde* na Sinyek vucseníkov; ſteroga *ſzo ni ocseve naſi, ni mi nej mogli noſziti? Mát.* 23, 4. *Gal.* 5, 1.

11. *Nego po miloſcsi Goſzpon Jezus Kriſztuſa vôrjemo; ka ſze zvelicsamo, liki i oni. Ef.* 2, 8. 2 *Petr.* 1, 1.

12. Tiho je pa poſztánola vſza vno'zina: i poſzlůſali ſzo Barnabáſa i Pavla prepovidávajoucsa; ſtera znamejnya i csůda je vcsíno Boug med poganmi po nyima.

13. Gda bi pa i oneva tiho bilá; odgouvoro je Jakub govorécsi; mo'zjé bratje, poſzlůſajte mené.

14. Símon je prepovidávao: kakda je oprvics Boug nagledno vzéti *ſzebi* zpoganov lůſztvo na imé ſzvoje.

15. I ſztejm ſze glihajo ricsí prorokov; liki je píſzano: *Am.* 9, 11. 12.

16. Po tom ſze povrném i nazáj poczimpram vkůp ſzpádjeni ſator Dávidov; i zrůſenya nyegova nazáj poczimpram, i gori je oprávim.

17. Naj íſcsejo ti gori oſztányeni lidjé Goſzpodna i vſzi poganye; nad ſterimi je imé mo-

je zezávano bilou: velí Goſzpoud, kí vſza eta csiní.

18. *Znána ſzo od zacsétka Bougi vſza dela nyegova.*

19. Záto jaſz ſzoudim: *ka* nej *trbej* zburkávati *one;* kí ſze zpoganov obrácsajo k-Bougi.

20. Nego zapovedati nyim *trbej:* naj ſze zdr-'závajo od † oſzkrunyenyá bolvanov i od †† práznoſzti i od zadávlenoga i od ††† krvi. † *Vőid.* 20, 3. †† 1 *Theſ.* 4, 3. ††† *Lev.* 3, 17.

21. Ár Moj'zes od dávnyenoga pokolejnya, má po mejſztaj, kí ga prejdgajo vu ſzpráviſcsaj: gde ſze po vſzákoj ſzobotti ſté. *Neh.* 8, 1. *Lűk.* 16, 29.

22. Teda ſze je vidilo Apoſtolom i tim ſztariſſim zczejlov gmajnov odebráne mo'zé 'znyih poſzlati vu Antiochio z-Pavlom, i Barnabáſom, Júdaſa zvánoga Barſabáſa i Sziláſa, mo'zé voje med bratmi.

23. Piſzoucsi po rouki nyihovoj etak: Apoſtolje, ti ſztariſſi i bratje vu Antiochii i Sírii i Czilíczii bodoucsim bratom, kí ſzo zpoganov, zdrávje *'zelejjo.*

24. Da ſzmo csűli; ka ſzo váſz níki znáſzvő idoucsi zburkali zricsmí porűſavſi dűſé vaſe govorécsi: obrezati ſze dájte i zdr'závajte právdo; ſterim ſzmo *tou* nej zapovedali: *Gal.* 2, 4. 1 *Ivan.* 2, 19.

25. Vidilo ſze je nám zednákov voulov vkűp ſzprávlenim odebráne mo'zé poſzlati kvám, zlűblénimi naſimi Barnabáſom i Pavlom.

26 Zlidmí, kí ſzo tá dáli dusé ſzvoje za imé Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa. *Djàn.* 13, 50. 14, 19. *Rim.* 16, 4.

27. Poſzlali ſzmo záto Júdaſa i Sziláſa: ſterí-va vám bodeta i zricsjouv eta nazviſcsávala.

28. Ár ſze je vidilo ſzvétomi Dűhi i nám: naj vám nikſe bremen vecs gori ne denemo; neg⁹ eta potrejbna.

29. Naj ſze zdr'závate od bolvanom polo'zenoga i krvi, i zadávlenoga i práznoſzti. Od ſteri csi ſze zdr'závate, dobro csinite. Oſztante zdravi.

II. 30. Oni záto, gda bi ſze odpűſztili, prisli ſzo vu Antiochio; i vkűp ſzpravivſi to vno'zino, tá ſzo nyim dáli líſzt.

31. Steroga da bi preſteli: radűvali ſzo ſze nad opòmínanyem.

32. Júdas pa i Szilás i oneva proroka bodoucsa zvnougov ricsjouv ſzta trouſtala brate i potrdjávala. 1 *Theſ.* 1, 1.

33. Geto dabi eden csaſz bilá; odísla ſzta zmérom od bratov k-Apoſtolom.

34. Vidilo ſze je pa Sziláſi: ka bi tam oſztano.

35. Paveo pa i Barnabás ſzta ſze zdr'zala vu Antiochii vucsécsa i nazviſcsávajoucsa zvnougimi drűgimi tűdi rejcs Goſzpodnovo.

36. Po níki dnévi pa ercsé Paveo k-Barnabáſi: povrnva ſze; ár je potrejbno naj poglédneva brate naſe po vſzej mejſztaj; vu ſteri ſzva nazviſcsávala rejcs Goſzpodnovo; kak ſze májo.

37. Barnabás je pa tanácsivao: *ka bi* ſzebom vzéla Ivana; kí ſze zové Marko. *Kol.* 4, 10. 2 *Tim.* 4, 1.

38. Paveo je pa za vrejdno dr'zao: ka bi ga ne vzelá ſzebom; daje od nyidva odíſao z-Pamfilie i nej je ſou 'znyima na delo. *Dján.* 13, 13.

39. Razcsémerila ſzta ſze záto na teliko: da ſzta ſze razloucsila eden od drűgoga: i Barnabás kſzebi vzévſi Marka odplavao je v-Czíprus.

40. Paveo je pa odébrao Szilása *i* vő je ſou, preporocseni miloſcsi Bo'zoj od bratov.

41. Obhodo je pa Sírio i Czilíczio potrdjávajoucsi gmajne.

SESZTNÁJSZETI (XVI) TÁO.

I. Timotheus sze obrej'ze, 1-6. *II. Dűjh ne dáv Á'zii; nego v-Maczedonii, nazviscsávati*, 7-15. *III. Paveo i Szilás vr'zena vu temniczo, ka szta zedne vujvicze vragá zegnala, sze na útrin dén odpiszti-ta*, 16-40.

I. 1. Prisla szta pa vu Derbo i Lystro: i ovo vucseník nikakši je bio tam po iméni Timotheus szin nikše verne 'Zidovszke 'zené, ocsé pa Greskoga. 2. *Tim.* 1, 5.

2. Kí je *dobro* szvedoustvo meo od oni bratov; kí szo vu Lystri i Ikonii.

3. Toga je šteo Paveo, ka bi 'znyím vő sou: i vzéo ga je i obrezao ga je za volo 'Zidovov; kí szo vu oni mejsztaj bilí. Àr szo vszi znali ocso nyegovoga, kaj je Grk bio 1. *Kor.* 9, 20. *Gal.* 2, 2.

4. Gda bi pa obhodjávali mejszta: zapovedali szo nyim varvati návuke szkoncsane od Apostolov i sztarissi vu Jeru'zalemi. *Djáp.* 15, 20.

5. Gmajne szo sze záto potrdjávale vu vőri; i narájale szo sze vszáki dén.

II. 6. Obhodivši pa Frígie i Galáczie dr'zélo, prepovejdano nyim je od Dűhá szvétoga gúcsati rejcs vu Á'zii.

7. Gda bi pa k-Mi'zii prisli: szkűsávali szo v-Bithínio idti; i nej je je niháo Dűjh.

8. Mímo idoucsi pa kre Mí'zie, doli szo sli vu Troadó. 2. *Kor.* 2, 12.

9. I videjnye sze je vnocsi zkázalo Pavli: mou'z níki Maczedonszki je sztáo *pred nyim* proszécsi ga i govorécsi: hodi v-Maczedonio i pomágaj nám. *Abd* V. 21.

10. Kak je pa tó videjnye vido: preczi szmo iszkali vő idti vu Maczedonio gvűsni bodoucsi: ka nász je Goszpoud zváo nyim Evangyeliom nazviscsávat.

11. Odplavavſi záto od Troade rávno ſzmo bej'zali vu Szamothráczio i drúgi dén v Neapolis.

12. Odnud pa vu Filippiſz: ſtero je prvo Maczedonſzke dr'zéle meſzto *nej dávno* naſzeljeno. Bilí ſzmo pa vu tiſztom meſzti prebívajoucsi nikeliko dní.

13. I ſzoboutni dén ſzmo vô sli zmeſzta kpotoki; gde ſzo molítvi dr'zali: i ſzedécsi gúcsali ſzmo vkúp ſzprávlenim 'zenám.

14. I níka 'zena pó iméni Lydia skarlat odávajoucsa zmeſzta Tyatirſzkoga Bogá bojécsa, je poſzlúſala; ſteroj je Goſzpoud oudpro ſzrczé; da bi pazila *na ona*, ſtera ſzo od Pavla právlena. *Lúk.* 24, 45. *Oz.* 2, 18.

15. Gda bi pa okrſztsena bíla ona i hi'za nyé; proſzila je govorécsa: csi ſzte me ſzoudili † verno Goſpodnovo biti; notri hídoucsi vu hi'zo mojo, oſztante. I †† priprávlala náſz je. † *Szty.* 18, 3. †† *Lúk.* 14, 23, 24, 29.

III. 16. Prigoudilo ſze je pa, gda bi sli kmolítvam: edna deklícska imajoucsa dúhá vujvicze, pribej'zala je pred náſz; ſtera je doſzta haſzka prináſala goſzpodárom ſzvojim zvujvicsúvanyem. I. *Sam.* 28, 7. *Dján.* 19, 24.

17. Tá naſzledúvajoucsa Pavla i náſz krícsala je govorécsa: eti lidjé ſzo ſzlugi toga víſesnyega Bogá; kí vám nazviſcsávajo pout zvelicsanya.

18. Tou je pa delala vnogo dní. 'Zmetno je pa ſztalou Pavla; i obrné ſze i ercsé dúhi: zapovidávam ti vu Jezus Kriſztuſovom iméni; idi vô 'znyé. I vô je odíſao vu onoj vôri. *Mark.* I., 25. 16, 17.

19. Vidoucsi pa nyé goſzpodárje, ka je odísla vúpazen dobícska nyihovoga: zgrabivſi Pavla i Szilása, vlekli ſzo nyidva na placz pred vládnike. 2. *Kor.* 6, 5.

20. I poſztavivſi je pred voje vitézov govorécsi: eti lidjé zburkávajo meſzto naſe'Zidovje bodoucsi. 1. *Král.* 18, 17. *Djan.* 17, 6.

21. I nazviſcsávajo návade: ſtere je nám nej ſzlobodno gori vzéti, niti csiniti, da ſzmo Rimlánczi.

22. I vkúp ſze je ſzpravilo lúſztvo prouti nyima i vitézov voji doli ſztrgavſi gvant 'znyidva zapovedali ſzo nyidva ſibami biti. 2. *Kor.* 11, 25.

23. I gda bi doſzta vdárczov na nyidva djáli: vrgli ſzo nyidva vtemniczo, zapovedavſi varivácsi temnicze; kaj bi nyidva ſzkrblivo dr'zao.

24. Kí, geto je tou zapovid vzéo, vrgao nyidva je vu notrejsnyo temniczo i ſztiſzno nyima je nogé vklado. *'Zolt.* 105, 18.

25. Okoli pou noucsi pa Paveo i Szilás molécsa ſzpejvala ſzta peſzen Bougi. Poſzlúſali ſzo pa nyidva i ti zvézani *robje.*

26. Hitro je pa veliko zemlé gvíbanye poſztanolo na teliko: da ſzo ſze i fundamentomi temnicze genoli; i odprle ſzo ſze preczi vſze dveri i vſzej vezala ſzo ſze odvézala. *Djan.* 5, 19. 12, 7.

27. Zeſzna ſze pa predramivſi varivács temnicze; i vidoucsi odprte dveri temnicze, vô potégnovſi mecs, ſteo ſze je vmoriti ſtímajoucsi; kaj ſzo odbej'zali ti zvézani.

28. Krícsao je pa zvelikim gláſzom Paveo govorécsi: ne vcsíni ſzi nikaj húdoga, ár ſzmo vſzi eti.

29. Proſzécsi pa ſzvetloucso, notri je ſzkocso: i preſztraſivſi ſze ſzpadno je pred Pavla i Szilása.

30. I vô nyidva je pelao i ercsé: goſzpodna, ka mi je vcsiniti; naj ſze zvelicsam? *Lúk.* 3, 10. *Dj.* 2, 37.

31. Oneva ſzta pa erkla: vôri vu Goſzpon Jezuſi Kriſztuſi, i zvelicsas ſze tí i hi'za tvoja. *Iv.* 3, 16, 26.

32. I gúcsala ſzta nyemi rejcs Goſzpodnovo i vſzejm vu hi'zi nyegovoj *bodoucsim.*

33. I kſzebi je vzévſi vu onoj vôri te noucsi ouprao nyidva je od vdárczov: i okrſztsen je on i vſzi nyegovi preczi.

34. I pelao nyidva je vu hi'zo ſzvojo, preſztro je ſzto, i veſzelio ſze je; ka je zevſzov hi'zov vôrvao Bougi. *Lûk.* 5, 29. 19, 6.

35. Gda bi pa dén grátao; poſzlali ſzo voji vitézov ſzluge govorécsi: odpûſzti lidí one.

36. Varivács temnicze je pa na znánye dáo Pavli té ricsí: kaj ſzo poſzlali voji vitézov, naj ſze odpiſztíta. Zdaj záto vô idoucsa idta vu méri.

37. Paveo nyim je pa erkao: zbili ſzo náj ocsiveſzno neoſzodjene, lidí Rimſzke; i vrgli ſzo náj vtemniczo; i zdaj náj ſzkrívoma *ſcsejo* vô vrcsi? Nej: nego *naj* prído ſzamí; i tak náj naj vô pelajo.

38. Nazvejſztili ſzo pa vitézov vojom ſzlugi té ricsí: i zbojali ſzo ſze ſzlíſavſi; ka ſzta Rimſzka.

39. I pridoucsi prízvali ſzo nyidva; i vô nyidva pelavſi proſzili ſzo nyidva; kaj bi vô sla zmeſzta. *Mát.* 8, 34.

40. Vôidoucsa pa ztemnicze notri ſzta sla k-Lydii: i vidoucsa brate potrouſtala ſzta je, i tak ſzta sla vô.

SZEDENÁJSZETI (XVII.) TÁO.

I. v-Theſzſzaloniki nad Pavla prejdganyi zburkanye poſztáne, 1-9. *II. Berreánczi piſzma zgrûntávajo*, 10-15. *III. Paveo v-Atheni vcsi*, 16-34.

I. 1. Gda pi pa prejk sla po Amfipoliſi i Apolonii prisla ſzta vu Theſzſzaloniko;

gde je bilou szprávivsese 'Zidovszko. *Rim.* 15. 19. 1. *Thes.* 2, 2.

2. Pouleg szegé je pa notrj szou Paveo knyim: i po tréj szobottaj je gúcsao nyim zpíszma.

3. Odpérajoucsi i naprej poszstávlajoucsi, ka je Krisztusi potrebjno bilou trpeti i gori sztánoti zmrtvi, i ka je té Krisztus, Jezus: steroga jasz vám nazvisesávam. *Es.* 53, 5. *Luk.* 24, 27.

4. I níki 'znyih szo vôrvali: i pridrû'zili szo sze k-Pavli i k-Szilási, i ti pobo'zni Grkov vnouga vno'zina, i 'zén ti prednyejsi nej malo. 'Zoll. 119, 130. *Dj.* 28, 24.

5. Nevávidni bodoucsi pa ti nevôrvajoucsi 'Zidovje, i kszebi vzévsi na pláczi níke lagoje mo'zé i vkúp sze vdarivsi † zburkali szo meszto: i okouli †† Józonove hi'ze poszstanovsi, íszkali szo nyidva; kaj bi nyidva pelali med lûsztvo. † *Dj.* 19, 29. †† *Rim.* 16, 21.

6. Gda bi pa nyidva ne najsli; vlekli szo Józona i níke brate pred meszstne vládnike kricsécsi: kaj, kí szo *vesz* szvejt zburkali, tej szo i eszi prisli.

7. Stere je gori príjao Józon. I tej vszi prou, i Czaszarovomi szkoncsanyi csiníjo, govorécsi; kaj je drûgi kráo, *tou je*, Jezus. *Luk.* 23, 22.

8. Zburkali szo pa lûsztvo i meszstne vládnike: gda szo eta csûli.

9. I vzévsi zadoszstojnoszt od Józona i drûgi pûsztili szo je.

II. 10. Bratje szo pa preczi vu *onoj* noucsi vô poszlali i Pavla i Szilása vu Bereo. Steriva, geto szta tá prísla, sla szta vu szprávivsese 'Zidovszko. *Mát.* 10, 23.

11. Tej pa plemenitejsi od Theszszalonicsánczov, gori szo prijali rejcs Bo'zo zevszov gyedrnoszstyov, vszáki dén zbrojávavsi píszma; csi bi sze tá tak mela. *Es.* 34, 16. *Ivan.* 5, 39.

12. Vnougi záto 'znyíh ſzo vôrvali i poſteni 'zén Grcski i mo'zouv nej malo.

13. Gda ſzo pa zvedili Theſzſzalouicsánſzki 'Zidovje; ka je i vu Berei nazviſcsávana od Pavla rejcs Bo'za: prisli ſzo i tam nagíbajoucsi kűſztvo.' 1. *Theſ.* 2, 14.

14. Preczi ſzo pa teda Pavla vő poſzlali bratje idti liki kmourji: ali Szilás i Timotheus ſzta oſztala tam.

15. Kí ſzo pa Pavla ſzprevájali; pelali ſzo ga notri do Athene: kí vzévſi zapovid k-Sziláſi i k-Timotheuſi, kaj bi bitro knyemi prisla, vő ſzo sli nazáj.

III. 16. Gda bi je pa Paveo vu Atheni csakao: zoſztro ſze je dűh nyegov vu nyem vidoucsi; ka je puno meſzto zbolvanmi. *Ivan.* 11, 33. 1. *Theſ.* 3, 1.

17. Gúcsao je záto vu ſzpráviſcsi 'Zidovom i tim pobo'znim, i na pláczi vſzáki dén onim; ſzkejmi ſze je ſzreo.

18. Níki pa z-Epicureuski i Stoikuski Filoſofuſov ſzo ſze 'znyim ſtűkali: i níki ſzo erkli govorécsi: kaſcsé ete csevkács praviti? Níki pa: tűhi dűhouv ſze vídi nazviſcsávecz biti; ka nyim je Jezuſa i gori ſztanenyé nazviſcsávao.

19. I popadnovſi ga vu Areopagus ſzo ga pelali govorécsi: jeli moremo zvediti; ka je tou za nouvo vcsenyé, ſtero gucsís?

20. Ár nikſo tűhíno prináſas vu vűha naſa. Scsémo záto znati; ka ſcséjo eta biti.

21. (Athenasánczi pa vſzi, i tam prebívajoucsi tűhénczi, vníkom drűgom vrejmena *tak* ne troſijo: liki vu zgovárjanyi i poſzlűſanyi kákſe novine.)

22. Sztojécsi pa Paveo naſzrejdi vu Areopagi velí: mo'zjé Athenasánſzki, vſzegavejcs váſz naj pobo'znejſe vídim.

23. Ár, geto ſzem prehodjávao i preglédávao pobo'znoſzti vaſe, najſao ſzam i *eden* oltár, na kom je píſzano: *neznanomi Bougi.* Záto, ſteroga *vi* neznate i *dönok ga* cseſztíte, toga jaſz vám nazviſcsávam.

24. Boug, ki je ſztvouro *ete* ſzvejt i vſza, ká ſzo vu nyim, té nébe i zémle Goſzpoud bodoucsi ne prebíva vu zrokami naprávleni czérkváj. 2. *Kron.* 6, 30.

25. Niti ſze od rouk cslovecsi ne cseſztí; liki † da bi nyemi kaj trbelo, geto †† on dává vſzejm 'zítek i ſzapo i vſza. † *'Zolt.* 50. 8-10. *Sztv.* 2, 7. †† *'Zolt.* 104, 27-30.

26. I ſztvouro je zedne krví veſz národ cslovecsánſzki: naj prebíva na vſzem líczi zemlé, ſzkoncsavſi naprej zrendelůvana vrejmena i mejé polo'zivſi nyihovomi prebívanyi; *Pravd.* 32, 8.

27. Kaj bi íſzkali Goſzpodna; csi bi ga kak oslátali i najsli; ako je gli nej dalecs od ni ednoga znáſz. *Es.* 55, 6.

28. *Ár vu nyem 'zivémo i giblemo ſze i jeſzmo:* liki i níki zvaſi popejczov ſzo povedali; kaj ſzmo i nyegovo plemen. 2. *Petr.* 1, 4.

29. Plemen záto bodoucsi Bo'ze, nej nám trbej ſtímati; ka je bo'zánſztvo príglihno kzláti, ali kſzrebri, ali zmeſztríjov vô zrejzanomi kamni i zmislejnyi cslovecsemi. *Es.* 40, 18. 41, 7. 44, 9.

30. *I teda* iſztina je Boug † prejk po vrejmeni te neznanoſzti glédao: zdaj *pa* †† nazviſcsáva vſzejm lidém povſzud; naj pokouro csinijo. † *Dján.* 14, 16. †† *Lůk.* 24, 47.

31. Ár je poſztavo *eden takſi* dén: vſterom bode ſzoudo *veſz ete* ſzvejt vu praviczi po *onom* mou'zi; ovſterom je zrendelůvao vôro dati vſzejm; ka ga je zbůdo od mrtvi. *Rim.* 14, 10.

32. Gda bi pa csûli gori ſztanenyé ti mrtvi: níki ſzo ſze oſzméjávali; níki ſzo pa erkli: bomo te poſzlûſali páli od toga. 1. *Kor.* 1, 23.

33. I tak je Paveo vô ſou ſzpoſzrejd 'znyíh.

34. Níki mo'zjé ſzo ſze pa knyemi pridrûzili i vôrvali ſzo: med ſterími je bio i Dionízius Areopagita i 'zena po iméni Damaris, i drûgi znyimi.

OSZENÁJSZETI (XVIII.) TÁO.

I. Paveo v-Korintuſi poudrûgo leto vcsi, 1-11. *II. Gallion 'Zidovom na to'zbo prouti Pavli nikſi odlocsek ne dá*, 12-17. *III. Paveo ſze po vnougi gmajnaj ravna v-Jeru'zálem*, 18-28.

I. 1. Potom pa Paveo vô idoucsi z-Athene ſou je v-Korintus.

2. I, gda bi najſao nikoga 'Zidova po iméni Akvilo, z-Pontuskoga roda; kí je nej dávno priſao z-Vlaskoga orſzága, i Priſzcillo 'zeno nyegovo (záto, ka je zapovedao Klaudius Czaſzar vô idti vſzejm 'Zidovom z-Ríma,) ſou je knyima. *Kim.* 16, 3. 2. *Tim.* 4, 19.

3 I, da je bio priſzpodobne meſtríje, oſztano je pri nyima i delao je: ár je meſtríja nyikova bíla, ſatore delati. 2. *Kor.* 11, 9. 1. *Theſ.* 2, 9.

4 Stûkao ſze je pa vu ſzpráviſcsi po vſzákoj ſzobotti: i obládao je 'Zidove i Grke.

5. Gda bi pa prisla od Maczedonie i Szilás i Timotheus: ſztiſzkávani je vdûhi Paveo poſzvedûvajoucsi 'Zidovom; kaj je Kriſztus Jezus. 1. *Theſ.* 3, 6.

6. Gda bi pa oni prouti ſztanoli i preklínyali: vô ſztepé gvant *ſzvoj* erkoucsi nyim: krv vaſa nad glavouv vaſov *vám naj bode;* jaſz *ſzam* csiſzti; od etecz med pogane pojdem. *Neh.* 5, 13. *Mát.* 27, 25. *Ez.* 33, 4.

7. I idoucsi od tiſztecz priſao je vu hi'zo nikoga po iméni Juſztuſa pobo'znoga csloveka, ſteroga hi'za je pouleg ſzpráviſcsa bíla.

8. Krispus pa, vládnik ſzpráviſcsa, je vȏrvao Goſzpodni zevſzov hi'zov ſzvojov, i vnougi Korintusánczov ſzlíſavſi vȏrvali ſzo i okrſztili ſzo ſze. I. *Kor.* 1, 14.

9. Erkao je pa Goſzpoud po poglédi vnocsi Pavli: ne bojſze; nego gúcsi, i ne mucsi. I. *Kor.* 2, 3.

10. Àr ſzam jaſz ſztebom i niſcse ne ſztáne prouti tebi; kaj bi ti *kaj* hűdoga vcsíno; ár *jaſz* doſzta lűſztva mám vu etom meſzti.

11. I bio je edno leto i séſzt mejſzeczov *tam* vucsécsi med nyimi rejcs Bo'zo.

II. 12. Gda bi pa Gallion nameſztník bio v Acháii: ſztanoli ſzo prouti Pavli zednákim tálom 'Zidovje, i pelali ſzo ga pred ſzoudnyi ſztolecz.

13. Govorécsi: kaj prouti právdi ete ráta lidí cseſztiti Bogá.

14. Gda bi pa Paveo meo odprejti vűſzta; erkao je Gallion k-'Zidovom: da bi bíla kákſa nepravicsnoſzt, ali hűda prekſenoſzt, ô 'Zidovje! pouleg rázuma bi váſz poſzlűhno. *Djáu* 25, 11.

15. Csi je pa pítanye od rejcsi i imének i právde vaſe: ví ſzamí glédajte ktomi. Àr jaſz toga ſzodecz neſcsem biti.

16. I odegnao je je od ſzoudnyega ſztoucza.

17. Grki ſzo pa popadnoli vſzi Szoſtheneſa, ſzpráviſcsa vládnika, *i* bili ſzo ga pred ſzoudnyim ſztouczom: ali Gallion je nikaj za toumárao. I. *Kor.* 1, 1.

III. 18. Paveo pa, gda bi eſcse vnogo dní *tam* oſztano, vzéo je ſzloboudo od bratov, i odplavao je v Sírio; i 'znyim Priſzczilla i Akvila; † obrio ſzi je *pa* glavou vu †† Czenkrei; ár je meo oblűbo. † *Racs.* 6, 9. 18. †† *Rim.* 16, 1.

19. Prifao je pa vu Efezus, i tam nyiva je niháo: on pa notri idoucsi vu fzpráviſcse ſtůkao ſze je z-'Zidovmi.

20. Proſzili ſzo ga pa oni; kaj bi vecs vrejmena pri nyi oſztano: *ali* nej je na nyé ſztano.

21. Nego je ſzlobou vzéo od nyíh govorécsi: potrejbno mi je vſzegavejcs príſeſztni ſzvétek v Jeru'zálemi ſzvetiti; ali pá ſze povrném kvám; csi de Bo'za vola. I odíſao je z-Efezuſa. 1. *Kor.* 4, 19. *Jak.* 4, 15.

22. I pridoucsi vu Czezárijo, gori idoucsi *vu Jeru'zálem* i pozdravivſi gmajno, doli je ſou vu Antiochijo.

23. I da bi *tam* nikeliko vrejmena prebívao, *potom* je vő ſou, *i* obhájao je po rédi Galaczie i Frigie dr'zélo potrdjávajoucsi vſze vucseníke.

24. Níki 'Zidov pa po iméni Apollos, zle-'zenyá Alexandriánecz, mou'z lejpoga gucsa, je prifao vu Efezus, zmo'zen bodoucsi vu píſzmaj. 1. *Kor.* 1, 12. 3, 6.

25. Té je bio navcseni na pout Goſzpodnovo i bodoucsi vrejloga dűhá gúcsao je i vcsio je ſzkrblivo ona, ſtera ſzo od Goſzpodna, znajoucsi *li* ſzamo Ivanov krſzt.

26. I té je zácsao ſz-ſzrcsnoſztyov gúcsati vu ſzpráviſcsi. Steroga gda bi csűla Akvila i Priſzczilla: kſzebi ſzta ga vzelá; i bole ſzta nyemi vő zlo'zila pout Goſzpodnovo.

27. Gda bi pa ſteo vu Achajo prejk idti: opoumenyeni bratje ſzo píſzali vucseníkom; ka bi ga gori príjali. Steri, gda bi tá prifao, haſzno je doſzta tim vőrvajoucsim po miloſcsi.

28. Ár je mocsno 'Zidove premágao ocsivefzno kázajoucsi po píſzmaj: ka je Jezus, *te obecsani* Kriſztus. *Luk.* 24, 26.

DEVETNÁJSZETI (XIX.) TÁO.

I. Paveo v-Efezuſi Ivana krſztitela 12. *vucseníkov vcsi*, 1-7. *II. Od preklinyávczov ſze odloucsivſi zvucseníkmi vcsi* 2. *leti i csûda csini*, 8-12. *III. Szczevovi ſzinovje hûdou zgányajo vragé*, 12-17. *IV. Czomprnſzke knige ſze ze'zgéjo*, 18-22. *V. Domiter Jzrebrnár prouti krſztsanom zburkanye pobidi*, 23-40.

1. I. Zgoudilo ſze je pa; gda bi Apollos bio v-Korintuſi: prehodo je Paveo zgorányе kraíne *i* priſao je vu Efezus: geto da bi níke vucseníke najſao. I. *Kor.* 1, 12.

2. Erkao nyim je: jeli ſzte vzéli Dûhá ſzvétoga *potom*, *kak ſzte zácsali* vôrvati? Oni ſzo nyemi pa erkli: niti ſzmo nej csûli; jeli je ſzvéti Dûh. *Ivan.* 7, 39. *Djân.* 10, 44.

3. I ercsé nyim: na koj ſzte tak okrſztseni? Oni ſzo pa erkli: na Ivanov krſzt.

4. Ercsé pa Paveo: Ivan je iſztina krſzto ſzkrſztom pokoure govorécsi kûſztvi; kaj bi vtom za nyim prídoucsem vôrvali, tou je, vu Kriſztus Jezuſi. *Mát.* 3, 11.

5. Kí ſzo pa *eta* csûli: okrſztseni ſzo vu Goſzpon Jezuſovom iméni. *Djân.* 8, 16.

6. I, gda bi na nyé djáo roké Paveo, priſao je ſzvéti Dûh na nyé: i gúcsali ſzo zjezikmi i prorokûvali ſzo. I. *Kor.* 11, 4. 14, 3.

7. Bilou ji je pa vſzej prejk okoli dvanájſzet mo'zouv.

II. 8. Notri idoucsi pa vu ſzpráviſcse ſzrcsno je gûcsao viſſe trí mejſzecze ſtûkajoucsi ſze *'znyimi* rátao je je na ona; ſtera ſzo od králeſztva Bo'zega.

9. Gda bi ſze pa níki † obtrdili i nebi vôrvali †† hûdou gucsécsi toj pouti pred vno'zinov: odſztoupo je od nyíh *i* odloucso je vucse-

níke vſzak dén ſze ſtůkajoucsi vu ſouli niksega Tirannuſa. † 2. *Tim.* 1, 15. †† *Dján.* 13, 45.

10. Tou ſze je pa godílo viſſe dvej leti tak: da ſzo vſzi prebívajoucsi vu Á'zii poſzlůſali Goſzpon Jezuſovo rejcs i 'Zidovje i Grki.

11. I csinio je Boug po rokáj Pavlovi mocsí nej prouſzte *Mark.* 16, 20.

12. Tak: da ſzo na te nemocsne noſzili od † tejla nyegovoga ſaczalejge i brízacse; i †† odſztoupili ſzo od nyíh betegovje, i hůdi důhovje ſzo od nyíh vô sli. † *Mát.* 9, 20. 2. *Král.* 4, 29. †† *Dján.* 5, 15.

III. 13. Zácsali ſzo pa níki okouli hodécsi z-'Zidovov vragé zganyajoucsi imenůvati nad onimi, kí ſzo hůde důhé meli, Goſzpon Jezuſovo imé govorécsi: primárjamo vaſz na Jezuſa; ſteroga Paveo prejdga.

14. Bilou je pa Sczeve 'Zidova, vládnika popovſzkoga, ſzedem ſzinouv; kí ſzo tou delali.

15. Odgovorécsi pa te hůdi důh ercsé: Jezuſa poznam, i Pavla znám; ví pa ſto ſzte? *Lůk.* 8, 28. *Jak.* 2, 19.

16. I ſzpadno je na nyé *on* cslovik, vkom je te hůdi důh bio, i obládao je je *i* moucs je vzéo nad nyimi tak; dá ſzo nági i oranyeni odbej-'zali zhi'ze one.

17. Tou je pa vcsinyeno na znánye vſzejm i 'Zidovom i Grkom prebívajoucsim vu Efezuſi: i ſzpadno je ſztrájh na vſze one; i zvíſeno je Goſzpon Jezuſovo imé.

IV. 18. I vnougi ti vôrvajoucsi ſzo prisli vadlůvajoucsi i nazviſcsávajoucsi djánya ſzvoja. *Mát.* 3, 6.

19. Vnougi pa, kí ſzo márna dela csiníli, vkůp ſzo znoſzili knige *ſzvoje i* zé'zgali ſzo je pred vſzejmi: i zracsúnali ſzo nyíh czejno i najsli ſzo, *ka ſzo valáje* pétdeſzét jezér pejnez.

20. Etak je mocsno rejcs Goſzpodnova ráſzla i potrdjávala ſze je.

21. Gda bi ſze pa eta ſzpunila: gori je djáo Paveo vu dühi, ka prejk idoucsi po Maczedonii i Achaii bode ſou v Jeru'zálem govorécsi: kaj potom, gda bom tam; potrejbno mi je i Rim viditi. *Rim.* 15, 25. 1, 15.

22. Poſzlao je pa vu Maczedonio dvá zoni, kí ſzo nyemi ſzlů'zili, Timotheuſa i Eraſztuſá; ſzám je *pa* oſztano do csaſza vu À'zii. *Rim.* 16, 23.

V. 23. Zgoudilo ſze je pa pouleg vrejmena onoga zburkanye nej málo za volo pouti *Goſzpodnove.* 2. *Kor.* 1, 8.

24. Àr níki po iméni Domiter ſzrebrnár, je naprávlao ſzrebrne czérkvi Diáni; *i* ſzpravo je meſterſzkim lidém dobícska nej malo. *Djáu.* 16, 16.

25. Stere vkůp ſzprávivſi i one, kí ſzo okoli táksega delavczi bilí, ercsé: moz'jé, znáte; ka je zetoga dela nas dobícsek.

26. *Zdaj pa* i vídite i csůjete; kaj je ete Paveo nej ſzamo v Efezuſi, nego ſzkoro po vſzoj À'zii vnogo lůſztva na nyé vzéo i odvrno govorécsi: kaj ſzo nej Bogovje; kí ſzo zrokami naprávleni *'Zolt.* 115, 4. *Jer.* 10, 3.

27. Vetom je pa pogibelnoſzt nej ſzamo znaſega tála; naj ſze ne zavr'ze *naſa meſtrija:* nego naj ſze i te velike Bogícze Diáne czérkev za nikoj ne preſtíma; da ſze i nyé velikoucsa doli potere; ſtero czejla À'zia i veſz ſzvejt cseſzti.

28. Eta gda bi csůli i puni bi grátali cseméra; krícsali ſzo govorécsi: velika je Diáua Efe'zánſzka.

29. I † napunyéno je czejlo meſzto zmejſanyem: i ſzůnoli ſzo ſze zednákim tálom na oglejůvanya placz, zgrabili ſzo †† Gájuſa i Ariſtarkuſa Maczedonſzke, tiváriſe Pavla. † 2. *Kor.* 1, 8. †† *Djáu.* 20, 4. 27, 2.

30. Paveo je pa ſteo vő idti med lidí: *ah* nej ſzo ga pſztili vucseníczke.

31. Níki pa i zpoglavníkov Á'zie, ki ſzo nyemi priátelje bilí, poſzlali ſzo knyemi, proſzili ſzo ga; da bi ſze ne dáo na oglejűvanya placz.

32. Níki ſzo pa tak, niki *ſzo pa* etak kricsali. Ár ſze je ſzmelo lűſztvo, i vékſi táo ji je nej znáo: za kákſi zrok ſzo vkűp prisli.

33. Zlűſztva ſzo pa naprej potégnoli Alexandra: ſteroga ſzo naprej tiſzkali 'Zidovje. Alexander pa kívajoucsi zrokouv na tihotó, ſteo ſze je zagovárjati pred lűſztvom.

34. Szpoznavſi pa, ka je 'Zidov, eden gláſz je vcsinyeni zevſzej *ſztráni*, ſzkoro dvej vőri kricsécsi: velika je Diána Efe'zánſzka.

35. *Meſztni* piſzács pa geto je doli vtiſao lűſztvo ercsé: mo'zjé Efe'zánſzki, ſto je té cslovik, kí ne zna, kaj Efe'zánczov meſzto ſzlű'zi velikoj i od Jupitera ſzpádnyenoj Bogíczi Diáni?

36. Záto, da prouti tomi niſcse nemre gűcsati, potrejbno je vám tiho biti, i nikaj na nágli nej delati.

37. Ár ſzte pripelali ete mo'zé: kí ſzo ni czérkev gori nej ſtrgnoli; niti ſzo nej preklinyali Bogíczo vaſo.

38 Csi záto Domiter, i, kí ſzo 'znyim, meſterſzki lidjé ſzkim kákſo rejcs májo: právde ſze dr'zíjo, i jeſzo nameſztníczke; naj obtou'zijo edendrűgoga.

39. Csi pa kaj od drűgoga *dugoványa* ſzpitávate: vu porednom ſzpráviſcsi ſze naj ſzkoncsa.

40. Ár ſze bojim: naj ſze ne obtou'zimo za denésnyega ſztanenyá volo; geto nikſega zroka nema, z-ſteroga bi mogli racsun dati etoga vkűp pribej'zanya I eta erkoucsi odpűſzto je lűſztvo.

DVAJSZETI (XX.) TÁO.

I. Paveo po Maczedonii v-Troado ide, 1-6. II. Evtichus pod prejdgov vſzneh doli zobloka ſzpádne, 7-16. III. Efe'zánſzke farare opomina na ſzkrblivoſzt za gmajno, 17-38.

I. 1. Po ftiſanyi pa te harabuke prízvao je Paveo vucseníke i geto je ſzlobou vzéo: vő je ſou idoucsi vu Maczedonio. 1. *Tim.* 1, 3.

2. Gda bi pa ſzprehodo one krajíne i opoumeno bi je zvnougimi ricsmí: priſao je v-Grcshi orſzág.

3. I bio je tam trí mejſzecze. Gda bi ga pa 'Zidovje zaſzidjávali, geto je ſteo plavati vu Sírio: ſzkoncsao je vſzebi; ka bi ſze povrno po Maczedonii.

4. Sou je pa 'znyim notri do A'zie Sopater Bereánſzki, z-Teſzſzalonicsánczov pa Ariſtarkus i Szekundus i Gájus Derbeſzki i Timotheus, A'ziánſzki pa Tichikus i Trofimus.

5. Eti, da bi naprej sli, csakali ſzo náſz vu Troadi.

6. Mí ſzmo pa vő plavali po Vűzenſzki dnévi od Filippe i prisli ſzmo knyim v-Troado na péti dén: gde ſzmo ſzedem dní bilí.

II. 7. Vu ednoj ſzobotti pa, gda bi ſze vkűp ſzpravili vucseníczke na krűha lámanye, predgao nyim je Paveo: ár je ſteo vő idti drűgi dén; i vtégno je rejcs notri do pou noucsi. *Dján.* 2, 42. 46. 1. *Kor.* 10, 16.

8. Bilou je pa poredne lampaſov vu zgorányo hi'zi: gde ſzo bilí vkűp ſzprávleni.

9. Szedécsi pa níki mladénecz, po iméni Evtichus, na okni, gda bi globoki ſzen na nyega ſzpadno, i gucsécsi Paveo vnogo, poté'zeni od ſzna ſzpadno je od trétyega réda doli i mrtev je gori vzéti.

10. Doli idoucsi pa Paveo, na nyega je ſzpadno i obímo ga je erkoucsi: ne zburkajte ſze; ár je dûſa nyegova vnyem. 1. *Král.* 17, 21. 2. *Král.* 4, 34.

11. Gda bi pa gori ſou i vlomo bi' krûh i koſtao bi ga: dugo je gúcsao notri do zorjé; *i* tak je *potom* vô ſou.

12. Pelali ſzo pa toga pojbára 'zívoga: i obéſzelili ſzo ſze nej malo.

13. Mí pa naprej idoucsi na ládji, pelali ſzmo ſze do Aſsona, gde ſzmo ſteli kſzebi vzéti Pavla: ár je tak zrendelûvao; kaj bode on *do tiſzti máo* peski ſou.

14. Gda bi ſze pa knám privrgao vu Aſſoni: kſzebi ſzmo ga vzéli *i* prisli ſzmo vu Mítileno.

15. I odnut odplavavſi drûgi dén ſzmo prisli prouti Chiuſi: te drûgi dén ſzmo pa priplavali vu Számus i oſztanoli ſzmo vu Trogillii, *i tak* ſzmo te príſeſztni *dén* prisli vu Miletum.

16. Ár je Paveo namejno plavati mímo Efezuſa; da bi nyemi ne trbelo vrejmena troſiti vu À'zii. Ár je híto, csi bi nyemi mogoucse bilou, kaj bi na Riſzáoſzki dén vu Jeru'zálemi bio. *Djân.* 21, 4. 12.

III. 17. Od Mileta je pa poſzlao vu Efezus i prejk je kſzebi zvào te ſztariſſe gmajne.

18. Gda bi pa knyemi prisli, ercsé nyim: ví znáte od prvoga dnéva, vſterom ſzam priſao vu À'zio; kak ſzam bio zvami vſzákom vrejmeni.

19. Szlû'zécsi Goſzpodni zevſzov ponízñoſztyov i zvnougimi ſzkuzami i ſzkûsávanyem; ſtera ſzo na mé prisla od zaſzidjávanya 'Zidovſzkoga,

20. Tak, da ſzam nikaj nej zamûdo haſznovitoga; ſtero bi vám ne nazvejſzto, i vcsio ſzam váſz ocsiveſzno i po hi'zaj,

21. Szvedocsécsi i 'Zidovom i Grkom od k-Bougi pokoure i vôre; ſtera je vu Goſzpodni naſem Jezuſi Kriſztuſi. *Mark.* 1, 15.

22. I ovo zdaj jaſz zvézani vu dûhi idem v-Jeru'zálem neznajoucsi; ka ſze mi tam pripetí.

23. Nego kaj ſzvéti Dûh po *vſzej* mejſztaj ſzvedocsi govorécsi; kaj me vézanya i ſztiſzkávanya csákajo. *Djân.* 21, 11.

24. Ali nikaj ne máram, ni dûſa moja mi je nej drága: naj dokoncsam bi'záj moj zradoſztyom i ſzlû'zbo, ſtero ſzam vzéo od Goſzpon Jezuſa kſzvedocsánſztvi Evangyelioma miloſcse Bo'ze. 1. *Kor.* 9, 26. *Gal.* 1, 1.

25. I zdaj ovo jaſz znám; kaj vecs ne bodte vidili obráza mojega vſzi ví, med ſterimi ſzam, prejk idoucsi, predgao králeſztvo Bo'ze.

26. Záto ſzvedocsim vám vu denésnyem dnévi: kaj ſzam jaſz csíſzti od vſzejh krvi. *Ez.* 3, 16. *Dj.*, 18, 6.

27. Ár ſzam ſze nej kraj vlejkao: kaj bi vám ne nazvejſzto veſz tanács Bo'zi. *Lûk.* 7, 30.

28. Pazite † záto na ſzébe i na vſzo csrejdo, vu ſteroj vász je ſzvéti Dûh pûspeke poſztavo; naj †† paſzéte czérkev Bo'zo, ſtero je ſzebi ſzpravo po ††† laſztivnoj krvi. † 1. *Tim.* 4, 16. †† *Jer.* 23, 4. *Ivan.* 21, 15. ††† *Ef.* 1, 7. 1. *Pet.* 1, 19. 5, 2.

29. Ár jaſz znám tou: kaj prído po mojem *od vász* odhájanyi 'zmetni vuczké med vász, kí ne bodo ſounali csrejdo. *Mát.* 7, 15. 2. *Petr.* 2, 1.

30. I 'zvász ſzámi poſztáno *tákſi* mo'zjé: ſteri bodo preobrnyena *dugoványa* gúcsali; naj odvrnéjo vucseníke za ſzebom. 1. *Ivan.* 2, 19. 'Zolt. 41, 10.

31. Záto vôruſztûjte i ſzpomínajte ſze: kaj ſzam trí lejta nocs i dén nej hejnyao ſzſzkuzami opomínati ednoga vſzákoga. *Fil.* 3, 18. 2. *Tim.* 4, 2.

32. I zdaj 'ze preporácsam vász, bratje, Bougi i rejcsi milosčse nyegove: kí je zmo'zen gori poczimprati i dati vám órocsíno med vszejmi poszvecsenimi *Ef.* 1, 18.

33. Szrebra, ali zláta, ali gvanta szam nikoga nej po'zelo. 1. *Sam.* 12, 3. 1. *Kor.* 9, 12.

34 Ár szamí znáte: kaj szo potrejbcsini mojoj i tiszti, kí szo zmenom bilí, ete *moje* roké szlú'zile. 2. *Kor.* 4, 12. 1. *Thesz.* 2, 9.

35. Vszza szam vám pokázao: kaj tak delajoucsi je potrejbno gori vzéti te nemocsne, i szpomínati sze z-Goszpon Jezusove rejcsi; kaj je on erkao: *bole je blá'zeno dati; liki vzéti. Luk.* 6, 38, 12, 33.

36. I, gda bi eta erkao, poklekno je na koulina szvoja i zevszejmi onimi je molo.

37. Veliko joukanye je pa vcsinyeno vszej: i szpadnovsi na sinyek Pavlov kúsivali szo ga.

38. Razdreszéljeni naj bole nad ovov ricsjouv, stero' je erkao; kaj vecs ne bodete *praj* vidili licza mojega. Szprevodili szo ga pa vu ládjo.

EDENDVAJSZETI (XXI.) TÁO.

I. Pavlova pout do Czezárie, 1-9. *II. Agabus Pavli vézanye nazvisesáva*, 10-14. *III. Paula v-Jeru'zálemi zgrábijo*, 15-30. *IV. Jezernik ga vtábor odpela*, 31-40.

1. I. Gda bi sze pa zgoudilo; kaj bi mí odplavali, odlocseni od nyíh: ednáko bej'zajoucsi prisli szmo vu Kous, drúgi dén pa vu Rodus, i odnut vu Pataro.

2. I, gda bi ládjo najslí idoucso vu Feníczio, vnyou sztoupivsi odplavali szmo.

3. Gda bi sze pa nám szkázao Cziprus: niháli szmo ga na lejvoj sztráni i plavali szmo vu Sírio i priplavali szmo vu Tirus. Ár je tam mogla odkládati bremen *szvoje ta* ládja.

4. I najsli ſzmo vucseníke, i pri nyih ſzmo oſztanoli ſzedem dní: kì ſzo Pavli pravili po Důhi; naj nejde gori v-Jeru'zálem. *Dján.* 20, 23.

5. Gda ſzmo pa té dní vô ſzpunili: vô idoucsi na pout ſzmo ſze vzéli, i ſzprevájali ſzo náſz vſzi z'zenámi i zdiczouv notri do *vodé* vô zmeſzta. I pokleknovſi na koulina pri broudi molili ſzmo. *Dján.* 20, 36.

6. I geto ſzmo edendrůgoga pozdravili ſztoupili ſzmo vu ládjo; oni ſzo ſze pa nazáj povrnoli *kſzvojim* laſztivnim.

7. Mí ſzmo pa plávanye doprnáſali i od Tíruſa ſzmo doli sli vu Ptolemais; gde ſzmo pozdravili vucseníke i oſztanoli ſzmo eden dén pri nyih.

8. Drůgi dén ſzmo pa *mi* vô sli, kí *ſzmo bili* okouli Pavla, i prisli ſzmo vu Czezário: i notri idoucsi vu hi'zo Filip Evangyeliſta (kí je bio zti ſzedem) oſztanoli ſzmo pri nyem. *Dján.* 6, 5. 20, 40.

9. Té je pa meo ſtiri cserí dévojke' prorokůvajoucse. *Dján.* 2, 17.

II. 10 Gda bi pa mí tam bilí vnogo dní: priſao je níki od Judee prorok po iméni Agabus. *Dj.* 11, 28.

11. I pridoucsi knám vzeme pojáſz Pavlov i zvé'ze ſzi *znyim* roké i nogé i ercsé: tou právi Důh ſzvéti; mo'zá, ſteroga je ete pojáſz, ga tak bodo vézali v-Jeru'zálemi 'Zidovje, i dájo ga vu roké poganom.

12. Gda ſzmo pa eta csůli: proſzili ſzmo ga i mí i tiſzti, kí ſzo bilí vtom meſzti; kaj bi nejſou v-Jeru'zálem. *Mát.* 16, 22.

13. Odgouvoro je pa Paveo: ka csiníte, kaj ſze joucsete i lámlete *mi* Szrczé moje? Ár ſzám jaſz gotov nej li ſzamo ſze zvézati dati, nego i mrejti vu Jeru'zálemi za Goſzpon Jezuſovoga iména volo. *Dj.* 20, 24.

14. Gda bi fze pa ne dáo narátati; niháli fzmo ga govorécsi: naj bode Bo'za vola. *Mát.* 6, 10.

III. 16. Po tej dnévi fzmo fze pa poubrali i gori fzmo sli vu Jeru'zálem.

16. Sli fzo pa znami i níki vucseníczke od Czezárie pelavfi fzebom, pri kom bi fzálafivali, níkoga Mnázona Czipruskoga fztárogo vucsenika.

17. Gda fzmo pa mí vu Jeru'zálem prisli: radi fzo náfz príjali bratje.

18. Te drúgi dén je pa Paveo znami fou k-Jakubi; i vfzi fztarifsi fzo tá fzprisli. *Dján.* 15, 13. *Gal.* I, 19.

19. I pozdravivfi je prepovidávao nyim je edno po ednom; ka je Boug vcsíno med poganmi po nyegovoj fzlú'zbi.

20. Oni pa; geto fzo *tou* fzlífali, dícsili fzo Gofzpodna, i erkli fzo nyemi: vídis, brat, keliko jezero 'Zidovov je vórvajoucsi, i vfzi fzo gyedrni nafzledníczke právde. *Rim.* 10, 2. *Gal.* I, 14.

21. Povejdano je pa od tébe: kaj odfztoplenyé vcsís od Moj'zefa vfze *one* 'Zidove, kí fzo med poganmi, govorécsi: naj ne obrizávajo fzvoje fzini, niti po *Moj'zefovoj* návadi ne hodíjo.

22. Záto, ka je? Potrejbno je za ifztino vfzoj vno'zini vkúp príti. Ar zacsújo: kaj fzi prifao.

23. Záto eto vcsíni; ka ti právimo: mámo ftiri mo'zé; kí majo oblúbo na fzebi.

24. Té vzemi kfzebi, pofzvéti fze 'znyimi i troíi na nyé: naj fzi obríjejo glavé; i zvejjo vfzi, kaj je tou, ftero fzo od tébe csúli, nikaj nej; nego i tí fzám *tak* hodis, *da* právdo zdr-'závas. *Racs.* 6, 9. 18.

25. Od ti vórvajoucsi poganov fzmo pa mí pífzali *etakse* fzkontsanye; naj nikaj tákfega ne dr'zíjo: nego naj fze varjejo od bolvánom djá-

noga i krví, i zadávlenoga i práznoſzti. *Ján.* 15, 20-29.

26. Teda je Paveo kſzebi vzéo mo'zé one, i na drûgi dén ſze poſzvetí 'znyimi *vrét*, i notri idoucsi vczérkev nazviſcsávao je; kaj ſzo ſze vô ſzpunili dnévi *nyihovoga* ocsiſcsávanya i nikaj *nyim* nej trbej vecs; nego naj ſze gori prineſzé za ednoga vſzákoga nyíh áldov.

27. Gda bi ſze pa ti ſzedem dnévov melo vô ſzpuniti: zaglednoli ſzo ga od À'zie valon 'Zidovjé vu czérkvi, vkûp ſzo ſzmoutili vſze lûſztvo i vrgli ſzo roké na nyega.

28. Kricsécsi: mo'zjé Izraelſzki, pomágajte. Eto je tiſzti cslovik, kí prouti etomi lûſztvi, i právdi i meſzti vſze povſzud vcsí. Escse je pa i Grke notri pripelao vu czérkev i oſzkrúno je eto ſzvéto meſzto *Mát.* 26, 6. *Ján.* 10, 14. 15.

29. (Ár ſzo prvle vidili Efe'zánſzkoga Trofimuſa 'znyim vu meſzti: ſteroga ſzo ſtímali; kaj ga je Paveo vu czérkev pripelao.) 2 *Tim.* 4, 20.

30. I genoló ſze je czejlo meſzto: i vkûp je pribej'zalo lûſztvo; i popadnovſi Pavla vlekli ſzo ga vô z-czérkvi; i preczi ſzo zaprte dveri.

IV. 31. Gda bi ga pa ſteli vmoriti: gori je ſou gláſz kjezerniki vojſzké; kaj ſze je czejli Jeru'zálem vkûp ſzmouto.

32. I preczi je kſzebi vzéo vitéze i Sztotnike, i doli je be'zao knyim. Oni pa, gda bi vidili jezernika i vitéze, hejnyali ſzo biti Pavla.

33 Teda, geto ſze je priblí'zao jezernik, prijao ga je i zapovedao ga je zvézati zdvôma lanczoma, i ſzpitávao ga je, ſto je, i ka je vcsíno?

34 Edni ſzo pa tou, ti drûgi pa eto kricsali med lûſztvom. Gda bi pa nikaj gvûsnoga ne mogao zvediti od harabuke: zapovedao ga je med vojſzko pelati.

35. Prigoudilo ſze je pa, gda bi priſao na ſztube: neſen je od vitézov za volo ſzile lûſztva.

36. Àr je slo za nyim vno'zino lůsztva, kricsécse: pogůbi ga. *Ivan.* 19, 15. *Dján.* 23, 21.

37. Gda bi pa mogao notri pelani biti med vojszko Paveo, ercsé jezerniki: szlobodno mi je gúcsati kaj ktebi? Ou pa ercsé: znás Greski?

38. Jeli szi nej tí ov Egyiptánecz; kí szi pred tejmi dnévi sztanenyé vcsíno i vő szi pelao vu pűscsávo stiri jezero mo'zouv vra'zenikov.

39. Erkao je pa Paveo: jasz szam isztina cslovik 'Zidov Tarsiski nej poszlejdnyega meszta Cziliczie meszténcsar. Proszim te pa; dopűszti mi gúcsati klűsztvi.

40. Gdà bi nyemi pa dopűszto: Paveo sztojécsi na sztubaj kívao je zrokouv lűsztvi. I, gda bi velika tihota vcsinyena bila, gúcsao je knyim 'Zidovszki *etak* govorécsi. *Dján.* 12, 17.

DVADVÁJSZETI (XXII.) TÁO.

I. Paveo sze zagovárja. 1-21. *II. 'Zidovje scséjo; naj sze pogibi.* 22-23. *III. Jezernik ga ne szmej ni bicsűvati, ka je Rimlánecz.* 24 30.

I. 1. Mo'zjé bratje i ocsáki, poszlűjhnite mojega kvám zdaj zagovárjanya *ricsi.*

2. (Szlisavsi pa, ka nyim 'Zidovszki gucsí, tejm rájse szo tiho bilí) i ercsé:

3. Jasz szam isztina 'Zidovszki mou'z porodjeni vu Tarsusi Cziliczie: gori zhrányen pa vmeszti etom pri nogáj Gamalielovimi vucseni zvelikov szkrblivosztyov pouleg právde ocsinszke vrejli bodoucsi *vu* Bougi; liki szte ví vszi denésnyi dén. *Dján.* 5, 34.

4. Kí szam eto pout preganyao notri do szmrti: vézao szam i dávao szam vtemniczo i mo'zé i 'zene. *Dján.* 8, 3. 9, 2.

5. Liki mi je i vísesnyi pop szvedok i vsze sztarsztvo. Od steri szam i liszti vzéo kbratom i sou szam vu Damaskus: ka bi i one, kí szo

tam bilí, pripelao zvézane vu Jeru'zálem; da bi sze kastigali.

6. Zgoudilo sze je pa, gda bi sou ino bi sze pribli'závao k-Damaskusi: okoli podnéva na na nágli znebész zblejscsila sze je velika szvetloszt okoli méne.

7. I szpadno szam nakla' i csúo szam gláſz meni govorécsi: Saul, Saul, ka me pregányas?

8. Jasz szam pa erkao: sto szi, Goszpodne? I erkao mi je: Jasz szam Jezus te Názarenszki; szteroga tí pregányas.

9. Kí szo pa zmenom bilí: szvetloszt szo iszstina vidili i preszstrasili szo sze; gláſza szo pa nej csúli, kí mi je gúcsao. *Djám.* 9, 7. 26, 14.

10. Erkao szam pa: ka mi je csiniti, Goszpodne? Goszpoud mi je pa erkao: sztani gori, idi v-Damaskus, i tam sze ti povejjo vsza; szterа szo zreudelúvana tebi, *naj* csinís.

11. Gda bi pa ne vido od díke one szvetloszti: za rókou szam pelani od oni, kí szo zmenom bilí, i prisao szam vu Damaskus.

12. Níki Anániás pa, pobo'zni cslovik, szteri je pouleg právde szvédouszstvo meo od vszej *tam* prebívajoucsi 'Zidovov,

13. Pridoucsi kmeni poszstáne *pred menom* i ercsé meni: Saul brat, gori glédaj. I jasz szam vu onoj vôri gori na nyega glédao.

14. On je pa erkao: Boug ocsákov nasi te je odébrao; naj szpoznas volo nyegovo, i vídis toga pravicsnoga, i csújes gláſz zvúszt nyegovi. 1 *Kor.* 15, 8. 1 *Ivan.* 2, 1. *Es.* 53. 11.

15. Ár nyemi szvedok bodes pri vszej lidí tiszstoga; szterа szi vido i csúo.

16. I zdaj ka sze midís? Sztani gori, okrszti sze i zeperi doli grejhe tvoje zezávajoucsi *na pomouc* imé Goszpodnovo. 1. *Kor.* 6, 11. 1. *Petr.* 3, 21.

17. Zgoudilo ſze je pa; gda ſzam ſze povrno v-Jeru'zálem i molo ſzam vu czérkvi: vcsinyen ſzam vu ſzaſzi.

18. I vido ſzam ga govorécsega meni: ſetûj i hitro idi vô z-Jeru'zálema; ár ne prímejo tvojega ſzvedouſztva od méne. *Mát.* 10, 14.

19. I jaſz ſzam erkao: Goſzpodne, oni znájo, kaj ſzam jaſz vtemniczo metao, i bio vu ſzpráviscsaj one, kí ſzo vu tebi vôrvali;

20. I, gda je prelejána krv Stevana ſzvedoka tvojega, i jaſz ſzam tam ſztáo i prìvolo ſzam kſzmrti nyegovoj i varvao ſzam gvant oni; kí ſzo ga klali.

21. I erkao mi je: idi; ár te jaſz med pogane dalecs poslem. *Gal.* 1, 16. *Ef.* 3, 8. 1. *Tim.* 2, 7.

II. 22. Poſzlûſali ſzo ga pa notri do té rejcsi i pozdignoli ſzo gláſz ſzvoj govorécsi: pogûbi zzemlé *toga* tákſega; ár nyemi je nej vrejdno 'ziveti.

23. Gda bi pa oni krícsali i gvant tá metali i prájh vu zrák lûcsali:

III. 24. Zapovedao ga je jezernik pelati med vójſzko erkoucsi: zbicsûvanyem ſzpitávajte 'znyega; naj zvejm, za kákſi zrok kricsíjo tak na nyega.

25. Gda bi ga pa zvézali zrenényem; erkao je *tam* ſztojécsemi ſztotniki Paveo: jeli je vám ſzlobodno csloveka Rimſzkoga i *eſcse* nej oſzodjenoga bicsûvati?

16. Stero gda bi ſztotnik ſzliſao, ſou je i nazvejſzto je jezerniki govorécsi: vidi, ka ſcsés csiniti; ár je té cslovik Rimſzki.

27. Pridoucsi pa jezernik ercsé nyemi: povej mi, csi ſzi tí Rimlánecz? On pa ercsé: kapa.

28. I odgovorí jezernik: jaſz ſzam ſzi za vnoge pejneze tou pôrgarſztvo ſzpravo. Paveo pa ercsé: jaſz ſzam ſze pa i naroudo *vnyem*.

29. Preczi ſzo záto odſztoupili od nyega: kí ſzo ga ſteli ſzpitávati. I jezernik ſze je zbojao: gda je zvedo; ka je Rimlánecz, i ka ga je dáo zvézati.

30. Drůgi dén pa, gda bi ſteo ſzpoznati za gvůsno, ka za koj volo je to'zen od 'Zidovov, odvézao ga je zvezala i zapovedao je príti vládnikom popovſzkim i czejlomi ſzpráviſcsi nyihovomi: i doli pripelavſi Pavla poſztavo ga je pred nyé.

TRIDVAJSZETI (XXIII.) TÁO.

I. Na Pavlovo zagovárjanye ſze razcseſzne tanács. 1-10. *II. Kriſztus Pavla vnocsi trouſta.* 11. *III. Niki 'Zidovje nyemi na ſzmrt vkůp priſze'zéjo.* 12-22. *V. Odposle ſze v-Czezario.* 23-35.

I. 1. Paveo pa ednáko na tanács glédajoucsi ercsé: mo'zjé bratje, jaſz ſzam vſzákov dobrov důsnovejſztyov ſzlů'zo Bougi notri do denésnyega dnéva. 2 *Kor.* 1, 12. *Fil.* 3, 6.

2. Te víſesnyi pop pa Anánias je tim, kí ſzo pouleg nyega ſztáli, zapovedao: naj nyemi vůſzta vdárijo. 1 *Král.* 22, 24. *Jer.* 20, 2. *Ivan.* 18, 22.

3. Teda nyemi ercsé Paveo: vdári te Boug, *ti* † obeljena ſztejna. I tí ſzidís ſzoudivſi mené †† pouleg právde i ††† prouti právdi me velís biti? † *Mát.* 23, 27. †† *Lev.* 19, 35. ††† *Ivan.* 7, 51.

4. Oni pa, kí ſzo kre nyega ſztáli, ſzo erkli: víſesnyega popa Bo'zega pſzůjes?

5. Ercsé pa Paveo: nej ſzam znao, bratje; kaj je víſesnyi pop. Ár je píſzano: poglavníki lůſztva tvojega hůdou ne gúcsi. *Vöid.* 22, 28.

6. Znao je pa Paveo, kaj ji je eden táo Szadduczeuſov, te drůgi pa Farizeuſov, ſzkrícsao je vu tanácsi: mo'zjé bratje, ja ſzam † Farizeus Farizeuſov ſzin; za volo †† vůpanya i gori

ſztanenyá, ti mrtvi ſze ſzoudim. † *Fil.* 3, 6. †† *Ivan.* 11, 26. 1 *Kor.* 15, 19.

7. Gda bi pa eto gúcsao: vcsinyeno je ſztanenyé med Farizeusmi i Szadduczeusmi; i razcseſznola ſze je ta vno'zina.

8. Àr Szadduczeuske právijo; kaj nega gori ſztanenyá, niti angyela, niti dűhá: Farizeuske pa obouje ſzvedocsijo. *Mát.* 22, 23.

9. Vcsinyeno je pa veliko krícsanye. I gori ſztanovſi píſzmaznánczi ſztráni Farizeuſov borili ſzo ſze govorécsi: nikſo hűdoubo ne nájdemo vu etom csloveki. Csi nyemi je pa dűh gúcsao, ali angyeo; ne bormo ſze prouti Bougi. *Ján.* 25, 25. 1, 39.

10. Gda bi pa veliko ſztanenyé vcsinyeno bilou: bojao ſze je jezernik, naj ſze ne raztrga Paveo od nyíh; zapovedao je vité'ztvi doli idti i popádnoti ga od nyíh, i pelati ga med vojſzko. *Jer.* 26, 24.

11. 11. Vpríſeſztnoj noucsi pa priſztoupi knyemi Goſzpoud *i* ercsé: vűpaj ſze Paveo. Ár, liki ſzi ſzvedocso od méne vu Jeru'zálemi, tak ti je potrejbno i v-Rími ſzvedocsiti.

III. 12. Gda bi pa dén bio: níki 'Zidovje ſzo ſze vkűp ſzpravili i zaprſzégali ſzo ſze govorécsi; ka ne bodo ni jeli ni pilí tecsáſz, dokecs ne bujjejo Pavla.

13. Bilou ji je pa vecs ſtirideſzét: kí ſzo vkűp priſzegli.

14. Tej ſzo sli kvládnikom popovſzkim i kſztariſim erkoucsi: mí ſzmo ſze ſzpriſzegov zaprſzégali; ka *tecsáſz* nikaj ne koſtamo; dokecs ne bujemo Pavla.

15. Záto ví zdaj gúcste zjezernikom i ſztanácsom; naj ga vűtro doli pela kvám, liki da bi ſzkrblivejse ſteli ſzpoznati od nyega: mí pa prvle, liki ſze pribli'zí, gotovi ſzmo ga bujti.

16. Szlíſaoje pa Szin ſzeſztré Pavlove tou zaſzidjávanye: pridoucsi i notri idoucsi med vojſzko nazvejſzto je Pavli.

17. Paveo je pa prízvao ednoga ſztotnikov *i* ercsé; etoga mladéncza odpelaj kjezerniki. Ár nyemi nikaj má nazvejſztiti.

18. Záto ga je on kſzebi vzéo *i* pelao ga je kjezérniki i erkao je: te zvézani Paveo *me je* kſzebi *dáo* prizvati i proſzo me je; ka bi etoga mladéncza pelao ktebi; kí ti nikaj má povedati.

19. Jezernik ga je pa za rokou príjao i odſztoupo je na kraj i opítao ga je: ka je: ka mi más nazvejſztiti?

20. Erkao je pa: 'Zidovje ſzo *vkúp* zlo'zili; ka bodo te proſzili, naj vűtro vu tanács doli pripelas Pavla; liki da bi kaj ſzkrblivejſe ſteli zvidávati od nyega.

21. Tí nyim záto ne vőri. Ár ga zaſzidjáva 'znyíh vecs ſtirideſzét mo'zouv: kí ſzo ſze zaprſzégali, ka ne bodo ni jeli, ni pilí; dokecs ga ne bujejo; i zdaj ſzo gotovi csakajoucsi od tébe odgovor.

22. Jezernik je záto odpűſzto toga mladéncza *i* zapovedao *nyemi je:* nikomi vő ne povej; ka ſzi mi eta nazvejſzto.

IV. 23. I prizové dvá níkiva ſztotnikov ercsé: pripravte dvejſztou vitézov; naj ido do Czezárie i konyenikov ſzedemdeſzét i ſzpiczarov dvejſztou od trétye vőre noucsi.

24. I 'zivincse poſztavte, da gori poſzadíte Pavla, *da ga* zdravoga pripelajo Felíczi poglavári.

25. I napíſzao je líſzt veto formo:

26. Klaudius Lízias zmo'znomi poglavári Felíczi zdrávje *'zelej.*

27. Etoga Mo'zá, zgráblenoga od 'Zidovov, gda bi ga *'ze* bujti ſteli, nad nyé idoucsi zvi-

tézmi ſzam ga *nyim* vő *zrouk* vzéo; *geto* ſzam zvedo kaj je Rimlánecz.

28. Steo ſzam pa znati zrok, zakaj ſzo ga tou'zili: *záto* ſzam ga doli pelao vu tanács nyíhov.

29. Steroga ſzam najſao obto'zenoga od nyíh právde ſzpitávanya; nikaj pa ſzmrti, ali vouze vrejdnoga bína nemajoucsega.

30. Gda bi mi pa povejdano bilou, ka 'Zidovje etoga mo'zá zaſzidjávajo: kmeſzti ſzam ga ktebi poſzlao i zapovedao ſzam to'zczom; naj, ka prouti nyemi májo, pred tebom povejjo. Zdrav bojdi.

31. Vitézje záto, kak nyim je zrendelűvano bilou, ſzo gori vzéli Pavla i pelali ſzo ga vnocsi vu Antipatrio.

32. Te drűgi dén ſzo pa niháli konyenikom idti 'znyim; *ti drűgi* ſzo ſze povrnoli med vojſzko.

33. Kí notri idoucsi vu Czezário tá ſzo dáli líſzt poglavári, i poſztavili ſzo pred nyega i Pavla.

34. Poglavár pa gda bi líſzt preſto i pítao bi ga zſtere dr'zéle je; geto je i zvedo, kaj je od Czilíczie.

35. Ercsé: poſzlűhnem te, gda i to'zczi tvoji ſzem prídejo. I zapovedao ga je vu Herodeſovoj pravdenoj hi'zi varvati.

STIRIDVAJSZETI (XXIV.) TÁO.

Paveo I. ſze tou'zi i zagovárja, 1-23. *II. Feliczi i Druzili prejdga*, 24-27.

I. 1. Po pétom dnévi je pa doli ſou víſesnyi pop Anániás ſzſztariſimi i znikakſim rejcsnikom Tertulluſom: kí ſzo ſze ſzkázali poglavári prouti Pavli.

2. Pozváni pa on, zácsao ga je Tertullus tou'ziti govorécsi:

3. Da ſzmo vnogo méra po tebi doubili i *doſzta* dobroga je vcsinyeno etomi lűſztvi po tvojoj modrouſzti, *ſtero mi* vſzigdár i povſzud vſzákov hválov vzememo, zmo'zni Felix.

4. Naj te pa zvnougim *gucsom* ne dr'zim; proſzim te, poſzlűjhni náſz *eduo* malo pouleg tvoje pravicsnoſzti.

5. Ár ſzmo najsli etoga mo'zá, kűgo, i nadigávajoucsega reberío med vſzejmi 'Zidovmi povſzem ſzvejti i naj prednyejſega Nazareuskoga jeretinſztva.

6. Kí je i czérkev ſzkűsávao oſzkrúniti: ſteroga ſzmo i zgrabili i pouleg naſe právde ſzmo ga ſteli ſzouditi.

7. Pridoucsi pa med náſz Lízias jezernik zvelikov ſzílov ga je *nám* znaſi rouk odpelao.

8. I zapovedao je nyegovim to'zczom idti ktebi: od koga mores ſzám, ſzoudivſi ga, od vſzej tej ſzpoznati; za ſteroga volo ga mí tou'zimo.

9. Prilo'zili ſzo pa i 'Zidovje govorécsi: kaj ſze eta tak májo.

10. Odgouvoro je pa Pavro, gda bi nyemi poglavár kívao, erkoucsi: da znám, ka ſzi od vnogo lejt ſzodecz etoga národa poſztávleni; ſzrcznejſe bodem od tej, ſtera ſze mené doſztájajo, odgovárjao.

11. Mores i tí znati: ka je nej vecs dní, kak dvanajſzet; kak ſzam gori ſou vu Jeru'zálem *Bogá* molit.

12. I ni vu czérkvi ſzo me nej najsli, ka bi ſze ſzkim pregovárjao, ali ka bi vkűp bej'zanye lűſztva ſzprávlao; niti vu ſzpráviscsaj, niti vmeſzti.

13. Niti nemrejo poſzvedocsiti: za ſteroga volo me zdaj tou'zijo.

14. Vadlűjem ti pa eto: ka, pouleg te pouti, ſtero právio jeretinſztvo, tak ſzlű'zim ocsákov

Bougi; da vôrjem vſzejm, ſtera ſzo píſzana vprávdi i vu prorokaj.

15. Vůpazen majoucsi vu Bougi, ſtero i oni ſzamí csákajo; ka bode gori ſztanenyé ti mrtvi i pravicsni i nepravicsni. *Dan.* 12, 2. *Ivan.* 5, 28. 29. 2. *Kor.* 5, 10.

16. Vu etom ſze pa flíſzam: naj nevra'zeno důsnovejſzt mám pred Bogom i lidmi vſzigdár.

17. Po vnougi lejtaj ſzam pa priſao álmoſtva csiniti národi mojemi i áldůvanya. *Rim.* 15, 25. *Gal.* 2. 10.

18. Vu ſteri ſzo me najsli ocsíscsenoga vu czérkvi, nej zlůſztvom, niti zharabukom, níki od A'zie 'Zidovje.

19. Kí bi mogli pred tebom poſztánoti i *tak mené* tou'ziti; da bi kaj meli prouti meni.

20. Ali naj eti ſzamí povejjo; csi ſzo kaj najsli vu meni nepravicsnoga; gda ſzam ſztáo pred tanácsom.

21. Nego za ete eden gláſz, ſteroga ſzam krícsao ſztojécsi med nyimi: kaj za volo gori ſztanenyá mrtvi ſze jaſz ſzoudim dneſz od váſz. *Dján.* 23, 6. 28, 20.

22. Gda bi pa eta Felix ſzliſao: odvrgao je je *na dale* bole zvidávajoucsi od tépouti, govorécsi: gda Lízias jezernik doli príde, ſzpoznam vaſa dugoványa.

23. I zapovedao je ſztotniki varvati Pavla i meti lejhkouto odpůscsenyá, i; naj nikomi ne prepovidáva nyegovim laſztivnim nyemi ſzlů'ziti, ali knyemi idti. *Dján.* 27, 3. 28, 16.

II. 24. Po níki dnévi pa pridoucsi Felix z-Druzillov 'zenouv ſzvojov, ſtera je 'zidovkinya bíla, prízvao je Pavla i poſzlůſao ga je od vôre, ſtera je vu Kriſztuſi.

25. Gda bi pa on pregovárjao od pravicze i zdr'závanya i ſzoudbe; ſtera je pridoucsa: preſztraso ſze je Felix i odgouvoro je; zdaj odídi;

gda bom pa prilicsnejſe vrejmen meo, prizovém te. *Rim.* 2, 15. I. *Kor.* 14, 25.

26. Kcsafzi ſze je pa vůpao, kaj ſze nyemi pejnezi dájo od Pavla, naj ga piſztí: záto ga je i goſztejkrát naprej zváo zgovárjajoucsi *ſzi* 'znyim.

27. Gda bi ſze pa dvej leti ſzpunili naſzlédůvao je vu cséſzti Felixa Portzius Feſztus. I, gda bi ſteo miloscso prikázati 'Zidovom Felix, niháo je Pavla zvézanoga. *Dján.* 24, 14.

PÉTDVAJSZETI (XXV.) TÁO.

I. Popevje proſzijo Pavla v-Jeru'zálem, 1-8. *II. Feſztus ga ſcsé tá poſzlati: ali Paveo Czaſzara zezáva*, 9-12. *III. Feſztus Agrippi i Berniczi Pavla oznáni*, 13-27.

I. 1. Feſztus záto pridoucsi vu vladárſztvo po trétyem dnévi je gori ſou v-Jeru'zálem od Czezárie.

1. Szkázali ſzo ſze nyemi pa víſesuyi pop iti prednyejſi 'Zidovov proutì Pavli, i proſzili ſzo ga,

3. Ka bi vcsíno tou miloſcso *'znyimi* prouti nyemi: naj ga posle vu Jeru'zálem; da bi ga zaſzeli i na pouti bujli.

4. Ali Feſztus je odgouvoro: Paveo ſze obdr'zí vu Czezárii; i on ſzám bode ſzkoro tá odhájao.

5. Záto ſteri zvájſz moro, praj, najdo zmenom: *i* csi je kaj vu tom mou'zi krivicsnoga, naj ga tou'zijo.

6. Gda bi ſze pa med nyimi vecs, liki deſzét dní, midio: doli idoucsi vu Czezário drůgi dén ſzedécsi na pítanom ſztouczi zapovedao je Pavla naprej pripelati.

7. Steri gda bi naprej priſao: okoli nyega ſzo poſztanoli od Jeru'zálema doli pridoucsi 'Zi-

dovje, vnouge i 'zmetne bíne naprej prinášavſi prouti Pavli; ſtere ſzo nej mogli poſzvedocsiti,

8. Zagovárjajoucsi ſzebé Paveo; kaj je ni prouti 'Zidovſzkoj právdi, niti prouti czérkvi. niti prouti Czaſzari nikaj nej pregrejſo. *Dján.* 24, 12.

II. 9. Feſztus je pa ſteo 'Zidovom miloſcso prikázati, odgovorécsi Pavli ercsé: ſcsés gori idti v-Jeru'zálem i tam ſze od eti ſzouditi po meni?

10. Ercsé pa Paveo: pred ſzodſzkim ſztouczom Czaſzarſzkim ſztojim; gde ſze mi je potrejbno oſzouditi. 'Zidove ſzam vnikom nej vrázo; liki i tí tou dobro znás.

11. Ár, csi ſzam krív i vrejdnoga ſzmrti ſzam kaj vcsíno, ne bránim ſze mrejti. Csi je pa nikaj nej toga, za ſteroga volo me eti tou-'zio: niſcse me ne more nyim dati. Czaſzara zezávam.

12. Teda ſzi Feſztus zgovárja ſztanácsom i odgovorí: Czaſzara ſzi zezávao, k-Czaſzari bos ſou.

III. 13. Po nikeliko dnévi pa Agrippa kráo i Bernicze ſzta doli sla v-Czezário; ka bi pozdraviſa Feſztuſa.

14. Gda bi pa vnogo dní bilá tam: Feſztus je naprej djáo králi Pavlovo dugoványe govorécsi: níki mou'z jeſzte niháni od Felixa zvézani.

15. Za ſteroga volo, gda ſzam v-Jeru'zálemi bio, ſzo ſze ſzkázali vládniczke popovſzki, i ti ſztariſſi 'Zidovſzki proſzécsi prouti nyemi právdo.

16. Sterim ſzam odgouvoro: kaj je nej ſega Rimlánczom za koga volo kákſega csloveka na ſzmrt dati prvle; liki te obto'zeni na zoucsi má to'zcze i meſzto na zagovor vzeme od krivicze. *Právd.* 17, 4.

17. Záto, gda ſzo oni eſzi vkúp prisli, ni. kakſega odlášanya ſzam nej csinio; nego drúgi

dén ſzam doli ſzeo vu ſzoudnyi ſztolecz *i* zapovedao ſzam naprej pripelati *toga* mo'zá.

18. Okoli ſteroga ſztojécsi to'zczi, nikſi *tákſi* zrok ſzo nej prineſzli naprej: kákſega ſzam ſtímao.

19. Nego nikakſa ſzpitávanya od *ſzvoje* laſztivne pobo'znoſzti ſzo meli prouti nyemi i od nikakſega mrtvoga Jezuſa; ſteroga je pravo Paveo, ka 'zivé.

20. Jaſz ſze pa zadrgávavſi okoli toga ſzpitávanya, erkao ſzam: csi bi ſteo idti v Jeru'zálem i tam ſze od toga ſzouditi?

21. Gda bi pa Paveo zezávao; naj ſze dr'zí na Czaſzarovo ſzpoznanye: zapovedao ſzam ga dr'zati; dokecs ga k-Czaſzari poslem.

22. Agrippa pa k-Feſztuſi velí: ſteo bi toga csloveka i jaſz csúti. On pa ercsé: vútro bos ga csúo.

23. Záto drúgi dén pridoucsi Agrippa i Bernicze zvelikov préczimbov: i notri idoucsi vu poſzlúsávniczo i zjezernikmi i zmo'zmí naj znamenitejſimi toga meſzta; i na zapovid Feſztuſovo pripelan je Paveo.

24. I velí Feſztus: Agrippa kráo i vſzi mo'zjé, ki ſzte znami eti; vídite toga, od ſteroga me je vſza vno'zina 'Zidovov proſzila i vu Jeru'zálemi i eti kricsécsa; kaj nyemi je nej potrejbno vecs 'ziveti.

25. Jaſz pa, gda bi nikaj ne najſao, ka bi kaj ſzmrti vrejdnoga on vcsíno i on ſzám je zezávao Czaſzara, tak ſzam ſzoudo; ka ga *k-Czaſzari* poslem.

26. Od ſteroga, ka mi je gvúsnoga píſzati goſzpodni, nemam. Záto ſzam ga pripelao pred váſz, i naj bole pred tébe, Agrippa kráo: da ſze ſzpíta, *i jaſz túdi mám* kaj píſzati.

27. Ár ſze meni neſzpametno zdí poſzlati zvézanoga, i prouti nyemi zroke ne oznaniti.

DVAJSZETI I SÉSTI (XXVI.) TÁO.

I. Paveo ſze pred Agrippom zagovárja, 1-23. *II. Feſztus ga za norcza dr'zi*, 24-27. *III. Agrippa malo, kaj je nej krſztsenik*, 28-32.

I. 1. Agrippa pa ercsé Pavli: dopûſcseno ti je, naj ſzám za ſzébe gucsís. Teda Paveo ſtégnovſi rokou *etak* ſze je zagovárjo. *Dján.* 25, 13.

2. Od vſzega toga, za ſteroga volo ſze tou'zim od 'Zidovov, Agrippa kráo, za blá'zenoga ſze dr'zim: ka ſze mi je dneſz pred tebom *potrejbno* zagovárjati.

3. Naj bole *záto*, ka znás vſze 'Zidovſzke i návade i ſzpitávanya. Proſzim te tak; trplivo me poſzlûſaj.

4. 'Zítek iſztina moje zmladoſzti, kákſi je bio od zacsétka med mojim národom vu Jeru'zálemi, znájo vſzi 'Zidovje.

5. *Liki* kí ſzo me *eſcse* prvle zdávnya poznali (csi ſcséjo ſzvedocsiti) kaj ſzam pouleg naj trdnejſega réda naſega vadlûvanya zívo, kak Farizeus. *Dján.* 23, 6.

6. I zdaj za volo vûpanya obecsanyá, ſtero je vcsinyeno ocsákom od Bogá, ſztojim eti pod ſzoudbo vr'zeni. *Dján.* 13, 32. *Sztv.* 3, 15.

7 Kſteromi *vûpanyi* ka prído: dvanájſzetera pokolejnya naſa, nepreſztanoma noucs i dén Bougi ſzlûſécsa, ſze vûpajo. Za etoga vûpanya volo ſze tou'zim, Agrippa kráo, od 'Zidovov.

8. Ka? jeli za nevôrvano *delo* ſze ſzoudi pri vaſz: csi Boug mrtve zbûdjáva?

9. Ja ſzam iſztina mejno pri ſzebi: ka mi prouti iméni Jezuſa Nazarenſzkoga vnouga trbej csiniti. 1. *Kor.* 15, 9. *Gal.* 1, 13. 1. *Tim.* 1, 13.

10. Stero ſzam i csinio vu Jeru'zálemi: i vnouge ti ſzvéti ſzam jaſz vu temniczo zápro, geto ſzam od vládnikov popovſzki oblászt vzéo; i,

gda bi ſze meli bujti, / jaſz ſzam pravo na nyé ſenteńczio.

11. I po vſzej ſzpráviscsaj gouſztokrát ſzam je kaſtigao i priprávlao ſzam je preklinyati: i jáko ſzam beſzno na nyé pregányajoucsi je notri do ſzlejdnyi mejſzt.

12. Vkom ſzam ſou i vu Damaskus zobláſztyov i ſzſzlobocsinov od víſesnyi popov *vzétov.*

13. Opodné *pa* na pouti vido ſzam, ô kráo! ka meje znebéſz od ſzvetloſzti ſzuncza véksa ſzvetloſzt okili vzéla, i one; kí ſzo zmenom sli.

14. Gda bi pa mí vſzi doli ſzpadnoli na zemlo; csúo ſzam gláſz meni govorécsi i erkoucsi z-'Zidovſzkim jezikom: Saul, Saul, ka me pregányas? 'zmetno je tebi prouti ſzpiczi brſzati.

15. Ja ſzam pa erkao: ſto ſzi, Goſzpodne? On je pa erkao: jaſz ſzam Jezus; ſteroga tí pregányas.

16. Ali ſztani gori i ſztoupi na nogé tvoje. Ár za toga volo ſzam ſze ti zkázao: ka te vcsinim ſzlú'zbenika i ſzvedoka i oni, ſtera ſzi vido, i oni, ſtera ſze ti poká zejo.

17. Ár te vô oſzlobodim zetoga lúſztva i zpoganov, med ſtere te zdaj posílam.

18. *Naj nyim † odprés ocsi nyihove; da ſze povnéjo †† od kmicze vu ſzvetloſzt, i ††† zobláſzti ſatanove k-Bougi, i vzemejo odpúſcsanye grejhov i ô ocsino med poſzvecsenimi po vôri ſtera je vu meni.* † *Es.* 35, 5. *Ef.* 1, 18. †† *Ef.* 4, 18. 3, 9. ††† *Ef.* 2, 2. 3.

19. Záto, Agrippa kráo, nej ſzam bio neveren nebeſzkomi videjnyi. *Gal.* 1, 16.

20. Nego † v-Damaskuſi bodoucsim oprvics i v-Jeru'zálemi i povſzoj krajini Judee, *potom* i poganom ſzam nazviſcsávao: ka bi †† pokouro csiníli i povrnoli bi ſze k-Bougi vrejdna pokoure dela esinécsi. † *Djáu.* 9, 19. †† *Mát.* 3, 8.

21. Za tej volo ſzo me ſteli 'Zidovje, popádjenoga vu czérkvi, ſzvojmi rokami vmoriti.

22. Ali pomoucs ſzam doubo od Bogá *i* notri do etoga dnéva ſztojim, ſzvedouſztvo csinécsi málomi i velikomi nikaj zvűn toga nej govorécsi, ſtera ſzo i proroczke i Moj'zes gúcsali; ka májo biti. *Lűk.* 24, 44.

23. Ka je Kriſztus mogao † trpeti i †† prvi zgori ſztanenyá mrtvi ſzvetloſzt nazviſcsávati *etomi* lűſztvi i poganom. *Es.* 53, 5. 6. †† *Es.* 65, 1.

II. 24. Gda bi pa eta na ſzvoje zagovárjanye gúcsao: Feſztus zvelikim gláſzom velí: bláznis Paveo, vnouga píſzma te na bláznoſzt obráesajo. I *Kor.* 1, 18. 2, 14.

25. On pa ercsé: ne bláznim, zmo'zni Feſztus; nego iſztine i trejznoſzti ricsí gucsim.

26. Ár zná od tej kráo; pred ſterim i ſzrcsno gucsim. Ár, ka bi kaj toga ſzkritoga bilou pred nyim, ne vôrjem: ár je tou nej vkouti vcsinyeno. *Mát.* 10, 27. *Ivan.* 18, 20.

27. Vôrjes kráo Agrippa prorokom? Znám, ka vôrjes.

III. 18. Agrippa pa ercsé Pavli: malo, ka me na nyé ne vzemes; naj krſztsenik bodem. *Mark.* 12, 34.

29. Paveo pa ercsé: 'zelejm od Bogá i vu malom i vu vnogom nej li ſzamo tebé, nego i vſze poſzlűſajoucse mené dneſz tákſe biti; kákſi ſzam i jaſz, zvűn etoga vezala. 1. *Kor.* 7, 7.

30. I gda bi on eta erkao: gori je ſztano kráo i poglavár i Bernicze i kí ſzo 'znyimi ſzédeli.

31. I na ſztrán ſzo ſze obrnoli gúcsali ſzo ſzi med ſzebom govorécsi: ete cslovik je nikaj ſzmrti ali vouze vrejdnoga nej vcsíno.

32. Agrippa pa Feſztuſi ercsé: té cslovik bi ſze mogao odpiſztiti; da bi ne zezávao Czaſzara.

DVAJSZETI I SZÉDMI (XXVII.) TÁO.

Pavlovo od Czezárie v-Rim plàvanye 1. do Lazee je ſzrecsno, 1-8. Od tiſztecz do Milete neſzrecsno, 9-29. III. Dônok vſzi ſze obdr'zijo, 30 44.

I. 1. Gda bi pa oſzodjeno bilou; naj mí v-Vlaski orſzág plávamo; dáli ſzo i Pavla i níke drûge vouznike ſztotniki, po iméni Júliuſi, z-Czaſzarovoga ſerega. *Djân.* 25, 12.

2. Idoucsi pa na ládjo Adramittinſzko, ka bi kre mejſzt A'zie plavali: pûſztili ſzmo ſze bodoucsi znami Ariſztarchus Maczedonſzki z Theſzſzalonike valon.

3. Drûgi dén ſzmo ſze pa pripelali vu Sidon. I Július cslovejſztvo zkázavſi Pavli dopûſzto nyemi je; ka bi ſou kpriátelom za volo zadoblenyá ſztroska.

4. I odnut ſzmo ſze pûſztili id odplavali ſzmo pouleg Czípruſa *záto*, ka ſzo nám vôtrovje prouti bilí.

5. I *tak ono* mourje, ſtero je kre Czilíczie i Pamfílie, preplavavſi, prísli ſzmo vu Míro *meſzto* Lyczie.

6. I tam je najſzao ſztotnik *edno* ládjo Alexandriánſzko plavajoucso v-Vlaski orſzág djáo nász je vnyou.

7. Gda bi pa vnogo dní mûdno plavali, i komaj bi prisli Knídusi, *ár* nam je bráno vôter, plavali ſzmo pod Kretov pouleg Salmone.

8. I komaj jo preplavavſi prisli ſzmo vu meſzto níko, ſtero ſze zové Dober brod; kſteromi je blízi bilou meſzto Lazea.

II. 9. Gda bi pa poredno vrejmena prejslo i plávanye je tûdi kvárno bilou *záto;* ka je i poſzt prejſzao: opomínao je je Paveo. 2. *Kor.* 11, 26.

10. Nyim govorécsi: mo'zjé, vídim, kaj zskodom i zvelikim kvárom nej li ſzamo bre-

mena i ládje, nego i nasega 'zítka bode eto plávanye.

11. Sztotnik je pa vecs vórvao ládje ravnácsi, i goszpodári, liki tomi, ka je Paveo pravo.

12. Neprílicsni pa brod bodoucsi na zimszki sztánek, vékši táo ji je tak tanácsivalo: ka bi sze i odnut púsztili; csi bi tak mogli, pridoucsi vu Feníczio, tam prezímati; szteraje brod Krete gledécsi kpodnévi i kvecséri.

13. Gda bi pa jug píhao: sztímali szo, ka bodo vgori djányi szrecsni, púsztivši sze od Aszszona odplavali szo mímo Krete.

14. Potom pa nej dúgo zdr'u sze je pouleg nyé *jáko* szilni vótер, szteri sze zové Euroklidon. *Jon.* 1, 4.

15. Gda bi sze pa vneszla ládja i prouti vótri bi ne mogla sztáti: púsztili szmo jo i noszili szmo sze *szemo tamo.*

16. Geto szmo pa pod níki záton pribej'zali, ki sze zové Klauda; komaj szmo obdr'zali csún.

17. Steroga szo gori potégnoli szebi na pomoucs, gda szo podpasúvali ládjo; i bojécsi sze, naj sze na pejszecsno meszto ne namejrijo, raszpúsztili szo vótrnicze, *i* tak szo sze noszili.

18. Gda bi sze pa jáko od szlápa gonili: drúgi dén szo to *lagojejse* náklado vó zlúcsali.

19. I trétyi dén szmo *pá* szvojimi rokami poszoudo ládje vó zmetali.

20. Gda bi sze pa ni szuncze ni zvejzde ne zkázale vnogo dní i vihér bi nej máli poszta-nyúvao: vsze vúpanye je totá bilou od nasega zdr'závanya.

21. I, geto je doszta sztrádanya bilou, teda sztojécsi Paveo naszrejdi med nyimi ercsé: ó mo'zjé, potrejbno je bilou iszti na mené bougati, i nej kraj idti od Krete, i dobiti skodo eto i kvár.

22. I zdaj, opomínam vász, dobre voule bojdte: ár ni ednoga 'zítek ne prejde; nego li ládja.

23. Ár je prisztoupo kmeni eto noucs angyeo Bo'zi; steroga szam i steromi szlů'zim,

24. Govorécsi: ne boj sze Paveo. Pred Czaszara ti je potrejbno poszténoti; i ovo darůvao ti je Boug vsze; kí sztebom plávajo. *Dján.* 18, *v.* 23, 11.

25. Záto dobre voule bojdte, ô mo'zjé: ár vôrjem Bougi, ka tak bode; liki mi je povejdano.

26. Vu nikší zátom sze pa mámo vô vrcsi. *Dj.* 28, 1.

27. Gda bi pa stirinájszeta noucs bíla, kak szmo sze szemo tamo noszili na Adrjánszkom mourji: okoli pou noucsi szo stímali ládjarje, ka sze nyim pribli'záva nikša dr'zéla.

28. I půsztili szo olouvniczo *i* najsli szo: ka je mourje dvajszeti klaftrov globoko bilou: i malo dale idoucsi pá szo půsztili olouvniczo i najsli szo petnájszet klaftrov.

29. Bojécsi sze *pa*, da bi sze kak na kamena mejszta ne namerili, zrépa szo stiri kotve vô vrgli 'zelejjoucsi, da bi dén bio.

III. 30. Gda bi pa ládjarje steli odbej'zati zládje i půsztili bi csun vu mourje pod tákšim obrázom; liki da bi steli kotve zprejdnyega tála vô stegůvati;

31. Ercsé Paveo sztotniki i vitézom: csi eti ne osztáno vládii; ví sze zdr'zatí nemrete.

32. Teda szo vitézje odszekali vajati csúna: i niháli szo ga, da je vô szpadno.

33. Dokecs sze je pa denílo: opomínao je Paveo vsze; ka bi hráno vzéli, erkoucsi; dnesz je stirinájszeti dén, kak szte csákajoucsi trejzni osztanoli, *i* nikaj szte nej *kszebi* vzéli.

34. Záto opomínam vász; vzemte szi hráno. Ár tou bode vám kvaszemi zdr'závanyi; ár ni *eden* vlász vám zgláve ne szpádne. *Mát.* 10, 30.

35. Gda bi pa eta erkao: vzéo je krűh i hválo je dáo Bougi pred vszejmi i vlomivsi ga zácsao je jeszti. 1. *Tim.* 4, 4.

36. Szrcsni pa vcsinyeni vszi i oni szo kszebi vzéli hráno.

37. Bilou nász je pa vszej na ládji dvejsztou szedendesét i sészt dűs.

38. Naszicseni pa zhránov zlejhkotili szo ládjo, geto szo vő szipali szilje vu mourje.

39. Gda bi pa dén grátao; zemlo szo nej poznali; níka nárocsa szo pa na pamet vzéli, szterа szo brod mela; na szteroga szo szteli, csi bi mogoucse bilou, vő zegnati ládjo.

40. I kotve szo *okouli* vő sztrgali *i* pűsztili szo sze vu mourje raszpiszti vsi takájse va ati ravnanya i pozdignovsi vőtrniczo kvőtri, dr'zali szo sze kbrodi.

41. Gda bi sze pa namerili na meszto dvoujega mourja: zavdarili szo ládjo *na pecsino*. I goubecz iszti na, kak je vézno, oszta no je *tak; da sze je* ni geno nej; rép sze je pa raszpűscsávao od szile válov. 2. *Kor.* 11, 25.

42. Vitézov tanáts je pa bio: ka bi vouznike szpoklali; da bi szteri, vő priplavavsi, ne odbej'zao.

43. Sztotnik je pa szteo obdr'zati Pavla: *záto* nyim je prepovedao té tanács doprneszti. I zapovedao je tiszti m; kí morejo plavati: ka bi sze vmourje pűsztili naj prvle i vő bi plavali na zemlo.

44. I ti drűgi kí na deszkáj, kí pa na kákszem táli od ládje *vtrgnyenom*. I tak je vcsinyeno: da szo vszi zdravi na zemlo *prisli*.

DVAJSZETI I OUSZMI (XXVIII.) TÁO.

Paveo I. v-Meliti zimo ſzprevája, 1-10. *II. v-Rim ide*, 11-16. *III. v-Rim ſze dvej leti dr'zi*, 17-31.

I. 1. I *geto ſzo etak* zdr'záni: teda ſzo ſzpoznali; ka ſze Melita zové te zaton. *Dján.* 17, 26.

2. Barbaruske ſzo pa nej malo cslovejſztva meli knám. Àr ſzo nalo'zili ogyen, *i* gori ſzo náſz vſze príjali za volo de'zd'za, kí je *na náſz* priſao i za volo mraza. 2. *Kor.* 11, 27.

3. Gda bi pa Paveo doſzta ro'zdja vkúp ſzpoubrao i na ogyen djáo: edna vipera od toploucse vô idoucsa zgrábila ſze je roké nyegove. *Mát.* 3, 7.

4. Kak ſzo pa barbaruske vidili viſzécso tó ſztvár zroké nyegove: pravili ſzo eden drúgomi: kapa liki lúdomorecz je ete cslovik, koga zdr'zanoga zmourja zadomescsávanye 'ziveti ne nihá. 1. *Kor.* 4, 5. *Jak.* 4, 12.

5. On je pa doli ſztepao to ſztvár vu ogyen: i nikaj ſze nyemi je nej zgoudilo húdoga. *Mark.* 16, 18.

6. Oni ſzo pa csakali: ka otecsé, ali tá ſzpádne i náglo merjé. Gda bi pa dugo csakali i vidili bi, ka ſze nyemi nikaj húdoga ne pripeti: premejnili ſzo ſze *vpámeti i* erkli ſzo, ka je on Boug. *Dján.* 14, 11. 19.

7. Okouli onoga meſzta ſzo pa bilí marofje toga prednyejſega *etoga* zátona po iméni Publiuſa: kí náſz je gori príjao i trí dní náſz je po priátelſzkom dr'zao.

8. Prigoudilo ſze je pa: da bi ocsa Publiuſov le'zao trésliko i gri'zo majoucsi. Kſteromi Paveo notri idoucsi i molécsi *geto je* na nyega polo'zo roké ſzvoje, zvrácso ga je. *Mát.* 8, 14.

9. Stero gda bi ſze zgoudilo: i ti drúgi, kí ſzo nemocsni bilí vu zátoni priztoupili ſzo ino ſzo ozdravili.

10. Kí ſzo zvnougim poſtenyom náſz poſtűvali, i odhájajoucsim ſzo nám nadejvali *na ládjo* ta potrejbna.

11. I. Po trí mejſzeczi ſzmo pa odplavali na ednoj Alexandriánſzkoj ládji prezímajoucsoj vtom zátoni, ſtere czimer je bio *Dvojcseli.*

12. I pridoucsi vu Szirakúzo oſztanoli ſzmo tam trí dní.

13. Odkud okouli plavavſi prisli ſzmo v-Regium: i, da bi eden czejli dén jűg píhao, drűgi dén ſzmo prisli vu Puteole.

14. Gde ſzmo najsli brate, ſteri ſzo náſz proſzili, ka bi ſzedem dní *tam* oſztanoli: i tak ſzmo v Rim prisli. *Rim.* 1, 7. *Ozn.* 17, 18.

15. I odnut bratje, gda bi od náſz csűli, vő ſzo prisli prouti nám notri do Appiuſovoga placza i ktrém krcsmám: ſtere geto je Paveo vido, hválo je dáo Bougi, *i* vzéo je ſzrcsnoſzt.

16. Gda ſzmo pa prisli v-Rim: ſztotnik je krokám dáo vitézov poglavníki vouznike. Pavli je pa dopűſcseno: ka bi od ſzebe oſztano zednim vitézom, kí bi ga ſztrá'zo.

III. 17. Zgoudilo ſze je pa po trétyem dnévi: vkűp je zézvao Paveo *one*, kí ſzo prednyejſi bilí med 'Zidovmi. Gda bi pa vkűp ſzprisli; ercsé nyim: mo'zjé bratje, *csi gli* ſzam jaſz nikaj nej vcsíno prouti lűſztvi naſemi, ali ocsinſzkim návadam; dőnok ſzam rob z-Jeru'zálema dáni vu Rimlánczov roké. *Dján.* 24, 12. 25, 8.

18. Steri, gda ſzo me ſzoudili, ſteli ſzo me odpiſztiti *záto*, ka je nikſega ſzmrti vrejdnoga zroka vmeni nej bilou.

19. Ali gda bi prouti gúcsali 'Zidovje: priſzilili ſzo me zezávati Czaſzara, nej; liki da bi kaj meo, za koj bi moj národ tou'zo

20. Za ſteroga zroka volo ſzam váſz prízvao: da bi váſz vido i zvami gúcsao. Ár za volo ✝

vűpanya Izraelſzkoga ſzam zetimi †† lánczmi zvézani. † *Djáh.* 23, 6. †† *Ef.* 6, 20.

21. Oni ſzo nyemi pa erkli: mí ſzmo ni píſzanya od tébe nej vzéli od Judee; niti pridoucsi ſto bratov je kaj nazvejſzto, ali pravo od tébe hűdoga.

22. Za vrejdno pa dr'zímo od tébe csűti; kákſe ſzi pámeti? Ár nám je na znánye dáno od toga jeretinſztva: ka ſze nyemi povſzud prouti právi.

23. Odloucsili ſzo nyemi pa *eden* dén, *na ſteri dén* ji je potomtoga vnogo knyemi prislo na ſztán: kim je razdejvao ſzvedocsécsi králeſztvo Bo'ze i rátavſi je na ona, ſtera ſzo okoli Jezuſa, i z-Moj'zeſa i prorokov, od zránya notri do vecséra.

24 I níki ſzo na nyé ſztanoli, ka je pravo; níki ſzo pa nej vőrvali. *Djáh.* 17, 4. 5.

25. Gda bi ſze pa ne zglíhali med ſzebom; razísli ſzo: geto je Paveo eto edno rejcs erkao, ka je dobro Sz. Dűh gúcsao po E'zaiáſi proroki knaſim ocsákom. 2. *Petr.* 1, 21.

26. Govorécsi: idi ketomi lűſztvi i povej; poſzlűſajoucsi poſzlűſáli bodete i ne bodte razmeli, i gledoucs glédali bodete i ne bodte vidili. *Es.* 6, 9. *Mát.* 13, 14.

27. Ár je potűcseno ſzrczé etoga lűſztva i zvűhami 'zmetno poſzlűſajo i ocsí ſzvoje ſzo vkűp ſztiſznoli; naj kak ne vídijo zocsmí i zvűhami ne ſzlíſijo i zſzrzom razmijo i povrnéjo ſze i zvrácsim je.

28. Záto na znánye vám bojdi: ka je poganom poſzlano zvelicsánſztvo Bo'ze i oni bodo poſzlűſali. *Lűk.* 24, 47. *Es.* 52, 7.

29. I, gda bi on eta erkao, odísli ſzo 'Zidovje i doſzta ſzo ſze med ſzebom ſtűkali.

30. Oſztano je pa Paveo dvej czejli leti na ſzvojem laſztivnom najétom meſzti; i kſzebi je príjao vſze, kí ſzo knyemi notri sli.

31. Predgajoucsi králeſztvo Bo'ze i vucsécsi ona: ſtera ſzo od Goſzpon Jezus Kriſztuſa zevſzov ſzresnoſztyov brezi prepoviſzti. *Ef.* 6, 20.

SZVÉTOGA PAVLA APOSTOLA K-RIMLÁNCZOM PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Poklon, 1-7. *II. Náklonoſzt knyim ſzvojo ká'ze*, 8-17. *III. Zrok rú'zne poganſzke zbloudnoſzti*, 18-32.

I. 1. Paveo ſzluga Jezus Kriſztuſov zváni Apoſtol odlocseni na Evangyeliom Bo'zi. *Dj.* 9, 15. 13, 2. *Gal.* 1, 15.

2. (Steroga je naprej obecsao po prorokáj ſzvoji vu Sz. píſzmaj.) *Sztvor.* 3, 15. *Es.* 9, 6.

3. Od Sziná ſzvojega, (narodjenoga z Dávidovoga ſzemena pouleg tejla. 2. *Sam.* 7, 12. *'Zolt.* 132, 11. *Mát.* 1, 1.

4. Pokázanoga, ka je Szin Bo'zi vu zmo'znoſzti pouleg Dühá poſzvecsenyá zgori ſztanenyá mrtvi) Jezus Kriſztuſa Goſzpodna naſega. *Es.* 44, 6. *Iv.* 2, 19. 11, 30.

5. (Pokom ſzmo vzéli miloſcso i Apoſtolſztvo na pokornoſzt vôre med vſzejmi poganmi za imé nyegovo. *Rim.* 16, 26.

6. Med ſterimi ſzte i ví pozváni Jezus Kriſztuſovi.)

7. Vſzejm vu Rími bodoucsim lûblénim Bo'zim pozvánim ſzvétim miloſcsa vám i mér od Bogá Ocsé naſega i Goſzpon Jezus Kriſztuſa. 1. *Kor.* 1, 2.

II. 8. Naj prvle pa hválo dájem Bougi mojemi po Jezus Kriſztuſi za vſze váſz; ka ſze vôra vaſa nazviſcsáva po czejlom ſzvejti. 1. *Kor.* 1, 4. 5. 1. *Thſ.* 1, 8. 9. 3, 6.

9. Àr mi je ſzvedok Boug; ſteromi ſzlû'zim ſzprávoga dûhá mojega vu Evangyeliomi Szináv nyegovoga: kaſze nepreſztanoma ſzpomínam váſz, *Fil.* 1, 8.

10. Vſzigdár vu molítvaj moji proſzécsi; da bi ſze mi 'ze gda tak ſzrecsna pout dála z-Bo'ze voule; ka bi *kvám* príti mogao.

11. Ar váſz jáko ✝ 'zelejm viditi: naj vám kákſi ✝✝ dûhovni dar podilim na potrdjávanye vaſe. ✝ *Dj.* 19, 21. ✝✝ *Rim.* 15, 29.

12. Tou je pa, da bi zvami vrét potrouſtani bio med vami po eden drûgoga vôri i vaſoj i mojoj.

13. Neſcsem pa, ka bi ne znali, bratje: ka ſzam doſzta krát gori djáo iti kvám, (ali zádivo ſzam meo do ſzéga máo;) naj i med vami mám kákſi ſzád; liki i med drûgimi poganmi. 1. *Theſ.* 2, 18. 20. 1. *Kor.* 3, 2.

14. I Grkom i barbaruſom i moudrim i neſzpametnim ſzam jaſz du'znik. 1. *Kor.* 9, 16. *Ef.* 5, 15.

15. Tak, da, ka ſze mené doſztája, ſzam gotov i vám, kí ſzte v Rími, nazviſcsávati Evangyeliom.

16. Àr nej me je ſzrám *Evangyeliom Kriſztuſov predgati; ár je ✝ Bo'za moucs na ✝✝ zvelicsanye vſzákomi vôrvajoucsemi* i 'Zidovi naj prvo i Grki. ✝ 'Zolt. 19, 8. 9. *Djáv.* 2, 37. ✝✝ *Mark.* 16, 16.

17. Ár ſze pravicza Bo'za vu etom oznanûje zvôre vu vôro: liki je píſzano; te pravicsen pa bode zvôre 'zivo. *Hab.* 2, 4 *Gal.* 3, 11.

III. 18. Àr ſze je oznanila ſzrditoſzt Bo'za znebéſz prouti vſzákoj nepobo'znoſzti i nepraviczi lûdi: kí iſztino vu nepraviczi zdr'závajo.

19. Záto, ka sze od Bogá znati more, ocsivesznoje vu nyih, ár nyim je Boug nazvejszto. *Djám.* 14, 17.

20. Ár ta nevidoucsa nyegova od sztvorjenyá szvejta szti naprávleni, *gda sze* razmijo, sze vídijo, tou je vekivecsna nyegova moucs i bo'zánsztvo; naj neodgovorjeni bodo. *'Zolt.* 19, 2. 148, 2. *Iv.* 12, 7. 8.

21. Záto, *csi* szo *glih* poznali Bogá, *dônok* szo ga nej, liki Bogá, dícsili, niti hválo dáli: nego szo márni vcsínyeni vu premislávanyáj szvoji i potemnelo je neszpametno szrcze nyihovo. *Prvd.* 28, 28. *Ef.* 4, 18.

22. Gda szo sze za moudre szka'zúvali: obnorili szo. *Ef.* 4, 19.

23. I premejnili szo díko neszkvarjenoga Bogá na príglihnoszt obráza szkvarjenoga csloveka i leta oucsi i csetvéronoug majoucsi i lazécsi *sztvári.* 2. *Král.* 17, 29. *Es.* 40, 17.

24. Záto je je tá dáo i Boug vu po'zelejnyaj szrcz szvoji na necsiszto udso: naj gnúszijo tejla szvoja *szami* vu szebi. *'Zolt.* 81, 13. 1. *Thes.* 4, 4.

25. Kí szo premejnili iszto Bo'zo na lá'z i cseszto szo i szlú'zili szo sztvorjenyej ráj, liki sztvoriteli: kí je blagoszlovleni na veke. Amen.

26. Záto je je dáo Boug vu gnúszne náklonoszti. Ár szo i 'zene nyihove premejnile prirodjeno szebi 'zivlejnye na ono, szto je prouti prirodjenyej. *Lev.* 18, 23. *Fil.* 3, 19.

27. Rávno tak i mo'zjé szo tá niháli prirodjeno 'zivlejnye 'zené, zá'zgali szo sze vu 'zéli szvojoj eden kdrúgomi mo'zki zmo'zkimi rú'znoszt csinécsi, i plácso, kákse szo vrejdni bilí, szvoje bloudnoszti szo vu szebi vzéli. *Sztv.* 19, 5. 1. *Kor.* 6, 9.

28. I liki szo nej sztímali *za du'zno* Bogá meti vu szpoznanyi: tak je je i Boug tá dáo vu

preobrnyeno pamet csiniti tá; ſtera ſze ne priſztája.

29. Napunyeni vſzákov nepraviczov, práznoſztyov, hůdoubov, ſzkopouſztyov, lagoutov, puni znevoſcsenouſztyov, lůdomorſztvom, nyeſkov, jálnoſztyov, zlouv ſegouv. *Gal.* 5, 19-21.

30. Odávczi, ogrizávczi, Bogá odůrjávczi, ſpotlivczi, zvisávczi, hvál:zi, hůdoube zmisávczi, roditelom nepokorni.

31. Neſzpan etni, neſztálni, nelůbeznívi, neſtoljeni, neſzmileni. 2. *Petr.* 2, 12.

32. Kí ſzo praviczo Bo'zo ſzpoznali (kaj, kí táksa delajo, vrejdni ſzo ſzmrti) dônok nej li ſzamo *ſzami* ona csiníjo; nego i dobro volo májo vu oni, kí je csiníjo. *Hoſ.* 7, 3.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Od pravicsne ſzoudbe Bo'ze 1-11. *II. Od poganov pouleg prirodjenya právde 'zivlejnya*, 12-16. *III. Od 'Zidovov pouleg vô dáne právde 'zivlejnya*, 17,29.

I. 1. Záto neodgovorjeni ſzi, ó cslovik! vſzáki: kí ſzoudis. Ár, vu kom ſzoudis drůgoga, ſzám ſzebé ſzkvarjůjes: ár tá delas; ſtera ſzoudis. *Mát.* 7, 2.

2. Známo pa: ka je ſzoudba Bo'za pouleg iſztine nad onimi; kí tákſa delajo. *Es.* 42, 3.

3. Stímas pa tou, ô cslovik, kí ſzoudis té tákſa delajouese, i *ſzám tůdi* csinís ona; kaj tí vujdes ſzoudbi Bo'zoj?

4. Ali bogáſztvo dobrotivnoſzti i znáſanya i trplivoſzti zametávas? Neznas, ka te Bo'za dobrouta na pokouro pela? 2. *Petr.* 3, 9. *Es.* 30, 18.

5. Tí pa pouleg trdoſzti tvoje i nepokornoſzti ſzrczá ſzrávlas ſzám ſzebi ſzrditoſzt na dén ſzrditoſzti i oznanenyá pravicsne ſzoudbe Bo'ze. *Právd.* 32, 35. *Jak.* 5, 3.

6. Kí plácsa ednomi vſzákomi pouleg dela nyegovoga. *Job.* 34, 11. *Jer.* 17, 10. 2. *Kor.* 5, 10.

7. Tiſztim iſztina, kí pouleg trplivoſzti dobroga dela díko i poſtenyé i neſzkvarjenyé íſcsejo, 'zítek vekivecsni. *Rim.* 5, 21.

8. Onim pa, kí ſzo nyefkavi i neokorni praviczi, pokorni ſzo pa nepraviczi, csemér i ſzrd. *Os.* 4, 4. *Job.* 24, 13. 2. *Theſ.* 1, 8.

9. Moka i ſztiſzkávanye vſzákoj dűſi cslóveka hűdoubo delajoucsega 'Zidovi oprvics i *potom* Grki. *Ez.* 18, 4.

10. Díka pa i poſtenyé i mér vſzákomi dobro delajoucsemi 'Zidovi oprvics i Grki. *'Zolt.* 149, 9. *Lűk.* 12, 37.

11. Ár nega priímanya oſzoub pri Bougi. *Právd.* 10, 17. *Djáu.* 10, 34.

II 12. Ár, kí ſzo brezi právde grejſili, brezi právdę ſze i pogibíjo: i, kí ſzo vu právdi grejſili, po právdi bodo ſzodjeni. *Mát.* 11, 22.

13. (Ár nej poſzlűsávczi právde ſzo pravicsni pri Bougi: nego delavczi právde bodo pravivicsni. *Mát.* 7, 21. 1. *Ivan.* 3, 7. *Jak.* 1, 22, 23.

14. Ár da poganye, kí právde nemajo, po natúri ona, ſtera ſzo právde, csinijo: *tak* ſzo tej *tákſi*, *ki* právde nemajo, ſzamí ſzebi právda.

15. Kí *ſztejm* ká'zejo; *ka je* delo právde píſzano vu ſzrczáj nyihovi: ſtero nyim navkűpe ſzvedocſi dűsnavejſzt *nyihova* i míſzli; gda edna to drűgo med ſzebom tou'zi, ali zagovárja.)

16. Vu onom dnévi, gda bode Boug ſzoudo ta ſzkrivna lűdi pouleg mojega Evangyelioma po Jezus Kriſztuſi. *Mát.* 25, 31. 1. *Kor.* 4, 5.

III 17. Ovo tí ſze † 'Zidov imenűjes i pocsinés ſzi †† vu právdi i hvális ſze vu Bougi † *Fil.* 3, 3 5. *Es.* 58, 2.

18. I znás *nyegovo* volo, i vardejvas ona; ſtera ſze razlocsávajo, navcseni zprávde. *Fil.* 1, 10.

19. I dr'zís ſze za voja ti ſzlejpi *i* za ſzvetloſzt vu kmiczi bodoucsi. *Mát.* 23, 24.

20. Za voditela ti neſzpametni, za vucsitela diczé: kí más formo znánya i iſztine vu právdi. *Rim.* 6, 17. 2 *Tim.* 3, 5.

21. Záto, kí vcsís drügoga, ſzebé ne vcsís? Kí *drügim* prejdgas, naj ne krádnejo, *ſzám* krádnes? *Zolt.* 50, 16. 17. *Mát.* 23, 1.

22. Kí právis, naj ne praznüjo, praznüjes? Kí odürjávas bolvane, a *ſzám to* ſzvéto *Bo'ze* ſzlácsis? *Mal.* 1, 13. 14.

23. Kí ſze vprávdi hvális: po preſztoplenyej právde Bogá ſze nepoſtüjes?

24. Ár ſze imé Bo'ze za volo váſz preklinya med poganmi; liki je píſzano. 2. *Sam.* 12, 14. *Es.* 52, 5.

25. Ár iſztina valá obrizávanye; csi právdo delas: Csi ſzi pa preſztoupnik právde; obrizávanye tvoje je neobrizávanye vcsinyeno. *Ez.* 44, 7. 9.

26. Csi záto neobrizávanye pravicsnoſzti právde zdr'záva: jeli ne bode neobrizávanye nyegovo za obrizávanye racsúnano?

27. I ſzoudilo te bode to zprirodjenyá bodoucse neobrizávanye, ſztero právdo dokoncsáva, tebé po píſzki i obrizávanyi preſztoupnika právde. 2. *Kor.* 3, 6.

28. Ár je nej on 'Zidov, kí je *zvüna tákſi i* ocsiveſzni; niti je nej tou obrizávanye, ſztero je *zvüna i* ocsiveſzno vu tejli: *Ivan.* 8, 39.

29. Nego, kí je vu ſzkrivnoſzti, on je 'Zidov; i obrizávanye ſzrczá *je právo obrizávanye*, ſztero je vu dühi, nej vu píſzki; ſzteroga hvála je nej od lüdi, nego od Bogá. *Právd.* 10, 16. *Jer.* 4, 4. 1. *Kor.* 4, 5. 1. *Petr.* 3, 4.

TRÉTYI (III.) TÁO.

Paveo I. na dvouje pitanye odgovori, 1-19. *II. Od grejsnika pravicsnoſzti gucsi*, 20 31.

I. 1. Kaj má tak vecs 'Zidov? Ali kákši haszek je obrizávanya?

2. Vnougi povszemszega. Ár oprvics záto; ka szo *na nyé* zavűpane ricsí Bo'ze. *Právd.* 4, 8. *'Zolt.* 147, 19.

3. Ár ka, csi szo níki nej vôrvali? Jeli nevernoszt nyihova Bo'zo vernoszt na nikoj szprávi? *Racs.* 23, 19. *'Zid.* 4, 2. 2. *Tim.* 2, 13.

4. Aja. Bole bojdi † Boug iszti necz, vszáki †† cslovik pa lá'zecz; liki je piszano: naj pravicsen bodes vu tvoji ricséj i obládas, gda szze szoudis. † *Ivan.* 3, 33. †† *'Zolt.* 116, 11. *'Zolt.* 51, 6.

5. Csi pa nepravicza nasa Bo'zo praviczo potrdjáva; ka ercsémo? Jeli je nepravicsen Boug, kí szezáto szrdi? (po cslovecsem právim.)

6. Aja. Ár kakda bi szoudo Boug te szvejt; *da bi nepravicsen bio? Sztvor.* 18, 25.

7. Csi je záto iszti na Bo'za vu mojoj lá'zi obiljávala na nyegovo díko: zakaj szze tak jasz eszcse, liki grejsnik, szoudim? *Gal.* 2, 15.

8. I nej (liki szze preklínyamo, i liki právijo níki, ka mí velímo) csinmo hűda; naj prído ta dobra? szteri szoudba je pravicsna.

9. Ka záto? Prednyejsi szmo? Nej gvűsno, Ár szmo prvle tou'zili i 'Zidove i Grke; ka szo vszi pod grejhom. *Gal.* 3, 22.

10. Liki je piszano: kaj nega pravicsnoga ni ednoga. *'Zolt.* 14, 3. *Pred.* 7, 21.

11. Nega rázumnoga; nega, kí bi szpitávao Bogá. *'Zolt.* 53, 3. 4.

12. Vszi szo szze kraj nagnoli, navkúpe nehaszno viti szo grátali: nega ga; kí bi dobro csinio, nega ga ni ednoga.

13. Odprti grob je nyih grlo: zjezíkmi szvojimi jálno gucsíjo, csemér vipere je pod lampami nyihovimi. *'Zolt.* 5, 10. 140, 3.

14. Kí vűszta szo szpreklésztvom i szbritkoszty om puna. *'Zolt.* 10, 7.

15. Nogé nyihove fzo bifztre na krvi prelejávanye. *Pril.* 1, 16. *Es.* 59, 7.

16. Zlámanye i nevola je vu nyihovi czefztaj.

17. I méra pouti fzo nej poznali.

18. Nega Bo'zega fztrahá pred nyihovimi ocsmí. *'Zolt.* 36, 1. 2. *Sztvor.* 20. 11.

19. Známo pa; ka, ftera právda právi, onim, kí fzo † vu právdi, právi: naj fze vszáka †† vúfzta zateknejo i podáni bode vefz fzvejt Bougi. † *Gal.* 5, 18. †† *Ez.* 16, 63.

II. 20. Ár zdejl právde ne bode pravicsno ni edno tejlo pred nyim. Ár po právdi je fzpoznanye grejha. *'Zolt.* 143, 2. *Gal.* 2, 16.

21. Zdaj fze je pa brezi právde pravicza Bo'za fzkázala pofzvedocsena fzprávdov i fzprorokmi. *Jer.* 31, 33 *Fil.* 3, 9. *Dján.* 15, 11.

22. Pravicza Bo'za pa po Jezus Krifztufovoj vôri vu vfze i na vfze vôrvajoucse. Ár nega rázlocska, *Kol.* 3, 11. *Gal.* 3, 28.

23. *Ár fzo † vfzi pregrejfili i nemajo †† dike Bo'ze.* † *Rim.* 5, 12. *Gal.* 3, 22. †† *Sztvor.* 1, 26. *Ef.* 4, 24.

24. *Szpravicseni pa † zobofztom 'znyegove milofcse po †† odkúplenyej: ftero je vu Krifztufi Jezufi.* † *Ef.* 2, 8. †† 1. *Petr.* 1, 18.

25. Steroga je pofztavo Boug *na* ftífanye po vôri vu nyegovoj krvi na vô fzkázanye pravicze fzvoje po odpúscsenyej predejsnyi grejhov. *Vôid.* 25, 17. 1. *Ivan.* 2, 2.

26. Vu trplivofzti Bo'zoj na pokázanye pravicze fzvoje vu vezdásnyem vrejmeni: ka je on pravicsen i fzpravicza onoga, kí je zvôre Jezufove.

27. Gde je tak ta hvála? Vô je zaprta. Po fteroj právdi? Ti dejl? Nej; nego po právdi vôre.

28. *Záto tak dr'zimo: ka fze cslovik zvelicsa po vôri, brezi dejl právde.* Gal. 2, 16.

29. Ali jeli je Boug li szamo 'Zidovov *Boug?* Nejli pa i poganov? Zaiszti no i poganov.

30. Ár je eden Boug; ki pravicsno vcsini obrizávanye zvőre, i neobrizávanye po vőri. *Dján.* 10, 35. 36.

31. Jeli tak právdo zaprávlamo po vőri? Aja; nego právdo potrdjávamo. *Mát.* 5, 17. *Gal.* 3, 21.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Ka szve pravicsnoszt po vőri zadobi: z-Abrahámovov példov i z-Dávidovimi ricsmi potrdjáva, 1-8. *II. Ká'ze, ka szve tak szpravicszajo vszi drügi i 'Zidovje i poganye,* 9-17. *III. Doli szpiszuje vőro, po koj je Abrahám pravicsen, za naso volo.* 18-25.

I. 1. Ka záto ercsémo: csi je Abrahám, ocsa nas, najszo pouleg tejla *pravicsnoszt?* Es. 51, 2. 'Zid. 7, 16

2. Ár, csi je Abrahám zdejl pravicsen vcsinyeni, má hválo; ali nej pri Bougi. *Jak.* 2, 23.

3. Ár ka právi píszmo? Vőrvao je pa Abrahám Bougi i zracsúnano nyemi je za praviczo. *Sztvor.* 15, 6. *Gal.* 3, 6

4. Tomi delajoucsemi szve pa plácsa ne racsúna *notri* pouleg milosese; nego pouleg du'znoszti.

5. Tomi pa, ki ne dela, vőrje pa onomi, ki pravicsnoga csiní toga nepobo'znoga, szve mi *notri* racsúna vőra za praviczo.

6. Liki i Dávid právi: ka je blá'zenszto toga csloveka; komi Boug notri zracsúna praviczo brezi dejl, erkoucsi: 'Zolt. 32, 1. 2. *Právd.* 23, 12.

7. Blá'zeni, kim szo odpűscsene nepravdenoszti, i kim szo zakriti grejhi.

8. Blá'zeni *je on* mou'z, komi *notri* ne racsúna Goszpoud grejha.

II. 9. Blá'zenszto záto eto na obrizávanye li *czila;* ali *pa* i na neobrizávanye? Ár právimo;

kaj je notri zracsúnana Abrahámi vôra za praviczo.

10. Kakda je záto zracsúnana? Vu obrizávanyi bodoucsemi, ali pa vneobrizávanyi? Nej vobrizávanyi nego vneobrizávanyi. *Sztvor.* 15, 6. 17, 25.

11. I znamejnye je vzéo obrizávanya, pecsat pravicze te vôre, vu neobrizávanyi; da bi on ocsa bio vszejm vôrvajoucsim vneobrizávanyi; naj i nyim notri zracsúnana bode pravicza. *Sztvor.* 17, 11.

12. I ocsa je obrizávanya nej li szamo onih, kí szo zobrizávanya; nego i onih, kí hodijo po sztopáji vôre; szterа *je bila* vneobrizávanyi ocsé nasega Abraháma. *Kol.* 2, 11.

13. Ár je nej po právdi dáno obecsanye Abrahámi, ali szemeni nyegovomi, naj bou úrocsnik etoga szvejta; nego po praviczi vôre. *Sztvor.* 15, 6. *Gal.* 3, 18.

14. Ár csi szo oni, ki szo szprávde, úrocsníczke: sztrejznyena je vôra, i szpráznyeno je obecsanye.

15. Ár právda szrditoszt szprávla. Ár, gde nega právde, nega preszztoplenyá. 1. *Kor.* 15, 56. *Gal.* 3, 10.

16. Záto zvôre je úrocsína: naj pouleg miloscse *bode* na *mocsno* potrdjenyé obecsanya vszemi szemeni; nej szamo tomi, kí je zprávde; nego i onomi, kí je zvôre Abrahámove, kí je nász vszej ocsa. *Gal.* 3, 16. 18. *Es.* 51, 2. *Mát.* 3, 9.

17. (Liki je † píszano: ka szam *te* ocso vnougoga národa poszstavo) pred Bogom, komi je vôrvao, †† szteri i o'zivi mrtve i zové *naprej* ona, szterа szo nej, liki da bi bilá. † *Sztv.* 17, 4. †† *Zid.* 11, 18. 19.

III. 18. Kí je kre vúpanya prouti vúpanyi vôrvao; kaj bode on ocsa vnougoga národa,

pouleg povejdanya: tak bode ſzemen tvoje. *Sztvor.* 16, 5. *'Zid.* 11, 12.

19. I nej je bio nemocsen vu vȏri, *niti* je nej glédao ſzvoje tejlo 'ze mrtvo okouli ſztou lejt bodoucsi, i mrtveno utrobo Sáre. *Sztvor.* 18, 11.

20. Niti je nej dvojio znevernoſztyom vu obecsanyi Bo'zem; nego mocsen vcsinyeni vu vȏri díko je dáo Bougi.

21. I gvȗſen bodoucsi; kaj, ka je obecsao, zmo'zen je i vcsiniti. *'Zolt.* 115, 3. *Lȗk.* 1, 37.

22. Záto nyemi je i *notri* zracsúnano za praviczo.

23. Nej je pa ſzamo za nyegovo volo píſzano; ka nyemi je *notri* zracsúnano:

24. Nego i za naſo volo; kim ſze bode notri racsúnalo, kí vȏrjemo vu onom; kí je zmrtvi gori zbȗdo Jezuſa Goſzpodna naſega. 1. *Kor.* 10, 6. 11.

25. *Ki je tá dáni za grejhe naſe; i gori je zbudjeni za volo pravicsnoſzti naſe. Es* 53, 5. 6. 11. 1. *Ivan.* 2, 2. 1. *Kor.* 15, 17.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Pravicsnoſzti csetvéri ſzád, 1-11. *II. Ádama i Kriſztuſa delo*, 12-19. *III. Zrok, zakaj je zapovid dána* 20-21.

I. 1. *Pravicsni vcsinyeni záto zvȏre mȇr mámo pri Bougi po Goſzpodni naſem Jezuſi Kriſztuſi. Ivan.* 16, 33. *Ef.* 2, 13. 14.

2. Po kom ſzmo i priſztoupanye doubili zvȏrov ktoj miloſcsi; vu ſteroj ſztojímo: i hválimo ſze pod vȗpanyem díke Bo'ze. *Iv.* 10, 9. *Ef.* 2, 18. 1. *Kor.* 15, 1.

3. Nej ſzamo *tou* pa; nego ſze hválimo i vu nevoláj znajoucsi, ka nevola trplivoſzt ſzpráv-la; 2. *Kor.* 11, 30. 1. *Petr.* 4, 14. *Jak.* 1, 2.

4. Trplivoſzt pa ſzkúſanye, ſzkúſanye pa vúpanye;

5 Vúpanye pa ne oſzramotí *záto;* kaj je lúbezen Bo'za vô vlijána vu ſzrczáj naſi po Sz. Dúhi; kí nám je dáni. *'Zolt.* 25, 3. *Zid.* 6, 18. 19. 2. *Kor.* 1, 22.

6. Àr je eſcse *i* Kriſztus, gda ſzmo mí nemocsni bilí, pouleg vrejmena za te nepobo'zne mr'u. 1. *Petr.* 3, 18. 2. *Kor.* 5, 15. 21.

7. Geto tesko *eſcse* za pravicsnoga ſto merjé. Àr za dobroga bi lejko ſto ſzmeo mrejti.

8. Boug pa ſzvojo knám lúbezen *vetom* preporácsa: kaj, gda ſzmo eſcse *mi* grejsniczke bilí, Kriſztus je 'ze *te* za náſz mr'u. *Iv.* 3, 16. *Gal.* 3. 13. 1. *Petr.* 3, 18.

9. Od koga bole záto, pravicsni vcsinyeni zdaj vu krvi nyegovoj ſze zdr'zímo po nyem od ſzrditoſzti. 1. *Theſ.* 1, 10.

10. Csi záto, protivníczke bodoucsi, ſzmo ſze z-Bogom zmérili po ſzmrti Sziná nyegovoga: od koga bole zmérjeni ſze obdr'zímo po 'zítki nyegovom.

11. Nej ſzamo *tou* pa; nego i hválimo ſze vu Bougi po Goſzpodni naſem Jezuſi Kriſztuſi; po kom ſzmo zdaj zmérjenyé vzéli. *Jer.* 9, 24. 1. *Kor.* 1, 30. 31.

11. 12. Za toga volo liki je po † ednom cslovcki grejh vu ſzvejt notri príſao, i po grejhi †† ſzmrt, i tak je ††† na vſze lidí ta ſzmrt prisla, vkom ſzo †††† vſzi pregrejſili. † *Sztv.* 3, 6. †† *Rim.* 6, 23. ††† *Modr.* 2, 24. †††† *'Zolt.* 14, 3. *Rim.* 3, 23.

13. Àr je do † právde grejh bio na ſzvejti: grejh ſze pa ne racsúna *notri;* gde †† nega právde † 1. *Ivan.* 2, 16. †† *Rim.* 4, 15.

14. Nego kralúvala je ſzmrt od Adama notri do Moj'zeſa i nad onimi; kí ſzo nej pregrejſili

kpriglíhnoſzti preſztoplenyá Adamovoga; kí je példa toga priſeſztnoga. I. *Kor.* 15, 21. 45.

15. Ali nej je, kak grejh, tak i dár. Àr csi ji je po ednoga ſzpadáji vnogo mrlo: od koga bole je miloscsa Bo'za i dár vu miloſcsi ednoga csloveka Jezus Kriſztuſa na vnouge razíſao. *Ivan.* 1, 16. I. *Kor.* 15, 22. *Ef.* 2, 7.

16. Ali nej je tak dár: liki toga ednoga, kí je po ſzpadáji pregrejſo, *dugoványe.* Àr iſztina ſzoudba je zednoga *ſzpadája* na ſzkvarjenyé; dár pa zvnougi ſzpádájov na pravicsnoſzt.

17. Àr csi je po toga ednoga ſzpadáji ſzmrt kralůvala po ednom: od koga bole, kí obilnoſzt miloſcse i dár pravicze jemléjo, vu 'zítki kralůvali bodo po ednom Jezuſi Kriſztuſi.

18. Záto liki je po ednoga ſzpadáji na vſze lidí *ſzmrt prisla* na ſzkvarjenyé: tak i po ednoga pravicsnoſzti je na vſze lidí *miloſcsa prisla* na pravicsnoſzt 'zítka. *Es.* 60, 21. 1. *Kor.* 15, 22.

19. Àr liki ſzo po neokornoſzti ednoga csloveka grejsniczke poſztanoli vnougi: tak i po pokornoſzti toga ednoga pravicsni bodo vnougi. *Fil.* 2, 8. *Es.* 53, 11.

III. 20 Právda je pa pouleg toga notri prisla: naj obiljáva grejha ſzpadáj. Gde je pa obiljávao grejh: *tam* je bole obiljávala miloſcsa; *Gal.* 3, 19. 2. *Kor.* 12, 9. *Luk.* 7, 47.

21. Da, liki je kralůvao grejh k ſzmrti, tak bi i miloſcsa kralůvala po praviczi na 'zítek vekivecsni po Jezuſi Kriſztuſi Goſzpodni naſem.

SÉSZTI (VI.) TÁO.

I. Ka ſze brezi dobri dejl ſzpraviczamo: záto je nej ſzlobodne griſiti. 1-14. *Da ſzmo nej pod právdov, nego pod miloſcsov: tak hábajmo ſze grejha i ſzvéto 'zivmo,* 15-23.

I. 1. Ka tak ercsémo? Oſztánemo vgrejhi, naj milofcsa obiljáva? *Gal.* 2, 17.

2. Aja: kí ſzmo mrli grejhi; kakda bi eſcse 'zíveli vu nyem? *Gal.* 6, 14. 1. *Petr*, 2, 24.

* *Epiſt. na VI. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

3. Ali neznate: ka, *kikoli ſzmo okrſztseni vu Kriſztus Jezuſa, vu ſzmrt nyegovo ſzmo okrſztseni.* *Gal.* 3, 26. 2 *Kor.* 4, 11.

4. *Záto † pokopani ſzmo 'znyim po krſzti vu ſzmrt: da, liki je gori ſztano Kriſztus zmrtvi po díki Ocsé, tak i mí †† vu novoti 'zítka hodmo,* † *Kol.* 2, 12. †† *Ef.* 4, 23.

5. Záto csi ſzmo vnyega † vczepleni vu priſzpodobnoſzti ſzmrti nyegove; tak i †† vu *priſzpodobnoſzti* gori ſztanenyá *vnyega vczepleni* bodemo. † *Ivan.* 15, 5. *Kol.* 2, 7. †† *Fil.* 3, 10, 11. 21.

6. Tou znajoucsi, ka je nas † ſztári cslovik *'znyim* †† vrét raſzpéti; naj ſze ††† preprávi tejlo grejha; da mí vecs ne * ſzlů'zimo grejhi. † *Ef.* 4, 22. *'Zolt.* 51, 7. †† *Gal.* 2, 19. ††† *Kol.* 2, 11. 3, 5. * 1. *Petr.* 4, 2.

7. Ár, kí je mr'u, pravicsen je vcsinyeni od grejha. 1. *Petr.* 4, 1.

8. Csi ſzmo pa mrli ſz.Kriſztuſom: vőrjemo, ka i 'znyim 'ziveli bomo. 2. *Tim.* 2, 11.

9 Znajoucsi, kaj Kriſztus, gori obůdjeni zmrtvi, vecs ne merjé, ſzmrt nad nyim vecs ne kralůje. *Ozn.* 1, 18. *Es.* 53, 10.

10 Ár, ka je mr'u, grejhi je mr'u ednouk: ka pa 'zivé; 'zivé Bougi. *'Zid.* 9, 28. 7, 16.

11. Tak i ví miſzlite: ka ſzte mrli iſztina grejhi; 'zivéte pa Bougi vu Kriſztuſi Jezuſi Goſzpodni naſem.] *Kol.* 3, 3. 1. *Petr.* 2, 24.

12. Záto naj ne kralůje grejh vu ſzmrtnom vaſem tejli; ka bi nyemi pokorni bilí vu 'zeláj nyegovi. *Sztvor.* 4, 7.

13. Niti ne poſztávlajte kotrige vaſe, *za* rosjé nepravicze, grejhi: nego poſztávlajte ſzami ſzebé Bougi; liki zmrtvi 'zivoucse, i kotrige vaſe, *za* rosjé pravicze, Bougi. *Mát.* 5, 29. *Lůk.* 1, 74. *'Zid.* 9, 14.

14. Ár grejh ne bode goſzpodůvao nad vami. Ár ſzte nej pod právdov; nego pod miloſcsov.

II. 15. Ka bomo tak? Grejſili bomo: ka ſzmo nej pod právdov, nego pod miloſcsov? Aja. *Gal.* 2, 18.

16. Neznáte; kaj, komi ſzé poſztávlate za ſzluge na pokornoſzt, *tiſztoga* ſzte ſzlugi, komi ſzte pokorni, ali grejhi na ſzmrt, ali pokornoſzti na praviczo. *Ivan.* 8, 34. 2. *Petr.* 2, 19.

17. Hvála pa Bougi: ka ſzte bilí ſzlugi grejha; pokorni ſzte pa grátali zſzrzá forme návuki; vſteroga ſzte dáni. 1. *Tim.* 6, 3.

18. Oſzlobodjeni pa od grejha, ſzlugi ſzte vcsinyeni pravicze. *Ivan.* 8, 32. *Jak.* 1, 25.

* *Epiſt. na VII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

19. Po cslovecsem právim za volo nemocsnoſzti tejla vaſega. Ár liki ſzte poſztavilí kotrige vaſe *na* ſzlů'zbo necsiſztoucsi i nepravdenoſzti na nepravdenoſzt: tak zdaj poſztavte kotrige vaſe na ſzlů'zbo praviczi na poſzvecsenyé.

20. Ár, gda ſzte bilí ſzlugi grejha, ſzlobodnyáczke ſzte bilí pravicze. *Ivan.* 8, 34.

21. Kákſi záto ſzád ſzte meli teda *tejh;* nad kejmi ſze zdaj ſzrame'zlůjete? Ár oni konecz je ſzmrt. *Jer.* 31, 19.

22. Zdaj pa oſzlobodjeni od grejha, ſzlů'zbeníczke pa Bo'zi vcsinyeni, máte ſzád vás na poſzvecsenyé, konecz pa 'zítek vekivecsni. 1. *Tim.* 6, 19. 1. *Petr.* 1, 9.

23. Ár plácsa grejha je ſzmrt: dár pa Bogá 'zítek vekivecsui vu Kriſztuſi Jezuſi Goſzpodni naſem.] *Sztv.* 2, 17. 1. *Kor.* 15, 21.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. Od právde primárjanyá i ſzkvarjûvanya ſzloboſcsine, 1-13. *Od grejha tejla vu verni*, 14-25.

I. 1. Jeli neznate, bratje, (ár znajoucsim právdo gucſim): kaj právda goſzpodûje *nad* cslovekom, *dokecs* 'zivé.

2. Ár pod mo'zá *oblâſztyom bodoucsa* 'zena, k-'zivoucsemi mou'zi je privézena ſzprávdov: csi pa merjé nyé mou'z; oſzlobodjena je od právde mo'zá. *Sztv.* 2, 24. 1. *Kor.* 7, 39.

3. Záto za 'zivoucsega mo'zá práznicza ſze bode zvála: csi bode drûgoga mo'zá *'zena.* Csi je pa mr'u *nyé* mou'z: oſzlobodjena je od právde mo'zá; da je nej práznicza; csi je vcsinyena drûgoga mo'zá *'zena. Mát.* 5, 32.

4. Tak tûdi, bratje moji, i ví ſzte vmorjeni právdi po Kriſztuſovom tejli: da bi bili drûgoga, onoga, kí je od mrtvi gori ſztano; naj ſzád prinâſamo Bougi. *Gal.* 2, 19. *Ef.* 5, 31. *Ivan.* 15, 8.

5. Ár gda bi bilí † vtejli: náklonoſzti grejhov, ſtere ſzo po právdi, ſzo delale vu kotrigaj naſi na †† ſzád prinâſanya k-ſzmrti. † *Gal.* 5, 19. 21. †† *Rim.* 6, 21.

6. Zdaj ſzmo pa oſzlobodjeni od právde; *geto* ſzmo ji mrli; vu ſteroj ſzmo prvle dr'záni bilí: naj ſzlû'zimo vu novoti dûhá, i nej vſztaroſzti píſzka. *Gal.* 4, 5. *Rim.* 6, 4. 2. *Kor.* 2, 6. 7.

7. Ka tak ercsémo? *Jeli* je právda grejh? Aja. Ali grejha ſzam nej znao; nego po právdi. Ár i po'zelejnya ne bi znao, *ka je grejh;* da bi právda ne právila: ne po'zeli. *Vôid.* 20, 17.

8. Príliko pa vzévſi grejh po zapouvidi oprávlao je vmeni vſze po'zelejnye. Ár je brezi právde grejh mrtev. *Gal.* 3, 19.

9. Jaſz ſzam pa nigda brezi právde 'zívo. Ali, gda je prisla zapovid, grejh ſze je o'zívo.

10. Jasz szam pa † mr'u: i najslo sze je; ka mi je na 'zítek *dána* zapovid †† száma na szmrt. † 2. *Kor.* 3, 6. †† *Lev.* 18, 5.

11. Àr me je † grejh, *geto je* príliko vzéo po zapouvidi, vkano i po nyej *me* †† je bujo. † *'Zid.* 3, 13. †† 2. *Kor.* 3, 6. 7.

12. Záto právda iszstina je szvéta i zapovid je szvéta i pravicsna i dobra. 1. *Tim.* 1, 8.

13. Tak to dobro mi je szmrt vcsinyeno? Aja: nego grejh, da bi sze szkázao grejh, po tom dobrom mi je szmrt szpravo; naj bode jáko grejsni grejh po zapouvidi.

14. Àr známo; ka je právda dühovna: jasz szam pa † telovni, †† odáni pod právdo. † *Rim.* 8, 3. †† 1. *Král.* 21, 20. 25.

15. Ár, ka delam, ne lübim. Ár nej, ka scsém, tou delam: nego, ka odürjávam, tou csinim. *Gal.* 5, 17.

16. Csi pa, ka nescsem, tou csinim: privolim kprávdi, kaj je dobra.

17. Zdaj pa nej vecs jasz delam ono: nego vmeni prebívajoucsi grejh.

18. Ár znám: ka ne prebíva vmeni (tou je tou, vu mojem tejli) dobro. Àr scsé sze mi: ka bi pa dobro delao; *ktomi moucsi vszebi* ne náj-dem. *Fil.* 2, 13.

19. Ár nej, ka scsém, csinim dobro: nego, stero nescsem, hüdo, tou delam.

20. Csi pa, ka nescsem jasz, tou csinim: vecs jasz ne delam ono; nego prebívajoucsi vmeni grejh. *Sztv.* 6, 5. 8, 21.

21. Nájdem tak *vu szebi* právdo: ka, gda scsém csiniti dobro, to hüdo sze mi prile'záva. *Job.* 14, 4. *'Zid.* 12, 1.

22. Ár sze † veszelim vprávdi Bo'zoj pouleg †† znotrejsnyega cseloveka. *'Zolt.* 1, 2. †† 2. *Kor.* 4, 16.

23. Vídim pa drúgo právdo vu kotrigaj moji; ftera ſze hori prouti právdi pámeti moje i pozaímle me právdi grejha, ſtera je vmoji kotrigaj. *Gal.* 5, 17.

24. Jaſz nevolen cslovik! ſto me oſzlobodí ✝ ztejla ete ſzmrti? ✝ *Rim.* 6, 6. ✝✝ *Vőid.* 10, 17.

25. Hválo dájem Bougi po Jezuſi Kriſztuſi Goſzpodni naſem. Etak záto jaſz ſzám iſztina ſzlű zim ſzpámetyov právdi Bo'zoj; ſztejlom pa právdi grejha. *Ivan.* 3, 6. r. *Kor.* 1, 4.

OUSZMI (VIII) TÁO.

I. Oni, ki pouleg tejla ne hodijo, blá'zenſztvo, 1-10. *II. Kriſztuſovoga vnami prebivanya haſzki: α) o'zivlenyé*, 11-13. *β) Szinovcsína, i, ka ſze nyé priſztája, őrocsina*, 14-17. *γ) Odicsenyé*, 18-27. *δ) Dűha Sz. znamivrét delanye*, 28-30. *ε) Gvűsnoſzt zvelicsanya*, 31-39.

I. 1. Zdaj tak ✝ nikſega ſzkvarjenyá *nega voni*: Kí *ſzo* ✝✝ vu Kriſztus Jezuſi; kí ✝✝✝ ne hodijo pouleg tejla, nego pouleg dűhá. ✝ *Es.* 54, 17. ✝✝ *Mar.* 16, 16. ✝✝✝ *Gal.* 5, 16. 19-24.

2. Ár právda dűhá 'zítka vu Kriſztus Jezuſi me je oſzlobodíla od právde grejha i ſzmrti. *Ivan.* 8, 36. *Gal.* 5, 1.

3. Ár ka je ✝ nemogoucse zapouvidi *vtiſztom*; vkom je ſzlaba grátala po tejli; *tou je* Boug, poſzlavſi ſzojega Sziná vu ✝✝ priſzpodobnoſzti tejla grejha, doprneſzao; i po ✝✝✝ áldovi za grejh oſzoudo je grejh vu tejli. ✝ *Gal.* 3, 21. ✝✝ *'Zid.* 4, 15. ✝✝✝ 2. *Kor.* 5, 21.

4. Naj ſze pravicza právde ſzpuni vnami; kí ne hodimo pouleg tejla, nego pouleg dűhá. *Gal.* 5, 14. 19-24.

5. Ár, kí ſzo pouleg tejla, ſtera ſzo tejla, vtiſzti ſzo csedni: kí ſzó pa pouleg dűhá; voni, ſtera ſzo dűhá. *Ivan.* 3, 31. 1. *Kor.* 2, 14.

6. Ár csednoufzt tejla je fzmrt: csednoufzt pa dûhá je 'zítek i mér. *Gal.* 6, 8. *Rim.* 6, 21.

7. Záto, ka je csednoufzt tejla nepriátelkinya Bo'za. Ár fze zapouvidi Bo'zoj ne podá: ár fze ni ne more. I *Kor.* 2, 14.

8. Kí fzo pa vu tejli: Bougi vugodni biti ne morejo. *Gal.* 5, 19-21.

9. Ví fzte pa nej vu tejli: nego vu Dûhi; geto Dûh Bo'zi prebíva vu vami. Csi pa fto Dûhá Krifztufovoga nema: tó je nej nyegov. I *Kor.* 3, 16. *Gal.* 4, 6.

10. Csi je Krifztus † vu vami: tejlo ifztina je †† mrtvo po grejhi; Dûh je pa 'zív po praviczi. † *Ef.* 3, 17. 2 *Kor.* 13, 5. †† *Rim.* 6, 6. *Prav.* 32, 47.

II, 11. Csi pa Dûh † *onoga*, kí je zbûdo Jezufa zmrtvi, prebíva vu vami: kí je gori zbûdo Krifztufa zmrtvi; o'zivi i †† mrtelna tejla vafa po fzvojem Dûhi, kí vu vami prebíva. † *Djám.* 2, 24. †† *Ef.* 2, 5. 1 *Kor.* 6, 14.

* *Epift. na VIII. po Sz. Trojfztvi Nedelo.*

12. Záto, bratje, du'zníczke fzmo nej tejla; naj pouleg tejla 'zivémo. *Gal.* 5, 1. 13.

13. Ár csi bodete pouleg tejla 'ziveli, merjéte: csi te pa z-Dûhom dela tejla vmárjali; 'ziveli bodte. *Ef.* 4, 22. 5, 3. *Gal.* 5, 24.

14. Ár kíkoli fze od Dûhá Bo'zega vodijó; tej fzo Bo'zi fzinovje. *Gal.* 5, 18. *Ivan.* 1, 12.

15. Ár fzte nej vzéli Dûhá † fzlû'zbe pá na fztrájh: nego fzte vzéli dûhá fzinovcsine; vkom kriesímo Abba, *tou je*, Ocsa. † *Iv.* 15, 15. 2 *Tim.* 1, 7. †† *Gal.* 3, 26.

16. Szám Dûh fzvedocsi dûhi nafemi: ka fzmo Bo'zi fzinovje. 1. *Kor.* 1, 22.

17. Csi fzmo fzinovje: i ôrocsniczke fmo; ôrocsniczke ifztina Bo'zi, navkûpepa ôrocsniczke

Krifztuſovi; ako 'znyim navkúp trpímo; naj ſze i 'znyim odícsimo.] *Gal.* 4, 7. 2 *Tim.* 2, 11. 12.

* *Epiſt. na IV. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

18. Àr tak dr'zim: ka ſzo nej vrejdne trplivoſzti vezdásnyega vrejmena príſeſztne díke; ſtera ſze nad nami ſzká'ze. *Mát.* 5, 1-12. 2 *Kor.* 4, 17. 11. 1 *Petr.* 1, 5. 6.

19. Àr *eſcse* † ſztvorjenyá 'zelno csákanye †† vő ſzkázanye ſzinouv Bo'zi csáka. † 'Zolt. 19, 1-3. *Oz.* 5, 13. †† *Kol.* 3, 3. 4.

20. (Àr je ſztvorjenyé márnoſzti podvr'zeno; nej *ſzvoje* voule; nego za volo onoga, kí je je podvrgao.) *Sztvor.* 3, 16.

21. Zetakſim vűpanyem: kaj ſze i ſztvorjenyé † oſzlobodi od ſzlű'zbe ſzkvarjenyá †† na ſzloboſcsino díke ſzinouv Bo'zi. † *Djáп.* 3, 21. †† 2 *Petr.* 2, 19. *Lűk.* 21, 28.

22. Ár známo: kaj vſze ſztvorjenyé zdiháva, i *liki* kporodi ſze priprávla nótri do eti máo.

23. Nej ſzamo *ſztvorjenyé* pa: nego i oni, kí prvotino dűhá májo. I mí ſzamí vu ſzebi zdihávamo csakajoucsi ſzinovcsino, *to je* odkűplenyé tejla naſega.] *Lűk.* 21, 28. 2 *Kor.* 5, 2. 4.

24. Àr po † vűpanyi ſzmo zvelicsani. Vűpanye pa, kotero ſze †† vídi, je nej vűpanye. Ár, kí kaj vídi, zakaj bi ſze tiſztoga ††† vűpao? † 2 *Kor.* 5, 7. 1 *Ivan.* 3, 2. †† *Iv.* 20, 29. ††† 2 *Kor.* 4, 18.

25. Csi ſze pa *tiſztoga*, ſtero ne vídimo, vűpamo: po trplivoſzti je csákamo. 'Zid. 11, 1.

26. Priſzpodobno pa i Dűh navkúp pomága naſoj nemocsnoſzti. Ár ka † nám je proſziti, liki je potrejbno, neznamo: nego †† *te* Dűh ſze moli za aáſz znezgovorjenim, zdihávanyem. † *Mát.* 20. 22. †† *Zak.* 12, 10.

27. Kí pa zbrojáva ſzrczá: zná, ka je miſzeo

dűhá; ár sze pouleg Bogá moli za szvéte. 1 *Kor.* 2, 10, 11. *Rim.* 8, 34.

28. Známo pa: kaj onim, kí Bogá lűbijo, vsza na dobro szlű'zijo; kí szo pouleg szkoncsanya pozváni. *Es.* 27, 9. *'Zid* 12, 10. *Ef.* 1, 11.

29. Ár, stere je naprej szpoznao, té je i † odebrao: *naj bodo* priszpodobni †† kobrázi Szináa nyegovoga, i on bode ††† prvorodjeni med vnougimi bratmi. † *Djan.* 14, 23. †† 2 *Tim.* 2, 11. 12. ††† *Kol.* 1, 18.

30. Stere je pa † naprej odébrao; té je i pouzváo: i stere je †† pouzvao; té je i pravicsne vcsíno: stere je pa ††† pravicsne vcsíno; té je i odícso. † *Hos.* 11, 1. †† *Mát.* 20, 14. ††† *Rim.* 5, 1.

31. Ka záto ercsémo na eta? *Csi je Boug znami; sto prouti nám? Racs.* 14, 9. *'Zolt.* 56, 12.

32. *Kí je i † laszlivnómi Szini nej engedűvao; nego ga je za nász vsze tá dáo: kakda bi nám záto i 'znyim †† vsza ne darűvao?* † *Ivan.* 3, 16. †† 2 *Petr.* 1, 3.

33. Sto bode tou'zo te odebráne Bo'ze? Boug je, kí szpravicsáva. *Es.* 50, 8. *Ivan.* 5, 47.

34. Sto bi je † szkvarjűvao? Krisztus je, kí je mr'u: od koga bole pa, kí je i gori sztano; kí je i na †† desznicai Bo'zoj; kí sze i ††† moli za nász. † *Job.* 34, 29. †† *'Zid.* 1, 3. ††† 1 *Ivan.* 2, 1.

35. Sto nász odloucsi od lűbeznoszti Krisztusove? nevola? ali sztiszkávanye? ali pregányanye? ali glád? ali nágocsa? ali pogibelnoszt? ali mecs? 1 *Petr.* 3, 13.

36. (Liki je píszano: ka za tébe sze vmárjamo czejli dén; i tak sze dr'zímo, liki na klánye valon ovczé. *'Zolt.* 44, 23. *'Zid.* 11. 37.

37. Ali vu vszej eti obladűjemo po tom: kí je nász lűbo) 2 *Kor.* 2, 14. 1 *Ivan.* 4, 4.

38. Ár szam gvűsen, ka ni szmrt, ni 'zítek,

ni Angyélje, ni poglavníczke; ni zmo'znoſzti, ni zdánya, ni príſeſztna. 2 *Tim.* 1, 12. *Kol.* 2, 15.

39. Ni viſzína, ni globocsína, ni nikſa drůga ſztvár nemre náſz odloucsiti od Bo'ze lůbeznoſzti; ſtera je vu Kriſztuſi Jezuſi Goſzpodni naſem. *Ozn.* 2, 24.

DEVÉTI (IX) TÁO.

'Zidovſzkoga lůſztva zavr'zenyé I. 'zalůje. 1-5. *II. Ka'ze: ka ſze priſztája Bo'ze α) iſztine,* 6-13. *β) pravicze.* 14-29. *III. Zrok dáva.* 30-33.

I. 1. Iſztino právim vu Kriſztuſi, ne lá'zem, (ſtero mi ſzvedocsi i moja důsnavejſzt vu Sz. Důhi:) 2 *Kor.* 1, 23. *Gal.* 1, 20.

2. Ka mi je velika 'zaloſzt i nepreſztálna boleznoſzt ſzrczá mojega.

3. Ár bi jaſz ſzám 'zelo zavr'zen biti od Kriſztuſa za volo bratov moji: kí ſzo mi rodbina pouleg tejla. *Vőid.* 32, 32. 2 *Sam.* 18, 33. *Gal.* 5, 4.

4. Kí ſzo Izraelitánczi, kíh je † ſzinovcsina i †† díka i ††† zákonye i †††† právde dánye, i * ſzlů'zba i ** obecsanya. † *Práv.* 7, 6. †† *Vőid.* 40, 34. 35. 1 *Sam.* 4, 22. ††† *Gal.* 4, 24. †††† *'Zolt.* 147, 19. * *'Zid.* 9, 1. ** *Sztvor.* 22, 17. 18.

5. Kíh ſzo ocsáczke i zſteri je Kriſztus pouleg tejla; kí je viſe vſzega † Boug †† blagoſzlovleni na veke Amen. † *Jer.* 23, 6. *Dján.* 20, 28. †† *Rim.* 1, 25.

II. 6. Nej je pa mogoucse; ka bi *zobſztom* † ſzpádnola vő rejcs Bo'za. Ár †† nej ſzo vſzi Izraelje; kí ſzo z-Izraela. † *Racs.* 23, 19. 2 *Tim.* 2, 13. †† *Ivan.* 8, 39. *Gal.* 6, 16.

7. Niti záto, kí ſzo ſzemen Abrahámovo, ſzo † vſzi ſzinovje: nego †† z l'zääka bode ſze ti zvalou zemen. † *Gal.* 4, 24. 28. †† *Sztvor.* 21, 12.

8. Tou je; nej, kí ſzo tejla ſzinovje, tej ſzo

ſzinovje Bo'zi: nego ſzinovje obecsanyá ſze racsúnajo med ſzemen. *Gal.* 4, 28.

9. Ár je obecsanyá rejcs eta: pouleg etoga vrejmena prídem, i bode Sára Sziná mejla. *Sztvor.* 18, 10.

10. Nej ſzamo pa: nego i Rebeka je zednoga popriéla, tou je z-l'zááka ocsénaſega. *Sztvor.* 25, 21.

11. Ár, gda ſzta ſze eſcse nej poroudila, niti ſzta kaj dobroga, ali hűdoga delala, da bi pouleg odebránya Bo'zega ſzkoncsanye oſztalo, nej zdel, nego zvácsa *miloſcse.*

12. Ercseno nyemi je: kaj te vékſi bode ſzlű'zo tomi ménſemi. *Sztvor.* 25, 23.

13. Liki je píſzano: Jákoba ſzam lűbo; Eſaua ſzam pa od'ro. *Mal.* 1, 2. 3.

14. Ka záto ercsémo? Nej je nepravicza pri Bougi? Aja. *Pravd.* 32, 4. *Rim.* 3, 3-6.

15. Ár Moj'zeſi právi: ſzmilujem ſze, komi ſze ſzmilujem; i pomilujem, koga pomilujem. *Vőid.* 33, 19.

16. Záto tak nej je nad tom, kí ſcsé; niti, kí bi'zí: nego nad Bogom, kí ſze ſzmiluje.

17. Ár velí píſzmo Farahovi: ka ſzam te náto zbűdo; naj poká'zem vtebi zmo'znoſzt mojo; i naj ſze nazviſcsáva imé moje po vſzoj zemli. *Vőid.* 9, 16.

18. Záto tak, nad kom ſze ſcsé, ſzmiluje ſze; koga pa ſcsé potrdi ga.

19. Ercsés mi záto: zakaj ſze *pa* tou'zi; vouli nyegovoj ſto more prouti ſztati? *'Zolt.* 33, 9. 115, 3.

20. Ja bole, ó cslovecse! ſto ſzi tí, ka † nazáj odgovárjas Bougi? Jeli †† velí náprava napravlácsi, zakaj ſzi me tak naprávo? † *Job.* 9, 2-35. †† *Jer.* 18, 6.

21. Ali nema oblákſzti loncsár nad blatom: ka bi zedne grűde delao poſzoudo eto iſztina na poſtenyé; eto pa na nepoſtenyé? 2 *Tim.* 2, 20.

22. Csi je pa ſteo Boug ſzkázati ſzrditoſzt i ſzpoznati zmo'znoſzt ſzvojo: noſzo je vu velikoj trplivoſzti poſzoudo ſzrditoſzti priprávleno na ſzkvarjenyé.

23. I naj ſzpozna bogáſztvo díke ſzvoje nad poſzoudov miloſcse, ſtero je pripravo kdíki.

24. Stere je i pouzvao, *touj je* náſz, nej ſzamo z-'Zidovov; nego i zpoganov.

25. Liki i po O'zeáſi právi: zváo bom lůſztvo, *ſtero je* nej moje, *za* moje lůſztvo; i ne lůbeznivo, *za* lůbeznivo. *Hoſ.* 2, 23. 1. *Petr.* 2, 10.

26. I bode na tiſztom meſzti; gde *nyim* je ercseno: ví ſzte nej moje lůſztvo; tam ſze bodo zváli ſzinovje 'zívoga Bogá. *Hoſ.* 1, 10.

27. E'zaiás pa kricsí nad Izraelom: csi bi racsun ſzinouv Izraelſzki bio *tak veliki;* liki je mourſzkoga pejſzka; *li* oſztánki ſze zvelicsajo. *Es.* 10, 22. 23.

28. Ár rejcs ſzkoncsávajoucsi i odrizávajoucsi vu praviczi *právi;* kaj zrejzano rejcs bode csinio Goſpoud na zemli.

29. I liki je *eſcse* prvle erkao Eſaiás: da bi Goſzpoud ſeregouv ne niháo nám ſzemena; liki Sodoma bi vcsinyeni bilí, i liki Gomorra *knyej* priſzpodobni. *Es.* 1, 9.

III. 30. Ka záto ercsémo? ka poganye, kí ſzo ſze nej vganyali za praviczo, vzéli ſzo praviczo: ovo praviczo pa, ſtera je zvőre.

31 Izrael pa, vganyavſi ſze pa právdo, na právdo pravicze je nej priſao. *Rim.* 10, 3. 11, 7.

32. Zakaj? *záto*, kaj *jo* je nej zvőre, nego liki zdejl právde, iſzkao. Ár ſzo ſze poteknoli vu kamen poteknenyá. 1. *Kor.* 1, 23.

33. Liki je † píſzano: ovo poſztávim vu Sioni kamen poteknenyá i pecsíno ſzpáke; i †† vſzáki, ki vnyem vőrje, ne oſzramotí ſze. † *'Zolt.* 118, 22. *Mát.* 21, 42. 44. †† *Rim.* 5, 5.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Zrok zavr'zenyá 'Zidovſzkoga, 1-17. *gde ká'ze a) ſzvoje za Izraela molitvi czio*, 1 β) *po bo'znoſzt 'Zidovov*, 2. 3. γ) *rázlocsek med právde i Evangyelioma praviczov*, 4-8. δ) *vôre haſzek*, 9-13. *i zacsétek*, 14-17. *II. Nazviſcsávanye Izraeli dáno od pogánſzkoga gori vzétja*, 18-21.

I. 1. Bratje, iſztina, ka dobro'zelejnye ſzrczá mojega i molítev k-Bougi za Izraela, *nyemi* na zvelicsanye *czila*.

2. Ár nyim ſzvedocsim, kaj vrejl Bo'zi májo: ali nej pouleg *právoga* ſzpoznanya. *Dj.* 21, 20. *Kol.* 4, 13.

3. Ár neznajoucsi Bo'zo praviczo i *ſzvojo* laſztívno praviczo íſzkajoucsi opraviti, praviczi Bo'zoj ſzo ſze nej poudali. *Mát.* 5, 20. *Lúk.* 18, 11. *Fil.* 3, 9.

4. Ár je konecz právde Kriſztus na praviczo vſzákomi vôrvajoucsemi. *Mát.* 5, 17. *Gal.* 3, 10-24. *Ivan.* 3, 18.

5. Ár Moj'zes píſe od pravicze, ſtera je zprávde: kaj, ſteri cslovik bode ona *dela* csinio, *ſtera právda 'zelej*, 'zív bode vu nyih. *Lev.* 18, 5. *Gal.* 3, 12.

6. Zvôre pravicza pa tak právi: ne erczi vu tvojem ſzrczi; ſto bode ſou vu nébo? Tou je Kriſztuſa doli pelati. *Právd.* 30, 12-14.

7. Ali: ſto bode ſou doli vglobocsíno? Tou je Kriſztuſa zmrtvi gori pelati.

8. Ali ka právi? Blízi ti je rejcs vu vúſztaj tvoji i vu ſzrczi tvojem.

Tou je rejcs te vôre; ſtero prejdgamo:

9. Kaj, csi vadlújes vu vúſzſaj tvoji Goſzpon Jezuſa, i vôrjes vu ſzrczi tvojem, ka ga je Boug gori zbúdo zmrtvi zvelicsas ſze. *Mát.* 10, 32.

10. Ár sze zszrzom † vôrje kpraviczi: †† zvûsztami sze pa vadlûje kzvelicsanyi. † *Sztvor.* 15, 6. *Rim.* 5, 1. †† *Mát.* 10, 32. 2. *Kor.* 9, 13.

11. Ár právi píszmo: vszáki, kí vù nyem vôrje, sze ne oszramotí. *Es.* 28, 16.

12. Ár nega rázlocska med 'Zidovom i Grkom. Ár je on vszejh Goszpond, bogat kvszejm; kíga zezávajo. *Djám.* 10, 34. *Ef.* 1, 7. 1. *Tim.* 2, 5.

13. Ar vszáki, kí bode zezávao imé Goszpodnovo, zvelicsa sze. *Joel.* 3, 15.

14. Kakda do *ga* tak zezávali: vkom szo nej vôrvali? Kakda do pa vôrvali, koga szo nej csûli? Kakda do pa csûli prezi predgara?

15. Kakda do pa predgali: csi szo † nej poszlani? Liki je †† píszáno: kak lejpe szo nogé ti nazviscsávajoucsi mér, ti nazviscsávajoucsi ta dobra. † *Jer.* 3, 21. 'Zid. 6, 4. †† *Es.* 52, 7. *Nah.* 1, 15.

16. Ali nej szo vszi bougali Evangyeliom. Ár E'zaiás právi: Goszpodne, sto je vôrvao naszemi predganyi? *Es.* 53. 1. *Ivan.* 12, 38.

17. Tak je vôra zposzlûsanya; poszlûsanye pa po rejcsi Bo'zoj. 1. *Thes.* 2, 13.

II. 18. Ali velim: nejli szo csûli? Kapa. Ja bole vu vszo zemlo je vô zísao gláss nyihov, i na koncze szvejta ricsí nyihove. 'Zolt. 19, 5. 2. *Kor.* 2, 14.

19. Ali právim: jeli je nej szpoznao Izrael? Prvi Moj'zes právi: jasz vász razdrá'zd'zim po lûsztvi, *stero je* nej *moje lûsztvo;* po národ neszpametnom na szrditoszt vász pobûdim. *Právd.* 32. 21.

20. E'zaiás sze pa podraszti i právi: nájden szam *od tejh*, kí szo me nej íszkali; szkazani szam vesinyen *tejm*, kí szo me nej szpitávali. *Es.* 65, 1.

21. Izraeli pa tak právi: czejli dén szam vô raszprészztro roké moje *ketomi* nevôrvajoucsemi i prouti govorécsem i lûsztvi. *Es.* 65, 2.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

I. Zavr'zenyé 'Zidovov ne bode vszigdár trpelo, 1-32.
II. Sztrsznenyé nad Bo'zim csúdnim csinejnyem, 33-36.

I. 1. Právim tak: jeli je Boug zavrgao lűsztvo szvoje? Aja. Ár szam i jasz Izraelíta z-Abrahámovoga szemena, z-Benjaminovoga plemena. *Fil.* 3, 5.

2. Nej je zavrgao Boug lűsztvo szvoje: stero je naprej szpoznao. Jeli neznate; po Eliási ka právi píszmo? Kakda sze tou'zi Bougi prouti Izraeli govorécsi:

3. Goszpodne, proroke tvoje szo szpoklali i oltáre tvoje szo razkopali, i jasz szam szám gori osztano, *i ovo eszcse* i mojo dűso íscsejo. 1. *Kral.* 19, 10.

4. Ali ka nyemi právi odgovor Bo'zi? Niháo szam szi *eszcse* szedemjezér mo'zouv; kí szo nej nakleknoli kolena Baáli. 1. *Král.* 19, 10.

5. Tak záto i vezdásnyem vrejmeni je osztánek, pouleg odebránya milosese, vcsinyeni. *Rim.* 9, 27. 28.

6. Csi pa zmilosese, tak nej vecs zdejl: nacsi je milosesa vecs nej milosesa. Csi pa zdejl; tak je nej milosesa: nacsi je delo vecs nej delo. *Sztv.* 9, 4. *Rim.* 4, 4.

7. Ka tak? Ka je íszkao Izrael; tou je † nej dojsao: odebránye *ga* je pa dojslo; ti drűgi szo pa †† obtrdjeni. † *Rim.* 9, 31. †† 2. *Kor.* 3, 14.

8. Liki je † píszano: dáo nyim je Boug dűhá drejmnoszti, ocsí, da bi ne vidili, i vűha, da bi ne csűli, notri do denésnyega dnéva. † *Es.* 6, 10. *Lűk.* 8. 10.

9. I Dávid právi: naj *nyim* bode szto nyihov na mre'ze i na zgrablenyé i na szpáko i na nazáj dáuye. *'Zolt.* 69, 23. 24.

10. Naj potemnejjo ocsí nyihove; da ne vídijo, i nyihov hrbet *nyim* vſzeſzkouſz nagíbli. *Lev.* 26, 13.

11. Právim záto: jeli ſzo ſze *tak* poteknoli; ka bi ſzpadnoli? Aja: nego po ſzpadnenyej nyihovom je zvelicsanye poganov; naj je na nenávidnoſzt razdrá'zd'zijo. *Rim.* 10, 19.

12. Csi je pa ſzpadnenyé nyihovo bogáſztvo etoga ſzvejta i nyihovo pomenkanye bogáſztvo poganov: od koga bole nyihova punoſzt? *V.* 25.

13. Ár vám poganom právim, na keliko ſzam jaſz poganov Apoſtol; ſzlů'zbo mojo dícsim. *Djan.* 9, 15. *Tit.* 2, 10.

14. Csi bi kak razdrá'zd'zo moje tejlo i níke 'znyíh bi zvelicsao. 2. *Sam.* 19, 12. 13.

15. Ár csi je zavr'zenyé nyihovo zmérjenyé ſzvejta: ka bode gori vzétje, nego 'zítek zmrtvi? *Ez.* 37, 10. *Luk.* 15, 32. *Ef.* 2, 1. 5, 14.

16. Csi je prvotina ſzvéta; i tiſztou *je ſzvéto*: i csi je korén ſzvéti; *ſzvéte ſzo* i vejke. *Lev.* 23, 17.

17. Csi ſzo pa níke vejke vő vlomlene, tí ſzi pa loska olíva bodoucsa vnyé vczepleni i vcsinyen ſzi tálnik korenyá i tůcsave olíve: *Jer.* 11, 16.

18. Ne hváli ſze prouti vejkam. Csi ſze pa hvális: ne noſzis tí korén; nego korén tebé.

19. Ercsés tak: vő ſzo zlámane vejke; naj ſze jaſz notri vczipim.

20. Dobro: za volo nevőrnoſzti ſzo doli zlámane; tí pa po vőri ſztojís. Ne zvisávaj ſze; nego ſze boj. *Rim.* 12, 16. 1. *Kor.* 12, 12.

21. Ár, csi je Boug prirodjene vejke nej milůvao, naj kak i tebé ne milůje. 2. *Petr.* 2, 4. 5.

22. Vídi tak dobrouto i trdnoſzt Bo'zo: nad timi ſzpádnyenimi iſztina trdnoſzt; nad tebom pa dobrouto; csi oſztánes vu dobrouti. Nacsi ſze i tí vő vſzicsés. *Kol.* 1, 23. *'Zid.* 3, 6, 14.

23. Oni ſze pa, csi ne oſztáno vu nevernoſzti, nazáj vczipíjo Ár je zmo'zen Boug: da je pá notri vczipí. 2. *Kor.* 3, 16.

24. Ár csi ſzi tí zprirodjene loske olíve vô vſzecseni i prouti natúri ſzi notri vczepleni vu dobro olívo: od koga bole, kí ſzo zprirodjene, ſze nazáj notri vczipíjo vu laſztivno olívo. *Ef.* 2, 12.

25. Ár neſcsem, ka bi neznali, brátje, eto ſzkrovnoſzt, (naj ne bodete ſzamí pri ſzebi † csedni:) ka je obtrdjenyé Izraela li zedne ſztráni vcsinyeno; dokecs †† punoſzt poganov notri ne príde. † *Es.* 5, 21. *Rim.* 12, 17. †† *Lúk.* 21, 24. *Ozn.* 11, 15.

26. I tak ſze veſz Izrael zvelicsa; liki je píſzano: príde Siona oſzlobodíteo i odvrne nepobo'znoſzt od Jákoba. *Es.* 59, 20. *Dan* 9, 24.

27. I ete nyim je od méne zákon; gda nyim odpiſztim grejhe nyihove. *Es.* 22, 9. *'Zid.* 8, 8.

28. Pouleg Evangyelioma iſztina ſzo nepriátelje za váſz volo: pouleg odebránya ſzo pa lûbléni za volo ocsákov. 1. *Theſ.* 2, 15.

29. Ár *ſzo nepo'zalûvani dári i pozványe Bo'ze.* *Racs.* 23, 19. *'Zid.* 6, 17.

30. Ár liki ſzte i ví nigda nej vôrvali Bougi, zdaj ſzte *pa* miloſcso doubili za nyihove nevernoſzti volo: *Ef.* 2, 11-22.

31. Tak ſzo i oni zdaj nevôrvani za ſzkázano vám miloſcso; naj i oni miloſcso dobíjo. *Dj.* 17, 5. 1. *Teſ.* 2, 16.

32. *Ár je Boug vſze pod nevernoſzt zápro: naj ſze nad vſzejmi ſzmiluje.* *Gal.* 3, 22.

* *Epiſt. na Sz. Trojſztva Nedelo.*

II. 33. Oh globocsína bogáſztva i modrouſzti i ſzpoznanya Bo'zega! Kák nezbrojene ſzo ſzodbe nyegove i nenaſzledjene potí nyegove! *'Zolt.* 36, 7. *Job.* 11, 7.

34. Ár ſto je ſzpoznao pamet Goſzpodnovo? Ali ſto je bio *nyemi* tanácsnik? *Es.* 40, 13. I. *Kor.* 2, 16.

36. Ali ſto nyemi je kaj naprej dáo: naj ſze nyemi nazáj plácsa? *Job.* 41, 2.

36. Ár ſzo 'znyega i po nyem i vu nyem vſza: nyemi *bojdi* díka na veke, Amen.] I. *Kor.* 8, 6. *'Zid.* 2, 10. *Kol.* 1, 16.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

Ti pravicsni cséſzt I. k-Bougi 1. *II. Kſzvejti*, 2. *III. Kſzebi*, 3-5. *IV. Kbli'znyemi* 6-16. *V. Knepriáteli*, 17-21.

* *Epiſt. na I. po tri Králi Nedelo.*

I. 1. Opomínam tak váſz, bratje, za volo miloſcs Bo'zi: poſztavte tejla vaſa na † áldov 'zívi, ſzvéti priétni Bougi, rázumno †† ſzlů'zbo vaſo. † I. *Petr.* 2, 5. †† *Rim.* 6, 13. *Z'id.* 13, 10.

2. I ne priglihávajte ſze † ketomi ſzvejti: nego ſze †† premejnte *po* ponovlenyej pámeti vaſe; naj ſzkůſzite, ka je ††† vola Bo'za ta dobra, vugodna i popolna. † I. *Petr.* 1, 14. I. *Ivan.* 2, 15. †† *Ef.* 4, 23. ††† *Ef.* 5, 17. I. *Theſ.* 4, 3.

3. Ár právim po miloſcsi meni dánoj vſzákomi med vami bodoucsemi: naj ne † razmi viſe, liki trbej razmeti; nego *naj* razmi na trejznoſzt; kak je vſzákomi Boug †† zmero mero vôre. † I. *Kor.* 4, 6. †† I. *Kor.* 12, 11. *Ef.* 4, 7. 2. *Kor.* 10, 13.

4. Ár liki vednom tejli vnogo kotríg mámo; vſze kotrige pa nemajo *li* edno delo: I. *Kor.* 12, 14.

5. Tak *ſzmo* vnougi edno tejlo vu Kriſztuſi; eden drůgoga ſzmo pa kotrige.] I. *Kor.* 10, 17. 12, 27.

* *Epist. na II. po tri Králi Nedelo.*

6. Da pa mámo po nám dánoj milosesi rázlocsne dári; ali prorosztvo, pouleg príglihe vôre *naj bo.* I. *Kor.* 12, 4.

7. Àli szlú'zbo, vu szlú'zbi: ali vucsécsi, vu vosenyej. I. *Kor.* 12, 10. I. *Petr.* 4, 10. 11.

8. Ali opomínajoucsi, vu opomínanyi. Kí razdáva, vu prosztoucsi. Kí je *na koj* posztávleni, vu gyedrnoszti. Kí je szmileni, vu veszeljej. 2. *Kor.* 9, 7.

9. Lúbezen † brezi szkazlivoszti naj bode. Szaszite †† sze od húdoga, zgrabte sze toga dobroga. † I. *Tim.* 1, 5. †† *'Zolt.* 97, 10.

10. Zbratinszkov † lúbeznosztyov edenkdrúgomi na lúbezen nagnyeni bojdte, szposztenyom †† edendrúgoga prebej'zte. † *Ef.* 4. 3. ††. *Fil.* 2, 3.

11. Vu † gyedrnoszti ne bojdte manyi. Vdúhi vroucsi; Goszpodni szlú'zécsi. † *Jer.* 48, 10.

12. Vu † vúpanyi veszéli; vu †† nevouli trplivi; vu ††† molítvi obsztojécsi. † *Lúk.* 10, 20. †† *'Zid.* 10, 36. ††† *Kol.* 4, 2.

13. Vu † potrejbesinaj szvéczov tálniczke; †† sztán dávanya naszledniczke. † I. *Kor.* 6, 1. †† *'Zid.* 13, 2.

14. Blagoszlávlajte one, ki vász pregányajo; blagoszlávlajte je i ne preklinyávajte je. *Mát.* 5, 44.

15. Radújte sze zradúvajoucsimi: i joucste sze zioukajoucsimi. I. *Kor.* 12, 26.

16. Edne míszli bojdte med szebom. Viszika *od szébe* ne miszlite: nego ktim niszkim sze pridávajte. Ne bojdte csedni szamí vszebi.] *Fil.* 2, 2. 3.

* *Epist. na III. po tri Králi Nedelo.*

17. Nikomi húdo za húdo ne placsújte. Szkrbte sze za ta dobra pred vszejmi lidmí. I. *Thes.* 5, 15. 2. *Kor.* 8, 21.

18. Csi je mogoucse, na keliko od vász more biti, zevszemi lidmí mér mejte. *'Zid.* 12, 14.

19. Za ſzébe ſzi ✝ ne zadomeſcsávajte, lűbléni: nego dajte meſzto ſzrdi. Ár je ✝✝ píſzano: moje je zadomeſcsávanye; jaſz plácsam, velí Goſzpoud. ✝ *Lűk.* 6, 29. ✝✝ *Právd.* 32, 35.

20. Csi je záto lacsen tvoj nepriáteo; nabráni ga: csi je 'zéden; napóji ga. Ár tou csinécsi 'zerjávo vougelje *nyemi* ſzprávis na glavou nyegovo. *Pril.* 25, 22. *Mát.* 5, 44.

21. Ne obládaj ſze od hűdoga: nego *bole* obládaj vu dobrom to hűdo.] *Mod.* 7, 30. 1. *Sam.* 24, 18.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

Kak ſze moremo oponáſati I. kvládnikom, 1-7. *II. Knám priſzpodobnim*, 8-14.

I. 1. Vſzáka dűſa víſesnyim oblaſztam podlo-'zna bojdi. Ár nega oblaſzti; nego od Bogá. Stere oblaſzti ſzo pa: od Bogá ſzo zrendelűvane. *Iv.* 19, 11. *Pril.* 8, 15. I *Petr.* 2, 13.

2. Záto, kí prouti ſztáne oblaſzti, Bo'zemi rendelűvanyi ſztáne prouti. Kí pa prouti ſztáno: ſzamí ſzebi ſzoudbo vzemejo. *Pril.* 24, 21.

3. Ár ſzo poglavníczke nej na ſztrájh tim dobrocsinécsim; nego hűdo *delnikom*. Scsés ſze pa ne bojati oblaſzti? to dobro csíni i meo bos od nyé hválo. 1. *Petr.* 2, 14. *Lűk.* 22, 25.

4. Ár je Bo'zi ſzluga tebi na dobro. Csi bos pa hűdo csinio; boj ſze. Ár zobſztom ne noſzi mecsa. Ár je Bo'zi ſzluga zadomeſztiteo vu ſzrditoſzti tomi hűdocsinécsemi. *'Zolt.* 82, 6. 2. *Kron.* 19, 6. 7.

5. Záto potrejbno ſze je podati nej ſzamo za volo ſzrditoſzti: nego i za volo dűſnevejſzti.

6. Ár záto i dácso dávate: ka ſzo Bo'zi ſzlugi vtom iſztom vſzigdár paſcslivi.

7. Dájte tak ✝ vſzákomi, ka ſzte du'zni: komi dáeso, dácso; komi vámo, vámo; komi

ſztrájh, ſztrájh; komi †† poſtenyé, poſtenyé. † *Mát.* 22, 21. †† 1. *Petr.* 2, 11.

* *Epiſt. na IV. po trí Králi Nedelo.*

II. 8. Nikomi nikaj du'zni ne bojdte; nego naj edendrůgoga lůbite. Ár, kí drůgoga lubi, právdo je ſzpuno. *Gal.* 5, 14.

9. Ár *eta pravda:* ne praznůj, ne vmouri; ne kradni; ne ſzvedocsi krívo; ne po'zeli; i csi je eſcse kákſa drůga zapovid, vu etoj rejcsi ſze zdr'záva, vetoj: lůbi blí'znyega tvojega, kako ſzamoga ſzebé. *Vőid.* 20, 12-17. *Mát.* 22, 39.

10. Lůbeznoſzt blí'znyemi hůdou ne dela. Záto punoſzt právde je lůbeznoſzt.] 1. *Kor.* 13, 4.

* *Epiſt. na I. Advenízko Nedelo.*

11. I tou *csinte*, znajoucsi † vrejmen; ka je vőra, naj 'ze †† zeſzna gori ſztanemo. Ár je zdaj bli'ze knám zvelicsanye: nego gda ſzmo vőrvali. † 2. *Kor.* 6, 2. †† *Ef.* 5, 14.

12. Noucs je † preminoula; dén ſze je pa priblí'zo: odvrzmo záto ta †† dela kmicze i oblejczmo ro'zjé ſzvetloſzti. † *Ivan.* 1, 5. 1 *Ivan.* 2, 8. †† *Iv.* 3, 18. 1. *Teſ.* 5, 4-8.

13. Liki vu dnévi, poſteno hodmo: nej voblo-ſzůnoſzti i pianoſzti; nej vpoſztelniczaj i vhot-livoſztaj; nej vu nyeſki i nenávidnoſzti: *Gal.* 5, 16, 1. *Teſ.* 4, 12. *Jak.* 3, 14.

14. Nego † oblejczte Goſzpon Kriſztus Jezu-ſa; i †† na tejla *tak* ſzkrb ne mejte; *ka bi je hrá-nili* na po'zelejnye.] † *Gal.* 3, 27. *Ef.* 4, 24. †† *Kol.* 2, 23.

STIRINÁJZETI (XIV.) TÁO.

Od ſzkrtsánſzkov ſzloboſcsinov 'zivlejnya.

I. 1. Nemocsnoga pa vu vőri gori primte, nej na oſzodjávanye míſzeo. 1. *Kor.* 8, 9. 11.

2. Níki vôrje, *ka je szlobodno* jeszti vszáka *dugóványa*: te nemocsni pa zelenyéjej. *Dan.* 1, 5-12.

3. On, kí jej, naj ne odűrjáva onoga, kí ne jej: i, kí ne jej, onoga, kí jej, naj ne szoudi. Ár ga je Boug gori príjao. *Kol.* 2, 16.

4. Tí szto szi: ka szoudis drűgoga hi'zno dr'zincse? Laszlivnomi Goszpoudi sztojí, ali szpádne. Gori sze pa poszlávi: ár ga je zmo'zen Boug gori poszlaviti. *Jak.* 5, 12.

5. Nísteri szoudi; ka je eden dén od drűgoga dnéva bougsi: nisteri pa szoudi; ka je vszáki dén *ednáki*. Vszákszi vu laszlivnoj pámeti gvűszen bojdi. *Kol.* 2, 16. *Gal.* 4, 10.

6 Kí szatrije *na* dén; Goszpodni szatrije: i kí ne szatrije *na* dén; Goszpodni ne szatrije. Kí jej, Goszpodni jej; ár hválo dá Bougi: i, kí ne jej, Goszpodni ne jej; i hválo dá Bougi. *Právd.* 8, 10. 1. *Kor.* 10, 31. 1. *Tim.* 4, 3.

7. *Ár niscse nász szebi ne 'zivé; i niscse szebi ne merjé.* 1. *Kor.* 5, 15.

8. *Ár, csi 'zivémo, Goszpodni 'zivémo: i, csi merjémo, Goszpodni merjémo. Záto, ali 'zivémo, ali merjémo, Goszpodnovi jeszmo.* 1. *Tesz.* 5, 10.

9. *Ár je záto Kriszlus i mr'u i gori sztano i o'zivo szze je: naj i nad mrtvimi i 'zivimi goszpodűje.* Djan. 10, 42. 2. *Kor.* 5, 15.

10. Tí pa ka szoudis brata tvojega? Ali i ti ka odűrjávas brata tvojega? Ár sze vszi poszlávimo pred szoudnyi sztolecz Kriszluszov. *Luk.* 6, 31. *Mát.* 25, 23.

11. Ár je píszano: 'zivém jasz, právi Goszpoud; kaj sze meni naklekne vszáko koleno, i vszáki jezik bode vadlűvao Bougi. *Es.* 45, 23. *Fil.* 2, 10.

12. Záto vszákszi nász od szébe dá racsun Bougi. 1. *Kor.* 3, 8.

13. Vecs tak edendrűgoga ne ſzoudmo: nego tou ſzoudite bole; da ne dejvate poteknenyé, ali ſzpáke brati. *Mát.* 7, 1. 1. *Kor.* 8, 9.

14. Znám i gvűſen ſzam vu Goſzpon Jezuſi: ka je po ſzebi nikaj nej necsíſzto; nego, ki ſtíma, ka je kaj necsíſzto, onomi je necsíſzto. *Dján.* 10, 15.

15. Csi ſze pa po hráni brát tvoj razdreſzelí: vecs ne hodis pouleg lűbeznoſzti. Ne pogűbi ſztvojov hránov onoga, za ſteroga je Kriſztus mr'u. 1. *Kor.* 8, 11, 13.

16. Naj ſze tak ne preklinya to dobro vaſe. *Gal.* 6, 1.

17. *Ár je Králeſztvo Bo'ze nej jejſztvina i pitvina: nego pravicza i mér i radoſzt vu ſzvétom Dűhi.* 1. *Kor.* 8, 8.

18. Ár, kí vu eti ſzlű'zi Kriſztuſi, vugodenje Bougi, i priéten lidém.

19. Záto ſze tak za tá, ká ſzo méra, vgányajmo i za tá, ká ſzo edendrűgomi na pobougsávanye. *'Zid.* 12, 14. *Ef.* 4, 16.

20. Za volo hráne ne ſzkvári delo Bo'ze. Vſza íſztina ſzo csíſzta: ali zlo je csloveki, ſteri ſzpákov jej. *Mát.* 15, 11. *Tit.* 1, 15.

21. Dobro je nej jeſzti meſzá, niti piti vína, ni nikaj, vu kom ſze brat tvoj potekne, ali ſzpácsi, ali nemocsen gráta. 1. *Kor.* 8, 13.

22. Tí vôro más; pouleg ſzébe *jo* nej pred Bogom. Blá'zen je on: kí ſze ſzám ne ſzoudi vonom, ſtero za dobro dr'zí. 1. *Iv.* 3, 20.

23. Te † dvojécsi pa, csi jej, oſzodjen je: ár ne jej zvôre. *Ka je pa †† nej zvôre; grejh je.* † *Fil.* 2, 14. †† *'Zid.* 11, 6.

PETNÁJSZETI (XV.) TÁO.

I. Ti mocsni ſzo du'zni ſzlabe znáſati: 1-13. *II. Zrok etoga liſztá.* 14-21. *III. Obejcse, ka knyim pride,* 22-29. *IV. Proſzi je, naj za nyega molijo.* 30-33.

I. 1. Du'zni ſzmo pa mí mocsni nemocsnoſzti ti nemocsni noſziti; i nej, ka bi ſze ſzamí ſzebi dopadnoli. 1 *Kor*, 9, 22. *Gal.* 6, 1.

2. Ár vſzákſi náſz ſze naj bli'znyemi dopádne vu dobrom pobougsávanye. 1 *Kor.* 9, 19. *Fil.* 2, 3. 4.

2. Ár ſze je i Kriſztus nej ſzám ſzebi dopadno: nego, liki je píſzano; pſzűvanya pſzűvajoucsi tebé ſzo na mé ſzpadnola. *'Zolt.* 69, 10.

Epiſt. na II. Advenſzko Nedelo.

4. Ár ſtera ſzo naprej píſzana, na naſe vcsenyé ſzo píſzana: naj po trplivoſzti i obeſzeljej píſzma vűpanye mámo. *Rim.* 4, 23. 1 *Kor.* 10. 11.

5. Boug pa trplivoſzti i obeſzeljá dáj vám tou iſzto miſzliti med ſzébom pouleg Kriſztus Jezuſa: *Rim.* 12, 6. *'Zolt.* 133, 1. *Fil.* 3, 16.

6. Naj zednákim tálom zednimi vűſztami dícsite Bogá i Ocso Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa. *Ján.* 1, 14.

7. Záto gori primte edendrűgoga: liki je i Kriſztus gori príjao náſz vu díko Bo'zo. *Rim.* 14, 3.

8. Právim pa: ka je Jezus Kriſztus ſzluga vcsinyeni obrizávanya za volo iſztine Bo'ze na potrdjenyé obecsanya ocsákov. *Ján.* 3, 25.

9. Poganye bi pa za volo ſzmilenoſzti dícsili Bogá: liki je píſzano; záto vadlűvao bom te med poganmi i iméni tvojemi bom ſzpejvao. *'Zolt.* 18, 50.

10. I páli velí: veſzélte ſze poganye 'znyegovim lűſztvom. *Prav.* 32, 43. *'Zolt.* 67, 5.

11. I pá: hválte Goſzpodna vſzi poganye, i gori ga zvisávajte vſzi lidjé. *'Zolt* 117, 1.

12. I pá E'zaiás velí: bode korén Jeſſe, i gori ſztáne goſzpodűvat poganom, vu nyem ſze bodo vűpali poganye. *Es.* 11, 10. *Ozn.* 5, 5.

13. Boug pa vůpanya napuni vász zevszov radosztyov i mérom vu vőri náto, *da* obiljávate vu vůpanyi *i* vu zmo'znoszti Důhá szvétoga.]

II. 14. Vőrjem pa, bratje moji, i jász szám od vász: kaj szte i ví puni dobroute i napunyeni vszákim znányom, mogoucsi szte i edendrůgoga opomínati. 2 *Petr.* 1, 12.

15. Szrcsnej szam pa vám pászao, bratje, zednoga tála: da bi vász po miloscsi meni od Bogá dánoj opoumeno.

16. Naj bodem szlů'zbeník Jezus Krisztusov med poganmi szvéto vő szlů'zécsi Evangyeliom Bo'zi; naj bode áldov poganov vugoden poszvecseni vu szvétom Důhi. *Dján.* 9, 15.

17. Mám záto hválo vu Krisztus Jezusi *od* onih; stera szo pri Bougi *vugodna.*

18. Ár nebi szmeo kaj gúcsati, stero bi ne delao Krisztus po meni na bouganye poganov, zricsjom i zdelom. *Mát.* 10, 19. 20. *Rim.* 1, 15.

19. Vu moucsi znamejny i csůd, vu moucsi Důhá Bo'zega tak; da szam od Jeru'zálema i okouli notri do Illyriuma *vsze* napuno *predgajoucsi* Krisztusov Evangyeliom. 2 *Kor.* 10, 15. 16.

20. Tak sze pa pascsim glászíti Evangyeliom; nej, gde je imenůvan bio Krisztus; naj na drůgoga fundamentum ne czimpram:

21. Nego, liki je pászano: kim je nej bilou nazviscsávano od nyega, vidili ga bodo; i, kí szo ga nej csůli, razmeli ga bodo. *Es.* 52, 15.

III. 22. Záto i zádivo szam meo vnogokrát: ka szam nej mogao kvám idti.

23. Zdaj pa *'ze* vecs meszta nemam vu eti krajínaj; 'zelejnye pa mám idti kvám od vnogo lejt:

24. Gdakoli bom *tak*, sou v-Spanyorszki ország; sou bom kvám. Ár sze vůpam, ka vász, prejk idoucsi, poglédnem i od vász bom sze tá szprevájao; csi sze ztála prvle napunim zvami,

25. Zdaj pa idem v-Jeru'zálem ſzlů'zit tim ſzvétim.

26. Ár ſze je dopadnolo Maczedonſzkim i Achainſzkim: ka bi kákso zbériczo poſziali ſziromákom onih ſzvétih, kí ſzo v-Jeru'zálemi. I. *Kor.* 16, 1.

27. Dopadnolo ſze je nyim *právim*, i du'zníczke ſzo toga. Ár, csi ſzo vu dühovnom nyihovom *dugoványi* tálniczke poſztanoli poganye, du'zni ſzo nyim ſzlů'ziti i *oni* vu telovnom. *Ján.* 11, 17. I *Kor.* 9, 11.

28. Z to, gda tou ſzkoncsam i zapecsátim vnyih ete ſzád, ſou bom po vaſz vu Spanyorſzki orſzág.

29. Znám pa, kaj gda kvám prídem vu punoſzti blagoſzlova Evangyelioma Kriſztuſovoga prídem.

IV. 30. Proſzim pa váſz, bratje, po Goſzpon naſem Jezuſi Kriſztuſi i po lůbeznoſzti Dühá: da ſze zmenomvrét borte vu molítvaj za méne k-Bougi. *Kol.* 4, 11. 12.

31. Da ſze † oſzlobodim od neverni vu Judei i da †† ſzlů'zba moja vu Jeru'zálemi priétna bode tim ſzvétim. † 2 *Teſ.* 3, 2. †† *Ján.* 12, 25.

32. Naj vu radoſzti prídem kvám po vouli Bo'zoj i zvamivrét ſzi pocsiném. *Ján.* 18, 21.

33. Boug pa méra bojdi zevſzejmi vami. *Rim.* 16, 20.

SESZTNÁJSZETI (XVI.) TÁO.

I. Febo nyim porácsa i te znamenitejse vu gmajni pozdrávla. 1-16. *II. Krivi vucsitelov laſztivnoſzti.* 17-20. *III. Pozdrávlajo je niki.* 21-24. *IV. Bougi diko dáva.* 25-27.

I. 1. Porácsam pa vám Febo ſzeſztro naſo ſzlů'zbeniczo czérkvi Czenkreánſzke. *Dán.* 18, 18.

2. Naj jo gori vzemete vu Goſzpodni; kak ſze doſztája ſzvéczov; i priſztoupte ji, vu komkoli deli bode váſz potrebűvala. Ar je i ona priſztoupila vnougim, i meni ſzamomi. 3. *Iv.* ℣. 6.

3. Pozdravte Priſzczillo i Akvila pomocsníke moje vu Kriſztus Jezuſi. *Dján.* 18, 2. 26. 2 *Kor.* 8,23.

4. (Kí ſzo za dűſo mojo ſzvoj ſinyek podvrgli; kim nej li ſzamo jaſz hválim; nego i vſze gmajne poganſzke.) *Dján.* 18, 12. *Gal.* 4, 15.

5. I dományo nyihovo gmajno. Pozdravte Epeneta lűblénoga mojega, kí je prvotina Achaie vu Kriſztuſi. *Filemon.* ℣. 2. 1 *Kor.* 16, 15.

6. Pozdravte Marío: ſtera je doſzta dela mejla znami.

7. Pozdravte Andronika i Junia rojáke moje i zmenomvrét robe, kí ſzo znameniti med Apoſtolmi, i kí ſzo *eſcse* pred menom bilí vu Kriſztuſi.

8. Pozdravte Ampliáſa mojega lűblénoga vu Goſzpodni.

9. Pozdravte Urbána pomocsníka naſega vu Kriſztuſi i Stáchiſa mojega lűblénoga. *1 Kor.* 12, 28.

10. Pozdravte Apelleſa ſzkűſſenoga vu Kriſztuſi. Pozdravte te dománye Ariſtobuloſove.

11. Pozdravte Herodiona rojáka mojega. Pozdravte te dománye Narcziſſuſa; kí ſzo vu Kriſztuſi.

12. Pozdravte Triſeno i Tríſoſo: ſtere delajo vu Kriſztuſi. Pozdravte Perſido lűblénо, ſtera je vnogo delala vu Goſzpodni.

13. Pozdravte Rufuſa odebránoga vu Goſzpodni i mater nyegovo i mojo.

14. Pozdravte Aſzinkrituſa, Flegona, Hermáſa, Patrobáſa, Hermiſa i 'znyimi bodoucse brate.

15. Pozdravte Filologuſa i Julia Nerea i ſzeſztro nyegovo, i Olympijo i vſze ſzvéte, kí ſzo 'znyimi.

16. Pozdravte edendrűgoga vu ſzvétom kűsűvanyi. Pozdrávlajo vaſz gmajne vu Kriſztuſi. I *Kor.* 16, 20.

II. 17. Proſzim pa váſz, bratje; kebzűjte na one; kí † rázlocske i ſzpáke csinijo prouti vcsenyej, ſtero ſzte ſze ví vcsíli; i †† ognite ſzeji. † *Mát.* 7, 23. *Fil.* 3, 2. †† I *Kor.* 5, 11.

18 Ár tákſi Goſzpodni naſemi Jezuſi Kriſztuſi ne ſzlű'zijo: nego † ſzvojemi csrejvi; i po †† maſzni ricséj i lejpom 'zegnávanyi zapelávajo ſzrczá ti nehűdi. † *Fil.* 3, 19. †† *Ez.* 13, 18. 19.

19. Àr vaſega bouganya gláſz je na vſze razíſao. Radűjem ſze záto nad vami. Scsém pa iſztina: ka bi † moudri bilí na dobro; prouſzti pa †† na hűdo. † *Jer.* 4, 22. †† *Mát.* 10, 16.

20. Boug pa méra poteri Satana pod nogé vaſe hitro. Miloſcsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa *bojdi* zvami. Amen. *Rim.* 15, 33.

III. 21. Pozdrávla vaſz Timotheus pomocsník moj, i Luczius i Ja'zon i Szoſzipater rojáki moji. * Dján.* 16, 1. *Fil.* 2, 19.

22 Pozdrávlam vaſz jaſz Tertzius piſzoucsi ete líſzt vu Goſzpodni. *Dján.* 19, 22.

23. Pozdrávla vaſz † Gájus moj goſzpodár i czejle gmajne. Pozdrávla vaſz †† Eraſztus Saſar meſzta i Kvartus brat. † I *Kor.* 1, 14. †† *Dján.* 19, 22.

24. Miloſcsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa zevſzejmi vami. Amen.

IV. 25. Onomi pa, kí je zmo'zen váſz potrditi pouleg mojega Evangyelioma i predganya Jezuſa Kriſztuſa, pouleg oznanenyá ſzkrovnoſzti od vrejmenov vekivecsni ſzkrite. *Ef.* 3, 20. *Kol.* 1, 26.

26. Zdaj pa ſzkázane i po píſzmaj proroczki pouleg zrendelűvanya vekivecsnoga Bogá na

bouganye vôre med vſzejmi poganmi oznanyene. 2 *Tim.* 1, 10. *Rim.* 1, 5.

27. Szamomi moudromi Bougi po Jezuſi Kriſztuſi; komi *bojdi* díka na veke. Amen. 1 *Tim.* 1, 17. *'Zid.* 13, 15.

K-Rimlánczom píſzani od Korinthuſa po Febi ſzlů'zbeníczi Czenkreánſzke gmajne.

SZ. PAVLA APOSTOLA
I. K-KORINTHUSÁNCZOM
PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

Paveo I. ſze pokloni. 1-3. *II. Hválo dá Bougi za Korinthusánczom dáne dári.* 4 9. *III. Opomina je na vjedinoſzt.* 10-17. *IV. Doli ſzpiſúje Evangyeliom, kákſi je vu ſzebi i za kákſega ga dr'zi ſzvejt?* 18-31.

I. 1. Paveo pozváni Apoſtol Jezus Kriſztuſov po Bo'zoj vouli i Sosthenes brat. *Djám.* 18, 17.

2. Gmajni Bo'zoj bodoucsoj vu Korinthuſi † poſzvecsenim vu Kriſztus Jezuſi †† pozvánim ſzvétim zevſzejmi, ††† kí na pomoucs zezávajo imé Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa vu vſzem meſzti i vnyihovom i vnaſem. † *Iv.* 17, 19. †† *Ef.* 1, 1. ††† *Rim.* 10, 12.

3. Miloſcsa vám i mér od Bogá Ocsé naſega i Goſzpon Jezuſa Kriſztuſa.

* *Epiſt. na XVIII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 4. Hválo dájem Bougi mojemi vſzigdár za vaſz nad miloſcsov Bo'zov vám dánov vu Kriſztus Jezuſi. *Rim.* 1, 17. *Ef.* 1, 16.

5. Kaj ſzte vu vſzem obogatili vu nyem, vu vſzákoj rejcsi i vſzákom znányi. *Rim.* 15, 14, 2 *Kor.* 8, 7.

6. Liki je ſzvedouſztvo Kriſztuſovo potrdjeno vu vami. *Rim.* 1, 16.

7. Tak; da † nikſega zmenkanya nemate vnikſem dári †† csakajoucsi oznanoſt Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa. † *Zolt.* 34, 11. *Rim.* 8, 18.

8. Kí váſz potrdí notri do koncza: da bodete nekriviesni na dén Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa. 2. *Kor.* 1, 21. 1. *Teſ.* 5, 23.

9. Veren † je Boug: po kom ſzte pozváni na †† obcsinſztvo Sziná nyegovoga Jezuſa Kriſztuſa Goſzpodna naſega.] † 1. *Theſ.* 5, 24. †† *Ivan.* 15, 5.

III. 10. Opominam pa váſz, bratje, po iméni Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa: naj tou iſzto gucsíte vſzi; i naj ne bodo med vami razcsejſzanyá; bojdte pa vjedínyeni vednoj pámeti i vednom znányi. *Rim.* 15, 5. 1. *Petr.* 3, 8.

11. Ár mi je nazvejſcseno od váſz, bratje moji, po dományi Chloeſovi; ka ſzo nyeſke med vami.

12. Právim pa tou; kaj váſz vſzáki právi: jaſz ſzam iſztina Pavlov, jaſz pa Apolloſov, jaſz pa Kéfáſov, jaſz pa Kriſztuſov. 1. *Kor.* 3, 4.

13. Razdeljeni je Kriſztus? Jeli je Paveo bio raſzpéti za váſz? Ali vu Pavlovom iméni ſzte okrſztseni?

14. Hválo dájem Bougi: ka ſzam nikoga med vami nej krſzto; nego Kriſpuſa i Gájuſa; *Dj.* 18, 8.

15. Naj ſto ne ercsé; kaj ſzam vu mojem iméni krſztsávao.

16. Okrſzto ſzam pa i Stevanovo hi'zo: vecs ne vejm; csi ſzam koga drúgoga krſzto. 1. *Kor.* 16, 15. 17.

IV. 17. Ár je Kriſztus mené nej poſzlao krſztsávat, nego Evangyeliom nazviſcsávat: nej vu modrouſzti rejcsi; naj ſze kríz Kriſztuſov ne ſzprázni. 2. *Petr.* 1, 16.

18. Ár rejcs krí'za tejm, kí sze szkvarijo, je bláznoszt: nám *pa*, kí sze zvelicsamo, je Bo'za moucs. *Rim.* 1, 16. 2. *Petr.* 1, 16.

19. Ár je píszano: pogibim modrouszt ti moudri; i rázumnoszt ti *rázumni* zavr'zem. *Iv.* 5, 12. *Es.* 29, 14.

20. Gde je moudri? gde je piszács? gde je stúkavecz etoga szvejta? Nej je na bláznoszt szpravo Boug modrouszt etoga szvejta? *Jób.* 13, 17. *Es.* 33, 18.

21. Ár, da je vu modrouszti Bo'zoj nej szpoznao ete szvejt po modrouszti Bogá, dopadnolo sze je Bougi po bláznoszti predganya zvelicsati te vórvajoucse. *Mát.* 11, 25. *Rim.* 1, 21. 28.

22. Da i 'Zidovje znamejnye proszijo: i Grki modrouszt iscsejo. *Mát.* 16, 1.

23. Mí pa prejdgamo Krisztusa, *toga* raszpétoga, 'Zidovom isztina szpáko; Grkom pa bláznoszt. *Rim.* 9, 33.

24. Ovim pa tim pozvánim i 'Zidovom i Grkom Krisztusa, *liki* Bo'zo moucs i Bo'zo modrouszt *záto*, *Rim.* 1, 16. *Kol.* 2, 3.

25. Kaj je bláznoszt Bo'za modrejsa od cslovecse *modrouszti;* i nemocsnoszt Bo'za je mocsnejsa; kak lidjé *vu szvojoj moucsi.*

26. Ár vídite, drági bratje, pozványe vase; kaj je nej vnogo moudri pouleg tejla, nej *je* vnogo zmo'zni, nej *je* vnogo plemeníti *pozváni.* *Ivan.* 7, 48. *Jak.* 2, 5.

27. Nego ta blazna etoga szvejta je odébrao Boug; naj te moudre oszramotí: i na nemocsna szvejta je odébrao Boug, naj oszramotí ta mocsna. *Mát.* 4, 18. 21. 11, 25.

28. I ta neplemenita szvejta, i ta zavr'zena je odébrao Boug; i tá, stera nej szo, naj tá, stera szo, na nikoj szprávi. *Rim.* 3, 27. *Ef.* 2, 9.

29. Naj sze ne hváli pred nyim nikse tejlo.

30. 'Znyega szte pa i ví vu Krisztus Jezusi: *ki nám je vcsinyen od Bogá* † *modrouszt i* †† *pravicza i* ††† *poszvecsenyé i* * *odkúplenyé.* † *Kol.* 2, 3. †† *Jer.* 23, 6. ††† *Ivan.* 17, 19. * *'Zid.* 2, 15.

31. Náj, liki je piszano, ki sze hvali, vu Goszpodni sze hváli. *Es.* 65, 16.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Paveo je li raszpétoga Krisztusa prouszto predgao, 1-8 *II. Pamet Krisztusa ne zapopádne, nego Dűjh,* 9-16.

I. 1. Jasz pridoucsi kvám, bratje, szam prisao nej vu zyísenyá rejcsi, ali modrouszti nazvisesávajoucsi vám szvedouszivo Bo'ze. 1. *Kor.* 1, 17. 1. *Iv.* 5, 10.

2. Ár szam nej szoudo kaj znati med vami: nego Jezus Krisztusa toga raszpétoga. *Gal.* 6. 14.

3. I jasz szam vu nemocsnoszti i vu sztrahi i vu vnogom trepetanyi bio pri vasz. *Dj.* 18, 13. 2. *Kor.* 10, 10.

4. I rejcs moja i predganye moje je nej bilou vu rátanyi cslovecse modrouszti ricséjh: nego vu szkázanyi Dűhá i zmoznoszti. 2. *Petr.* 1, 16.

5. Naj vőra vasa ne bode vu modrouszti cslovecsoj: nego vu zmo'znoszti Bo'zoj. *Ef.* 1, 17. 2. *Kor.* 4, 7.

6. Modrouszt pa gucsímo med popolnimi: modrouszt pa nej etoga szvejta, niti poglavníkov szvejta etoga, ki sze na nikoj szprávijo. *Job.* 28, 21.

7. Nego gucsímo modrouszt Bo'zo vu szkrovnoszti, tiszto szkrito: stero je naprej zrendelűvao Boug pred vekivecsnoszty ov na díko naso. *'Zolt.* 51, 8.

8. Stero jé nisese poglavníkov etoga szvejta nej poznao. Ár, da bi jo poznali, Goszpouda te díke ne bi rászpili. *Djan.* 3, 17.

II. 9. Ali liki je píſzano: *ká je okou nej vidilo, i vûhou je nej csûlo, i vu ſzrczé cslovecse je nej zajslo; tá je pripravo Boug onim, ki ga lûbijo. Es.* 64, 4.

10. Nám je pa Boug nazvejſzto po ſzvojem Dûhi. Àr Dûh vſza zbrojáva i tá globouka Bo'zá. *Mát.* 16, 17. 2. *Kor.* 3, 18.

11. Àr ſteri cslovik zná tá, ká ſzo vu csloveki: nego Dûh csloveka, kí je vu nyem? Tak i tá, ká ſzo Bo'za, niſcse ne zna; nego Dûh Bo'zi. *Pril.* 20, 27. *Jer.* 17, 9.

12. Mí ſzmo pa nej vzéli etoga ſzvejta Dûhá: nego té Dûh, kí je z-Bogá; naj známo ona, ſtera ſzo nám od Bogá darûvana. *Ivan.* 14, 16. *Rim.* 8, 15.

13. Stera i gucsímo, nej vu vcseni cslovecse modrouſzti ricséjh: nego vu vcseni Dûná ſzvétoga k-Dûhovnim Dûhovna priglihávajoucsi. 1. *Kor.* 1, 17. 2. *Petr.* 1, 16.

14. *Telovni † cslovik pa ne zapopádne ona, ſtera ſzo Dûhá Bo'zega: ár ſzo nyemi †† noria, i ††† ne more poznati záto, kaj ſze dûhovno ſzoudijo.* † *Jud. V.* 19. †† 1. *Kor.* 1, 23. ††† *Iv.* 14, 17. 2. *Kor.* 4, 4.

15. Te dûhovni *cslovik* pa vſza ſzoudi: on ſze pa od nikoga ne ſzoudi. *Pril.* 28, 5.

16. Àr ſto je ſzpoznao pamet Bo'zo? Sto bi ga vcsio? Mí pa Kriſztuſovo pamet mámo. *Kim.* 11, 34. *Es.* 40, 13.

TRÉTYI (III.) TÁO.

Paveo I. po káranyi Korinthusánczov ká'ze, ka ſzo rejcsi B. nazviſcsávczi vſzi ednáki, 1-9. *II. Ka ſze na Kriſztuſa, fundamentum vôre, czimpra: ogyen vardene,* 10-15. *III. Opomina je; naj ſze na razlocsenyé vu vucsitelaj ne hválijo,* 16-23.

I. 1. I jaſz, bratje, nej ſzam mogao vám gúcsati: liki dûhovnim; nego, likitelovnim, liki czeczátkim vu Kriſztuſi. 1. *Ivan.* 2, 13. 14.

2. Zmlejkom ſzam vaſz napájao i nej zmocsnov hránov. Ár ſzte *je* nej mogli *v'zivati:* ali ni zdaj nemorete. 1. *Petr.* 2, 2. *Zid.* 5, 12. 13.

3. Ár ſzte eſcse telovni. Ár, da je med vami nevávidnoſzt i nyéſka i rázlocski, nej ſzte li telovni i pouleg csloveka hodite? *Gal.* 5, 19. 20. *Jak.* 3, 16.

4. Ár, gda níki právi: jaſz ſzam Pavlov; drúgi pa, jaſz ſzam Apolloſov; nej li ſzte telovni?

5. Sto je záto Paveo? ſto je pa Apollos? nego ſzlugi; po ſteri ſzte vórvali, i kak je ednomi vſzákomi Goſzpoud dáo. *Djáu.* 18, 24.

6. Jaſz ſzam ſzadio, Apollos je polejvao, ali Boug je dáo ráſzti. *Jak.* 1, 21.

7. Záto je ni, kí ſzadí, kaj; ni, kí polejva: nego, kí dáva ráſzti, Boug.

8. Kí pa ſzadí, i, kí polejva, ſzo vſzi edno: vſzáksi pa laſztivno plácso vzeme pouleg laſztivnoga dela. *Zolt.* 62, 13. *Jer.* 17, 10. *Rim.* 2, 6. 2. *Kor.* 5, 10

9. Ár ſzmo *mi* Bo'zi *z-Bogomvrét* delavczi. *Vi ſzte pa* Bo'za nyiva, Bo'zi czimper ſzte. 2. *Kor.* 6, 1. *Ef.* 2, 20.

II. 10. Pouleg miloſcse Bo'že meni dáne, liki mouder czimprar, fundamentom ſzam jaſz polo'zo: drúgi pa na nyega czimpra. Vſzáki pa naj gléda, kakda czimpra. *Rim.* 15, 20.

11. Ár drúgoga ſundamentoma niſcse nemre djáti zvún toga: kí je djáni; kí je Jezus Kriſztus. *Es.* 28, 16. *Ef.* 2, 20.

12. Csi záto ſto czimpra na té ſundamentom zláto, ſzrebro, kaménye drágo, drva, ſzinou, ſztrniſcse.

13. Vſzákſega delo ocsiveſzno bode. Ár dén poká'ze; kaj ſze vu ognyi oznáni. I vſzákſega delo, kákſe je, ogyen bode vardejvao. *Es.* 48, 10. *Sir.* 2, 5. 1. *Petr.* 1, 7.

14. Csi ſteroga delo oſztáne, ſtero je gori poczimprao: plácso vzeme.

15. Csi ſteroga delo zgorí; kvárên bode: on ſze pa zdr'zí; ali tak, liki po ognyi.

III. 16. Neznate: kaj ſzte czérkev Bo'za, i Bo'zi Dûh prebíva vu vami? 2. *Kor.* 6, 16. *Ef.* 2, 21.

17. Csi ſto czérkev Bo'zo ſzkvarí; ſzkvarí toga Boug. Àr je czérkev Bo'za ſzvéta; ſtera ſzte ví. 2. *Petr.* 2, 1. *Ef.* 4, 22.

18. Niſcse ſze naj ne zapela. Csi ſze komi med vami zdí; ka je moudri na etom ſzvejti: té naj blázen bode; da bode mouder. *Jak.* 1, 22. *Pril.* 3, 7.

19. Àr modrouſzt etoga ſzvejta je bláznoſzt pri Bougi. Àr je píſzano: zgrábi te moudre vu jálnoſzti nyihovoj. *Job.* 5, 13.

20. I pá: zná Goſzpoud míſzli ti moudri; ka ſzo márne. *Z'olt.* 94, 11.

21. Záto niſcse ſze ne hváli vu lidíh: ár ſzo vſza vaſa.

22. Ali Paveo, ali Apollos, ali Kéfás, ali 'zítek, ali ſzmrt, ali zdánya, ali príſeſztna, vſza ſzo vaſa. 2. *Kor.* 4, 10. *Rim.* 8, 13.

23. Ví *ſzte* pa Kriſztuſovi, Kriſztus pa Bo'zi. 1. *Kor.* 11. 3. *Luk.* 3, 38.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Pred czajtom nikoga, naj bole pa dûſevne paſztére ne ſzoudmo, 1-5. *II. Strájfa Korinthusáncze za volo gizdoſzti i po ſzpisûvanyi Apoſtolſzkoga nevolnoga 'zítka, je proſzi; naj ga naſzledûjo*, 6-17. *III. Obejcse ſzvoje knyim príſeſztyé*, 18-21.

* *Epiſt. na III. Advenſzko Nedelo.*

I. 1. Tak naj *od* náſz míſzli *vſzáki* cslovik, liki *od* ſzlugov Kriſztuſovi, i ſzkrivnoſzt Bo'zi Saſarov. *Mát.* 16, 9. 2. *Kor.* 4, 5. *Ef.* 3, 3, *Kol.* 1, 26.

2. Na dale pa potrebûje ſze od Safara: naj ſze vſzáki veren nájde. *Lûk.* 12, 42.

3. Meni je pa za naj menye; naj ſze od váſz ſzoudim, ali od cslovecsega dnéva: eſcse ni ſzám ſzebé ne ſzoudim.

4. Ár nikaj ne vejm od ſzébe: ali vu etom ſzam ſze nej ſzpravicza. Kí me pa ſzoudi; Goſzpoud je. *Vőid.* 34, 7. *'Zolt.* 130, 3. 35, 24.

5. Záto pred vrejmenom nikoga ne ſzoudte: dokecs ne príde Goſzpoud, kí i raſzvetí ta ſzkrita kmicze i nazvejſzti tanácse ſzrcz, i teda bode meo hválo vſzáki od Bogá.] *Lûk.* 6, 37. *Dan.* 7, 10. *Rim.* 2, 1.

II. 6 Eta ſzam pa, bratje, na ſzébe i *na* Apolloſa po príliki obracsao za váſz volo: naj ſze nad nami vcsíte nej viſe, kak je píſzano, miſzliti; naj ſze eden prouti drûgomi ne nadûva za drûgoga volo. *Pril.* 3, 7. *Rim.* 12, 3.

7. Ár ſto te *za táksega* ſzoudi? Ka pa más; ka ſzi nej vzéo? Csi ſzi pa i vzéo: ka ſze hvális; liki da bi ne vzéo? *Ivan.* 3, 27. *Rim.* 12, 6. *Jak.* 1, 17.

8. 'Ze ſzte ſze naſzitili; 'ze ſzte obogatili; brezi náſz kralûjete: i bár da bi kralûvali; da bi i mí zvami kralûvali.

9 Ár tak ſtímam: kaj je Boug náſz ſzlejdnye Apoſtole vô pokázao; liki na ſzmrt odáne: geto ſzmo glédenicza vcsinyeni ſzvejti i Angyelom i lidém. *'Zolt.* 44, 23. *Rim.* 8, 36.

10. Mí blázni za Kriſztuſa volo: ví pa csedni vu Kriſztuſi Mí nemocsni: ví pa mocsni. Ví odícseni; mí pa nepcſteni. 1. *Kor.* 3, 18. 2. *Kor.* 13, 9.

11. Notri do ete vôre i gladûjemo i 'zéjamo i nági ſzmo, i plûſzkamo ſze i nindri ſztálnoga meſzta nemamo. 2. *Kor.* 11, 27. 2. *Kor.* 6, 5.

12. I delamo ✝ zlaſztivnimi rokami. Csi náſz oni ✝✝ pſzûjejo; *mi je* blagoſzlávlamo. *Csi náſz*

†††† pregányajo, trpímo. † *Ján.* 18, 3. †† *Mát.* 5, 44. *Rim.* 12, 14. †††† *'Zolt.* 9, 28.

13. Preklinyajo náſz *oni; mi* molimo *Bogá.* Liki ſzmetí ſzvejta ſzmo vcsinyeni: vſzejm ſzmo zavr'zalo notri do vezdásnyega *dnéva. Jer.* 3, 45.

14. Ne píſem *záto* eta; naj váſz oſzramotim: nego, liki lűbléne moje ſziní, opomínam. 1. *Theſ.* 2, 11.

15. Ár, csi deſzétjezér vucsitelov máte vu Kriſztuſi, dőnok nemate vnogo ocsév. Ár ſzam váſz jaſz vu Kriſztus Jezuſi po Evangyeliomi poroudo. *Dj.* 18, 4.

16. Proſzim váſz záto: naſzledníczke moji bojdte. *Fil.* 3, 17

17. Za toga volo ſzam poſzlao kvám Timotheuſa; kí je moj lűbléni ſzin ino veren vu Goſzpodni; kí váſz opomené ſzpouti moji vu Kriſztuſi; kak povſzud i vu vſzákoj gmajni vcsim. 1. *Tim.* 1, 2. 2. *Tim.* 1, 2.

III. 18. Liki pa da bi ne meo *voule* kvám idti; tak ſzo ſze nadűli níki.

19. Ali prídem hitro kvám; csi bode Goſzpoud ſteo: i ſzpoznam, nej rejcs ti nadűti; nego moucs. *Ján.* 18, 21. *Jak.* 4, 15.

20. *Ár je nej vrejcsi Králeſztvo Bo'ze: nego vmoucsi.* 1. *Kor.* 2, 4. 2. *Petr.* 1, 16.

21. Ka ſcséte? zſibov bom ſou kvám; ali zlűbeznoſztyov i v-Dűhá krotkoſzti? *Dj.* 5, 3. 2. *Kor.* 10, 2. 6.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Te zmácsihov praznűvajoucsi ſze ſzpráviſcsa vő vr'ze 1 8. *II. Na keliko ſze zocsiveſznimi grejſniki moremo tiváriſivati*, 9-13.

I. 1. Ka pa, liki ſze esűje med vami práznoſzt i tákſa práznoſzt: kákſa ſze ni med po-

ganmi ne imenûje; ka bi ſto meo 'zeno oesé *ſzvojega. Lev.* 18, 8.

2. I ví ſzte nadûti, i nej bole; *ka bi* ſze dreſzelíli, naj bi ſze vô vrgao zvâſz; kí je tou delo vcsíno?

3. Ár jaſz iſztina liki dalecs ſztejlom, blû'zi pa zdûhom, ſzam 'ze oſzoudo, liki da bi na zoucsi bio: ka bi toga, ſteri je tou tak vcsíno, 2. *Kor.* 10. 2. *Kol.* 2, 5.

4. Vu iméni naſega Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa vkûp pridoucsi ví i moj dûh zmocsjouv Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa. *Mát.* 16, 19. *Ivan.* 20, 23.

5. Tá dáli tákſega Satani na pogibeo tejla; naj ſze dûh zdr'zí na dén Goſzpodna Jezuſa. I. *Tim.* 1, 20.

* *Epiſt. na Vûzenſzko Nedelo.*

6. Nej je dobra vaſa hvála. Neznate; kaj *edno* malo kvaſzá ezejlo tiſztou ſzkváſzi? *Gal.* 5, 9. *Mát.* 16, 2-12.

7. Vô ſcsiſztite tak te † ſztári kváſz: naj bodete nouvo tiſztou: liki ſzte naſzkvaſſeni. Ár je i †‡ nas Vûzenſzki Agnecz za náſz áldûvani, *ki je* Kriſztus. † *V.* 13. *Právd.* 16, 2. 4. *Ef.* 4, 22-24. †† *Es.* 53, 7. I. *Petr.* 1, 19.

8. I záto † ſzvétek ſzvétmo, nej vu ſztárom kváſzi, niti vu kváſzi †† hûdouhe i lagojoucse: nego vbrezi kvaſzá prejſisnyeki csiſztoucse ino iſztine.] † *Vôid.* 12, 3. *Kim.* 7, 6. †‡.

II. 9. Píſzao ſzam vám vlíſzti: ka bi ſze ne zmejsávali ſzpráznikmi. *Mát.* 18, 17. 2. *Theſ.* 3, 14.

10. Ali nej czilou ſzpráznikmi etoga ſzvejta, ali ſzkoupimi, ali zgrablívimi, ali ſzbolváncsarami: ár bi tak mogli z-ſzvejta vô idti. 2. *Kor.* 3, 15. I. *Iv.* 5, 19.

11. Zdaj ſzam pa vám píſzao; naj ſze znyimi ne zmejsávate. Csi je ſteri, kí ſze imenûje brat,

ali práznik, ali ſzkopecz, ali bolváncsár, ali pſzúvecz, ali piánecz, ali zgrablívecz, ztákſim ni ne jejte. 2. *Teſ.* 3, 6. 14. 2. *Ivan.* V. 10.

12. Ár ka mi je *potrejbno* i te vinejsnye ſzouditi? Nejli i ví te notrejsnye ſzoudite? *Mát.* 4, 11.

13. Te zvúnejsnye pa Boug ſzoudi. Vô vrſzte tak toga hûdoga zvâſz. V. 2. *Právd.* 13, 5. 22, 21.

SÉSZTI (VI) TÁO.

I. Od právdenyá pred nevernimi vládnikmi, 1-8. *II. Ki ſze ne zvelicsajo*, 9-11. *III. Od zobcsinſzkim dugoványem 'zivlejnya*, 12-14. *IV. Od práznoſzti neſzmrtnoga grejha i kraj vrácsanya*, 15-20.

I. 1. Szmej ſze ſto zvâſz, ſteri *kákse* delo má prouti drûgomi, právdivati pred nepravicsnimi *ſzodczi*: i *zakaj* nej *bole* pred ſzvétimi? *Mát.* 5, 40.

2. Neznate: kaj ti ſzvéti bodo ete ſzvejt ſzoudili? I csi bode od vâſz ſzodjeni ete ſzvejt: jeli ſzte nevrejdni ſzouditi i ta ménſa? *Mod.* 3, 8. *Mát.* 19, 28.

3. Neznate: ka bomo Angyele ſzoudili? Od koga bole *etoga* 'zítka *dugoványa?* 2. *Petr.* 2. 4.

4. Csi záto od k'zítki valon dugoványa ſzoudbe máte: kí ſzo naj zavr'zenejſi vu gmajni; tiſzte poſztavte *ſzodcze.*

5. Na ſzramoto vám právimo. Takli nega med vami moudroga ni ednoga; kí bi mogao *kaj* raſzouditi med bratom ſzvójim?

6 Nego brat ſze zbratom právdije: i tou *csinite* pred nevernimi.

7. 'Ze tak je doſzta zmenkanya med vami: kaj právde máte med ſzebom. Zakaj bole ne trpite nepravicsnoſzt? Zakaj bole skodlivoſzt ne vzemete? *Pril.* 20, 22. *Mát.* 5, 39. *Rim.* 12, 19. I. *Petr.* 3, 9.

8. Nego *ka* ví nepravicsnoſzt i skodlivoſzt delate: i tá bratom *csinite*. 1. *Theſ*. 4, 6.

II. 9. Jeli neznate: kaj ti nepravicsni králeſztva Bo'zega ne bodo ôrokůvali? Ne bloudte: ni prázniczke, ni bolváncsarje, niti kurvejske, niti mejhki, niti ſzámczomle'záczke, *Gal*. 5, 19. 21. *Rim*. 1, 27.

10. Niti tatjé, niti ſzkopczi, niti piánczi, ni pſzůvczi, ni zgrablívczi králeſztva Bo'zega ne bodo ôrokůvali.

11. I † tákſi ſzte níki bilí: ali †† oprání ſzte, ali poſzvecseni ſzte, ali pravicsni ſzte vcsinyeni vu Goſzpon Jezuſovom iméni i vu Dûhi Bogá naſega. † *Ti*. 3, 3. †† *'Zid*. 9, 14.

III. 12. Vſza † ſzo mi ſzlobodna; ali ne †† haſznijo mi vſza. Vſza ſzo mi ſzlobodna: ali jaſz me pod nikoga oblâſzt ne dám. † 1. *Kor*. 10, 23. †† *Gal*. 2, 5.

13. Hrána je csrejvi i csrvou hráni: Boug pa i tou i ovo na nikoj ſzprávi. Te lo je pa nej práznoſzti; nego Goſzpodni i Goſzpoud tejli. *Mát*. 15, 17. 1. *Theſ*. 4, 3.

14. Boug je pa i Goſzpouda obûdo: i váſz obidí po zmo'znoſzti ſzvojoj *Djân*. 2, 24. 3, 15.

IV. 15. Neznate: ka ſzo tejla vaſa Kriſztuſove kotrige? Záto Kriſztuſove kotrige vcsinim práznicze kotrige? Aja.

16. Jeli neznate: ka, kí ſze pridrů'zi kprázniczi, edno tejlo je 'znyouv. Âr, dvá bodeta, praj, edno tejlo. *Sztv*. 2, 24. 2. *Kor*. 6, 16. *Mát*. 19, 15.

17. Kí ſze pa pridrů'zi Goſzpodni: eden Dûh je 'znyim. *Ivan*. 17, 21. *Ef*. 5, 30.

18. Bej'zte od práznoſzti. Vſzáki grejh, ſteroga ſté cslovik vcsiní, zvůna tejla je: kí pa praznůje; prouti *ſzvojemi* laſztivnomi tejli grisi. 1. *Kor*. 10, 8.

19. Ali neznate; kaj je tejlo vaſe czérkev vu vami bodoucsega Dűhá ſzvétoga, ſteroga máte od Bogá; i nej ſzte ſzamí ſzvoji. 1. *Kor.* 3, 16. 2. *Kor.* 6, 16.

20. Ár ſzte †† za *drágo* czejno kűpleni: dícsite † tak Bogá vu tejli vaſem i vu dűhi vaſem; ktera ſzo Bo'za. †† 1. *Petr.* 1, 18. *'Zid.* 9, 12. † *Fil.* 1, 20. *Tit.* 2, 14.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. Od 'zenitve i hi'znikov cséſzti, 1-7. *II. Od neo'zenyeni i vdovicz ſzloboſcsine i raſzpitávanya prepovejszti*, 8-11. *Od dvouje vőre hi'znikov*, 12-24. *IV. Od dévojk ſzloboſcsine*, 25-40.

I. 1. Od ſteri ſzte mi pa píſzali: dobro je csloveki nedoteknoti ſze 'zené V. 26. 35.

2. Ali za volo práznoſzti vſzákſi ſzvojo 'zeno mej: í vſzákſa laſztivnoga mo'zá mej.

3. 'Zeni mou'z naj du'zno dobrovolo dá: priſzpodobno pa i 'zena mou'zi. 1. *Petr.* 3, 7.

4. 'Zena laſztivnoga tejla oblášzti nema; nego mou'z: priſzpodobno pa i mou'z laſztivnoga tejla oblášzti nema; nego 'zena.

5. Ne vlejczte ſze eden od drűgoga; nego csi zobőj voule do csaſza; naj ſzlű'zita poſzti i mőlítvi: i pá na tou vkűp prídte; naj váſz Satan ne ſzkűsáva za volo nezdr'závanya vaſega. *Joel.* 2, 16.

6. Tou pa právim pouleg dopűſcsanya; nej pouleg zapovidi.

7. Ár ſcsém vſze lidí biti; liki † ſzam i jaſz. Ali †† vſzákſi laſztiven dár má od Bogá; ete iſztina tak, ov pa etak. † *Ján.* 26, 19. 1. *Kor.* 9, 5. †† *Mát* 19, 12.

II. 8. Velím pa tim neo'zenyenim i vdoviczam: dobro nyim je, csi oſztáno, liki i jaſz. *Sztv.* 2, 18.

9. Csi ſze pa nemrejo zdr'zati; naj ſze o'zenijo. Ár ſze je bole o'zeniti, liki goreti. 1. *Tim.* 5, 14.

10. Tim o'zenyenim pa zapovidávam nej jaſz: nego Goſzpoud: naj ſze 'zena od mo'zá ne odloucsi. *Mal.* 2, 14. *Mát.* 5, 32. 19, 6. 9.

11. Csi ſze pa i odloucsi; naj oſztáne brezi mo'zá; ali ſze pa naj zmo'zom zmirí: i mou'z naj ne odpiſztí 'zeno.

III. 12. Tim drůgim pa jaſz velim, nej Goſzpoud: csi ſto, brat *bodoucsi*, má 'zeno neverno i ona má volo 'znyim brebívati; naj jo ne odpiſztí. *Esd.* 9, 1.

13. I 'zena, ſtera má mo'zá nevernoga, i on má volo 'znyouv prebívati, naj ga ne odpiſztí.

14. Ár ſze poſzvetí te neveren mou'z po 'zeni: i poſzvetí ſze 'zena neverna po mou'zi. Nacsi bi vaſa decza necsíſzta bíla; zdaj je pa ſzvéta. *Rim.* 11, 16.

15. Csi ſze pa te neveren odloucsi: naj ſze odloucsi. Nej je podvr'zeni ſzlů'zbi brat, ali ſzeſztra vu tákſem *dugoványi*. Vu méri náſz je pa zváo Boug. *Ef.* 2, 14, 17.

16. Ár ka znás *ti* 'zena: csi mo'zá *ne* zvelicsas? Ali ka znás tí mou'z: csi 'zeno *ne* zvelicsas? 1. *Petr.* 3, 1.

17. Kakſté ſzi je; kak je komi Boug vdejlo *i* kak je ſteroga Goſpoud zváo: tak naj hodi. I tak vu vſzej gmajnaj rendelůjem.

18. Obrezaní je ſto pozváni? naj ne navlicsúje *kou'ziczo*. Vu nepreokrou'zanyi je ſto pozváni? naj ſze ne obrej'ze. 1. *Mak.* 1, 16.

19. Obrizávanye je nikaj nej i nepreokrou'zanye je *tůdi nikaj* nej; nego zdr'závanye zapouvid Bo'zi. *Gal.* 5, 6. 6, 15.

20. Eden vſzákſi, vu ſterom pozványi je pozváni, vu tiſztom naj oſztáne. *Ef.* 4, 1.

21. Szluga ſzi pozváni? Ne máraj; ali dȏnok, csi ſzlobodnyák mores biti; ráj v'zívaj. 1. *Tim.* 6, 2.

22. Ár, kí je v-Goſzpodni ſzluga pozváni, ſzlobodnyák je Goſzpodnov: priſzpodobno i ſzlobodnyák pozváni je ſzluga Kriſztuſov. *Rim.* 6, 18.

23. Za *drágo* czejno ſzte kůpleni: ne bojdte ſzlugi lůdi. 1. *Tim.* 6, 1. 20. 1. *Petr.* 1, 18.

24. Vſzákſi, vu kom je pozváni, bratje, vu tiſztom naj oſztáne pri Bougi.

IV. 25. Od dévojk pa zapouvidi Goſzpodnove nemam: moj rázum pa dám, liki ſzam miloſcso doubo od Goſzpodna, naj veren bodem. 2. *Kor.* 8, 10.

26. Stímam tak eto dobro biti za volo naſztojécse potrejbcsine: kaj je dobro csloveki tak biti. *Jer.* 16, 2. 4.

27. Zvézan ſzi k'zeni? ne íſcsi ſzi odvézanya. Odvézan ſzi od 'zené? ne íſcsi 'zeno.

28. Csi ſze pa i o'zenis, ne pregrišíš: i, csi bo kmou'zi sla dévojka, ne pregrisí: ali moko bodo meli tákſi vu tejli. Jaſz bi pa váſz *rad* ſounao.

29. Tou pa velim, bratje: kaj je vrejmen prikrácseno. Ka ga je *pa* eſcse: *tak 'zivte;* naj, i kí májo 'zene, liki nemajoucsi, bodo. *Rim.* 13, 11. 1. *Petr.* 4, 7. 2. *Petr.* 3, 8. 9.

30. I, kí ſze joucsejo, liki da bi ſze ne joukali: i, kí ſze radůjo, liki da bi ſze ně radůvali: i, kí kůpůjo, liki kí nemajo. *Ez.* 7, 12.

31. I, kí v'zívajo ete ſzvejt, liki da bi † ga ne v'zívali. Ár †† prejde etoga ſzvejta obráz. † 'Zolt. 62, 11. *Es.* 40, 6. *Jak.* 4, 14. 1. *Ivan.* 2, 17.

32. Scsém pa naj brezi ſzkrbí bodete. Te neo'zenyeni ſze ſzkrbí za Goſzpodnova; kakbi ſze dopadno Goſzpodni. 1. *Tim.* 5, 5.

33. Te o'zenyeni ſze pa ſzkrbí za ta ſzveczka; kak bi ſze dopadno 'zeni. *Ef.* 5, 29.

34. Rázlocsek je med 'zenouv i med dévojkov. Neo'zenyena ſze ſzkrbí za tá, ſtera ſzo Goſzpodnova; naj bo ſzvéta i ſztejlom i zdűſov: o'zenyena ſze pa ſzkrbí za tá, ká ſzo ſzveczka; kak bi ſze dopádnola mou'zi. *Pril* 31, 10. *Ef.* 5, 22. 23.

35. Tou pa kvaſemi haſzki právim: nej, naj na váſz mre'zevr'zem; nego naj ſze poſteno i priſztojno k-Goſzpodni pridrű'zite, brezi vſzega razvlácsanyá. *Práv.* 4, 16. *Lűk.* 10, 41.

36. Csi pa ſto ſtíma: ka je nepoſteno nyegovoj dévojki, csi je *zamidila kmou'zi idti* i tak more biti: ka ſcsé, naj vcsiní; ne pregriſí, najde kmou'zi.

37. Kí je pa mocsno gori djáo vu ſzrczi, i nema potrejbcsine, oblάſzt pa má nad laſztivnov voulov, i tou je oſzoudo vu ſzvojem ſzrczi, ka zdr'zí ſzvojo deklo: dobro csiní.

38. Záto, i kí kmou'zi dá; dobro csiní: kí pa ne dá kmou'zi, eſcse bole csiní.

39. 'Zena je zvé'zana kprávdi tecsáſz; dokecs nyé mou'z zivé: csi pa merjé nyé mou'z, ſzlobodna je; komi ſcsé *idti*, li vu Goſzpodni, najde. *Rim.* 7, 2. 3.

40. Blá'zenejſa je pa; csi tak oſztáne pouleg mojega rázuma; ſtímam pa, ka i jaſz mám Dűhá Bo'zega. 1. *Theſ.* 4, 8.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

Od bolvánſzkoga áldűva jejsztvine: ſtera je I. Vu ſzebi ſzlobodna, 1-7. *Je pa dőnok prepovejdana teda, gda bi ſzlű'zila tomi nemocsnomi vu vőri na ſzpáko*, 8-13.

I. 1. Od bolvanom áldűvani pa známo: kaj vſzi znánye mámo. *Ali* znanoſzt nadűva: lűbezen pa czimpra. *Djáh.* 15, 20-29.

2. Csi pa ſto ſtíma; ka, kaj zná: *tákſi* je eſcse nikaj nej ſzpoznao; kak trbej znati. *Gal.* 6, 3. 1. *Tim.* 6, 4.

3. Csi pa ſto lůbi Bogá: té je ſzpoznani od nyega. *Gal.* 4, 9 2. *Tim.* 2, 19.

4. Od jejſztvine tak onoga, ſtero je bolvanom bilou áldůvano, známo: kaj je bolvan ✝ nikaj nej na ſzvejti, i kaj je niſcse nej drůgi Boug; nego *te* eden. ✝ *Rim.* 14, 14. ✝✝ *Právd.* 4, 39.

5. Ár csi ſzo gli; kí ſze zovéjo bogovje ali vu nébi ali na zemli (liki je *i* vnogo bogouv i vnogo Goſzpoudov:) 'Zolt. 82, 6. *Ivan.* 10, 34. 35.

6. Ali nas Boug je ✝ eden, te Ocsa, zkoga ſzo vſza i mí vu nyem; i ✝✝ eden Goſzpoud, Jezus Kriſztus, po kom ſzo ✝✝✝ vſza i mí po nyem. ✝ *Mal.* 2, 10. ✝✝ *Ján.* 17, 18. *Ivan.* 13, 13. ✝✝✝ 'Zid. 1, 2.

7. Ali nej je vu vſzej tou znánye. Ár níki vdůsnoj vejſzti bolvana *za koj dr'zijo* i notri do vezdásnyega vrejmena, liki bolvanom djáno, jejjo, i *tak* ſze *nyim* důsna vejſzt, nemocsna bodoucsa, oſzkrúni. *Rim.* 14, 14. 23.

II. 8. Jelo pa náſz priétne Bougi ne vcsiní. Ár, csi bomo jeli, nebomo obilnejſi: niti, csi ne bomo jeli, ſze nám zmenká. *Rim.* 14, 17.

9. Vídite pa, naj kak eta vaſa oblášzt, *na* poteknenyé ne bode tim nemocsnim. *Gal.* 5, 13. 1. *Petr.* 2, 16.

10. Ár csi te ſto vídi *tebé ki* más znánye, ka ſzi doli ſzeo vu bolvanſzkom goſcsenyej: jeli ſze důsna vejſzt toga nemocsnoga ne pokůſa na jejſztvino onih, ktera ſzo bolvanom áldůvana? *Ozn.* 2, 20.

11. I pogibí ſze te nemocsen brat za tvojega znánya volo: *on*, za ſteroga je Kriſztus mr'u. *Rim.* 14, 15. 20.

12. Tak pa grisécsi prouti bratom i vrazécsi nyihovo nemocsno dûsno vejſzt, prouti Kriſztuſi grisíte.

13. Záto, csi jelo ſzpáka brata mojega, ne bom jo *tákſega* meſzá na *vſze* veke: naj ne ſzpácſim brata mojega. *Rim.* 14, 21. 2. *Kor.* 11, 29.

DEVÉTI (IX.) TÁO.

Ká'ze; kakda je ſzvojov ſzloboſcsinov 'zivo. I. Vu Apoſtolſztva preſtimanyi, 1-14. *II. I vu 'zenitvi*, 5. *III. Vu plácse jemányi*, 6-27.

I. 1. Nej ſzam Apoſtol? Nej ſzam ſzlobodnyák? Nej ſzam Jezus Kriſztuſa Goſzpodna naſega vido? Nej ſzte moje delo ví vu Kriſztuſi? *Dj.* 22, 14. 18, 9, 3. 12.

2. Csi ſzam drûgim nej Apoſtol: dônok ſzam vám. Àr pecsat mojega Apoſtolſztva ſzte ví vu Goſzpodni. 2. *Kor.* 3, 2. 3.

3. Moj zagovor pred tejmi, kí me ſzoudijo, je té.

4. Jeli nemamo oblášzti jeſzti i piti? 1. *Theſ.* 2, 6. 7.

II. 5. Jeli nemamo oblášzti † ſzeſztro 'zeno ſzebom voditi; liki i ti drûgi Apoſtolje i bratje Goſzpodnovi i †† Kefás? † *Gal.* 1, 19. †† *Lûk.* 4, 38.

III. 6. Ali ſzamo jaſz i Barnabás nemava oblášzti; naj ne delava? 2. *Theſ.* 3, 9.

7. Sto ſze vojſzkûje na laſztivnoj *ſzvojoj* plácsi gda ſté? Sto ſzadí goricze i 'znyihovoga ſzáda ne jej? Ali ſto paſzé csrejdo i zmlejka csrejde ne jej? *Lûk.* 10, 7. 1. *Petr.* 5, 2.

8. Jeli pouleg csloveka eta právim? Ali ne právi i právda eta?

9. Ár je vu Moj'zeſovoj právdi † píſzano: *ne zavé'zi goubcza mlatécsega gyûncza.* Jeli na gyûncze má ſzkrb Boug. † *Právd.* 25, 4. 1. *Tim.* 5, 18.

10. Ali za náſz volo vſza *eta* právi? Ár je za náſz volo píſzano; kaj orácsi vu vűpanyi trbej orati: i, kí mláti, † vu v panyi more mlátiti; naj †† táo má ſzvojega vűpanya. † *Rim.* 15, 4. †† 2. *Tim.* 2, 6.

11. Csi ſzmo mí vám ta dűhovna ſzejjali, jeli je veliko delo tou, csi mí vaſa telovna 'zenyamo? *Rim.* 15, 27.

12 Csi ſzo drűgi oblášzti, *ſtero nad* vami má, o, tálniczke; zakaj nej bole mi? Ali † nej ſzmo v'zívali tou oblášzt: nego vſza znášſamo; naj hákſo †† zádivo ne dámo Kriſztuſovomi Evangyeliomi. † 2. *Kor.* 11, 9. †† *Neh.* 5, 14.

13. Neznate; kaj oni, kí vu ſzvéti *dugoványaj* delajo, zſzvétoga jejjo? Kí pri oltári ſzlű'zijo: zoltára táo májo? *Racs.* 18, 8.

14. Tak je i Goſzpoud zrendelűvao: naj, kí Evangyeliom nazviscsávajo, z-Evangyelioma 'zivéjo. *Mát.* 10, 10. 1. *Tim.* 5, 18.

15. Jaſz ſzam pa toga nikaj nej v'zívao. Nej ſzam pa eta píſzao: naj ſze meni tak godí. Ár je bole meni tak mrejti; liki, ka bi ſto mojo hválo na nikoj ſzpravo. *Djám.* 18, 3.

16. Ár, csi Evangyeliom gláſzim, nej mi je hvála: ár ſzam ſztejm du'zen. Jaj pa meni, csi ne bom Evangyelioma nazviſcsávao. *Rim.* 1, 14.

17. Ár, csi zdobre voule tou csinim, plácso mám: csi pa nerad; Saffarſztvo je na mé zavűpano. 1. *Kor.* 4, 1.

18. Ka je tak moja plácsa? Naj Evangyeliom nazviſcsávajoucsi zobſztom nazviſcsávam Evangyeliom Kriſztuſov; naj hűdou ne v'zívam mojo oblášzt vu Evangyeliomi.

19. Ár, ſzloboden bodoucsi od vſzej, vſzejm ſzam ſze na ſzlű'zbo dáo; naj ji vnogo dobim. *Mát.* 20, 27, 28.

20. I vcsinyen ſzam 'Zidovom, liki 'Zidov; naj 'Zidove dobim. Tejm *pa*, kí ſzo pod práv-

dov, liki pod právdov; naj té, kí ſzo pod právdov, dobim. *Djár.* 16, 3.

21. Tejm, kí ſzo brezi právde, liki brezi právde (nej, ka bi ſzam brezi právde *bio* Bougi; nego ſzam vu právdi Kriſztuſi:) naj dobim *one, ki ſzo* brezi právde. *Rim.* 2, 12. 1. *Kor.* 7, 22.

22. Tim nemocsnim ſzam vcsinyen, liki nemocsen; naj te nemocsne dobim: vſzejm ſzam vcsinyen vſza, naj povſzud níke zvelicsam. *Rim.* 15, 1. 2. *Kor.* 11, 29.

23. Tou pa csinim za Evangyelioma volo; naj vnyem táo mám.

* *Epiſt. na Septuageſimae ali VII. po trí králi Nedelo.*

24. Neznate; kaj, kí vu ſztávi bi'zijo, vſzi iſztina bi'zíjo, eden pa vzeme plácso? Tak bej-'zte; naj jo popádnete. 2. *Tim.* 4, 7. *Zid.* 6, 18.

25. Vſzáki pa, kí ſze bori, *od* vſzega ſze zdr-'záva: oni iſztina záto; naj ſzprjhlivo korouno vzemejo, mí pa, neſzprjhlivo. *Ef.* 6, 12. 1. *Petr.* 1, 4.

26. Jaſz záto tak bi'zim; nej, liki na negvůsno; tak ſze borim, nej liki kí zrák bíje: 2. *Tim.* 2, 5, 4, 8.

27. Nego podmetávam tejlo moje i vu ſzlů'zbo je pelam: naj kak, gda drůgim prejdgam, ſzám zavr'zeni nebodem. *Rim.* 6, 18. 19. 8, 13.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. 'Zidovom je nikaj nej haſznolo, ſzveſztvom 'zivlejnye brezi ſzvétoga 'zitka, 1-13. *II. Od bolvanom aldůvanoga ſze habajmo,* 14-22. *III. Od ſzlobodnim dugoványem 'zivlejnya,* 23-33.

I. 1. Neſzcem pa, ka bi neznali, bratje: kaj ſzo ocsáki naſi vſzi pod oblákom bilí i vſzi ſzo po mourji sli prejk. *Vőid.* 13, 21. 14, 22.

2. I vſzi ſzo po Moj'zeſi krſztseni vu obláki i mourji.

3. I vſzi ſzo edno dűhovno ráhno jeli. *Vőid.* 16, 14.

4. I vſzi ſzo edno dűhovno pítvino pilí. Ár ſzo pilí zte dűhovne *nyé* naſzledűvajoucse pecsíne. Ta pecsína je pa bíla Kriſztus. *Vőid.* 17, 6.

5. Ali nej ſzo ſze vnougi dopadnoli Bougi: ár ſzo doli pobiti vu pűſcsávi.] *Racs.* 26, 64.

* *Epiſt. na IX. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

6. Eta ſzo pa nám kpéldi vcſinyena: naj hűdoga po'zelávczi ne bojdmo, liki ſzo i oni po'zeleli. *Racs.* 11, 34. *'Zolt.* 78, 20. 106, 14.

7. Niti bolváncsarje ne bojdite; kak níki 'znyíh: liki je píſzano; *doli* ſzi je ſzelo lűſztvo jejſzt i pít; i gori ſzo ſztanoli na zmejno. *Vőid.* 20, 3. 32, 6.

8. Niti ne praznűjmo: kakti níki 'znyíh ſzo praznűvali i ſzpadnolo ji je eden dén trí dvajſzeti jezero. *Racs.* 25, 1-9. *'Zolt.* 106, 28. 30.

9. Niti Kriſztuſa ne ſzkűsávajmo: kakti i níki 'znyíh ſzo ga ſzkűsávali, i od kács ſzo pogűbleni. *Racs.* 21, 5.

10. Niti ne mrmrajte: kakti i níki 'znyíh ſzo mrmrali i pogűbleni ſzo od zapravlácsa. *Vőid.* 16, 2. *Racs.* 14, 2.

11. Eta ſzo ſze pa vſza zgoudila nad nyimi na példo: píſzana ſzo pa nám na opomínanye; *liki* na ſkere ſzo konczi toga ſzvejta prisli. *Rim.* 15, 4. *Fil.* 4, 5.

12. Záto, kí ſtíma, ka ſztojí, naj vídi; da ne ſzpádne. *Rim.* 11, 20.

13. Szkűsávanye vász je *drűgo eſcse* nej zgrabilo, nego † cslovecse: *Veren je pa Boug, ki ne* †† *nihá vász ſzkűsávati viſe, kak morete preneſzti: nego vcsiní, ſzkűsávanyem i vő idejnye; da morete zneſzti.*] † *'Zid.* 12, 4. †† 2. *Petr.* 2, 9.

II. 14. Záto, lůbléni moji, bej'zte od bolvánſztva. *Vőid.* 20, 3. I. *Ivan.* 5, 21.

15. Liki csednim právim; ſzoudite ví, ka *vam* velim. I. *Kor.* 2, 15.

16. Pehár blagoſzlovlenyá, ſteroga blagoſzlávlamo, nej je vjedínyanye krví Kriſztuſove? Te krůh, ſteroga lámlemo, nej je vjedínyanye tejla Kriſztuſovoga? *Mát.* 26, 26. 27.

17. Ár eden krůh, edno tejlo ſzmo vnougi. Ár ſzmo vſzi ednoga krůha tálniczke. *Rim.* 12, 5.

18. Glédajte Izraela pouleg tejla; kí jejjo áldove; jeli ſzo nej tálniczke oltára. *Lev.* 3, 3. 7, 15.

19. Ka tak ercsém? kaj je bolvan kaj? ali, kaj je bolvanom djáno kaj? I. *Kor.* 8, 4.

20. Nej: nego, kaj ſtera áldůjejo poganye, vragom áldůjejo i nej Bougi. Neſcsem pa; naj ví vragouv tálniczke bodete. *Lev.* 17, 7. *'Zolt.* 106, 37.

21. Nemorete piti pehár Goſzpodnov i vragouv pehár. Nemorete tálniczke biti ſztola Goſzpodnovoga i ſztola vraj'zega? *Právd.* 32, 18. 2. *Kor.* 6, 15.

22. Ali na ſzrd bomo nadigávali Goſzpodna? Jeli ſzmo od nyega mocsnejſi? *Právd.* 32, 19. 21.

III. 23. Vſza ſzo meni ſzlobodna: ali ne haſznijo mi vſza. Vſza ſzo mi ſzlobodna; ali vſza ne pobougsávajo. *Rim.* 15, 1. 2. *Sir.* 37, 31.

24. Niſcse ſzvoje naj ne íſcse: nego vſzáki tou *naj iſcse*, ſtero je drůgoga. *Rim.* 15, 2. *Fil.* 2, 4.

25. Vſze, ka ſze vmeſzárniczi odáva, jejte, nikaj ne ſzpitávajoucsi za volo důsne vejſzti.

26. Ár je Goſpodnova zemla i nyé punoſzt. *'Zolt.* 24, 1. 50, 10.

27. Csi vaſz pa ſto zové ztih neverni i ſcséte idti: vſze, ka je pred váſz djáno, jejte, nikaj neſzpitávajoucsi za volo důsne vejſzti. *Luk.* 10, 7.

28. Csi vám pa ſto ercsé; tou je bolvanom aldůvano; ne jejte za volo onoga; kí je notri

povedao; i dűsne vejszti. Ár je Goszpodnova zemla i nyé punoszt. 1. *Kor.* 8, 7.

29. Dűsno vejszt pa právim, nej tvojo; nego toga drűgoga. Ár zakaj bi sze moja szloboscsina szoudila od drűgoga dűsne vejszti? *Rim.* 14, 15.

30. Csi szam pa jasz zhválo dávanyem tálnik: zakaj sze preklinyam; nad iterim szam jasz hválo dáo? 1. *Tim.* 4, 3.

31. Záto, *ali jejte, ali pijétc, ali kaj ſté csinite, vsza Bougi na diko csinte. Kol.* 3, 17.

32. Brezi poteknenyá bojdte i 'Zidovom i Grkom i gmajni Bo'zoj. *Rim.* 14, 13.

33. Kakti sze i jasz vu vszem vszákomi dopádnem: nej, ka bi ona iszkao, ftera meni haszniјo; nego, ftera vnougim; naj sze zvelicsajo. *Rim.* 15, 2. 1. *Kor.* 9. 19, 22.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

I. Kakda more mou'z, kakda 'zena szvojo glavou noszíti? 1-16. *Od vecsérje Kriſztuſove*, 17-33.

I. 1. Naszledníczke moji bojdte, kakti szam i jasz Kriſztuſov. *Fil.* 3, 17.

2. Hválim pa vász, bratje; ka sze zmény vu vszem szpomínate; i, kakti szam pred vász dáo, tadánke zdr'závate. 2. *Theſ.* 2, 15.

3. Scsém pa: naj znáte: kaj je vszákoga mo'zá gláva Kriſztus; gláva pa 'zené je † mou'z; gláva pa Kriſztuſova je †† Boug. † *Ef.* 5, 23. †† 1. *Kor.* 15, 28.

4. Vszáki mou'z molécsi, ali prorokűvajoucsi szpokritov glavouv, oszpota glavou szvojo.

5. Vszáka 'zena pa molécsa, ali prorokűvajoucsa znepokritov glavouv, oszpota glavou szvojo. Ár je tou teliko: liki da bi obrita bila. *Pravd.* 21, 12. 13.

6. Àr csi ſze ne pokríje 'zena; naj ſze obríje: csi je pa neſznájz'no 'zeni ſze obriti, ali oſztrúgati; naj ſze pokríje. *Racs.* 5, 18 *Právd.* 22, 5.

7. Mou'z iſztina, kaj je nej du'zen pokriti glavou ſzvojo; geto je on kejp i díka Bo'za: 'zena je pa díka mo'zá. *Sztv.* 1, 26.

9. Ár je nej mou'z z'zené; nego 'zena je zmo'zá? *Sztv.* 2, 22.

9. Àr niti je nej ſztvorjeni mou'z za volo 'zené; nego 'zena *je* za mo'zá volo *ſztvorjena. Sztv.* 2, 18. 23.

10. Záto je potrejbno 'zeni obláſzt meti na glávi za volo Angyelov. *Sztv.* 20, 16. *'Zid.* 1, 14. *Mal.* 2, 7.

11. Dönok ni mou'z *je nej* brezi 'zené; ni 'zena *je nej* brezi mo'zá vu Goſzpodni. *Gal.* 3, 28.

12. Ár liki je 'zena zmo'zá: tak je i mou'z po 'zeni. Tá ſzo pa vſza z Bogá.

13. Szami vu ſzebi ſzoudite: prifztája ſze 'zeni nepokritoj Bogá moliti? *Dján.* 4, 19.

14. Ali i ſzáma natúra ne vcsí váſz: kaj je mou'zi, csi dúge vlaſzé piſztí, nepoſteno

15. 'Zena pa, csi dúge vlaſzé má, *na* díko ji je *záto;* kaj ſzo ji dúgi vlaſzké meſzto pokriva-la dáni.

16. Csi ſze *pa* ſto ſcsé kuriti: mí tákſo ſegou nemamo; niti gmajne Bo'ze. 1. *Tim.* 6, 4.

II. 17. Eto pa gda vam nazviſcsávam, ne hválim: kaj nej na bougſe; nego na hűſe ſze vkűp ſzprávlate. *'Zid.* 10, 14.

18. Ár prvle iſztina, gda ſze vkűp ſzprávite vu czérkvi: csűjem, *ka ſze* ráſzcsejſzanya med vami godíjo; i zednoga tála vőrjem.

19. Ar je † potrejbno i jeretínſztvi med vami biti: naj †† ti ſzkűſſeni ocsiveſzni bodo med vami. † *Mát.* 18, 7 †† 1. *Ivan.* 2, 29. *Lűk.* 17, 1.

20. Záto gda vkűp prídete na tou: nej je tou Goſzpodnovo vecsérjo jeſzti.

21. Ár vszáki laſztivno vecsérjo kſzebi vzeme; gda trbej jeſzti: i eden 'zéja, te drügi je pa pijan.

22. Ár ka? nemate hi'ze na jejſztvino i pítvino? Ali gmajno Bo'zo zametávate i oſzrameslávate *one*, kí nemajo? Ka vám ercsém? Hválo bom vaſz? Vu etom *váſz* ne hválim. *Jak.* 2, 16.

23. Ár ſzam jaſz od Goſzpodna vzéo, ſtera ſzam i vám dáo: *kaj je Goſzpon Jezus vu onoj noucsi, vu ſteroj je odán bio, vzéo krüh. Mát.* 26, 26.

24. *I blagoſzlovivſi vlomoga je i ercsé: vzemte, jejte; tou je moje tejlo: kotero ſze za váſz lámle. Tou csinte na moje ſzpominanye.*

25. *Priſzpodobno i pehár gda je odvecsérjao govorécsi: ete pehár je nouvi zákon vu mojoj krvi; tou csinte, kolikokolikrát bodete pili, na moje ſzpominanye.*

26. Ár kilikokolikrát jejte té krüh i té pehár pijéte, ſzmrt Goſzpodnovo nazviſcsávajte; dokecs príde. *Ivan.* 14, 3. *Dján.* 1, 11.

27. Záto, kí bode jo krüh ete, ali bode pio pehár Goſzpodnov nevrejdno: krív bode tejla i krví Goſzpodnove. *V.* 18. 22. 29. *Lev.* 17, 4. *Mát.* 23, 30.

28. Záto cslovik naj ſzám ſzebe ſzküſzi: i tak jej etoga krüha i tak píje zetoga pehára. 2. *Kor.* 15, 5. *Gal.* 6, 4.

29. Ár, kí jej i pijé nevrejdno, ſzám ſzebi ſzoudbo jej i pijé: *ka* ne raſzoudi tejlo Goſzpodnovo *V.* 27. 31.

30. Zatoga volo je med vami vnogo nemocsni i beté'zni i ſzpíjo vnougi. 1. *Kor.* 7, 39 1. *Theſ.* 4, 13.

31. Ár da bi ſze ſzamí raſzoudili: ne bi bilí ſzodjeni. *Eſ.* 5, 11.

32. Gda ſze pa ſzoudimo: od Goſzpodna ſze vcsímo; naj ſze zſzvejtom ne ſzkvarimo. *'Zid.* 12, 5. 6. 10. *Rim.* 5, 9.

33. Záto, bratje moji, gda vkúp prídete na jejsztvino, edendrúgoga pocsákajte. ℣. 21.

34. Csi je pa ſteri lacsen: domá naj jej; da na ſzoudbo vkúp ne prihájate. Ta drúga pa, gda prídem, zrendelújem. ℣. 22.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

I. Dúhá dári ſzo vnougi, 1-13. *II. Tejla kotrige ſzo vnouge*, 14-31.

* *Epiſt. na X. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

I. 1. Od ti dúhovni *dárov* pa, bratje, nesosem; ka bi *nikaj* neznali.

2. Znáte; ka ſzte poganye bilí: knejmim bolvanom kak ſzte pelani; tak ſzte hodili. *Ef.* 2, 2. 12.

3. Záto na znánye vám dám: kaj †† niſcse, vu Dúhi Bo'zem gucsécsi, ne právi prekléſztvo *na* Jezuſa: i †† niſcse nemre ercsi Goſzpodna Jezuſa, nego vu Sz. Dúhi. † *Mar.* 9, 39. †† *Rim* 10, 9.

4. Rázlocski ſzo pa med dármi; te iſzti je pa Dúh. *Rim.* 12, 6. *Ef.* 4, 10.

5. I rázlocski ſzo vu ſzlú'zbaj; i te iſzti je Goſzpoud. *Rim.* 12, 7. *Ef.* 4, 11.

6. I rázlocski ſzo vu delaj; te iſzti je pa Boug, delajoucſi vſza vu vſzej. ℣. 10. 11. 28. *Ef.* 1, 23.

7. Vſzákſemi ſze pa dá ſzkázanye Dúhá na haſzek. *Rim.* 14, 19.

8. Ár íſztina po Dúhi ſze dá etomi rejcs modrouſzti; tomi drúgomi pa rejcs ſzpoznanya pouleg tiſztoga Dúhá. 1. *Kor.* 8, 7.

9. Drúgomi pa vóra vu onom iſztom Dúhi: drúgomi pa dári vracsúvanya vu onom iſztom Dúhi. *Jac.* 5, 14.

10. Drúgomi pa *na csúdna* dela † zmo'znoſzti: drúgomi pa †† prorokúvanye: drúgomi pa ††† razſzodjávanya dúhouv: drúgomi pa * rázlocs-

noſzt jezikov: drúgomi pa ** raſzkládanye jezikov. † V. 6. †† 1. *Kor.* 11, 4. 5. ††† 1. *Ivan.* 4, 1. * *Dj.* 2, 4. ** 1. *Kor.* 14, 5.

11. Vſza eta pa dela eden i tiſzti Dúh rázdiljávajoucsi *ſzvoja* laſztivna vſzákſemi; kak ſcsé. *Rim.* 12, 5. 6.

12. Ár liki je tejlo edno i kotríg má vnogo, vſze kotrige pa ednoga tejla, *csi gli ji* je doſzta, dönok ſzo *li* edno tejlo: tak i Kriſztus. *Rim.* 4, 5.

13. Ár i vednom Dúhi ſzmo mí vſzi vu edno tejlo okrſztseni, ali *ſzmo* 'Zidovje, ali Grki, ali ſzlugi, ali ſzlobodnyáczke, i vſzi ſzmo vu eden Dúh napojeni, *Gal.* 3, 28.

11. 14. Ár i tejlo je nej edna kotriga; nego vnouge.

15. Csi ercsé nouga; da ſzam nej rouka, nej ſzam ztejla: jeli je záto nej ztejla? *Kol.* 2, 19.

16. I csi ercsé vihou, da ſzam nej okou, nej ſzam ztejla: jeli je záto nej ztejla?

17. Csi je czejlo tejlo okou: gde je poſzlúji? csi je czejlo poſzlúji: gde je pridihalo?

18 Zdaj je pa Boug poſztavo kotrige edno vſzáko 'znyíh vu tejlo; kak je ſteo.

19. Csi ſzo pa vſze edna kotriga; gde je tejlo?

20. Zdaj je pa iſztina doſzta kotrig: edno je pa tejlo.

21. Nemore pa okou ercsi rokej; nej mi te trbej: ali pa gláva nogám; nej mi váſz trbej.

22. Nego vnogo bole; ſtere kotríge tejla ſze vídijo *naj* nemocsnejſe biti, *naj* potrebnejſe ſzo.

23. I ſtere ſtímamo *naj* nepoſtenejſe biti tejla, okoli tej *naj* vékſe poſtenyé csinímo, i ta neſznáj'zna naſa vékſo ſznájgo má o.

24. Ta ſznáj'zna pa naſa ne potrebújo *ſznajge*. Nego Boug je *tak* zglíhao tejlo: *da je onoj kotrigi, ſteroj* ſze je *kaj* zmenkalo, obilnejſe poſtenyé dáo.

25. Naj ne bode razſcsejſzanye vu tejli: nego naj kotrige edna za drûgo ſzkrb májo.

26. I, csi trpí edna kotriga, vkûp trpíjo vſze kotrige: csi ſze dícsi edna kotriga; 'znyouv ſze radûjo vſze kotrige.

27. Ví ſzte pa tejlo Kriſztuſovo i zednoga tála kotrige. *Rim* 12, 5. *Ef.* 4, 12. 5, 30.

28. I níke iſztina je poſztavo Boug vu czérkvi prvo Apoſtole, drûgoucs proroke, tretícs vucsitele, potom moucsi, ſzledka dári ozdrávlenyá, pomocsníke, ravnácse, vnoga jezikov *znáncze*. *Ef* 4, 11.

29. Jeli ſzo *tak záto* vſzi Apoſtolje? Jeli ſzo vſzi proroczke? Jeli ſzo vſzi vucsitelje? Jeli ſzo vſzi mocsí? *Ivan.* 10, 41.

30. Jeli vſzi dári ozdrávlenyá májo? Jeli vſzi zjezíkmi gucsíjo? Jeli vſzi raſzkládajo?

31. Vgányajte ſze pa za te naj bougſe dári. I eſcse od toga jakſo czeſzto vám poká'zem. 1. *Kor.* 14, 1.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

Od lûbeznoſzti I. potrejbcsine, 1-3. *II. Laſztivnoſzti*, 4-7. *III. Sztálnoſzti*, 8-13.

* *Epiſt. na Quinquageſimae ali Eſto mihi Nedelo.*

I. 1. Csi bi zcslovicsánſzkimi i zangyelſzkimi jezíkmi gúcsao; lûbeznoſzti bi pa nemeo: vcisnyen ſzam brnécsi med, ali czinkajoucse czimbole.

2. I csi mám † prorokûvanye i znám vſze ſzkrivnoſztí i vſze znánye i csi mám †† vſzo vôro tak, da brigé prenáſam, lûbeznoſzti pa nemam; nikaj ſzam nej. † *Mát.* 7, 22. †† *Lûk.* 17, 6.

3. I csi ſziromákom na bráno dám vſza moja poíſtva, i csi tá dám tejlo moje, naj zgorim: lûbeznoſzti pa nemam: nikaj mi ne valá.

II. 4. Lűbeznoſzt je trpliva, dobrotivna, lűbeznoſzt je nej nevoſcséna, lűbeznoſzt ſze ne hváli, ne nadűva ſze. *Pril.* 12, 10. 1. *Petr.* 4, 8.

5. Ne nefkűti ſze, ne íſcse ſzvoja, ne csemerí ſze, ne míſzli hűdo. *Zak.* 7, 9. 10.

6. Ne radűje ſze nad nepravicsnoſztyov; radűje ſze pa nad iſztinov. *Rim.* 1, 32. 2. *Iv.* ℣. 4.

7. Vſza zakríva, vſza vőrje, vſza vűpa, vſza trpí. *Pril.* 10, 12. 1. *Petr.* 4, 8.

III. 8. Lűbeznoſzt nigdár *zſzrczá* vő ne ſzpádne: geto, ali ſzo prorokűvanya, ſze zaprávijo; ali jeziczke, hejnyajo; ali ſzpoznanye, na nikoj prejde.

9. Ár ztála ſzpoznamo i ztála prorokűjemo.

10. Gda pa príde popolnoſzt: teda, ka je ztála, ſze na nikoj ſzprávi.

11. Gda ſzam dejte bio: liki dejte ſzam gúcsao, liki dejte ſzam míſzlo, liki dejte ſzam csednűvao: gda ſzam pa mou'z vcsinyen; tá ſzam niháo ta détecsa. *Ef.* 4, 13. 14.

12. Ár zdaj glédamo, kak ✝ vgledali, vu temnoj rejcsi: teda pa od licza do lícza. Zdaj ✝✝ ſzpoznam ztála: teda pa poznam; kakti ſzam i jaſz ſzpoznani. ✝ 2. *Kor.* 6, 7. 3, 18. ✝✝ *Fil.* 3, 12.

13. Zdaj pa oſztáne vőra, vűpanye, lűbezen. eta trouja: naj vékſa je pa totej lűbezen.]

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁO.

I. Razſzkládanye piſzma vu czérkvi vecs valá: liki ſztűhimi jezikmi gúcsanye, 1-25. *III. Sto, kakda i keliko ji more vu czérkvi vcsiti?* 26-40.

I. 1. Vgányajte ſze za lűbeznoſzt: 'zelte pa ta dűhovna; naj bole pa, naj prorokűjete. I. *Kor.* 12, 31.

2. Ár, kí gucsí ſztúhim jezikom, ne gucsí lidém: nego Bougi. Ár *ga* nikse ne ſzlíſi: vdúhi pa gucsí ſzkrovnoſzti. *Sztv.* 11, 7. *Rim.* 11, 9.

3. Kí pa prorokúje: lidém gucsí *na* pobougſanye i opomínanye i obeſzeljávanye.

4. Kí gucsí zjezikom, ſzám ſzebé pobougsáva: kí pa prorokúje; gmajno pobougsáva.

5. Scsém pa, naj vſzi gucsíte zjezikmi; bole pa, naj prorokújete. Ár je vékſi, kí prorokúje: liki, kí gucsí zjezikmi; nego csi raſzkladé; naj gmajna pobougſanye vzeme. *Racs.* 11, 29.

6. Zdaj pa, bratje, csi prídem kvám zjezikmi gucsécsi, ka bom vám valáo; csi vám nebom gúcsao, ali vu oznanenyej, ali vu prorokúvanyi, ali vu vcsenyej? 1. *Kor.* 12, 8.

7. Liki, *ſtera ſzo* brezi 'zítka gláſz dávajoucsa dugováuya, ali 'zvegla, ali czithara; csi razlocska vgláſzi ne dájo, kakda ſze ſzpozna, ka ſze 'zveglári; ali igra?

8. Ár, csi negvúsni gláſz dá trombōnta, ſto bode ſze ſzprávlao na boj?

9. Tak i ví, csi po jeziki rázumno rejcs ne dáte, kak ſze ſzpozna, ka je gúcsano? Ár bodte vu zrák gúcsali.

10. Nacſi iſztina vnougi gláſzi ſzo na ſzvejti, i ni eden med nyimi je nej brezi *rázumnoga* gláſza.

11. Csi záto neznam moucsi gláſza: bodem tomi gucsécsemi barbarus, i te gucsécsi pred menom je barbarus.

12. Tak i ví, geto 'zelejte ta dúhovna, na pobougſanye gmajne íſcsite; naj obiljávate. *Mát.* 26, 25. 29.

13. Záto, kí gucsí zjezikom, naj moli: da razſzkladé.

14. Ár, csi molim zjezikom, dúh moj moli: pamet moja je pa brezi ſzáda.

15. Ka je záto? Molim vdûhi; molim pa i vpámeti: popejvam vdûhi; popejvam pa i vpámeti. *Ef.* 5, 19. *Kol.* 3, 16.

16. *Nacſi*, csi hos blagoſzlávlao vdûhi, te prouſzti, kí je tam, kakda ercsé amen na tvoje hválo zdávanye: geto, ka právis, nezna.

17. Ár iſztina tí dobro dávas hválo: ali te drûgi ſze ne pobougsáva.

18. Hválo dájem Bougi mojemi: haj bole, liki vſzi ví, zjezîkmi gucsim.

19. Ali vu czérkvi ſcsém pét rejcsi *ráj* ſzpámetyov mojov gúcsati; naj i drûge vcsim: liki deſzét jezér rejcsi vu tûhi jezíki.

20. Bratje, † ne bojdte decza ſzpámetyov; nego †† ſzhûdoubov bojdte decza; ſzpámetyov pa popolni bojdite. † *Rim.* 16, 19. *Ef.* 4, 14. †† *Zolt.* 131, 2. *Mát.* 11, 25. 18, 3.

21. Vu právdi je píſzano: kaj zdrûgimi jezikmi i zdrûgimi lampami bom gúcsao lûſztvi etomi: i niti tak me ne bodo poſzlûſali, velí Goſzpoud. *Es.* 38, 11. 33, 19. *Prav.* 28, 49.

22. Záto jeziczke ſzo na znamejnye nej tim vôrvajoucsim; nego tim nevôrvajoucsim: prorokûvanye pa nej tim nevôrvajoucsim; nego tim vôrvajoucsim. *Mát.* 12, 38. 39. 16, 1.

23. Csi bi ſze tak vkûp ſzprávila czejla czérkev, *ali gmajna* na edno meſzto, i vſzi bi zjezikmi gúcsali; notri bi pa sli prouſzti, ali neverni: ne bi erkli, ka norûjete? *Djân.* 2, 13. 26, 24.

24. Csi bi pa vſzi prorokûvali, i notri bi ſou kákſi neveren, ali prouſzti: pokárao bi ſze od vſzej, *i* oſzoudo bi ſze od vſzej.

25. I tak ta ſzkrovna ſzrczá nyegovoga ocsivefzna bodo: i tak ſzpadnovſi na obráz molo bode Bogá nazviscsávajoucsi, ka je Boug zaiſztino med vami. *Zak.* 8, 23.

II. 26. Kaje záto, bratje? Gda vkûp prídete: vſzákſi váſz peſzen má, vcsenyé má, jezik má,

oznanenyé má, razſzkládanye má; vſza na pobougsanye naj bodo. 1. *Kor.* 11, 18. 12, 8. 9.

27. Csi ſto zjezikom gucsí: dvá, ali naj vecs trijé *naj gucsijo*, i *tou* eden za drûgim, i eden razſzkládaj.

28. Csi pa nega, kí bi razſzkládao: tiho naj bou vu czérkvi; ſzám ſzebi i Bougi naj gucsí.

29. Proroczke pa dvá, ali trijé naj gucsíjo: i drûgi naj razſzodjávajo. 1, *Theſ.* 5, 19 1 *Ivan.* 4, 1.

30. Csi je pa drûgomi *tam* ſzedécsemi *kaj* oznanyeno: te prvi naj tiho bode. *Fil.* 3, 15.

31. Ár morete eden za drûgim vſzi prorokûvati: naj ſze vſzi vcsíjo i vſzi obeſzelíjo.

32. I Dûhovje prorokov ſzo prorokom podáni.

33. Àr je Boug nej zmejſanya *Boug*: nego méra; liki vu vſzej ſzpráviſcsaj ti ſzvéczov.

34. 'Zene † vaſe vu czérkváj tiho naj bodo. Ár je nyim nej dopûſcseno gúcsati: nego †† naj podáne bodo; liki i ††† právda velí † 1, *Tim.* 2, 12. †† 1. *Kor.* 11. 3. ††† *Sztv.* 3, 16. 1. *Petr.* 3, 1.

35. Csí ſze pa kaj ſcséjo vcsiti: domá laſztivne mo'zé naj pítajo- Àr je grdou 'zeni vu czérkvi gúcsati.

36. Ali od váſz je Bo'za rejcs zísla? Ali med ſzame váſz je prisla?

37. Csi ſto ſtíma, ka je prorok, ali dûhovni: naj ſzpozna; ka vám píſem, kaj ſzo Goſzpodnove zapouvidi. 1. *Ivan.* 4, 6.

38. Csi pa ſt ri nezna: naj ſzi nezna.

39. Záto, bratje, 'zelte prorokûvati; i gúcsati zjezikmi ne bránte.

40. Vſza naj ſznáj'zno i pouleg réda bodo. *Kol.* 2, 5.

PETNÁJSZETI (XV.) TÁO.

I. Od Kriſztuſovoga gori ſztanenyá gvûsnoſzti, 1-15.
II. Od naſega tejla gori ſztanenyá, 16-58.

* *Epiſt. na XI. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

I. 1. Na znánye vám pa dájem, bratje, Evangyeliom; ſteroga ſzam vám nazviſcsávao: ſteroga ſzte i vzéli, vſterom i ſztojíte. 1. *Theſ.* 2, 13.

2. Po ſterom ſze i zvelicsate: csi, ſzkákſov ricsjouv ſzam *ga* vám nazviſcsávao, zdr'zíte; nego csi ſzte zamán vôrvali. *Rim.* 1, 16.

3. Ár ſzam vám naj bole *eto* vô dáo, ka ſzam i *jaſz* vzéo: kaj je Kriſztus mr'u za grejhe naſe pouleg píſzma. *Es.* 53, 5. *Dan.* 9, 24.

4. I kaj je pokopan i kaj je gori ſztano na trétyi dén pouleg píſzma. *'Zolt.* 16, 10. *Hoſ.* 6, 2.

5. I kaj ſze je ſzkázao Kéfáſi: potom i tim dvanájſzetim. *Luk.* 24, 36. *Mar.* 16, 14.

6. Po tom ſze je ſzkázao vecs pét ſztou bratom kcsaſzi: zſteri ji vnogo eſcsé zdaj 'zivé; níki ſzo pa *'ze* záſzpali. *Má.* 28, 7. 16.

7. Po tom ſze je ſzkázao Jakubi: potom vſzejm Apoſtolom.

8. Naj obſzlejdnyim pa zevſzej, liki odporodnoſzti, ſze je i meni ſzkázao. *Dján.* 9, 5.

9. Ár ſzam jaſz te † naj ménſi med Apoſtolmi; kí ſzam nej vrejden, ka bi ſze Apoſtol zvao; kaj †† ſzam preganyao czérkev Bo'zo. *Ef.* 3, 8. †† *Dján.* 9, 3.

10. Zmiloſcse Bo'ze ſzam pa, ka ſzam: i milóſcsa nyegova vu meni je nej bíla zamán; nego ſzam vecs od nyih vſzej delao. Nej pa jaſz: nego miloſcsa Bo'za; ſtera je zmenom.] *Ef.* 3, 7. 8. 2. *Kor.* 11, 5.

11. Záto, áli jaſz, ali oni, tak prejdgamo: i tak ſzte vôrvali.

12. Csi fze pa Krifztus prejdga; ka je od mrtvi gori fztano: kakda právijo níki med vami; kaj ti mrtvi gori fztanenyá nega? 2. *Tim.* 2, 18.

13. Csi pa ti mrtvi gori fztanenyá nega: ni Krifztus je nej gori fztano.

14. Csi je pa Krifztus nej fztano gori: zobfztom je tak prejdgat.ye nafe, zobfztom je i vôra vafa.

15. Nájdemo fze pa i krívi fzvedoczke Bo'zi: kaj fzmo fzvedocsili od Bogá; kaj je gori zbûdo Krifztufa; fteroga je nej zbûdo; csi fze ti mrtvi gori ne zbidíjo. *Dján.* 3, 15.

II. 16. Ár, csi fze mrtvi gori ne zbidíjo, niti Krifztus jej ne gori zbûdjeni. *Rim.* 8, 11.

17. Csi je pa Krifztus nej fztano gori: márna je vôra vafa; efcse fzte vu grejhi vafi.

18. Záto, i kí fzo záfzpali vu Krifztufi, zgûbleni fzo.

19. Csi vu etom 'zítki fzamo vûpanye mámo vu Krifztufi, nevolnejfi fzmo od vfzej lûdi.

20. Zdaj je pa Krifztus gori fztano zmrtvi: prvotina tej, kí fzo záfzpali, vcsinyen. *Djân.* 26, 23.

21. Ár, geto je po csloveki fzmrt, i po csloveki je gori fztanenyé ti mrtvi. *Rim.* 5, 12. 18.

22. Ar, liki vu Adami vfzi mérajo: tak i vu Krifztufi fze vfzi o'zivéjo. *Rim.* 5, 15-19.

23. Vfzákfi pa vu lafztivnom rédi: prvotina je Krifztus; potom oni, kí fzo Krifztufovi vu prífefztyi nyegovom. V. 20. I. *Thef.* 4, 15.

24. Po tom † konecz bode; gda tá dá králefztvo Bougi i Ocsi: gda na nikoj ✝† fzprávi vfze poglavárfztvo i vfzo oblájzt i moucs. † *Mát.* 24, 6. †† *Dan.* 2, 34. *Ozn.* 6, 12.

25. Ár more on kralûvati: dokecs ne dene vfze nepriátele pod nogé fzvoje. *Zolt.* 110, 1. *Mát.* 22, 44.

26. Te szlejdnyi nepriáteo szmrt sze na nikoj szprávi. *Ozn.* 20, 14.

27. Ár je vsza podvrgao pod nogé nyegove. Gda pa velí, kaj szo vsza podvr'zena: ocsivesznо je; kaj je zvűn toga, kí nyemi je vsza podvrgao. *Mát.* 11, 27.

28. Gda nyemi pa bodo vsza podvr'zena: teda sze i szám Szin podvr'ze tomi, kí je nyemi vsza podvrgao; naj bode Boug vsze vu vsz. *Kor.* 3, 23. 11, 3.

29. Nacsi ka bi csiníli ti okrsztseni nad mrtvimi: csi bi rejszan ti mrtvi gori ne sztanoli? Zakaj sze pa krsztsávajo nad mrtvimi?

30. Zakaj pa i mí pogíbamo vszákoj vőri. *Rim.* 8, 36.

31. Vszáki dén vméram po nasoj hváli; szero mám vu Krisztus Jezusi Goszpodni nasem. 1. *Thes.* 2, 19. 2. *Kor.* 4, 10.

32. Csi szam sze pouleg csloveka † zdivjácsinov bojűvao vu Efezusi: ka mi valá; csi mrtvi gori ne sztánejo? Jejmo †† i pímo: ár vűtro merjémo. † *Dj.* 19, 23. †† *Es.* 22, 13. *Modr.* 2, 6.

33. Ne dájte zapelati: hűda zgucsávanya szkvarijo dobre návade. *Ef.* 5, 6.

34. Prebűdte † sze pravicsno i ne grejszte. Ár niki neznajo Bogá. Na †† szramotо vám právim. † *Rim.* 13, 11. †† *Mát.* 22, 25.

35. Ali ercsé szto: kakda sztánejo gori ti mrtvi? i vkákszem tejli *naprej* prído?

36. Neszpameten: tí, ka szejjas, ne o'zivé sze; nego, csi merjé. *Ivan.* 12, 24.

37. I, ka szejjas, ne szejjas tejlo, szero bode: nego goulo zrno, trbej je znati psenicze, ali pa kákszega drűgoga *szilja.*

38. Boug nyemi pa dáva tejlo, kak szcsé i vszákszemi szemeni lasztivno tejlo. *Sztv.* 1, 11.

39. Nej je vszáko meszou ednácse meszou: nego drůgo je cslovecse meszou, drůgo je pa govenszko, drůgo je pa ríbje, drůgo je pa ftícsje.

40. Jeszo i nebeszka tejla i zemelszka tejla: ali drůga je ti nebeszki díka; drůga je pa ti zemelszki.

41. Drůga díka je szuncza, i drůga díka je mejszecza, i drůga díka je zvejzd: ár zvejzda od zvejzde szе razlocsáva po díki.

42. Tak *bode* i gori sztanenyé ti mrtvi. Szejja szе vu szprjhnenyej, gori sztáne vu neszprjhnyenoszti. *Dan.* 12, 3. *Mát.* 13, 43.

43. Szejja szе vu nepoštenyej: gori sztáne vu díki, Szejja szе vu nemocsnoszti: gori sztáne vu zmo'znoszti. *Fil.* 3, 20. 21.

44. Szejja szе tejlo telovno, gori sztáne tejlo dűhovno. Je tejlo telovno: i je tejlo dűhovno.

45. Tak je i píszano: vcsínyen je prvi cslovik Ádam vu 'zivoucso dűso; te szlejdnyi Ádam *pa* na dűh o'zivlenyá. *Sztv.* 2, 7. *Rim.* 4, 14.

46. Ali nej je to prvo, dűhovno; nego to telovno: potom *pa* to dűhovno. *V.* 45.

47. Prvi cslovik je zzemlé zemelszki: te drűgi cslovik je *pa* Goszpoud znebész. *Lűk* 2, 78.

48. Kákši je te zemelszki; tákši szo i ti zemelszki: i kákši je te nebeszki; tákši szo i ti nebeszki. *Sztv.* 5, 3.

49. I, liki szmo noszili obráz toga zemelszkoga, tak noszmo i obráz toga nebeszkoga. *Fil.* 3, 21.

50. Tou pa právim, bratje; kaj meszou i krv králeszтva Bo'zega őrokűvati nemre: niti szprjhnenyé neszprjhnyenoszt őrokűvati. *Mát.* 16, 17. *Gal.* 1, 16.

51. Ovo szkrovnoszt vám povejm: vszi isztina ne zaszpímo; vszi szе pa preobrnémo. 1. *Thes.* 4, 16.

52. Brs vu ocsnom megnenyi, na szlejdnyo trombónto (ár trombőntivali bodo) i ti mrtvi

gori ſztáno neſzprjhlivi i mí ſze preobrnémo. *Mát.* 24, 31. *Ozn.* 10, 7. 11, 15.

53. Ar je potrejbno, *naj* to ſzprjhlivo oblicsé neſzprjhlivoſzt i to mrtelno oblicsé nemrtelnoſzt. 2. *Kor.* 5, 4.

54. Gda pa to ſzprjhlivo oblicsé neſzprjhlivoſzt i to mrtelno oblicsé nemrtelnoſzt: teda ſze zgodí *ona* rejcs, ſtera je píſzana; po'zrejta je ſzmrt vu obládanyi. *Hoſ.* 13, 14. 'Z'*id.* 2, 14.

55. Gde *je* tvoj, ô ſzmrt! 'zálecz? Gde *je* tvoje, ô pekeo! obládanye? *Ozn.* 19, 20. 21.

56. 'Zálecz ſzmrti je pa grejh, moucs grejha je pa právda. *Rim.* 4, 15. 7, 13.

57. Ali hvála bojdi Bougi; kí nám je dáo obládanye po Goſzpodni naſem Jezuſi Kriſztuſi. *Rim.* 7, 25. 1. *Ivan.* 5, 5.

58. Záto, bratje moji lűbléni, ſztálni bojdte, negenyeni, obilni vu deli Goſzpodnovom vſzigdár, znajoucsi, kaj ne bode zamán delo vaſe vu Goſzpodni. 2. *Kron.* 15, 7.

SESZTNÁJSZETI (XVI.) TÁO.

I. Od zbéricze na Jeru'zálemſzki ſzvéczov potrejbcsino, 1-5. *Od vucsitélov cséſzti*, 6-24.

I. 1. Od ✝ zbéricze pa tim ſzvétim na *potrejbcsino* liki ſzam zrendelűvao gmajnam vu ✝✝ Galáczii: tak i vícsinte. ✝ *Dj.* 11, 29. ✝✝ *Gal.* 1, 2. 6, 10.

2. Prvi *dén* tyedna vſzáki vaſz tá deni pri ſzebi ſzprávlavſi; ka ſze nyemi dobro vídi: naj ſze teda, gda prídem, zbéricze ne pobérajo. *Dj.* 20, 7. *Ozn.* 1, 10.

3. Gda pa prídem: ſterekoli bodte ſtímali ſzpodobne po líſzti; té poslem; naj neſzéjo tou milosco vaſe vu Jeru'zálem. 2. *Kor.* 8, 16.

4. Csi je pa vrejdno i meni idti: naj pojdo zmenom. *Dján.* 21, 15. 24, 17.

5. Sou bom pa kvám: gda bom ſou po Maczedonii (ár bom po Maczedonii ſou.) *Dján.* 19, 21. 2 *Kor.* 1, 15.

11. 6. Pri váſz pa lejhko oſztánem; ali i prezimávao bodem: naj me ví ſzprevodite; kamakoli bom ſou.

7. Ár nemesem váſz zdaj vu prejkidejnyi viditi: vűpam ſze pa; ka nikeliko vrejmena pri vaſz oſztánem: csi bode Goſzpoud ſteo.

8. Oſztánem pa vu Efezuſi do Riſzáo.

9. Ár ſzo ſze mi dveri odprle velike i mocsne, i protivnikov je vnogo. *Dján.* 14, 27.

10. Csi pa príde Timotheus: glédajte, naj brezi ſztráha bode pri vaſz. Ár delo Goſzpodnovo dela; liki i jaſz. *Fil.* 2, 19. 1. *Theſ.* 3, 9.

11. Naj ga záto ſto ne zavr'ze. Szprevodte ga pa vu méri; naj príde kmeni: ár ga csákam zbratmi vrét. 1. *Tim.* 4, 12. *Tit.* 2, 15.

12. Od Apollóſa brata pa *znájte:* ka ſzam ga doſzta proſzo; najde kvám zbratmi. Ali nigdár je ne bio té voule; ka bi zdaj ſou. Sou de pa; gda príliko nájde.

13. Veruſztűjte, ſztojte vu vőri, moj'zé bojdte i mocsni bojdte. *Ef.* 6, 10.

14. Vſza vaſa ſze naj vu lűbeznoſzti godíjo. 1. *Kor.* 14, 1.

15. Proſzim pa vaſz, bratje; znájte hi'zo Stevanovo; kaj je prvotina Achaie, i na ſzlű'zbo tim ſzvétim ſzo ſze poudali. *Rim.* 16, 5.

16. Naj i ví podáni bodete t kſim i vſzákomi pomágajoucsemi i delajoucsemi.

17. Veſzelim ſze pa nad príſeſztyem Stevana i Fortunátuſa i Achaika: kaj ſzo vaſe zmenkanye *tej* ſzpunili.

18 Ár ſzo ſzpokojili moj i vas dűh. Záto znájte tákſe *vpoſtenyej dr'zati.*

19. Pozdrávlajo vász gmajne A'zie. Pozdrávlajo vász vu Goszpodni vnogo Akvila i Priszczilla szprávisesom vrét, stero je vu nyidva hi'zi. *Rim.* 16, 5.

20. Pozdrávlajo vász bratje vszi. Pozdravte edendrügoga vu szvétom küsüvanyi. 1. *Thes.* 5, 26. 1. *Petr.* 5, 14.

21. Pozdrávlanye zmojov rokouv Pavlovov *piszano*. *Kol.* 4, 18.

22. Csi sto ne lübi Goszpon Jezus Kriszтusa: prekléti bojdi, máran atha. *'Zolt.* 2, 12. 1. *Kor.* 12, 3.

23. Milosesa Goszpon Jezus Kriszтusa *bojdi* zvami.

24. Lübezen moja zevszejmi vami vu Kriszтus Jezusi, Amen.

K-Korinthusánczom prvi liszt *piszani* od *meszta* Filippis; *poszlani pa* po Stevani i Fortunátusi i Achaiki i Timotheusi.

SZ. PAVLA APOSTOLA
II. K - KORINTHUSÁNCZOM
PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Predgovor i poklon, 1-2. *II. Bogá hváli za volo trousta*, 3-14. *III. Zrok ká'ze, zakaj je nej mogao knyim priti*, 15-24.

I. 1. Paveo Apoſtol Jezus Kriſztuſov po vouli Bo'zoj i Timotheus brat gmajni Bo'zoj, ſtera je vu Korinthuſi zevſzejmi ſzvétimi, kí ſzo vu czejloj Achaji. 1. *Kor.* 1, 1.

2. Miloſcsa vám i mér od Bogá Ocsé naſega i Goſzpon Jezus Kriſztuſa. *Rim.* 1, 7.

II. 3. Blagoſzlovlen † je Boug i Ocsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa, Ocsa †† ſzmilenoſzti i Boug ††† vſzega obeſzeljá. † *Ef.* 1, 3. †† *Zolt.* 103, 13. ††† *Rim.* 15, 5.

4. Kí náſz obeſzeljáva vu vſzoj naſoj nevouli, da bi i mí mogli obeſzeljávati vu vſzákoj nevouli bodoucse, po obeſzeljávanyi, ſzkim ſze i mí od Bogá obeſzeljávamo. *Kol.* 1, 24.

5. Naj, kak obiljávajo trplejnya Kriſztuſova vnami, tak po Kriſztuſi obiljáva i obeſzeljávanye naſe. *Zolt.* 34, 20. *Rim.* 8, 17.

6. Ali ſze pa nevouliemo; na vaſe obeſzeljávanye i zvelicsanye je; ſtero ſze dela vu znáſzanyi tiſzti nevoul, ſtere i mí trpímo: ali ſze

obeſzeljávamo; na vaſe obeſzeljávanye i zvelicsanye je. *Kol.* 1, 24.

7. I vůpanye naſe je mocsno za vász, znajoucsi; kaj, liki ſzte tálniczke trplejnya, tak i obeſzeljávanya. 1. *Theſ.* 2, 13.

8. Ár neſcsemo, ka bi neznali, bratje, naſe nevoule, ſtera ſze je nám pripetila vu A'zii; kaj ſzmo vő zmertůka po'zmécsani bilí i viſe moucsi tak; da ſzmo i v'zivoti naſem dvojíli. *Ján.* 19, 23. 1. *Kor.* 15, 32.

9. Ali i mí ſzamí vſzebi ſzmo'ze ſzmrti ſzoudbo meli: naj ſze ne vůpamo vu ſzebi; nego vu Bougi; kí mrtve gori zbůdjáva. *Jer.* 17, 5. 7. *Rim.* 4. 17.

10. Kí náſz je ztákſe ſzmrti oſzloubodo i oſzlobodjáva: vkom ſze vůpamo; kaj náſz i potom oſzlobodí. 1. *Kor.* 15, 31. 2. *Tim.* 4, 18.

11. Pomágajoucsi i ví zmolitvov za náſz; naj zvnougi oſzob dár nám dáni po vnougi ſze dá hvála za náſz. *Rim.* 15, 30. *Fil.* 1, 19.

12. Ár je hvála naſa eta, ſzvedouſztvo důsnevejſzti naſe: kaj ſzmo ſze vu Bo'zoj proſztoucsi i csiſztoucsi, nej vu modrouſzti telovnoj, nego vu miloſcsi Bo'zoj, obracsali na ſzvejti; naj bole pa pri vaſz. *'Zid.* 13, 18.

13. Ár drůga vám ne piſemo: nego tou; ka ſtéte i ka znáte. Vůpam ſze pa; kaj i notri do koncza znali bodte.

14. Liki ſzte i ſzpoznali náſz zednoga tála: kaj ſzmo vaſa hvála, liki i ví naſa vu dnévi Goſzpon Jezuſovom. 2. *Kor.* 5, 12. *Fil.* 2, 16.

III. 15. I ſztouv vůpaznoſztyov ſzam ſteo kvám idti oprvics; naj drůgo miloſcso máte. 1. *Kor.* 16, 5.

16. I po vász prejk idti vu Maczedonijo i pá z-Maczedonie idti kvám i po vász ſze ſzprevájati vu Judeo. *Ján.* 19, 21. 1. *Kor.* 16, 5.

17. Tou záto premislávajoucsi jeli ſzam zlejh. koucsov 'zívo? Ali, ſtera premislávam, pouleg tejla premislávam: naj bode pri meni tak, tak, i nej nej? *Mát.* 5, 37. *Jak.* 5, 12.

18. Veren je pa Boug: kaj je rejcs naſa kvám nej bíla tak i nej.

19. Ár je Szin Bo'zi Je'zus Kriſztus, kí je med vami po nami predgani, po meni i Szilvánuſi i Timotheuſi, nej bio tak i nej; nego je bio tak vu nyem.

20. (*Ár vſzáksa obecsanya Bo'za ſzo vu nyem tak i vu nyemi amen*) *Bougi na dika po náſz. Dj.* 13. 32. 33.

21. Té pa, kí náſz zvamivrét potrdjáva vu Kriſztuſa i namazao je náſz, je Boug. 1. *Ivan.* 2, 20.

22. Kí je i zapecsato náſz i dáo je zádavo Dühá *ſzvétoga* vu ſzrczá naſa. *Rim.* 8, 16.

23. Jaſz pa ſzvedoka Bogá zovém na mojo dúſo: kaj ſzam váſz milúvao; kaj ſzam do eti máo nej ſou v Korinthus. 2. *Kor.* 12, 21.

24. Nej, ka bi † kralúvao nad vaſov vórov: nego, ka ſzmo †† pomocsníczke radoſzti vaſe. Ár vu ††† vóri ſztojíte. † 1. *Petr.* 5, 3. †† 1. *Kor.* 3, 9. ††† *Rim.* 11, 23.

DRUGI (II.) TÁO.

I. Zrok, zakaj je ráj piſzao, liki ka li ſzám ſou knyim, 1-4. II. Proſzi je, naj toga vó zvr'zenoga grejsnika nazáj vzemejo, 5-11. III. Právi Apoſtolje ſzo diſanye Kriſztuſovo, 12-17.

I. 1. Eto ſzam pa vu ſzebi ſzoudo: naj nejdem kvám pá vu dreſzélnoſzti. 2. *Kor.* 12, 20.

2. Ár csi váſz jaſz razdreſzelim: ſto je, kí mené obeſzelí; nego razdreſzéljeni od méne.

3. I píſzao ſzam vám tou iſzto: naj, *gda kvám* prídem, nemam 'žaloſzti od oni, nad ſterimi bi ſze meo radúvati zavúpavſi ſze na váſz vſze; kaj je moja radoſzt vſzej váſz.

4. Ár szam vám zvnouge nevoule i sztiskávanya szrczá píszao po vnougi szkuzáj: nej ka bi sze dreszelili; nego, ka bi lűbezen szpoznali; stero obilno mám kvám. *Fil.* 3, 18.

II. 5. Csi je pa sto razdrészelo: nej je mené razdrészelo, nego ztála; naj vász vsze doli ne poté'zim.

6. Zadoszta je tákszemi eto od vnougi káranye. 1. *Kor.* 5, 5

7. Tak naj prouti bole *nyemi* ví odpiszt'te i obeszelíte *ga*: naj sze kak szprevelikov 'zaloszt'yov ne vtopi té tákszi.

8. Záto proszim vász: szkáste nyemi tou lűbezen. 1. *Kor.* 16, 14.

9. Ár szam záto i píszao; naj vász szpoznam po vardejvanyi: csi szte na vsza pokorni.

10. Komi pa kaj ví odpiszt'te: i jasz *nyemi odpiszt'im.* Ár, csi szam i jasz kaj odpűszto, komi szam odpűszto: za vász volo *szam odpűszto* pred Kriszt'usovim líczom; naj sze ne vkanimo od Satana.

11. Ár známo nyegova mislejnya. 1. *Petr.* 5, 8.

II. 12. Gda szam pa prisao vu Troado na Kriszt'usovoga Evangyelioma nazviscsávanye, i dveri szo mi odprte bilé vu Goszpodni: dőnok szam nej meo gmaha vdűhi mojem; ka szam nej najszao Titusa brata mojega. *Djan.* 16, 8. 14, 24.

13. Nego szlobou szam vzéo od nyih i vő szam sou vu Maczedonio.

14. Ali bojdi Bougi hvála, ki vszigdár nám obládanye dá vu Kriszt'usi, i dísanye znanoszti szvoje nazviscsáva po nász vszákom meszti. 1. *Kor.* 15, 57.

15. Ár szmo Kriszt'usovo dobro dísanye Bougi vonih, ki sze zveliesajo: i vonih, ki sze szkvaríjo. 1. *Kor.* 1, 18.

16. Etim iſztina dihalo ſzmrti na ſzmrt: onim pa dihalo 'zítka na 'zítek. Ali ſto je ketim ſzpodoben? *Právd.* 32, 47

17. Ár nej ſzmo, liki vnougi, ka bi krcsmárili rejcs Bo'zo: nego, liki zcsiſztoucse, nego, liki z Bogá pred Bogom vu Kriſztuſi, gucsímo. *Es.* 1, 22. *Rim.* 15, 18.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Korinthusáncsarje ſzo Apoſtolov líſzt, 1-3. II. Na dobro ſzpodobne náſz Boug csini, 4-6. III. Evangyelioma ſzlű'zba od právde ſzlű'zbe je odicsnejsa, 7-18.

I. 1. Zacsnemo pá ſzamí ſzebé preporácsati? Ali potrebűjemo, liki níki, preporácsani líſztouv kvám? ali od váſz preporácsani kdrűgim? 2. *Kor.* 5, 12.

2. Nas líſzt ſzte ví píſzani vu ſzrczáj naſi: ſteroga znájo i ſtéjo vſzi lidjé. 1. *Kor.* 9, 2.

3. Geto je ocsiveſzno: ka ſzte líſzt Kriſztuſov po naſoj ſzlű'zbi ſzprávleni, píſzani nej zcsrnílom; nego z-Dűhom 'zívoga Bogá: nej, na † kameni táblaj, nego na †† meſzni táblaj ſzrczá. † *Vőid.* 24, 12. †† *Jer.* 31, 33. *'Zid.* 8, 10.

* *Epiſt. na XII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 4. Vűpanye pa tákſe mámo po Kriſztuſi k-Bougi: *Ivan.* 14, 6.

5. *Nej kaj bi ſzpodobni bilí ſzamí od ſzébe miſzliti kaj, tiki ſzami zſzébe: nego ſzpodobnoſzt naſa je z-Bogá. Fil.* 2, 13.

6. Kí je i ſzpodobne náſz vcsino ſzluge † nouvoga Zákona, nej †† píſzka; nego dűhá. Ár píſzk vmori: dűh pa o'ziví. † *Jer.* 31, 31. †† *Rim.* 2, 27. 4, 15.

III. 7. Csi je pa ſzlű'zba ſzmrti vu píſzkaj, ſtera je oſznovlena vkameni *táblaj*, vu tákſoj díki

bíla; da ſzo nej mogli glédati ſzinovje Izraelſzki na lícze Moj'zeſovo za volo díke lícza nyegovoga, ſtera je prejdoucsa bíla: *Vőid.* 24, 12.

8. Kakda bi ne bíla bole ſzlű'zba dűhá vu díki?

9. Ár csi je † ſzlű'zba prekléſztva díka: od koga bole obiljáva †† ſzlű'zba pravicze vu díki?] † *Ivan.* 5, 45. †† *Rim.* 1, 17. 3, 21.

10. Ár i tó odícseno nej je bilou odícseno vtom táli za volo prevelike díke.

11. Ár csi je tó preminoucse odícseno bilou: od koga bole tou, ſtero oſztáne, je vu díki?

12. Imajoucsi záto tákſo vűpazen zvelikov ſzrcsnoſztyov 'zivémo vgucsi. *Ef.* 6, 19.

13. I nej liki je Moj'zes djáo pokrivalo na obráz ſzvoj, da bi ne vidili ſzinovje Izraelſzki na konecz toga preminoucsega. *Vőid.* 34, 33.

14. Ali obtrdjene ſzo pámeti nyihove. Ár notri do denésnyega dnéva pokrivalo nad ſtejnyem ſztároga Zákona neodkrito oſztanyűje: ſtero ſze vu Kriſztuſi kraj jemlé. *Es.* 6, 10.

15. Ali do denésnyega dnéva, gda ſtéjo Mojzeſa, pokrivalo nad ſzrczom nyihovim le'zí.

16. Gda ſze pa *ſto* obrné k-Goſzpodni: *teda* ſze kraj vzeme pokrivalo. *Rim.* 16, 23.

17. *Goſzpoud je pa Dűh. Gde je pa Goſzpodnov Dűh: tam je ſzloboſcsina. Ivan.* 4, 24. 8, 32.

18. Mí pa vſzi zodkritim líczom Goſzpodnovo díko *liki* † vgledali glédajoucsi †† vtiſzti obráz ſze preminyávamo od díke na díko, liki od Goſzpodnovoga Dűhá. † 1. *Kor.* 13, 12. †† *Rim.* 8, 29.

STRTI (IV.) TÁO

I. Právi, ka ne hejnya gláſziti Evangyeliom: csi gli vnougi ne vőrjejo, 1-4. *II. Káksi ſzo a) znoutra i β) zvűna právi Apoſtolje?* 5-11. *III. Ka náſz na mirovno trplejnye nadigávati more?* 12-18.

I. 1. Záto, da eto † szlů'zbo mámo, liki szmo †† milosceo doubili, ne pomenkávamo. † 2. *Kor.* 3, 8. †† 1. *Kor.* 7, 25.

2. Nego odmetávamo szkrivna *dela* szramoute *i* ne hodimo vu jálnoszti; niti ne mejszamo rejcs Bo'zo: nego zocsiveszpnoszty ov iszt ine preporácsamo szamí szebé pri vszoj dűsnojvejszti lűdi pred Bogom. 1. *Thesz.* 2, 3. 5.

3. Csi je pa i zakriti nas Evangyeliom, pred tejmi je zakriti; kí sze szkvarijo. 1. *Kor.* 1, 18. 2. *Thesz.* 2, 10.

4. Vu szteri je Boug etoga szvejta † oszlejpo pámeti ti neverni: naj nyim ne szvejti szvetloszt Evangyelioma dike Kriszt uszove; ki je †† Bo'zi kejp. *Ef.* 6, 10. *Ivan.* 1, 18. *Kol.* 1, 15.

II. 5. Ár ne prejdgamo szamí szebé: nego Kriszt us Jezusa Goszpouda, szamí szebé pa szluge vasze po Jezusi. 2. *Kor.* 1, 24. 1. *Kor.* 3, 5.

6. Kaj Boug, kí je velo † zkmicze szvetloszt szíjati, *je té*, kí je †† szíjao vu szrczáj nasi na ††† preszvecsenyé szpoznanya díke Bo'ze vu * obrázi Jezus Kriszt usa. † *Szto.* 1, 3. †† 2. *Petr.* 1, 19 ††† *'Zolt.* 36, 10. * 2. *Kor.* 3, 7. 18.

7. Mámo pa té † kincs vu †† csrepnyeni poszoudaj: ††† doszt ojnoszt moucsi Bo'za bode, i nej znász. † *Mát.* 13, 44. †† *Szod.* 7, 16-19. ††† 1. *Kor.* 2, 5.

8. Vu vszem sze szt iszkávamo; ali ne szt íszne-mo sze: dvojímo, ali ne zdvojímo.

9. Pregányamo sze; ali ne nihámo sze: te-zímo sze; ali ne pogibímo sze. *'Zolt.* 37, 24.

10. Vszigdár vmárjenyé Goszpon Jezusa vu tejl okouli noszimo: naj sze i 'zítek Jezusov vu tejli naszem szká'ze. *Rim.* 8, 17.

11. Ár sze mí 'zivoucsi vszeszkousz na † szmrt dávamo za volo Jezusa: naj †† sze i 'zítek Je-

zusov szká'ze vu mrtlnom tejli nasem. † *'Zolt.* 44, 13. 14. †† *V.* 10.

III. 12. Etak tak † szmrt vnami dela; 'zítek pa†† vu vami. † 1. *Kor.* 15, 21. †† *Rim.* 6 5 8.

13. Da pa mámo toga isztoga Dûhá vôre pouleg onoga, ka je píszano: vôrvao szam, záto szam gûcsao: i mí vôrjemo, záto i gucsímo. *'Zolt.* 1, 6. 10. *Rim.* 10, 9.

14. Znajoucsi, kaj, kí † je zbûdo †† Goszpon Jezusa, i nász po Jezusi zbidí i zvamivrét ††† naprej posztávi. † *Ján.* 13, 15. †† *Ivan.* 5, 27. 28. ††† *Mát.* 25, 33.

15. Ár eta vsza za vaso volo *bodo:* naj milosesa obiljávajoucsa po vnougi hválo zdávanyi *bole* obiljáva na díko Bo'zo. *Rim.* 5, 15. *Kol.* 1, 24.

16. Záto ne pomenkamo: nego. csi sze i vûnejsnyi nas cslovik zrûsáva, dônok te znotrejsnyi sze ponávla od dnéva do dnéva. 1. *Petr.* 3, 4. 4, 1. *Ef.* 3, 16.

17. Ár ta *ocsnomegnyena lejhkouta trplejnya nasega jáko preveliko vekivecsno zmécsavo dike nám szprávla.* *Rim.* 8, 18.

18. Ár mí ne glédamo ta vidoucsa; nego ta nevidoucsa. *Ár ta vidoucsa szo do csasza: ta nevidoucsa szo pa vekivecsna.* *Rim.* 8, 24.

PÊTI (V.) TÁO.

I. Vto nebeszko hi'zo idti trbej 'zeleti, 1-10. *II. Pascsi sze i drûge tá pripelati.* 11-21.

I. 1. Ár znâmo: kaj, csi sze † zemelszke nase hi'ze sztánek raszpiszti, czimper od Bogá mámo, hi'zo †† brezi rouk naprávleno, vekivecsno vu nebésza j. † 2. *Petr.* 1, 13. †† *Ivan.* 14, 3. *'Zid.* 11, 10.

2. Ár i vtom zdihávamo: ka sze scsémo vprebiválisese nase, stero je znebész, gori oblejcsi. *Rim.* 8, 23.

3. Csi fze *li* oblecseni, i nej nági, nájdemo. *Mát.* 22, 11. *Gal.* 3, 18.

4. Ár, kí fzmo vetom fztánki, zdihávamo pod bremenom záto, ka fze nefcsemo fzlejcsi, nego gori oblejcsi: naj fze po'zré mrtelnofzt od 'zítka. 1. *Kor.* 15, 53.

5. Kí je pa ✝ náfz na tou fzpravo: je Boug; kí nám je dáo i ✝✝ zádavo Dűhá. *Ef.* 2, 10. ✝✝ *Rim.* 8, 16.

6. Vűpamo fze tak vfzigdár i známo: kaj, *dokecs* vu tejli, kak tűhinczi, hodimo, dalecs fzmo kraj od Gofzpodna. 'Zolt. 39, 14. *Fil.* 3, 20.

7. (Ár po vőri hodimo: nej po videjnyi.) 1. *Kor.* 13, 12.

8. Vűpamo fze pa i fcsémo fze bole vő zefzeliti ztejla i prebívati pri Gofzpodni. *Fil.* 1, 23.

9. Záto fze i pafcsimo; ali fzmo vtejli prebívajoucsi, ali fze pa vő fzelimo: naj nyemi vugodni bodemo. 2. *Petr.* 3, 14.

10. Ár fze je nám vfzejm potrejbno pred Krifztufovim fzodczkim fztouczom fzkázati: naj príme vfzákfi, ka je po tejli csinio pouleg toga ka je délao, ali dobro, ali hűdo. *Mát.* 25, 31. *Rim.* 2, 6.

11. 11. Znajoucsi tak fztrájh Bo'zi, lidí rátamo: Bougi fzmo pa ocsivefzni. Vűpam fze pa; ka fzmo i vu vafi dűsnivejfztaj ocsivefzni. *Job.* 31, 23.

12. Ár ne preporácsamo vám pá fzámí fzebé: nego vám príliko dávamo hvále nad nami; naj máte *kaj* prouti tejm, kí fze vu obrázi hválijo, i nej zfzrczá. *Fil.* 3, 4.

13. Ár ali bláznijemo, Bougi *bláznijemo*: ali csednűjemo, vám *csednűjemo*.

14. Ár Krifztufova lűbeznofzt nafz fztifzkáva.

15. *Kakti one, ki* tou fzoudimo: kaj, csi je ✝ eden za vfze mr'u, tak fzo vfzi mrli. I za vfze je mr'u: naj ✝✝ ti 'zivoucsi vecs ne 'zivéjo fzebi; nego tomi, kí je za nyé mr'u i gorifztano.

† 'Zid. 2, 9. *Rim.* 5, 15. †† 1. *Petr.* 4, 1. *Lůk.* 1, 74.

16. Záto mí od etoga máo nikoga neznamo pouleg tejla. Csi ſzmo pa i ſzpoznali pouleg tejla Kriſztuſa: ali zdaj ga vecs ne poznamo. *Mát.* 10. 50.

17. Záto csi je ſto vu Kriſztuſi; nouvo ſztvorjenyé je: ta ſztára ſzo prejsla, ovo vſza ſzo nouva vcsinyena, *Es.* 43, 19. *Oz.* 21, 5.

18. Tá pa vſza ſzo od Bogá; kí naſz je ſzebom zméro po Jezus Kriſztuſi i dáo nám je ſzlů'zbo zmérjenyá. *Rim.* 5, 10.

19. Da geto je Boug bio vu Kriſztuſi, zméro je ete ſzvejt ſzebom *i* nej nyemi je notri racsúnao preſztoplenyá nyegova; i polo'zo je vu náſz rejcs toga ſtíſanya. *Rim.* 3, 24. 25. *Ef.* 1, 8. 9.

20. Za Kriſztuſa tak vpoſzelſztvi hodécsi, liki *da bi ſze* vam Boug molo po naſz, proſzimo za Kriſztuſa, zmérte ſze z-Bogom. *Es.* 32, 7. 1. *Kor.* 4, 1.

21. *Ár onoga, ki je † nej 'znao grejha, je za †† náſz grejh vcsino: naj mi bodemo pravicza Bo'za vu nyem.* † 1. *Petr.* 2, 22. *Gal.* 3, 13.

SÉSZTI (VI.) TÁO.

I. Biſztri je na evangyelicsánſzki 'zítek 1-13. *II. Prepovidáva nyim ſztimi nevernimi tiváristvo*, 14-18.

Epiſt. na I. poſztno Nedelo.

I. 1. Da pa † vkůp delamo: opomínamo *váſz:* naj †† zamán miloſcso Bo'zo ne vzemete. † 1. *Kor.* 3, 9. †† 'Zid. 12, 15.

2. Ár právi: vu priétnom vrejmeni ſzam te poſzlůjhno; i vu dnévi zvelicsanya ſzam te pomogao. Ovo zdaj je vrejmen priétno; ovo zdaj je den zvelicsanya. *Es.* 49, 8.

3. Nikomi nikše vnikom ne dávajmo † potikávanye, naj šze †† ne grajá naša šzlů'zba. † *Rim.* 14, 13. †† 1. *Sam.* 2, 17.

4. Nego šze vu † všzem preporácsajmo, liki †† Bo'zi šzlů'zbeníczke vu vnougom znášanyi, vu nevoláj, vu potrejbcsinaj, vu šztišzkávanyaj. † 2. *Kor.* 4, 2. †† 1. *Kor.* 4. 1.

5. Vu 'zlakaj, vu temniczaj, vu šztanenyáj, vu delaj, vu verušztůványaj, vu pošztéj. 2. *Kor.* 11, 23.

6. Vu csišztoucsi, vu znányi, vu trplivošzti, vu dobrotivošzti, vu Sz. Důhi, vu nezkazlívnoj lůbeznošzti.

7. Vu išztine rejcsi, vu Bo'zoj moucsi, po ro'zjej pravicze zdejšzne i zlejve šztráni. 1. *Kor.* 2, 4.

8. Po díki i nepoštenyej, po hůdi i dobri gláši, liki zapelávczi, i *dönok* íšztinšzki.

9. Liki † neznani, i *dönok* znáni: liki †† vmérajoucsi, i ovo 'zivémo: liki ††† šcsukani i dönok nej vmorjeni. † *Ivan.* 3, 1. †† *'Zolt.* 11, 13. ††† 2. *Kor.* 4, 8.

10. Liki 'zalošztni, všzigdár šze pa radůvajoucsi: liki šziromáczke, vnouge pa obogativši: liki nikaj nemajoucsi, i všzákšim ládajoucsi. *Fil.* 4, 4.

11. Vůšzta naša šzo šze odprla kvám, ó Korinthusánczi! šzrczé naše je razsérjeno. *Es.* 6, 5.

12. Nej šzte vouszki vnami; vouszki šzte pa vu šzrczáj vaši.

13. *Na mešzto* nazáj dáne plácse, liki šzinom velím; razsérte šze i ví *vu šzrczáj vaši knčm.*

II. 14. Ne † vošzte lůczki járem znevernimi. Ár kákši táo má pravicza †† znepravdenošzty ov? I kákše je obcsinšztvo šzvetlošzti i kmicze? † *Právd.* 22, 10. †† *Ef.* 5, 11.

15. I kak šze glíha Krišztus z-Beliálom? Ali kákši táo je toga vernoga znevernim. 1. *Král.* 18, 21.

16. Ali ka je za † 'zlo 'zenyé czérkvi Bo'ze zbolvanmi? Ar ſzte ví †† czérkev 'zívoga Bogá: liki je ††† erkao Boug; kaj bom vnyíh prebívao i med *nyimi* bom hodo; i bom nyim Boug, i oni bodo meni lűſztvo. † 2. *Kor.* 10, 7. 14. †† 1. *Kor.* 3, 16. ††† *Lev.* 26, 12.

17. Záto † vôidite od nyíh i †† odloucste ſze, velí Goſzpoud, i necsíſztoga ſze ne doteknite; i jaſz váſz gori vzemem. † *Ozn.* 18, 4. †† *Es.* 62, 11.

18. I bom vám za Ocso i ví bodete meni za Színi i cserí: právi te vſzamogoucsi Goſzpoud. *Jer.* 31, 1. *Oz.* 21, 3.

SZÉDMI (VII) TÁO.

I. I na dale opomina na Sz. 'zítek, 1-3. *II. Veſzeli ſze, ka nyim je po poſtrájfanyi dűhovno 'zaloſzt ſzpravo*. 4-12. *III. 'Zaloſzt nyihova je i Tituſi na radoſzt bila*, 13-16.

I. 1. Záto tákſa obecsanya *da* mámo, lűbléni; *ocsiſztimo ſze od vſze rű'znoſzti* † *tejla i dűhá* †† *dokoncsávajoucsi poſzvecsenyé naſe vu Bogá bojaznoſzti.* † 1. *Kor.* 5, 3. 4 †† 1. *Ivan.* 3, 3

2. Primte náſz: nikomi ſzmo nepraviczo nej vcsínili; nikoga ſzmo nej ſzkvárili; nikoga ſzmo nej vkanili. *Djáh.* 20, 33.

3. Ne právim eto vám na ſzkvarjenyé. Ar ſzam 'ze naprej erkao: kaj ſzte vu ſzrczáj naſi *tak, da ſzmo gotovi* zvamivrét mrejti i 'ziveti. *Fil.* 1, 7

II. 4. Doſzta ſzrcsnoſzti mám kvám *gúcsatê* doſzta hvále nad vami: napunyen ſzam zobeſzeljom: jáko obiljávam zradoſztyov vu vſzoj naſoj nevouli. *Mát.* 5, 12. *Djáh.* 5, 41.

5. Ar, gda ſzmo sli vu † Maczedonijo, nikſa gmajh je nej melo tejlo naſe: nego vu vſzem ſzmo ſztiſzkávani, Zvűna †† vojſzkűvanya;

znoutra *pa* fztráhi. † *Djám.* 16, 19-25. †† *Prav.* 32, 25.

6. Ali Boug, kí te ponizne obefzéljáva, obéfzelo je náfz po Tituſa *knám* pridejnyi.

7. Nej fzamo pa vu pridejnyi nyegovom: nego i vu obefzeljávanyi; fterim je obefzéljeni nad vami nazvifcsávajoucsi nám vafe 'zelejnye, vafe joukanye, vafo lűbeznofzt, nad menom tak; da fzam fze efcse bole zradűvao.

8. Ár, csi fzam váfz i razdréfzelo po lífzti, nej mi je 'zao; csi mi je gli 'zao bilou. Ár vídim; kaj váfz je tifzti lífzt, csi gli do csafza, razdréfzelo. 2. *Kor.* 2, 4.

9. Zdaj fze pa radűjem, nej kaj fzte razdrefzéljeni bilí: nego kaj fzte razdrefzéljeni na pokouro. Ár fzte razdrefzéljeni pouleg Bogá *taki* da fzte vnikakfo skodo nej prisli po nafz.

10. Ár pouleg Bogá 'zalofzt pokouro na zvelicsanye nepo'zalűvano dela: toga fzvejta 'zalofzt pa fmrt dela. 2. *Sam.* 12, 15. *Mát.* 5, 4. *Sir.* 30, 23.

11. Ár ovo tou ifzto, ka fzte pouleg Bogá razdrefzéljeni bilí, kákfo gyedrnofzt je delalo vu vami? ktomi i zagovor, i csemére, i fztrájh, i 'zelejnye i vrejl, i zadomefcsávanye? Vu vfzem fzte pokázali: kaj fzte vtom deli csífzti.

12. Záto csi fzam vám gli pífzao: *dőnok* nej za volo nepraviczo delajoucsega; niti za volo nepraviczo trpécsega; nego za *toga* volo, naj fze fzká'ze nafa gyedrnofzt nad vami pri vafz *i* pred Bogom.

III. 13. Záto fzmo fze obéfzelili nad vafim obefzeljom. Obilnejfe pa efcse fzmo fze radűvali nad radofztyov Tituſa: kaj fze je rafzládo dűh nyegov odevfzej váfz.

14. Ár, csi fzam fze vkom pred nyim zvami hvále, nej fzam fze ofzramouto: nego, liki

ſzmo vám vſza vu íſztini gúcsali, tak i hvála naſa od Títuſa ſze je za iſztinſzko najsla.

15. I ſzrczé nyegovo je obilnejſe kvám: gda ſze ſzpomína vſzej váſz bouganya, i kak ſzte ga zbojaznoſztyov i ſztrahotov príjali. *Ef.* 6, 5. *Fil.* 2, 12.

16. Radűjem ſze záto: kaj ſze vu vſzem na váſz zavűpam. 2. *Theſ.* 3, 4.

OUSZMI (VIII) TÁO.

I. Opomina je na álmoſtvo, 1-15. *II. Imenűje one, po kej ſze álmoſtvo má poſzlati*, 16-24.

I. 1. Na znánye pa vám dámo, bratje, miloſcso Bo'zo; ſtera je dána gmajnam Maczedonſzkim. *Rim.* 15, 26.

2. Kaj je vu † vnougom vardejvanyi nevoule ráſzla obilnoſzt radoſzti nyihove i pouleg †† globocsíne ſziromaſtvo nyihovo je obiljávalo vu bogáſztvi ††† prouſztoſzti nyihove. † 1. *Petr.* 1, 7. †† 1. *Kor.* 16, 2. †† *Jak.* 1, 5

3. Ár pouleg premoucsi, ſzvedocsim i viſe premoucsi, ſzo gotovi bilí. *Lűk.* 21, 2. 4.

4. Zvnougov prosnyov proſzécsi náſz: kabi miloscso i obcsinſztvo ſzlű'zbe na ſzvéte *dáno* kſzebi vzéli. *Djáu.* 11, 29.

5. I nej, liki ſzmo ſze vűpali: nego ſzo ſzamí ſzebé dáli prvle Goſzpodni, *potom* i nám po vouli Bo'zoj.

6. Naj mí opomínamo Títuſa; da, liki je prvle zácsao, tak i dokoncsa pri vaſz i tou miloſcso.

7. Da, liki vu vſzejm obiljávate vu vôri i rejcsi i znányi i vſzákoj gyedrnoſzti i zvaſov knám lűbeznoſztyov, tak i vu toj miloſcsi obiljávajte. 1. *Kor.* 1, 5.

8. Ne právim pouleg zapouvidi: nego naj po drûgi gyedrnoſzti i vaſe lûbeznoſzti csiſztoucso vardenem.

9. Ár znáte miloſcso Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa; ka je za váſz ſziromák vcsinyen bogat bodoucsi: naj ví 'znyegovim ſziromastvom obogátite. *Lûk.* 9, 58.

10. I tanács vám vtom dávam. Ár tou vám valá: kí ſzte nej ſzamo csiniti; nego i ſteti pred tejm zácsali vpreminoucsem leti. 1. *Kor.* 7, 6. 25. *Mát.* 10, 42.

11. Zdaj pa i csinejnye dokoncsajte: da, liki je gotova bíla vola, tak i dokoncsanye ztoga, ka máte. *Fil.* 2, 13.

12. Ár, csi je gotova vola, pouleg toga, ka má, priéten je cslovik; nej pouleg *onoga*, *ka* nema. *Mark.* 12, 43. 1. *Petr.* 4, 10.

13. Ár *neſcsem* naj drûgi lejhkoucso, ví pa teskoucso, *máte*: nego naj ſze zednákocse vu vezdásnyem vrejmeni vaſa obilnoſzt vu nyihovom zmenkanyi ſzká'ze.

14. Naj i nyihova obilnoſzt vám bode vu vaſem zmenkani kpomoucsi tak; da bode ednákoſzt.

15. Liki je píſzano: kí je vnogo nábrao, nej je obiljávao: i kí je malo nábrao, nej je meo menye. *Vôid.* 16, 18.

16. Hvála pa Bougi: kí je tou gyedrnoſzt dáo nad vami vu ſzrcsé Tituſa.

17. Kaj je iſztina opomínanye rad príjao: gyedrnejſi pa bodoucsi zdobre voule je ſou kvám.

18. Poſzlali ſzmo pa 'znyimvrét brata: kí má hválo vu Evangyeliomi po vſzej gmajnaj.

19. Nej ſzamo tou pa; nego i náto je odlocsen od gmajn; naj naſega poutnikûvanya tiváris bode ſztiſztov miloſcsov, ſtera ſze ſzlû'zi od náſz na tiſztoga Goſzpouda díko i *na hválo* vaſoj dobroj vouli. *Gal.* 2, 10.

20. Ogíbajoucsi ſze toga; naj naſz ſto ne grajá vu toj obilnoſzti, ſtera ſze od náſz ſzlů'zi.

21. *Liki* ki dobra *dela* ſzprávlamo nej ſzamo pred Goſzpodnom; nego i pred lidmí.

22. Poſzlali ſzmo pa 'znyjmi brata naſega, ſteroga ſzmo ſzkůſzili vu vnougom *dugoványi* vnogokrát gyedrnoga bodoucsega; zdaj pa dóſzta gyedrnejſega po velikoj vůpaznoſzti kvám.

23. Ali *ſzi* od Títuſa, *bojdi gucs*, moj tiváris je, i med vami zmenomvrét delavecz; ali od bratov naſi, Apoſtolje ſzo gmajn i díka Kriſztuſova. *Rim.* 16, 7.

24. Záto ſzkázanye Iůbeznoſzti vaſe i naſe hvále nad vami ſzkáſte knyim i pred gmajnami.

DEVÉTI (IX.) TÁO.

Od álmostva, 1-15.

1. Ár od ſzlů'zbe, *ſtera ſze prika'zůje* tim ſzvétim iſztina, ka mi je nej potrejbno vám píſzati, 2. *Kor.* 8. 4.

2. Ar znám gotovoſzt vaſo, ſzkoterov ſze od váſz hválim Maczedonicsánczom; kaj je Achaia gotova od lájnsnyega leta, i vaſa pobo'znoſzt je vnouge nadignola. 2. *Kor.* 8, 10-12.

3. Poſzlao ſzam pa ete brate; naj hvála naſa nad vami zamán ne bode vtom táli; da, kak ſzam pravo, gotovi hojditi.

4. Naj ſze kak, csi zmenom prído Maczedonicsánczi i nájdejo váſz nepriprávlene, ne oſzramotímo (naj ne ercsém ví) vu toj ſztálnoſzti te hvále.

5. Potrejbno ſze mi je záto vidilo opomenouti brate: kaj bi naprej sli kvám, i pripravili bi naprej obecsano zbériczo vaſo; naj gotova bode tak, liki dobrovolna zbéricza, i nej liki ſzkopouſzt. 1. *Sam.* 25, 27.

6. Tou pa velim: kí ſzkoupo ſzejja, ſzkoupo bode i 'zeo: i, kí ſzejja vu blagoſzlovi, vu blagoſzlovi bode i 'zeo. *Pril.* 22, 9, *Gal.* 6, 8.

7. Vſzákſi, kakje gori djáo vſzrczi: nej z'zaloſzti, ali zprimárjanya. Ár veſzéloga dávcza lűbi Boug. *Vőid.* 25, 2. *Rim.* 12, 8.

8. Zmo'zen je pa Boug vcsiniti; *naj* vſza miloſcsa obiljáva na vász: da vu vſzem vſzigdár vſzo zadovolnoſzt majoucsi obiljávate na vſze dobro delo. 1. *Tim.* 6, 6-8.

9. (Liki je píſzano: raſzipávao je, dáo je ſziromákom; pravicza nyegova oſztáne na vekke. *Zolt.* 112, 9.

10. Kí pa ✝ dáva ſzemen ſzejjácsi: naj vám dá i krűha na jejſztvino; i povnou'za ſzejtvo vaſo, i *vcsini*, da raſzté †† raſenyé pravicze vaſe.) ✝ *Pril.* 11, 24. †† *Rim.* 15, 28.

11. *I* vu vſzem obogátite na vſzo proſztoucso; ſztera dela po naſz: naj ſze Bougi hvála dáje. 1. *Kor.* 1, 5. 2. *Kor.* 4, 15.

12. Ár ſzlű'zba toga áldova nej ſzamo dopuni zmenkanya ti ſzvéti: nego i obiljáva po vnougi hválo zdávanyaj Bougi. *Jak.* 1, 27.

13. Gda po vardejvanyi ete ſzlű'zbe dícsijo Bogá nad bouganyem glíhanya vaſega z-Kriſztuſovim Evangyeliomom i nad proſztoucsov obcsinſztva vu nyé i vu vſze. 2. *Kor.* 8, 24.

14. I vu nyíh molítvi za vász; kí vász 'zelejjo za volo obilne miloſcse Bo'ze, *ſztera je* vu vami.

15. Hvála pa Bougi za nezgovorjeni dár nyegov.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Zagovárja ſze prouti krivim Apoſtolom, 1-11. *II. Mejri ſze kmertiki od Bogà dánomi*, 12-18.

I. 1. Szám pa jaſz Paveo proſzim vász po krotkoſzti i miloſztivnoſzti Kriſztuſovoj, kí

ſzam nazoucsi íſztina ponizen med vami, ouzdalecs ſzam pa ſzrcsen kvám. *Rim.* 12, 1.

2. Proſzim pa *váſz:* naj ſze nazoucsi bodoucsi ne podraſztim zvůpaznoſztyov, zſterov míſzlim *ka* ſzmejm prouti níkim; kí *tak* míſzlijo *od* náſz; liki, *da b* pouleg tejla hodili.

3. Ár, csi gli vu tejli hodimo; *dônok* ſze pouleg tejla ne vojſzkůjemo.

4. (Ár ro'zjé naſega vojſzkůvanya je nej telovno: nego zmo'zno v-Bougi na porůſanye trdni mejſzt. *Jer.* 1, 10. *Ef.* 6, 13-17.

5. Szkim růſimo † pomislávanya i vſzo viſzokoſzt, ſtera ſze zvisáva prouti ſzpoznanyi Bo'zemi: i vlovleno pelamo vſzo miſzeo †† na pokornoſzt Kriſztuſi. † I. *Kor.* 1, 24. 25. †† *Rim.* 16, 26.

6. I gotovo mámo zadomeſcsávanye prouti vſzoj neokornoſzti: gda ſze ſzpuni vaſa pokornoſzt.

7. Tá pred ócsmî glédateli? Csi je ſto gvůſen; ka je Kriſztuſov: té ſze naj zmíſzli ſzám vu ſzebi; kaj, liki je on Kriſztuſov, tak ſzmo i mí Kriſztuſovi. I. *Kor.* 14, 37. I. *Ivan.* 4, 6.

8. Ár, csi bom ſze i obilnejſe kaj hválo znaſov oblaſztyov, ſtero nám je dáo Goſzpoud na pobougſanye i nej na opůſcsávanye vaſe, ne oſzramotim ſze. 2. *Kor.* 12, 6, 13. 10.

9. Naj ſze ne vídim: liki da bi váſz ſztraſo po liſztáj.

10. Kaj liſztovje íſztina, praj, ſzo 'zmetni i zmo'zni: ocsiveſznoſzt pa tejla je nemocsna i rejcs za nikoj.

11. Kí je tákſi: naj premíſzli; kaj, kákſi ſzmo vrejcsi po liſztáj ouzdalecs, tákſi ſzmo i nazoucsi vu deli.

II. 12. Ár ſze ne ſzmejmo ktejm dejvati, ali priglihávati: kí ſze ſzami hválijo. Ali tiſzti, kí ſzamí ſzebé vu ſzebi mejrijo i ſzamí ſzebé kſze-

bi priglihávajo, nikaj ne razmijo. 2. *Kor.* 3, 1. 5, 12. *Ef.* 4, 7. 13.

13. Mí ſze pa brezi mertůka ne hválimo: nego pouleg mertůka regule, ſtero nám je Boug vdejlo *na* mero; da ſzmo i notri do váſz doſzégnoli. 1. *Kor.* 12, 11. *Rim.* 15, 19.

14. Ár nej, liki da bi ne doſzégnoli kvám, ſze nategůjemo: ár i do váſz ſzmo prisli vu Krifztuſovom Evangyeliomi.

15. Ne hválimo ſze brezi mertůka vu lůczki delaj: vůpanye pa mámo, kaj, gda zraſzté vő-ra vaſa, po vami ſze zvíſzimo pouleg regule naſe, na obilnoſzt.

16. Naj ſze i tam *vtiſzti dr'zélaj*, ſtere ſzo od váſz tá prejk, Evangyeliom nazviſcsáva; naj ſze vu lůczkoj reguli, liki vtiſzti, ſtera ſzo *'ze* gotova, ne hválimo. *Rim.* 15, 20. *Gal.* 2, 7-9.

17. Kí ſze pa hváli: vu Goſzpodni ſze naj hváli. *Es.* 65, 16. 1. *Kor.* 1, 31.

18. Ár je nej tiſzti, ki † ſzám ſzebe hváli, ſzkůſſeni: nego, †† ſteroga Goſzpoud hváli. † *Pril.* 27, 2. †† 1. *Kor.* 1, 30. 4, 5. *Mát.* 25, 21.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

Pavlova I. lůbezen k-Korinthusánczom prouti krívim Apoſtolom, 1-16. *II. Poníznoſzt prouti gizdoſzti krivi Apoſtolov*. 17-33.

I. 1. Bár da bi me trpeli edno malo vu neſzpametnoſzti *mojoj*: liki me i trpíte.

2. Ár milůjem váſz z-Bo'zim milůvanyem. Ár ſzam váſz zaroucso ednomi mou'zi: da bi váſz csíſzto dévojko poſztaviti mogo Krifztuſi. *Lev.* 21, 13. *Es.* 62, 5. *Ozn.* 14, 4. *'Zolt.* 45, 12.

3. Bojim ſze pa; naj ſze kak, liki je kacsa Ejvo vkanila vu jálnoſzti ſzvojoj, tak ne ſzkvarijo míſzli vaſe *zapelane* od prouſztoſzti, ſtera je vu Krifztuſi. *Sztv.* 3, 4. 13. *Ivan.* 8, 44.

4. Ár, csi bi ſto pridoucs drúgoga Jezuſa predgao, ſteroga ſzmo nej predgali; ali bi drúgoga Dúhá vzéli, ſteroga ſzte nej vzéli; ali drúgi Evangyeliom, ſteroga ſzte nej vzéli, dobro bi ga znášſali. *Gal.* 1. 8. 9.

5. Ár † ſtímam: ka ſzam vnikom nej ménſi od ti naj †† vékſi Apoſtolov. † 1. *Kor.* 11, 10. †† *Gal.* 2, 6.

6. Csi ſzam pa prouſzti vu rejcsi: dônok nej ſzam vu znányi; nego vu vſzem ſzmo ocsiveſzni vſzegavejcs med vami. 1. *Kor.* 1, 17. *Ef.* 3, 4.

7. Ali grejh ſzam vcsíno: ka ſzam ſzám ſzebé ponízo, naj ſze ví zvíſzite; kaj ſzam vám zobſztom Evangyeliom Bo'zi gláſzo? 1 *Kor.* 9, 6-12.

8. Drúge †, gmajne ſzam ſzlejkao gda ſzam od nyíh nájem vzéo; da bi vám ſzlúžo: i pri váſz bodoucsi i potrebúvajoucsi, nad †† nikim ſzam nej le'zao. † *Fil.* 2, 14. 16. †† *Ján.* 20, 33.

9. Ár zmenkanye moje ſzo dopunili bratje; kí ſzo prisli od Maczedonie. I vſzákom deli ſzam ſze *tak* dr'zao, i *eſcse na dale* bodem ſze dr'zao: naj vám na 'zmécsavo ne bodem.

10. Je iſztina Kriſztuſova vu meni: kaj ſze mi tá hvála ne zatekne vu krajínaj Achaie. 1. *Kor.* 9, 15.

11. Zakaj? Naj váſz ne lúbim? Boug zná.

12. Ka pa zdaj csinim; i *potom* csinio bodem: naj *nyim* odſzejkam príliko, kí ſcséjo príliko; naj, vu kom ſze hválijo, ſze nájdejo *takſi*, kákſi ſzmo i mí.

13. Ár ſzo tákſi krívi Apoſtolje, jálni † delavczi, kí ſze preminyávajo †† na Kriſztuſove Apoſtole. † *Fil.* 3, 2. †† *Mát.* 7, 15. 16.

14. I nej je csúdo. Ár ſzám Satan ſze preminyáva na ſzvetloſzti angyela. *Ján.* 16, 17.

15. Nej je veliko delo *tak:* csi ſze i ſzlugi nyegovi preminyávajo, liki *da bi* ſzlugi pravicze

bílí; ki konecz bode pouleg dejl nyihovi. *Fil.* 3, 19. *Tit.* 1, 10. 11.

16. Pá velim: naj me ſto ne ſtíma neſzpametnoga biti. Csi pa dônok: tak, liki neſzpametnoga, vzemte me; naj ſze edno malo i jaſz hválim,

11. 17. Ka právim: ne právim pouleg Goſzpodna; nego, liki vu neſzpametnoſzti vu toj podſztavi te hvále.

18. Da ſze vnougi hválijo pouleg tejla: i jaſz ſze bodem hválo. *Fil.* 3, 4.

* *Epiſt. na Sexageſimae Nedelo.*

19. Ár radi trpíte neſzpametne *ví* ſzpametni bodoucsi.

20. Ár trpíte: csi vaſz ſto vu ſzlû'zbo vr'ze; csi *vaſz* ſtojej; csi vaſz ſto vzeme; csi ſze ſto na *váſz* pozdigáva; csi *vaſz* ſtó vu licze bíje.

21. Pouleg nepoſtenyá právim: liki da bi mí nemocsni bilí. Vu kom *ſze* pa ſto ſzmej hváliti (vu neſzpametnoſzti právim:) ſzmejm ſze i jaſz. V. 18.

22. 'Zidovje ſzo oni? i jaſz ſzam. Izraelitánczi ſzo? i jaſz ſzam. Szemen Abrahámovo ſzo? i jaſz ſzam. *Djân.* 22, 2.

23. Szlugi Kriſztuſovi ſzo? (liki neſzpameten velim) bole ſzam jaſz vu † delaj obilnejſi, vu vdárczaj viſejſi; vu †† temniczaj obilnejſi; vu ††† ſzmrti doſzta krát. † 1. *Kor.* 15, 10. †† *Djân.* 21, 11. ††† 2. *Kor.* 1, 10.

24. Od 'Zidovov ſzam pétkrát ſtirideſzét vdárczov, brezi ednoga, vzéo. *Práv.* 25, 3.

25. Tríkrat ſzam zſibami bit bio, ednouk kamenûvani, tríkrat ſzam ládje trtyé pretrpo; noucs i dén ſzam bio vglobocsíni. *Djân.* 16, 22. 14. 19. 27, 41.

26. Na potéj cseſztou, vpogibelnoſzti na vodi, vpogibelnoſzti od razbojnikov, vpogibel-

noſzti od *ſzvojega* roda, vpogibelnoſzti od poganov, vpogibelnoſzti vmeſzti, vpogibelnoſzti vpűſcsávi, vpogibelnoſzti na mourji, vpogibelnoſzti med krívimi bratmi. *Dj.* 27, 2.

27. Vdeli i vtrűdi, vu vőruſvtűvanyaj cseſzton, vu gládi i 'zéji, vu poſztej cseſztou, vu mrazi i nágoti.

28. Zvűn toga, ka ſze mi zvűna godí, prihájanye kmeni lűſztva vſzáki dén, *i* ſzkrb na vſze gmajne. *Dján.* 20, 18. 1. *Kor.* 9, 1.

29 Sto je nemocsen: ka bi i jaſz ne bio nemocsen? ſto ſze ſzpáka: ka bi i jaſz ne goro? 1. *Kor.* 8, 13. *Rim.* 15, 1.

30. Csi ſze trbej hváliti: vtiſzti bom ſze hválo; ſtera ſzo moje nemocsnoſzti.

31. Boug i Ocsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa, kí je blagoſzlovleni na veke, zná: ka ne lá'zem. *Rim.* 1, 25.

32. Vu Damaskuſi doubus Aretás Krála je ſztrá'zo Damaskusánczov meſzto, ſteo me je vlóviti. *Dján.* 9, 24.

33. I ſzkouſz obloka vu koſári ſzam pűſzcsen *doli* po zídi i *tak* ſzam vujſao nyegovim rokám.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

I. Paveo ſze neſcse hváliti vu trétya nebéſza zvneſejnyem, 1-6. *II. Od Satanovoga angyela ſze bíje*, 7-10. *III. Kára Korinthusánczov nezahválnoſzt*, 11-21.

I. 1. Hváliti ſze me iſztina ne priſztája: dőnok ſou bom na videjnya i na oznanenyá Goſzpodnova. *Vőid.* 12, 6.

2. Znám csloveka vu Kriſztuſi pred ſtirinájſzetimi lejtmi (csi je vtejli bio neznam; ali je pa zvűn tejla bio, *ni tou* neznam, Boug zná) vneſenoga notri do trétye nébe. *Dj.* 22, 17.

3. I znám tákſega csloveka (csi je vtejli bio, neznam; ali je pa zvůn tejla bio, *ni tou* neznam, Boug zná:)

4. Kaj je vneſeni vu Paradi'zom i csůo je nezrecsene ricsí: ſtere je nej ſzlobodno csloveki gúcsati. *Luk.* 23, 43.

5. Nad tákſim ſze bom hválo: nad ſzebom ſze pa ne bom hválo; nego vu nemocsnoſztáj moji. 2. *Kor.* 11, 30.

6. Ár csi bi ſze hváliti ſteo: ne bi bio neſzpameten; geto bi iſztino pravo. Ali tá nihám: naj ſto od méne ne míſzli viſe *od toga*, ſtero vmeni vídi, ali ſtero csůje od méne. 2 *Kor.* 11, 16.

II. 7. I, naj ſze zviſzokoſztyov oznanoſzti ne zvíſzim, dána mi je ſzpicza vu tejlo, angyeo Satanov, naj me za vůha bíje; da ſze ne zviſzim. *Racs.* 33, 55. *Ef.* 6, 16.

8. Záto ſzam tríkrat Goſzpodna proſzo: naj odſztoupi od méne.

9. I erhao mi je: zadoſzta ti je miloſcsa moja. Ár ſze moucs moja vu nemocsnoſzti ſzkoucsáva. Naj ráj bom ſze tak hválo vu nemocsnoſztáj moji: naj prebíva vmeni moucs Kriſztuſova. *Práv.* 3, 26. *Oz.* 7, 15.

10. Záto dobre voule ſzam vu nemocsnoſztáj, vu oſpotávanyaj, vu potrejbcsináj, vu pregányanyáj, vu ſztiſzkávanyaj za Kriſztuſa. Ár gda ſzam nemocsen: teda ſzam zmo'zen. *Rim.* 5,3.

III. 11. Vcsinyen ſzam neſzpameten: ka ſze hválim? Ví ſzte me *ktomi* pripravili. Ár bi jaſz mogao od váſz hválen biti: ár ſzam vnikom nej zadnyejſi od ti naj vékſi Apoſtolov; csi gli ſzam nikaj nej. 2. *Kor.* 11, 1-6.

12. Iſztina znamejnya Apoſtola ſzo vcsinyena med vami, vu vſzoj trplivoſzti, vu znamejnyaj i csůdaj i zmo'znoſztaj. *Ivan.* 14, 10-14. *Rim.* 15, 18. 19.

13. Ár vu kom bi bilí níſiſi od drúgi gmajn: nego kaj ſzam nej nad vami manyűkivajoucsi le'zao? Odpűſztite mi tou nepravicsnoſzr. 11, 8.

14. Ovo tretícs ſzam gotov idti kvám: i ne bom vám na 'zmécsavo. Ár ne íſcsem vaſa; nego váſz. Ár je nej potrejbno; naj decza roditelom ſzprávla blágo: nego roditelje deczi. 2. *Kor.* 13, 1. *Fil.* 2, 21.

15. Jaſz bom pa rad troſo i vő bom ſze troſo za dűſe vaſe: csi gli, od koga bole váſz lűbim, od toga menye ſze lűbim *od váſz. Fil.* 2, 17.

16. Bojdi ſzi pa; ka ſzam váſz jaſz nej 'zmetio: ali jálen bodoucsi ſzam váſz na nyé vzéo, 2. *Kor.* 11, 9. 1 *Theſ.* 2, 3.

17. Jeli ſzam po ſterom tej, ſtere ſzam kvám poſzlao, kaj zváſz potégno? 2. *Kor.* 7, 2.

18. Proſzo ſzam Títuſa i poſzlao ſzam 'znyim brata: jeli je kaj potégno zváſz Títus? Nej ſzmo vednom Dűhi hodili? Ni vu edni ſztopnyáj?

19. Pá ſtímate: kaj ſze zagovárjamo *pred* vami? Pred líczom Bo'zim vu Kriſztuſi gucsímo: tá pa vſza, lűbléni, na vaſe pobougſanye.

29. Ár ſze bojim; na kak, pridoucsi, nej, kákſe ſcsém, vaſz nájdem: i jaſz ſze nájdem vám, kákſega *me* neſcsete. Naj ſze kak krejga, nenávidnoſzti, csemérje, nyeſke, ſousnyanya, nadűvanya, pobűdjávanya *ne nájdejo med vami;*

21. Naj me pá pridoucsega ne ponízi moj Boug pri vaſz i 'zaloſztim ſze nad vnougimi; kí ſzo prvle pregrejſili, i nej ſzo ſze povrnoli od necsiſztoucse i práznoſzti i hotlivoſzti, ſtero ſzo csiníli. *Kol.* 3, 5. 6.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

Paveo I. obejcse ſzvoje knyim trétye priſeſztyé, 1-4. *II. Opomina je, 'naj ſze prebáliejo*, 5-6. *III. Moli za nyé*, 7-10. *IV. Po opominanyi ſzpozdrávlanyem dokoucsa*, 11-13.

I. 1. Eto † tretícs idem kvám: vu †† vůſztaj dvá, ali trí ſzvedokouv pa obſztojí vſzáka rejcs. † 2. *Kor.* 12, 14. †† *Ivan.* 8, 17.

2. Naprej ſzam *vám* erkao i naprej *vám* právim, liki *da bi* drůgoucs nazoucsi *bio med vami:* zdaj pa ouzdalecs píſem *onim;* kí ſzo † prvle pregrejſili, i tim drůgim vſzejm; kaj. csi pá kvám prídem, ne bom †† *vaſz* ſounao. † 2. *Kor.* 12, 20 †† 1. *Kor.* 4, 21.

3 Da vardejvanye iſcsete vu meni gucsécsega Kriſztuſa; kí je med vami nej nemocsen; nego je zmo'zen med vami. *Mát* 10, 20. *Fil.* 4, 13.

4. Ár csi je raſzpéti znemocsnoſzti: dőnok 'zivé zmoucsi Bo'ze. I tak ſzmo i mí nemocsni vnyem: ali 'ziveli bomo 'znyim, zmoucsi Bo'ze, med vami. *Fil.* 2, 7. 8. 1. *Petr.* 3, 18.

II. 5. Szamí ſzebé † ſzkůſzte; csi ſzte vu vőri, ſzamí ſzebé vardejte. Jeli ne poznate ſzami ſzebé: kaj je Jezus Kriſztus †† vu vami? nego csi ſzte zavr'zeni. † 1. *Kor.* 11, 28. †† *Kol.* 1, 27. *Ef.* 3, 17.

6. Vůpam ſze pa; kaj poznate: kaj ſzmo mí nej zavr'zeni.

III. 7. Proſzim pa Bogá: naj nikaj hůdoga ne vcsiníte: nej, naj ſze mí vardenyeni ſzká'zemo; nego naj ví dobro csiníte; mí pa, liki zavr'zeni bodemo.

8. Ár ne moremo kaj prouti iſztini: nego za iſztino.

9. Ár ſze radůjemo; gda ſzmo nemocsni: ví ſzte pa mocsni. Tou pa i 'zelejmo, *trbej je znati* vaſo popolnoſzt.

10. Záto eta ouzdalecs píſem: naj *mi* nazoucsi *bodoucsemi ne bode potrejbno* oſztromi biti poleg oblaſztí; ſtero mi je dáo Goſzpoud na pobougsávanye i nej na porůſanye. 2. *Kor.* 2, 3. 12, 20. 21.

IV. 11. Obſzlejdnyim, bratje, radűjte ſze, poprávlajte ſze, obeſzeljávajte ſze, edno míſzlite, mér mejte: i Boug lűbeznoſzti ino méra bode zvami. *Fil.* 4, 4. *Mát.* 5, 9.

12. Pozdravte edendrűgoga vu ſzvétom kűsűvanyi. Pozdrávlajo váſz vſzi ſzvéti 1. *Kor.* 16, 20.

13. *Miloſcsa Goſzpon Jezus Kriſztuſa, i lűbezen Bo'za i obcsinſztvo Dűhá ſzvétoga bojdi zevſzejmi vami.* Amen.

K-Korinthusánczom drűgi líſzt píſzani od Filippís meſzta Máczedonie po Títuſi i Lűkácsi.

SZVÉTOGA PAVLA APOSTOLA K-GALATÁNCZOM PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Predgovor szpoklonomvrét, 1-5. *II. Kára Galatánczem, ka szo od vőre odsztoupili*, 6-12. *III. Doli szpisűje szvoje Apostolsztvo od zacsétka*, 13-24.

I. 1. Paveo Apostol (nej od † lűdi, niti po csloveki, uego po Jezus Krisztusi i Bougi Ocsi; ki ga je †† zmrtvi zbűdo.) † *Dján.* 9, 6. †† *Dj.* 2, 24.

2. I zmenom vszi bratje, gmajnam Galáczie.

3. Milosesa vám i mér od Bogá Ocsé i Goszpodna nasega Jezusa Krisztusa. *Rim.* 1, 7.

4. Kí † *je dáo szám szebé za grejbe nase: da bi nász* †† *oszloubodo zetoga vezdásnyega bűdoga szvejta pouleg voule Bo'ze i Ocsé nasega.* † *Mát.* 20, 28. †† *Tit.* 2, 14.

5. Komi bojdi díka na veki veke. Amen. 2. *Tim.* 4, 18.

II. 6. Csűdijem sze: ka szte sze tak hitro kraj obrnoli od onoga; kí vász je pouzvao vu milosesi Krisztusovoj, na drűgi Evangeliom. *Dján.* 13, 43.

7. Kí je nej drűgi: nego níki szo, kí vász zburkávajo i scséjo preobrnouti Evangeliom Krisztusov. 1. *Kor.* 11, 4. *Dján.* 15, 1. 24.

8. *Ali csi bi i mi, ali angyeo znebész nazviscsávao vám Evangeliom* † *zvűn toga, steroga szmo mi vám*

nazviſcsávali, prekléti ⁂ *bojdi.* * 2. *Kor.* 11, 4. 14. ⁂ 1. *Kor.* 16, 22.

9. Liki ſzmo prvle erkli i zdaj pá velim: csi bi ſto vám nazviſcsávao Evangeliom zvűn toga, ſteroga ſzte vzéli; prekléti bojdi.

10. Ár zdaj lidí rátam, ali Bogá? Ali iſcsem ſze lidém dopádnoti? Ár *da bi ſze lidém dopadno: Kriſztuſov ſzluga ne bi bio.* 1. *Theſ.* 2, 4. *Jak.* 4, 4.

11. Na znánye vám pa dávam, bratje, te Evangyeliom; kí je nazviſcsávani od méne: kaj je nej pouleg csloveka.

12. Ár ſzam ga ni jaſz nej vzéo od csloveka; niti ſzam ſze nej vcsio: nego po oznanoſzti Jezus Kriſztuſa. 1. *Kor.* 11, 23. *Ef.* 3, 3.

III. 13. Ár ſzte csűli moje 'zivlejnye nigda vu 'Zidovcsini: kaj ſzam prevecs pregányao czérkev Bo'zo i odűſcsávao ſzam jo. *Dján.* 8, 3. 26, 9.

14. I gori ſam vzéo vu 'Zidovcsini viſe vſzej vrſznikov vu rodi mojem obiluo vrejli bodoucsi vu tadánki ocsákov moji. *Fil.* 3, 6.

15. Gda ſze je pa dopadnolo Bougi, kí me je odlougso zutrobe materé moje i pouzvao *me je* po miloſcsi ſzvojoj, *Jer.* 1, 5. *Rim.* 1, 1.

16. Oznaniti ſzvojega Sziná vu meni; naj ga nazviſcsávam med poganmi; preczi, nej ſzam ſzi zgovárjao ſztejlom i ſzkrvjouv. *Mát.* 16, 17. *'Zolt.* 119, 128.

17. Niti ſzam nej ſou vu Jeru'zálem konim, kí ſzo pred menom bilí Apoſtolje; nego ſzam odíſao vu Arábijo, i pá ſzam ſze povrno vu Damaskus.

18. Potom po trétyem leti ſzam ſou vu Jeru'zálem glédat Petra; i oſztano ſzam pri nyem petnájſzet dni. *Dján.* 9, 26.

19. Drűgoga z-Apoſtolov ſzam pa nej vido: nego Jakuba brata Goſzpodnovoga.

20. Ka pa vám píſem: ovo pred Bogom *právim*; kaj ne lá'zem. 2. *Kor.* 1, 23.

21. Potom ſzam priſo vu krajíne Sírie i Czilíczie. *Dján.* 9, 30.

22. Neznani ſzam pa bio vu oſzobi gmajnam Judee; ſtere ſzo vu Kriſztuſi.

23. Nego li csůli ſzo: kaj, kí je náſz, *praj*, preganyao nigda, zdaj nazviſcsáva vôro; ſtero je nigda opůſcsávao. *V.* 13.

24. I dícsili ſzo vu meni Bogá.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Eſcse dale ſzpiſůje ſzvoje Apoſtolſztvo, 1-14. *II. Pravicsnoſzti návuk naprej dáva*, 15-17. *III. Ki ne pela na grejh*, 18 21.

I. 1. Potom po ſtirinájſzetom leti pá ſzam gori ſou vu Jeru'zálem z-Barnabáſom ſzebom vzévſi Títuſa. *Dján.* 15, 1. 2.

2. Gori ſzam pa ſou pouleg oznanenyá: i pred nyé ſzam djáo Evangyeliom; ſteroga prejdgam med poganmi; na íme pa *onim, ſtere ſzo za vékſe* preltímali; da bi kak zobſztom ne drkao, ali *zamán naj ne* bi'zím. *Dján.* 19, 3. 21.

3. Ali niti Títus, kí je zmenom bio, Grk bodoucsi, je nej primárjani, naj ſze obrej'ze. *Dján.* 16, 3.

4. Tou je pa *vcsinyeno* za volo krívi bratovj kí ſzo notri ſzplezili i prisli na naſztrejganye naſe ſzloboſcsine, ſtero mámo vu Kriſztus Jezuſi; naj náſz vu ſzlů'zbo vr'zejo. *Dján.* 15, 23. *Kol.* 2, 20.

5. Sterim ſzmo ni do vôre nej odſztoupili, ka bi ſze nyim poudali; naj iſztina Evangyelioma oſztáne pri vaſz.

6. Od tiſzti pa, kí ſze za koj ſtímajo, kákſikoli ſzo nigda bilí, meni je za tou nikaj. Oſzobe Boug cslovecse ne prijímle. Ár ſzo meni, ki

ſze za koj ſtímajo, nikaj nej prídali. *Dján.* 10, 34.

7. Nego bole prouti vidoucsi, kaj je *na mé* zavűpani Evangyeliom neobrizávanya, liki na Petra obrizávanya. *Dján.* 13, 46.

8. (Ár kí je mocsno delao v-Petri vu Apoſtolſztvi obrizávanya: tiſzti je mocsno delao i vmeni med poganmi). *Rim.* 15, 18. 19.

9. I geto ſzpoznali milofcso meni dáno Jakub i Kefás i Ivan, kí ſzo ſze za ſztebre ſtímali: dejſzno ſzo dáli meni i Barnabáſi na tiváristvo; naj mí med pogane, oni pa med obrizávanye *ido.* *Oz.* 3, 12. 1. *Král* 7, 41.

10. Szamo naj ſze z'ziromákov ſzpomenémo: ſtero ſzam ſze i csiniti pafcso. *Dján.* 11, 30. *Rim.* 15, 25.

11. Gda bi pa prifao Peter vu Antiochijo: zoucsi voucsi ſzam nyemi prouti ſztano; ár je káranya vrejden bio.

12. Ár prvle, liki ſzo níki prisli od Jakuba, je zpogannmi jo: gda ſzo pa *oni* prisli, kraj ſze je potégno i odloucso, bojécsi ſze ti zobrizávanya.

13. I 'znyimvrét ſzkazlivali ſzo ſze i ti drűgi 'Zidovje tak; da je i Barnabás zapelan 'znyihovov ſzkazlivoſztyov.

14. Ali, gda bi vido, kaj rávno ne hodijo k-Evangyeliomſzkoj iſztini, erkao ſzam Petri pred vſzejmi: csi tí 'Zidov bodoucsi, poganſzki 'zivés i nej 'Zidovſzki; ka pogane primárjas; naj 'Zidovſzki 'zivéjo? *Dján.* 10, 28. 1. *Tim.* 5, 20.

II. 15. Mí ſzmo po natúri 'Zidovje: i nej ſzmo zpoganov grejsniczke. *Ef.* 2, 3. *Mát.* 26, 45.

16. Znajoucsi, kaj ſze ne ſzpravicza cslovik zdejl právde: nego po vôri *ſtera je vu* Jezus Kriſztuſi: i mí ſzmo vu Jezus Kriſztuſi vôrvali, naj ſze zpraviczamo zvôre *vu* Kriſztuſi i nej

zdejl právde; *ár sze zdejl právde ni edno tejlo ne szpravicza. Rim.* 3, 28. *Ef.* 2, 8.

17. Csi sze pa i mí szamí, kí íscsemo, naj sze szpraviczamo † vu Kriſztuſi, grejsniczke nájdemo; jeli je tak †† *Kriſztus* grejha szluga? Aja. † *Rim.* 3, 24. †† *Rim.* 6, 1.

III. 18. Ár, csi bom tá, ſtera szam razmetao, pá gori czimprao, szam szebé preſztoplávcza vcsinim. ℣. 12. 14.

19. Ár szam jasz po právdi právdi mr'u; naj Bougi 'zivém. *Rim.* 7, 4. 6.

20. Sz-Kriſztuſom † szam raſzpéti: 'zivém pa nej vecs jasz; nego 'zivé †† vmeni Kriſztus; kí pa zdaj 'zivém vu tejli, vu vôri 'zivém Szini Bo'zemi, kí me je lûbo, i szam szebé je dáo za méne, † *Rim.* 6, 6. †† 2. *Kor.* 13, 5.

21. Ne zametávam miloſcso Bo'zo. Ár csi je po právdi pravicza: tak je Kriſztus zobſztom mr'u. *Rim.* 4, 14. *'Zid.* 7, 11, 19.

TRÉTYI (III.) TÁO.

1. Galatáncze kára, ka szo od vôre odſztoupili, po koj je pravicsnoſzt, 1-18. *II. Ká'ze, ka je práv. da dônok nej zobſztom, niti je nej prouti obecsanyi,* 19-29.

I. 1. O neſzpametni Galatánczi! ſto vasz je obajao: naj iſztini ne vôrjete: kim je pred ocsmí Jezus Kriſztus *tak* doli szpiſzani: liki da bi med vami bio raſzpéti? *Lûk.* 24, 25. *Gal.* 6, 7.

2. Szamo tou sze scsém navcsiti od vász: jeli szte zdejl právde vzéli Dûhá *szvétoga*; ali pa zpoſzlûſanya vôre? *Rim.* 8, 2. 3. *Ján.* 2, 38.

3. Tak szte neſzpametni: kí szte zácsali vdûhi; *da* zdaj vtejli bodte dokoncsávali? 2. *Kor.* 3, 6.

4. Telikájſa ſzte trpeli zobſztom; csi li zobſztom? 2. *Pet.* 2, 21. 22.

5. Kí vám tak dá Dühá i dela mocsí vu vami, jeli zdejl právde, ali ſzpoſzlűſanya vőre *csini tou? Rim.* 10, 8.

6. Liki je Abrahám vőrvao Bougi: i notri nyemi je zracsúnano za praviczo. *Sztv.* 15, 6. *Rim.* 4, 3. *Jck.* 2, 23.

7. Znájte tak; kaj, kí ſzo zvőre, tiſzti ſzo ſzinovje Ábrahámovi. *Rim.* 4, 11. 12.

8. *Geto je* pa naprej vidilo píſzmo; kaj Boug zvőre ſzpravicsáva pogane: naprej je nazvejtilo Àbrahámi: vtebi ſze, *praj*, blagoſzlovijo vſzi národje. *Sztv.* 12, 3. *Djan.* 3, 25.

9. Záto, kí ſzo zvőre, *tiſzti* ſze blagoſzlávlajo ſztim vernim Àbrahámom.

10. Ár, † kíkoli ſzo zdejl právde, pod preklésztvom ſzo. Ár je píſzano: prekléti vſzáki; kí ne oſztáne vu vſzej; ſtera ſzo †† píſzana vu knigaj právde, naj je vcsiní. † *Rim.* 4, 4. 2. *Kor.* 3, 7. †† *Právd.* 27, 26.

11. Kaj ſze pa vu † právdi niſcse ne ſzpravicza pred Bogom; ocsiveſzno je: ár te †† pravicsen bode zvőre 'zívo. † *Rim.* 3, 20. †† *Rim.* 1, 17.

12. Právda je pa nej zvőre: nego ſteri cslovik bode ona csinio, 'zívo bode po nyih. *Lev.* 18, 5.

13. *Kriſztus je pa náſz odkűpo zprekléſztva právde; gda je za náſz vcsinyen † prekléſztvo. Ár je †† piſzano: prekléti vſzáki, ki viſzi na drejvi.* † *Rim.* 8, 3. †† *Právd.* 21, 23.

14. Naj med pogane Ábrahámov blagoſzlov príde po Kriſztus Jezuſi; da obecsanye Dühá vzememo po vőri. *Sztv.* 12, 3.

* *Epiſt. na XIII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

15. Bratje, po cslovecsem právim: vejm cslovecsi potrdjeni teſtamentom niſcse ne razmecse; ali knyemi *kaj* pridá. *'Zid.* 9, 17.

16. Ábrahámi ſzo pa dána obecsanya i ſzemeni nyegovomi. Ne právi: i ſzeményi, liki od vnougi; nego, liki od ednoga: i ſzemeni tvojemi, ki je Kriſztus. *Sztv.* 22, 18. *Djan.* 7, 6.

17. Tou pa právim: *kaj* teſtamentom naprej potrdjeni od Bogá vu Kriſztuſi, po ſtiriſztou i tréſzetom leti vcsinyena právda ne zaprávi na doli zbríſzanye obecsanyá. *Vőid.* 12, 40. 41.

18. Ár, csi je zprávde őrocsína, nej je vecs zobecsanya. Ábrahámi je pa Boug po obecsanyi darúvao. *Rim.* 4, 13. 14.

II. 19. Ka tak právda? za volo † preſztoplenyá je poſztávlena: dokecs bi ne prislo †† to ſzemen, komi je obacsanye vcsinyeno, zrendelúvana po ††† angyelaj vu rouki ſzredbeníka. † *Rim.* 5, 20. 7, 7-9. †† *V.* 24. ††† *Vőid.* 19, 3. *'Zid.* 2, 2.

20. Szredbeník je pa ✝ nej ednoga: Boug je pa ✝✝ eden. ✝ *Ef.* 2, 14. 1. *Tim.* 2, 5. †† *Právd.* 6, 4.

21. Jeli je tak právda prouti obecsanyi Bo'zcmi? Aja. *Ár da bi dána bíla právda, ſtera bi zmo'zna bíla o'ziveti: kapa, liki bi zprávde bíla pravicza. Rim.* 8, 2. 3.

22. *Ali zaprlo je píſzmo vſza pod grejh: naj ſze obecsanye z-Jezus Kriſztuſove vőre dá tim vőrvajoucsim*]. *Rim.* 3, 9. 11, 32.

* *Epiſt. na Novo leto.*

23. Prvle pa, liki je prisla vőra, pod právdov ſzmő ſze varvali zaprti na vőro: ſtera je potom mogla oznanyena biti, *Rim.* 7, 6. 16, 25, 26.

24 Záto nám je právda voditeo bíla k-Kriſztuſi: naj ſze zvőre ſzpraviczamo. *Math.* 5, 17. *Rim.* 10, 4.

25. Da je pa 'ze vőra prisla: nej ſzmo vecs pod voditelom.

26. Ár ſzté vſzi ſzinovje Bo'zi po vőri vu Kriſztuſi Jezuſi. *Rim.* 8, 16. *Ivan.* 1, 12.

27. Ár, *kikoli ſzte vu Kriſztuſa okrſztseni: Kriſztuſa ſzte oblekli. Rim.* 6, 3. *Es.* 61, 10.

28. Nej je ni 'Zidov, niti Grk, nej je ni ſzluga, niti ſzlobodnyák, nej je ni mou'z, niti 'zena. Ár ſzte ví vſzi eden vu Kriſztuſi Jezuſi. *Kol.* 3, 11. 1 *Kor.* 12, 13.

29. Csi ſzte pa ví Kriſztuſovi: tak ſzte Ábrahámovo ſzemen i pouleg obecsanya őrocsniczke]. *Rim.* 2, 28. 8, 12. 9, 7.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Rázlocsek pod právdov i Evangyeliomom bodoucsi, 1 7. *II. Obcsinſzko káranye i na Evangeliomſzko csiſztoucso nazáj zványe*, 8-20. *III. Vőre praviczo zlejpov prilikov ká'ze*, 21-31.

* *Epiſt. na I. po Koledaj Nedelo.*

I. 1. Právim pa: dokecs je őrocsnik *eſcse* dejte; vnikom je nej odlocseni od ſzlugo; csi je gli vſzej goſzpoud. *'Zid.* 12, 9. 10.

2. Nego pod túturmi i ſzkrbleníki je notri do poſztávlenoga od ocsé dnéva. *Gal.* 3, 24.

3. Tak i mí, gda ſzmo decza bilí, pod píſzkmi ſzvejta ſzmo bilí na ſzlű'zbo podvr'zeni. *Kol.* 2, 20.

4. Gda je pa prisla punoſzt vrejmena: vő je poſzlao Boug Sziná ſzvojega porodjenoga z'zené, vcsinyenoga pod právdo; *Sztv.* 49, 10; *Dan.* 9, 24.

5. Da bi one, ſteri ſzo pod právdov bilí, odkůpo; naj ſzinovcsino vzememo. *Gal.* 3, 13, 26.

6 Da ſzte pa ſzinovje: vő je poſzlao Boug Dűhá Sziná ſzvojega vu ſzrczá vaſa kricsécsega, Abba, *tou je*, Ocsa. *Rim.* 8, 15-17.

7. Záto vecs nej ſzi ſzluga: nego ſzin. Csi ſzi pa ſzin: *tak* i őrocsnik Bo'zi po Kriſztuſi].

II. 8. Ali teda iſztina, da ſzte nej znali Bogá, ſzű'zili ſzte tiſztim, kí ſzo po natúri nej bogovje. 1. *Kor.* 8, 4. 12, 2.

9. Zdaj pa ſzpoznavſi Bogá, ali bole ✝ ſzpoznani od Bogá, kakda ſze obrácsate pá na te †† nemocsne i ſziromaske píſzke; ſterim pá nazáj ſzlűziti ſcséte. ✝ *Kor.* 8, 3. 13, 12. ✝✝ *Kol.* 2, 20.

10. Dnéve zdr'závate, i mejſzecze i vrejmena i lejta. *Rim.* 14, 5. 6. *Kol.* 2, 16.

11. Bojim ſze za váſz; da bi kak zobſztom ne delao med vami. 2. *Ivan.* ℣. 8.

12. Boidte, liki jaſz: ár ſzam i jaſz, liki ví Bratje, proſzim váſz; nikſo kriviczo ſzte mi nej vcsinili. 1. *Kor.* 11, 1. 2. *Kor.* 2, 5.

13. Znáte pa: kaj ſzam vám vu nemocsnoſzti tejla nazviſcsávao Evangyeliom oprvics.

14. I ſzkűsávanye moje, ſtero je vu tejli mojem, nej ſzte za nikoj meli niti ſzte je nej odűrili: nego, liki angyela Bo'zega, ſzte me príjali, liki Kriſztus Jezuſa. *Mal.* 2, 7. *Máth.* 10. 40.

15. Záto kakſe je bilou *teda* blá'zenſztvo vaſe? Ár ſzvedocsim vám: kaj, da bi mogoucse bilou, ocsí vaſe bi vő ſzkopali i meni dáli. *Rim.* 4, 9.

16. Záto nepriáteo ſzam vám vcsinyen: ka ſzam vám iſztino povedao? *Am.* 5, 10.

17. Milujejo váſz: *ali* nej dobro; nego vő náſz ſcséjo *od váſz* zaprejti, naj nyé miłujete. *Rim.* 10, 2. *Kor.* 11, 2.

18. Dobro ſze je pa miluvati vu dobrom vſzigdár: i nej ſzamo *teda*, *gda* ſzam pri vaſz.

19. Decsicza moja, ſtere pá zbolezno ſztyov rodim, dokecs ofznovlen bode Kriſztus vu vami. 1. *Kor.* 4, 15. *Kol.* 1, 27.

20. Steo bi pa zdaj pri vaſz biti i preminiti gláſz moj: ár dvojim vu vami.

* *Epiſt. na Lætare ali IV. poſztno Nedelo.*

III. 21. Povejte mi, kí ſcséte pod právdov biti: právdo ne csűjete? *Gal.* 3, 25.

22. Ár je píſzano: kaj je Ábrahám dvá ſziná meo ednoga zdéklé i ednoga zſzloboudkinye. *Sztv.* 16, 15. 21, 2.

23. Ali, kí je zdéklé bio, pouleg tejla ſze je naroudo: kí je pa ✝ zſzloboudkinye *bio*; po ✝✝ obecsanyi *ſze je poroudo.* ✝ *Ivan.* 8, 39. ✝✝ *Gal.* 4, 28.

24. Stera nikaj znamenűjo. Ár ſzta tejvi tiva dvá zákona: eden od Sinajſzke gore rodí na ſzlű'zbo, ſtera je Ágar. *'Zid.* 8, 10.

25. Ár Ágar gora Sinajſzka je vu Arábii: glíha ſze pa zvezdásnyim Jeru'zálemom, ſzlű'zi pa zdéczouv ſzvojov.

26. Te zgorányi Jeru'zálem je pa ſzloboudkinya: kí je náſz vſzej mati. *'Zid.* 12, 22. *Oz.* 21, 2.

27. Ár je píſzano: veſzéli ſze neplodna, ſtera ne rodís: juvcsi i krícsi, ſtera zboleznoſztyom ne plodis; ár je vecs diczé te opűſcsene; nego, ká mo'zá má. *Es.* 54, I. 49, 21.

28. Mí ſzmo pa, bratje, pouleg I'zaáka obecsanyá decza. *Rim.* 9, 8.

29. Ali, liki teda, kí ſze je pouleg tejla poroudo, preganyao je onoga, kí je pouleg dűhá *bio*, tak i zdaj. *Sztv.* 21, 9. 10.

30. Ali ka právi píſzmo? vrzi vő deklo i Szi-

ná nyénoga. Ár ne bode ôrokûvao szin deklé zszinom szloboudkinye. *Ivan.* 8, 35.

31. Záto, bratje, nej szmo deklé decza: nego szloboudkinye.] *Rim.* 6, 22. 2. *Kor.* 3, 17.

PÉTI (V.) TÁO.

Opominanye I. na sztálnoszt vu krsztsánszkoj szloboscsini 1-15. *II. Na hodbo vu Dûhi, lûbeznoszti i poszvecsenyej*, 16-26.

I. 1. Vu † szloboscsini tak, na stero nász je Krisztus oszloubodo, sztojte, i ne dájte sze †† pá vu járem szlû'zbe prészti. † *Ivan.* 8, 31. †† *Dján.* 15, 10.

2. Ovo, jasz Paveo, velim vám: kaj, csi sze obrej'zete, Krisztus vám nikaj ne bode valáo. *Dján.* 15, 1.

3. Szvedocsim pa pá vszákomi caloveki obrejzanomi: ka je du'zen czejlo právdo csiniti. *Jak.* 2, 10.

4. Szpráznili szte sze z-Krisztusa: kíkoli vu právdi pravicsni scséte biti; zmilosese szte szpadnoli.

5. Ár mí po Dûhi zvôre vûpanye pravicsnoszti csákamo. 2. *Tim.* 4, 8. *Tit.* 2, 13.

6. Ár *vu Krisztusi Jezusi niti obrizávanye kaj valá, niti neobrizávanye; nego vôra po lûbeznoszti delajoucsa. Mát.* 12, 50. *Gal.* 3, 28.

7. Bej'zali szte lipou: sto vász je zadr'zao; naj isztini ne vôrjete? 1. *Kor.* 9, 24.

8. Tou narátanye je nej ztoga; kí vász je pouzvao.

9. *Malo kvaszá czejlo tisztau szkvászi.* 1. *Kor.* 5, 6. 2. *Tim.* 2, 17.

10. Jasz sze † vûpam vám vu Goszpodni; kaj nikaj drûgo ne bodte miszlili. Kí pa vász zburkáva: noszo †† bode szoudbo, stokoli szi je. † 2. *Kor.* 2, 3. †† *Lûk.* 17, 1. 2.

11. Jaſz pa, bratje, csi obrizávanye eſcsé prejdgam, zakaj ſze eſcse pregányam? Tak je ſzpráznyena ſzpáka krí'za? 1. *Kor.* 1, 23.

12. Bár da bi ſze i odſzekli: kí váſz pobůdjávajo. *Ivan.* 7, 25.

13. Ár ſzte ví na ſzloboſcsino pozváni, bratje; li naj ſzloboſcsino na príliko tejla ne obrácsate; nego po lůbeznoſzti ſzlů'zite edendrůgomi. 1. *Kor.* 8, 9. 1. *Pet.* 2, 1.

14. Ár ſze vſza právda vu ednoj rejcsi ſzpunyáva, vetoj: *lůbi bli'znyega tvojega, kak ſzámoga ſzebé. Lev.* 19, 18. *Rim.* 13, 9.

15. Csi te pa edendrůgoga grizli i jeli: glédajte, naj ſze eden od drůgoga ne potroſite. 2. *Kor.* 12, 20.

* *Epiſt. na XIV. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 16. Velim pa: vu Důhi hodte i 'zelejnye tejla ne ſzkoncsávajte. *Rim.* 6, 12.

17. Ár tejlo 'zelej prouti důhi; důh pa prouti tejli: etiva ſze pa zedendrůgim protivíta; naj, ſtera ſcséte, tiſzta ne csiníte. *Mar.* 14, 38. *Rim.* 7, 15.

18. Csi ſze pa od Důhá vodite: nej ſzte pod právdov. *Rim.* 6, 14.

19. Ocsiveſzna ſzo pa tejla dela: kákſa ſzo eta; kurvejſtvo, práznoſzt, necsiſztoucsa, hotlivoſzt. *Kol.* 3, 5.

20. Bolvánſztvo, czomprnija, protivinſztvo, nyeſka, zadomeſcsávanya, csemérje, dra'zd'zenyá, razbojne, jeretinſztvo,

21. Nevoſcsenouſzti, ✝ lůdomorſztvo, pianoſzti, obloſzůnoſzti i ktejm priſzpodobna; ſtera vam naprej právim, liki ſzam *vam* i naprej povedao; kaj kí ✝✝ tákſa csinijo, králeſztva Bozega ne bodo ôrokůvali. ✝ 1. *Kor.* 3, 3. ✝✝ 1. *Kor.* 6, 9. 10.

22. Szád Dühá je pa lübezen, radoſzt, mér, znášanye, dobrotivoſzt, dobrouta, verńoſzt, krotkoſzt, zdr'závanye. *Ef.* 5, 5. 9. *Tit.* 2, 10.

23. Prouti tákſim je nej právda. 1. *Tim.* 1, 9.

24. Kí ſzo pa † Kriſztuſovi: tejło ſzo †† rášz. pili znáklonoſztmi i 'zelámi vrét.] † 1. *Kor.* 15, 23. †† *Rim.* 6, 6.

* *Epiſt. na XV. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

25. Csi 'zivémo vu Dühi: vu Dühi i hodmo. *Rim.* 8, 5.

26. Ne bojdmo márne díke 'zelávczi edendrügoga drá'zd'zczi, edendrügomi nevoſcsenécsi. *Fil.* 2, 3.

SÉSZTI (VI.) TÁO.

1. Opominanye, kak ſze moremo oponáſati knemocsnim, vucsitelom i ſzirománom, 1-10. *II. Dokoncsávanye liſztá*, 11-18.

I. 1. Bratje, csi ſze *kákſi* cslovik † prevzeme ſzkákſim prefztoplejnyem: ví, kí ſzte dühovni, zravnajte tákſega vu dühi †† krotkoſzti; i glédaj ſzám ſzebé, naj ſze i tí ne ſzkúſzis. † *Rim.* 14. 1. †† 2. *Tim.* 2, 24. 1. *Kor.* 2, 15.

2. Edendrügoga bremen noſzte; i tak dopunte právdo Kriſztuſovo. *Rim.* 14, 1. *Iv.* 13, 34.

3. Ár, csi ſze ſto za koj ſtíma biti, geto je nikaj, ſzám ſzebé znori. 1. *Kor.* 3, 18. 8, 2.

4. Vſzákſi pa naj ſzám ſzvoje delo ſzkúſzi: i teda bode ſzám vu ſzebi meo hválo, i nej vu drügom. 2. *Kor.* 13, 5.

5. Ár vſzákſi bode ſzvoje laſztivno bremen noſzo. 1. *Kor.* 3, 8. 2. *Kor.* 5, 10.

6. Kí ſze pa vcsi na rejcs *Bo'zo:* tomi, kí ga vcsí, naj podilí zevſzej dobrout *ſzvoji.* 1. *Kor.* 9, 7. 8.

7. Ne † bloudite: Boug ſze ne *dá* oſzmijávati. Ár, *kakoli* †† *ſzejja cslovik, tiſzto bode i 'zeo.* † *Kor.* 6, 9. †† *Pril.* 11, 1. *'Zolt.* 126. 5. 6.

8. Záto, *ki ſzejja na tejlo ſzvoje, ztejla bode 'zeo ſzkvarjenyé: ki pa ſzejja na Dûh, z-Dûhá bode 'zeo 'zitek vekivecsni. Pril.* 2, 2. 8.

9. To dobro pa csinécsi ne obtrûdmo. Ár vu ſzvojem vrejmeni bomo 'zeli *obilno: csi dobro csíniti* ne hejnyamo. 2. *Theſ.* 3, 13.

10. Záto, dokecs † csaſz mámo †† zevſzejmi dobro csinmo; naj ††† bole pa zdományimi vôre naſe.] † *Ivan.* 12, 35. †† *Pred.* 11, 1. *Mát.* 26, 11. ††† 1. *Tim.* 5, 8.

11. Vidte ſzkelikimi píſzkmi ſzam vám píſzaó zmojov rokouv.

12. Kíkoli ſze ſcséjo dopádnoti vu tejli: tiſzti váſz primárjajo na obrizávanye; li naj ſze za volo Kriſztuſovoga krí'za ne pregányajo. *Fil.* 3, 18.

13. Àr niti ti obrejzani ſzamí právdo ne zdr'závajo: nego ſcséjo; ka bi ſze ví obrezali; naj ſze vu vaſem tejli hválijo. *Djám.* 5, 20.

14. Od méne pa tou † kraj bojdi, ka bi ſze hválo: nego vu †† krí'zi Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa; po kom je meni ††† ſzvejt * raſzpéti, i jaſz ſzvejti. † *Jer.* 9, 24. †† *Lûk.* 14, 27. ††† *Ivan.* 2, 16. * *Gal.* 2, 20. 5, 24.

15. Àr † *vu Kriſztus Jezuſi niti obrizávanye kaj valá, niti neobrizávanye: nego* †† *nouvo ſztvorjenyé.* † *Gal.* 5, 6. †† 2. *Kor.* 5, 16. 17. *'Zolt.* 51, 12.

16. I, kíkoli pouleg té regule hodijo, mér nad nyimi i ſzmilenoſzt, i nad Izraelom Bo'zim. *'Zolt* 125. 5. *Fil.* 3, 3.

17. Na dale mi pa niſcse dela ne csíni: ár jaſz vorczane Goſzpodna Jezuſa vu mojem tejli noſzim. 2. *Kor.* 4, 10.

18. Miloscsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa zdâhom vaſim, bratje. Amen. *Fil.* 4, 23.

Galatánczom píſzani z-Ríma.

SZ. PAVLA APOSTOLA K-EFE'ZÁNCZOM PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I, Predgovor i poklon, 1-2. *II. Hválo dávanye za Bo'zi zvekivecsnoga odebránya zhajajoucsi dobrout*, 3-23.

I. 1. Paveo Apoſtol Jezus Kriſztuſov po vouli Bo'zoj tim ſzvétim, kí ſzo vu Efezuſi, i vernim vu Kriſztus Jezuſi. 1. *Tim.* 1, 1.

2. Miloſcsa vám i mér od Bogá Ocsé naſega, i Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa. *Rim.* 1, 7.

II. 3. Blagoſzlovleni Boug i Ocsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa, kí náſz je blagoſzlovo vu vſzem blagoſzlovi dühovnom vnebeſzki dugoványaj vu Kriſztuſi. 2. *Kor.* 1, 3. 1. *Petr.* 1, 3.

4. Liki je náſz † odébrao vu nyem †† pred fundamentomom ſzvejta; naj ††† bomo ſzvéti i nepokárani pred nyim vu lübeznoſzti. † *Ivan.* 15, 16. †† *Ivan.* 17, 24. ††† *Luk.* 1, 75.

5. Zrendelüvavſi náſz naprei na ſzinovcsino po Jezus Kriſztuſi vu ſzebi pouleg dopádnenyá voule ſzvoje. *Rim.* 8, 15. 19. 30.

6. Na hválo díke miloſcse ſzvoje, vſteroj náſz je vugodne vcsíno vu tom lübeznivom. *Mát.* 3, 17.

7. Vu kom mámo † odküplenyé po krvi nyegovoj, *ſzád pa* odpüſcsanye preſztoplenyá pou-

leg †† bogáſztva miloſcse nyegove. † *Kol.* 1, 14. †† *Rim.* 2, 4.

8 .Stera je obilno razísla na náſz vu vſzoj modrouſzti i csednouſzti. *Kol.* 1, 9.

9. Geto nam je na znánye dáo ſzkrovnoſzt voule ſzvoje pouleg dopadnenyá ſzvojega; ſtero je naprej vu ſzebi gori djáo. *Rim.* 16, 25.

10. Da bi ſze vu dokoncsávanyi † punoſzti vrejmena †† vſza pod edno glavou vkůp potégnola vu Kriſztuſi i tá, ſtera ſzo vu nebéſzaj, i tá, ſtera ſzo na zemli. *Gal.* 4, 4. †† *Sztv.* 49, 10. *Dan.* 9, 24.

11. Vu nyem, vkom ſzmo i ôrocsíno vzéli *mi* naprej zrendelůvani pouleg gori djánya toga; kí vſza csiní pouleg tanácsa voule ſzvoje. *Djáп.* 26, 18. *Rim.* 8, 17.

12. Naj bomo na hválo díke nyegove mí, kí ſzmo ſze prvle vůpali vu Kriſztuſi. *Gal.* 3, 23.

13. Vkom ſze i ví *vůpate*, da csůete rejcs te iſztine, *touje*, Evangyeliom zvelicsanya vaſega, vkom ſzte i *potom*, *kak* ſzte vôrvali, zapecsácseni zobecsanyá Důhom ſztim ſzvétim. *Rim.* 8, 16. 2. *Kor.* 1, 22. *Ef.* 4, 30.

14 Kí je zádava ôrocsíne naſe na odrejsenyé toga zadoblenoga na hválo díke nyegove. *Rim.* 8, 23. 2. *Kor.* 5, 22.

15. Záto i jaſz, ſzlíſavſi vôro vaſo, ſtera je vu Goſzpon Kriſztuſi i lůbeznoſzt kvſzejm ſzvéczom, *Kol.* 1, 4.

16. Ne hejnyam hválo dávati za váſz ſzpomínavſi ſze zváſz vu molítvaj moji, *Rim.* 1, 8. 9.

17. Naj vam Boug Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa, Ocsa te † díke, dá †† Důhá modrouſzti i oznanoſzti na nyegovo ſzpoznanye † *Rim.* 6, 4. †† *Es.* 11. 2.

18. I preſzvecsene ocsí pámeti vaſe; naj znáte, ſtera je vůpazen ti pozváni nyegovi, i ſtero

je bogáſztvo díke ôrocsíne nyegove vu ti ſzvéti. 2. *Kor.* 4, 4.

19. I ſtera je ta nezmerna velikoucsa moucsi nyegove knám vôrvajoucsim pouleg delanya moucsi zmo'znoſzti nyegove. 1. *Kor.* 2, 5. *Kol.* 2, 12.

20. Stero je delao vu Kriſztuſi, gda † ga je gori zbûdo zmrtvi, i poſzádo ga je na †† deſzniczo ſzvojo vu ti nebeſzki. † *Djân.* 2, 24. †† *'Zolt.* 110, 1.

21. Viſe vſzej poglavníkôv i obláſzt i moucsi i goſzpoſzva i vſzega iména, *ſtero* ſze imenûje nej ſzamo na etom ſzvejti; nego i príſeſztnom. *Fil.* 2, 9.

22. I † vſza je podvrgao pod nogé nyegove i nyega je dáo; *naj bode* †† gláva nad vſzejm te czérkvi; † *'Zolt.* 8, 7. 8. †† *Ef.* 5, 23.

23. Stero je nyegovo † tejlo, punoſzt toga, kí †† vſza vu vſzem ſzpunyáva. † *Ef.* 4, 12. 5, 30. †† *Kol.* 3, 11.

DRÛGI (II.) TÁO.

I. Po natúri ſzo vſzi grejsni, 1-3. *II. Po miloſcsi blá'zeni*, 4-22.

I. 1. I váſz je o'zívo: kí ſzte bilí mrtvi vu preſztoplenyáj i vgrejhaj: *Kol.* 2, 13.

2. Vu ſteri ſzte † nigda hodili pouleg †† ſegé etoga ſzvejta; pouleg ††† poglavníka, kí obláſzt má zráka, *tou je*, *pouleg* dûha, kí zdaj †††† dela vu ſziníb te nevernoſzti. † *Tit.* 3, 3. †† 1. *Kor.* 6, 11. ††† *Ivan.* 14, 30. †††† *Ef.* 5, 6.

3. Med † ſterimi ſzmo ſze i mí vſzi obracsali nigda vu 'zeláj tejla naſega †† csinécsi voule tejla i míſzeo: i bilí ſzmo decza ††† ſzrditoſzti po natúri, liki i ti drûgi. † 1 *Kol.* 3, 7. †† *Szt.* 6, 5. ††† 1. *Theſ.* 5, 9. *Rim.* 2, 5-8.

II. 4. Boug pa bogat bodoucsi vu ſzmilenoſzti po velikoj lůbeznoſzti ſzvojoj, ſterov je náſz lůbo. *Rim.* 5, 8. 10, 12.

5. I bodoucse náſz mrtve vpreſztopájaj ſz-Kriſztuſom náſz je o'zívo; (po miloſcsi ſzte *tak* zvelicsani:) *Rim* 5, 6. *Kol.* 3, 1. 3.

6. I gori náſz je zbůdo *'znyim vrét*, i 'znyim vrét *náſz je* poſztavo vu ta nebeſzka po Kriſztus Jezuſi. 2. *Kor.* 4, 14.

7. Da bi pokázao vu príſeſztnom vrejmeni to prevecs obilno bogáſztvo miloſcse ſzvoje po dobrotivnoſzti *ſzvojoj* nad nami v Kriſztus Jezuſi. *Ef.* 1, 7.

8. *Ar ſzte* ✝ *zmiloſcse zvelicsani po vőri: i tou je* ✝✝ *nej zváſz;* ✝✝✝ *Bo'zi dár je.* ✝ *Rim.* 3, 24. ✝✝ *Mát.* 16, 17. ✝✝✝ *Ivan.* 6, 29.

9. Nej ✝ zdejl; naj ſze ſto ne ✝✝ hváli. ✝ *Rim.* 3, 20. 27. ✝✝ 1. *Kor.* 1, 29. *Lůk.* 18, 11, 12.

10. Ár ſzmo nyegova ✝ náprava ✝✝ ſztvorjeni vu Kriſztus Jezuſi na ✝✝✝ dobra dela: ſtera je ✝✝✝✝ pripravo Boug; naj vu * nyíh hodimo. ✝ *'Zolt.* 100, 3. ✝✝ 2. *Kor.* 5, 17. ✝✝✝ *Tit.* 2, 14. ✝✝✝✝ *Fil.* 2, 13. ✝ *Ef.* 5, 2.

11. Záto ſzpoumente ſze; kaj ſzte ví nigda poganye bilí vu tejli, *i* pravili ſzte ſze neobrizávanye od zrokouv vcsinyenoga obrizávanya, ſtero ſze velí vu tejli. 1. *Kor.* 12, 2.

12. Kaj ſzte bilí vtiſztom vrejmeni brezi Kriſztuſa, tůhi od ✝ pőrgarſztva Izraelſzkoga i ✝✝ zvůna Zákonov obecsanya, vůpanya ✝✝✝ nemajoucsi brezi Bogá ſzte bilí na ſzvejti. ✝ *Neh.* 2, 20. ✝✝ *Rim.* 9, 4. ✝✝✝ 1. *Theſ.* 4, 13.

13. Zdaj ſzte pa vu Kriſztus Jezuſi, ví, ki ſzte nigda bilí dalecs, blůzi vcsinyeni po krvi Kriſztuſovoj. 1. *Ivan.* 2, 2.

14. Ár je on ✝ mér nas: ki je obouje ✝✝ edno vcsíno; i te ✝✝✝ ſzrejdnye ſztejne plout je

doli vtrgno. † *Ivan.* 16, 33. †† *Ivan.* 10, 16. ††† *Djáп.* 15, 10.

15. Protivnoſzt vu tejli ſzvojem, *tou je* † právdo zapovejd, vu návukaj bodoucso, je odevzéo; da bi dvá ſztvouro vu ſzebi na †† ednoga nouvoga csloveka, *i tak bi* vcsíno mér. † *Kol.* 2, 14. †† 2. *Kor.* 5, 17.

16. I zméro bi † obá vu †† ednom tejli z-Bogom po krí'ži *geto bi* protivnoſzt po nyem vmouro. † *Kol.* 1, 20. †† *Ef.* 4, 4.

17. I pridoucsi nazviſcsávao je mér vám, kí ſzte dalecs, i, kí ſzte blűzi. *Lűk.* 2, 14.

18. Àr po nyem mámo prihodbo obouji vednom Dűhi k-Ocsi. *Rim.* 5, 2. *Ivan.* 10, 9. 14, 6.

19. 'Ze ſzte pa nej vecs tűhénczi i 'zalárje: nego † pőrgarje zſzvétimi vrét i †† dományi Bo'zi. † *Fil.* 3, 20. †† *Gal.* 6, 10.

20. Gori poczimprani na fundamentum † Apoſtolov i Prorokov: ſteroga †† vogléni kamen je Jezus Kriſztus. † 1. *Kor.* 3, 11. †† *Es.* 28, 16.

21. Vu kom veſz czimper † vkűp zlo'zéni raſzté na †† czérkev ſzvéto vu Goſzpodni. † *Ef.* 4, 16. †† 1. *Kor.* 3, 16.

22. Vu kom ſzte i ví navkűp gori poczimprani na prebiváliſcse Bo'ze vu ſzvétom Dűhi. 1. *Petr.* 2, 5.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Szvojo ſzlű'zbo preporácsa tim pozvdnim poganom, 1-13. *II. Za nyé Bogá moli,* 14-21.

I. 1. Záto jaſz Paveo zvézani Kriſztus Jezuſov *rob* za váſz poganov volo. *Djáп.* 21, 33.

2. Da ſzte csűli ſafarſztvo miloſcse Bo'ze dáno meni kvám; *Djáп.* 9, 15. 13, 2.

3. Kaj je † po oznanenyej meni na znányc dáo ſzkrovnoſzt: liki ſzam †† pred tejm žmalim piſzao. 1. *Dj.* 22, 17. †† *Ef.* 1, 9. 10.

4. Zſteroga morete, geto ga ſteli bodete, razmeti znanoſzt mojo vu ſzkrovnoſzti Kriſztuſovoj. *Kol.* 4, 3.

5. Stera je vu drůgi pokolejnyaj † nej dána na znányе ſzinom cslovecsim; liki je †† zdaj oznanyena nyegovim ſzvétim Apoſtolom i Prorokom po Sz. Důhi. † *Kol.* 1, 26. †† *Ján.* 10, 28.

6. Kaj ſzo poganye znami vrét ôrocsniczke i znami edno tejlo i znami vrét tálniczke obecsanya nyegovoga vu Kriſztuſi po Evangyeliomi. *Gal.* 3, 28.

7. Steroga ſzam *jaſz* vcsinyen ſzluga pouleg dára miloſcse Bo'ze meni dáne, pouleg dela moucsi nyegove.

8. Meni † naj ménſemi vſzej ſzvéczov je dána †† miloſcsa eta: naj med poganmi nazviſcsávam nezgrůntano ††† bogáſztvo Kriſztuſovo. † 1, *Kor.* 15, 9. 10. †† *Ján.* 9, 15. ††† *Ef.* 2. 7.

9. I † prefzvejtim vſze, ſtero je obcsinſztvo ete ſzkrovnoſzti, ſtera je †† ſzkrita bíla od vekivekouma vu Bougi; kí je vſza ſztvouro po Jezus Kriſztuſi. † *Ján.* 26, 18. *Rim.* 16, 25.

10. Naj znána bode zdaj poglavárſztvi i oblaſzti vu nebeſzki *prebiváliſcsaj* po gmajni vnouge féle modrouſzt Bo'za. 1. *Petr.* 2, 12.

11. Pouleg ſzkoncsanya vekivecsnoga; ſtero je vcsíno vu Kriſztus Jezuſi Goſzpodni naſem.

12. Vu kom mámo † ſzrcsnoſzt i †† prihodbo vu vůpaznoſzti po vôri nyegovoj. † *Zid.* 4, 16. †† *Iv.* 10, 9.

* *Epiſt. na XVI. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

13. Záto † proſzim *váſz*, ne obtrůdte vu moji nevoláj, ſtere za †† váſz *trpim*; ár ſzo *one* díka vaſa. † *Fil.* 1, 14 †† *Kol.* 1, 24.

II. 14. Za etoga volo nakleknem koulina moja pred Ocsom Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa.

15. Zsteroga sze vsza dr'zina vu nebésaj i na zemli imenúje. *Ef.* 1, 10.

16. Naj vam dá pouleg bogástva díke szvoje: † da sze mocsno potrdite po Dúhi nyegovom †† vu tom notrejsnyem csloveki. † 2. *Kor.* 4, 16. †† 1. *Petr.* 3, 4. *Ef.* 4, 24.

17. *Da* prebíva Kristus po vôri vu szrczáj vasi. *Ivan.* 14, 23.

18. *I* da vu lúbeznoszti † okorenyeni i fundálivani, morete zapopádnoti zevszejmi szvéczi: szlera je †† ta sérjava i dú'zava i globocsína i viszína. † *Kol.* 2, 7. †† *Oz.* 11, 1. 2.

19. I szpoznati, ka Kristusa lúbiti je vecs, liki vsza znati: naj sze napunite zevszov punoszlyov Bo'zov. *Kol.* 2, 9. *Ivan.* 1, 16.

20. Kí je pa mocsen vise vszega vcsiniti obilno bole, liki proszimo, ali míszlimo pouleg moucsi delajoucse vnami: *Rim.* 16, 25.

21. Tiszlomi bojdi dika vu czérkvi po Kriszlus Jezusi med vszejmi národmi na veki veke. Amen.]

STRTI (IV.) TÁO.

I. Opomina na szvéti 'zitek, 1-16. *II. Odvrácsa od grejsnoga 'zivlejnya*, 17-32.

* *Epist. na XVII. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

I. 1. Proszim vasz záto jasz zvézani vu Goszpodni: hodite *tak; kak* sze doszlája pozványa, szkim szte pozváni. 1. *Thes.* 4, 1-7.

2. Zevszov poniznoszlyov i krotkoszlyov, szlrplivoszlyov znásajoucsi edendrúgoga vu lúbeznoszti. *Kol.* 3, 12.

3. Pascsivsi sze zdr'zati jedinsztvo dúhá vu vezali méra. *Rim.* 15, 5. *Kol.* 2, 2.

4. Edno † tejlo i eden †† dúh *bojdte:* liki szte i pozváni na edno vúpanye pozványa vasega. † *Rim.* 12, 5. †† 1. *Kor.* 12, 4.

5. Ár je † eden Goſzpoud, †† edna vôra, ††† eden krſzt. † 1. *Kor.* 8, 6. †† *'Zid.* 11, 1. ††† *Ivan.* 3, 5. *Mát.* 28, 19.

6. Eden † Boug i †† Ocsa vſzej: kí je nad vſzejmi i po vſzejmi i vu vſzejmi vami.] † 1. *Kor.* 8, 4. †† *Es.* 63, 16.

7. Ednomi vſzákſemi med nami je pa dána miloſcsa pouleg mere dára Kriſztuſovoga. *Rim.* 12, 3. 6.

8. Záto právi: gori idoucsi vu viſzíno vlovleno je pelao vlovlenyé, i dáo je dári lidém. *'Zolt.* 68, 19.

9. Tou pa, kaj je † gori ſou, ka je: nego kaj je i †† doli ſou prvle na ††† naj níziſi táo zemlé? † *Iv.* 3, 13. †† *Ivan.* 1, 14. ††† *Mat.* 12, 40. 1. *Petr.* 3, 19.

10. Té, kí je doli ſou, je tiſzti: kí je gori ſou viſe vſzej nebéſz; da bi napuno vſza. *Ivan.* 6, 62.

11. I on je dáo, níke Apoſtole, níke pa proroke, níke pa Evangyeliſte, níke pa paſztére i vucsitele. 1. *Kor.* 12, 28.

12. Na vkûp ſzprávlanye ſzvéczov, na delo ſzlû'zbe, na czimpranye tejla Kriſztuſovoga. *Rim.* 12, 5. 1. *Petr.* 2, 5.

13. Dokecs ſze ne ſzrécsamo vſzi vu jedinſztvi vôre i znanoſzti Sziná Bo'zega gda bomo popolni mo'zjé vu meri pune vrſzti Kriſztuſove. *Luk.* 3, 23. *Fil.* 2, 7 9.

14. Naj vecs ne bomo czeczátja † decsicza; kí bi ſze †† premetávali i okouli gonili od vſzákoga vôtra kakſté návuka vu jálnoſzti i vu csalárnoſzti lûſztva, *ki za nami* sûtajo. † 1. *Kor.* 14, 20. †† *Mát.* 11, 7. *'Zid.* 13, 9.

15. Iſztino delajoucsi pa vu lûbeznoſzti, † ráſzmo vnyem vſzegavejcs, kí *nám* je gláva, *tou je*, †† Kriſztus. † 2. *Petr.* 3, 18. †† *Kol.* 1, 18.

16. Zſteroga vſze tejlo zrédom vkûp zlo'zeno i ſzklenyeno po vſzej csonkláj podávanya pouleg premoucsi vu meri ednoga vſzákſega tála raſenyé tejla csiní na czimpranye ſzvoje vu lûbeznoſzti. *Rim.* 12, 5.

II 17. Tou záto velim i ſzvedocsim vu Goſzpodni: naj vecs ne hodite, liki i ti drûgi poganye hodijo, vu márnoſzti pámeti ſzvoje, *Rim.* 1, 21.

18. Kí ſzo vpámeti potemnéli i odtûhnoli ſzo od 'zítka Bo'zega za volo neznanya, ſtero je vu nyíh *i* za volo trditoſzti ſzrczá ſzvojega. *Ef.* 2, 12. 1. *Theſ.* 4, 5.

19. Kí, geto ſze ſzo 'zaloſztiti henyali, ſzamí ſzebé ſzo tá dáli hotlivoſzti, na delanye vſze necsiſztoucse vu parovnoſzti *Rim.* 1, 24. 26.

20. Ví ſzte ſze pa nej tak vcsíli Kriſztuſa.

21. Csi ſzte ga nacsi csûli i vu nyem ſzte navcseni; liki je iſztina vu Jezuſi.

* *Epiſt. na XIX. po Sz. Troiſztvi Nedelo.*

22. *Ka ſze vám priſztája doli djáti pouleg † prvoga 'zivlejnya toga †† ſztároga csloveka ††† jzkvarjenoga pouleg * 'zél zapelávanya.* † 1. *Petr.* 4, 3. †† *'Zolt.* 51, 7. ††† 2. *Petr.* 1, 4. 2. 13-19. * *Jak.* 1, 14.

23 *Ponoviti ſze pa vdûhi pámeti vaſe. Rim.* 6, 4. 12, 2. *Ef.* 1, 17. 18.

24. *I oblejcsi † nouvoga csloveka †† pouleg Bogá ſztvorjenoga vu praviczi i ſzveſztvi te iſztine.* † *Kol.* 3, 10. †† *Sztv.* 1, 27.

25. Záto † doli dejte lá'z *i* gúcste †† iſztino vſzákſi zblí'znyim ſzvojim: ár ſzmo edendrûgoga ††† kotrige. † *Kol.* 3, 9. †† *Zak.* 8, 16. ††† *Rim.* 12, 5.

26 Szrdte ſze, ali ne grejſte: ſzuncze naj ne zájde nad vaſov ſzrditoſztyov. *'Zolt.* 4, 5. *Jac.* 1, 19.

27. Ne dájte meſzta vrági. *Jak.* 4. 7.

28. Kí je kradno: vecs naj ne krádne; nego bole naj dela dobro csinécsi zrokami, da má *kaj* podiliti tomi potrejbnomi.] 1. *Theſ.* 4, 11.

29. Nikſa † gníla rejcs zvűſzt vaſi naj vô nejde: nego csi je kákſa †† dobra na pobougſanye potrejbcsine, naj dá milofcso poſzlűsávczom. † *Ef.* 5, 4. *Mát.* 12, 36. †† *Kol.* 3, 16.

30. I ne † dreſzélte Bo'zega ſzvétoga Dűhá; vkom ſzte †† zapecsácseni na ††† dén odkűplenyá. † *Es.* 7. 13. 63, 10. †† *Rim.* 8, 16. ††† *Lűk.* 21, 28.

31. Vſzáka britkoſzt i csemér i ſzrd i krics i preklinyanye kraj bojdi od váſz zevſzov hűdonbov. *Kol.* 3, 8-19.

32. Bojdte pa kedendrűgomi priaznivi, miloſztivni zobſztom ſzi odpűſcsávajoucsi: liki je i Boug vu Kriſztuſi vám odpűſzto. *Fil.* 2, 1. *Mát.* 6, 14.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Nadigáva od grejsnoga na ſzvéti 'zítek, 1-21. *II. Cséſzt dáva hí'znikom*, 22-31.

* *Epiſt. na Oculi ali III. poſztno Nedelo.*

1. 1. Bojdte záto naſzledniczke Bo'zi; liki lűbezniva decza. *Mát.* 5, 45 48.

2. I † hodte vu lűbeznoſzti, liki je Kriſztus lűbo náſz i tá je dáo ſzám ſzebé za náſz †† dár i áldov Bougi na dobro díſanye. † *Iv.* 13, 34. 1. *Ivan.* 4, 11. †† *'Zid.* 8, 3. 9, 14.

3. Prázznoſzt pa i vſzáka necsiſztoucsa, ali ſzkopouſzt ſze naj ni ne imenűje med vami; liki ſze doſztája ſzvéczov. *Kol.* 3, 5.

4. I rú'znoſzt i blázni gucs, ali ſála, ſtera ſze ne doſztájajo; nego bole hválo zdávanye. 1. *Theſ.* 5, 18.

5. Ár tou vám na znánye bojdi: kaj vſzáki práznik, ali necsíſzti, ali ſzkoupi, kí je bolváncsar, nema ŏrocsíne vkráleſztvi Kriſztuſovom i Bo'zem. 1. Kor. 6, 10. *Gal.* 5, 21.

6. Niſcse váſz naj ne zapela † ſzpráznimi ricsmí. Ár za toga †† volo príde ſzrditoſzt Bo'za na ſziní nevernoſzti. † *Mát.* 24, 4. †† Kol. 3, 6.

7. Ne bojdte záto *vtom* tálniczke 'znyimi.

8. Ár ſzte bilí nigda † kmicza; zdaj ſzte pa †† ſzvetloſzt vu Goſzpodni: liki decza ††† ſzvetloſzti hodite. † 1. *Theſ.* 5, 4. 5. *Lůk.* 16, 18. ††† *Mát.* 5, 16.

9. (Ár je † ſzád Důhá vu vſzoj dobrouti i praviczi i iſztini).] *Gal.* 5, 22.

10. Vardejvajte, ka je vugodno Goſzpodni. *Rim.* 12, 2. 1. *Theſ.* 5, 21.

11. I ne mejte obcsinſztva zneſzadovenim delom te kmicze: nego je bole kárajte. 2. Kor. 6, 14. *Rim.* 13, 12.

12. Àr, ká ſze ſzkrívoma godíjo od nyíh, grdou je eſcse praviti. *Rim.* 1, 26.

13. Tá pa vſza, da ſze kárajo od ſzvetloſzti, ocsiveſzna grátajo. Ár je vſze, ka je ocsiveſzno vcsinyeno, ſzvetloſzt. *Ivan.* 3, 20. 21.

14. Záto právi: *zbůdi ſze, ki ſzpis i ſztani zmrtvi i preſzvejti ſze ti* Kriſztus. *Es.* 60, 1. *Vŏid.* 40, 38.

* *Epiſt. na XX. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

15. Glédajte záto: da ſzkrblivo hodite: nej, liki nemoudri, nego liki moudri. *Mát.* 10, 16.

16. Vŏ *ſzi* † kůpte *kzvelicsanyi* †† prílicsno vrejmen: ár ſzo ††† dnévi hůdi. † Kol. 4. 5. *Pred.* 3, 1-11. ††† *Am.* 5, 13.

17. Záto ne bojdte necsedni: nego rázimni *vonom;* ka je Goſzpodnova vola. *Rim.* 12, 2. 1. *Teſz.* 4, 3.

18. I ne † zapójte ſze zvínom, vkom je †† hotlivoſzt: nego ſze ††† napunte *ſzvétim* Důhom;

† *Lûk.* 21, 34. †† *Rim.* 13, 23. *Es.* 5, 11. 22. ††† *Lûk.* 1, 41. 67.

19. Gucsécsi med ſzebom z-'Zoltármi i zhválmi i zdûhovnimi peſzmami ſzpejvavſi i' czinkavſi vu ſzrczi vaſem Goſzpodni. *Kol.* 3, 16.

20. Hválo dávajoucsi vſzigdár za vſza vu iméni Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa, Bougi i Ocsi. 1. *Theſ.* 5, 18.

21. Podáni edendrûgomi vu ſztráhi Bo'zem]. I. *Pet.* 5, 5.

II. 22. 'Zene laſztivnim mo'zom podáne naj bodo, liki Goſzpodni. *Sztv.* 3, 16. *Kol.* 3, 18.

23. *Záto*: kaj je † mou'z gláva 'zené, liki je i Kriſztus ✝✝ gláva matere czérkvi; i on je ✝✝✝ zvelicsiteo tejla. ✝ 1. *Kor.* 11, 3. ✝✝ *Rim.* 12, 5. ✝✝✝ *Ján.* 5, 31.

24. Nego, liki je czérkev podána Kriſztuſi tak i 'zene laſztivnim mo'zom vu vſzem. *Kol.* 3, 18.

25. Mo'zjé, † lûbte 'zene ſzvoje: liki je i Kriſztus ✝✝ lûbo mater czérkev i ſzám ſzebé je tá dáo za nyou; † *Kol.* 3, 19. ✝✝ *Gal.* 2, 20.

26. Da bi jo ✝ poſzvéto ocsiſztivſi jo ✝✝ ſzkoupeljov vodé vu ✝✝✝ rejcsi. ✝ *Ivan.* 17, 17. ✝✝ *Tit.* 3, 5. ✝✝✝ *Ivan.* 15, 3.

27. Da bi jo poſztavo ſzám ſzebi odícseno tákſo czérkev, ka bi ne mejla ſpreglo, ali grbo, ali kaj tákſega: nego da bi bíla ſzvéta i nepokárana. 'Zolt. 45. 14.

28. Tak ſzo du'zni mo'zjé lûbiti ſzvoje 'zene; liki ſzvoja tejla. Kí lûbi ſzvojo 'zeno: ſzám ſzebé lûbi.

29. Ár je niſcse nej nigdár ſzám ſzvoje tejlo odûro; nego je hráni i varje: liki i Goſzpoud czérkev *ſzvojo*. *Sztv.* 2, 24.

30. Ár ſzmo kotrige tejla nyegovoga 'znyegovega meſzá i zkouſzt nyegovi. *Rim.* 12, 5.

31. Za toga volo oſztávi cslovik ocso ſzvojega i mater *ſzvojo* i pridrű'zi ſze k zeni ſzvojoj, i dvá bodeta edno tejlo *Mát.* 19, 5.

32. Eta ſzkrovnoſzt je velika Jaſz pa právim od Kriſztuſa i od matere czérkvi.

33. Záto i ví eden po ednom, vſzákſi ſzvojo 'zeno tak lűbte; liki ſzamí ſzebé: 'zena ſze pa naj bojí mo'zá. *Ef.* 5, 28.

SÉSZTI (VI.) TÁO.

I. Dicze, roditelov i dr'zine cséſzt, 1-9. *II. Dűſevnoga ro'zjá gori oblejkanye na dűſevno viteſtvo,* 10. 19. *III. Zaprtek liſztá,* 20-24.

I. 1. Otroczi, pokorni bojdte roditelom vaſim vu Goſzpodni: ár je tou pravicsno. *Kol.* 3, 20.

2. Poſtűj ocso tvojega i mater tvojo; (ſtera je prva zapovid vu obecsanyi. *Vőid.* 20, 13.

3. Naj ti dobro bode i bodes dúgoga vrejmena na zemli. *Pravd.* 5, 16.

4. I *vi* ocseve ne drá'zd'zite otroke vaſe; nego je hránte vu ſztráhi i opomínanyi Goſzpodnovom. *Kol.* 3, 21. *'Zolt.* 78, 4.

5. Szlugi, pokorni bojdte vaſim telovnim goſzpodárom ſztrahotov i ſztrepetlivoſztyov vu proſztoucsi ſzrczá vaſega, liki Kriſztuſi. *Kol.* 3, 22. *Tit* 2, 9.

6. Naj nej li ſzamo nazoucsi ſzlű'zite; liki *da bi ſze* lidém *ſteli* dopádnoti: nego, liki ſzlugi Kriſztuſovi, csinte volo Bo'zo zdűſe.

7. Zdobrov míſzlov ſzlű'zécsi Goſzpodni; i nej lidém. *Kol.* 3, 23.

8. Znajoucsi, kaj vſzákſi, kakoli dobroga vcsiní, tiſztoga plácso vzeme od Goſzpodna, ali je ſzluga, ali ſzlobodnyák. *Rim.* 2, 6. *I. Kor.* 3, 8.

9. I *vi* ✝ goſzpodárje ta iſzta csinte 'znyimi tá nihávſi prtyé znajoucsi, kaj i ví ſzamí máte Goſzpouda vu nebéſzaj i †† prijémanye oſzoub je nej pri nyem. ✝ *Kól.* 4, 1. ✝✝ *Dján.* 10, 34.

* *Epiſt. na XXI. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 10. Na dale, bratje moji, mocsni bojdte v-Goſzpodni i vu moucsi zmo'znoſzti nyegove. 1. *Kor.* 16, 13.

11. Oblejczte *na ſzé* vſze ro'zjé Bo'ze; da bodte mogli ſztáti prouti jálnomi vraj'zemi sůtanyi. *Rim.* 13, 12. 14.

12. Ár mí nemamo boja prouti ✝ krvi i tejli: nego prouti ✝✝ poglavníkom, prouti oblášzti, prouti ſzvejta zmo'znoſzti; kí vu ✝✝✝ kmiczí etoga ſzvejta ládajo, prouti důhovnim hůdoubam, za ti nebeſzki volo. ✝ *Mát.* 16, 17. ✝✝ *Ef.* , 2. ✝✝✝ *Rim.* 2, 19. 1. *Ivan.* 1, 6.

13. Záto gori vzemte vſze ro'zjé Bo'ze; da morete prouti ſztánoti vu tom hůdom dnévi i vſza opravivſi, obſztáti. 2. *Kor.* 10, 4. 5.

14. Sztojte záto opáſzani *na* ledevjáj vaſi ✝ ziſztinov i oblecseni ſzprſznyekom †† pravicze. ✝ *Lůk.* 12, 35. 1. *Pet.* 1, 13. †† *Fil.* 3, 9.

15. I obůti *na* nogáj ſzprípravov Evangyelioma toga méra. *Rim.* 10, 15.

16. Viſe vſzega *eſcse* vzemte gori zaſzlobo te ✝ vôre; ſzſterov morete vſze †† ognyene ſztrejle toga hůdoga vgaſziti ✝ 1. *Pet.* 5, 9. †† 2. *Kor.* 2, 7 9.

17. I lebko ✝ zvelicsanya vzemte i †† mecs důhá; kí je rejcs Bo'za]. ✝ 1, *Theſ.* 5, 8. †† 2. *Kor.* 6, 7.

18. Vu ✝ vſzákoj molítvi i prosnyi molécsi *ſztálni bojdte* vſzákom vrejmeni vu Důhi, i vtom iſztom vôruſztůvajoucsi vu vſzoj gyedrnoſzti i molítvi za vſze ſzvécze. ✝ *Lůk.* 18, 1. 1. *Theſ.* 5, 17.

19. I za méne; naj ſze mi dá rejcs vu odpéranyi vűſzt moji vu ſzrcsnoſzti na oznahűvanye ſzkrovnoſzti Evangyelioma. *Ján.* 4, 29. *Kol.* 4, 3.

III. 20. ;Nad ſterim poſzelſztvo noſzim vu lánczi; naj vnyem ſzrcsno gucsim, liki trbej gúcsati. *Ján.* 28. 20.

21. Naj pa znáte i ví moja dugoványa, ka delam: vſza vám na znánye dá Tichikus te lűbléni brat i veren ſzluga vu Goſzpodni. *Ján.* 20, 4.

22. Steroga ſzam poſzlao kvám za toga volo: naj vám oznáni tá, *ſtera ſze* okoli náſz godíjo, i obeſzelí ſzrczá vaſa. *Kol.* 4, 7.

23. Mér bratom i lűbezen zvőrov od Ocsé Bogá i Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa.

24. Miloſcsa zevſzejmi, kí lűbijo Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa vneſzkvarjenoſzti. Amen. 2. *Kor.* 13, 13.

K-Efe'zánczom píſzani z-Ríma po Tichikuſi.

SZVÉTOGA PAVLA APOSTOLA K - FILIPPÉNCZOM PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Po pokloni hválo dáva: ka ſzo tálniczke pouſztali Evangyelioma; vſupa ſze, ka vtom dokoncza oſztáno, 1-11. *II. Nazviſcsáva ſzvoje i Evangyelioma dugoványe*, 12-26. *III. Opomina na ſzvéti 'zitek*, 27-30.

I. 1. Paveo i Timotheus ſzlugi Jezus Kriſztuſovi vſzejm ſzvétim vu Kriſztus Jezuſi, bodoucsim vu Filippi, ſzpůſpekmi i z-Diákonusmi *vrét.* 1; *Kor.* I. 2.

2. Miloſcsa vám i mér od Bogá Ocsé naſega i Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa.

* *Epiſt. na XXII. po Sz. Trojſzti Nedelo.*

3. Hválo dájem Bougi mojemi: gda koli ſze záſz ſzpomínam. *Rim.* 1, 8. 13.

4. Vſzigdár vu vſzákoj molítvi mojoj za vſze váſz zradoſztyov molítev csinécsi.

5. Nad obcsinſztvov vaſov vu Evangyeliomi od prvoga dnéva notri do vezdásnyega,

6. Gvůſen bodoucsi vtom; kaj, kí ✝ je zácsao vu vami to ✝✝ dobro delo, i dokoncsa je notri do ✝✝✝ dnéva Jezus Kriſztuſa. 1. *'Zid.* 12, 2. ✝✝ 1. *Theſ.* 1, 3. ✝✝✝ 1. *Teſ.* 5, 23.

7. Liki je *i* pravicsno meni tou miſzliti od vſzej váſz; geto váſz vu ſzrczi mám, i vu ✝ vouzi mojoj in vu ✝✝ zagovárjanyi i potrdjá-

ványi Evangyelioma: liki kí ſzte vſzi tálniczke zmenom vrét miloſcse. ✝ *Ef.* 3, 1. ✝✝ V. 17.

8. Ár mi je ſzvedok Boug: kakda vász vſze 'zelejm vu lűbeznoſzti Jezus Kriſztoſovoj. *Rim.* 1, 9.

9. I záto ſze ✝ molim: naj lűbezen vaſa eſcse bole i bole obiljáva vu ſzpoznávanyi i vſzákom ✝✝ 'zmahi. ✝ 2. *Theſ.* 1, 3. ✝✝ *'Zid.* 5, 14. 6, 5.

10. Da ✝ ſzkűſzite: ſtera ſze razlocsávajo; naj bodete ✝✝ csíſzti i nepoteknyeni na dén Kriſztuſov. ✝ *Rim.* 2, 1. ✝✝ *Fil.* 2, 15. 2. *Kor.* 1, 12.

11. Napunyeni ſzſzádom pravicze po Jezus Kriſztuſi na díko i hválo Bo'zo]. *Ef.* 5, 9. *Kol.* 1, 10.

11. 12. Scsém pa, naj znáte, bratje; kaj ſzo mojega *robſztva* dugoványa bole na naprej idejnye Evangyelioma prisla. *Ef.* 6, 21.

13. Tak; da ſzo moja vézanya ocsiveſzna vu Kriſztuſi vcsinyena vu czejlom *Czaſzarſzkom* dvóri i vu vſzej drűgi mejſztaj. *Djám.* 28, 30. 31.

14. I vnougi bratov vu Goſzpodni zmoje vouze ſzo ſzrcsnejſi grátali, obilnej ſzmejjo brezi ſztrahá rejcs gúcsati. *Ef.* 3, 13

15. Níſteri iſztina i znenávidnoſzti i nyefke; níſteri pa i zdopádnenyá prejdgajo Kriſztuſa.

16. Kí iſztina znyefke Kriſztuſa nazviſcsávajo nej csíſzto: ſtímajo, ka *tak vékſo* nevolo prineſzéjo mojmi zvézanyi. 2. *Kor.* 4, 2.

17. Kí pa zlűbeznoſzti: znájo, kaj ſzam *jaſz* na zagovárjanye Evangyelioma poſztávleni.

18. Ka záto? Dönok zevſzim tálom, ali ſzkazlivoſzti, alí ziſztine ſze nazviſcsáva Kriſztus, i vtom ſze radűjem; ali *i* radűvao ſze bodem.

19. Ár znám; ka mi tou bode kzvelicsanyi po vaſoj molítvi i pomáganyi Dűhá Jezus Kriſztuſovoga. 2. *Kor.* 1, 11.

20. Pouleg ſzkrblivoga csákanya i vűpanya mojega; kaj ſze vnikom ue oſzramotim; nego

vſzrcsnom gúcsanyi, liki vſzigdár, *tak* i zdaj ſze zvisáva Kriſztus vu tejli mojem, ali po 'zítki, ali po ſzmrti. *Rim.* 5, 5.

21. *Ár je meni 'zitek Kriſztus i ſzmrt mi je dobicsek. Rim.* 15, 18. *Gal.* 2, 20.

22. Csi mi je pa 'ziveti vu tejli: *tak* mi je tou ſzád dela; i, ka *ſzi* odloucsim, neznam

23. Ár ſze ſztiſzkávam od oboujega: *'zelejnye mám krazvézanyi i ſz-Kriſztuſom biti; kotero mi* zvnougim vecs valá. I. *Král.* 19, 4. 2. *Kor.* 5. 8.

24. Oſztánoti pa vtejli *mi* je bole potrejbno za váſz volo.

25. I tou za gvůsno znám: kaj oſztánem i zevſzejmi vami oſztánem na vaſe gori jemánye i radoſzt vôre;

26. Naj hvála vaſa obiljáva vu Kriſtus Jezuſi nad menom po mojem páli kvám pridejnyi.

III. 27. Li, *kak je* vrejdno, pouleg Evangyelioma Kriſztuſovoga hodite: naj, ali prídem i vídim váſz, ali ouzdaſecs bodoucsi, csůjem eta od váſz; kaj ſztojíte vu ednom Důhi zednov důſov ſze navkúp borivſi za vôro Evangyelioma. 1. *Kor.* 7, 20.

28. I ne preſztraſte ſze vu nikom od ti prouti ſztojécsi; ſtero je nyim iſztina kázanye ſzkvarjenyá, vám pa zvelicsanya: i tou je od Bogá. *Fil.* 3, 19. *Rim.* 8, 17.

29. Ár je vám zobſztom dáno za Kriſztuſa nej ſzamo vu nyem vôrva:i, nego i za nyega trpeti. *Djáp.* 5, 41. *Rim.* 5, 3.

30. Té boj majoucsi, ſteroga ſzte vidili vmeni, i zdaj csůjete od méne. *Djáp.* 16, 22. *Kol.* 2, 1.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Opomina na jedinoſzt i poniznoſzt, 1-11. *II. Ráta na delo pobo'znoſzti i 'zvelicsanya*, 12-18. *III. Obejcse, ka nyim poſle Timotheuſa, ſzebé i Epafrodituſa*, 19-30.

I. 1. Csi je záto kákſe opomínanye vu Kriſztuſi, csi je kákſa obeſzélnoſzt lůbezni, csi je kákſe obcsinſztvo důhá, csi je kákſa miloſztivnoſzt i ſzmilenoſzt *med vami*. *Rim.* 12, 10.

2. Napunte mojo radoſzt; naj tou iſzto míſzlite, tou iſzto lůbeznoſzt máte; edne důſe i edne míſzli bojdite. *Rim.* 12, 16.

3. Nikaj po nyeſki, ali † márnoj díki *ne csinte*: nego †† ſzponiznoſztyov edendrůgoga od ſzébe za vékſe preſtímajoucsi. † Gal. 5, 26. †† 1. *Petr.* 5, 5.

4. Ne glédajte vſzákſi ſzvoja: nego i tá, ſztera ſzo ti drůgi, vſzákſi naj gléda. 1. *Kor.* 10, 24.

* *Epiſt. na Palmarum ali czvetno Nedelo.*

5. Tá náklonoſzt naj bode vu vami: ſztera je i vu Kriſztus Jezuſi. *Mát.* 11, 28-30.

6. Kí vu † obrázi Bo'zem bodoucsi nej je za ſtrgnenyé dr'zao; ka je †† ednáki bio z-Bogom. † *'Zid.* 1, 3. †† *Mát.* 28, 18.

7. Nego je ſzám ſzebé ſzprázno, obráz ſzlugov je *na ſzé* vzéo vu ſzpodobnoſzti cslovecsoj je bio. *Es.* 42, 1. *'Zid.* 4, 15.

8. I vnoſenyej je nájden, liki *prouſzti* cslovik: ponízo ſze je, vcsinyeni pokoren notri do ſzmrti, ſzmrti pa krí'za. *Es.* 53, 3-10.

9. Záto ga je i Boug gori zvíſzo i darůvao nyemi je imé: ſztero je viſe vſzega iména. *'Zolt.* 110, 1. *Es.* 53, 12. *'Zid.* 2, 9.

10. Naj ſze vu iméni Jezuſovom vſzáko koleno naklekne ti nebeſzkih i zemelſzkih i pod zemlouv bodoucsi *ſztvári*. *Es.* 45, 23. *Rim.* 14, 11.

11. I vſzáki jezik vadlůje: kaj je Goſzpon Jezus Kriſztus na díko Bogá Ocséj *Djan.* 2, 36. 1. *Kor.* 8, 6.

II. 12. Záto, lůbléni moji, kak ſzte vſzigdár pokorni bilí nej li ſzamo *teda*, gda ſzam pri vaſz nazoucsi bio; nego zdaj vnogo bole, da ſzam

dalecs od vász :sztrahotov i sztrepetanyem szvoje zvelicsanye oprávlajte. *Ef.* 6, 5. 1. *Petr.* 1, 17.

13. *Ár je Boug, ki dela vu vami i tou, naj scséte, i tou, naj delate; kak sze nyemi dopádne.* 2. *Kor.* 3, 5. *Iv.* 15 ' 5.

14. Vsza csinte brezi mrmranya i dvojenyá. *Ivan.* 6, 43. 1. *Petr.* 4, 9.

15. Naj bodete nekrivicsni i nedú'zni otroczi Bó'zi nevujvlacséni na † szrejdi med etim zaszúkanim i preobrnyenim národom: med sterim †† sze szvejtite, liki szvetloszti na szvejti. † 1. *Kor.* 5, 10. †† *Mát.* 5, 14. 16.

16. Réjcs † 'zítka *pred szebom* mejte meni na hválo na dén Krisztusov; kaj szam nej †† zamán drkao, niti szam nej zamán delao † 2. *Tim.* 1, 13. †† 1. *Kor.* 9, 24.

17. Nego csi sze i vô vlejvam na áldov i szlú'zbo vôre vase: radújem sze i zevszejmi vami sze radújem. † *Vôid.* 29, 40. 2. *Tim.* 4, 6. †† 2. *Kor.* 7, 4.

18. Na tom sze pa i ví radújte i zmenom vrét sze radújte.

III. 19. Vúpam sze pa vu Goszpon Jezusi: kaj vam Timotheusa szkoro poslem; naj i jasz pokojno dúso mám szpoznavsi tá, stera sze okoli vász godíjo. *Dján.* 16, 1.

20. Ár nikoga nemam ednáke *zmenom* dúse; kí bi sze tak verno za tá, stera szo okoli vász, szkrbo. 1. *Kor.* 16, 10.

21. Ár vszi ta szvoja íscsejo: nej pa tá, *stera* szo Krisztus Jezusova.

22. Szkúsanye nyegovo pa znáte: kaj, liki ocsi dejte, *tak* je zmenom szlú'zo vu Evangyeliomi. 1. *Kor.* 10, 24.

23. Toga záto vúpam poszlati, kak bom vido ka de sze zmenom godílo, preczi. *Ef.* 6, 22.

24. Vúpam sze pa vu Goszpodni: kaj i szám szkoro prídem. *Fil.* 1, 25.

25. Za potrejbno ſzam pa ſtímao Epafroditusa brata i pomocsníka i vojuvácsa zmenom vrét mojega, vaſega pa poſzelníka i ſzlů'zbeníka potrejbcsine moje poſzlati kvám. *Fil.* 4, 18.

26. Geto je 'zelo vſze váſz i 'zaloſztio ſze je; ka ſzte csůli, kaj je bete'zen bio.

27. Ár je i bete'zen bio blůzi na ſzmrt: ali Boug ſze nyemi je ſzmilůvao; nej pa li nyemi, nego i meni; naj nemam 'zaloſzti na 'zaloſzt. *Es.* 38, 1.

28. Záto, kak je naj hitrej mogló biti, poſzlao ſzam ga *kvám:* naj ſze *vi*, *pá* ga vidoucsi, radůjete, i jaſz ne 'zaloſztnejſi bodem.

29. Primte ga tak gori vu Goſzpodni zevſzov radoſztyov: i tákſe vpoſtenyej mejte. *Rim.* 16, 2.

30. Ar ſze je za Kriſztuſovoga dela volo notri do ſzmrti priblízo nemáravſi za důſo *ſzvojo:* da bi dopuno vaſe zmenkanye *vaſe* kmeni *ſzkázane* ſzlů'zbe. 1. *Kor.* 16, 17. 1. *Ivan.* 2, 16.

TRÉTYI (III) TÁO.

I. Po pokázanyi krivi vucsitelov od pravicze právde na praviczo vőre pela, 1-16. *II. Ráta je, naj ga naſzledůjo*, 17-21.

I. 1. Na dale, bratje moji, radůjte ſze vu Goſzpodni. Ta íſzta vám píſzati mené je iſztina nej ſtrága; vám je pa na *vékso* gvůsnoſzt. 2. *Kor.* 13, 11.

2. Glédajte † pſze, glédajte te †† hůde delavcze, glédajte to zrejzanye. † *Es.* 56, 10. †† 2. *Kor.* 11, 13.

3. Ar mí † ſzmo to *právo* obrizávanye: kí vu †† Důhi ſzlů'zimo Bougi i hválimo ſze vu Kriſztus Jezuſi, i ne vůpamo ſze ††† vtejli. † *Rim.* 2, 29. †† *Práv.* 30, 16. ††† 2. *Kor.* 11, 22.

4. Csi gli jasz mám vűpaznoszt i vu tejli. *Ár* csi sto drűgi stíma; ka vűpaznoszt má vu tejli: jasz bole. *Djám.* 23, 6.

5. Obrezan szam ouszmi dén, zroda szam Izraelszkoga, pokolejnya Benjaminovoga, 'Zidov z-'Zidovov, pouleg právde farizeus. *Sztv.* 17, 12.

6. Pouleg vrejla *pobo'znoszti* szam preganyao czérkev *Bo'zo*, pouleg pravicze vu právdi szam bio nekrivicsen. *Djám.* 9, 1. 2.

7. Ali, stera szo meni dobicsek bilá, tá szam za Krisztusa volo za skodo dr'zao. *Mát.* 13, 44.

8. I tak *zdaj* zaisztino vsza za skodo dr'zim biti za volo viszikoga szpoznanya Krisztus Jezusovoga Gospodna nasega: za steroga vsza za skodo i za govno dr'zim biti; naj Krisztusa dobim. *Es.* 53, 11. *Jer.* 9, 23.

9. I nájdem sze vu nyem *tákši: liki, ki* nemam mojo † praviczo ono, stera je zprávde; nego ono, stera je po vőri Krisztusovoj, ono, stera je z-Bogá, †† praviczo na vőro *gledoucs dáno.* † *Rim.* 3, 21. 22. †† *Rim.* 1, 17. 10, 3.

10. Da ga szpoznam i moucs gori sztanenyá nyegovoga i obsesinsztvo tr'plejnya nyegovoga preobrázani na szmrt nyegovo. *Rim.* 6, 3-5.

11. Csi kak prídem kgori sztanenyej ti mrtvi. *Ozn.* 20, 5. 6.

12. Nej kaj bi *ga 'ze* † vzéo, ali ka bi 'ze popolni bio: vgányam sze pa, csi ga kak popádnem; za steroga volo szam i †† popádjeni od Krisztus Jezusa. † V. 14. 1. *Tim.* 6, 12. †† *Ivan.* 6, 44.

13. Bratje, jasz szám szebé ne stímam; ka bi ga popadno.

14. Edno pa *csinim:* zoni, stera szo † odzajaj, sze szpozábim; stera szo pa †† pred menom za tisztimi sze stegűjem; kcsíli sze vgányam za ††† nájem zgorányega pozványa Bo'zega vu Krisz-

tus Jezuſi, *obécsanoga*. † *'Zolt.* 45, 11. *Fil.* 3, 4-16. †† 1. *Kor.* 9, 24. ††† 1. *Petr.* 5, 4.

15. Záto, kíkoli ſzmo popolni, tou premislávajmo: i, csi kaj nacsi míſzlite, i tou vam Boug oznáni. 1. *Kor.* 2, 6. 14, 30.

16. Dônok, na ſtero ſzmo prisli, vtiſztoj †reguli hodmo, tiſzto †† premislávajmo. † *Gal.* 6, 16. †† *Rim.* 12, 16.

* *Epiſt. na XXIII. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 17. Naſzledníczke moji bojdte, bratje; i kebzûjte na te tak hodécse, kak náſz példo máte. 1. *Kor.* 4, 16. *Ef.* 5, 1.

18. Ár † vnougi hodijo; od ſteri ſzam vám doſztakrát pravo, zdaj pa i jouesics právim: ka ſzo †† nepriátelje krí'za Kriſztuſovoga. † *Mát.* 7. 13. †† *Gal.* 5, 21. 6, 12-14.

19. Kí konecz je pogibelnoſzt, kí Boug je trbûjh, i díka *nyihova* je vu ſzramoti nyihovoj; kí ta zemelſzka premislávajo. *Rim.* 16, 18.

20. *Naſe* † *pôrgaſztvo je pa vu nebéſzaj; odkud i zvelicsitela csákamo Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa.* † *Ef.* 2, 6. 19.

21. *Kí* † *premejni tejlo poniznoſzti naſe: naj bo ſzvodobnv* †† *kodicsenomi tejli* nyegovomi, pouleg dela, po kom je zmo'zen i podvrzti ſzebi vſza.] † 1. *Kor.* 15, 43-53. †† *Mát* 17, 2.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Opomina je na ſztálno radoſzt, mér i vſzáko dobro delo, 1-9. *II. Huáli nyim za poſzlani dár*, 10-19. *Dokoncsa liſzt ſzpozdrávlanyem*, 20-23.

I. 1. Záto, bratje moji lûbléni i pre'zelni, radoſzt i korouna moja, tak ſztojte vu Goſzpodni, lûbléni. 3. *Kor.* 1, 14.

2. Evodiáſa opomínam i Szintikeſa proſzim: naj edne míſzli bodeta vu Goſzpodni.

3. Takáj proſzim i tebé, moj veren pre'znyák: na pomoucs boj onim 'zenám; ſtere ſzo ſze vu Evangyeliomi zmenomvrét borile i ſz-Kelemenom i zdrůgimi pomocsníki mojimi; ſteri iména ſzo vu knigaj 'zítka. *Lůk.* 10, 20. *Ozn.* 3, 5. 13, 8.

* *Epiſt. na IV. Adventſzko Nedelo.*

4. Radůjte ſze vu Goſzpodni vſzidár: pá velim, radůjte ſze. *'Zolt.* 32, 11.

5. Krotkoſzt vaſa znána bojdi vſzejm lidém. Blůzi je Goſzpoud. 1. *Kor.* 10, 11.

6. Nikaj ſze † ne ſzkrbte: nego vu vſzákoj †† molítvi i prosnyi zhválo zdávanyem prosnye vaſe ſze naj oznánijo pri Bougi. † *Mát.* 6, 25. †† 1. *Tim.* 2, 1.

7. I mér Bo'zi, kí je viſe vſze pámeti, obarje ſzrczá vaſa i míſzli vaſe vu Kriſztus Jezuſi.] *Rim.* 5, 1.

8. Na dale, bratje, ſtera ſzo iſztinſzka, ſtera ſzo poſtena, ſtera ſzo pravicsna, ſtera ſzo csíſzta, ſtera ſzo lůbezniva, ſtera ſzo dobroga glášza, csi je kákſa dobrouta, i csi kákſa hvála *jeſzte*, tá premislávajte. *Rim.* 12, 17. 13, 13.

9. Stera ſzte ſze i vcsíli, i príjali i csůli i vidili vmeni; totá delajte: i Boug méra bode zvami. *Rim.* 15, 33.

II. 10. Radůvao ſzam ſze pa vu Goſzpodni jáko kaj ſzte ſze'ze nigda ozelenili *vu vaſem* od méne ſzpomínanyi; od koga ſzte ſze i ſzpomínali; ali nej ſzte meli prílicsnoga vrejmena. 2. *Kor.* 11, 9.

11. Né právim pa tou na moje zmenkanye gledoucs. Ár ſzam ſze jáſz návſcso *ſztejmi*, vu ſteri ſzam, zadovolen biti. 1. *Tim.* 6, 6.

12. Znám ſze i poníziti, znám i obiljávati: vu vſzem i na vſze ſzam navcseni i naſzititi ſze i gladůvati i obiljávati i zmenkávati. 2. *Kor.* 4, 11.

13. *Vſza morem vu potrdjávajoucsem mené Kriſztuſi.* *Ef.* 6, 10. *Ivan.* 15, 5.

14. Dönok dobro ſzte vcsínili; ka ſzte tálniczke moje nevoule. *Zid.* 13, 3.

15. Znáte pa i ví, Filippénczi; kaj mi je vu zacsétki Evangyelioma, gda ſzam vő ſou od Maczedonie, ni edna gmajna nej podilíla kaj na vő dávanye i notri jemánye; nego ví ſzamí. 2. *Kor.* 11, 8. 9.

16. Ár i vu Teſzſzaloniko ednouk i drgoucs ſzte mi na potrejbcsino poſzlali.

17. Nej kaj bi † íſzkao dár; nego íſcsem †† ſzád obiljávajoucsi vu racsúnanyi vaſem. † *Luk.* 13, 7. †† 2. *Kor.* 9, 6.

18. Vzéo ſzam pa vſza i obiljávam: napunyen ſzam, geto ſzam vzéo od Epafrodituſa; ſtera ſzo od váſz *poſzlana*, dihalo dobroga díſenya, áldov prijéten i vugoden Bougi. 2. *Kor.* 9, 12. *Zid.* 13, 16.

19. Boug pa moj napuni vſzo potrejbcsino vaſo pouleg bogáſztva ſzvojega vu díki po Jezus Kríſztuſi. 2. *Kor.* 9, 8.

III. 20. Bougi pa i Ocsi naſemi díka na veki veke Amen. 2. *Tim.* 4, 18.

21. Pozdravte vſzákoga ſzvétoga vu Kriſztus Jezuſi. Pozdrávlajo váſz bratje, kí ſzo zmenom. 1. *Kor.* 16, 20.

22. Pozdrávlajo váſz vſzi ſzvéti; naj bole pa kí ſzo z-Czaſzarove hi'ze. 2. *Kor.* 13, 12.

13. Miłoſcsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa zevſzejmi vami. Amen.

K-Filippénczom píſzani z-Rima po Epafrodituſi.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K-KOLOSSÁNCZOM
PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Napiſzek liſztá zblagoſzlovom, 1. 2. *II. Za Kolossáncze α.) hválo dáva, ka ſzo na vȏro pripelani*, 3-8. *β.) moli za nyé, naj vtom raſztéjo*, 9-22. *γ.) právi, ka bi rad vſze kzvelicsanyi pripelao*, 23-29.

I. 1. Paveo Apoſtol Jezus Kriſztuſov po vouli Bo'zoj i Timotheus brat. 2. *Kor.* 1, 1.

2. Tim vu Koloſſi ſzvétim i vernim bratom vu Kriſztuſi: miloſcsa vám i mér od Bogá Ocsé naſega i Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa. *Rim* 1, 7.

II. 3. Hválo dájemo Bougi i Ocsi Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa vſzigdár za váſz molécsi. *Ef.* 1, 15.

4. *Kak* ſzmo csȗli vȏro vaſo vu Kriſztus Jezuſi i lȗbezen kvſzeim ſzvétim.

5. Za vȗpanya volo, ſtera vám je vu nebéſzaj ſzrányena: ſtero ſzte naprej csȗli vu rejcsi iſztinſzkoga Evangelioma. I. *Pet.* 1, 4. 2. *Tim.* 4, 8.

6. Steri je i kvám priſao, liki i na veſz ſzvejt: i roden je *povſzud*, liki i vu vami, od ſteroga dnéva ſzte csȗli i ſzpoznali miloſcso Bo'zo vu iſztini. *Rim.* 10, 18.

7. Liki ſzte ſze i návcsili od Epafrása lűblénoga znamivrét ſzlugo naſega: kí je veren za vász ſzlű 'zbeník vu Kriſztuſi. *Kol.* 4, 1.

8. Kí nám je i oznano vaſo vu Dűhi lűbezen.

* *Epiſt. na XXIV. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

9. Za toga volo i mí, od ſteroga dnéva ſzmo csűli, ne henyamo za vász *Bogá* moliti i proſziti: naj ſze napunite ſzpoznanyem voule nyegove vu vſzoj modrouſzti i rázumnoſzti dűhovnoj. *Ef.* 1, 15. *Rim.* 12, 2.

10. Naj hodite vrejdno Goſzpodni na vſze dopádnenyé vu vſzem dobrom deli ſzád prinásajoucsi i raſztécsi vu ſzpoznanyi Bo'zem.

11. Vu vſzákoj moucsi mocsnejſi gratűvavſi pouleg zmo'znoſzti díke nyegove na vſze znásanye i trplivoſzt zradoſztyov. 1. *Kor.* 16, 13.

12. Hválo dávajoucsi Ocsi, kí nász je vcsíno † ſzpodobne: naj táo vzememo †† ôrocsíne ti ſzvéti vu ſzvetloſzti. † 2. *Kor.* 3, 6. †† *Djáh.* 26, 18.

13. Kí nász je vô ſtrgno zoblászti te † kmicze i prejk nász je poſztavo vu †† králeſztvo Sziná lűbeznoſzti ſzvoje. † *Ef.* 6, 12. †† *Rim.* 14, 17.

14. Vu kom mámo odkűplenyé po krvi nyegovoj, *tou je*, odpűſcsanye grejhov]. 1. *Pet.* 1, 19. *Ef.* 1, 7. 2, 6.

16. Ki je † kejp nevidoucsega Bogá *i* †† prvorodjeni vſzega ſztvorjenyá. *'Zid.* 1, 3. †† *Prik.* 8, 22.

16 Ár ſzo vu nyem ſztvorjena vſza: ſtera ſzo vu nebéſzaj i ſtera ſzo na zemli, ta vidoucsa i ta nevidoucsa, ali thronusje, ali goſzpoſztva, ali poglavinſztva, ali oblászti, vſza ſzo po nyem ivu nyem ſztvorjena. *Ivan.* 1, 3.

17. I on je pred vſzejm i vſza ſzo vu nyem vkűp ſztanola. *Rim.* 11, 36.

18. I on je † gláva tejla te czérkvi: kí je zacsétek *i* †† prvorodjeni zmrtvi; naj bode vu vſzej on prvi. † *Ef.* 1, 22. †† 1. *Kor.* 15, 20.

19. Àr ſze je dopadnolo *Ocsi*: naj vu nyem vſza punoſzt prebíva. *Kol.* 2, 9.

20. I po nyem ſze vſza 'znyim zmiríjo, mér vcsínivſi po krvi nyegovoga krí'za, po nyej, *velim*, ali ſzo na zemli, ali ſzo vnebéſzaj. *Rim.* 5, 10. 2. *Kor.* 5, 19.

21. I váſz, kí ſzte nigda tůhénczi i nepriátelje bilí ſzpámetyov vu hůdi delaj. *Ef.* 2, 1.

22. Je zdaj dônok ✻ zméro vu tejli meſzá ſzvojega po ſzmrti: da bi váſz poſztavo †† ſzvéte i nevujvlacséne i nekrivicsne pred lícze ſzvoje. † 2. *Kor.* 5, 19. †† *Ef.* 5, 27.

23. Csi li oſztánete vu vôri † fundálivani i krepki i negenyeni od vůpanya Evangyeliomſzkoga: ſteroga ſzte csůli, ka je prejdgani †† vſzákomi ſztvorjenyej pod nébov, ſteroga ſzam jaſz Pave vcsinyen ſzluga. † 1. *Kor.* 15, 58. †† *Rim.* 10, 18.

24. Zdaj ſze radůjem vu trplivoſztaj moji za váſz i dopunyávam zmenkanya nevoul Kriſztuſovi vu tejli mojem za nyegovo tejlo, ſtero je czérkev. *Ef.* 3, 13. 2. *Tim.* 2, 10.

25. Stere ſzam jaſz ſzluga vcsinyen pouleg Saſarſztva Bo'zega: ſtero mi je dáno med vami; naj napunim rejcs Bo'zo. *Ef.* 3, 2. 7.

26. *Tou je*, *ono* ſzkrovnoſzt, ſtera je od vekivejk i od *vſzej* národov, ſzkrita bíla: zdaj je pa oznanyena tim ſzvétim nyegovim. *Rim.* 16, 25.

27. Sterim je ſteo Boug na znánye dati: kákſe je blágo odícseue † ſzkrovnoſzti ete med poganmi; kí je Kriſztus vu vami, †† vůpazen díke. † *Rim.* 9. 23. †† 1. *Teſz* 1, 3. 1. *Tim.* 1, 1.

28. Steroga mí nazviſcsávamo, opomínavſi vſzákoga csloveka i vucsivſi vſzákoga csloveka vu vſzoj modrouſzti: naj naprej poſztávimo

vſzákoga csloveka popolnoga vu Kriſztus Jezuſi. *Ef.* 4, 13. 5, 27.

29. Vu ſterom i delam borivſi ſze pouleg moucsi nyegove: ſtera *i* dela vu meni mocsno. 2. *Tim.* 4, 7. 1. *Kor.* 15, 10.

DRÚGI (II.) TÁO.

I. Ká'ze, kak ſze bori za nyé, 1-3. *II. Opomina je, naj ſze od zapelávanya varjejo*, 4-23.

1. Ár ſcsém, naj znáte: kákſi boj mám za váſz i za té, ki ſzo vu Laodiczei, i ki ſzo nej vidili lícza mojega vu tejli *Fil.* 1, 30.

2. Naj ſze obeſzelíjo ſzrczá nyihova ti vkúp ſzklenyeni vu lúbeznoſzti i na vſze bogáſztvo gvúsnoga rázuma, na ſzpoznanye ſzkrivnoſzti Bo'ze i Ocsé i Kriſztuſa. 1. *Kor.* 1, 5.

3. *Vu ſterom ſzo vſzi kincsi modrouſzti i znánya ſzkriti. Es.* 11, 2. *Luk.* 2, 40.

II. 4. Tou pa právim: naj váſz ſto ne vkani vu ſzkazlivom gucsi. *Ef*, 5, 6.

5. Ár, csi ſzam vu † tejli dalecs od váſz: dônok vu †† dúhi ſzam med vami radúvajoucsi ſze i glédajoucsi vas réd i krepkoſzt vaſe vôre vu Kriſztuſi. † *Kor.* 5. 3. †† 1. *Kor.* 14, 40. *Kol.* 1, 23.

6. Záto, kak ſzte príjali Kriſztus Jezuſa Goſzpodna naſega, tak vnyem hodite. 1. *Teſz.* 4, 1.

7. Vkorenyeni † i gori poczimprani vu nyem i †† potrdjeni vu vôri: liki ſzte navcseni obiljávajoucsi vu nyem ††† zhválo zdávanyem. † *Ef.* 2, 22. 3, 17. †† *Zid.* 13, 9. ††† 1. *Teſz.* 5, 18.

8. Glédajte, naj ſto med vami ne bode; ki bi vaſz porobo po ſzveczkoj modrouſzti i márnom zapelávanyi pouleg tadánka lúdi, pouleg

píſzk etoga ſzvejta i nej pouleg Kriſztuſa. *Mát.* 15, 2. *Rim.* 16, 17.

9. *Ár vu nyem prebiva vſza punoſzt bo'zánſztva telovno. Ivan.* 1, 14. *Kol.* 1, 19.

10. I vnyem ſzte † napunyeni, kí je gláva vſzega poglavárſztva i oblaſzti. *Ef.* 3, 19. *Ivan.* 1, 16.

11. Vu ſterom ſzte i obrezani † brezi rouk vcsinyenim obrjzávanyem vu vő ſzlecsenyei †† grejhov tejla *i* meſzá, vu obrizávanyi ††† Kriſztuſovom. † *Prav.* 10, 16. †† *Rim.* 6, 6. ††† *Gal.* 5, 24.

12. Pokopani † znyim vu krſzti; vu ſterom †† ſzte i vkűp gori ſztanoli po vőri moucsi Bo'ze; kí ga je gori zbűdo zmrtvi. † *Rim* 6, 4. †† *Kol* 3, 1.

13. I váſz je † mrtve bodoucse vpreſztopáji i neobrizali tejla vaſega 'znyim vrét o'zívo †† gda vam je vſzé grejhe odpűſzto. † *Ef.* 2, 1. 5. †† *Lűk.* 7. 42. 46.

14. I doli je zbriſzao ono píſzmo vu návuki, ſtero je prouti nám bilou i vő je je vrgao zſzredbíne i pribio je je na krís *Ef.* 2, 6. 15.

15. Doli je ſzlejkao *takáj* poglavárſztva i oblaſzti, i kázao je je vu ſzrcsnoſzti ovládajoucsi je ſzám po ſzebi. 1. *Ivan.* 3, 8. 1. *Kor.* 15, 55.

16. Naj váſz tak ſto ne ſzoudi † vu jejſztvini i pítvini, ali vu táli †† ſzvétka, ali mladá, ali vſzobottáj. † *Rim.* 14, 17. †† *Gal.* 4, 9-11.

17. Stera ſzo tejnya ti príſeſztni: tejlo je pa Kriſztuſovo. *'Zid.* 8, 5. 10, 1.

18. Niſcse vám naj ne † zadejva vu bi'záji nájema, kakſté bi ſteo, po †† poniznoſzti i pobo'znoſzti ††† angyelſzkoj, *mejsavſi ſze vtiſzta*, ſtera je nej vido, * gizdavo hodécsi zamán nadűti od pámeti tejla ſzvojega. † *Mát.* 24, 4. †† *Mát.* 7, 15. ††† *Oz.* 19, 10. * 1. *Kor.* 4, 19. 2. *Pet.* 2, 12.

19. I ne dr'zí ſze kglávi; zſtere vſze tejlo po ſzklepaj i vkúp zvézanyi ſzlú'zi i vkúp ſzklenyeno raſzté zraſanyem Bo'zim. *Ef.* 4, 15. 6

20. Záto, csi ſzte mrli ſz-Kriſztuſom od píſzkov ſzvejta, ka ſze dáte, liki de bi na ſzvejti 'ziveli, czeremonivati? *Gal.* 2, 19. 4. 9. 5, 1.

21. *Gda ſze vam právi* ne dotekni ſze, niti ne koſtaj, niti *knyemi* ne ſzégni. 1. *Tim.* 4, 1. 4. *Lev.* 15, 5.

22. Stera ſzo vſza na ſzkvarjenyé 'zivlejnyem vrét: *da ſzo* pouleg zapouvidi i vcsenyá cslovecsega. *Es.* 39, 13. *Mát.* 15, 9.

23. Kotera iſztina † pogléd májo modrouſzti vu †† zmíslenoj pobo'znoſzti i poniznoſzti i ††† vnemilúvanyi tejla; nej *pa* vu káklem poſtenyej, na naſzícsanye' tejla. † 2. *Tim.* 3, 5. †† 1. *Tim.* 4, 3. ††† *Lúk.* 18, 12.

TRÉTYI (III.) TÁO.

Opomina I. na nebeſzkoga dugoványa iſzkanye, 1-4. *II. Na krſztsánſzki 'zitek*, 5-17. *III. Kák'ze, kak ſze májo vhi'znom rédi bodoucsi oponáſati*, 18-26.

1. 1. Csi ſzte záto gori ſztanoli ſz-Kriſztuſom: ta zgoránya íſcsite, gde je Kriſztus, na deſznicsi Bo'zoj ſzedécsi. *'Zolt.* 73, 25.

2. Ta zgoránya premislávajte: nej tá, *ſtera ſzo* na zemli. *Mát.* 6, 25-33.

3. Ár ſzte † mrli i 'zítek vas je †† ſzkriti' ſz-Kriſztuſom vu Bougi. † *Rim.* 6, 2. †† *Ivan.* 15, 19. 1. *Ivan.* 3, 1. 2.

4. Gda ſze pa Kriſztus, † nas 'zítek, ſzká'ze: teda ſze i ví 'znyim vrét †† ſzká'zete vu díki. † *Fil.* 1, 21. †† 1. *Kor.* 15, 43. *Fil.* 3, 21.

II. 5. Vmárjajte záto † vaſe zemelſzke kotrige, práznoſzt, necsiſztoucso, hotlivo náklonoſzt, húdo po'zelejnye, i ſzkopouſzt, ſtera ††

je bolvánſztvo. † *Ef.* 4, 22. *Gal.* 5, 24. †† *Ef.* 5, 2.

6. Po ſteri príde ſzrditoſzt Bo'za na ſziní nevernoſzti. *Gal.* 5, 19. *Oz.* 22, 15.

7. Vu ſteri ſzte i ví nigda hodili: gda ſzte vnyih 'ziveli. *Ef.* 2, 3. *Rim.* 1, 26-32.

8. Zdaj pa doli dejte i vi vſza eta: ſzrditoſzt, csemér, hűdoubo', preklinyanye, rú'znogúcsanye, zvűſzt vaſi. *Rim.* 6, 13. *'Zid.* 12. 1.

9. Ne la'zte eden na drűgoga: *da ſzte 'ze* doli ſzlekli toga ſztároga csloveka 'znyegovimi delami. *Ef.* 4, 25.

10. I oblekli ſzte toga nouvoga ponovlenoga ná ſzpoznanye pouleg obráza tiſztoga; ſteri ga je ſztvouro. *Ef.* 4, 24.

11. Geto nega Grka, i 'Zidova, obrizávanya, i neobrizávanya, barbaruſa, Szczítha, ſzlugo, ſzlobodnyáka; nego vſza i vu vſzej je Kriſztus. *Gal.* 3, 28.

* *Epiſt. na V. po Trí králi Nedelo.*

12. Oblejczte záto, liki tí odebráni Bo'zi, ſzvéti i lűbeznivi, csrejva miloſztivnoſzti, dobrotivoſzt, poniznoſzt, krotkoſzt, trplivoſzt. *Gal.* 5, 22. *Ef.* 4, 32.

13. Znáſajoucsi edendrűgoga i odpűſzcsávajoucsi ſzi; csi ſteri kákſo to'zbo má na koga: liki vám je i Kriſztus odpűſzto, tak i ví. *Mát.* 5, 24.

14. Nad vſzejmi tejmi pa *eſcse oblejczte* lűbeznoſzt: ſtera je vezalo popolnoſzti. *Ivan.* 13, 34. 15, 12. *Ef.* 4, 3.

15. I mér Bo'zi naj láda vu ſzrczáj vaſi: na ſteroga ſzte i pozváni vu edno tejlo; i bojdte zahválni. *Fil.* 4, 7.

16. *Rejcs Kriſztuſova naj prebíva vu vami bogato vſzákoj modrouſzti vucsécsi i opominajoucsi ſze z-'Zol-*

tárni i zhválmi i zdûhovnimi peſzmami milóſztivno ſzpejvajoucsi vu ſzrczi vaſem Goſzpodni. 1. *Kor.* 1, 5.

17. *I vſze, kakoli csiníte vrejcsi, ali vdeli, vſza vu Goſzpon Jezuſovom iméni csinte, hválo dávajoucsi Bougi i Ocsi po nyem*]. 1. *Kor.* 10, 31.

III. 18. 'Zene, podlo'zne bojdte laſztivnim mo'zám: liki ſze priſztája vu Goſzpodni. *Ef.* 5, 22.

19. Mo'zjé, lûbte 'zene *vaſe*, i ne bojdte knyim britki. *Ef.* 5, 24.

20. Otroczi, pokorni bojdte roditelom vu vſzem: ár je tou vugodno Goſzpodni. *Ef.* 6, 1.

21. Ocseve, ne drá'zdz'ite otroke vaſe: naj vpámeti ne zadrevenéjjo. *Ef.* 6, 4.

22. Szlugi, pokorni bojdte vu vſzem *vaſim* telovnim goſzpodárom nej li vu ocsnoj ſzlû'zbi, liki *oni*, *ki ſze* lidém ſcséjo dopádnoti: nego vu proſztoucsi ſzrczá bojécsi ſze Bogá. *Ef.* 6, 5.

23. I vſze, kakoli csiníte, zdûſe delajte, liki Goſzpodni, i nej, liki lidém. *Ef.* 6, 7.

24. Znajoucsi, kaj od Goſzpodna vzemete plácso ôrocsine: ár Goſzpon Kriſztuſi ſzlû'zite.

25. Kí pa nepravicsno dela; vzeme nájem ſzvoje nepravicsnoſzti: i nega *pri Bougi* prijímanya oſzoub. 2. *Kor.* 5, 10.

26. Goſzpodárje, ka je pravicsno i ſzpodobno, ſzlugom vô dájte, da znáte, kaj i ví máte Goſzpouda vu nebéſzaj. *Ef.* 6, 9.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Opomina je na molitev, 1-3. II. Ká'ze, kak ſze májo oponáſati kvinejsnyim, 4-5. III. Piſe, ka nyegovo dugoványe z-Tichikuſa i z-Onezimuſa lejhko zvejjo, 6-8. VI. Po pozdrávlenyi zaprè liſzt, 9-17.

I. 1. Vprosnyi ſztálni bojdte vôruſztûvajoucsi vnyej zhválo zdávanyem. *Ef.* 6, 18.

2. Proſzécsi kesaſzi i za náſz; naj nám Boug odpré dveri *ſzvoje* rejcsi: da gucsímo ſzkrovnoſzt Kriſztuſovo; za ſtero ſzam i zvézani. *Ef.* 6, 19.

3. Naj jo oznánim: liki mi trbej gúcsati. *Tit.* 1, 3.

II. 4. Vu ✝ modrouſzti hodite pred zvinejsnyin, vrejmen ✝✝ odkúpivajoucsi. ✝ 1. *Kor.* 5, 12. ✝✝ *Ef.* 5, 16.

5. Rejcs vaſa vſzigdár vu miloſcsi naj bode zſzoljouv zacsinyena: da znáte; Kakda vam trbej ednómi vſzákomi odgovárjati. *Es.* 50, 14.

III. 6. Stera ſze pouleg méne godíjo: vſza vám na znánye dá Tichikus *moj* lúbléni brat i veren ſzluga i ſzlú'zbeník zmenov vrét vu Goſzpodni. *Dján.* 20, 4.

7. Steroga ſzam poſzlao kvám za toga volo: naj zvej ona, ſtera ſze okouli váſz *godijo*, i obeſzelí ſzrczá vaſa. *Ef.* 6, 22.

8. Z-Onezimuſom vernim i lúblénim bratom, kí je zváſz: *tejva* vám ſza na znánye dáta; ſtera ſze eti *godijo*. *Filem.* V. 10.

IV. 9. Pozdrávla váſz ✝ Ariſtarkus moj zmenomvrét vouznik, i ✝✝ Marko, ſzeſztránecz Barnabáſov: od ſteroga ſzte vzéli zapouvidi; ka, csi kvám príde, gori ga primte. ✝ *Dján.* 19, 20. ✝✝ *Dján.* 13, 5.

10. I Jezus, kí ſze velí Juſztus. bodoucsi zobrizávanya; tej ſzamí *ſzo mi* pomocsníczke vu králeſztvi Bo'zem; kí ſzo mi bilí na trouſt. *Dján.* 18, 7.

11. Pozdrávla vaſz ✝ Epafras zváſz valon ſzluga Kriſztuſov: kí ſze vſzigdár ✝✝ bori za váſz vu molítvaj; naj ſztojíte popolni i napunyeni vu vſzoj vouli Bo'zoj. ✝ *Kol.* 1, 7. ✝✝ *Rim.* 15, 30.

12. Ár ſzvedocsim od nyega: kaj má vnogo ſzkrbí za váſz i za té, kí ſzo v-Laodiczei, i kí ſzo vu Hierápoli.

13. Pozdrávla vasz † Lůkács vrács lůbléni i †† Demas. † 2. *Tim.* 4, 10. 11. ✝✝ *Filem* ℣. 24.

14. Pozdravte té, vu Laodiczei *bodoucse* brate i Nimfása i szprávitcse, stero je vnyegovoj hizi. *Rim.* 16, 15.

15. I, gda sze presté od vász *ete* líszt, vesinte: naj sze i vu Laodicsáncsarov szprávitcsi presté; i toga z-Laodiczee *piszanoga* naj i ví stéte. 1. *Thes.* 5, 27.

16. I erczite Archippusi: glédaj, kákso szlů'zbo szi *na szébe* vzéo vu Goszpodni, da jo szpunis. *Filem.* ℣. 2.

17. Eto pozdrávlanye je píszano zmojov Pavlovov rokouv. Szpomente sze zmoje vouze. Milosesa zvami. Amen. 1. *Kor.* 16, 21.

Kolosáncsom píszani z-Ríma po Tichikusi ino Onezimusi.

SZ. PAVLA APOSTOLA I. K-THESZSZALONICSÁNCZOM PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Po napiſzki hválo dá za nyihove vȏre pobo'znoſzt, 1-5. *II. Hváli nyihovo dobro példo,* 6-10.

I. 1. Paveo i Szilvánus i Timotheus gmajni Theſzſzalonicsánſzkoj vu Bougi Ocsi i Goſzpodni Jezuſi Kriſztuſi miloſcsa vám i mér od Bogá Ocsé naſega i Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa. 2. *Theſ.* 1, 1.

2. Hválo dájemo Bougi vſzigdár za vſze váſz ſzpomínajoucsi ſze zváſz vu molítvaj naſi. *Rim.* 1, 8. 9.

3. Neſztanoma ſze ſzpomínajoucsi zcsinejnya vȏre vaſe i zdela lȗbeznoſzti i trplivoſzti vȗpanya Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa pred Bogom i Ocsom naſim: *Ivan.* 6, 29. *'Zid.* 6, 10.

4. Znajoucsi, bratje lȗbeznivi, od Bogá odebránye vaſe. 2. *Theſ.* 2, 13.

5. Ár je nas Evangyeliom nej bio kvám vu rejcsi ſzamo: nego i vu moucsi i vu Dȗhi ſzvétom i vu vnougoj gvȗsnoſzti; liki znáte, kákſi ſzmo bilí med vami za váſz volo. 1. *Kor.* 2, 5.

II 6. I vî ſzte naſzledníczke naſi vcsinyeni i Goſzpodna; *geto ſzte* gori príjali rejcs Bo'zo vu vnougoj nevouli zradoſztyom Dȗhá ſzvétoga. 1. *Kor.* 4, 16.

7. Tak; da szte ví *na* példo vesinyeni vszejm vőrvajoucsim vu Maczedonii i Achaii. 1. *Thes.* 4, 10.

8. Ár je od vász razgláſena vő rejcs Goszpodnova nej szamo vu Maczedonii i Achaii: nego i vu vszáko meszto je vőra vasa, ſtera je pri Bougi, vő razísla tak; da nám je nej potrejbno kaj od toga *drügim* gúcsati. *Rim.* 1, 8.

9. Ár szami od vász nazvisesávajo: kákse szmo meli kvám uotri idejnye i kakda szte te povrnoli k Bougi od bolvanov; da bi szlű'zili 'zivomi isztinszkomi Bougi. 1. *Tim.* 6, 17.

10. I csakali Sziná nyegovoga znebész, ſteroga je zbűdo zmrtvi, Jezusa; kí nász je oszloubodo od prisesztne szrditoszti. *Kol.* 3, 6. *Oz.* 6, 17.

DRÚGI (II) TÁO.

I. Naprej prinása Apoſtolov med nyimi vernoszt, 1-12. *II. Hváli nyihovo krejcsi Bo'zoj gyedrnoszt i za nyé volo trplivoszt*, 13-16. *III. Knyim szvoje po'zelejnye vadliije*, 17-20.

I. 1. Ár szamí znáte, bratje, nase kvám notri idejnye: kaj je nej zamán bilou. 1. *Thes.* 1, 5. 9.

2. Nego *esi gli* szmo prvle trpeli i oszpotani bili, liki znáte, vu Filippi: *dőnok* szmo szrcsno delali vu Bougi nasem gucsécsi kvám Evangyeliom Bo'zi vu vnougom bori. *Djan.* 16, 22.

3. Ár je nase opomínanye nej bilou zbloudnoszti, niti znecsiſztoucse, niti vu jálnoszti. 2. *Kor.* 7, 2.

4. Nego, liki szmo szkűſſeni od Bogá, da bi sze na nász zapűvao Evangyeliom, tak gucsímo; nej liki *da bi sze ſteli* lidém dopádnoti; nego Bougi, kí vardcjva szrczá nasa. *Gal.* 1, 10. 2, 7.

5. Àr ſzmo nigdár nej vu prilizávanój rejcsi hodili, liki znáte, niti vu obrázi ſzkopouſzti: Boug je ſzvedok. 2. *Kor.* 12, 14.

6. Niti ſzmo nej íſzkali † zlůdi díko, niti od váſz, niti od drůgi; csi gli bi vam *lejko* mogli na †† 'zmécsavo biti, liki Kriſztuſovi Apoſtolje. † *Ivan.* 5, 41. †† * Djan.* 20, 33.

7. Nego ſzmo bilí, *liki* decza krotki na ſzrejdi med vami: liki dojka otroke ſzvoje varje; 1. *Kor.* 3, 2. 9, 1.

8. Tak ſzmo nagnyeni kvám bilí; da ſzmo vám 'zeleli podiliti nej li ſzamo Evangyeliom Bo'zi, nego i důſe naſe *záto;* ka ſzte nám lůbeznivi bilí. 2. *Kor.* 12, 15.

9. Àr ſze ſzpomínate, bratje, zdela † naſega i trůda. Ár ſzmo vnocsi i vujdne delali; naj na †† 'zmécsavo komi zváſz ne bodemo, predgajoucsi med vami Evangyeliom Bo'zi. † *Djan.* 20, 34. †† 2 *Kor.* 12, 13.

10. Ví ſzte ſzvedoczke i Boug: kak ſzvéto i pravicsno i nekrivicsno ſzmo med vami, kí vôrjete, 'ziveli. 1. *Tim.* 3, 2.

11. Liki znáte: kak ſzmo ednóga vſzákoga váſz, liki ocsa ſzvoje otroke, opomínali i obeſzeljávali. *Djan.* 20, 31.

12. I poſzvedocsávali: naj *tak* hodite; *kak* je vredjno k-Bougi, kí váſz je zváo vu ſzvoje králeſztvo i *díko.* *Ef.* 4, 1.

II. 13. Záto i mí hválo dájemo Bougi neſztanoma, kaj ſzte príjali rejcs, ſtero ſzte csůli od náſz, Bo'zo, vzéli ſzte jo nej, liki cslovecso rejcs, nego, (kakti je zaiſztino,) *liki* Bo'zo rejcs; ſtera i dela vu vami, *ki* vôrjete. *Rim.* 1, 16. 1. *Theſ.* 1, 5.

14. Ár ſzte ví naſzledníczke vcsinyeni, bratje, gmajn Bo'zi, ſtere ſzo vu Judei, vu Kriſztus Jezuſi: kaj ſzte tá trpeli i ví od laſztivnoga

ſzvojega plemena, liki i oni od 'Zidovov. *Fil.* 3, 17. *'Zid.* 10, 34. 13, 3.

15. Kí ſzo i Goſzpon Jezuſa vmourili i laſztivne proroke, i náſz ſzo preganyali; i Bougi ſze ne dopádnejo, i vſzejm lidém ſzo prouti, *Dján.* 2, 22.

16. Prepovidávajocsi nám, *naj ne* gucsímo † poganom, ka bi ſze zvelicsali; *i tou csinijo* na dopunyávanye ſzvoji grejhov vſzigdár. Prisla je pa *'ze Bo'za* †† ſzrditoſzt nad nyimi na konecz. † *Dján.* 22, 21. †† 23, 33.

III. 17. Mí pa, bratje, oſztávleni od váſz do vrejmena vôre na obráz, nej ſzrczé, *gledoucs*, obilnéj ſzmo ſze paſcsili vas obráz viditi vu velikom po'zelejnyi. *Rim.* 1, 11.

18. Záto ſzmo ſteli idti kvám naj bole jaſz Paveo i ednoug i drgoucs: ali zadr'zao náſz je Satan. *Dján.* 17, 13. *Rim.* 15, 22.

19. Ár ka je naſe vůpanye, ali radoſzt, ali korouna hvále? Jeli ſzte nej i ví pred líczom Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa vu nyegovom príſeſztyi? 2. *Kor.* 1, 18, *Fil.* 4, 1.

20. Ár ſzte ví naſa díka i radoſzt.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Timotheuſa nyim je poſzlao na obeſzeljé, 1-5. *II. Timotheus nazáj pride zradoſztyov*, 6-8. *III. Za radoſzt nad nyimi vzéto dá hválo i proſzi Bogá, naj je i ſzám vidi*, 9-13.

I. 1. Záto, *da bi 'ze* daſe ne mogli trpeti, dopadnolo ſze je *nám;* ka bi ſze ſzamí vu Atheni niháli.

2. I poſzlali ſzmo Timotheuſa brata naſega i ſzlugo Bo'zega i pomocsníka naſega vu Evangyeliomi Kriſztuſovom: naj váſz potrdi i obe-

ſzelí váſz vu vaſoj vȏri; *Dján.* 16, 1. 17, 14. 15. *Fil.* 2, 19. 20.

3. Da ſze niſcse ne gyene vu eti nevoláj. Ár ſzamí znáte: kaj ſzmo na tou poſztávleni. *Mát.* 16, 24. *Dján.* 14, 22. 1. *Petr.* 2, 21.

4. Ár, gda ſzmo pri vaſz bilí, naprej ſzmo vám povedali: kaj bomo nevoule trpeli; liki ſze je i zgoudilo i znáte. *Dján.* 17, 1.

5. Záto i jaſz ſzam nej mogao du'ze trpeti: poſzlao ſzam *ga*, naj ſzpoznam vȏro vaſo; da bi váſz kak ne † ſzkȗsávao te ſzkȗsávecz, i †† zamán bi bilou delo naſe. † *Mát.* 4, 3. 2. *Kor.* 11, 3. †† *Fil.* 2, 16.

II. 6. Zdaj pa pridoucsi Timotheus knám od váſz i nazvejſztivſi nám vȏro i lȗbezen vaſo i kaj ſze vſzigdár dobro znáſz ſzpomínate 'zelejoucsi náſz viditi, liki i mí váſz.

7. Záto obéſzelili ſzmo ſze, bratje, nad vami, vu vſzákoj nevouli i potrejbcsini naſoj po vȏri vaſoj.

8. Ár zdaj 'zivémo: csi ví ſztojíte vu Goſzpodni. *Sztv.* 45, 27. *Rim.* 11, 20.

III. 9. Ár kakda moremo Bougi *zadoſzta* zahváliti za váſz za vſzo tou radoſzt, zſterov ſze radȗjemo za volo vaſz pred Bogom naſim.

10. Noucs ino dén zvelikov obilnoſztyov molécsi; da bi † mogli viditi vas obráz i dopuniti †† zmenkanya vȏre vaſe. † *Rim.* 1, 11. †† *Kol.* 1, 24.

11. Szám pa Boug i Ocsa nas i Goſzpon nas Jezus Kriſztus ravnaj pout naſo kvám.

12. Váſz pa Boug napuni i obilne vcsíni zlȗbeznoſztyov kedendrȗgomi i kvſzejmi; liki ſzmo i mí kvám. 1. *Theſ.* 4, 9.

13. I potrdi ſzrczá vaſa: *da bodo* brezi krívicze vu ſzveſztvi pred Bogom i pred Ocsom naſim vu príſeſztyi Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa zevſzejmi ſzvéczi ſzvojimi. 1. *Kor.* 1, 8. *Ef.* 5, 27.

STRTI (IV.) TÁO.

Opomína je I. na ſzvéti 'zítek, 1-8. *II. Na raſenyé vlúbezni*, 9 10. *III. Na tihoto i poſteno delo*, 11-12. *IV. Na vúpanye i moudus gori ſztanenyá*, 13-18.

* *Epiſt. na Reminiſcere, ali II. poſztno Nedelo.*

I. 1. Záto, na dale, bratje, proſzimo váſz i opomínamo vu Goſzpon Jezuſi: naj, liki ſzte vzéli od náſz, kakda vám † trbej hoditi i †† dopádnoti ſze Bougi, *vtiſztom* bole ††† obiljávate. † *Fil.* 1, 27. †† *'Zid.* 11, 5. ††† *Kol.* 1, 9.

2. Ár znáte, kakſe zapouvidi ſzmo vám dáli po Jezus Kriſztuſi. 2. *Kor.* 5, 20.

3. Ár je eta vola Bo'za, *ki je* poſzvecsenyé vaſe: naj ſze zdr'závate od práznoſzti. *Rim.* 12, 2. 1. *Kor.* 6, 13.

4 I vſzákſi vaſz zná ſzvojo poſzoudo ládati vu poſzvecsenyej i poſtenyej.

5. Nej vu † náklonoſzti po'zelejnya: liki i †† poganye, kí neznajo Bogá. † *Ef.* 4, 10. †† *Ef.* 2, 12. 4, 18.

6. Naj ſto ne preſzkocsi, i *ne* vkani brata ſzvojega vkákſem deli. Ár je zadomeſztiteo Goſzpoud vſzega toga: liki ſzmo i naprej vám povedali i poſzvedocsili. *Es.* 33, 16. 1. *Kor.* 6, 18.

7. Ár náſz je Boug nej zváo na necsiſztoucso: nego na poſzvecsenyé.] 1. *Kor.* 7, 40.

8. Záto, kí náſz zavr'ze, ne zavr'ze cslovéka: nego Bogá; kí je vnáſz dáo ſzvojega Sz. Dúhá. *Lúk.* 10, 16.

II 9. Od bratinſzke lúbeznoſzti je pa nej potrejbno vám píſzati. Ár ſzte ſzamí ví od Bogá navcseni, naj edendrúgoga lúbite. *Lev.* 19, 18.

10. Ár i csiníte tou zevſzejmi bratmi vu czejloj Maczedonii. Opomínamo pa váſz, bratje: naj bole obiljávate.

III. 11. I znášajte sze pokojni biti i csiniti ta lasztivna, i delajte zvasimi lasztivnimi rokami: liki iszmo vám zapovedali. *Ef.* 4, 28. 2. *Thes.* 3, 12.

12. Naj hodite posteno pred timi zvűnejsnyimi; i nikaj ne potrebűjete. *Ef.* 2, 12.

* *Epist. na XXV. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

IV. 13. Nescsem pa: ka bi neznali, bratje, od tej, ki szo † zászpali; naj sze ne 'zalosztíte, liki i †† oni, ki nemajo vűpanya. † *Luk.* 8, 52. †† *Djan.* 17, 32. 26, 24.

14. Ár, csi vőrjemo, kaj je Jezus mr'u i gori sztano: tak i Boug té, ki szo zászpali po Jezusi, 'znyim vrét *naprej* pripela. 1. *Kor.* 15, 51.

15. Ár tou vám velímo z Goszpodnovov ricsjouv: kaj mí, ki 'zivoucsi osztánemo do prísesztya Goszpodnovoga, ne prejdemo one, ki szo zászpali. 1. *Kor.* 7, 10. 15, 23. 51. 52.

16. Ár szám Goszpoud † zbrodárszkim kricsanyem, †† zarchangyelszkim glászom i z Bo'zov ††† trombőntov bode doli sou znebész: i ti mrtvi vu Krisztusi gori sztáno *naj* prvle. † *Ivan.* 5, 28. †† *Mát.* 25, 31. ††† *Jos.* 6, 20. *Vőid.* 19, 16. 19.

17. Potom mí 'zivoucsi, ki szmo osztanoli kesaszi sze 'znyimi vneszémo vu oblake pred Goszpodna vu zrák: i tak vszigdár bomo z Goszpodnom. 2. *Thes.* 1, 8. *Ozn.* 11, 12.

18. Záto obeszeljávajte edendrűgoga zetimi ricsmí.]

PÉTI (V.) TÁO.

I. Vcsi od Krisztusa na szoudbo prísesztyá, 1-5. II. Opomina na vőrusztűvanye, 6-11. III. Csészt a) poszlűsávczov kvucsitelom, 12-13. β). vszej krsztsenikov, 14.22. IV. Zaprtek, 23-28.

* *Epist. na XXVII. po Sz. Trojszvi Nedelo,*

I. 1. Od csaſzov pa i vrejmenov, bratje, vám je nej potrejbno píſzati. *Mát.* 24, 36. *Djáh.* 1, 7.

2. Ár ſzamí dobro znáte: kaj dén Goſzpodnov, liki tát vu nocsi, tak príde. *Lůk.* 12, 39. *Ozn.* 3, 3.

3. Àr gda bodo pravili: mér † i pokoj; teda na †† nágli príde na nyé pogibelnoſzt, liki bolezen na noſzecso 'zeno, i ne vujdejo. † *Jer.* 6, 14. †† *Lůk.* 21, 34.

4. Ví pa, bratje, nej ſzte vu † kmiczi, kaj bi váſz *tiſzti* dén, liki †† tát, zapopadno. † *Ef.* 5, 8. †† *Oz.* 16, 15.

5. Ví ſzte vſzi ſzvetloſzti ſzinovje i ſzinovje dnéva: nej ſzmo noucsi, niti temnoſzti *ſzinovje*. *Lůk.* 16, 8.

II. 6. Záto tak ne † ſzpímo; liki ti drůgi: nego †† vőruſztůjmo i trejzni bojdmo. † *Kim.* 13, 11. † *Lůk.* 21, 36. *Ef.* 5, 14.

7. Àr, kí ſzpíjo, vnocsi ſzpíjo; i kí ſze zapojíjo vnocsi ſzo piani. *Es.* 5, 11. 12.

8. Mí pa, dnéva *ſzinovje* bodoucsi, vőruſztůjmo oblecseni vprſznyek vőre i lůbeznoſzti i vlebko, *tou je* vu vůpanye zvelicsanya. *Es.* 59, 17. *Ef.* 6, 14. 17.

9. Àr náſz je Boug † nej poſztavo na ſzrditoſzt; nego na †† zadoblenyé zvelicsanya po Goſzpodni naſem Jezuſi Kriſztuſi. † 2. *Petr.* 3, 9. †† *Ivan.* 3, 36. *Fil.* 2, 12.

10. Kí je mr'u za náſz: naj ali vőruſztůjemo, ali ſzpímo, navkůp 'znyim 'zivémo. *Rim.* 14, 8.

11. Záto † opomínajte edendrůgoga i †† pobougsávajte ſze med ſzebom: liki i csiníte. † *Kol.* 3, 16. †† *'Zid.* 10, 24.

III. 12. Proſzimo pa váſz, bratje ſzpoznajte *one*, kí delajo med vami i pred váſz ſzo poſztávleni vu Goſzpodni i opomínajo vaſz. *'Zid.* 13, 7. 17.

13. I jáko za ✝ veliko je preſtímajte vu lűbeznoſzti za volo dela nyihovoga: i †† mirovno 'zívte med ſzebom. ✝ *Fil.* 2, 29. †† 2. *Kor.* 13, 11.

14. Proſzimo pa váſz, bratje, opomínajte ✝ brezredníke, obeſzeljávajte te ✝✝ vczaglive, podpérajte te nemocsne, trplivi bojdte kvſzejm. ✝ 2. *Theſ.* 3, 6. 11 ✝✝ *Rim.* 14, 1.

15. Glédajte; naj ſto komi hűdo za hűdo ne plácsa: nego vſzigdár to dobro prika'zűjte, i edendrűgomi i vſzejm. *Rim.* 12, 17. 1. *Petr.* 3, 9.

16. Vſzigdár ſze radűjte. *Lűk.* 10, 20. *Fil.* 4, 4.

17. Neſztanoma molte, *Lűk.* 18, 1. *Kol.* 4, 2.

18. Vu vſzem hválo dávajte: ár je tou vola Bo'za vu Kriſztus Jezuſi kvám. *Ef*, 5, 20.

19. Te dűh ne vgáſzte. 1. *Tim.* 4, 14. 1. *Kor.* 14, 30.

20. Proroſztvo ne zametávajte. 1. *Kor* 14, 29-31.

21. Vſza vardejvajte: to dobro obdr'zte. *Rim.* 2, 18. 1. *Ivan.* 4, 1.

22. Od vſzega hűdoga pogléda ſze varte. *Rim.* 12, 9. *Fil.* 4, 8.

IV. 23. *On pa, Boug méra, poſzvéti váſz vu vſzem: da ſzo czejli vas dűh i dűſa i tejlo nedű'zno na priſeſztje Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa obdr'zi.* 1. *Kor.* 1, 8.

24. Veren je on; kí váſz je zváo, kí i vcsiní. 1. *Kor.* 1, 9.

25. Bratje, molte ſze za náſz. *Ef.* 6, 18.

26. Pozdravte vſze brate vu ſzvétom kűſsűvanyi, 2. *Kor.* 13, 12.

27. Primárjam váſz na Goſzpodna: da ſze preſtó ete líſzt vſzejm ſzvétim bratom. *Kol.* 4, 16.

28. Miloſcsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa zvan-i. Amen.

K-Teſzſzalonicsánczom prvi *líſzt* píſzani z-Athene.

SZ. PAVLA APOSTOLA
II. K-THESZSZALONICSÁNCZOM PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Apoſtolſzki poklon, 1-2. II. Hválo zdávanye za nyihove vőre trplejnye, 3-4. III. Trouſt znepriátelov, 5-10. IV. Molitev za nyé, 11-12.

I. 1. Paveo i Szilvánus i Timotheus gmajni Theſzſzalonicsánſzkoj vu Bougi Ocsi naſem i Goſzpodni Jezuſi Kriſztuſi. 1. *Theſ.* 1, 1.

2. Miloſcsa vám i mér od Bogá Ocsé naſega i Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa. 1. *Pet.* 1, 2.

* *Epiſt. na XXVI. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 3. Du'zni ſzmo hválo dati Bougi vſzigdár za vász, bratje, liki je vrejdno: kaj tak viſziko raſzté vőra vaſa i obiljáva lűbezen ednoga vſzákoga vſzej vász kedendrűgomi. *Ef.* 1, 15. 1. *Theſ.* 3, 12.

4. Tak, da ſze *i* mí ſzamí nad vami hválimo vu gmajnaj Bo'zi nad trplivoſztyov vaſov i vőrov vu vſzej pregányanyaj vaſi i nevoláj, ſtere trpíte. 1. *Theſ.* 2, 19.

III. 5. Kotero je kázanye práve ſzoudbe Bo'ze: naj ſze za vrejdne preſtímate na králeſztvo Bo'ze; za ſtero i trpíte. *Fil.* 1, 28.

6. Ár je pravicsno pri Bougi nazáj plácsati onim znevolami: kí vám nevolo ſzprávlajo. *Jer.* 51, 24. *Oz.* 18, 6.

7. I vám, kí nevolne trpíte, *dati* odejhnenyé znami vu oznanoſzti Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa od nébe zangyelmi zmo'znoſzti ſzvoje. *Lűk.* 16, 25. I. *Theſ.* 4, 17.

8. Vu ognya plámni, kí dá zadomeſcsenyé onim, kí neznajó Bogá, i kí ſzo nepokorni Evangyeliomi Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa. *Es.* 66, 15. *Rim.* 2, 8.

9. Kí bodo kaſtigo trpeli, pogibelnoſzt vekivecsno od lícza Goſzpodnovoga i od díke moucsi nyegove. *Es.* 30, 33. *Mát.* 25, 41.

10. Gda príde, naj ſze odícsi vu ſzvéti ſzvoji i csűden bode vu vſzej verni (ár ſzte vőrvali naſemi kvám ſzvedouſztvi) vu dnévi onom]. *Djan.* 1, 11. *Kol.* 3, 4.

IV. 11. Za ſtero ſze i molimo vſzigdár za vász: naj vász vrejdne vcsiní toga pozványa Bougnas i napuni vſze dopádnenyé dobroute *ſzvoje* i delo vőre vu zmo'znoſzti. 1. *Theſ.* 5, 17.

12. Naj ſze odícsi imé Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa vu vami i ví vu nyem pouleg miloſcse Bogá naſega i Gozpodna Jezuſa Kriſztuſa. I. *Kor.* 1, 31.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Nazviſcsáva pridoucsega Antikriſztuſa pred pitanim dnévom ſzodoucso pogibelnoſzt, 1-12. II. Hválo dá za te odebráne; ſtero zblagoſzlovom i zopominanyem dokoncsa, 13-17.

I. 1. Proſzimo pa vász, bratje, za príſeſztyé Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa i naſega vkűp ſzpráviſcsa knyemi: 1. *Theſ.* 4, 16. *Mát.* 25, 32.

2. Naj ſze hitro ne dáte gyenoti od pámeti *vaſe*, niti zburkati, niti po dühi, niti po rejcsi, niti po liſzti, liki po naſz *poſzlanom*; kak da bi 'ze naſztano dén Kriſztuſov. *Jer.* 29, 8. 1. *Theſ.* 5, 2.

3. Niſcse † naj váſz ne zapela ſzkákſim tálom. Ár ne príde prvle: kak *bode od vőre* †† odſztoplenyé, i ††† vő ſze vjávi cslovik grejha, ſzin te pogibelnoſzti. † *Mát.* 24, 24. †† 1. *Tim.* 4. 1. ††† 1. *Ivan.* 2, 18. *Ozn.* 13, 11.

4. On, kí ſze prouti *Bougi* poſztávla i gori ſze zvisáva viſe vſzega; ka ſze zové Boug, ali Bo'za ſzlű'zba tak; da vu czérkvi Bo'zoj, kakti Boug, ſzidí ſzka'zűvajoucsi ſze, kaj je Boug. *Es.* 14, 13. *Dan.* 11, 36.

5. Ne poumnite, ka ſzam vám eta, gda ſzam eſcse pri vaſz bio, pravo? *Ján.* 17, 1.

6. I zdaj, ka ga zdr'záva, znáte: naj ſze vő vjávi vu ſzvojem vrejmeni. 1. *Ivan.* 2, 18.

7. Ár ſzkrovnoſzt te nepravdenoſzti 'ze dela: liki dokecs ſze té, kí ga zdaj zdr'záva, zſzredbíne vő vr'ze. *Ján.* 20, 29. 30. 1. *Ivan.* 4, 3.

8. I teda ſze vő vjávi te nepravdeni: ſteroga Goſzpoud pogibí z-Dűhom vűſzt ſzvoji, i funda ſzkázanyem príſeſztyá ſzvojega. *Es.* 11, 4. *Ozn.* 19, 15. 20.

9. Steroga príſeſztyé *bode* pouleg dela Satanovoga vu vſzákoj zmo'znoſzti i znamejnyaj i csűdaj la'zlivi. 2. *Kor.* 4, 4. *Ozn.* 13, 13.

10. I vu vſzákom zapelávanyi te nepravicsnoſzti po tej, kí ſze † ſzkvarijo záto; ka ſzo lűbeznoſzt iſztine gori †† nej príjali, ka bi ſze zvelicsali. † 2. *Kor.* 2, 15. †† *Gal.* 5, 7.

11. I za toga volo nyim posle Boug zmo'zno délo bloudnoſzti: naj vőrjejo lá'zi. 1 *Král.* 22, 22. *Rim.* 1, 25.

12. Naj ſze oſzoudijo vſzi; kí ne vôrjejo iſztini, nego zadovolnoſzt májo vu nepraviczi.

III. 13. Mí ſzmo pa du'zni hválo dati Bougi vſzigdár za váſz, bratje lûbléni od Goſzpodna: kaj váſz je Boug odébrao od zacsétka na zvelicsanye vu poſzvecsenyej Dûhá i vôri iſztine. *Ef.* I, 4. *Ivan.* 15, 16.

14. Na koj váſz je pouzvao po Evangyeliomi naſem na zadoblenyé díke Goſzpodna naſega Kriſztuſa. *Tit.* 2, 14. 1. *Pet.* 2, 9.

15. Záto, bratje, ſztojte i zdr'zte tadánke: na ſtere ſzte navcseni, ali po rejcsi, ali po líſzti naſem. 1. *Kor.* 16, 13.

16. On pa, Goſzpon nas Jezus Kriſztus i Boug i Ocsa nas, kí náſz je lûbo i dáo *nám* je obeſzélnoſzt vekivecsno i vûpazen dobro vu miloſcsi, 1. *Ivan.* 4, 0. 1. *Pet.* 1, 3.

17. Obéſzeli vaſa ſzrczá i potrdi váſz vu vſzákoj rejcsi i dobrom deli. 1. *Theſ.* 3, 13.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Proſzi je, naj za vucsitele Bogá molijo, 1-5. II. Opomina te ſtraglive na delo, 6-15. III. Zaprè líſzt zdobrim 'zelejnyem, 16-18.

I. 1. Na dale *pa* molte, bratje, za náſz: naj rejcs Goſzpodnova bi'zí ino ſze dícsi *povſzud*; kak ti i pri vaſz. *Ef.* 6, 19.

2. I naj ſze ✝ oſzlobodímo od nepriſztojni i hûdi lûdi: ár je ✝✝ nej vſzej vôra. ✝ *Djân.* 2, 40. ✝✝ *Ivan.* 6, 44.

3. Veren je pa Goſzpoud; kí váſz potrdí i obarje od hûdoga. *Ivan.* 17. 15.

4. Vûpamo ſze pa vu Goſzpodni od váſz; kaj, ka vám zapovidávamo, i csiníte i csiníli bodte.

5. Goſzpoud pa naj ✝ ravna ſzrczá vaſa na lůbezen Bo'zo i na ✝✝ trplivoſzt Kriſztuſovo. ✝ *Rim.* 5, 5. ✝✝ *'Zid.* 12, 2. 3.

II. 6. Zapovidávamo pa vám, bratje, vu iméni Goſzpodna naſega Jezuſa Kri'ztuſa: naj ſze kraj vlicséte od vſzákoga brata neporedno hodécsega i nej pouleg návuka, ſteroga je vzéo od náſz. 1. *Kor.* 5, 11. 1. *Theſ.* 4, 11.

7. Àr ſzamí znáte, kakda je potrejbno náſz naſzledůvati; geto ſzmo nej neporedni bilí med vami. 1. *Kor.* 11, 1. *Fil.* 3, 17.

8. Niti ſz*mo* zobſztom nikoga krůha nej jeli: nego zdelom i ſztrůdom vnocsi i vujdne delajoucsi *záto*; da bi komi na 'zmécsavo med vami ne bilí. *Djan.* 2 34.

9. Nej kaj ne bi li oblášzti: nego naj ſzamí ſzebé vám na ldo dámo; naj náſz naſzledůjete. *Mát.* 10, 10. 1. *Theſ.* 1, 6.

10. Àr, gda ſzmo i prí vaſz bilí, tou ſzmo vám zapovedali; kaj, csi ſto neſcse delati, naj ni ne jej.

11. Àr csůjemo: ka níki med vami neporedno hodijo; kí nikaj ne delajo, nego ſze dela ogíblejo. 1. *Theſ.* 3, 6. 1. *Tim.* 5, 13.

12. Tejm tákſim záto zapovidávamo i opomínamo je po Goſzpodni naſem Jezuſi Kriſztuſi: naj ſzpokojom delajoucsi ſzvoj laſztivni krůh jejjo. *Ef.* 4, 20. 1. *Theſ.* 4, 11.

13. Ví pa, bratje, vdobrom csinejnyi ne obtrůdte. *Gal.* 6, 9.

14. Csi je pa ſto nepokoren rejcsi naſoj políſzti *vám povejdanoj*: toga znamenůjte, i ne dr'zte ſze 'znyim; naj ſze oſzramotí. *Mát.* 18, 17.

15. Niti ga, kak nepriátela, ne mejte: nego ga opomínajte, liki brata. *Mát.* 18, 15. *Gal.* 6, 1. 2.

III. 16. On pa, Goſzpoud méra, dáj vám mér vſzigdár vu vſzem meſzti. Goſzpoud *pa oſztani* zevſzejmi vami. 1. *Theſ* 5, 23.

17. Pozdrávlanye zmojov Pavlovov rokouv: kotero je znamejnye vu vſzákom líſzti; tak píſem: *Kol.* 4, 18.

18. Miloſcsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa zevſzejmi vami. Amen.

K-Theſzſzalonicsánczom drügi *líſzt* píſzani z-Athene.

SZ. PAVLA APOSTOLA
I. K-TIMOTHEUSI
PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Napiſzek i poklon 1-2. *II. Zrok, zakaj je Timotheuſa v-Efezuſi nihóo* 3-7. *III. Právde i Evangyelioma haſzek i na oboujega zdr'závanye opominanye, 8-20.*

I. 1. Paveo Apoſtol Jezus Kriſztuſov pouleg † rendelúvanya Bo'zega zvelicsitela naſega i Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa †† vúpanya naſega. † *Dján.* 9, 15. †† *Kol.* 1, 27.

2. Timotheuſi † laſztivnomi ſzini mojemi vu vôri †† miloſcsa, ſzmilenoſzt, mér od Bogá Ocsé naſega i Kriſztus Jezuſa Goſzpodna naſega. ✝ *Dján.* 16, 1. ✝✝ *Gal.* 1, 3.

II. 3. Liki ſzam te proſzo † idoucsi vu Maczedonijo; naj oſztánes vu Efezuſi i zapovejs níkim, †† naj drúgo vcsenyé ne vcsíjo, ✝ *Dján.* 20, 1. 3. ✝✝ *Gal.* 1, 6. 7.

4. Niti ne kebzújo na fabule i roda neſzkoncsano naprej racsúnanye; ſtera bole ſzpitávanya ſzprávlajo, liki pobougſanye Bo'ze vu vôri. I. *Tim.* 4, 7. 6. 4.

5. *Konecz pa zapouvidi je lúbezen zcsiſztoga ſzrczá i zdobre dúsnevejszti i zneſzkazlive vôre zhájajoucsa. Luk. 10, 27. Gal. 5, 14.*

6. Od ſterih dabi níki kraj zavdarili: obrnoli ſzo ſze na márnogúcsanye. 1. *Tim.* 6, 4.

7. Kí ſcséjo biti právde vucsitelje: *geto* ne razmijo; ka právijo, niti *ka* potrdjávajo. *'Zid.* 5, 12.

III. 8. Známo pa: ka je právda dobra, csi ſto 'znyouv právdeno 'zivé. *Rim.* 7, 12. 14.

9. 'Znajoucsi tou, kaj *je pravicsnomi právda nej polo'zena: nego nepravdenim i neokornim, nepobo'znim i grejsnikom, brezi ſzveſztva i ſzveczko 'zivoucsim, ocsobujczom, i materbujczom, lůdomorczom,*

10. Práznikom, ſzámczole'zákom, lůdikrádczom, la'zczom, krívopriſzégávczom: i csi je *eſcse* kaj drůgo prouti zdravomi návuki polo'zeno. *Rim.* 1, 29. 1. *Kor.* 6, 9.

11. Pouleg † Evangelioma díke †† toga blá'zenoga Bogá; kí je na mé ⁂ zavůpani. † 2. *Kor.* 3, 8. ⁂ 1. *Tim.* 6, 15. ††† 1. *Theſ.* 2, 4.

12. I hválo dájem pokrepkůvajoucsemi mené Kriſztuſi Jezuſi Goſzpodni naſemi: kaj me je vernoga ſzoudo; ſteroga bi poſztavo na *eto* ſzlů'zbo.

13. Kí ſzam prvle bio ⁂ preklinyávecz i preganyávecz i oſpotávecz: ali ⁂ ſzmilenoſzt ſzam doubo. Àr ſzam ⁂ zneznanoſzti vcsino vu ne vôri. † *Djáh.* 8, 3. ⁂ 1. *Tim.* 1, 16. ††† *Ivan.* 9, 39. *Djáh.* 3, 17.

14. Preobiljávala je pa miloſcsa Goſzpodna naſega zvôrov i lůbeznoſztyov vu Kriſztus Jezuſi. *Rim.* 5, 20.

15. *Verna je ta rejcs i vſzega gorivzetjá je vrejdna: kaj je † Kriſztus Jezus priſao na ete ſzvejt grejsnike †† zvelicsávat: zſterih ſzam jaſz te prvi.* † *Mát.* 9, 13. †† *Mát.* 1, 21.

16. *Ali záto ſzam ſzmilenoſzt doubo: da bi vu meni prvom pokázao Jezus Kriſztus vſzo trplivoſzt na példo tejm; ki bodo vu nyem vôrvali na 'zitek vekivecsni.* *Mát.* 16. 61.

17. Tomi vekivecsnomi králi pa neſzkvarjenomi, nevidoucsemi, ſzamomi moudromi Bougi poſtenyé i díka na veki veke. Amen. 1. *Tim.* 6, 16.

18. Eto zapovid porácsam tebi *moj* Szin Timotheus: naj pouleg naprej povejdanoga od tébe prorokűvanya vité'zies vu nyíh dobro viteſtvo. 1. *Kor.* 9, 25. 26. 2. *Tim.* 1, 3-5.

19 I más vőro i dobro dűsnovejſzt; ſtero ſzo níki kraj ſzűnoli od ſzébe *i* okoli vőre ſzo ládje trtyé pretrpeli. 1. *Tim.* 6, 10.

20. Zkí je ✝ Himeneus i Alexander: ſtere ✝✝ ſzam dáo Satani: naj ſze vcsíjo nepreklinyati. ✝ 2. *Tim.* 2, 17. 4, 14. ✝✝ 1. *Kor.* 5, 5.

DRŰGI (II.) TÁO.

I. Za vſze lidi trbej moliti, 1-10. *II. 'Zene ſze naj vtihoti dr'zijo i vcsijo*, 11-15.

1. 1. *Opominam záto: naj ſze pred vſzejm csinijo molitvi, prosnye, molbe, hválo zdávanya za vſze lidi; Kol. 4, 2. 3.*

2. *Za krále i vſze vu viſzikoſzti bodoucse: naj pokojni i tihi 'zitek pelamo vu vſzoj pobo'znoſzti i poſtenyej.* 2. *Theſ. 3*, 12.

3. Ar je tou lejpo i priétno pred Bogom zvelicsitelom naſim:

4. *Kí vſze lidi ſcsé zvelicsati i na ſzpoznanye iſztine priti. Eſz.* 18, 23. 2. *Pet.* 3, 9.

5. *Ár je ✝ eden Boug i ✝✝ eden ſzredbenik Bo'zi i űdi cslovik Kriſztus Jezus: ✝ Gal. 3*, 20. ✝✝ *'Zid.* 9, 15.

6. *Kí je dáo ſzám ſzebé meſzto czejne odkűplenyá za vſze, na ſzvedouſztvo nazviſcsávanya vu laſztivnom vrejmeni. Mát.* 20, 28.

7. Na koj ſzam jaſz poſztávlen predgar i Apoſtol (iſztino právim vu Kriſztuſi i ne lá'zem,)

vucsiteo poganov vu vôri i *vu* iſztíni. *Dján.* 9, 15.

8. Scsém záto, naj molijo mo'zjé vu ✝ vſzákom meſzti gori zdignovſi ✝✝ csíſzte roké *ſzvoje* brezi ✝✝✝ ſzrditoſzti i dvojnoſzti. ✝ *Ivan.* 4, 21. ✝✝ *Es* 1, 15. ✝✝✝ *Jak.* 1, 6. 20.

9 Priſzpodobno i 'zene vu ſznáj'znoj odeteli zſzrameslivoſztyov i zcsiſztoucsov ſze naj ſznáj'zijo: nej vu kondrovanyi vláſz, ali zláti, ali d'zûnd'zi, ali drágom gvanti; *Tit.* 2, 3.

10. Nego, (kak ſze priſztája 'zén, ſtere po-bo'znoſzt ſzka'zûjo,) po dobri delaj. 1. *Tim.* 5, 10.

11. 'Zena ſze naj vu tihoti vcsí vu vſzoj podlo'znoſzti.

12. 'Zenám pa ✝ ne dopiſztim *vu czérkvi* vcsiti, niti ✝✝ ládati nad mo'zom: nego naj vu tihoti bodo. ✝ 1. *Kor.* 14, 34. ✝✝ *Ef.* 5, 24.

13. Ár je Ádam prvle ſztvorjeni: potom Ejva. *Sztv.* 2, 7.

14. I Ádam je nej zapelani: 'zena pa zapelana je preſztoupila právdo. *Sztv.* 3, 6 2. *Kor.* 11, 3.

15. Zvelicsa ſze pa vrodjenyei diczé: csi oſztáne vu vôri i lûbeznoſzti i vpoſzvecsenyej ſztrejznoſztyov. *Gal.* 4, 13. *Tit.* 2, 4. 5.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Kákſi má biti pûſpek, 1-7. *II. Kákſi Diakonus i Diakonuſojcza*, 8-13. *III. Kak ſze má oponájati Timotheus*, 14-16.

1. 1. Verna rejcs je *eta*: csi ſto pûſpekíjo 'zelej, lejpo delo 'zelej. *Dján.* 20, 28.

2. Potrejbno je záto pûſpeki nekrivicsnomi, biti edne 'zené mou'zi, vôruſztûvajoucsemi, trejznomi, ſznáj'znomi, na ſztán prímajoucsemi, na vcsenyé prílicsnomi. 1. *Tit.* 1, 6. 1. *Tim.* 3, 12.

3. Nej piánczi, nej biczi, nej rú'znoga dobícska po'zelávczi: nego krotkomi, neborlívomi, neſzkoupomi. 2. *Tim.* 2, 24.

4. Kí laſztivno hi'zo lipou pela, kí podlo'zno deczo má zevſzin poſtenyom. *Lúk.* 1, 5. 6. 80.

5. (Csi pa ſto laſztivno hi'zo ravnati nezna: kakda bi *tákſi* na czérkev Bo'zo ſzkrb meo?)

6. Nej nouvomi: naj *od gizdoſzti* napíhnyeni vu vraj'zo ſzoudbo ne ſzpádne.

7. Potrejbno je pa; naj i dobro ſzvédouſztvo má od zvúnejsnyi: da ne ſzpádne vu ſzramoto i vraj'ze mre'ze. 1. *Kor.* 6, 12.

II. 8. Diakonuſom je rávno tak potrejbno poſtenim *biti*; nej dvoujega jezika, nej vnogo vína pívczom, nej rú'znoga dobícska po'zelávczom. *Djám.* 6, 2.

9. Nego kí májo ſzkrovnoſzt vôre vu csíſztoj dúsnoj vejſzti. 1. *Tim.* 1, 19.

10. Tej tákſi ſze pa naj prvle ſzkúſzijo: i potom ſzlú'zijo; csi ſzo nekrivicsni.

11. 'Zene nyihove rávno tak *naj bodo* poſtene: nej klajſaricze; nego trejzne i verne vu vſzem.

12. Diakonuske *pa* naj bodo edne 'zené mo'zjé, deczi dobro naprej ſztojécsi i laſztivnoj dr'zini.

13. Ár, kí dobro ſzlú'zijo, dobro ſztopnyo ſzi priſzlú'zijo i vnogo ſzrcsnoſzti vu vôri; ſztera je vu Kriſztus Jezuſi. *Mát.* 25, 21. *Ef.* 3, 12.

III. 14. Tá ti píſem: *ár* ſze vúpam; ka hitro ktebi prídem.

15. Csi bom ſze pa midio: naj znás, kak ſze más vu h'izi Bo'zoj obracsati; ſztera je csérkev 'zívoga Bogá, ſzteber i trdnoſzt iſztine. 2. *Tim.* 2, 20. *Ozn.* 3, 12.

16. *I za gvúsno velika je te pobo'znoſzti ſzkrovnoſzt, ета; ka ſze je ✝ Boug úazvejſzto vu tejli,* ✝✝ *ſzpravicseni je vu dúhi,* ✝✝✝ *videni je od angyelov,* ✝✝✝✝ *prejdgani je med poganmi,* * *vôrvani je na ſzvejti,*

*gori je ** vzéti vu diko.* † *Ivan.* 1, 14. †† *'Zid.* 9. 14. ††† 1. *Pet.* 1, 12. †††† *Lûk.* 24, 47. * *Ivan.* 6, 69. ** *Djân.* 1, 9.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Od vôre na vraj'zi návuk ſztoplenyá, 1-5. *II, Timotheuſi ká'ze, kak ſze má vu vcsenyej i v'zitki dr'zati*, 6-16.

I 1. Dûh pa ocsiveſzno právi; kaj vu ſzlejdnyi vrejmenaj odſztoupijo níki od vôre i poſzlûſali bodo dûhé zapelávcze i vraj'ze návuke. *Mát.* 24, 24. 2. *Theſ.* 2, 3.

2. Kí vu ſzkazlivoſzti la'zí právijo i zvorczano májo dûsnovejſzt ſzvojo, *Ef.* 4, 19.

3. I bránijo ſze 'zeniti *i* zdr'závati ſze od hráne; ſtero je Boug ſztvouro, *naj jo* vzemejo zhválo zdávanyem ti verni, i, kí ſzo ſzpoznali iſztino. *Kol.* 2, 21. 22. *Rim.* 14, 6.

4. Ár je vſze ſztvorjenyé Bo'ze dobro i nikakſega nej *trbej* zavrcsi: *nego* zhválo zdávanyem vzéti. *Sztv.* 1, 31. *Djân.* 10, 15. *Mát.* 15, 11. *Kol.* 2, 16.

5. Ár ſze poſzvéti po rejcsi Bo'zoj i molítvi. *Tit.* 1. 15.

II. 6. Eta csi bos naprej poſztávlao bratom: dober ſzluga bodes Jezus Kriſztuſov, liki kí ſzo gori ſzkrmleni vu rieséj vôre i dobroga návuka; ſteroga ſzi i naſzledûvao. 2. *Tim.* 1, 5.

7. Szveczke i babinſzke ſzabule pa zavrzi: *fliſzaj ſze pa vu pobo znoſzti.* 2. *Tim.* 2, 16.

8. *Ar telovno fliſzanye malo valá: pobo'znoſzt pa na vſza haſzni i obecsanye má 'zitka vezdásnyega i priſeſztnoga. Mát.* 19, 27. *Ef.* 6, 3.

9. Verna je tá rejcs i vſzega gorivzétja vrejdna. 1. *Tim.* 1, 15.

10. Ár † záto i delamo i oſpotávamo ſze: kaj ſze vûpamo vu 'zívom Bougi; kí *je* †† *zvelicsi-*

teo vſzej lůdi, naj bole pa ti verni. † *'Zolt.* 3, 4. 36, 7. †† *Gal.* 6, 10.

11. Eta nazviſcsávaj i vcsi.

12. Niſcse tvojo mladoſzt naj ne zavr'ze: nego példa boj tim vernim vu rejcsi, vu 'zivlejnyi, vu lůbezni, vu důhi, vu vôri, vu csiſztoucsi. *Tit.* 2, 15. 1. *Pet.* 5, 3.

13. Dokecs prídem: boj gyedrni vu ſtejnyi, opomínanyi, vcsenyej. *Dján.* 13, 15. 27.

14. Ne zamůdi vu tebi *bodoucsi* dár: kí ti je dáni po proroſztvi gori zdejvanyem rouk ti ſztariſſi. *Dján.* 19, 6. 2. *Tim.* 1, 6.

15. Eta premislávaj, vtej boj: naj tvoje naprej idejnye ocsiveſzno bode vu vſzem.

16. Kebzůj na ſzébe i návuk: oſztani vtej. Ár tou csinécsi, i ſzám ſzébe zvelicsas: i té, kí te poſzlůſajo. *Dján.* 20, 28. 2. *Tim.* 3, 14.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Opomina Timotheuſa, kak ſze má oponáſati kvſzákſe vrſzti i réda lidém, 1-8. *II. Ká'ze, káksa ſze more na ſziromákov ſzkrb odloucsiti?* 9-16. *III. Kak ſze trbej za důſevne paſztére ſzkrbeti?* 17-18. *IV. Ka trbej zgrejsniki csiniti?* 19-25.

l. 1. Sztarejsega *csloveka* ne ſtrájſaj: nego ga opomínaj, kak ocso; mlájſe pa, liki brate. *Lev.* 19, 32.

2. Sztarejſe *'zene* liki ✱ matere: mlájſe, liki ✱✱ ſzeſztre vu vſzoj csiſztoucsi. ✝ *Ivan.* 19, 27. ✝✝ 1. *Tim.* 4, 12.

3. Vdovicze poſtůj, ſtere ſzo zaiſztino vdovicze.

4. Csi pa ſtera vdovicza deczo, ali vnůke má: naj ſze vcsíjo prvo *kſzvojoj* laſztivnoj hi'zi pobo'znoſzt ſzka'zůvati i *ſzvojim* ſztariſim to dobro nazáj povrnouti. Ár je tou lejpo i prietno pred Bogom. *Ef.* 6, 1. 2.

5. Stera je pa zaiſztino vdovicza i ſzáma nihána: naj ſze vűpa vu Bougi i oſztáne vu molítvaj i prosnyaj noucs i den. *Lűk.* 2, 36. 18, 1. 3.

6. Stera je pa hotliva: 'zivoucsa mrtva je.

7. I eta nazviſcsávaj; naj nepokárani bodo.

8. Csi ſze pa ſto za laſztivne *ſzvoje* i naj bole za dománye ne ſzkrbí: vôro je zatájo i od nevernoga je lagojejſi. 2. *Tim.* 3, 5.

II. 9. Vdovicza ſze naj odeberé nej menye od séſztdeſzét lejt ſztara: ſtera je bíla ednoga mo'zá 'zena; *Právd.* 24, .. 4.

10. Vu dobri delaj ſzvedouſztvo majoucsa; csi je deczo gori hránila, csi je na ſztán prijímala, csi je ſzvétim nogé prála, csi je nevolne pomágala, csi je vſze dobro delo naſzledűvala. *Mát.* 25, 35-40.

11. Mládi vdovícz ſze pa ogíbli Àr, gda hotlívijo prouti Kriſztuſi, ſcséjo kmou'zi idti.

12. Májo pa ſzoudbo; kaj ſzo to prvo vôro odvrgle. *Ozn.* 2, 4.

13. Kcsaſzi pa i manyicze *hodoucse* vcsíjo ſze † okouli hoditi po hi'zaj. Nej ſzamo *ſzo* pa manyicze: nego i †† csefketlive i ††† zvidávajoucse gucsécse *tákſa*, ká ſze ne priſztájajo. † *Pril.* 7, 11. †† *Tit.* 2, 3. ††† 2. *Theſ.* 3, 11.

14. Scsém záto: naj te mláde kmou'zi ido, deczo rodíjo, goſzpodárijo *i* nikſo priliko ne dájo protivníki na zrok pſzűje. 1. *Kor.* 7, 9. *Tit.* 2, 4.

15. Àr ſzo ſze 'ze níke obrnole za Satanom.

16. Csi ſteri verni, ali verna má vdovicze: naj nyim podiljáva, i ne 'zméti ſze czérkev, naj tejm, ſtere ſzo zaiſztino vdovicze, dojde.

III. 17. Ti ſztariſſi, kí dobro preſztájajo, dvouje cséſzti ſzo vrejdni: naj bole tiſzti, ſteri delajo vrejcsi i vnávuki. *Rim.* 12, 7. 8. 15, 27.

18. Ár velí piſzmo: † gyűnczi mlatécsemi ne

zavé'zi goubcza. I: vrejden †† je delavecz ſzvojega nájma. † 1. *Kor.* 9, 9. *Lůk.* 10, 7.

IV. 19. Prouti ſztáromi *vucsiteli* to'zbe notri ne vzemi: nego csi na dvá ali trí ſzvedoke. *Právd.* 19, 15.

20. One, kí grisíjo, pred vſzejm káraj: naj i ti drůgi ſztrájh májo. *Právd.* 17, 13. *Mát.* 17, 17.

21. Szvedocsim pred Bogom i Goſzpon Jezus Kriſztuſom i odebránimi angyelmi: naj eta zdr-'závas brezi preſzodjenyá nikaj nej csinécsi pouleg nagnyenoſzti. 2. *Tim.* 4, 1. 6, 13.

22. Roké hitro na nikoga ne polo'zi; niti tálnik ne boj vlůczki grejhi: ſzebé csíſztoga dr'zi. *Djáh.* 6, 6.

23. Vecs ne pí ſzamo vodou: nego malo vína v'zívaj za tvojega 'zaloucza i cseſztoukrát tvoje nemocsnoſzti volo. 'Zolt. 104, 15.

24. Níki lůdi grejhi ſzo naprej vő vjavleni; da je naprej pelajo na ſzoudbo: níki pa i *potom* naſzledůjo. *Gal.* 5, 19.

25 Rávno tak i ta dobra dela ſzo naprej vő vjavlena; i, ſtera ſze nacsi májo, ſzkriti ſze nemrejo.

SÉSZTI (VI.) TÁO.

I. Ká'ze ſzlugov cséſzt, 1-2. *II. Opomina Timotheuſa, naj α) ſze varje* a) *krivi vucsitelov*, 3-5. b) *ſzkopouſzti*, 6-10. β.) *naſzledůje pobo'zni 'zitek*, 11-16. γ.) *opomina bogácze na dobro zbogáſztvom 'zivlejnye*, 17-19. δ) *ſze ogible zobſzton valon csefketanya*, 20-21.

I. 1. Steri ſzlugi ſzo pod járma: *ſzvoje* laſztivne goſzpodáre vſzega poſztenyá vrejdne naj dr'zíjo; da ſze imé Bo'ze i návuk ne preklinya. *Ef.* 6, 5. *Es.* 52, 5.

2. Kí pa verne májo goſzpodáre: naj je ne zametávajo, kaj ſzo bratje; nego tejm bole naj

ſzlů'zijo, kaj ſzo verni i lůbeznivi; *liki* kí ſzo dobrovcsinenyá *Bo'zega* táo vzéli. Eta vcsi i opomínaj. *Tit.* 3, 8.

II. 3. Csi ſto nacsi vcsí i nepriſztoupi kzdravim ricsém Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa i knávuki, kí je pouleg pobo'znòſzti: *Gal.* 1, 6. 7.

4. Téje napíhnyeni i nikaj nezna: nego blázni okouli ſzpitávanya i rejcsne vojne; zſteri zhája nenávidnoſzt, nyefke, preklinyávanye, hůde mencse. 1. *Kor.* 8, 2.

5. Hůda ſtůkanya ſzkvarjene pámeti lůdi i ſzlecseni ziſztine, ſtimajoucsi; kaj je pobo'znoſzt dobícsek. Odſztoupi od tej tákſi. *Rim.* 16, 17. 2. *Ivan.* ℣. 10.

6. *Je pa veliki dobicsek pobo' znoſzt zadovolnoſztyov.* 1. *Tim.* 4, 8.

7. *Ár ſzmo nikaj nej prineſzli na ete ſzvejt: ocsiveſzno je, kaj nikaj ne moremo ni vů neſzti.* Job. 1, 21. 'Zolt. 49, 18.

8. *Csi pa mámo hráno i odeteo: ſztejmi ſze zadovolmo.* 'Zot. 55, 23. 'Zid. 13, 5.

9. Kí pa ſcséjo obogatiti: ſzpádnejo vu ſzkůsávanye i mre'ze i vnouga neſzpametna po'zelejnya i skodliva: ſtera pogrozíjo lidí vpogibelnoſzt i ſzkvarjenyé. *Pril.* 20, 21.

10. Ár lůbezen pejnez je vſze hůdoube korén: ſtera da bi níki po'zeleli zabloudili ſzo od vůre i ſzamí ſzo ſze preſzmeknoli zvnougimi boleznoſztmi. *Pril.* 15, 17. *Dján.* 1, 16-18.

11. Tí pa, ô † cslovik Bo'zi, od tej bej'zi: naſzledůj pa †† praviczo, pobo'znoſzt, vůro, lůbeznoſzt, trplivoſzt, krotkoſzt. † 1. *Sam.* 2, 27. †† 2. *Tim.* 2, 22.

12. Bojůj te dober boj vůre, zgrabi 'zítek vekivecsni, na ſteroga ſzi pozváni, i vadlůvao ſzi to dobro vadlůvanye pred vnougimi ſzvedokmi. 1. *Kor.* 9, 25. 26. *Fil.* 3, 12. 14.

13. Zapovedávam ti pred vſza o'zívajoucsim

Bogom i Jezus Kriſztuſom, kí je pod Pontzius Pilátuſom to dobro vadlůvanye poſzvedocso: *Iv.* 18, 36. 19, 11.

14. Da zdr'zis zapovid eto, brezi makule, nepokárani notri do ſzkázanya Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa.

15. Stero vu laſztivnom vrejmeni poká'ze te blá'zeni i ſzám zmo'zni kráo *vſzej* kralůvajoucsi i Goſzpoud *vſzej* goſzpodůvajoucsi. *Ozn.* 17, 14.

16. Kí ſzám má nemrtelnoſzt i prebíva vu nepriſztoplenoj ſzvetloſzti; ſteroga je ni eden cslovik nej vido, niti ga viditi nemre: komi bojdi poſtenyé i moucs vekivecsna. Amen. *Vőid.* 33, 20. *Ivan.* 1, 18.

17. Tim bogatim na etom ſzvejti zapovej: naj ſze gori ne zvíſzijo, niti ſze ne vůpajo vu negvůsnom bogáſztvi, nego vu 'zívom Bougi, kí nám dáva bogato vſza na v'zívanye. *Job.* 31, 24. *Jak.* 5, 1-3.

18. Da dobrocsinécsi obogátijo vu dobri delaj, radi dávajo *i* podiljávajo. *Luk.* 12, 21. *Jak.* 2, 5.

19. Szprávlajoucsi ſzamí ſzebi dober fundamentum na príſeſztno *vrejmen* naj vzemejo 'zítek vekivecsni. *Mát.* 6, 20.

20. Oh Timotheus! to pri tebi doli djáno *blágo* vari ogibajoucsi ſze ſzveczkoga práznoga gláſza i naprej prináſanya krivicsno iménůvanoga znánya, 2. *Tim.* 1, 14.

21. Stero níki nazviſcsávajoucsi okoli vőre ſzo zabloudili. Miloſcsa ſztebom. Amen. 2. *Tim.* 2, 18.

K-Timotheuſi prvi *liſzt* píſzani od Laodiczee, ſtero je naj vékſe meſzto Frígie Pakacziánſzke.

SZ. PAVLA APOSTOLA II. K-TIMOTHEUSI PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Napiſzek i poklon, 1-2. *II. Hválo zdávanye i opominanye na csészti ſzpunyávanye i zdr'závanye zdravoga návuka*, 3-14. *III. Szpominanye od neſztálni i ſztálni*, 15-18.

I. 1. Paveo Apoſtol Jezus Kriſztuſov po vouli Bo zoj pouleg obecsanya 'zítka *onoga*, kí je vu Kriſztus Jezuſi. *Gal.* 1, 1.

2. Timotheuſi mojemi lűblénomi ſzíni, miloſcsa, ſzmilenoſzt, mér od Bogá Ocsé i Kriſztus Jezuſa Goſzpodna naſega. 1. *Tim.* 1, 2.

II. 3. Hválo ✝ dájem Bougi, komi ſzlű'zim od ſztariſſi *moji doſzéga máo*, vu csíſztoj dűsnoj vejſzti: ka ſze ✝✝ neſztanoma ſztébe ſzpomínam vu molítvaj moji nouos i dén ✝ *Ján.* 22, 3. ✝✝ *Rim.* 1, 8. 9.

4. *I* 'zelejm te viditi, ſzpomínajouosi ſze ſztvoji ſzkúz: naj ſze zradoſztyov napunim. *Rim.* 1, 11. 15, 22. 24.

5. *Naj bole, gda mi* na pamet príde ona, ſtera je vu tebi brezi ſzkazlivoſzti, vőra, ſtera je prebívala prvle vu babi tvojoj Loidi i vmateri tvojoj Euniki; gvűſen ſzam pa, ka i vtebi. *Ján.* 16, 1.

6. Za ſteroga zroka volo te opomínam: da gori znejtis dár Bo'zi, kí je vtebi po gori dej-

vanyi rouk moji. I. *Thef.* 5. 19. I. *Tim.* 4, 14. 5, 22.

7. Ár nej nám je dáo Boug dûhá bojaznoſzti: nego zmo znoſzti i lûbeznoſzti i trejznoſzti. *Rim.* 8, 15.

8. Naj te tak ne bode ſzrám ſzvedocsiti Goſzpodna naſega, niti mené zvézanoga nyegovoga: nego z Evangyeliomom vrét trpi to hûdo pouleg moucsi Bo'ze; *Rim.* 1, 16. *Djân.* 21, 33.

9. Kí nâſz je † zvelicsao i pouzvao ſzvétim pozványem; nej ††† pouleg dejl naſi; nego pouleg laſztivnoga ††† gori djánya i miloſcse nám dáne vu Kriſztus Jezuſi pred vekivecsnim vrejmenom: † *Tit.* 3, 5. I. *Theſ.* 4, 7. †† *Ef.* 1, 3. 4. ††† *Rim.* 16, 25.

10 Zdaj pa vô † vjavleno po ſzkázanyi zvelicsitela naſega Jezuſa Kriſztuſa: kí je †† ſzmrt doli zbriſzao, 'zítek pa i neſzkvarjenoſzt je na ſzvetloſzt prineſzao po Evangyeliomi. *Es.* 25, 8. †† *'Zid.* 2, 14. 15.

11. Na ſteroga ſzam jaſz poſztávleni predgar i Apoſtol i vucsiteo poganov. *Djân.* 22, 21. *Gal.* 1, 16.

12. Za ſteroga zroka volo i eta trpim: ali nej me je ſzrám. Ár znám komi ſzam vôrvao i gvûſen ſzam: kaj je zmo'zen to pri nyem doli djáno meni obarvati na tiſzti dén. *Ef.* 3, 1.

13. Példo mej zdravi rejcsi: ſtere ſzi od méne csûo vu vôri i lûbeznoſzti; ſtera je vu Kriſztus Jezuſi. 2. *Tim.* 3, 14. 20.

14. To dobro pri tebi doli polo'zeno vari po Sz. Dûhi, kí vnami prebíva. 1. *Tim.* 6, 20.

III. 15. Znás tou, kaj ſzo ſze kraj od méne obrnoli vſzi, kí ſzo vu A'zii; zſterih je Figellus i Hermogenes. *Djân.* 19, 10. 2. *Tim.* 4, 16.

16. Dáj Goſzpoud ſzmilenoſzt Oneziforuſovoj hi'zi: kaj me je vnogokrát raſzladíla, i lancza mojega ſzo je nej ſzrameslûvala. 2. *Tim.* 4, 19.

17. Nego bodoucsi vu Rími ſzkrblivo me je íſzkala i najsla me je.

18. Dáj ji Goſzpoud nájti ſzmilenoſzt pri Goſzpodni vu onom dnévi: i keliko *mi je* vu Efezuſi ſzlú'zila, tí bole vejs. *Mát.* 5, 7.

DRÚGI (II.) TÁO.

I. Opomina ga na a.) vſzega húdoga pretrplejnye zcsetvérov prilikov, 1-13. β) *hábanye od rejcsnoga ſlúkanya*, 14-18. *II. Vcsi ga, kákſe lidi má Sz. M. csérkev*, 19-21. *III. Opomina ga, kak ſze má noſziti* a.) *v'zitki* 22. b.) *vcsenyej*, 23-26.

I. 1. Ti záto, ſzinek moj, pokrejpi ſze vu miloſcsi: ſtera je vu Jezus Kriſztuſi. 1. *Kor.* 16, 13. *Ef.* 6, 10.

2. I, ſtera ſzi csúo od méne po vnougi ſzvedokej, ona zavúpaj na verne lidí; kí ſzo ſzpodobni i drúge vcsiti. *Tit.* 1, 5.

3. Tí záto trpi to húdo, liki dober vitéz Jezus Kriſztuſov. 2. *Tim.* 1, 8.

4. Niſcse ſze *pa*, kí ſze vitézije, ne zaplejta vetoga 'zítka dela: naj ſze dopádne onomi; kí ga je na viteſtvo odébrao. 1. *Kor.* 9, 25.

5. *Csi ſze pa i borí ſto; ne koroníje ſze prvle, nego csi ſze pravdeno bode boro.*

6. Orács more prvle delati, *i tak* ſzád vzéti. 1. *Kor.* 9, 10.

7. Razmi, ka právim. Dáj ti pa Goſzpoud pamet vu vſzem.

8. Szpoumeni ſze z-Jezus Kriſztuſa zmrtvi gori ſztányenoga, kí je z-Dávidovoga ſzemena pouleg mojega Evangyelioma. *Rim.* 1, 3.

9. Vſterom húdou ✝ trpim notri do vézanya, kak húdodelnik: ali rejcs Bo'za je nej ✝✝ zvézana. *Ef.* 3, 15. ✝✝ *Fil.* 1, 13.

10. Záto vſza znáſam za volo ti odebráni:

naj i oni zvelicsanye dobíjo; ſtero je vu Jezus Kriſztuſi zvekivecsnov díkov. *Kol.* 1, 24.

11. *Verna je ta rejcs. Ár, csi ſzmo 'znyim mrli, i 'znyim 'ziveli bomo. Rim.* 6, 5.

12. *Csi † znáſamo: i 'znyim kralůvali bomo. Csi ga ††* *zatajimo: i on zataji náſz.* † *Rim.* 8, 17. †† *Mát.* 10, 33.

13. *Csi mi ne vôrjemo: on veren oſztáne; zatajiti ſze nemre. Rim.* 3, 3

14. Eta nyim na pamet prináſaj poſzvedocsávajocsi pred Goſzpodnom: naj ſze nad ricsmí ne pernyájo, ſtero nikaj ne valá; *nego li* na preobrnenyé poſzlůsávczov ſzlů'zi. *Tit.* 3, 9.

15. Paſcsi ſze ſzkůſſenoga poſztaviti pred Bogá, *liki* neoſzramoutnyeni delavecz i ednáko tálajoucsi rejcs iſztine. *Jak.* 1, 18

16. Te ſzveczke i prázne ricsí pa zaſztávlaj: ár na vékſo nepobo'znoſzt razhájajo. 1. *Tim.* 1, 4. 6, 20.

17. I rejcs nyíh, liki rak, ſze paſzé: zſteri je Himeneus i Filetus. 1. *Tim.* 1, 19.

18. Kí ſzo okoli iſztine † zabloudili od czíla govorécsi: kaj je †† gori ſztanenyé 'ze vcsinyeno; i preobrácsajo níkih vôro. † 1. *Tim.* 6, 21. †† 1. *Kor.* 15, 12.

II. 19. *Ali mocsen fundamentum Bo'zi ſztoji; ki má eto pecsat: zná Goſzpoud, ki ſzo nyegovi. I: odſztoupi od nepravicze vſzáki, ki Kriſztuſovo imé imenůje. 'Zolt.* 1, 6. *Mát.* 7, 23.

20. Vu velikoj hi'zi je pa nej ſzamo zláta i ſzrebrna poſzouda: nego i léſzena i piſzkrena: i níſtera ſztej je na poſtenyé, níſtera pa na nepoſtenyé. *Rim.* 9, 21.

21. Csi ſze záto ſto zcsíſzti od tejh: bode poſzouda na poſtenyé, poſzvecsena i haſznovita goſzpodári na vſze dobro delo priprávlena. *Dj.* 2, 40. 2. *Tim.* 3, 17.

III. 22. Od mladoſzti po'zelejnya pa bej'zi:

naszledűj pa praviczo, vőro, lűbezen, mér zonimi, kí zazávajo Goszpodna zesísztoga szrczá. 1. *Tim.* 6, 11.

23. Norszka i nevcsena szpitávanya pa odvrzi znajoucsi, kaj *li* boj plodijo. 1. *Tim.* 4, 7.

24. Goszpodnovómi szlugi sze pa nej trbej boriti: nego tihomi biti kvszejm, szpodobnomi na vcsenyé znásajoucsemi te hűde. 1. *Tim.* 3, 2.

25. Vu krotkoszti vucsécsemi protivníke: csi bi nyim kak Boug dáo pokouro na szpoznanye isztine. 2. *Tim.* 4, 2.

26. I sztrejzsnili bi sze zvraj'zi mrej'z vlovleni od nyega na *dopvnászanye* nyegovo volo. 1. *Tim.* 6. 9.

TRÉTYI (III.) TÁO.

1. Nazvisesáva hűdoubo ti vu szkrádnyi dnévi 'zivoucsi, 1-9. II. Timotheusa α.) hvali, ka ga je naszledűvao, 10 13. β.) opomina, naj vtom i Sz. piszmi osztáne, 14-17.

1. 1. Eto pa vej: kaj vu szlejdnyi dnévi neszmerna vrejmena bodo. 1. *Tim.* 4, 1. 2. *Petr.* 3. 3.

2. Ár lidjé bodo szamí szebi radi, szkoupi, hválczi, gizdavi, preklinyávczi, roditelom neokorni, nezahválni, neszvéti.

3. Nelűbeznivi, nepogájavczi, ogrizávczi, nemertűcslivi, plasni, nelűbczi dobroga.

4. Odávczi, nágli, napíhnyeni, nászladnoszti bole, kak Bogá lűbczi. *Fil.* 3, 17.

5. Kí májo formo pobo'znoszti, nyé moucs pa tajijo. I tej sze ogíbli. *Mát.* 7, 15. 1. *Tim.* 6 5.

6. Ár szo sztej: kí notri plejzijo vu hi'ze i vlovlene pelajo 'zene zgrejhmi oklajene; here sze zvnougimi 'zelámi vodijo. *Mát.* 23, 14. 2. *Kor.* 11, 20.

7. Ki sze szeszkousz vcsijo: i *dőnok* nigdár na szpoznanye isztine príti ne morejo. 1. *Tim.* 2, 4.

8. Kak ſzta pa † Jannes i Jambres prouti ſztalá Moj'zeſi: tak i tej prouti ſztojíjo iſztini: lidjé †† ſzkvarjene pámeti, zavr'zeni okoli vôre. † *Vôid.* 7, 11. †† 1. *Tim.* 6, 5.

9. Ali ne bodo sli na vékſe. Ár nyihova neſzpametnoſzt ocsiveſzna bode vſzejm: liki je i oni vcsinyena. 1. *Tim.* 5, 24.

II 10. Tí ſzi pa zapodadno moje vcsenyé, vodjenyé, gori djánye, vôro, trplivoſzt, lûbeznoſzt, znáſanye. 1. *Tim.* 4, 6.

11. Pregányanya, trplejnya, ſtera ſzo mi vcsinyena vu Antiochii, vu Ikonii, vu Liſztri, kákſa pregányanya ſzam pretrpo: i *dônok* me je Goſzpoud zevſzega vô oſzloubodo. *Djân.* 13, 50. 14, 1, 2. 19.

12. *Vſzi pa i oni, ki ſcséjo pobo'zno 'ziveti vu Kriſztus Jezuſi, preganyali ſze bodo.* 1. *Theſ.* 3, 3.

13. Ti hûdi lidjé pa i zapelávczi naprej idejnye bodo meli *zhûdoga* na hûſe zapelávajoucsi drûge, i *ſzami* ſze zapelajo. 2. *Petr.* 2, 20. *Ozn,* 13, 10.

14. Tí pa oſztani vtiſzti: ſtera ſzi ſze návcso i ſtera ſzo na tébe zavûpana znajoucsi, od koga ſzi ſze návcso.

15. I kaj od detinſztva ſzvéta píſzma znás: ſtera te morejo moudroga vcsiniti na zvelicsanye, po vôri, ſtera je vu Kriſztus Jezuſi. *Rim.* 1, 16.

16. *Vſze piſzmo je od Bogá vdejhnyeno i haſznovito je na vcsenyé, na kâranye, na poravnanye, na vodjenyé, ſtero je vu praviczi.* 2. *Pet.* 1. 19.

17. *Naj ⁂ popolni bode ⁂ Bo'zi cslovik na vſze dobro delo priprávleni.* ⁂ *Lûk.* 6, 40. ⁂ *Tim.* 6, 11.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Timotheuſa priprávla na vernoſzt vu cséſzti, 1-5. *II. Szvoje ſzmrti pribli'závanye oznanűje*, 6-8. *III. Timotheuſa kſzebi zové* 9-13. *IV. Tou'zi ſze na Alexandra i drűge*, 14-18. *V. Zaprtek ſzpozdrávlanyem vrét*, 19-22.

I. 1. Záto ſzvedocsim jaſz pred Bogom i Goſzpon Jezus Kriſztuſom; kí je príſeſztni ſzoudit 'zíve i mrtve pouleg ſzkázanya ſzvojega i králeſztva ſzvojega: *Mát.* 25, 31.

2. Predgaj rejcs *Bo'zo* vu † ſzpodobnom i neſzpodobnom vrejmeni: †† karaj, ſtrájſaj, opomínaj vu vſzem znáſanyi i návuki. † *Es.* 2, 5. †† *Jer.* 1, 10.

3. Ár bode vrejmen; gda te zdravi návuk † ne bodo trpeli; nego pouleg †† laſztivni 'zél ſzi bodo vucsítele ſzprávlali ſzrblíva majoucsi vűha. † *Es.* 30, 10. *Jer.* 44, 16. †† *Riht.* 17, 1-13.

4. I tak od iſztine vűha obrnéjo: na ſabule ſze pa povrnéjo. 2. *Theſ.* 2, 10. 11.

5. Tí pa boj trejzen vu vſzem, trpi, delo Evangyeliſta oprávlaj, ſzlű'zbo tvojo ſzrcsno dopunyávaj. 2. *Tim.* 1, 8. *Ef.* 4, 11

II. 6. Ár ſze jaſz 'ze, kak vla'zen áldov, vő vlejvam i vrejmen mojega razvè'zűvanya ſze pribli'zűva. *Fil.* 1, 23. 2, 17.

7. *Te dober boj ſzam ſzbojűvao, bi'záj ſzam dokoncsao, vőro ſzam zdr'zao.* 1. *Kor.* 9, 24. 25.

8. *Na dale, doli mi je djána † koroúna pravicze; ſtero mi dá Goſzpoud vu onom dnévi, te †† pravicsen ſzodecz: nej pa ſzamo meni; nego i vſzejm onim; ki nyegovo ſzkázanye lűbijo.* † 1. *Petr.* 5, 4. †† *Rim.* 2, 6-8.

III. 9. Paſcsi ſze: da hitro kmeni prídes.

10. Ár me je Demas oſztavo, geto je polűbo ete ſzvejt; i ſou je v-Teſzſzaloniko, Kreſzcens v-Galátzio, Títus vu Dalmátzio. *Kol.* 4, 14. *Filem.* V. 24.

11. Lůkács je szám zmenom. Marka kszebi vzemi *i* pripelaj ga szebom; ár je meni haszno-viti na szlů'zbo. *Dján.* 15, 17. 37.

12. Tichikusa szam pa odposzlao vu Efezus. *Dján.* 20, 4. *Ef.* 6, 21.

13. Pláscs, szteroga szam niháo vu Troadi pri Karpusi, pridoucs ga prineszi, i knige, naj bole médre. *Dján.* 20, 6.

IV. 14. Alexander kotlár mi je vnogo hůdo-ga prikázao. Povrni nyemi Goszpoud poúleg dejl nyegovi. 1. *Tim.* 1, 20

15. Steroga sze i tí vari. Ár je jáko prouti szstáo nasim ricsém.

16. Vu prvom mojem zagovárjanyi je nikse nej bio zmenom: nego vszi szo me ofztavili. (Naj sze nyim notri ne racsúna.) *Ivan.* 16, 32.

17. Goszpoud je pa zmenom bio i pokrejpo me je: naj sze po meni prejdganye *Evangyelioma* szresno szpuni, i csůjejo vszi poganye. I *tak* szam vő ftrgnyeni zvůszt oroszlánya. *Dján.* 12, 11.

18. I ofzlobodí me Goszpoud od vszega hů-doga dela i obdr'zí *me* na szvoje nebeszko krá-leszstvo. Komi bojdi díka na veki veke. Amen. *Mát.* 6, 13.

V. 19. Pozdravi Prisko i Aquila i Onezifo-ruszovo hi'zo. *Dján.* 18, 2. 2. *Tim.* 1, 16.

20. Erasztus je ofztano v-Korinthusi, Trofi-musa szam pa niháo vu Mileti beté'znoga, *Dj.* 19, 22. 21, 29.

21. Paszsi sze pred zímov príti. Pozdrávla te Eubúlus i Pudensz i Línus i Klaudia i vszi bratje.

22. Goszpon Jezus Kriszstus *bojdi* szvojim Dů-hom. Miloszsa zvami. Amen.

K Timotheusi Efe'zánszke czérkvi prvomi gori poszvecsenomi půspeki drůgi líszt píszani z-Rima, gda je Paveo ob drůgim posz-távlen bio pred Nero Czaszara.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K-TÍTUSI
PISZANI LISZT.

PRVI (I) TÁO.

I. Predgovor, 1-4. *II. Kákſe vucsitele nyemi trbej odebrati?* 5-8. *III. Kretánczov lagoja ſega*, 9-16.

I. 1. Paveo ſzluga Bo'zi, Apoſtol pa Jezus Kriſztuſov pouleg vôre odebráni Bo'zi i ſzpoznanya iſztine, ſtera je pouleg pobo'znoſzti. 1. *Tim.* 3, 16.

2. Vu vůpanyi 'zítka vekivecsnoga; ſteroga je obecsao te nela'zlivi Boug pred vekivecsnim vrejmenom: *Rim.* 1, 2. 16, 25.

3. Vô ga je pa vjavo vu *ſzvojem* laſztivnom † vrejmeni, *to je*, Rejcs ſzvojo, po predganyi; ſtero je na mé zavůpano pouleg zapouvidi zvelicsitela Bogá naſega. † *Sztv.* 3, 19. *Ef.* 1, 9. 2. *Kor.* 2, 12.

4. Títuſi laſztivnomi Színi pouleg obcsinſzke vôre, miloſcsa, ſzmilenoſzt, mér od Bogá Ocsé i Goſzpodna Jezuſa Kriſztuſa zvelicsitela naſega. 2. *Kor.* 7, 14.

II. 5. Za toga volo ſzam te niháo vu Kreti: naj ta drůga zrendelůjes i poſztávis vſzákſem meſzti ſztariſſe; liki ſzam ti jaſz zapovedao. *Ján.* 14, 23.

6. Csi je ſto nekrivicsni edne 'zené mou'z,

deczo majoucsi verno, na ſtero nega to'zbe, ka bi hotliva ali neokorna bíla. 1. *Tim.* 3, 2.

7. Ár je potrejbno púſpeki nekrivicsnomi biti, liki Bo'zemi ſafari, nej ſzebi radomi, nej ſzrditomi, nej pivczi, nej bivczi, nej rú'znoga dobícska po'zelávczi. 1 *Kor.* 4, 1. 1. *Tim.* 3, 15.

8. Nego, kí rad na ſztán príme, to dobro lúbi, kí je trej'zen, pravicsen, ſzvéti, zdr'závecz. 1. *Tim.* 3, 2.

III. 9. Kí ſze dr'zí one verne rejcsi, ſtera je pouleg návuka: naj bode zmo'zen i opomínati vu zdravom vcsenyej, i te prouti gucsécse premágati. 1. *Tim.* 6, 3.

10. Ár ji je vnogo neokorni, márnoricslivi i pámeti zapelávczov, naj bole kí ſzo zobrizávanya. *Djáu.* 15. 1.

11. Sterim trbej vúſzta zateknoti, kí 'czejle hi'ze preobrácsajo vucsécsi; ka nej trbej, za rú'znoga dobícska volo. 2. *Tim.* 3, 6.

12. Erkao je *pa* níki 'znyíh laſztivni nyihov prorok: Kretánczi ſzo vſzigdár la'zczi, húde divjácsine, manyi trbúhi.

13. I tou ſzvedouſztvo je iſztinſzko. Za ſteroga volo je trdno káraj: naj zdravi bodo vu vôri.

14. I ne kebzúj na † 'zidovſzke fabule i †† zapouvidi cslovecse; kí preobrácsajo iſztino. † 1. *Tim.* 1, 4. †† *Es.* 29, 13. *Mát.* 15, 9.

15. *Ár ſzo vſza † csiſzta tim csiſztim: tim †† oſzkrúnyenim pa i nevernim je nikaj nej csiſzto: nego oſzkrúnyena je nyihova i pámet i dúſna vejſzt.* † *Mát.* 15, 11. †† *Mát.* 23, 25. *Pril.* 15, 8.

16. Kí vadlújo, ka Bogá znájo, zdelom ga pa tajíjo, odúrni bodoucsi i neokorni i na vſze dobro delo neſzpodobni. 2. *Tim.* 3, 5.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Kak sze má kvszákszega réda lidém oponászati? 1-10.
II. Zakaj moremo pobo'zno 'siveti, 11-15.

I. 1. Tí pa gúcsi: ka sze doszstája zdravoga vcsenyá. 1. *Tim.* 6, 3.

2. Tí szstári naj bodo trejzni, posteni, mertűcslivi, zdravi vu vôri, lűbeznoszti, trplivoszti. *Tit.* 1. 13.

4. Naj vcsijo te mláde lűbiti mo'zé szvoje *i* lűbiti deczo *szvojo.*

5. Trejzne, csísszte, hi'ze varivácskinye, dobre, podáne laszstivnim mo'zom; naj sze rejcs Bo'za ne preklinya. *Ef.* 5, 22. 1. *Tim.* 3, 7.

6. Mladéncze rávno tak opomínaj; naj trejzni bodo.

7. Povszemszega sze dávaj na példo dobri dejl vu vcsenyej, neszkvarjenyé *i* posztenyé *szka'zűvajoucsi.* 1. *Tim.* 4, 12.

8. Rejcs zdravo, i nekrivicsno: naj sze té, kí je prouti, osztramotí, nikaj nemajoucsi, ka bi kaj hűdoga od vász pravo. 1. *Pet.* 2, 12.

9. Szlugi naj laszstivnim goszpodárom podáni bodo, vu vszem priétni, nej proutigucsécsi. *Kol.* 3, 22.

10. Nej kraj vlicsécsi: nego vszo dobro vernoszt szka'zűvajoucsi; da návuk naszega zvelicsitela Bogá vu vszem szznáj'zijo. *Tit.* 1. 3.

* *Epist. na Koledni dén.*

II. 11. Ár sze je szkázala ta zvelicsánszka miloscsa Bo'za vszejm lidém. 1. *Ivan.* 4, 9. 1. *Tim.* 2, 4.

12. Vucsécsa nász, naj zatajímo nepobo'znoszt i szveczke 'zelé, mertűcslivo i pravicsno i pobo'zno 'zivémo na etom szvejti. *Lűk.* 1, 74. 75.

13. Csákajoucsi blá'zeno vűpanye i ſzkázanye te díke toga velikoga Bogá i zvelicsitela naſega Jezuſa Kriſztuſa. I. *Kor.* 1, 7.

14. *Kí je dáo ſzám ſzebé za náſz, da bi náſz od. kűpo od vſze nepravdenoſzti i ocsiſzto ſzebi lűſztvo laſztivno vrejlo vu dobri delaj. Ef.* 2, 10. 5, 2.

15. Eta gúcsi i opomínaj i káraj zevſzim zapovidávanyem. Niſcse te naj ne zavr'ze]. *Mal.* 2, 9. 1. *Tim.* 4, 12.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Opomina ga, naj α.) te verne opomina na podlo'znoſzt i dobra dela 1.*8.* β.) *nehaſznovita ſzpitávanya i jeretnikov ſze hába,* 9-11. *II. Proſziga, naj te imenűvane pozdrávi,* 12-15.

I. 1. Opomínaj je: naj poglavníkom i oblászto m podlo'zni bodo i pokorni, na vſze dobro delo prípravni. *Rim.* 13, 1.

2. Naj nikoga ne preklinyajo, *niti ſze naj* ne borijo; *nego* pravicsni vſzo krotkoſzt ſzka'zűjejo kvſzejm lidém *Fil.* 4, 5. 2. *Tim.* 4, 24. 25.

3. Ár ſzmo i mí bilí nigda neſzpametni, neokorni, blodécsi, ſzlű'zécsi po'zelejnyam i nászladoſztam vnougim, vu hűdoubi i nenávidnoſzti hodécsi, ſztraslivi, odűrjávajoucsi edendrűgoga. 1. *Kor.* 6, 11. *Ef.* 4, 17. 18.

* *Epiſt. na II. Koledni dén.*

4. Gda ſze je pa ſzkázala dobrouta i lűbeznivoſzt klűſztvi zvelicsitela naſega Bogá. *Tit.* 2, 11.

5. *Nej † zpravicze dejl, ſztera bi mí vcsinili: nego pouleg †† ſzmilenoſzti ſzvoje je náſz zvelicsao po ††† koupeli preporodjenyá i ponovlenyá Dűhá ſzvétoga.* † *Djan.* 15, 11. †† *Rim.* 3, 20. ††† *Ivan.* 3, 3. 5.

6. *Steroga je vő vlejao na náſz bogato po Jezus*

Kriſztuſi zvelicsiteli naſem. Ez. 36, 25. 27. *Djan.* 2, 33.

7. *Da pravicsni poſztanovſi 'znyegove miloſcse bomo ôrocsniczke pouleg vûpanya 'zítka vekivecsnoga. Rim.* 3, 24. 8, 23. 24.

8. Verna je tá rejcs: i ſcsém, naj eta potrdjávas; da ſze ſzkrbíjo vu dobri delaj naprej ſztáti, kí ſzo vôrvali Bougi. Eta ſzo dobra i haſznovita lidém]. 1. *Tim.* 4, 8.

9. Blázna ſzpitávanya i roda naprej racsúnanya i nyeſke i borjenyá pravdena, zaſztávlaj. Ár ſzo nehaſznovita i zamán. 1. *Tim.* 1, 4.

10. Jeretnika csloveka po ednom i drûgom opomínanyi ſze ogni, 2. *Tim.* 3, 5.

11. Znajoucsi, kaj je tákſi preobrnyeni i grisí; liki kí ſze je 'ze ſzám oſzoudo.

12. Gda poslem Artemáſa ktebi, ali Tichikuſa; paſcsi ſze kmeni príti vu Nikopolis. Ár ſzam nakano tam prezimávati. *Kol.* 4, 7.

13. Zenáſa právdoznáncza i Apolloſa ſzkrblivo kmeni posli; naj ſze nyima nikaj ne zmenká. *Ljan.* 8, 24.

14. Naj ſze pa vcsíjo i ti naſi zdobrim delom naprej ſztáti, gde ſzo potrejbni; naj ne bodo brezi ſzáda. *Tit.* 2, 14.

15. Pozdrávlajo te, kí ſzo zmenom, vſzi. Pozdravi one; kí náſz lûbijo vu vôri. Miloſcsa zevſzejmi vami. Amen.

K-Títuſi Kretánſzke czérkvi prvomi pûſpeki poſzvecsenomi píſzani *liſzt* z-Nikopoliſa Maczedonie.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K-FILEMONI.
PISZANI LISZT.

SUMMA.

I. Poklon 1-3. *II. Hválo zdávanye za vlûbeznoſzti naprej idejnye* 4-9. *III. Preporácsanye Onezimuſa* 10-21. *IV. Zaprtek*, 22-25.

I. 1. Paveo zvézani Kriſztus Jezuſov i Timotheus brat Filemoni lûblénomi i pomocsníki naſemi, *Ef.* 3, 1.

2 I Affii lûblénoj i † Archippi znami vojſzkûvajoucsemi i †† czérkvi; ſtera je vu tvojoj hi'zi † *Kol.* 4, 17. †† *Rim.* 16, 5.

3. Miloſcsa vám i mér od Bogá Ocsé naſega i Goſzpon Jezus Kriſztuſa. *Ef.* 3, 1.

II. 4. Hválo dájem Bougi mojemi vſzigdár ſzpomínajocsi ſze ſztébe vu molítvaj moji. 1. *Theſ.* 1, 2.

5. Szlíſavſi tvojo lûbezen i vôro; ſtero más k-Goſzpon Jezuſi i kvſzejm ſzvétim. *Kol.* 1, 4.

6. Naj obcsinſztvo vôre tvoje delavno bode vu ſzpoznanyi vſzega dobroga; ſtero je vu vami k-Kriſztus Jezuſi. *Gal.* 5, 6.

7. Àr radoſzti mámo doſzta i obeſzeljávanya nad tvojov lûbeznoſztyov; kaj ſzo ſzi ti ſzvéti ſzrczá pocsinoula po tebi, brat.

8. Záto *csi gli* vnogo ſzrcsnoſzti mám vu Kriſztuſi tebi zapovidávati, ka ſze doſztája: 1. *Theſ.* 2, 7.

9. Dônok za lûbeznoſzti volo ráj proſzim: kí ſzam táksi, liki ſztári Paveo, zdaj pa i zvézani Jezus Kriſztuſov.

10. Proſzim te za mojega ſziná, ſteroga ſzam poroudo vu mojoj vouzi, Onezímuſa. *Kol.* 4, 9. 1. *Kor.* 4, 15.

11. Steri je nigda tebi nehaſznoviti bio, zdaj je pa tebi i meni haſznoviti; ſteroga ſzam ti nazáj poſzlao.

12. Tí ga pa, tou je, moje ſzrczé, gori prîmi.

13. Steroga ſzam pri ſzebi ſteo obdr'zati; kaj bi mi meſzto tébe ſzlû'zo vu vouzi; vſteroj *ſzam za* Evangyelioma *volo*: *Fil.* 2, 30.

14 Brezi tvojega znánya ſzam pa nikaj nej ſteo vcsiniti; naj ne bode, liki ſzpotrejbcsine dobrouta tvoja, nego zdobre voule.

15. Ár lejko je záto odíſao do csaſza: naj ga na veke nazáj gori vzemes.

16. Nej vecs, liki ſzlugo, nego viſe, *liki* ſzlugo, tou je, brata lûblénoga, naj bole meni, od koga bole pa tebi i vu tejli i vu Goſzpodni. *Ef.* 6, 8.

17. Csi me záto más za tiváriſſa: prími ga gori, liki mené.

18. Csi je pa kaj *prouti* tebi prekaczao, ali *ti je* du'zen: tou meni notri racsúnaj.

19. Jaſz Paveo ſzám ſzam píſzao zmojov rokouv, jaſz plácsam: naj ne velim tebi; kaj ſzi mi eſcse i ſzám ſzebé du'zen.

20. Zaiſztino, brat, jaſz te *ſcsém* v'zívati vu Goſzpodni: raſzládi csrejva moja vu Goſzpodni.

21. Vûpavſi ſze vpokornoſzti tvojoj píſzao ſzam ti znajoucsi; kaj i viſe ka právim, vcsinís. 2. *Kor.* 7, 15. 16.

IV. 22. Kcsaſzi mi pa i † ſztán pripravi. Ar ſze †† vűpam; kaj ſze vám po vaſi molítvaj nazáj darűjem. † *Zid.* 13, 2. †† *Fil.* 1, 25.

23. Pozdrávla te Epafrás zmenom vrét zvézani vu Kriſztus Jezuſi.

24. Marko, Eriſtarkus, Demás, Lűkács ſzo pomocsníczke moji.

25. Miloſcsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa boj zvaſim dűhom. Amen. 2. *Tim.* 4, 22.

K-Filemoni píſzani z Ríma po ſzlugi Onezímuſi.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K-'ZIDOVOM
PISZANI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Bo'ze vnougom vrejmeni vnogo féle gúcsanye, 1.
II. Kriſztuſa doli ſzpisúvanye, 2-14.

I. 1. Vnougom táli i vnougo doubo je nigda Boug gúcsao Ocsákom po † prorokaj: veti ſzlejdnyi dnévi je *pa* nám gúcsao po ✝✝ Színi *ſzvojem*. ✝ *Racs.* 12, 6. 8. ††† 2. *Pet.* 3, 3.

II. 2. Steroga je † poſztavo ôrocsnika vſzej: po ††† ſterom je i ete ſzvejt ſztvouro † *'Zolt.* 2, 8. 8, 7. ✝✝ *Ivan.* 1, 3.

3. Kí bodoucsi ✝ blíſzk díke i ††† obráz podſztave nyegove ✝✝✝ noſzécsi vſza zricsjouv zmo'znoſzti ſzvoje, *geto je* po ſzebi * ocsiſcsávanye vcsíno grejhov naſi, ** ſzeo *ſzi* je na deſzniczo zvíſenoſzti, vu vilzíni. † *Med.* 7, 26. ††† *Ivan* 4, 9. †††† *Kol.* 1, 17. * *'Zid.* 9, 14. 16. ** *Ef.* 1, 20.

4. I od toga je jakſejſi vcsinyeni od angyelov: od koga vékſe imé je od nyíh örokúvao. *Fil.* 2, 9. 10.

5. Ár komi je gda zangyelov erkao: † tí ſzi moj Szin, jaſz ſzam te dneſz poroudo? I pá: †† jaſz bodem nyemi Ocsa i on bode meni Szin. † *'Zolt.* 2, 7. †† 2. *Sam.* 7, 14.

6. Gda pa páli notri pela † prvorodjenoga vu ete ſzvejt, velí: †† i naj ga molijo vſzi angyelje Bo'zi. † *Kol.* 1, 18. †† *'Zolt.* 97, 7.

7. I kangyelom ifztina právi: kí csini angyele ſzvoje dühé i ſzluge ſzvoje ognya plamén. *'Zolt.* 104, 4.

8. Kſzíni pa: tvoj králeſzki ſztolecz, ó Boug! na veki veke; palicza rávnoſzti je palicza králeſztva tvojega. *'Zolt.* 45, 7.

9. Lübo ſzi praviczo i odürjávao ſzi kriviczo: záto te je namazao, ô Boug, Boug tvoj zoliom veſzeljá viſe od tvojih tivárifov. *'Zolt.* 45, 8. *Djáh.* 10, 38.

10. I tí ſzi od zacsétka, Goſzpodne, zemlo fundalivao, i dela rouk tvoji ſzo nebéſza. *'Zolt.* 102, 26.

11. Ona prejdo, tí pa oſztánes: i vſza, liki gvant oſztárajo. *Es.* 51, 6.

12. I liki odivalo, zavijés je i preminéjo ſze: tí ſzi pa té iſzti, i *lejta* tvoja ſze ne pomenkájo. *'Zolt.* 102, 27. 28.

13. Kſteromi zangyelov je pa gda erkao: ſzedi ſzi zdejſzne moje, naj polo'zim nepriátele tvoje podnogáoniczo noug tvoji? *'Zolt.* 110, 1.

14. Nej ſzo li vſzi ſzlü'zevni dühovje na ſzlü'zbo vô poſzlani za oni volo; kí bodo öroküvali zvelicsanye? *'Zolt.* 34, 8. 91, 11.

DRÜGI (II) TÁO.

I. Vu Evangyeliomi po Kriſztuſi dánomi ſztálni obſztojmo, 1-4. *II. Kriſztus má Bo'zánſzko oblájzt*, 5-10. *III. Zrok nyegove kbrátom priſzpodobnoſzti*, 11-18.

I. 1. Záto je nám potrejbno od toga bole kebzüvati na ta ſzlíſana: naj kak mímo *te ſzlíſane rejcsi brezi hajzka* ne odbi'zímo.

2. Ár, csi je po angyelaj gúcsana rejcs trdna vcsinyena, i vſzáko preſztoplenyé i neokornoſzt je vzéla pravicsni nájem. *Dján.* 7, 53. *Práud.* 27, 26.

3. Kakda vujdemo mí; csi za tákſe zvelicsanye ne bomo márali; ſtero ſze je zácsalo po Goſzpodni; potom je pa od oni, kí ſzo je ſzlíſali, vu nami potrdjeno; *'Zid.* 10, 29. *Mát.* 4, 17.

4. Stero je 'kcsaſzi i Boug poſzvedocso znamejnyami i zcsûdami i zvnougimi mocsmí, i razdiljávanyami ſzvétoga Dûhá pouleg ſzvoje voule? *Mark.* 16, 20. *Dján* 2, 4.

II. 5. Ár je nej angyelom poudao te príſeſztni ſzvejt, od ſteroga gucsímo. 2. *Pet* 3, 13.

6. Szvedocso je pa nindri nikák govorécsi: ka je cslovik, kaj ſze ſzpomínas 'znyega? ali ſzin cslovecsi, kaj ga priglejûjes? *'Zolt.* 8, 5. 144, 3.

7. Malo ménſega ſzi *iſztina* vcsíno od angyelov: ali zdíkov i ſzpoſtenyom ſzi ga koronûvao, i poſztavo ſzi ga nad delom rouk tvoji.

8. Vſza ſzi podvrgao pod nogé nyegove. Ár, ka je nyemi vſza podvrgao, nikaj je nej niháo, ka bi nyemi ne bilo podvr'zeno. Zdaj pa eſcse ne vídimo: ka bi nyemi vſza podvr'zena bilá. *'Zolt.* 8, 7. *Mát.* 28, 18.

9. *Onoga pa*, ſteri je † edno malo od angyelov ménſi vcsinyeni, vídimo, Jezuſa, po trplejnyaj ſzmrti, zdíkov i ſzpoſtenyom koronûvanoga; da bi zmiloſcse Bo'ze za †† vſze ſzmrt koſtao. † *Fil.* 2, 8. †† 1. *Iv.* 2, 2.

10. Ár ſze je príſztalo onomi; za † koga ſzo vſza i po kom ſzo vſza: *da bi ga*, *geto je* vnogo ſzinouv vu díko pripelao, liki †† poglavníka nyihovoga zvelicsanya, po ††† trplejnyaj popolnoga vcsíno. † *Rim.* 11, 36. †† *Es.* 53, 11. 1. *Pet.* 3, 18. ††† *Dján.* 3, 15. *Lûk.* 24, 26.

III. 11, Geto ſzo † vſzi zednoga *i* té, kí poſz-

vecsûje i ti poſzvecseni. Za ſteroga volo ga je nej ſzrám za †† brate one zvati, † *Ján.* 17, 26. *Rim.* 9, 5. †† *Ivan.* 20, 17.

12. Govorécsi: nazviſcsávao bom imé tvoje bratom mojim; na ſzrejdi vu ſzpráviſcsi ti ſzpejvao bodem. *'Zolt.* 22, 23. 26.

13. I opet: jaſz † bom ſze vnyem vûpao. I pá: †† ovo jaſz i decza, ſtero mi je Boug dáo. † *'Zolt.* 18, 3. †† *Es.* 8, 18.

14. *Geto tak decza obcsinſztvo meſzá i krvi má: i † on je priſzpodobno nyih tálnik; da bi po ſzmrti zrûſo †† toga; ki má moucs ſzmrti, tou je, vragá.* † *Ivan.* 1, 14. †† 1. *Kor.* 15, 54. 2. *Tim.* 1, 10.

15. I oſzloubodo bi té, kí ſzo za volo ſztrahá ſzmrti vu vſzem 'zítki pod ſzlû'zbov bilí. *Lûk.* 1, 74. *Gal.* 4, 1-5.

16. Ár je nindri nej gori vzéo angyelov: nego Ábrahámovo ſzemen je vzéo *na ſzébe. Racs.* 35, 12.

17. Záto je mogao vu vſzem kbratom priſzpodoben biti: da bi miloſztiven bio i veren viſesnyi pop pri Bougi na ftíſanye grejhov lûſztva. *Fil.* 2, 7.

18. Ár, vu kom je on trpo ſzkûsávani, vtiſztom more i onim, kí ſze ſzkûsávajo, pomágati. *'Zid.* 4, 15. 16.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Kriſztuſa, od Moj'zeſa véksega, nám preporácsa 1-6. *II. Na ſztálnoſzt vu vêri opomina*, 7-19.

1. 1. Záto, bratje, ſzvéti, † pozványa nebeſzkoga tálniczke, †† pametûjte Apoſtola i víſesnyega popa vadlûvanya naſega, Kriſztuſa Jezuſa. † 1. *Pet.* 1, 15. †† *'Zid.* 2, 1. 4, 14.

2. Kí je veren bio tomi, kí ga je *na tou* poſztavo; liki i Moj'zes, vu czejloj nyegovoj hi'zi. *Racs.* 12, 7.

3. Ár je ete od toga vékſe díke vrejden od Moj'zeſa preſtímani: od koga vékſe poſtenyé má od hi'ze té; kí jo je napravo. *'Zak.* 6, 12. *Ef.* 2, 12.

4. Ár vſzáka hi'za ſze od nikoga naprávla: kí je pa vſza napravo; je Boug. 2. *Kor.* 3, 5. 5, 17. 18.

5. I Moj'zes je iſztina veren bio vu czejloj hi'zi nyegovoj; liki ſzluga na ſzvedouſztvo onoga; ſtero je melo potom gúcsano biti. *Právd.* 18, 15.

6. Kriſztus pa, liki Szin nad hi'zov ſzvojov: ſteroga hi'za ſzmo mí; csi vűpazen i vűpanya hválo notri do koncza trdno obdr'zímo. I. *Kor.* 3, 16.

II. 7. Záto, liki Sz. Dűh právi: *dneſz, csi gláſz nyegov csűli bodte,* *'Zolt.* 95, 7.

8. *Ne obtrdite ſzrczá vaſa, liki vu razdrá'zd'zenyej za dnéva ſzkűsávanya vu pűſcsávi; Vőid.* 17. 3.

9. Gde ſzo me ſzkűsávali ocseve vaſi, vardejváli ſzo me, i vidili ſzo dela moja ſtiride-ſzét lejt.

10. Záto ſzam ſze razcsémero na té národ i erkao ſzam: vſzeſzkouſz bloudijo vſzrczi. Oni ſzo pa nej poznali potí moje:

11. Da ſzam priſzégno vu ſzrditoſzti mojoj: csi bodo notri sli vu pocsiváliſcse moje. *Racs.* 14, 21-37.

12. Glédajte *tak*, bratje; naj kak ne bode vu ſterom zváſz neverноſzti hűdo ſzrczé; ſtero bi od 'zívoga Bogá oſztoupilo: *Právd* 29, 18.

13. Nego *opominajte ſzami ſzebé vſzákſi dén; dokecs ſze denésnyi dén zové: naj ſze ſto zváſz ne obtrdi po zapelávanyi grejha. Ef.* 4, 22.

14. Ár ſzmo tálniczke vcsinyeni Kriſztuſovi; csi li zacsétek podſztati notri do koncza trdno obdr'zímo. 2. *Pet.* 1, 4. *Oz.* 2, 10.

15. Dokecs ſze velí: dneſz, csi gláſz nyegov

csűjete, ne obtrdite ſzrczá vaſa, liki vu razdrá'zd'zenyej.

16. Ár níki, gda bi csůli, razdrá'zd'zili ſzo ga: ali nej vſzi, kí ſzo vő sli z-Egyiptoma po Moj'zeſi.

17. Na ſtere ſze je *pa* csemerio ſtirideſzét lejt? Nej li na té: kí ſzo pregrejſili, kí kotrige ſzo *tá* ſzkapale vu pűſcsávi? *Racs.* 14, 35.

18. Kim je pa priſzégno; ka ne bodo notri sli vu pocsiváliſcse nyegovo: nego tim nevőrvajoucsim?

19. I vídimo: kaj ſzo nej mogli notri idti za volo nevernoſzti. 1. *Kor.* 10, 6.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Opomina je, naj ſteri z-Evangyeliomſzke miloſcse vő ne ſzpádne 1-3. *II. Od ſztároga i Nouvoga Teſt. pocsinka*, 4-11. *III. Od moucsi rejcsi Bo'ze*, 12. 13. *IV. Opominanye na ovoga pocsinka iſzkanye*, 14-16.

I. 1. Bojmo ſze záto: da ſze kak po tá nihánom obecsanyi notri idejnya vu pocsiváliſcse nyegovo ſto zváſz ne vídi pomenkávati. *Zolt.* 116, 7.

2. Ár je i nám nazveſcsůvani bio Evangyeliom, liki i onim: ali nej nyim je haſznola ta csůta rejcs záto; kaj je nej zmejſana bíla *po* vőri zonimi; kí ſzo jo poſzlůſali. 1. *Kor.* 10, 11. 12.

3. Ár mí, kí vőrjemo, *homo* notri sli vu pocsiváliſcse, liki je povedao: kaj ſzam priſzégno vu ſzrditoſzti mojoj, csi bodo notri sli vu pocsiváliſcse moje; csi ſzo gli tá dela od gorivr'zenyá ſzvejta vcsinyena.

II. 4. Ár je od ſzédmoga dnéva tak pravo vednom meſzti: i pocsino je Boug vu ſzédnom, dnévi od vſzega dela ſzvojega. *Sztv.* 2, 2.

5. I vtom *meſzti* pá: csi bodo notri sli vu pocsiváliſcse mojé.

6. Geto tak oſztáne; ka níki bodo notri sli vu nyé i oni, kim je oprvics nazvejſcseno bílou, ſzo nej notri sli za nevernoſzti volo:

7. Pá je eden dén zrendelűvao, dneſz, *po* Dávidi govorécsi po telikom vrejmeni (liki je povejdano.) dneſz, csi gláſz nyegov csűli bodte, ne obtrdite ſzrczá vaſa. *'Zolt.* 95, 7. 8.

8. Ár, da bi je Jo'zua vu pocsiváliſcse pripelao, ne bi od drűgoga dnéva gúcsao potom toga.

9. Záto je eſcse edno ſzoboutno pocsiváliſcse za Bo'ze lűſztvo. *Es.* 66, 23.

10. Ár, kí je notri ſou vu pocsiváliſcse ſzvoje i on ſzi je pocsíno od dejl ſzvoji; liki Boug od *ſzvoji* laſztivni. *Oz.* 14, 13.

11. Paſcsimo ſze záto notri idti vu tiſzto pocsiváliſcse: naj ſto ne ſzpádne vu ono példo te nevernoſzti. 1. *Kor.* 10, 9. 10.

III. 12. *Ár je Bo'zá* ✝ *rejcs 'ziva i* ✝✝ *mocsna i* ✝✝✝ *oſztrejſa od vſzákoga zobej ſztrăni oſztrcz majoucsega mecsa, i doſzégne notri do rázdeljenyá i dűſe i dűhá i ſzklejp i mouzg, i oſzodjávecz je miſzeo i naminyávanyov szrcza.* ✝ *Jer.* 23, 29. ✝✝ *Rim.* 1, 16. ✝✝✝ *Oz.* 1, 16. *Pred.* 12, 13.

13. *I nega nevidoucsega ſztvorjenyá pred nyim. Ár ſzo vſza nága i odkrita ocséjm nyegovim; od ſteroga nám je rejcs. Sir.* 15, 19. *Pril.* 20. 27.

IV. 14. Majoucsi záto velikoga víſesnyega popa, kí je i nebéſza prejſao, Jezuſa Sziná Bo'zega, dr'zmo *eto* vadlűvanye. *'Zid.* 3, 1. 6, 20.

15. Ár ✝ nemamo *tákſega* víſesnyega popa; kí bi ne mogao potrplejnye meti znaſimi nemocsnoſztami: nego ✝✝ ſzkűſſanoga vu vſzem priſzpodobnim tálom, ✝✝✝ zvűn grejha. ✝ *'Zid.* 2, 17. ✝✝ *Mát.* 4, 1-4. ✝✝✝ 2. *Kor.* 5, 21.

16. Priſztáplajmo záto zvűpaznoſztyov kmiloſcse ſztouczi: da ſzmilenoſzt vzememo i mi-

loſcso nájdemo vpotrejbnom vrejmeni na pomoucs. *Rim.* 5, 2. *Ef.* 2, 18. 3, 12.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Viſesnyega popa cséſzt zgliháva z-Kriſztuſovov csésztyov, 1-10. *II. Strájfa 'Zidove; ka escse té návuk neznajo*, 11-14.

I. 1. Ar ſze vſzáki víſesnyi pop, zlůdi vzéti, za lidí poſztávla pred Bogá: naj áldůje i dári i áldove za grejhe. *'Zid.* 2, 17. 8, 3.

2. Kí bi ſze mogao doſztojno ſzmilůvati nad neznajoucsimi i blodécsimi; geto je i ſzám obvzéti znemocsnoſztyov.

3. I záto *nyemi* je potrejbno, liki za lůſztvo, tak i za ſzébe áldůvati za volo grejhov. *Lev.* 9, 7. *'Zid.* 7, 26.

4. I niſcse ſzi ne vzeme té cséſzti: nego pozváni od Bogá, liki i Áron *Vőid.* 28, 1.

5. Tak je i † Kriſztus nej ſzám ſzebi eto díko vzéo; ka bi víſesnyi pop bio: nego, kí je knyemi gúcsao; tí ſzi †† moj Szin, jaſz ſzam te dneſz poroudo. † *Iv.* 8, 54. †† *'Zid.* 1, 5.

6. Liki i vdrůgom meſzti právi: tí ſzi pop na veke pouleg réda Melchi'zedekovoga. *'Zolt.* 110, 4.

7. Kí je vu dnévi tejla ſzvojega i molítve i prosnye zvelikim krícsanyem i ſzkuzami áldůvao *onomi*, kí ga je mogao zdr'zati od ſzmrti; i poſzlůjhnyen od ſztrahá *je oſzlobodjeni*. *Mát.* 26, 39. 27, 46.

8. I, csi gli je Szin *Bo'zi*, *dőnok* ſze je návcso od oni, ſtera je trpo, pokornoſzt. *Fil.* 2, 6. 8.

9. I, gda bi † popolni grátao, vcsinyen je vſzejm ſzebi pokornim †† zrok vekivecsnoga zvelicsanya. † *Ivan.* 19, 30. †† *'Zid.* 2, 10.

10. I zváni je od Bogá víſesnyi pop pouleg réda Melchi'zedekovoga.

II. 11. Od koga bi doſzta meli gúcsati i 'zmetna na razſzkládanye: geto ſzo manya vcsínyena vůha *vaſa.*

12. Àr, kí bi mogli 'ze ✝ vucsitelje biti na vrejmen gledoucs, tak je pa potrejbno vász vcsiti na níke píſzke zacsétka rejcsi Bo'ze: i vcsinyeni ſzte *tákſi; liki* kí †† mlejko potrebůjete, i nej mocsno hráno. † *Gal.* 4, 1. 3 †† 1. *Kor.* 3, 1-3.

13. Ár vſzáki, kí zmlejkom 'zivé, je *eſcse* nej ſzkůſzo rejcs pravicze (ár je czeczátke dejte.) 1. *Petr.* 2, 2.

14. Ti popolni je pa mocsna hrána: kí po návadi gyedrni rázum májo na rázlocsek dobroga i hůdoga. *Es.* 7, 15. 16. *Fil.* 1, 10. 3, 15.

SÉSZTI (VI.) TÁO.

Paveo I. naprej racsúna, ka ne bode, i ka bode vcsio?
1-3. *Opomina, naj α.) od vőre ne odſztoupijo,* 4-8. *β.) vőro z-Bo'zov mocsjouv zdr'zijo,* 9-20.

I. 1. Záto tá nihájmo rejcs od zacsétka Kriſztuſovoga, na popolnejſa ſze neſzmo: nej, *ka bi* pá fundamentom metali pokoure od ✝ mrtvi dejl i vőre v-Bougi. ✝ *Rim.* 6, 23. *'Zid.* 9, 14.

2. *Nego* od krſztov návuka. od gori dejvanya rouk i gori ſztanenyá mrtvi i ſzoudbe vekivecsne.

3. I tou vcsinímo: csi Boug dopiſztí. *Djáh.* 18, 21. 1. *Kor.* 4, 19.

II. 4. Nemogoucse je pa tim ednouk preſzvecsenim; kí ſzo koſtali dár nebeſzki i tálniczke ſzo vcsinyeni Dűhá ſzvétoga,

5. I koſtali ſzo to dobro rejcs Bo'zo i moucs príſeſztne vekivecsnoſzti,

6. Csi odpádnejo, ka bi ſze pá nazáj ponouvili na pokouro; liki kí ſzamí ſzebi Sziná Bo-

'zega raſzpinyajo i na ſpot vő dávajo. 2. *Petr.* 2, 20. *Fil.* 3, 18.

7. Ár zemla, ſtera na ſzébe cseſztou krát pridoucsi de'zd'z popijáva i rodí trávo ſzpodobno onim, po ſteri ſze dela, vzeme blagoſzlov od Bogá.

8. Stera pa ✝ trnye i ſcsetálje prináſa: zavr'zena je i blűzi je kprekléſztvi; ſtere ✝✝ konecz je na 'zganyé. ✝ 2. *Sam.* 23, 6. 7. ✝✝ *Es.* 33, 12. *Jud. V.* 7.

9. Vűpamo ſze pa od váſz, lűbleni, bougſa ű *táksa*, *ſtera* májo zvelicsanye: csi gli tak gűcsímo.

10. Ár je ✝ nej nepravicsen Boug: kaj bi ſze ✝✝ ſzpozábo zdela vaſega i zcsinejnya lűbeznoſzti; ſtero ſzte pokázali vu iméni nyegovom, gda ſzte ſzlű'zili tim ſzvétim i *eſcse* ſzlű'zite. ✝ 2. *Theſ.* 1, 6. ✝✝ *Mát.* 10, 42. 25, 40.

11. 'Zelejmo pa, da váſz edenvſzáki poká'ze to iſzto ſzkrblivoſzt na puno gvűsnoſzt vűpanya notri do koncza. *'Zid.* 3, 6. 14.

12. Naj manyi ne bodete: naſzledűjte pa one; ki po vőri i trplivoſzti obecsanyá őrokűjejo. I. *Kor.* II, 1.

13. Ár, gda je Boug Ábrahámi ſzemen obecsao, geto je nikoga nej meo vékſega, na koga bi priſzégao, priſzégno je na ſzébe. *Sztv.* 22, 16. 17.

14. Govorécsi: zaiſztino blagoſzlovivſi blagoſzlovim te, i povnou'zajoucsi povnou'zam te. *Sztv.* 12, 3.

15. I tak trplivo csakajoucsi doubo je obecsanye. *Jak.* 5, 7.

16. Ár iſztina lidjé na véksega *od ſzéle* priſzégajo i vſzákoga nyihovoga protivinſztva konecz je na potrdjenye príſzega. *Vőid.* 22, 11.

17. Vu kom da bi obilnej ſteo Boug pokázati

ôrocsnikom obecsanya tanácsa ſzvojega ſztálnoſzt: príſzego je djáo med nyou. *Gal.* 3, 14.

18. Naj po dvoujem nepremenyenom deli, vkom je nemogoucse lagati Bougi, mocsno obeſzeljé mámo paſcsivſi ſze obdr'zati pred náſz djáno vůpanye. *Tit.* 1, 2.

19. Stero, liki kotvo důſe mámo i mirovno i trdno: ſtera i notri ide vu to znotrejsnye zakrivala. *Vőid.* 26, 33.

20. Kama je prebi'závecz za náſz notri ſou Jezus; kí je pouleg réda Melchi'zedekovoga víſesnyi pop vcsinyen na veke. *'Zid.* 3, I. 5, 6. 8, 1. 9, 11.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. Melchi'zedekovo popouſztvo je vékſe od Áronſzkoga 1-10. *II. Áronſzko je neſztálno: Melchi'zedekovo je ſztálno*, 11-22. *III. Melchi'zedekovo ſze je ſzpunilo v-Kriſztuſi*, 23-28.

I. 1. Ár ete Melchi'zedek je bio Sálema kráo, pop víſesnyega Bogá: kí je ſou pred Ábraháma: gda ſze je povrno od pobitja králov, i blagoſzlovo ga je. *Sztv.* 14, 18.

2. Komi je i deſzetino zevſzega dáo Ábrahám. Oprvics iſztina ſze razſzkláda kráo pravicze: potom pa i kráo Sálema, tou je kráo méra.

3. Brezi ocsé, brezi materé, brezi rodbine: niti zacsétka dnévov, niti 'zítka koncza nemajoucsi, priſzpodoben pa k-Színi Bo'zemi, oſztáne pop na veke.

4. Glédajte pa, kákſi je té, komi je i Ábrahám pátriárcha dáo deſzetino zdobícska.

5. I iſztina, kaj, kí zſzinouv Levi popouſztvo vzemejo, zapovid májo deſzetíniti lůſztvo pouleg právde, tou je brate ſzvoje: csi gli ſzo z-Abrahámove bedrá zísli. *Racs.* 18, 21.

6. Té je pa, ſteroga rodbina je nej zoni, deſzetínivao Ábraháma; i blagoſzlovo je toga, kí má obecsanya. *Szt.* 14, 20.

7. Brezi vſzega prouti gúcsanya ſze pa te ménſi od toga vékſega blagoſzlávla.

8. I eti iſztina deſzetino mrtelni lidje jemléjo: tam pa, kí ſzvedouſztvo má, ka 'zivé.

9. I (naj tak ercsém) vu Ábrahámi je i Levi, kí deſzetino jemlé, deſzetino dáo. *Rim.* 4, 11.

10. Ár je eſcse vu bedri ocsé bio: gda nyemi je prouti ſou Melchi zedek. *Szt.* 14, 18.

11. 11. Da bi záto popolnoſzt po Levitánſzkom popouſztvi bíla (ár je lűſztvo pod nyim právdo vzelou:) zakaj bi *tak* trbelo pouleg réda Melchi'zedékovoga drűgomi popi poſztanoti; kí bi ne bio pouleg réda Aronovoga imenűvan? *Gal.* 2, 21.

12. Ár gde je premejnyeno popouſztvo: tam more i právde premejnenyé biti.

13. Ár, od koga ſze tou právi, zdrűgoga plemena je, zſteroga je niſcse nej ſzlű'zo pri oltári.

14. Ár je ocsiveſzno: kaj je z-Júdovoga *plemena* zíſao gori nas Goſzpoud; ſteromi plemeni je Moj'zes nikaj nej gúcsao od popouſztva. *Lűk.* 1, 78.

15. I eſcse je ocsiveſznejſe: csi pouleg priſzpodobnoſzti Melchi'zedekove drűgi pop gori ſztáne;

16. Kí je nej pouleg právde telovne zapouvidi vcsinyen, nego pouleg moucsi 'zítka nerazvézanoga.

17. Ár ſzvedocsi: ka ſzi tí pop na veke pouleg réda Melchi'zedekovoga.

18. Ár odlo'zenyé prve zapouvidi iſztina je *vcsinyeno* záto: kaj je nemocsna i nehaſznovita bíla. *Gal.* 4, 9.

19. Ár je ✝ nikaj nej popolnoga vcsiníla právda: nego je notri pripelanyé bougſega vúpanya, po kom ✝✝ ſze pribli'závamo k-Bougi. ✝ *Rim.* 3, 20. *Djáv.* 13, 38. ✝✝ *Ef.* 2, 18.

20. I od toga bole: kaj je nej brezi príſzege.

21. (Ár ſzo ovi brezi príſzege popovje vcsinyeni bilí: ete pa ſzpríſzegov za volo onoga, kí je knyemi erkao: priſzégno je Goſzpoud i ne bode nyemi 'zao: tí ſzi pop na veke pouleg réda Mélchi'zedekovoga.) *'Zolt.* 110, 4.

22. Od toga bougſega Zákona je vcsinyeu prorok Jezus. *'Zid.* 8, 6.

III. 23. I. tiſzti je iſztina vecs bilou vcsinyeni popouv *záto*: kaj ſzo za volo ſzmrti nej mogli *vſzigdár v'zitki* oſztánoti:

24. Ete pa, da na veke oſztáne, vekivecsno má popouſztvo.

25. Odkud i zvelicsati napuni more *one*; kí po nyem k-Bougi prihájajo. *Ár, da* vſzigdár 'zivé, moli ſze za nyé. *Rim.* 8, 34.

26. *Ár tákſi viſesnyi pop ſze je náſz priſztájao,* ✝ *ſzvéti,* ✝✝ *nekrivicsni,* ✝✝✝ *nevujvlacséni, odlocseni* * *od grejsnikov i* ** *viſisi vcsinyen od nebéſz.* ✝ *Lúk.* 1, 85. ✝✝ 1. *Pet.* 1, 19. ✝✝✝ *Ivan.* 1, 29. * *'Zid.* 4, 15. ** *Ef.* 4, 10.

27. Komi je nej potrejbno vſzáki dén, liki onim víſesnyim popom, prvle za *ſzvoje* laſztivne grejhe áldov prineſzti; potom *pa* za lúſztva *grejhe.* Ár je tou *on* vcsíno ednouk ſzám ſzebé áldúvajoucsi. *Lev.* 9, 7. *'Zid.* 5, 3.

28. Ár právda lidí poſztávla na víſesnye pope majoucse nemocsnoſzt: rejcs pa priſzéganya, ſztera je po právdi vcsinyena, Színá na veke popolnoga dejva. *'Zid.* 5, 2. 9.

OUSZMI VIII.) TÁO.

I. Kriſztus je jakſi pop: liki ſztároga Zákona popevje 1-5. *II. Kriſztuſov Zákon je ſztalnejsi: liki Moj'zeſov*, 6-13.

I. 1. Summa pa etoga gúcsanya *je eta: kaj* tákſega mámo víſesnyega popa; kí ſzi je ſzeo na deſzniczo throunuſa velikoſzti vu nebéſzaj. *Ef.* 1. 20.

2. Toga Szvétoga dugoványa ſzluga i ſatora iſztine: ſteroga je poſztavo Goſzpoud, i nej cslovik. *'Zid.* 9, 11. 24.

3. Ár vſzáki víſesnyi pop ſze za toga volo póſztávla: naj gori noſzi dári i áldove. Záto je potrejbno kaj meti i etomi: ſtero bi áldúvao. *Ef.* 5, 2. *'Zid.* 5, 1.

4. Àr, da bi eſcse na zemli bio, ne bi bio pop: geto ſzo *eti* popevje *oni*; kí pouleg právde dári áld jejo.

5. Kí példi i ſzenczi ſzlú'zijo ti nebeſzki *dugoványov*: liki je Moj'zes od Bogá opoumenyeni, gda bi dokoncsávao ſator. Ár, gledaj, praj: da vſza naprávis pouleg forme, ſtera ti je na gori pokázana. *Kor.* 2, 17. *Vőid.* 25, 40.

II. 6. Zdaj je pa od toga jakſejſo ſzlú'zbo doubo: od koga je bougſega Zákona ſzredbeník; ſteri je i nad bougſim obecsanyem ſzkoncsan. 2. *Kor.* 3, 6. *'Zid.* 7, 22.

7. Ár, da bi ov prvi brezi zmenkanya bio, *tak* tomi drúgomi ne bi bilou meſzto íſzkano.

8. Ár to'zécsi nyim právi: ovo dnévi prído, právi Goſzpoud, i ſzkoncsam zhi'zov Izraelſzkov i zhi'zov Jude zákon nouvi. *Jer.* 31, 31.

9. Nej pouleg Zákona, ſteroga ſzam vcsíno 'znyihovimi ocsáki vu dnévi, gda ſzam je za rokou príjao, da bi je vő ſzpelao z-Egyiptomſzke zemlé. Ár ſzo oni nej oſztanoli vu mojem

zákoni: i jaſz ſzam nej márao za nyé; právi Goſzpoud. *Es.* 8, 11.

10. *Ete je pa te Zákon; ſteroga poſztávim zhi'zov Izraelſzkov po tej dnévi, právi Goſzpoud: dám právdo mojo vu nyih pamet i vu nyih ſzrczá jo zapiſem; i jaſz nyim bodem Boug, i oni bodo meni lůſztvo. Ez.* 36, 26.

11. I niſcse ne bode vcsio blí'znyega ſzvojega, niti brata ſzvojega govorécsi: ſzpoznaj Goſzpodna. Ár me vſzi ſzpoznajo, od naj ménſega 'znyíh notri do naj vékſega 'znyíh. *Ivan.* 6, 45.

12. Ár miloſztiven bodem nepravicsnoſztim nyihovim i grejhom nyihovim i znepravdenoſzti nyihove ſze vecs ne ſzpomeném. *Rim.* 11, 27.

13. Gda právi: nouvi, toga prvoga na ſztároga ſzprávla. Stero je pa oſztaralo i ſzejri: blůzi je kkonczi.

DEVÉTI (IX.) TÁO.

I. Sztároga Zákona ſzlů'zba i nyé skér ſze naprej racsúna, 1-10. *II. Ká'ze, ka ſze je vſze vu Kriſztuſi ſzpunilo,* 11-28.

I. 1. Meo je tak iſztina i te prvi ſator pravicsnoſzti ſzlů'be i vůnejsnye ſzveſztvo.

2. Ár je ſator naprávleni, vſteroga prvom *táli* je bio poſzvecsnyek i ſzto i poſzvecsenyá krůh; kí ſze velí ſzvéto. *Vöid.* 25, 23.

3. Po drůgom zakrivali je pa bio sator; kí ſze zové ſzvéto ſzvétih, *Vöid.* 26, 33.

4. *Steri* je meo zláto kadilniczo i lado zákona oblijáno povſzud zlátom: vſteroj je bilou to zláto vejdro imajoucse manno, i Áronovo ſibo, ſtera je preczvela, i táble zákona. *Vöid.* 16, 33. 35, 10. 34, 29. *Racs.* 17, 10.

6. Odzgora pa na nyej ſzo bilí Kerubíni díke obſzenczávajoucsi ſtisávniczo: od ſteri je nej potrejbno zdaj po ednom gúcsati. *Vőid.* 25, 18.

6 Gda bi pa eta etak ſzprávlena bilá: vte prvi ſator iſztina ſzo vſzigdár notri sli popevje na ſzkoncsávanye *Bo'ze* ſzlű'zbe. *Vőid.* 25, 30.

7. Vte drűgi pa ednouk vleti, ſzám te víſesnyi pop, nej brezi krvi; ſtero je áldűvao za ſzvoje i za lűſztva neznanoſzti. *Vőid.* 30, 10.

8. Po ſterom naznanűje Szvéti Dűh: kaj je nej vő vjavlena bíla pout kſzvetini; dokecs je te prvi ſator gori ſztáo, *'Zid.* 10, 19. *Ivan.* 14, 6.

9 Kí je bio ſzpodobnoſzt vu tiſztom vrejmeni: vſterom ſzo i dári i áldove áldűváli; kí ſzo nej mogli popolnoga vcsiniti vdűsnoj vejſzti toga ſzlű zécsega *Bougi. Ján.* 13, 39.

10. Szamo zhránov i ſzpítvinov i zrázlocsnim prányem i ſztelovnimi pravicsnoſztmi; ſtera ſzo notri do vrejmena poprávlenyá naſztávlena. *Racs.* 19, 7.

* *Epiſt. na Judico ali V. poſztno Nedelo.*

II. 11- Gda je pa Kriſztus, príſeſztni dobrout víſesnyi pop, priſao po vékſem í popolnejſem ſatori nej zrokami naprávlenom, tou je, nej té reje. *'Zid.* 3, 1. 4, 14.

12. Niti po krvi kozlouv i télecz: nego po laſztivnoj krvi je notri ſou ednouk vu ta ſzvéta i vekivecsno odkűpl nyé je najſao. 1. *Petr.* 1, 19. *Es.* 45, 17.

13. *Ár csi krv bikouv i kozlouv i pepéo telicze poſzkropleni te oſzkrúnyene poſzvecsűje na tejla csiſztouceso: Racs.* 19, 14.

14. *Od koga bole † krv Kriſztuſova, kí je po vekivecsnom Dűhi ſzám ſzebé †† áldűvao nevujvlacsénoga Bougi, ocsíſzti dűsno vejſzt vaſo od ††† mrtvi dejl;*

da ſzlú'zite 'zivomi Bougi. † *Ivan.* 1, 7. †† *Ef.* 5, 2. ††† *'Zid.* 6, 1.

15. I záto je † nouvoga Zákona †† ſzredbeník: da bi po ††† vcsinyenoj ſzmrti na odkúplenyé, pod prvim Zákonom *bodoucsega* preſztoplenyá, ti pozváni vékiveesnoga óroka obecsanye vzéli]. † *Mát.* 26, 28. †† 1. *Tim.* 2, 5. ††† *Rim.* 5, 6.

16 Ár gde je zákon, tam more biti ſzmrt toga; kí zákon csiní.

17. Ár je zákon nad mrtvimi potrdjeni: nacsi je nemocsen; dokecs 'zivé tiſzti, kí je zákon vcsíno. *Gal.* 3, 15.

18. Odkud je ni te prvi brezi krvi nej bio poſzvecseni.

19. Ar, gda bi vô zgúcsane bílé vſze zapouvidi pouleg právde od Moj'zeſa vſzemi lúſztvi, vzéo je krv telecso i kozjo zvodouv i zerdécsov vunov vrét i zhiſopom; i knige i vſze lúſztvo je poskroupo. *Vôid.* 24, 5. 6.

20. Govorécsi: tou je krv *tiſztoga* zákona, ſteroga vám je Boug zapovedao. *Vôid.* 24, 8. *Mát.* 25, 28.

21. I ſator tûdi i vſzo poſzoudo ſzlú'zbe je rávno tak ſzkrvjouv poskroupo. *Vôid.* 29, 35.

22. I ſzkoro ſze vſza po krvi ocsiſcsávajo pouleg právde: i brezi krvi preleánya nega odpûſcsanya *grejhov.* *Lev.* 17, 11.

23. Potrejbno je bilou záto: da bi ſze tiſzti, ſtera ſzo vu nebéſzaj, prílike ſztákſimí ocsiſcsávale; ſzáma pa ta nebeſzka od eti zjaksejſimi áldovami.

24. Àr je Kriſztus nej vu zrokami naprávleno ſzvetino notri ſou (ſtera je *li* példa ti iſztinſzki:) nego vu ſzamo nébo, naj ſze zdaj ſzka'zúje líczi Bo'zemi za náſz. *Rim.* 8, 34. *'Zid.* 7. 25.

25. Nej, ka bi cſeſztoukrát ſzám ſzebé áldû-

vao: liki víſesnyi pop notri ide vu ſzvetino vſzáko leto zlúczkov krvjouv. *Vőid.* 30, 10.

26. (Nacſi bi mogao vnogokrát trpeti od zacsétka ſzvejta:) zdaj je pa ednouk pri ſzkoncsávanyi ſzvejta na odlo'zenyé grejha po ſzvojem *laſztivuom* áldovi ſzkázani. *Gal.* 4, 4.

27. *I, liki je gori djáno lidém ednouk mrejti, potom pa ſzoudba: Job.* 30, 23.

28. *Tak je i Kriſztus ednouk áldűvan na odneſenyé vnougi lűdi grejhov; drűgoucs brezi grejha bodo ga vidili oni; ki ga csákajo na zvelicsanye. Rim.* 6, 6. *I. Pet.* 3, 18.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Kotero ſzo ſztároga Zákona popevje ſzvojmi áldovmi nej mogli: tou je Kriſztus ſzvojim doprneſzao, 1-18. *II. Opomina na ſzrcsno k-Bougi priſztáplanye i ſztálnoſzt vu vadlűvanyi,* 19-31. *III. Trouſta vu pregányanyi,* 32-39.

1. 1. Ár právda, *li* tejnyo majoucsa ti príſeſztni dobrout, nej *pa* ſzám kejp dugováya, ſztiſztimi áldovmi, zſterimi vſzáko leto neſztanoma áldűjo, nigdár nemre te kſzebi prihájajoucse popolne vcsiniti *Kol.* 2, 16. 17.

2. Nacsi bi hejnyali áldűvati: da bi vecs nikſo dűsno vejſzt ne meli grejhov ti ſzlű zécsi, ednouk ocsíſcseni.

3. Ali vtej je ſzpomínanye grejhov vſzáko leto. *Rim.* 3, 25.

4. Ár je nemogoucse; ka bi krv bikouv i kozlouv odevzéla grejhe. *'Zid.* 9, 13.

5. Záto notri idoucsi na ſzvejt právi: áldova i dára ſzi nej ſteo; tejlo ſzi mi pa napravo. *'Zolt.* 40, 7.

6. Gorécsi áldovje i *áldovje* za grejh ſzo ſze ti nej dopadnoli. *'Zolt.* 51, 18. 19.

7. Teda ſzam erkao: ovo idem (vu prvi kni-

gaj je píſzano od méne) naj csinim, O Boug! volo tvojo. *Ivan.* 5, 46.

8. *Geto, da bi* odzgora velo, kaj áldov i dár i czejlo'zgána i za grejh áldůvana ſzi nej ſteo, niti ſzo ſze ti nej dopadnola, (ſtera ſze pouleg zapouvidi áldůjejo).

9. Teda je i eto erkao: ovo idem, naj csiním O Boug! volo tvojo. *Etak* kraj vzeme to prvo: naj to drůgo poſztávi. 'Zid. 8, 13.

10. Vu ſteroj vouli ſzmo poſzvecseni po áldůvanyi tejla Jezus Kriſztuſovoga ednouk.

11. I vſzáki pop iſztina je poſztávleni: naj vſzáki dén ſzlů'zi i té iſzte áldove cseſztoukrát áldůje; kí nikako nemrejo odevzéti grejhe. *Vőid.* 29, 39.

12. Té pa eden za grejhe áldůvajoucsi áldov, na veke ſzedí na deſzniczi Bo'zoj. 'Zid. 1, 3.

13. Nadale csáka; dokecs ſze denejo nepriátelje nyegovi *na* podnogáoniczo noug nyegovi. 'Zid. 2, 8.

14. Ár je zednim áldovom popolne vcsíno na veke *one*; kí ſze poſzvecsůjejo. 'Zid. 9, 12. 26.

15. Szvedocsi pa nám i Důh ſzvéti. Ár gda bi naprej povedao:

16. Eto je te Zákon, ſteroga 'znyimi vcsinim po oni dnévi; velí Goſzpoud, dám právde moje vu ſzrczá nyihova i vu pámeti nihove je zapíſem. *Ivan.* 6, 45. 'Zid. 8, 8.

17. I zgrejkov nyihovi i znepravdenoſzt nyihovi ſze ne ſzpomeném vecs.

18. Gde je pa tejh odpůſcsanye: nam nega vecs áldova za grejh.

II. 19. *Geto tak* mámo, bratje, puno ſzlobocsino vu notri idejnye te ſzvetine po krvi Jezuſovoj, *Ef.* 2, 13.

20. Stero nám je poſzvéto na pout nouvo i 'zívo po zakrivali; tou je, tejli ſzvojem, *Ivan.* 14, 6. 'Zid. 9, 8.

21. I popa velikoga nad hi'zov Bo'zov: *'Zid.* 4, 4. 16.

22. Prifztáplajmo *tak* zífztinfzkim fzrczom vu punofzti vôre poskropleni vfzrczáj i *ofzlobodjeni* od hûde dûsne vejfzti; *'Zid.* 4, 16.

23. I opráni na tejli † zcsífztov vodouv †† dr'zmo vadlûvanye vûpanya nefzklekajoucsega: (ár je ††† veren, kí je je obecsao.) † *Ez.* 36, 25, †† *'Zid.* 4, 4 ††† 1. *Kor.* 1, 9.

24. I vzemmo edendrûgoga na pamet na pod-'zíganye lûbeznofzti i dobri dejl, *'Zid.* 3. 13.

25. Ne nihájmo tá nafe fzprávifcse; liki je níki fega: nego fze opomínajmo. I *tou* od toga bole *csinte*: od koga bole vídite; ka fzte te dén pribli'záva. *Rim.* 13, 11. 1. *Ivan* 2. 18.

26. Ár, *csi* bomo zdobrevoule grejsili po vzétji fzpoznanya ifztine, ne nihá fze *nám* vecs za grejhe áldov: *Racs.* 15, 30 *Mát.* 12, 31.

27. Nego nikfe fztrasno csákanye fzoudbe i ognya zadomefcsávanye; kí pojej protivníke. *Právd.* 32, 22.

28. Csi fto Moj'zefovo právdo zavr'ze: brezi vfze milofcse na dvôj ali trí fzvedouk fzvédoufztvo more mrejti. *Právd.* 17, 6. 19, 15,

29. Ka ftímate, od koga hûfi kaftíg bode vrejden: kí bode † Sziná Bo'zega *znogami* klacso, i †† Zákona krv, vu fteroj je pofzvecseni, za proufzto dr'zao, i ††† milofcse Dûhá ofpotávao. † 2. *Pet.* 2, 1. †† *Mát.* 26, 28. ††† *Mát.* 12, 31. 32.

30. Ár známo, fto je *tifzti*, *ki je* pravo: moje † jo zadomefcsávanye, jafz plácsam, velí Gofzpoud. I pá: †† Gofzpoud bode fzoudo lûfztvo fzvoje. † *Právd.* 32, 35. †† *'Zolt.* 135, 14.

31. Sztrasno je *pa* fzpádnoti vu roké 'zívoga Bogá. 2 *Sam.* 24, 34.

III. 32. Szpoumente fze pa fzti prvi dnévov:

vu ſteri ſzte, ✝ preſzvecseni, vnogo ✝✝ boja trplivoſzt preneſzli, ✝ *'Zid.* 6, 4. ✝✝ *Kol.* 2, 1.

33. Zednoga ſztrána; gda ſzte i po oſpotávanyaj i nevoláj na ✝ oglejűvalo poſztávleni; zdrűgoga ſztrána pa, ✝✝ gda ſzte tálniczke vcsinyeni tejh; kim ſze *rávno* tak godí. ✝ 1. *Kor.* 4, 9. ✝✝ 1. *Pet.* 5, 9.

34. Ár ſzte me i vu vouzi ✝ mojoj milűvali; i raztrgávanye poíſtva vaſega ſzte ✝✝ zradoſztyov pretrpeli, znajoucsi; ka vu ſzebi jakſe ✝✝✝ blágo máte, nebeſzko i obſztojécse. ✝ *Dj.* 21, 11. 33. ✝✝ *Kol.* 1, 11. ✝✝✝ *Mát.* 19, 29.

35. Ne odvrzte záto vűpaznoſzt vaſo: ſtera veliko plácso má. *Mát.* 10, 32.

36. *Ar vám je potrejbna trplivoſzt: da, volo Bo'zo csinécsi, vzemete obecsanye. Lűk.* 21, 19.

37. Ar eſcse jáko, jáko malo *vrejmena csákajte, i* te pridoucsi príde i ne bode ſze midio. *Ivan.* 16, 16. *Dján.* 1, 11.

38. Te pravicsen pa zvőre bode 'zivo: i, csi ſze kraj potégne, ne dopádne ſze dűſi mojoj vu nyem. *Rim.* 1, 17.

39. Mí ſzmo pa nej ztiſzti; kí ſze kraj potegűjejo na ſzkvarjenyé: nego ſzmo vőre *ſzinovje* na zadoblenyé dűſe. *Sztv* 19, 22.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

Vőre I. doli ſzpiſűvanye, 1. 2. *II. példe*, 3-38. *III. moucs*, 33-40

I. 1. Vőra je pa *onih, ſteri ſze* vűpamo, podſztava *i* novidoucsega dugoványa kazalo. *Rim.* 8, 24 38. 2. *Kor.* 4, 18.

2. Ár ſzo po nyej *dobro* ſzvedouſztvo doubili ti ſztariſi.

II. 3. Po vőri razmimo: kaj ſzo vekivecsnoſzti z-Bo'zov ricsjouv naprávlene tak; da ſzo lzti nevidoucsi ta vidoucsa vcsinyena. *Sztv.* 1, 1.

4. Po vôri je Abel popolnejſi áldov od Kajna áldůvao Bougi: po kom je ſzvedouſztvo doubo; ka je pravicsen, *gda je* ſzvedocso od nyegovi dárov Boug; i po nyej, *csi je gli* mr'u, *dônok* eſcse gucsí. *Sztv.* 4, 4.

5. Po vôri je Enoch preneſeni: da bi ne vido ſzmrti. I nej je nájdeni *záto;* ka ga je Boug preneſzao. Ár je pred preneſenyem ſzvojim ſzvedouſztvo meo; kaj je vugoden Bougi. *Sztv.* 5, 24.

6. Brezi vôre je pa nemogoucse vugodnomi biti: ár, *ki ſcsé* k-Bougi príti, more vôrvati, kaj je *Boug;* i tiſztim, kí ga íſcsejo, je nájema placsár.

7. Po vôri ſze je Noë, opomenyeni od Bogá, od tí nevidoucsi zbojao i napravo je bárko na zdr'závanye hi'ze ſzvoje; po ſteroj je oſzoudo ete ſzvejt, i tiſzte pravicze, ſtera zvôre *zhája*, je vcsinyen ôrocsnik. *Sztv.* 6, 8.

8. Po vôri je pozváni, Ábrahám pokoren bio vô idti na meſzto; ſtero je meo vzéti za ôrocsíno: i vô je ſou, neznajoucsi, kama bi ſou. *Sztv.* 12, 4.

9. Po vôri je prebívao vu obecsanoj zemli, liki tühénecz, vu ſatoraj prebívajoucsi z-I'zaákom i z-Iákobom; kí ſzo 'znyim vrét ôrocsniczke bilí tiſztoga obecsanya. *Djám.* 7, 2.

10. Ár je csakao meſzto, ſtero fundamentome má, *ovo*, ſteroga zidár i napraviteo je Boug. *Zid.* 12, 22.

11. Po vôri je takáj i Sára moucs na poprietjé ſzemena vzéla i vô zvrejmena ſztaroſzti je porodíla, Ár je za vernoga dr'zála onoga: kí ji je obecsao. *Sztv.* 17, 19.

12. Záto ſze ji je i od toga ednoga i od toga 'ze mrtvoga naplodilo *tak* vnogo: liki je zvejzd na nébi, i liki je pejſzka na mourſzkom brejgi, nezracsúnanoga. *Rim.* 4, 19. *Sztv.* 22, 17.

13. Pouleg vôre ſzo ſzpoumrli tej vſzi *i* nej ſzo vzéli obecsanya: nego ſzo je *h* ouzdaleç

vidili i vôrvali i obímali i vadlůvali ſzo; kaj ſzo goſztjé i príſavczi na zemli. *Ivan.* 8, 52, 53. *Sztv.* 23, 4.

14. Ár, kí tak gucsíjo, ocsiveſzno ká'zejo; kaj domovino íſcsejo. *Fil.* 3, 20.

15. I iſztina, da bi ſze zone ſzpomínali, zſtere ſzo vô prisli, meli bi vrejmen na nazáj povrnejnye.

16. Zdaj pa bougſo 'zelejo, tou je nebeſzko. Záto ſze ji ne ſzrameslůje Boug: nego ſze za nyih Bogá zové; ár nyim je meſzto ſzpravo. *Ján.* 7, 32.

17. Po vôri je áldůvao Àbrahám I'zaáka ſzkúsávani *od Bogá*; i toga jedinorodjenoga je áldůvao, kí je teliko obecsanya vzéo. *Sztv.* 22, 1--

18. Steromi je ercseno: kaj bode ſze vu I'zaákí tebi zvalou ſzemen, *Rim.* 9, 7.

19. Stímajoucsi, kaj ga je i zmrtvi zmo'zen gori zbůditi Boug. Odkud ga je i vu príliki gori ſztanenyá nazáj vzéo.

20. Po vôri je od ti príſeſztni blagoſzlovo I'zaák Jákoba i E'zaua. *Sztv.* 27, 28. 29.

21. Po vôri je Jákob vmérajoucsi vſzákoga ſziná Jo'ze ovoga blagoſzlovo: i nagno ſze je na vrhek palicze ſzvoje. *Sztv.* 48, 15.

22. Po vôri ſze je Jo'zef, ſzkoncsávavſi *'zitek*, zvô idejnya ſzinouv Izraelſzki ſzpoumeno: i od kouſzt ſzvoji je zapovedao. *Sztv.* 50, 24.

23. Po vôri je Moj'zes, narodjeni, ſzkriti bio trí mejſzecze od roditelov ſzvoji: geto ſzo vidili; kaj je lejpo dejte; i nej ſzo ſze bojali zapouvidi králove. *Ján.* 7, 20.

24. Po vôri ſze je Moj'zes, *geto je* veliki zráſzao, nej ſteo zvati ſzin cséri Farahove. *Vôid.* 2, 11. 12.

25. À zi je ráj odébrao to hůdo trpeti zlůſztvom Boz'im: liki do csaſza meti grejhov v'zívanye, *'Zolt.* 84, 11. *Racs.* 12, 3.

26. *I* za vékſe bogáſztvo je dr'zao ſzramouto Kriſztuſovo, *liki vſze* Egyiptomſzke kincse. Ár je glédao na nájem.

27. Po vôri je nihóo Egyiptom i nej ſze je bojao králove ſzrditoſzti. Ár ſze je toga nevidoucsega, liki vidoucsega, dr'zao. *Vôid.* 10, 28. 29.

28. Po vôri je vcsíno Vůzen i preleánye krvi: naj ſze ji té, kí je vmárjao ta prvorodjena, ne dotekne. *Vôid.* 12, 13.

29. Po vôri ſzo sli prejk erdécsega mourja, liki po ſzúhom: ſtero da bi ſzkůsávali Egyiptánczi, vtopleni ſzo. *Vôid.* 14, 21.

30. Po vôri je zidina Jerichova ſzpádnola: ſtero ſzo ſzedem dní krou'zili. *Jos.* 6, 20

31. Po vôri je Rááb práznicza nej pogínola znevernimi vrét; ka je naglejůvácse zmérom *notri* vzéla. *Jos.* 2, 2. 6, 23.

32. I ka eſcse právim? Vrejmen bi me nihálo: da bi naprej prináſao od Gedeona, i Baráka, i Sámſona i Jefta, i Dávida i Samuela i Prorokov. *Riht.* 4, 6. 6, 11. 13, 24.

III. 33. Kí ſzo po vôri králeſztva pozájali, praviczo ſzo delali, obecsanya ſzo zadoubili, zatéknoli ſzo oroſzlányom vůſzta. *Riht.* 14, 6. 1. *Sam.* 17, 34. 2. *Sam.* 8, 1. *Dan.* 6, 12.

34. Ognya moucs ſzo vgáſzili, oſztriczi mecsa ſzo vujſli, mocsni ſzo grátali od nemocsnoſzti, vcsínyeni ſzo krepki vu boji, tűhénczov tábore ſzo razbejſzili. *Riht.* 7, 21. 1. *Sam.* 20, 1. *Riht.* 14, 6. 2. *Kron* 20, 15. 1. *Sam.* 14, 13.

35. 'Zene ſzo zgori ſztanenyá ſzvoje mrtve nazáj vzéle. Níſteri ſzo pa ſtegůvani: i *dônok* ſzo nej gori vzéli oſzlobodjenyé; naj jakſe gori ſztanenyé dobíjo. 1. *Kral.* 17, 22. 2. *Macc.* 6, 30 *Dan.* 12, 13.

36. Drůgi ſzo pa po oſpotávanyi i bicsůvanyi ſzkůsávani bilí: zvůn toga pa eſcse po vézanyi i vouzi. 1. *Král.* 22, 24. *Jer.* 20, 2.

37. Kamenůvani ſzo, 'zágani ſzo, ſzkůsávani ſzo, zmecsom vmorjeni ſzo mrli, okouli ſzo hodili vu ovcseni i kozleni kou'zaj, vu zmenkenyaj, nevouláj i vhůdoubi ſzo bilí. 2. *Kron.* 24, 21, 1. *Kor.* 4, 9. 13. *Mát.* 3, 4.

38. (Sterih je nej bio vrejden ete ſzvejt) vu půscsávaj blodécsi i goráj i lyůknyaj i prepaſztáj zemlé.

39. I tej ſzo vſzi dobro ſzvédouſztvo doubili po vőri: ali obecsanya ſzo *dőnok* nej vzéli.

40. Ár je Boug nikaj bougſega nám ſzpravo: naj ſze brezi náſz ne ſzkoncsajo. *'Zid.* 9, 8. 10.

DVANJASZETI (XII) TÁO.

Opomina I. na trplivo ſztálnoſzt, 1-13. *II. Na pobo'zni ſzvéti 'zitek.* 14-29.

I. 1. Záto i mí, geto tákſi oblák ſzvedokov okoli ſzébe mámo, doli dejmo † vſze bremen i okoli *náſz* krepko ſztojécsi grejh: po †† trplivoſzti bej'zmo vtom, pred náſz poſztávlenom, boji. † *Rim.* 6, 4. †† 2. *Tim.* 4, 7.

2. Kúmez glédajoucsi na voja, *liki na zacsitela* i dokoncsitela vőre Jezuſa: kí je za pred ſzé polo'zeno radoſzt † krí'z pretrpo, i ſzrám za nikoj preſtímavſi na †† deſzniczi throunuſa Bo'zega ſzi je poſzio. † *Lůk.* 24, 26. 46. †† *'Zid.* 1, 3. 13.

3. Ár premiſzlite, kákſi je té, kí je tákſe na ſzé proutigúcsanye od grejsnikov prenoſzo; naj ne obtridíte *i* vdůsáj vaſi pomenkate. *Lůk.* 2, 34.

4. Nej ſzte ſze eſcse *tak borili* prouti grejhi, *kabi* notri do krvi prouti ſztáli: 1. *Kor.* 10, 13.

5. I ſzpozábili ſzte ſze zobeſzeljá; ſtero vám, liki ſzinom, právi: *moj ſzin, ne zavr'zi kaſtiganye Goſzpodnovo i ne vczágaj pod nyegovim káranyem. Job.* 5, 17.

6. *Ár, koga lűbi Goſzpoud, toga kaſtiga: bicsűje pa vſzákoga; ſteroga za ſziná primle. Oz.* 3, 19.

7. Csi kaſtiganye znáſate: liki ſzinom ſze vám ponűja Boug. Ár ſteri je té ſzín: ſteroga ne kaſtiga Ocsa?

8. Csi ſzte pa brezi kaſtiganya, ſteroga ſzo vſzi tálniczke: tak ſzte fotivje i nej ſzinovje.

9. Iſztina, naſi telovni ocseve ſzo náſz kaſtigali; i poſtűvali ſzmo ſze ji. Ne podámo ſze tak bole Ocsi dűhouv: naj 'zivémo? *Racs.* 27, 16.

10. Ár iſztina oni ſzo *náſz* malo dní, kak ſzè jenyim vidilo, kaſtigali: ete pa *nám na* haſzek; naj vnyegovom ſzveſztvi táo vzememo.

11. Vſzáka kaſtiga pa, dokecs je nad nami, ſze nám ne vídi radoſzt biti; nego 'zaloſzt: potom pa mirovni ſzád pravicze dá tejm; kí ſze vnyej mujſtrajo. *Es.* 57, 15. *Jak.* 3, 18.

12. Záto razpűſcsene roké i trűdna koulina vaſa gori oprávlajte; *Es.* 35, 3.

13. I ſztopáje ednáke osinte znogami vaſimi; naj, kaj je plantavo, ne ſzklekne; nego ſze bole zvrácsi. *Es.* 31, 3.

11. 14. *Mér mejte zevſzejmi i ſzveſztvo: brezi ſteroga niſcse ne bode vido Goſzpodna. Mát.* 5, 9. *Rim.* 12, 18.

15. Gori glédajoucsi *da* ſto ne † odpádne od miloſcse Bo'ze: naj kákſi †† britki korén ne podraſzté *i* zburka *váſz;* i po nyem ſze vnougi oſzkrúnijo. † 2. *Kor.* 6, 1. †† *Právd.* 29, 18.

15. Naj ſto ne bode práznik, ali neſznáj'zni, liki E'zau: kí je za edno hráno tá dáo prvorojſztvo ſzvoje. *Sztv.* 25, 33.

17. Ár znáte; kaj je i potom, *geto je* ſteo ő-rokűvati blagoſzlov, zavr'zeni. Ar je pokoure meſzta nej najſao: csi gli jo je ſzkuzami íſzkao. *Sztv.* 27, 35.

18. Ár ſzte nej priſztoupili kslátajoucsemi brejgi i kgorécsemi ognyi i temnoſzti i kmiczi i kvihéri, *Vőid.* 19, 22. 20, 21.

19. I ktroubi trombônte i kgláſzi rejcs; ſteroga kí ſzo csûli, proſzili ſzo, da bi nyim vecs ne gúcsao: *Vőid.* 20, 19.

20. (Ár ſzo nej mogli znáſati tou: ſtero je zapovidávano bilou. I csi ſze govedo dotekne te goré; kamenůvano bojdi, ali ſztrejlov zoſztrejlano. *Právd.* 5, 5.

21. I tak je ſztrasno bilou tou ſzkázano *dugoványe:* da je *i* Moj'zes erkao: preſztraſo ſzam ſze, i trepetao ſzam.) *Dján.* 7, 32.

22. Nego ſzte priſztoupili ✝ k-Sionſzkoj gori i ✝✝ kmeſzti 'zívoga Bogá, k-Jeru'zálemi nebeſzkomi, i ✝✝✝ kvnogo jezér angyelom, ✝ *Es.* 2, 2. ✝✝ *Gal.* 4, 26. ✝✝✝ *Dán.* 7, 10.

23. Kobcsinſzkomi ✝ ſzpráviſcsi i gmajni prvorodjenih vu ✝✝ nebéſzaj gori zapíſzanih, i kvſzejh ✝✝✝ ſzodczi Bougi i kdůhom ti popolnoma pravicsnih, ✝ *Jak.* 1, 18. ✝✝ *Lůk.* 10, 20. ✝✝✝ *Sztv.* 18, 25.

24. I nouvoga Zákona ✝ ſzredbeníki Jezuſi, i krvi poskroplenyá; ſtera bougſe gucsí, liki ✝✝ Abelova. ✝ 1. *Tim.* 2, 5. ✝✝ *Sztv.* 4, 10.

25. Vidite; da ne zavr'zete toga gucsécsega. Ár csi ſzo ovi nej vujsli, ki ſzo zavrgli tiſztoga, kí je na zemli, opoumenyeni od Bogá, gúcsao: od koga bole mí; csi ſze od toga, kí je znebéſz, kraj obrnémo. *'Zid.* 2, 3.

26. Steroga gláſz je teda zemlo geno: zdaj je pa obecsao govorécsi: eſcse ednouk jaſz genem nej li ſzamo zemlo; nego i nébo. *Agg.* 2, 7.

27. Tou pa, ka právi eſcse ednouk, ocsiveſzno ká'ze, ti gíbajoucsi prelo'zenyé, liki ti naprávleni: naj oſztáno ta negíbajoucsa. 2. *Petr.* 3, 16.

28. Záto, králeſztvo ✝ negíbajoucse gori vzévſi, mejmo ✝✝ miloſcso: po ſteroj vugodno ſzlů'zmo Bougi ✝✝✝ ſzſzrámom i ſzſztráhom. ✝ *Kol.* 1, 13.

2. *Petr.* 1, 11. †† 2. *Tim.* 4, 18. ††† *Fil.* 2, 12. 1. *Pet.* 1, 17.

29. Ár je nas Boug gorécsi ogyen. *Právd.* 4, 24.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

I. Opomina je na vnouga dobra dela, 1-19. *II. 'Zelej nyim popolnoſzt vu dobrom*, 20. 21. *III. Zapré ſzprosnyov, zobecsanyem i ſzpozdrávlanyem*, 22-25.

I. 1. Bratinſzka lůbeznoſzt naj oſztáne. *Rim.* 12, 10. *Ef.* 4, 3.

2. Zdávanya ſztána ſze ne ſzpozábte. Ár ſzo po tom níſteri neznajoucs angyele príjali na ſztán. *Szev.* 18, 3. 1. *Pet.* 4, 9.

3. Szpoumente ſze zvouznikov, liki 'znyimi vrét vouzniczke: *i* znevolni, liki kí ſzte i ſzamí vu tejli. *Rim.* 12 15.

4. Poſteno je hí'ztvo † vu vſzem i poſztela ne vujvlacséna: †† práznike pa i kurvejse de Boug ſzoudo. † 1. *Kor.* 7, 9. †† 1. *Kor.* 3, 17.

5. Brezi † ſzkopouſzti 'zivte. Zadovolte †† ze ſztejm; ka máte. Ár je on erkao: ††† ne oſztávim te, niti te ne nihám. † 1. *Tim.* 6, 6-10. †† *Fil.* 4, 11. ††† *Jos.* 1, 5.

6. Tak, da zgvůsnoſztyov lejko velímo: Goſzpoud mi je pomocsník i ne bom ſze bojao; ka mi dene cslovik? *'Zolt.* 56, 12.

7. Szpomínajte ſze zvoditelov vaſi; kí ſzo vám gúcsali rejcs Bo'zo: ſterih 'zivlejnya vô idejnye oglejůvajoucsi, naſzledůjte vôro *nyihovo*. *'Zid.* 13, 17.

8. Jezus Kriſztus, *ki je bio* veseraj i dneſz, tiſzti *bode* i na veke. *Oz.* 13, 8. *'Zid.* 1, 10-12.

9. Zrázlocsnimi † uávukmi i ſztůhimi ſze okouli ne gonte. Ár je lejpo *delo* †† zmiloſcsov potrditi ſzrczé, ††† nej zhránov: ſtera je * nikaj nej valála *onim*; kí ſzo vnyej hodili. † *Jer.* 29, 8. †† 1. *Petr.* 2, 3. ††† *Rim.* 14, 17. * *Kol.* 2, 16.

10. Mámo oltár: zſteroga jeſzti nemajo oblâſzti; kí ſatori ſzlû'zijo. 1. *Kor.* 10, 21. *Oz.* 6, 9.

11. Ár, ſteri ſztvári krv ſze notri neſzé za grejhe vu ta ſzvéta po víſesnyem popi, tiſzti tejla ſze 'zgéjo zvûna tábora. *Lev.* 4, 5.

12. Záto i Jezus, da bi lûſztvo zlaſztivnov krvjouv poſzvéto, odzvûna vrát je trpo. *Ivan.* 19, 16.

13. Hodmo ✝ vô tak knyemi vô ztábora ✝✝ ſpot nyegov noſzéosi. † *Es.* 52, 11. †† *'Zid.* 11, 26.

14. *Ár ✝ nemamo eti ſztálnoga meſzta: nego to ✝✝ priſeſztno iſcsemo.* † *Mik.* 2, 10. †† *Fil.* 3, 0,

15. Po nyem záto vſzigdár Bougi aldûjmo áldov hvále, tou je, ſzád lámp naſi, vadlûvajoucsi imé nyegovo. *'Zolt.* 50, 23. *Ef.* 5, 20.

16. Zdobroga csinejnya pa i podiljávanya ſze ne ſzpozábte: ár ſzo tákſi áldovje vugodni Bougi. 2. *Kor.* 9, 12. *'Zid.* 12, 28.

17. Pokorni ✝ bojdte vaſim voditelom i bougajteje. Ár ✝✝ oni vôruſztûjo za dûſe vaſe; liki kim je racsun dati: naj ✝✝✝ zradoſztyom tou csiníjo i nej zdihávanyem; ár je tou vám nehaſznovito. ✝ *Fil.* 2, 29. †† *Ez.* 3, 17. ✝✝✝ 1. *Theſ.* 5, 12.

18. Molte ✝ za náſz. Ár ſzmo ✝✝ gvûsni: kaj dobro dûsnovejſzt mámo; *liki*, ki ſze ſcsémo vu vſzem dobro oponáſati. † *Ef.* 6, 19. †† 2. *Kor.* 1, 12.

19. Od toga bole *váſz* proſzim tou csiniti: naj ſze vám naſzkori nazáj povrném.

II. 20. Boug pa ✝ méra, kí je zmrtvi ſzpelao toga velikoga ✝✝ paſztéra ovécz po krvi vekivecsnoga Zákona, Goſzpodna naſega Jezuſa ✝ *Rim.* 15, 13. †† *Ivan.* 10, 11.

21. Vcsíni váſz ✝ prípravne vu vſzem dobrom deli ✝✝ na csinejnye ſzvoje voule csinécsi vu vami; kaj je ✝✝✝ vugodno pred nyim po Jezus

Kriſztuſi: komi *bojdi* díka na veki veke. Amen.
† 2. *Kor.* 3, 5. †† *Fil.* 2, 13. ††† *Rim.* 12, 2.

III. 22. Proſzim pa vász, bratje; znásajte eto rejcs opomínanya: ár ſzam vám nakráczi píſzao.

23. Znájte *pa;* ka ſze je Timotheus brat oſzloubodo: ſzkim vaſz (csi naſzkori príde) poglédnem.

24. Pozdravte vſze voditele vaſe i vſze ſzvécze. Pozdrávlajo vász: kí ſzo z-Vlaskoga orſzága.

25. Miloſcsa *Bo'za* zevſzejmi vami Amen.

K-'Zidovom píſzani od Vlaskoga orſzága po Timotheuſi.

SZ. PETRA APOSTOLA
P R V I
OBCSINSZKI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Predgovor, 1. 2. *II. Za preporodjenyá hválo' zdávanye*, 3-12. *III. opominanye na* α.) *szvéti 'zitek* 13-16. β) *Bo'zi sztrájh*, 17-21. γ.) *bratinszko lűbezen*, 22-25.

I. 1. Peter Apoſtol Jezus Kriſztuſov odebránim tűhénczom raſztepenim po Pontuſi, Galáczii, Kappadoczii, A'zii ino Bithínii.

2. Pouleg ✝ naprej znánya Bogá Ocsé vu poſzvecsenyej Dűhá *szvétoga*, na pokornoſzt i ✝✝ poskroplenyé krvi Jezus Kriſztuſove: miloſcsa i mér ſze narájaj *med vami*. ✝ *Rim.* 8, 29. ✝✝ *'Zid.* 12, 14.

II. 3. Blagoſzlovleni ✝ je Boug i Ocsa Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa, kí naſz je pouleg ſzvoje vnouge ſzmilenoſzti ✝✝ preporoudo na ✝✝✝ 'zívo vűpazen, po gori ſztanenyej Jezus Kriſztuſovom od mrtvi. ✝ 2. *Kor.* 1, 3. ✝✝ *Tit.* 3, 5. ✝✝✝ *Rim.* 15, 13.

4. Na ✝ neſzkvarjeno i nezamázano i ✝✝ nepovejhnyeno őrocsíno; ſtera ſze vam vu nebéſzaj dr'zí. ✝ 2. *Kor.* 4, 17. 18. ✝✝ 1. *Kor.* 9, 25.

5. Vám, velim, kí ſze vmoucsi Bo'zoj varjete po vőri na zvelicsanye: ſtero je priprávleno; naj ſze oznáni vſzlejdnyem vrejmeni. 1. *Ivan.* 3, 2.

6. Vſterom ſze veſzelíte; ako ſze gli edno

malo zdaj (csi je tak potrejbno,) 'zalosztíte vu vnougi szkús-vanyaj. *Rim.* 8, 18.

7. Naj sze † vardejvanye vase vôre, stera je vnogo †† dragsa od prejdoucsega, po ††† ognyi dônok vardejvajoucsega, zláta, nájde *vam* na hválo, i pollenye i díko vu * oznanenyej Jezus Krisztusovom † *Jak.* 1, 3. †† *Es.* 48, 10. ††† *Prit.* 17, 3. * 1. *Kor.* 3, 13.

8. Steroga szte † nej vidili, i *dônok ga* lûbite: steroga ni zdaj ne vídite; vôrvajoucsi *pa* dônok sze veszelíte znezgovorjenov i zodícsenov radosztyov. † *Ivan.* 20, 29.

9 Zkoj prineszéte konecz vôre vase; *ki je* zvelicsanye dûs. *Rim.* 6, 22.

10. Od steroga zvelicsanya szo ziszkávali ino zbrojávali proroczke; kí szo od té milosese, stera je na nász *prisla*, prorokûvali. *Sztv.* 49, 10.

11. Zbrojávajoucsi na stero, ali kákse vrejmen † naminyáva vu nyih *bodoucsi* Dûh Krisztusov, naprej szvedocsécsi od na †† Krisztusa *pridoucsega* trplejnya i po tej *velike* díke. † 2. *Pet.* 1, 21. 'Zolt. 22, 7.

12. Sterim je oznanyeno bilou: kaj szo nej szebi, nego nám szlû'zili zonimi; stera szo zdaj vám nazvejsesena po oni; kí szo vám Evangyeliom predgali vu szvétom Dûhi znebész poszlanom; vstera 'zelejjo i angyelje notri glédati. *Dan.* 12, 9. 13.

III. 1. Záto opaste ledevjé pámeti vase, trejzni bojdte, *i* popolno sze vûpajte na prinesseno vám milosese vu oznanenyej Jezus Krisztusovom. *Lûk.* 12, 35.

14. Liki szinovje pokornoszti ne priglihávajte sze ktim prvim vu neznanoszti vasoj *doprnesenim* 'zelám: *Ef.* 5, 1.

15. Nego, liki je té, kí vasz je pouzvao, szvéti, i ví vu vszem 'zivlejnyi vasem szvéti bojdite. *Lûk.* 1, 75.

16. Záto je píſzano: *ſzvéti bojdite; ár ſzam jáſz ſzvéti. Lev.* 11, 44.

17. I, csi ✻ Ocso zovéte onoga, kí ✝✝ brezi oſzob prijímanya ſzoudi pouleg vſzákſega dela, vbojaznoſzti vaſega ✝✝✝ 'zalárſztva vrejmen ſzprevájajte, ✝ *Právd.* 10, 17. ✝✝ *Dján.* 10, 34. ✝✝✝ *'Zid* 12, 28.

18. Znajoucsi kaj ſzte nej ſzkvarjenimi *ſztvármi*, zſzrebrom ali zzlátom odkůpleni od márnoga vaſega 'zivlejnya od ocsév dánoga:

19. Nego zdrágov krvjouv, liki znedú'znoga i neoſzkrúnyenoga ágnecza Kriſztuſa. 1. *Kor.* 6, 20. 7, 23.

20. Kí je iſztina ✝ prvle odlocseni; liki je ✝✝ etoga ſzvejta fundamentom vr'zeni: ſzkázani je pa vetom ſzlejdnyem vrejmeni za volo váſz; ✝ ✝ 2. ✝✝ *Rim.* 16, 25.

21. Kí po nyem vőrjete vu Bougi; kí ga je zmrtvi zbůdo i dáo nyemi je díko; naj vőra vaſa i vůpazen v Bougi bode. *Dján.* 2, 33.

22. Ocsiſcsávajte ✝ *záto* důſe vaſe vu pokouri iſztine po Dúhi na nezkazlivo ✝✝ bratinſzko lůbezen; zcsíſztoga ſzrczá edendrúgoga jáko lúbte. ✝ *Dján.* 15, 9. ✝✝ *Ef.* 4, 3.

23. *Liki, ki ſzte* preporodjeni nej zſzkvarjenoga ſzemena: nego neſzkvarjenoga po rejcsi *toga* 'zívoga i na veke obſztojécsega Bogá. *Ivan.* 1, 13. 3, 5.

24. *Ár je vſzáko tejlo, liki tráva, i vſza dika cslovecsa, liki czvejt tráve: poſzejhnola je tráva, i czvejt nyé je doli ſzpadno. Es* 40, 6. 7. *Jak.* 1, 10. 11.

25. Ali rejcs Bo'za oſztáne na veke. Eta je pa ta rejcs: ſztera je vám nazvejſcsena. *Mát.* 5, 18.

DRŮGI (II.) TÁO.

Opomina I. brezi rázlocska vſze lidi na α.) 'zelejnye rejcsi Bo'ze, 1-3. β.) dűſevno czimpranye, 4-10. II. Od ſzébe γ.) med poganmi 'zivoucse na ſzvéti 'zitek, 11-12. α.) ſkmeti na pokornvſzt, 13-17. β.) ſzluge na vernoſzt, 18-25.

I. 1. Tá dejte záto vſzo hűdoubo, i vſzo jálnoſzt, i ſzkazlivoſzti i nevoſcsenouſzti, i vſze ogrizávanye. *Mát.* 18, 3. *Rim.* 6, 4.

2. Liki zdaj narodjena decza rejcsi Bo'ze brezi jálnoſzti *bodoucse* mlejko 'zelte: naj vnyem raſztéte. 1. *Kor.* 14, 20.

3. Da ſzte koſtali; kaj je priazniven Goſzpoud. *'Zolt.* 34, 9.

4. Kſteromi prihájajoucsi, liki k'zívomi kamni, od lűdi iſztina zavr'zenomi, pri Bougi pa odebránomi *i* drágomi. *Mát.* 21, 42.

5. I ví ſze, liki 'zívi kamni, gori zídajte; *naj bodete* dűhovna hi'za, ſzvéto popouſztvo na áldűvanye dűhovni áldovov, priétni Bougi po Jezus Kriſztuſi. *Ef.* 2, 22. *Mát.* 16, 18.

6. Záto i vpíſzmi ſztojí: ovo dejvam v-Sioni kamen vogléni, odebráni, drági; i, kí vu nyem vőrje, ne oſzramotí ſze. *Es.* 26, 16. *Rim.* 9, 33

7. Vám záto vőrvajoucsim je *na* poſtenyé: nevőrvajoucsim je pa té kamen, ſteroga ſzo zavrgli zidárje, vcsinyeni na glavícs voglá, i kamen poteknenyá, i pecsína ſzpáke. *'Zolt.* 118, 22. *Ef.* 8, 14.

8. Kí ſze potikávajo vrejcs nevőrvajoucsi; na ſtero ſzo i polo'zeni.

9. *Vi ſzte pa ✝ rod odebráni, králeſzko ✝✝ popouſztvo, národ ſzvéti, lűſztvo zadohlenyá: naj naziſcsávate dobra dela onoga; ki vász je ✝✝✝ zkmiesze pou-*

zvao na csűdno szvojo szvetloszt. † *Oz.* 1, 6. †† *Vőid.* 19, 6. ††† *Kol.* 1, 13.

10. Kí szte nigda nej bilí nyegovo lűsztvo: zdaj szte pa Bo'ze lűsztvo. Kí szte nigda milosczo nej doubili: zdaj szte pa milosczo doubili. *Os.* 2, 23.

* *Epist. na Jubilate, ali III. po Vűzmi Nedelo.*

II. 11. Lűbléni, proszim vász, liki † 'zaláre i tűhéncze, †† zdr'závajte sze od telovni 'zél; stere sze ††† vojszkűjejo prouti dűsi. † *'Zid.* 11, 9. †† *Gal.* 5, 16. ††† *Jak.* 4, 1.

12. 'Zivlejnye † vase med poganmi naj dobro bode: da, vu kom †† prouti vám gucsíjo liki hűdodelnikom, ††† zdobri dejl vasi vidoucsi *vas 'zitek* dícsijo Bogá vu dnévi priglédanya. † *Fil.* 2, 15. †† *Tit.* 2, 8. ††† *Mát.* 5, 16.

13. Podlo'zni bojdite záto vszákszemi cslovecsánszkomi sztvorjenyej za volo Goszpodna: ali králi, liki vísesnyemi; *Rim.* 13, 1.

14. Ali vládnikom, liki po nyem poszlanim na kaszligo tim hűdocsinécsim, na hválo pa tim dobrocsinécsim. *Rim.* 13, 3. 4.

15. Ar je tak vola Bo'za: da dobro csinécsi sztísznete ti neszpametni lűdi neznanoszt. *Tit.* 2, 8.

16. Liki szlobodni, ali nej liki pokrivalo majoucsi hűdoube, szloboscsino: nego liki szlugi Bo'zi. *Ivan.* 8, 32.

17. Vsze † poszt*ű*jte; brátyo †† l*ű*bte, Bogá sze ††† bojte, krála sze poszt*ű*jte. † *Rim.* 12. 10. †† *Ef.* 4. 3. ††† *Pril.* 12, 13.

18. Hlápczi, podlo'zni bojdite vu vszem sztráhi goszpodárom nej szamo tim dobrim i krotkim: nego i tim trdim. *Fil.* 2, 25.

19. Ár je tou milosczsa, csi szto za volo dűsne vejszti Bo'ze nevoule prenoszi trpécsi nepravicsno. *Mát.* 5, 10.

20. Ar kákſa hvála je tou: csi grisíte i za vűha plűſzkani, znáſate? Ali csi dobro csiníte i trpécsi znáſate: tou je miloſcsa pri Bougi]. 1. *Pet.* 3, 14. 17.

* *Epiſt. na Miſericordias, ali II. po Vűzmi Nedelo.*

21. Àr náto ſzte pozváni, kaj je i Kriſztus trpo za náſz, i podpiſzek nám je niháo; naj nyegove ſztopáje naſzledűjete. 1. *Pet.* 3, 18.

22. Kí je grejha nej vcsíno, niti je nej nájdena jálnoſzt vu nyegovi vűſztaj. *Es.* 53, 9. *Ivan,* 8, 46. *Oz.* 14, 5.

23. Kí pſzűvami je nej nazáj pſzűvao; trpécsi ſze je nej prtio: nego je na onoga niháo, ki pravicsno ſzoudi. *Es.* 53, 7, *Mát.* 27, 39.

24. *Kí je † grejhe naſe ſzám gori neſzao vu tejli ſzvojem na drejvo: da grejhe †† oſztavivſi praviczi 'zivmo; zſtere ranami ſzte zvrácseni.* † *Es.* 53, 4. †† *Rim.* 6, 11.

25. *Ár ſzte bilí, liki blodécse ovczé: ali povrnoli ſzte ſze zdaj kpaſztéri i kpűſpeki dűs vaſi*]. *Es.* 53. 6. *Luk.* 15, 4.

TRÉTYI (III.) TÁO.

Cséſzt I. ti o'zenyeni, 1-7. *II. Ti drűgi vſzej a.) med ſzebom,* 8. *β) kprotivnikom,* 9-22.

I. 1. Príſzpodobnim tálom i 'zene podlo'zne bojdite laſztivnim mo'zom: naj ſze i *oni*, csi ſteri ne vôrjejo rejcsi, po 'zén 'zivlejnyi brezi rejcsi, dobíjo *Kol.* 3, 13.

2. Vidoucsi vu ſztráhi vaſe csíſzto 'zivlejnye.

3. Sterih ſznájga naj ne bode zvűnejsnya vu ſzpletanyi vláſz i zavíanyi zlátom, ali *vu* oblicsávanyi *lejpoga* gvanta: 1. *Tim.* 2, 9.

4. Nego ſzkriti ſzrczá cslovik vu neſzkvarjenoſzti krotkoga i tíhoga dűhá; kí je pred Bogom drági. *Rim.* 2, 29. 2. *Kor.* 5, 16.

5. Ár tak ſzo ſze nigda i one ſzvéte 'zene, ſtere ſzo ſze vu Bougi vűpale, ſznáj'zile, podlo-'zne bodoucse laſztivnim mo'zom.

6. Liki je Sára podlo'zna bíla Ábrahámi za goſzpodna ga zovécsa: ſtere otroczi ſzte vcsínyene *i vi*, *csi* dobrocsiníte i ne bojíte ſze nikakſega preſztraſenyá. *Sztv.* 18, 12.

7. Mo'zjé rávno tak, vkűp prebívajte 'z*nyimi* pouleg ſzpoznanya, i liki ſzlabejſoj poſzoudi 'zenſzkoj podiljávajte cséſzt: geto ſzo i one zvami vrét őrocsnicze miloſcse 'zítka; da ſze ne zaſztávlajo molítvi vaſe. *Ef.* 5, 25.

* *Epiſt. na V. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

II. 8. Na konecz pa vſzi edne míſzli bojdte, vkűptrpte, bratovlűbczi, ſzmileni, dobrovolni. *Rim.* 12, 16.

9. *Ne placsűjte zhűdim za hűdo, ali ſzpſzűvanyem za pſzűvanye: nego prouti bole blagoſzlávlajte znajoucsi, ka ſzte náto pozváni; uaj blagoſzlov őrokűjete. Rim.* 12, 17.

10. Ár, kí ſcsé 'zítek lűbiti i dobre dní viditi, naj zdr'záva jezik ſzvoj od hűdoga, i łampe nyegove naj ne gucsíjo jálnoſzt. '*Zolt.* 34, 13. *Jak.* 1, 26.

11. Naj ſze 'ogne od hűdoga i csiní dobro, íſcse mér i nagánya ga. '*Zolt.* 37, 27.

12. Ár ocsí Goſzpodnove ſzo nad pravicsnimi; i nyegova vűha na nyíh molitev *kebzűjo*: obráz Goſzpodnov je pa na one, kí hűdou csiníjo. '*Zolt.* 33, 18.

13. I ſto bode vám hűdou csinio: csi bodte toga dobroga naſzledníczke?

14. Nego i csi trpíte za volo pravicze; blá-'zeni ſzte. Nyihovoga ſztrahá ſze pa ne bojte; niti ſze ne zburkajte. *Mát.* 5, 10. 1. *Macc.* 2, 68.

15. *Goſzpodna Bogá pa poſzvécsávajte vu ſzrczáj vaſi.* Bojdte pa gotovi vſzigdár na zagovárja-

nye vſzákſemi proſzécsemi váſz racsun od vűpanya, ſtero je vu vami, ſzkrotkoſztyov i ſztráhom]. *'Zolt.* 119, 46. *Djáh.* 4, 8.

16. Dobro dűsno vejſzt mejte: da ſze vtom, vkom vám prouti gucsíjo, liki hűdodelnikom, oſzramotíjo; kí preklinyajo vaſe dobro vu Kriſztuſi 'zivlejnye. *Tit.* 2, 8.

17. Ár je bole; naj, dobrocsinécsi. csi *tak* ſcsé vola Bo'za, trpíte: liki hűdocsinécsi. 1. *Pet.* 2, 20.

18. Ár je i Kriſztus ednouk za grejhe trpo, pravicsen za te nepravicsne: da bi náſz k-Bougi pripelao; vmorjeni iſztina na tejlo *gledoucs*, o'zivleni pa po Dűhi. 1. *Pet.* 2, 21.

19. Vſterom je i vtemniczi bodoucsim dűhom, tá idoucsi, predgao. 1. *Pet.* 4, 6.

* *Epiſt. na Nedelo po Nouvom-leti.*

20. Neokornim nigda, gda je je ednouk csákala Bo'za trplivoſzt vu dnévi Noa; gda ſze je naprávlala bárka; vſteroj ji je malo (tou je, oſzem dűs) zdr'záni bilou po vodi. *Sztv.* 6, 4.

21. Stere znamenűvanye zdaj i náſz zdr'záva, krſzt, (nej tejla rú'znoſzti doli dejvanye, nego dobre dűsne vejſzti z-Bogom ſzpitávanye) po gori ſztanenyej Jezus Kriſztuſovom. *Ef.* 5, 26. *Kol.* 2, 11.

22. Kí je na deſzniczi Bo'zoj zaſztoupivſi vu nebéſza: i podvr'zeni ſzo nyemi angyelje i oblaſzti i moucsi]. *Ef.* 1, 20.

STRTI (IV.) TÁO.

Opomina, na I. odſztoplenyé od pogánſzkoga 'zivlejnya, 1-6. *II. Krſztsánſzka dobra dela*, 7-11. *III. Znáſanye trplejnya*, 12-19.

1. Da je tak † Kriſztus za náſz trpo vu tejli: i ví ſze ſztejm iſztim mislejnyem,

kak zrosjom, gori oblejczte. *Ár, ki* ✝✝ *trpi vu tejli, hejnyao je od grejha.* ✝ 1. *Pet.* 2, 21. ✝✝ *Rim.* 6, 6.

2. Naj vecs nej cslovecsim 'zelám; nego Bo-'zoj vouli to niháno vu tejli vrejmen 'zivé. *Rim.* 14, 7.

3. Ár *nám je zadoszta: ka szmo vtom preminoucsem vrejmeni 'zitka naszega volo poganov oprávlali, hodécsi vu hotlivoszlaj, po'zelejnyaj, popidvanyaj, jejszlvinaj, pitvinaj i vodúrni bolvánszlvaj. Ef.* 4, 17.

4. Záto sze i odtűhávajo: ka 'znyimi vrét ne bi'zíte na ono iszto obloszűnoszti vő vlejvanye preklinyávajoucsi *vász.*

5. Kí racsun dájo onomi: kí je gotov szouditi 'zíve i mrtve. *Djdn.* 10, 42.

6. Ár je záto i tim mrtvim predgani Evangyeliom: naj sze oszoudijo pouleg lűdi iszlina vu tejli; 'zivéjo pa pouleg Bogá vu dűhi. *Ivan.* 5, 25.

* *Epist. na Exaudi, ali VI. po Vűzmi Nedelo.*

II. 7. Vszega konecz sze je pa priblízo. *Mertűcslivi bojdite záto i trejzni kmolítvam.* 1. *Kor.* 10, 11, 1. *Ivan.* 2, 18.

8. Predevszejm pa szrcsno mejte med szebom lűbeznoszt. Ár lűbezen zakríje vno'zino grejhov. 1. *Kor.* 13, 7.

9. Prijímajte na sztán edendrűgoga brezi mrmranya. *'Zid.* 13, 2.

10. Edenvszáki, liki je vzéo dár, tak szi 'znyim szlű'zte: liki dobri Safarje rázlocsne milosese Bo'ze. *Rim.* 12, 6.

11. Csi szto gucsí; *naj gucsí*, liki Bo'ze ricsí: csi szto szlű'zi; *naj szlű'zi*, liki zmoucsi, szlero podiljáva Boug; naj sze vu vszem dícsi Boug po Jezus Krisztusi; komi bojdi díka i zmo'znoszt na veki veke Ameu]. *Jer.* 23, 28. 1. *Pet.* 5, 11.

III 12. Lůbléni, ne odtůhite ſze: ka ſze po ognyi vardejvate na ſzkůsávanye vaſe; liki da bi ſze vám kaj tůhoga pripetilo: *Es.* 48, 10. 1. *Kor.* 3, 13.

13. Nego, liki ſzte tálniczke vcsinyeni Kriſztuſovoga trplejnya, radůjte ſze; naj ſze i vu oznanenyej díke nyegovo radůjete veſzelécsi. 2. *Kor.* 4, 10. *Mát.* 5, 10. 11.

14. Csi ſze pſzůjete za Kriſztuſovoga iména volo: blá'zeni ſzte. Ár te díke i Bogá Důh nad vami pocsíva, kí ſze po nyíh preklinya; po váſz ſze pa dícsi. *Lůk.* 6, 22. 1. *Pet.* 2, 20.

15. Záto naj ſto med vami ne trpí, liki lůdomorecz, ali tát, ali hůdodelnik, ali liki drůgi ogleůvecz. 1. *Pet.* 2, 19. 20.

16. Csi pa, liki krſztsenik, *trpi*; ne bojdi ga ſzrám: nego naj dícsi Bogá vu tom táli. *Gal.* 6, 14. *Ivan.* 21, 19.

17. Ár je vrejmen: da † ſze zacsne ſzoudba od hi'ze Bo'ze. Csi pa oprvics nad nami: kákſi †† bode konecz tej; kí ne vôrjejo Bo'zemi Evangyeliomi? † *Es.* 10, 12. *Lůk.* 23, 31. †† *Lůk.* 10, 12. 2. *Theſ.* 1, 9.

18. I csi ſze te pravicsni komaj zvelicsa: te nepobo'zni i grejsnik gde ſze ſzká'ze? *Pril.* 11, 31.

19. Záto i, kí trpíjo pouleg Bo'ze voule, liki vernomi ſztvoriteli naj preporácsajo důſe ſzvoje vdobrom csinejnyi. *'Zolt.* 31, 6. *Lůk.* 23, 46.

PÉTI (V.) TÁO.

1. Opomina α.) vucsitele, naj paſzéjo csrejdo Bo'zo, 1-4. *β) mladénicze na pokornoſzt, poniznoſzt i trejzno veruſztůvanye,* 5-9. *II. 'Zelej nyim, naj je Boug mocsno pokrepi,* 10-11. *III. Zapéra ſzpozdrávlanyem,* 12-14.

I. 1. Te ſztariſe, kí ſzo med vami, proſzim jaſz 'znyimi vrét ſztariſi i † ſzvedok Kriſztuſovoga trplejnya i príſeſztne, †† ſtera ſze oznáni, díke tálnik. † *Lûk.* 24, 48. †† *Rim.* 8, 17. 18.

2. Páſzte to med vami *bodoucso* csrejdo Bo'zo; kebzůvajoucsi na nyou nej zprimárjanyá; nego zdobre voule: niti za grdi dobìcsek; nego zgotovoga ſzrczá. *Djám.* 20, 28.

3. Niti, liki goſzpodůvajoucsi nad Goſzpodnovov ôrocsínov; nego példa bodoucsi te csrejde. 1. *Kor.* 3, 5. *Fil.* 3, 17.

4. I, gda ſze ſzká'ze † poglavník paſztérov, vzemete to †† nepovejhnyeno díke korouno. † *Es.* 40, 11. †† 1. *Pet.* 1, 4.

5. Priſzpodobnim tálom mladénczi, podlo-'zni bojdte ſztariſim: vſzi ſze pa edendrůgomi podvrzte. Poniznoſzt notri kſzebi prikapcsite. *Ár Boug tim gizdávim prouti ſztoji: tim ponizuim pa dá miloſcso.* *Rim.* 12, 10. *Jak.* 4, 6.

* *Epiſt. na III. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

6. Ponízte ſze záto pod zmo'znov rokouv Bo-'zov: naj vász vpotrejbnom vrejmeni zvíſzi. *Lûk.* 14, 10. *Job.* 22, 29.

7. Vſzo vaſo † ſzkrb na nyega vrzte; ár on má †† ſzkrb na vász. † *'Zolt.* 37, 5. †† *'Zolt.* 0, 28.

8. Trejzni † bojdite, vôruſztůjte: ár †† protivník vas vrág, liki erjůjoucsi oroſzlány okouli hodi, íſzkajoucsi ſteroga bi pou'zro. † *Lûk.* 21, 36 †† *Job.* 1, 7. *Lûk.* 11, 24.

9. Steromi † prout ſztante mocsni *bodoucsi vu* vôri; znajoucsi; ka i vaſi †† bratje na ſzvejti te iſzte trplivoſzti ſzkoncsávajo. † *Ef.* 4, 27. *Jak.* 4, 7. †† 1. *Theſ.* 3, 3.

II. 10. Boug pa vſze miloſcse, kí náſz je zváo na vekivecsno ſzvojo díko vu Kriſztus

Jezuſi, on naj váſz, kí *zdaj edno* malo trpíte, poprávi, podpre, pokrepí *i* potrdí. 2. *Kor.* 4, 17.

11. Komi *bojdi* díka i zmo'znoſzt na veki veke. Amen].

III. 12. Po Szilvánuſi ſzam, vám vernomi brati (liki ſtímam,) na kráczi píſzao opomínajocsi i ſzvedouſztvo csinécsi: ka je eto ta pravicsna miloſcsa Bo'zá, vu ſteroj ſztojíte. 1. *Theſ.* 1, 1.

13. Pozdrávla váſz, ta zvami vrét odebrána *czérkev* Bo'za, ſtera je v-Babilonii, i Marko ſzin moj. *Djáu.* 12, 12. 25.

14. Pozdravte edendrúgoga vlúbeznivom kúſúvanyi. Mér vám *bojdi* vſzejm vu Kriſztus Jezuſi. Amen. *Rim.* 16, 16.

SZ. PÉTRA APOSTOLA
DRÚGI
OBCSINSZKI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Poklon, 1. 2. *II. Opominanye na* α.) *pobo'znoſzt*, 3-11. β.) *ſzvoje ſzvojega vcsenyá ſzpominanye* 12-21.

I. 1. Símon Peter ſzluga i Apoſtol Jezus Kriſztuſov tejm, kí ſzo znami vrét to rávno tak drágo vôro vzéli vu praviczi Bogá naſega i zvelicsitela Jezuſa Kriſztuſa. *Rim.* 1., 12.

2. Miloſcsa vám *bojdi* i mér obilni vu ſzpoznanyi Bogá i Jezuſa Goſzpodna naſega. *Rim.* 1, 7. *Iv.* 17, 3.

II. 3. Liki nám je nyegova Bo'zánſzka moucs vſza, ſztera ſzo k'zítki i pobo'znoſzti *potrejbna*, darůvala, po tiſztoga ſzpoznanyi; kí náſz je pouzvao po díki i dobrouti. 1. *Tim.* 1, 4. 2. *Kor.* 12, 9.

4. Po ſteroj ſzo rám † velika i drága obecsanya darůvana: naj po tej bodete †† Bo'ze natúre tálniczke, †††/pobegnovſi od na ſzvejti vu po'zelejnyi *bodoucsega* ſzkvarjenyá. † *Rim.* 8, 32. †† *Ivan.* 1, 12. 1. *Ivan.* 1, 7. ††† *Ef.* 4, 22.

5. Tak vſzo gyedrnoſzt náto prineſzte: da podiljávate vu vôri vaſoj dobro delo, vu dobrom deli pa ſzpoznanye,

6. Vu fzpoznanyi pa zdr'závanye, vu zdrzávanyi pa znáſanye, vu znáſanyi po pobo-'znoſzt,

7. Vu pobo'znoſzti pa † bratinſzko lůbezen, vu bratinſzkoj lůbezni pa †† *obcsinszko* lůbeznoſzt. † 1. *Ivan.* 3, 16. 1. *Petr.* 1, 22. †† *Rim.* 12, 18. *Mát.* 5, 44.

8. Ár eta vu vami bodoucsa i obiljávajoucsa ne poſztávijo váſz prázne, niti brezi ſzáda vu Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa ſzpoznanyi. *Tit.* 3, 14.

9. Ár, pri kom eti nega, té je † ſzlejpi *i* dalecs †† ne vídi i ††† ſzpozábo ſze je zocsiſcsávanya ſzvoji ſztári grejhov. † *Ivan.* 7, 17. †† 2. *Tim.* 3, 7. ††† 2. *Petr.* 2, 22.

10. Záto, bratje, bole ſze paſcsite: da vaſe pozványe i odebránye krepko vcsiníte. Ár tá csinécsi nigdár ne ſzpádnete. 1. *Ivan.* 3, 19.

11. Ár ſze vám tak obilno podilí notri idejnye vu vekivecsno králeſztvo Goſzpodna naſega i zvelicsitela Jezuſa Kriſztuſa. 1. *Tim.* 6, 16.

12. Záto ne zamidim váſz vſzigdár opomínati zetoga: csi gli znáte i potrdjeni jeſzte vu vezdásnyoj iſztini. *Rim.* 15, 14. 15.

13. Za vrejdno pa dr'zim: naj váſz, dokecs ſzam vu etom ſatori, obůdjávam po opomínanyi. 2. *Petr.* 3, 1.

14. Znajoucsi, kaj † naſzkori bode dolidejvanye †† ſatora mojega: liki mi je i ††† Goſzpon nas Jezus Kriſztus oznano. † 2. *Tim.* 4, 6. †† 2. *Kor.* 5, 1. ††† *Ivan.* 21, 18.

15. Gyedrno ſze pa bodem vſzigdár i povſzud: naj ſze ztej i po mojem vő idejnyi ſzpomínate. *Iv.* 16, 16.

16. Ár ſzmo nej † zmodrouſztyov zmíslene ſabule naſzledůvali; gda ſzmo vám na znánye dáli Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa moucs

i príſeſztjé: nego ſzmo ſzamí †† vidili nyegovo velikoucso. † *Kor.* 2, 1. †† *Ivan.* 1, 14.

17. Ár je vzéo od Bogá Ocse cséſzt i díko; gdare je etakſi gláſz prineſeni knyemi od zvíſene dike: ete je te moj lűbeznivi ſzin, vſterom ſze mi je dopadnolo. *Mát.* 3, 17.

18. I ete gláſz ſzmo mi csűli znebéſz prineſeni: gda ſzmo 'znyim bilí na ſzvétoj gori.' *Mát.* 17, 5.

* *Epiſt. na VI. po trí králi Nedelo.*

19. *I mámo od toga eſcse mocsnejso proroczko rejcs: na ſtero ka kebzűjete, liki na † ſzvejcso, ſtera vu †† temnom meſzti ſzvejti, dobro csiníte; dokecs ſze ††† dén rajzveti i * zorjenicza gori zíde vu ſzrczáj vaſi.* † 'Zolt. 119. 105. 2. *Kor.* 4, 6. †† *Ivan.* 1, 5. 1. *Kor.* 2, 14. ††† *Mark.* 8, 24. * *Oz.* 22, 16.

20. *Tou naj prvle znajoucsi, kaj je ni edno proroczko píſzmo nej laſztivnoga razſzkládanya. Rim.* 12, 7. 2. *Tim.* 3, 16.

21. *Ár je nej zcslovecse voule naprej prineſeno nigda proroſztvo: nego od Dűhá Szvétoga neſeni ſzo gúcsali ſzvéti Bo'zi lidjé.*] 1. *Sam.* 23, 2.

DRŰGI (II.) TÁO.

I. Nazviſcsáva od krivi vucsitelov priſeſztyá i kaſtige 1-11. *Doli ſzpisűje nyih pogibelno 'zivlejnye i zapelávanye*, 12-21.

I. 1. Bilí ſzo pa i † krívi proroczke med lűſztvom: liki i †† med vami bodo krívi vucsitelje; kí pouleg Bo'ze rejcsi notri pripelajo pogibelna jeretinſztva; i Goſzpouda, kí je je odkűpo, zataíjo; i tak ſzamí na ſzébe pripelajo náglo pogibelnoſzt. † *Práv.* 13, 1. †† *Mát.* 24, 11. *Tit.* 3, 10.

2. I vnougi bodo naſzledűvali nyihove pogibelnoſzti: po ſteri ſze pout iſztine proklinyávala bode. 1. *Petr.* 4, 14.

3. I vu † fzkopoufzti zmíslenimi ricsmí bodo zvami tr'zili: fterim †† zgotovlena fzoudba 'zè dávno fze ne midi i pogibelnefzt nyihova ne fzpí. † 2 *Thef.* 2, 10. †† *Právd.* 32, 35.

4. Ár, csi je Boug angyele, kí fzo pregrejfili, nej milůvao, nego je je, zlanczmi mráka *zvézane*, vu fztrasno pekla prepafzt fzůno, *i* tá dáo; naj fze dr'zíjo na fzoudbo: *Ivan.* 8, 44. *Jud.* V. 6.

5. I prvi fzvejt je nej milůvao; nego je li oufzmoga Noa, pravicze predgara, obarvao, gda je potop na ti nepobo'zni fzvejt pripelao: *Sztv.* 7, 7.

6. I mejfzta Sodome i Gomorre je, na pepéo fzpravivfi, fzpreobrnejnyem ofzoudo, példo tim nepobo'zno 'zivoucsim pofztavivfi; *Sztv.* 19, 24.

7. I toga pravicsnoga Lota, kí je obtrůdo od nepobo'zni vu hotlivofzti 'zivlejnya, je ofzloubodo. *Sztv.* 19, 7. 8.

8. Ár po glédanyi i pofzlůfanyi ete pravicsen, prebívajoucsi med nyimi, od dnéva do dnéva je fzvojo pravicsno důfo znepravdenimi *nyihovimi* delami mántrao. *Zolt.* 119, 150. *Ez.* 9, 4.

9. *Zná Gofzpoud te pobo'zne zfzkůsávanya ofzloboditi: te nepravicsne pa na dén fzoudbe, naj fze kafztigajo, obar'zati.* 1. *Kor.* 10, 13.

10. Naj bole pa one, fteri za tejlom vu po'zelejnya rú'znofzti hodijo, i gofzpofztvo zametávajo, fzmeuczi; kí fze fzebi dopádnejo i dík fze ne bojíjo preklinyati. *Jud.* V. 6-8. 16.

11. Geto angyelje, zmocsjouv i zmo'znofztyov vékfi bodoucfi, ne nefzéjo prouti nyim pred Gofzpodna prekléto fzoudbo. *Jud.* V. 9.

II. 12. Tej pa, liki nerázumna 'zivína po natúri fzplodjena na lovlenyé i fzkvarjenyé, tá, ká neznajo, preklinyávajoucsi, vu fzvojem fzkvarjenyej fze fzkvaríjo. *Jer.* 12, 3. *Jud.* V. 10.

13. *Tak* vzemejo nájem nepravicze; kí za náfz-

lobnoſzt dr'zíjo vu *vſzákom* dnévi ſzprevájajoucsi hotlivoſzt gnůſznoſzti i rú'znoſzti; ki ſze veſzelíjo vu vkanyůvanyaj ſzvoji zvami ſze goſztůvajoucsi. *Jud.* ℣. 12.

14. Ocsí májo pune † práznoſzti, i nepreſztanoma grisíjo; kſzebi vábijo te †† nepokreplene důſe vu ſzkopouſzti zmujſtrano ſzrczé majoucsi, prekléſztva ſzinovje. † *Mát.* 5, 28. *Ef.* 4, 14.

15. Kí, geto ſzo to právo pout niháli, zabloudili ſzo, naſzledůvajoucsi pout Balaáma Bozorovoga *ſziná;* kí je te nepravicsni nájem polůbo. *Racs.* 22, 7.

16. Káranye je pa meo laſztivne nepravdenoſzti. Ár je pod bremen navajena nejma ſztvár zcslovecsov ricsjouv govorécsa bránila proroka neſzpametnoſzt. *Racs.* 22, 28.

17. Tej ſzo ſztůdenczi brezi vodé; obláczke, kí ſze od vihéra noſzijo; kim je mrák kmicze na veke obdr'záni. *Jud.* ℣. 12. *Mát.* 8, 12.

18. Ár napihnyene márnoſzti ricsí gucsécsi vábijo na po'zelejnyé tejla, po hotlivoſzti one, kí ſzo za gvůsno odbej'zali od oni; kí ſze vu zbloudi vrtíjo. 1. *Tim.* 1, 6.

19. Szloboſcsino nyim *od grejha* obecsávajoucsi; *geto ſzo* ſzamí ſzlugi ſzkvarjenyá. Ár, *od koga ſze je ſto obládao, tomi je i vu ſzlů'zbo dáni.* *Ivan.* 8, 34.

20. *Ár csi ſzo ednouk odbej'zali od etoga ſzvejta rú'znoſzti po ſzpoznanyi Goſzpodna i zvelicsitela Jezuſa Kriſztuſa, drůgoucs ſze pa pá vnyé zapleteni obládajo, vcsinyena ſzo nyim ta ſzlejdnya dugoványa hůſa od ti prvi.* *Lůk.* 11, 24 26.

21. Ár bi nyim bole bilou ne ſzpoznati pout te pravicze: liki, ka ſzo ſze po ſzpoznanyi kraj obrnoli od dáne nyim ſzvéte zapouvidi. *Lůk.* 12, 47. 48.

22. Prigoudilo ſze je pa nyim *tou;* ka ſze vu

onoj právoj príliki právi: *peſz ſze je povrno na ſzvoje laſztivno vő metanye, i ta zeprána ſzvinya vu kalis blata. Pril.* 26, 11.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Nazviſcsáva, ka ſze pred ſzoudnyim dnévom, ſpotlivczi pobidijo, 1-10. *II. Opomina za volo ſzvejta prejdejnya, neuve nébe i zémle ſztvorjenyá i Bo'zega dugocsákanya, na pobo'znoſzt,* 11-18.

I. 1. Éte 'ze, lűbléni, drűgi líſzt vám píſem: vu ſteri *lijztéj* obűdjávam po opomínanyi vaſo csíſzto pamet; 2. *Pet.* 1, 10. 13.

2. Naj ſze ſzpomenéte zrejcsi: ſtere ſzo naprej povejdane od ſzvéti prorokov, i zapouvidi od náſz Apoſtolov Goſzpodna i zvelicsitela *dáne.* 2. *Kor.* 4, 1.

Epiſt. na XXVI. po Sz. Trojſztvi Nedelo.

3. Tou naj prvle znajoucsi, kaj prído vpoſz* lejdnyi dnévi ſpotlívczi: ki bodo pouleg laſz* tivnoga ſzvojega po 'zelejnya hodili. 1. *Tim.* 4, 1.

4. Govorécsi: gde je obecsanye nyegovoga príſeſztya? Ár, od ſterega máo ſzo ocsáki záſzpali, vſza tak ſztojíjo od zacsétka ſztvorjenyá. *Es.* 5, 19. *Jer.* 17, 15.

5. Ár tou oni ſzamí neſcsejo znati; ka ſzo † nebéſza 'ze dávno bilá; i †† zemla zvodé i vu vodi ſztojí po Bo'zoj rejcsi. † *Sztv.* 1, 6. 9. †† *'Zolt.* 24, 2.

6. Po ſteri je teda zvodouv oblejáni ſzvejt prejſao. *Sztv.* 7, 17.

7. Tá nebéſza pa, ſtera ſzo zdaj, i zemla, ſzo po nyegovoj rejcsi ſzranyena: naj ſze kognyi obdr'zíjo; kí bode na dén ſzoudbe i pogibelnoſzti ti nepobo'zni lűdi. *'Zolt.* 50, 3 *'Zid.* 1, 11.

8. Eto edno pa naj ne bode ſzkrito pred vami, lűbléni; kaj je eden dén pri Goſzpodni, liki je zero lejt; i jezero lejt, líki eden dén. *'Zolt.* 90, 4.

9. Ne † midí ſze Goſzpoud obecsanya, (liki níſteri za mûdbo dr'zíjo:) nego †† *potrplejnye má znami*, ††† *ne ſcsejoucsi; ka bi ſze ſteri ſzkváro; nego naj ſzé vſzi na pokouro obrnéjo*, † *Hab.* 2, 3. †† *Rim.* 2, 4. ††† 1. *Tim.* 2, 4.

10. Príde pa dén Goſzpodnov, liki † tát vnocsi; vſterom †† nebéſza skrípanyem preminéjo, 'zivloſzti pa razhiczane ſze raſzpiſztíjo; zemla pa i, ſtera ſzo na nyej, dela ſze zgoríjo. † *Lûk.* 12, 39. 40. †† *'Zolt.* 102, 27.

11. Geto ſze záto eta vſza razvézejo: kákſi morete biti ví vu ſzvétom 'zivlejnyi i pobo'znoſzti! *Lûk.* 21, 36.

12. Kí csákate i ſzílite príſeſztyé dnéva Goſzpodnovoga: vſterom ſze nebéſza gorécsa raſzpiſztíjo i 'zivloſzti razhiczane ſze raſztopíjo.

13. *Nouva nebéſza pa i zemlo nouvo pouleg obecsanya nyegovoga csákamo: vſteri pravicza prebíva.*] *Es.* 65, 17. *Ozn.* 21, 1.

14. Záto, lûbléni, eta csákajoucsi, nátom bojdite; da ſze nezamázani i nepokárani pred nyim nájdete vu méri 1. *Theſ.* 3, 13.

15. I Goſzpodna naſega dugocsákanye za zvelicsanye mejte: liki vám je i lûbléni nas brat Paveo, pouleg ſzebi dáne modrouſzti, píſzao. *Rim.* 2, 4.

16. Liki i vu vſzej liſztéj, gucsécsi vnyíh od eti. Med ſterimi ſzo níſtera 'zmetnoga razmejnya; ſtera ti nezevcseni i nepokrepleni preobrácsajo, liki i ta drûga píſzma, na ſzvojo laſztivno pogibelnoſzt. *Rim.* 8, 19.

17. Ví záto, lûbléni, *eta* naprej znajoucsi, varte ſze: naj zbloudnoſztyov ti hûdi, 'znyimi vrét zapelani, vô ne ſzpádnete zlaſztivne krepkoſzti. *Mark.* 13, 5. 23

18. Ráſzte pa vu miloſcsi i ſzpoznanyi Goſzpodna naſega i zvelicsiteſa Jezu Kriſztuſa. Komi bojdi díka i zdaj i na dén vekivecsni. Amen. *Ef.* 4, 15.

SZ. IVANA APOSTOLA PRVI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Szvedocsi, ka je Krisztus 'ze prisao, 1-5. II. Ká-'ze, sto má tiváristvo z-Bogom, 6. 7. III. Právi, ka vszi mámo grejh, 8-10.

I. 1. Stero je ✝ bilou od zacsétka, stero szmo csûli, stero szmo ✝✝ vidili znasimi ocsmí, stero szmo oglejûvali, i nase ✝✝✝ roké szo slátale; od Rejcsi 'zítka. ✝ *Ivan.* 1, 1. ✝✝ *Ivan.* I, 14. ✝✝✝ *Iv.* 20, 27.

2. I té ✝ 'zítek sze je szkázao, i vidili szmo *ga* i szvedocsimo, i nazviscsávamo vám te vekivecsni 'zítek; ki je ✝✝ pri Ocsi bio, i szkázao sze je nám. ✝ *Fil.* 1, 21. ✝✝ *Ivan.* 1, 1. 2.

3. Stero szmo vidili i csûli: *tou* nazviscsávamo vám; naj i ví obcsino máte znami, i obcsina nasa bojdi z-Ocsom i Színom nyegovim Jezus Krisztusom. *Ivan.* 17, 21. 1. *Kor.* 1, 9.

4. I eta písemo vám: naj vasa radoszt puna bode. *Ivan.* 16, 24.

5. I eto je tiszto obecsanye; stero szmo csûli od nyega, i vám nazviscsávamo: kaj je ✝ Boug szvetloszt, i vnyem nikakse ✝✝ kmicze nega. ✝ *Ivan.* 1, 9. 1. *Tim.* 6, 16. ✝✝ *Jak.* 1, 17.

II. 6. Csi bomo pravili; kaj obcsino 'znyim mámo, i vu kmiczi hodimo: lá'zemo, i ne csinímo iszto. *Ivan.* 12, 35.

7. *Csi pa vu ✝ szvetloszti hodimo; liki je on vu szvetloszti: obcsino mámo edenzdrûgim: i ✝✝ kry Je-*

zus Kriſztuſa Sziná nyegovoga ocsiſcsáva náſz od vſzega grejha. † *Ivan.* 8, 12. *Ef.* 5, 8. 9. †† *Zid.* 9, 14.

III. 8. Csi bodemo pravili; *kaj* grejha nemamo: ſzamí ſzebé vkanimo, i iſztine nega vnami. 1. *Král.* 8, 46. *Pril.* 20, 9.

9. Csi bodemo vadlüvali grejhe naſe: veren i pravicsen je, da nám odpiſztí grejhe, i ocsíſzti náſz od vſze nepravicsnoſzti. *Zolt.* 32, 5.

10. Csi bodemo pravili; kaj ſzmo nej vgrejſili: la'zcza ga vcsinímo, i nyega rejcs je nej vnami. *Rim.* 3, 4. 1. *Ivan.* 2, 4.

DRÜGI (II.) TÁO.

Vrácsa I. od grejha 1-11. *Od ſzvejta lübezno ſzti* 12-17. *III. Od Antikriſztuſov*, 18-29.

I. 1. *Szinki moji! eto vám piſem: naj ne grisite. I csi ſto vgrisi: mámo zagovoritela pri Ocsi, Jezus Kriſztuſa pravicsnoga. Rim.* 8, 34.

2. *I on je ſtiſanye za naſe grejhe: nej pa za naſe ſzano; nego i za* †† *czejloga ſzvejta grejhe.* † *Rim.* 3, 25. †† *Ivan.* 4, 42.

3. I po etom známo; kaj ga poznamo: csi zapouvidi nyegove zdr'závamo. *Ivan.* 8, 55.

4. Steri právi: znám ga, i zapouvidi nyegove ne zdr'záva: la'zecz je, i pravicze vnyem nega. *Jer.* 22, 10. *Mát.* 7, 21. 23.

6. Steri pa † zdr'záva nyegovo rejcs: zaiſztino vtiſztom ſze je lübezen Bo'za ſzpunila; po etom †† známo, kaj ſzmo vu nyem. † *Ivan.* 14, 21. †† *Iv.* 13, 35.

6. Steri právi, kaj † vnyem oſztáne: †† more, liki je on hodo, i ſzám tak hoditi. † *Ivan.* 15, 4. 5. †† *Ivan.* 13, 15.

7. Bratje, ne piſem vám nouvo zapovid: nego ſztáro zapovid; ſtero ſzte meli od zacsétka. Ta ſztára zapovid je *pa* ta rejcs: ſtero ſzte csüli od zacsétka. 1. *Ivan.* 3, 11.

8. Pá vám † nouvo zapovid píſem; ſtera je iſztinſzka vu nyem i vu vami. Ár †† kmicza odhája, i ſzvetloſzt pravicsna ſze 'ze ſzvejti. † *Ivan.* 15, 12. †† *Ivan.* 1, 9.

9. Steri právi; kaj je vu ſzvetloſzti, i brata ſzvojga odűrjáva: vkmiczi je do ſzéga máo. 1. *Kor.* 13, 2. 1. *Ivan.* 1, 5. 6.

10. Steri lűbi brata ſzvojega: vu ſzvetloſzti oſztáne; i ſzpáke vu nyem nega. *Ivan.* 12, 35. 2. *Pet.* 1, 10.

11. Steri pa odűrjáva brata ſzvojega: vu kmiczi je, i vu kmiczi hodi, i nezna kama ide; ár je kmicza oſzlejpila ocsí nyegove. *Ivan.* 3, 20.

II. 12. Píſem vám, ſzinki; kaj ſze vám odpűſcsávajo grejhi, za nyegovoga iména volo. *Djáu.* 10, 4.

13. Píſem vám † ocseve: kaj ſzte poznali *onoga;* kí je od zacsétka. Píſem vám mladénczi: kaj ſzte obládali toga †† hűdoga. Píſem vám ††† decza; ár ſzte poznali Ocso. † *Ef.* 4, 13. †† 2. *Thej.* 3, 3. *Ozn.* 12, 11. ††† 1. *Pet.* 2. 2. *Jer.* 31, 34.

14. Píſzao ſzam vám ocseve: kaj ſzte poznali *onoga;* kí je od zacsétka. Píſzao ſzam vám mladénczi: kaj ſzte † mocsni, i Bo'za rejcs vu vami †† oſztáne i obládali ſzte toga hűdoga. † *'Zid* 11, 34. †† *Iv.* 15, 7.

15. *Ne lűbte ✝ ſzvejt, ni ona, ſtera ſzo na ſzvejti. Csi ſto lűbi ete ſzvejt: nej †† je vnyem lűbeznoſzt Ocsé.* † *Rim.* 12, 2. †† *Mát.* 16, 24.

16. *Ár vſze ono, ſtero je na ſzvejti, tou je † tejla po'zelejnye, i †† oucsi po'zelejnye, ino 'zitka gizdoſzt, nej je z-Ocsé; nego je zſzvejta. Rim.* 13, 13. 14. †† *Pril.* 27, 20. *Pred.* 4, 8.

17. *Ete † ſzvejt pa prejde, i po'zelejnye nyegovo. Ki pa †† Bo'zo volo csini: oſztáne na veke.* † 2. *Pet.* 3. 10, 11. ✝✝ *Ivan.* 10, 27-29.

III. 18. Decsicsa! ſzlejdnya vőra je: i, liki ſzte csűli, kaj Antikriſztus príde, i zdaj je doſz-

ta Antikriſztuſov poſztanolo: odkud známo, kaj je ſzlejdnya vôra. 1. *Pet.* 4, 7.

19. Znáſz ſzo zísli: ali nej ſzo bilí znáſz. Ár, da bi znáſz bilí, oſztanoli bi znami; ali naj ſze ſzká'zejo, kaj ſzo nej vſzi znáſz. *Ján.* 20, 30.

20. I ví mazalo máte od toga ſzvétoga, i znáte vſza. *Ján.* 10, 38. *Zolt.* 133, 2.

21. Nej ſzam vám píſzao; kaj bi ne znali iſztino: nego kaj jo znáte, i kaj je nikſa lá'z nej ziſztine.

22. Sto je la'zecz: nego, kí tají, kaj je Jezus nej Kriſztus? Té je Antikriſztus: kí tají Ocso i Sziná. 1. *Ivan.* 4, 3. 2. *Pet.* 2, 1. 2. *Ivan.* V. 7.

23. Vſzáki, ſteri tají Sziná, ni Ocsé nema. *Luk.* 12, 9.

24. Ví záto, ſtero ſzte csûli od zacsétka, vu vami naj oſztáne. Csi vu vami oſztáne; ſtero ſzte od zacsétka csûli: i ví vu Szini i vu Ocsi oſztánete. *Ivan.* 15, 7. 14, 23.

25. I eto je tiſzto obecsanye: ſtero je on nám obecsao, 'zítek vekivecsni. *Ivan.* 3, 16.

26. Eta ſzam vám píſzao od oni: kí vász zapelávajo.

27. I ví, ſtero ✝ mazalo ſzte vzéli od nyega, vu vami oſztáne: i †† nej vám je potrejbno, naj vász ſto vcsí; nego liki ſzámo mazalo vász od vſzega vcsí, i iſztina je, i nej je lá'z; i, kak vász je vcsílo, oſztante vnyem. ✝ V. 20. †† *Jer.* 31, 34.

28. I zdáj, ſzinki, oſztante vnyem: naj, gda ſze ſzká'ze, vûpaznoſzt mámo, i ne oſzramotímo ſze od nyega vnyegovom príſeſztyi. 1. *Ivan.* 3, 2.

29. Csi znáte, kaj je pravicsen: znájte, kaj vſzáki, kí iſztino csiní, je 'znyega porodjeni. 1. *Ivan.* 3, 7. 10.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Od Bo'zi ſzinouv dike, 1-2. *II. Od onoga, ki grejh csini i ki grejh ne csini*, 3-9. *III. Od Bo'zi i vraj'zi ſzinouv znamejnya*, 10-24.

I. 1. Glédajte, kákſo lűbezen nám je dáo Ocsa: naj ſze † Bo'zi ſzinovje zovémo. Záto ete ſzvejt †† ne pozna náſz: ár ne pozna nyega. † *Iv.* 1, 12. †† *Ivan.* 16, 3.

2. Lűbléni, zdaj ſzmo 'ze Bo'zi ſzinovje, i eſcse ſze je nej ſzkázalo, ka bomo. Známo pá: kaj, csi ſze ſzká'ze, priſzpodobni knyemi bodemo; ár ga vidili bomo, liki je. *Fil.* 3, 21.

II. 3. I vſzáki, kí má tou vűpazen vu nyem, ocsiscsáva ſze: liki je i on csíſzti. *Jak.* 4, 8. 2. *Kor.* 7, 1.

4. Vſzáki, kí grejh csiní, i nepravdenoſzt csiní: i grejh je nepravdenoſzt. 1. *Ivan.* 3, 17.

5. I znáte, kaj ſze je on ſzkázao; da bi † naſe grejhe odevzéo: i †† grejha vu nyem nega. † *Ivan.* 1, 29. †† *Zid.* 7, 26.

6. Vſzáki, kí vnyem oſztáne, ne grisí. Vſzáki, kí grisí, nejga je vido, niti ga je nej poznao. 1. *Ivan.* 2, 4. 4, 8.

7. Szinki, niſcse váſz naj ne zapela. Kí praviczo csiní: pravicsen je; liki je i on pravicsen. 1. *Iv.* 2, 29.

8. Ki grejh csiní; zvragá je: ár vrág od † zacsétka grisí. *Záto ſze je ſzkázao Szin Bo'zi; naj vraj'za dela razvé'ze.* † *Ivan.* 4, 44.

9. Vſzáki, kí je z-Bogá narodjen, grejh ne csiní: ár nyegovo ſzemen vu nyem oſztáne. I nemre grifiti: ár je z-Bogá porodjeni. 1. *Pet.* 1, 23.

III. 10. Vetom ſze ſzpoznajo Bo'zi ſzinovje i vraj'zi ſzinovje. Vſzáki, kí praviczo ne dela,

nej je z-Bogá; i kí ne lůbi brata ſzvojega. 1. *Ivan.* 2, 29.

11. Ár je eto nazviſcsávanye; ſtero ſzte csůli od zacsétka: naj edendrůgoga lůbimo. *Ivan.* 13, 34.

12. Nej, liki Kajn, kí je zhůdoga bio, ino je bujo brata ſzvojega. I zakaj ga jo bujo? Záto, kaj ſzo nyegova dela hůda bilá; nyegovoga brata ſzo pa pravicsna. *Sztv.* 4, 8.

* *Epiſt. na II. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

13. Ne csůdite ſze, bráczi moji; csi vász odůrjáva ete ſzvejt. *Ivan.* 15, 18.

14. Mí známo: kaj ſzmo zſzmrtvi prejk prineſeni na 'zítek; ár lůbimo brate. Kí ne lůbi brata: oſztáne vu ſzmrti. *Lev.* 19, 17.

15. Vſzáki, kí odůrjáva brata ſzvojega, lůdomorecz je: i znáte, kaj ni eden lůdomorecz nema 'zítka vekivecsnoga vſzebi obſztojécsega. *Mát.* 5, 21. 22.

16. Vetom ſzmo ſzpoznali lůbezen: kaj je on za nász ſzvojo důſo doli djáo. I mí ſzmo du'zni za brate důſe doli djáti. *Ivan.* 19, 30.

17. Steri pa má 'zivlejnye etoga ſzvejta, i vídi brata ſzvojega potrebůvajoucsega, i zapré ſzrczé ſzvoje pred nyim: kakda lůbezen Bo'za oſztáne vu nyem? *Prav.* 15, 7. *Jak.* 2, 15.

18. Szinki moji, ne lůbmo *ſze* zricsjom, niti zjezikom; nego zdelom i ziſztinom.] 1. *Pet.* 1, 22. 4, 8.

19. I zetoga poznamo: kaj ſzmo ziſztine; i pred nyim pokrepímo ſzrczá naſa *zetim*:

20. Kaj, csi nász ſzkvarjůje ſzrczé naſe, vékſi je Boug od ſzrczá naſega, i vſza zná. 1. *Kor.* 11, 30.

21. Lůbléni, csi nász ſzrczé naſe ne ſzkvarjůje: vůpaznoſzt mámo k-Bougi.

22. I, kakoli bomo proſzili, vzememo od

nyega: ár nyegove zapouvidi zdr'závamo; i ſtera ſzo priétna pred nyim, *tá* csinímo. *Lűk.* 11, 13.

23. I eto je zapovid nyegova: naj ✝vőrjemo vu iméni Sziná nyegovoga Jezus Kriſztuſa i †† lűbimo edendrűgoga; liki nám je dáo zapovid. ✝ *Ivan.* 6, 29. †† *Ivan.* 15, 17.

24. I, kí zdr'záva zapouvidi nyegove, vu nyem oſztáne, i on vu nyem. I zetoga známo: kaj vnami oſztáne, zdűhá; ſteroga nám je dáo. *Ivan.* 14, 23.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Od rázlocsni dűhouv znamejnya 1-6. *II. Od nadigávanya na bratinſzko lűbeznoſzt* 7-21.

I. 1. Lűbléni! ne vőrte vſzákſemi dűhi: nego vardejvajte dűhé, jeli ſzo z-Bogá. Ár je doſzta krívi prorokov vő prislo na ete ſzvejt. *Mát.* 7, 15. 2. *Ivan.* V. 7.

2. Vetom poznajte Dűh Bo'zi: Vſzáki dűh, ſteri vadlűje, kaj je Jezus Kriſztus vtejli 'ze priſao, z-Bogá je; 1. *Kor.* 12, 3.

3. I vſzáki dűh, ſteri ne vadlűje, ka bi Jezus Kriſztus vtejli 'ze priſao, nej je z-Bogá. I té *dűh* je Antikriſztuſov *dűh:* ſteroga ſzte csűli, kaj príde: i zdaj je 'ze na ſzvejti. 2. *Theſ.* 2, 7.

4. Ví ſzte z-Bogá, ſzinki, i obládali ſzte je; ár je vékſi, kí je vu vami; liki, kí je na ſzvejti. 2. *Král.* 6, 16.

5. Oni ſzo ſzvejta: záto od ſzvejta gucsíjo, i ſzvejt je poſzlűſa. *Ivan.* 3, 31.

6. Mí ſzmo z-Bogá. Kí pozna Bogá: poſzlűſa náſz: kí je nej z-Bogá; ne poſzlűſa náſz. Zetoga poznamo dűhá pravicze, i dűhá zapelávanya. *Ivan.* 8, 47.

II. 7. Lűbléni! lűbmo edendrűgoga: ár je lű-

bezen z-Bogá; i vſzáki, kí lůbi, z-Bogá je porodjeni, i pozna Bogá.

8. Kí *pa* ne lůbi; ne pozna Bogá: ár je Boug lůbezen. 1. *Ivan.* 2, 4.

9. *Vetom ſze je ſzkázala lůbeznoſzt Bo'za vnami: kaj je Sziná ſzvojega jedinorodjenoga poſzlao Boug na ete ſzvejt; naj 'zivémo po nyem. Rim.* 5, 8.

10. Vetom je lůbezen: nej, ka bi mí lůbili Bogá; nego kaj je on lůbo náſz, i poſzlao je Sziná ſzvojega ftíſanye za naſe grejhe. *Ivan.* 15, 16.

11. Lůbléni! csi je Boug náſz tak lůbo: i mí ſzmo du'zni edendrůgoga lůbiti. *Mát.* 18, 33.

12. Bogá je † niſcse nigdár nej vido. Csi bomo *pa* edendrůgoga lůbili: Boug vnami oſztáne; i nyegova lůbezen je popolna vnami. † *Ivan.* 1, 18.

13. Vetom poznamo: kaj vnyem oſztánemo, i on vnami; kaj nám je ſzvojega Důhá dáo. 1. *Iv.* 3, 24.

14. I mí ſzmo vidili, i ſzvedocsimo; kaj je Ocsa poſzlao Sziná zvelicsitela ſzvejta.

15. Sterikoli vadlůje; kaj je Jezus Szin Bo'zi: Boug vu nyem oſztáne, i on vu Bougi. 1. *Ivan.* 5, 5.

16. I mí ſzmo poznali, i vôrvali ſzmo tou lůbezen; ſtero má Boug vu nami.

* *Epiſt. na I. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

Boug je lůbezen: i, kí oſztáne vlůbeznoſzti, v-Bougi oſztáne, i Boug vu nyem.

17. Vetom ſze je ſzpuniła lůbezen vnami: naj † vůpaznoſzt mámo vu ſzoudnyem dnévi. Ár, liki †† je on, i mí ſzmo *tak* na etom ſzvejti. † *Jak.* 2, 13. †† 1. *Pet.* 1, 15.

18. Bojaznoſzt je nej vlůbeznoſzti: nego popolna lůbezen vô vr'ze bojaznoſzt. Ár bojaznoſzt moko má: kí ſze pa bojí; té je nej popolni vu lůbeznoſzti.

19. *Mi ga lűbimo: ár je on náſz prvle lűbo.*

20. Csi bi ſto pravo: lűbim Bogá, i brata ſzvojega odűrjáva: la'zecz je. Ár, kí ne lűbi brata ſzvojega, ſteroga je vido, Bogá, ſteroga je nej vido, kakda more lűbiti? *Ivan.* 2, 4.

21. I eto zapovid mámo od nyega: naj, kí lűbi Bogá, lűbi i brata ſzvojega. *Mát.* 22, 39.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Ti preporodjeni znamejnye 1-5. *II. Iſztine ſzvedouſztvo* 6-12. *III. Zaprtek liſztá: gde α.) zrok piſzanya*, 13. *β.) gvűsnoſzt poſzlűjhnenyá* 14. 15. *γ.) za koga nej trbej moliti?* 16. 17. *δ.) ſto ne csini grejha?* 18. 19. *ε.) 'zivo ſzpoznanye je Bo-'zi dár*, 20-21.

I. 1. Vſzáki, kí vőrje, kaj je Jezus, Kriſztus, z-Bogá je porodjen. I vſzáki, kí lűbi roditela, lűbi i narodjenoga 'znyega. 1. *Ivan.* 4, 20.

2. Vetom ſzpoznamo; kaj lűbimo ſziní Bo'ze: gda Bogá lűbimo, i zapouvidi nyegove zdr'závamo. 1. *Iv.* 3, 19.

3. Ár je eta Bo'za lűbezen: naj nyegove zapouvidi zdr'závamo; i zapouvidi nyegove ſzo nej 'zmetne. *Ivan.* 14, 15. *Mát.* 11, 30.

* *Epiſt. na Quaſimodogeniti, ali I. po Vűzmi Nedelo.*

4. Ár vſzáko porodjeno z-Bogá obláda ete ſzvejt: i eta je ta obládnoſzt, ſtera ete ſzvejt obláda, vőra naſa. *Ivan.* 16, 33.

5. Sto je, kí obláda ete ſzvejt: nego, kí vőrje, kaj je Jezus Szin Bo'zi. 1. *Kor.* 15, 57.

II. 6. Té je, kí je priſao vu vodi i krvi, Jezus Kriſztus, nej vu vodi ſzamo; nego vu vodi i krvi. I Dűh je: kí ſzvedocsi; kaj je Dűh iſztina. *Ivan.* 19, 34.

7. Ár ſzo trijé, kí ſzvedocsijo vnébi, Ocsa,

Rejcs, i ſzvéti Dűh; i tej trijé ſzo edno: 'Zolt. 33, 6. *Mát.* 28, 19.

8. I trijé ſzo, kí ſzvedocsijo na zemli, Dűh, i voda, i krv; i tej trijé ſzo na edno.

9. Csi ſzvedouſztvo łűdi gori vzememo: ſzvedouſztvo Bo'ze je vékſe. Ár je eto ſzvedouſztvo Bo'ze; ſtero je ſzvedocso od Sziná ſzvojega. *Ivan.* 5, 37.

10. Kí vőrje vu Színi Bo'zem; má † ſzvedouſztvo vu ſzebi: kí *pa* †† ne vőrje Bougi, la'zcza ga je vcsíno; kaj je nej vőrvao na ſzvedouſztvo; ſtero je ſzvedocso Boug od Sziná ſzvojega.] † *Rim.* 8, 16. †† *Ivan.* 3, 18. 33.

11. I eto je to ſzvedouſztvo: kaj nám je Boug dáo vekivecsni 'zítek; i te 'zítek je vnyegovom Színi.] *Ivan.* 1, 4. 2. *Tim.* 1, 10.

12. Kí má Sziná; má 'zítek: kí nema Sziná Bo'zega, nema 'zítka. *Ivan.* 3, 16. 36.

III. 13. Eta ſzam vám píſzao; kí vőrjete vu iméni Sziná Bo'zega: naj znáte, kaj vekivecsni 'zítek máte; i naj vőrjete vu iméni Sziná Bo'zega. *Ivan.* 20, 31.

14. I eta je ta vűpaznoſzt; ſtero mámo knyemi: ka, csi bomo ga kaj proſzili pouleg nyegove voule poſzlűjhne náſz. 'Zolt. 145, 18.

15. I, csi známo, kaj náſz poſzlűjhne: kakoli ga bomo proſzili; známo, kaj mámo prosnye; ſtere ſzmo proſzili od nyega.

16. Csi ſto † vídi brata ſzvojega griſiti grejh nej na ſzmrt: náj proſzi, i dá nyemi *Boug* 'zítek; *onim velim;* kí ſzo vgrejsili nej na ſzmrt. Jeſzte †† ſzmrtni grejh: ne právim; naj za onoga ſto ††† moli. † 1. *Ivan.* 3, 17. †† *Racs.* 15, 30. ††† *Ez.* 14, 14-20.

17. Vſzákſa krivicza je grejh. Ali je grejh nej kſzmrti. 1. *Ivan.* 3, 4.

18. Známo, kaj vſzáki, z-Bogá porodjeni, ne

grisí: nego porodjeni z Bogá zdr'záva szebé; i te hűdi sze ga ne dotekne. 1. *Ivan.* 3, 9.

19 Známo, kaj szmo *mi* z-Bogá: i *czejli szvejt vu hűdom le'zi.* *Gal.* 1, 4. *Ef.* 2, 2.

20. Známo pa; kaj je Szin Bo'zi prisao; i dáo nám je † pamet; naj poznamo toga pravicsnoga. I jeszmo vtom pravicsnom, v-Színi nyegovom Jezus Krisztuši. Té je †† právi Boug i ††† 'zítek vekivecsni. † 1. *Kor.* 2, 16. †† *Rim.* 9, 5. ††† 1. *Ivan.* 1, 1. 2.

21. Szinki, varte sze od bolvanov. Amen. 1. *Kor.* 10, 14.

SZ. IVANA APOSTOLA
DRŮGI LISZT.

SUMMA.

I. Napiſzek 1-3. *II. Radoſzt nad viſztinl hodécsimi*, 4. *III. Opominanye na ſztálnoſzt vu iſztini*, 5-11. *IV. Zaprtek*, 12-13.

I. 1. Te ſztári *Ivan* odebránoj goſzpej, i nyé ſzinom; ſtere jaſz lůbim vu iſztini: i nej li ſzám; nego i vſzi, kí ſzo ſzpoznali iſztino, 1. *Pet.* 5, 1.

2. Za iſztine volo; ſtera vnami oſztáne, i znami bode na veke.

3. Bojdi zvami miloſcsa, ſzmilenoſzt, mér, od Bogá Ocsé i od Goſzpon Jezus Kriſztuſa Sziná Ocsé viſztini i vlůbezni. 1. *Tim.* 1, 2.

II. 4. Radůvao ſzam ſze jáko: kaj ſzam najſao zſzinouv tvoji hodécse viſztini; liki ſzmo zapovid vzéli od Ocsé. 3. *Ivan.* V 4.

III. 5. I zdaj te proſzim, goſzpá; nej, liki da bi ti nouvo zapovid píſzao: nego, ſtero ſzmo meli od zacsétka; naj lůbimo edendrůgoga. *Ivan.* 13, 34. 1. *Ivan.* 2, 24.

6. I eta je ta lůbezen: naj hodimo pouleg zapouvidi nyegove. Eta je *pa* zapovid, liki ſzte csůli od zacsétka: naj vnyej hodite. 1. *Ivan.* 5, 3.

7. Àr je doſzta zapelávczov prislo na ete ſzvejt: kí ne ſzvedocsijo; kaj je Jezus Kriſztus

prisao vu tejli. Té je zapelávecz i Antikrifztus. 1. *Ivan.* 4, 1. 2.

8. Glédajte sze; naj ne zgibímo; stera szmo delali: nego *bole* pun nájem vzememo. 1. *Thes.* 3, 5.

9. Vszáki kí presztápla *zapovid* i ne osztáne vu Krisztusovom návuki, nema Bogá. Ki *pa* osztáne v-Krifztusovom návuki: té i Ocso i Sziná má. 1. *Ivan.* 2, 23.

10. *Csi sto pride kvám i ete návuk ne prnesze: ne vzemte ga vhi'zo; niti sze nyemi ne poklonte.* Tit. 3, 10.

11. *Ár, ki sze nyemi pokloni, vjedina sze 'znyegovimi hűdimi delami.* Tob. 4, 18.

IV. 12. Doszta vám mám píszati: *ali* neszcsem po papéri i csrnili: nego sze vűpam; kaj kvám prídem, i zoucsi voucsi bodem *zvami* gúcsao; naj radoszt nasa bode puna. 3. *Ivan.* V 13, 14.

18. Pozdrávlajo te tvoje odebráne szeszterné szinovje. Amen.

SZ. IVANA APOSTOLA

TRÉTYI LISZT.

SUMMA.

I. Napiſzek ſzpoklonomvrét, 1-2. *II. Radoſzt nad Gájuſom*, 3-7. *III. To'zba na Diotrofeſa*, 8-11. *IV. Domiter ſze hváli*, 12. *V. Zaprtek*, 13-15.

I. 1. Te ſztariſi lůblénomi Gájuſi, ſteroga jaſz lůbim vu iſztini. 1. *Pet.* 5, 1.

2. Lůbléni! vu vſzem 'zelejm: naj ſze ti dobro godí, i zdrav bodes; liki ſze dobro godí tvojoj důſi.

II. 3. Ár ſzam ſze jáko radůvao nad pridoucsimi bratmi, i ſzvedocsécsimi tvojoj iſztini: liki tí vu iſztini hodis. 2. *Ivan.* V. 4.

4. Vékſo od eti radoſzt nemam: kak, gda csůjem; ka moji ſzinovje viſztini hodijo. 1. *Theſ.* 3, 8.

5. Lůbléni, verno csiníſ: kakoli delas zbratmi i zgoſztmí *Rim.* 16, 23.

6. Kí ſzo ſzvedocsili od tvoje lůbeznoſzti pred gmajnov. I dobro bos csinio: gda je od ſzébe tak ſzprevodis; kak je vugodno Bougi. *Tit.* 3, 13.

7. Ár ſzo za nyegovoga iména volo vô sli *i* nikaj ſzo nej vzéli od poganov. *Mát.* 10, 8.

III. 8. Du'zni ſzmo tak mí tákſe gori vzétí: naj znyimivrét delavczi bomo iſztine.

9. Píszao szam gmajni: ali ov, kí scsé prvi biti med nyimi. Diotrefes, nej nász je notri vzéo.

10. Záto, csi prídem, opomeném ga zdejl: ftera csiní zhůdimi ricsmi csefketajoucsi prouti nám. I ni zetim je nej zadovolen. *Ár* ni szám gori ne príme brate; i, kí je scséjo gori priéti, prepovidáva *nyim* i zszpráviscsa je vő mecse. *Mát.* 23, 13.

11. Lůbléni! ne naszledůj to hůdo: nego to dobro. *Kí dobro csini; z-Bogá je: kí pa hůdo csini; nej je vido Bogá.* 1. *Ivan.* 3, 6. 9.

IV. 12. Od Domitra szo vszi *dobro* szvedocsili, i száma isztina: i mí tůdí szvedocsimo; i znáte, kaj je nase szvedousztvo isztinszko.

V. 13. Doszta szam meo píszati: ali nescsem ti zcsrnilom i szperom píszati. 2. *Ivan.* V 12.

14. Vůpam sze pa; kaj bodem te szkoro vido, i zoucsi voucsi bova gúcsala.

15. Mér tebi. Pozdrávlajo te priátelje. Pozdravi priátele po iméni.

SZ. JAKŪBA APOSTOLA OBCSINSZKI LISZT.

PRVI (I.) TÁO.

I. Po pokloni opomina na α.) mirovno trplejnye, 1-4. *β.) prosnyo* 5-8. *II. Trousta sziromáke, bogate i vsze vu szkűsávanyi bodoucse*, 9-12. *III. Ká'ze, ka od Bogá nikaj hűdoga, nego vsze dobro, zhája*, 13-18. *IV. Ráta kraj od hűdoga na poszlűsanye i zdr'závanye rejcsi Bo'ze*, 19-27

I. 1. Jakub Bogá *Ocsé* i Goszpodna Jezusa Kriszstusa szluga, tomi dvanájszeteromi raszteperomi plemeni zdrávje. *Ivan. 7*, 35. *Ján.* 8, 1. 4.

2. Za vszo radoszt dr'zte, bratje moji: gda vu rázlocsna szkűsávanya szpádnete: *Ján.* 5. 41.

3. Znajoucsi; kaj vardejvanye vase vőre dela znásanye; *Rim.* 5, 3.

4. Znásanye pa naj popolno delo má; da bodete popolni, i czejli, vnikom ne zmenkani. *Kol.* 1, 28.

5. *Csi sze pa komi zvász zmenkáva modrouszt: naj jo proszi od Bogá; ki jo dáva vszejm prouszto i neoposzno; i dá sze nyemi.* 1. *Král.* 3, 9. 12.

6. Naj pa proszi vu vőri nikaj ne dvojécsi. Àr je te dvojécsi priszpodoben kmorszkomi válovji; stero sze od vőtra goni i vejja. *Mát.* 7, 7.

7. Àr naj ne stíma on cselovik: ka kaj vzeme od Goszpodna.

8. Mou'z dvouje pámeti je neszt'álni vu vszej potéjh szvoji.

II. 9. Naj ſze pa hváli te ponízni brat vu viſzíni ſzvojoj. I. *Pet.* 5, 5.

10. Te bogati pa vu poniznoſzti ſzvojoj. Ár, liki czvejt tráve, prejde. I. *Petr.* 1, 24.

11. Ár liki je gori zíslo ſzuncze zvrocsínov, i poſzűſilo je trávo, i czvejt nyé je doli ſzpadno, i lepota nyé obráza je prejsla: tak i bogátecz vu ſzvoji potéjh povejhne. *'Zolt.* 10, 3. 15.

12. *Blá'zeni je on mou'z: ki ✝ znáſa ſzkűsávanye. Ár, geto je ✝✝ vardenyenï, vzeme 'zitka korouno; ſtero je obecsao Goſzpoud onim; ki ga lűbijo.* ✝ *Job.* 5, 17. 1. *Petr.* 1. 17. ✝✝ *Oz.* 3, 21.

III. 13. Naj *pa* niſcse ne právi, gda ſze ſzkűsáva; kaj ſze od Bogá ſzkűsáva. Ár ſze Boug ne more ſzkűsávati od hűdoga: ſzám pa ne ſzkűsáva nikoga. *Pril.* 19, 3.

14. Vſzáki ſze pa ſzkűsáva: gda ſze od laſztívnoga 'zelejnya vlicsé i vábi.

15. Potom 'zelejnye, geto ſze proprijé, porodí grejh: grejh pa dokoncsani porodí ſzmrt. *Rim.* 6, 23.

* *Epiſt. na Cantate, ali IV. po Vűzmi Nedelo.*

16. Ne bloudite, lűbléni moji bratje. *Gal.* 6, 7.

17. *Vſze dobro dánye, i vſzáki popolni dár je od toga zgorányega* ✝ *doli idoucsi od Ocse ſzvetloſzti: pri ſterom* ✝✝ *nega preminyávanya, ali preobrnyávanya ſzencze.* ✝ *Pril.* 2. 6. ✝✝ *Es.* 14, 27.

18. Kí náſz je zſzvoje voule poroudo po rejcsi iſztine; da bi bilí kákſa prvotina nyegovi ſztvorjeni ſztvár. I. *Petr.* 1, 23.

IV. 19. Záto, moji lűbléni bratje, vſzáki cslovik bojdi gyedrni na poſzlűſanye; vűki *pa* na gúcsanye, vűki na ſzrd. *Pril.* 17, 27.

20. Ar ſzrd mo'zá praviczo Bo'zo ne dela. *Pred.* 7, 10.

21. Záto doli dejte vſzo rú'znoſzt, i obilnoſzt

hůdoube: vkrotkoſzti prímte to vſzajeno rejcs; ſtera je zmo'zna zdr'zati důſe vaſe.] *Rim.* 13, 12.

* *Epiſt. na Rogate ali V. po Vűzmi Nedelo.*

22. Bojdite pa delavczi te rejcsi, i nej ſzamo poſzlůsávczi: *nacsi* ſzamí ſzebé vkanite. *Mát.* 7, 21, 24.

23. Ár, csi je ſto *li* poſzlůsávecz rejcsi, i nej delavecz: té je ſzpodoben kmou'zi, kí prirodjenyá ſzvojega obráz vgledali gléda. *Lůk.* 6, 47, 48.

24. Ár ſze je pogledno ino je odíſao; i preczi je pozábo, kákſi je bio.

25. Kí pa notri poglédne vu popolno právdo † ſzloboſcsine, i obſztojí *vnyej*; té, *da* je nej pozablivi poſzlůsávecz, nego csiniteo dela, té, *právim*, blá'zen bode vu deli ſzvojem. *Ivan* 8, 31. 32. *Mát.* 5, 19.

26. Csi ſze ſto vídi med vami; ka Bogá cseſztí, i ſzvoj jezik ne dr'zi na vűzdi, nego zapeláva ſzvoje ſzrcze: toga Bo'za cséſzt je márna. *Zolt.* 34, 13. 14.

27. Ta csíſzta i Bo'za cséſzt je *pa* eta pri Bougi i Ocsi: priglédnoti ſziroute i vdovicze vu nevouli nyihovoj, i ſzebé csíſztoga zdr'závati od ſzvejta.] *Mát.* 25, 36. 43.

c

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Prepovidáva oſzoub hůdo prijimanye, 1-7. *II. Kára ſzkazlivi hválczov brezi dejl vôro* 8-26.

I. 1. Bratje moji, nej majte vu oſzoub prijímanyi vôro odícsenoga Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa. *Lev.* 19, 10.

2. Ár csi notri ide vu ſzpráviſcse vaſe *kákſi* mou'z, kí zláti prſztan má, vu ſzvetlom gvanti; notri ide pa i ſziromák vu rú'znom gvanti,

3. I zglédnete ſze na onoga, kí ſzvetli gvant noſzi, i ercséte nyemi, tí ſzi eſzi ſzedi lipou; i ſziromáki ercséte; tí etam ſztoj, ali ſzi eſzi ſzedi pod podnogaoniczo mojo:

4. Jeli ne vcsiníte rázlocska med ſzebom, i nej ſzte vcsinyeni ſzodczi hůdi míſzeo?

5. Poſzlůſajte, bratji moji lůbléni: nej li je Boug odébrao ſziromáke etoga ſzvejta bogate vu vőri, i őrocsnike králeſztva; ſztero je obecsao *onim*, ki ga lůbijo? 1. *Kor.* 1, 26.

6. Ví ſzte pa nepoſztenoga vcsínili ſziromáka: Jeli ſzo nej ti bogati: kí vász ſzvojov oblászstyov mantrájo; i oni vász vlácsijo na právde? † 1. *Kor.* 11, 22. †† *Mik.* 3, 3.

7. Jeli ne preklinyajo oni to lejpo imé: ſzkim ſze ví zovéte? 1. *Tim.* 6, 1.

II. 8. Dőnok, csi králeſzko právdo dopruásate pouleg píſzma: lůbi bli'znyega tvojega, liki ſzám ſzebé, dobro csiníte. *Mark.* 12, 31.

9. Csi pa oſzobe prijímlete: grejh delate, i kárate ſze od právde, líki preſztoplávczi. *Lev.* 19, 15.

10. Ár, kíkoli czejlo právdo zdr'zí, potekne ſze pa vedno, vcsinyen je vſzej krivicsen. *Mát.* 5, 19 *Gal.* 3, 10.

11. Ár, kí je pravo, ne praznůjh, té je pravo i ne vmouri. Csi tak ne bos praznůvao, vmorís pa; vcsinyen ſzi preſztopávecz právde.

12. Tak gúcste, i tak csinte: liki kí bodte po právdi ſzloboſcsine ſzodjeni. *Jak.* 1, 25.

13. Ár ſzoudba brezi ſzmilenoſzti bode tomi: kí ne csiní ſzmilenoſzt: i ſzmilenoſzt ſze hváli prouti ſzoudbi. *Mát.* 25, 41. 42.

14. Ka valá, bratje moji: csi ſto právi, ka vőro má, dejl pa nema? Jeli ga vőra more zvelicsati? *Mát.* 7, 26.

15. Csi bi pa brat, ali ſzeſztra, nága bilá, i

potrebűvala bi vſzakdenésnyo hráno, 1. *Ivan.* 3, 17.

16. Velo bi pa ſto nyima zvášz; idta zmérom, ſzegrejta ſze ino ſze naſzitita, ne bi nyima pa dáo, ka ſzo tejli potrejbna: ka bi *nyima* tou valálo? 1. *Iv.* 2, 18.

17. *Tak i vőra, csi dejl nema, mrtva je notri vu ſzebi.*

18. Ali ercsé ſto: tí vőro más, i jaſz dela mám; poká'zi mi vőro tvojo zdejl tvoji; i jaſz ti poká'zem 'zdejl moji vőro mojo. *Gal.* 5, 6.

19. Tí vőrjes; kaj je Boug eden: dobro csinís. I vrazjé vőrjejo, i trepecsejo. *Mát.* 8, 29.

20. Scsés pa znati, ó cslovik márni, kaj je vőra brezi dejl mrtva?

21. Ábraháin ocsa nas nej li je zdejl pravicsen vcsinyen; gda je I'zaáka Sziná ſzvojega na oltár gori neſzao? *Sztv.* 22, 9. 12.

22. Vídis, ka je vőra delala 'znyegovimi delamivrét; i zdejl je vőra popolna bíla? *'Zid.* 11, 17.

23. I tak ſze je ſzpunilo píſzmo, ſtero právi: † vőrvao je pa Abrahám Bougi i zracsúnano nyemi je bilou za pravicsnoſzt; i †† Bo'zi priáteo je bio zváni. † *Sztv.* 15, 6. †† *Es.* 41, 8.

24. Vídite zato: kaj ſze cslovik i zdejl zvelicsa; nej ſzamo vőre? *Rim.* 8, 4,

25. Priſzpodobno pa i Rááb práznicza, jeli je nej zdejl pravicsna vcsinyena; gda je notri vzéla te poſzlane, i po drűgoj pouti je je odpiſztíla? *'Zid.* 11, 31.

26. *Ár, liki tejlo brezi dűhá je mrtvo, tak i vőra brezi dejl je mrtva.* Ⅴ. 17.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Nevcsene odratűje od vucsitelov csésti, 1. *II. Zapovidáva jezik na vűzdi dr'zati*, 2-11. *III. Káze znamejnye nebeszke modrouszti*, 13-18.

I. 1. Ne bojdte vnougi vucsitelje, bratje moji; znajoucsi, kaj vékso szoudbo vzememo. *Mát.* 7, 1. *Rim.* 2, 20. 21.

II. 2. Ár sze vu vnougom pospleszнemo vszi. Csi sze sto vrejcsi ne pospleszne: té je popolni mou'z; kí je zmo'zen na vűzdi voditi i czejlo tejlo. I, *Král.* 8, 46. *Pril.* 20, 9.

3. Ovo, konyom vűzde vcsobe mecsemo: naj nám pokorni bodo; i czejli nyihov trűp vodimo. 'Zolt. 32, 9.

4. Ovo i ládje, kakszté velike szo i od trdi vótrov sze gonijo, dőuok sze od málicskoga veszla *tá* pelajo: kamakoli ravnács scsé?

5. Tak je i † jezik mála kotriga, i velika dela szprávi: Ovo *eden* máli †† ogyen tak veliki lejsz vu'zgé. † 'Zolt. 12, 4. 5. 74, 8. 9. †† *Es.* 9, 18.

6. I jezik je ogyen, szvejt nepravicze. Etak je jezik poszt*á*vleni med nase kotrige gnűszécsi czejlo tejlo, i za'zígajoucsi potács narodjenyá *naszega*, geto sze pod'zíga od gehenne. *Mát.* 15, 11. 18. 19.

7. Ár vszáka natúra i divji i letécsi, lazécsi i morszki sztvár sze vkroti, i vkrocsene szo od natúre cslovecse.

8. Ali jezika nijcse ne more zlűdí vkroti-ti; nezadr'zána hűdouba, puna szmrtnoga cseméra.

9. 'Znyim blagoszlávlamo Bogá i Ocso: i znyim preklinyamo lidí; kí szo na prígliho Bo'zo sztvorjeni.

10. Zedni vűſzt zhája blagoſzlov i prekliuyanye. Nej trbej, bratje moji, etomi tak biti.

11. Jeli ſztűdenecz zedne láknye vré ſzlatko i britko?

12. Jeli more, bratje moji, figovo drejvo oli roditi, ali trſz fige? Tak ni eden ſztűdenecz oſzoleno i ſzlatko vodou nemre dávati. *Mát.* 7, 15. 18.

III. 13. Sto je mouder i cseden med vami? Naj poká'ze zdobroga 'zivlejnya dela ſzvoja vu krotkoſzti modrouſzti. *Ef.* 5, 9.

14. Csi pa cseſmérno nevoſcsenoſzt máte i nyefko vu vaſem ſzrczi: ne hválte ſze i ne la-'zte prouti praviczi. *Ef.* 4, 25. 31.

15. Nej je tá modrouſzt od zgora zhajajoucsa: nego zemelſzka, telovna i vraj'za. 1. *Kor.* 2, 6. 7.

16. Àr, gde je nevoſcsenouſzt i nyefka, tam je zblouda i vſze hűdo delo. 1. *Kor.* 3, 3.

17. Ta modrouſzt pa, ſtera je od zgora, naj prvle je csiſzta, potom mirovna, poltena, bougajoucsa, puna miloſcse, i dobroga ſzáda, naraſzodjávajoucsa i neſzkazliva.

18. Szád pa pravicze ſze vu méri ſzejja tim csinécsim mér.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Kára α.) náſzloboſzt, po'zelejnye i lagojo prosnyo 1-3. *β.) práznoſzt, ſzvejta priátelſztvo, návidnoſzt, gizdoſzt* 4-6. *II. Vcsi na α.) oponáſanye k-Bougi, vrági, ſzebi, i bli'znyemi* 7-12. *β.) gűcsanye od priſeſztnoga* 13-17.

I. 1. Odkud je vojſzkűvanye i boj med vami? Nejli od etecz, *tou je*, zvaſi náſzloboſzt; ſtere vojſzkűjejo vu kotrigaj vaſi. *Rim.* 7, 23.

2. 'Zelejte i nemate: kolete ſze i zdihávate i nemorete dobiti: borite ſze ino ſze vojſzkűjete, i dőnok nemate za toga volo; ka ne proſzite. *Mát.* 7, 7 8.

3. Proſzite, i ne vzemete záto; kaj hűdou proſzite: naj vu vaſi náſzloboſztáj potroſite. *Job.* 27, 9.

4. Prázniczke i práznicze, nezmate: kaj *je priátelſztvo etoga ſzvejta protivinſztvo Bougi? Záto, kikoli ſcsé priáteo biti ſzvejta, protivnik Bo'zi poſztáne.* 8, 8.

5. Jeli ſtímate, kaj zamán píſzmo právi: knevoscsenouſzti 'zelej dűh; kí vu nami prebiva. *Gal.* 5, 17.

6. Vékſo ✝ miloſcso pa dáva. Záto právi: *Boug ✝✝ gizdavim prouti ſztoji; poniznim pa dá miloſcso.* ✝ *Ef.* 2, 4. 7. ✝✝ 1. *Pet.* 5, 5.

11. 7. Podájte ſze záto Bougi: prouti ſztante *pa* vrági, i odbi'zí od váſz. 1. *Pet.* 5, 9.

8. Pribli závajte ✝ ſze k Bougi, i pribli'závao ſze bode kvám. Sznáj zte ✝✝ roké grejsniczke, i ✝✝✝ ocsiscsávajte ſzrczá *vaſa* dvouje pámeti. ✝ *Jer.* 15, 19. *'Zid.* 10, 21. 22. ✝✝ *Es.* 1, 15. ✝✝✝ *Ján.* 15, 9.

9. Dreſzélte ſze i placſte ſze i joucſte ſze: ſzmej vas ſze naj na placs obrné, i radoſzt na 'zaloſzt. *Lűk.* 6, 25.

10. Ponízte ſze pred Goſzpodnom, i zvíſzi vaſz. *V* 6.

11. Ne gúcste eden prouti drűgomi, bratje. Kí prouti brati gucsí i ſzoudi brata ſzvojega: prouti gucsí právdi ſzoudi pr vdo Csi pa právdo ſzoudis: nej ſzi delavecz právde; nego ſzodecz. *'Zolt.* 15, 3. *Mát.* 7, 1.

12. Eden je právdedávecz; kí je zmo'zen zdr'zati i pogűbiti. Tí ſto ſzi: kí drűgoga ſzoudis? *Rim.* 14, 4.

13. No zdaj, kí právite: dneſz ali vűtro bomo sli vu ovo meſzto, i bodemo tam edno leto, i tr'zili bomo, i dobímo. *Pril.* 27, 1.

14. Kí ne vejte: ka bode vűtro. Ár kákſi je vas 'zítek? Li ſzpár je: kí ſze edno malo ſzka-'zűje; potom toga pa prejde. *Job.* 14. 2.

15. Meſzto koga bi mogli praviti: csi bode Goſzpoud ſteo, i 'ziveli bomo; tak vcsinímo tou, ali ovo. *Djám.* 18, 21.

16. Zdaj ſze pa hválite vu gízdoſztaj vaſi; Vſzáka tákſa hvála je hűda. 1. *Kor.* 5, 6.

17. Záto, kí zná dobro csiniti, i ne csiní, grejh nyemi je. *Lűk.* 12, 47.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Kára bogate, ſzkoupe, náſzlobne i lűdomorcze 1-6. *II. Oponina vna znáſanye* 7-11. *III. Vrácsa od prſzéganya* 12. *IV. Vcsi na molitvi i povrnejnya haſzek* 13-20.

I. 1. No zdaj, bogáczi, joucste ſze i troubte nad nevolami vaſimi; ſtere na váſz prído. *Pril.* 11, 28. *Am.* 6, 1.

2. Bogáſztvo vaſe je zegnílilo, i vas gvant je molov jejſztvina vcsinyeni. *Mát.* 6, 19. 20.

3. Zláto vaſe i ſzrebro je zerjavilo, i erja nyihova vám na ſzvedouſztvo bode, i pojej meſzou vaſe, liki ogyen. Kincs ſzte ſzi ſzpravili vpoſzlejdnyi dnevi.

4. Ovo nájem delavczov, kí ſzo vaſe dr'zéle 'zeli, zadr'záni od váſz kricsí, i krícsanye oni, kí ſzo 'zeli, je vu vűha *vſzej* ſeregouv Goſzpouda prislo. *Lev.* 19, 13. *Job.* 24, 11-12.

5. Náſzladno ſzte 'ziveli na zemli, i hotlivali ſzte ſze, krmili ſzte ſzrczá vaſa, liki kdnévi klánya. *Jer.* 12, 3. *Lűk.* 16, 19. 25.

6. Oſzoudili ſzte, vmourili ſzte toga pravicsnoga: kí vám ne ſztojí prouti. *Mát.* 5, 39.

II. 7. Mirovno trpte tak, bratje, do príſeſztya Goſzpodnovoga. Ovo orács csáka drági ſzád zemlé zmirovnim trplejnyem ga csákajoucsi; dokecs vzeme de'zd'z ráni i pozni. *Jer.* 5, 24.

8. Mirovno trpte i ví; pokrejpte ſzrczá vaſa: ár ſze je príſeſztye Goſzpodnovo priblí'zalo. *'Zolt.* 37, 37. 1. *Kor.* 10, 11.

9. Ne zdihávájte eden prouti drúgomi, bratje: naj ſze ne oſzoudite. *Mát.* 24, 33.

10. Példo ſzi vzemte búdo trplivoſzti, bratje moji, ino mirovnoſzti, proroke; ki ſzo gúcsali vu iméni Goſzpodnovom. *'Zid.* 11, 36-38.

11. Ovo blá'zene právimo te znáſajoucse. Znáſanye ✝ Joba ſzte csúli; i konecz ✝✝ Goſzpodnov ſzte vidili: kaj je jáko miloſztiven Goſzpoud i ſzmileni. ✝ *Job.* 1, 21. ✝✝ *'Zid.* 12, 2.

III. 12. Pred vſzejm pa, bratje moji, ne priſzégajte, ni na nébo, ni na zemlo, ni zdrúgov kákſov príſzegov. Bojdi pa rejcs vaſa tak, tak, i nej, nej: naj vu ſzkazlivoſzt ne ſzpádnete. *Mát.* 5, 34.

IV. 13. *Húdoga kaj trpi ſto med med vami? Naj moli. Dobre voule je ſto? Naj popejva.* *Kol.* 3, 16.

14. *Bete'zen je ſto med vami? Naj zové te ſztariſe ſzpráviſcsa: i naj molijo nad nyim namázajoucsi ga zoliom vu iméni Goſzpodnovom.* *Mark.* 6, 13.

15. I molítev vôre zdr'zí toga beté'znoga, i pomorega Goſzpoud; i, csi je grejh vcsíno, odpiſztí ſze nyemi. *Fil.* 2, 27.

16. Vadlújte edendrúgomi pregrejſanye, i molte eden za drúgoga: da ſze zvrácsite. *Doſzta zmore pravicsnoga vu vôri oprávlena molitev.* *Mát.* 8, 2-13.

17. Éliás je cslovik bio knám priſzpodobnim teskoucsam podvr'zeni: i zmolítvov je molo,

da bi nejſao de'zd'z; i nej je ſou na zemlo trí lejta i séſzt mejſzeczov. I. *Král.* 17, 1.

18. I pá je molo; i nebéſza ſzo de'zd'z dalá, i zemla je prneſzla ſzád ſzvoj. I. *Král.* 18, 42. 45.

19. Bratje, csi ſto med vami zabloudi od iſztine, i povrnéga ſto: *Mát.* 18, 15.

20. Naj zná; kaj, kí povrné grejsnika zbloudne nyegove pouti, obdr'zí dûſo od ſzmrti, i zakríje vnó'zino grejhov. I. *Pet.* 4, 8.

SZ. JÚDASA APOSTOLA LISZT.

1. Júdas Jezus Kriſztuſov ſzluga, brat pa Jakubov, tim pozvánim, kí ſzo vu Bougi Ocsi poſzvecseni, i vu Jezus Kriſztuſi zdr'zani. *Luk.* 6, 16. 1. *Pet.* 1, 5.

2. Szmilenoſzt ſze naj vám i mér i lůbezen narája. 1. *Pet.* 1, 2.

3. Lůbléni! *da* ſzam *'ze dávno* zevſzov ſzkrblivoſztyov vám ſteo píſzati od obcsinſzkoga zvelicsanya: potrejbno mi je *tak zdaj* vám píſzati, opomínajoucsi, naj ſze vojſzkůjete za ednouk dáno tim ſzvétim vôro. *Fil.* 1. 27.

4. Ár ſzo notri ſzplezili nikſi lidjé: kí ſzo 'ze dávno naprej gori ſzpíſzani na tou ſzoudno, nepobo'zni; kí Bogá naſega miloſcso preobrácsajo na hotlivoſzt, i ſzamoga Goſzpodára Bogá i Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa tajijo. *Rim.* 9, 21-23. 2. *Pet.* 2, 1.

5. Opomínati pa vaſz ſcsém: *geto tak* eto *'ze* ednouk znáte; kaj je Goſzpoud lůſztvo z-Egyiptomſzke zemlé oſzloubodo; *ali* potom je *dônok* te nevôrvajoucse pogůbo. 1. *Kor.* 10, 5.

6. I angyele, kí ſzo nej zdr'zali ſzvoj zacsétek, nego ſzo oſztavili *ſzvoje* laſztivno prebiváliſcse, na ſzoudbo *toga* velikoga dnéva je je zvekivecsnim vezalom pod mrákom dr'zao. 2. *Pet.* 2, 4.

7. Liki Sodoma i Gomorra i okouli tej bodoucsa mejſzta, gda bi priſzpodobnim tálom ketim praznúvala i za drúgim tejlom sla, poſztávlena ſzo na példo vekivecsnoga ognya kaſtigo znáſajoucsa. 2. *Pet.* 2, 5.

8. Rávno tak i eti *eſcse* vu ſzne tejlo gnúſzijo; goſzpoſztvo pa zametávajo, i díke preklinyávajo. 2. *Pet.* 2, 10.

9. Miháo Archangyeo pa, gda bi ſze zvrágom právdúvajoucsi pregovárjao za Moj'zeſovo tejlo, nej je ſzmeo ſzoudbo preklinyanya na nyega vrcsi: nego je erkao; poſtrájſaj te Goſzpoud. *Dan.* 10, 13. *Zak.* 3, 2.

10. Eti pa, ka neznajo, preklinyajo; ſtera pa po natúri, liki nerázumne ſztvári, poznajo, vtej ſze ſzkvarjújejo. 2. *Pet.* 2, 12.

11. Jaj nyim: kaj po ✝ Kajnovoj pouti hodijo i po zapelávanyi ✝✝ Bálaámovoga nájema ſzo ſze vő vlejjali, i ſzproutigúcsanyem Korehovim ſzo prejsli: † 1. *Ivan.* 3, 12. ✝✝ 2. *Pet.* 2, 15.

12. Tej ſzo vu vaſem lúbeznivom goſcsenyej gnúſz goſztúvajoucsi ſze zvami brezi ſztrahá ſzebé paſzécsi, obláczke brezi vodé; kí ſze od vőtrouv okouli gonijo, drevje povéjhnyeno, nerodno, dvakrat mrtvo *i* ſzkorenyom vő ſtrgnyeno. 2. *Pet.* 2, 13. 17. *Ez.* 34, 8.

13. Mourja divji válovje, kí ſzamí vő pejnijo ſzvojo ſzramoto; blodécse zvejzde, kím je mrák kmicze na veke zdr'záni. *Ez.* 57, 20. 2. *Pet.* 2, 17.

14. Prorokúvao je pa i etim, ſzédmi od Adama, Enoch govorécsi: ovo príde Goſzpoud zvnogo jezér ſzvojmi ſzvétimi *Sztv.* 5, 18. 21. *Zak.* 14. 5.

15. Csinít ſzoudbo prouti vſzejm, i kárati vſze nepobo'zne nyihove, zevſzej nepobo'znoſzti nyihovidejl, ſtera ſzo nepobo'zno delali: i zevſzej trdi *rejcs*, ſtere ſzo gúcsali prouti nyemi *ti* nepobo'zni grejsniczke. *Mát.* 12, 36.

16. Tej ſzo mrmlavczi, to'zczi pouleg 'zél ſzvoji hodécsi, i vůſzta nyihova gucsíjo napíhnyena: csůdivajoucsi ſze nad oſzobmi za haſzka volo. *Tit.* 3, 3.

17. Ví pa, lůbléni! ſzpoumente ſze zrejcsi; ſtere ſzo vám pretejmtoga povejdane od Apoſtolov Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa. 1. *Theſ.* 1, 3.

18. Kí ſzo vám pravili: kaj vpoſzlejdnyem vrejmeni bodo ſpotlívczi; kí bodo pouleg ſzvoje nepobo'znoſzti 'zél hodili. 1. *Tim.* 4, 1.

19. Tej ſzo, kí ſze odlocsávajo, telovni, nemajoucsi Důhá ſzvétoga. 1. *Kor.* 2, 14.

20. Ví pa, lůbléni, czimprajte ſze gori na naj ſzvetejſo vőro vaſó molécsi vu ſzvétom Důhi.

21. Zdr'závajte ſze vu lůbeznoſzti Bo'zoj csakajoucsi ſzmilenoſzt Goſzpodna naſega Jezuſa Kriſztuſa, na 'zítek vekivecsni.

22. I rázlocsek majoucsi nad tejmi ſze ſzmilujte;

23. Ete pa † vſztráhi zdr'zte, liki †† zognya je popadnovſi, odůrjávajoucsi *eſcse* i od tejla ††† gnůſzno *nyihovo* ſzůknyo. † *Fil.* 2, 12. †† *Es.* 46, 6. †† *Oz.* 3, 4.

24. Onomi pa, kí je mogoucsi váſz zdr'zati od poteknenyá i poſztaviti pred lícze díke ſzvoje neoſzkrúnyene vu veſzeljej. *Rim.* 16, 25. 1. *Theſ.* 5, 23.

25. Szamomi † moudromi Bougi †† zvelicsiteli naſemi díka i velikoucsa, i zmo'znoſzt, i oblaſzt, zdaj, i na vſze veke. Amen. † *Rim.* 16, 27. †† 1. *Tim.* 4, 10.

SZ. IVANA THEOLOGUSA
O Z N A N O S Z T.

PRVI (I.) TÁO.

I. Predgovor ſzpoklonom vrét 1-8. *II. Prepovidávanye od Kriſztuſovoga med ſzédem poſzvecsnyekmi hodécsega videjnya*, 9-20.

I. 1. Oznanoſzt Jezus Kriſztuſova, ſtero nyemi je dáo Boug: da bi pokázao ſzlugom ſzvojim; ſztera morejo hitro biti; i oznano je po poſzlanom angyeli ſzvojem ſzlugi ſzvojemi Ivani. *Oz.* 22, 6. 7.

2. Kí je ſzvedocso rejcs Bo'zo i ſzvedouſztvo Jezus Kriſztuſovo, i kakoli je vido. 1. *Ivan.* 1, 1.

3. Blá'zeni, † kí ſté i kí csűjejo ricsí toga proroſztva, i zdr'zíjo *ona*, ſtera ſzo vnyem píſzana. Ár je vrejmen blűzi † *Jak.* 1, 22, 25. 5, 8.

4. Ivan tim ſzedmérim † gmajnam, ſtere ſzo vu A'zii. Miloſcsa vám i mér od †† onoga, kí je, i kí je bio, i kí je pridoucsi: i od ††† ſzedem dűhouv, kí ſzo pred nyegovim ſztouczom. † V. 11. †† V. 8. 17 18. ††† *Es.* 11, 2.

5. I od Jezus Kriſztuſa, kí je te † veren ſzvedok i †† prvorodjeni zti mrtvi i ††† poglavník králov zemelſzki; kí náſz je * lűbo i ouprao od grejhov naſi vu krvi ſzvojoj. † *Es.* 55, 4. †† 1. *Kor.* 15, 20. ††† *Oz.* 17, 14. * *'Zid.* 9, 14.

6. *I vcsino náſz je krále i pope Bougi i Ocsi ſzvojemi.* Nyemi bojdi díka i zmo'znoſzt na veki veke, Amen. 1. *Petr.* 2, 9.

7. Ovo ide zoblákmi: i vidilo ga bode vszáko okou; i ki szo ga prebodnoli: i plakali szе bodo nad nyim vszi národje zemlé. Zaiszтino. Amen *Ivan* 19, 37.

8. Ja szam Alfa i Omega, zacsétek i konecz: právi Goszpoud, kí je, kí je bio, i kí je pridoucsi, se vszamogoucsi. *Es.* 41, 4.

II. 9. Ja z Ivan, i brat vas i tiváris vu nevouli i vu králeszтvi i vtrplivoszti Jezus Kriszтuszovom, szam bio vu zátoni, kí szе zové Patmus, za volo reicsi Bo'ze i za volo szvedouszтva Jezus Kriszтuszovoga. *Rim.* 8, 17.

10. Bio szam vu dühi vu Goszpodnovom dnévi: i csúo szam za menom gláſz veliki, liki trombônte.

11. Govorécsi: ja szam Alfa i Omega, te prvi i te szlejdnyi. 1, ka vídis, píſi vu knige, i posli gmajnam, ſtere szo vu A'zii, vu Efezus i vu Smirno i vu Pergamon, i vu Tiatiro i vu Sardis i vu Filadelfijo i vu Laodiczejo. *Es.* 44, 6.

12. I obrno szam szе: da bi vido te gláſz, kí je zmenom gúcsao. I obrnyeni vido szam szedem zláti poszvecsnyekov. *Vőid.* 25, 37.

13. I na szrejdi szedem poszvecsnyekov priszpodobnoga k-Színi cslovecsemi oblecsenoga do glej'znya vdúgom gvanti i opászanoga pod prszami zlátim pojászom. *Ez.* 1, 26.

14. Nyegova gláva pa i vlaszjé *szo* bejli *bili*, liki bejla vuna, liki szнejg: i ocsi nyegove, liki plamén ognya. *Dan.* 7, 9.

15. I nogé nyegove *szo* priszpodobne bilé kleszcsécsemi medi, liki vu pécsi gorécse: i gláſz nyegov, liki gláſz vnogo vodé.

16. I meo je vu deszнoj szvojoj rouki szedem zvejzd: i zvűszt nyegovi je † mecs na obá kraja oszтri zhájao; i obráz nyegov, liki †† szuncze, *gda* szvejti vu jakoszti szvojoj. † *Zid.* 4, 12. †† *Mal.* 4, 2.

17. I, gda bi ga vido, ſzpadno ſzam pred nogé nyegove, liki mrtev. I † djáo je dejſzno ſzvojo rokou na mé erkoucsi meni: ne boj ſze; ja †† ſzam te prvi i te ſzlejdnyi. † *Dán.* 8. 18. †† *Es.* 41, 4.

18. I te † 'zivoucsi i bio ſzam mrtev, i ovo 'zivoucsi ſzam na veki veke: Amen. I mám klűcse †† pekla i ſzmrti. † *Rim.* 6, 9. †† *Job.* 12, 14. *'Zid.* 2, 14. 15.

19. Píſi, ka ſzi vido i ſtera jeſzo, i ſtera ſze bodo godíla po tom.

20. Szkrovnoſzt ti ſzedem zvejzd, ſtere ſzi vido vdejſznoj mojoj: i ti ſzedem zláti poſzvecsnyekov. Te ſzedmére zvejzde ſzo angyelje ti ſzedméri gmajn, i ſzedméri poſzvecsnyeczke, ſtere ſzi vidó, ſzo te ſzedmére czérkvi. *Mal.* 2, 7.

DRŮGI (II.) TÁO.

Liſzt piſzani I. v-Efezus 1-7. *II. Smirno* 8-11. *III. v-Pergamon* 12-17. *IV. v-Tiatiro* 18-29.

I. 1. Angyeli Efe'zánſzke czérkvi píſi: tou veli, kí ti ſzedem zvejzd dr'zí vu dejſznoj ſzvojoj i hodi na ſzrejdi ti ſzedem zláti poſzvecsnyekov. *Oz.* 1, 13. 16.

2. Znám dela tvoja i csinejnya tvoja i znáſanye tvoje, i ka nemres noſziti te hűde: i ſzkűſzo ſzi one, kí právijo, ka ſzo Apoſtolje, i nej ſzo; i najſao ſzi je la'zcze. 1. *Ivan.* 4, 1.

3. I † noſzo ſzi i znáſanye más i za iména mojega volo ſzi ſze tridio i nej ſzi obtrűdo. † 1. *Ivan.* 19, 17.

4. Ali mám *nikaj* prouti tebi eto: ka ſzi tvojo prvo lűbezen niháo. 1. *Tim.* 5, 12.

5. Szpoumeni ſze záto odkud ſzi vő ſzpadno i povrni ſze i ta prva dela csíni. Csi pa nej: prídem ti hitro i kraj ſzűnem tvoj poſzvecsnyek zſzvojega meſzta; csi ſze ne povrnés. *Mát.* 3, 2.

6. Ali tou más; ka odűrjávas dela Miklosánczov: ſtera i jaſz odűrjávam. *'Zolt.* 139, 21.

7. Kí má vűha: naj poſzlűſa, ka Dűh právi czérkvám. Tomi, kí obláda, dám jeſzti ztoga 'zítka drejva; ſtero je na ſzrejdi paradi'zoma Bo'zega. *Sztv.* 2, 9. *Oz.* 22, 2.

II. 8. I † angyeli Smirnánſzke czérkvi píſi: eta právi te prvi i te ſzlejdnyi, kí je bio mrtev i o'zívo ſze je. † *Mát.* 11, 10.

9. Znám tvoja dela i nevoule i ſziromaſtvo (ali † bogat ſzi) i preklinyávanye oni, kí ſze za †† 'Zidove zovéjo i nej ſzo; nego ſzpráviſcse Satanovo. † 2. *Kor.* 6, 10. †† *Oz.* 3, 9.

10. Nikaj ſze ne boj *toga*, ſtera bos trpo. Ovo vr'ze níke zváſz vrág vu temniczo; naj ſze ſzkűſzite; i bodte meli nevolo deſzét dní. *Bojdi veren notri do ſzmrti; i dám ti 'zitka korouno.* 1. *Kor.* 9, 25.

11. Kí má vűha: naj poſzlűſa, ka Dűh velí czérkvám. Kí obláda; ne vrazí ſze od te drűge ſzmrti. *Oz.* 20, 6. 14.

III. 12. I angyeli vu Pergami *bodoucse* czérkvi píſi: eta velí, kí má mecs na obá kraja oſztri. *Oz.* 1, 16.

13. Znám tvoja dela i gde prebívas; *tam* gde je † Satanov ſztolecz: i †† dr'zís imé moje i nej ſzi zatájo vőro mojo i vu dnévi, vſteri je Antipas, ov moj veren ſzvedok, kí je vmorjeni pri váſz, gde ſatan prebíva, *ſzmrt pretrpo.* † *Oz.* 13, 2. †† *Oz.* 3. 8.

14. Ali mám prouti tebi edno malo to'zbe: ka más tam tákſe, kí návuk Bálaámov dr'zíjo; kí je vcsio Baláka ſzpáko metati pred ſzini Izraelſzke, ka bi jeli bolvanom djána i praznűváli. 2. *Pet.* 2, 15.

15. Tak *tűdi* más i tí, kí návuk Miklosánczov dr'zíjo: ſteroga odűrjávam.

16. Povrni ſze. Csi pa nej: prídem ti hitro;

i bojűvao bom ſze 'znyimi zmecsom vűſzt moji. 2. *Theſ.* 2, 8.

17. Kí má vűha: naj poſzlűſa, ka právi Dűh czérkvám. Tomi, kí obláda, dám jeſzti zte ſzkrite manne: i dám nyemi káncsecz bejli i na káncsecz imé nouvo napíſzano; ſtero nikse nezna; nego té, kí je vzeme. *Es.* 62, 2.

IV. 18. I angyeli, kí je vu Tiatirisánczov czérkvi, píſi. Éta velí Szin Bo'zi, kí má ocsi ſzvoje, liki plamén ognya, i nogé nyegove *ſzo* priſzpodobne kleſcsécsemi medi. *Oz.* 1, 14. 15.

19. Znám tvoja dela i lűbezen i ſzlű'zbo i vőro i znáſanye tvoje *i ta prva* dela tvoja, i ta ſzlejdnya ſteri je vecs od ti prvi.

20. Ali mám prouti tebi edno malo to'zbe: ka nihás 'zeni Jezabel, ſtera ſze za prorokiczo právi, vcsiti i zapelávati moje ſzluge, kurváriti i bolvanom djána jeſzti. 1. *Král.* 16, 31.

21. I dáo ſzam ji vrejmen; naj ſze povrné ſzvojega kurvejſtva: i nej ſze je povrnoula.

22. Ovo jaſz jo vu poſztelo vr'zem; i, kí 'znyouv praznűjejo, vu veliko nevolo; csi ſze ne povrnéjo zdejl ſzvoji.

23. I nyé ſziní zſzmrtyov vmorim: i ſzpoznajo vſze czérkvi; ka *ſzam jaſz, ki* ✝ *zgrűntávam obiſzti i ſzrczá, i* ✝✝ *dám vám vſzákſemi pouleg dejí vaſi.* ✝ 1. *Sam.* 16, 7. ✝✝ *Rim.* 2, 6.

24. Vám pa velim i tim drűgim vu Tiatiri; kíkoli nemajo té návuk i kí ſzo nej ſzpoznali ſatanove globocsíne, liki velíjo: ne vr'zem na váſz drűgo bremen.

25. Dőnok, ka máte, dr'zte: dokecs prídem. *Oz.* 3, 11.

26. I, kí obláda i kí zdr'zi do koncza dela moja, dám nyemi oblaſzt nad poganmi. *'Zolt.* 2, 8.

27. I páſzao je bode z'zeleznov síbov, i liki ilojcsna poſzouda ſze vkűp ſzterejo; liki ſzam i jaſz vzéo od Ocsé mojega. *Lűk.* 22, 29.

28. I dám nyemi zorjánſzko zvejzdo. 2. *Pet.* 1, 19.

29. Kí má vůha: naj poſzlůſa, ka Důh veli czérkvám.

TRÉTYI (III.) TÁO.

Liſzt piſzani I. v-Sardis 1-6. *II. v-Filadelfijo* 7-13. *III. v-Laodiczejo*, 14-22.

I. 1. I angyeli, kí je vu Sardiskoj czérkvi, píſi. Eta velí, kí má ſzedem důhouv Bo'zi i ſzedem zvejzd. Znám tvoja dela: ka imé más, ka 'zivés, i mrtev ſzi. *Oz.* 1, 4. 16.

2. Bojdi veruſztůvajoucsi i potrdi ta drůga; ſtera ſzo vmérajoucsa, Ár ſzam nej najſao tvoja dela popolna pred Bogom. *Luk.* 22, 32.

3. Szpoumeni ſze záto, kakda ſzi vzéo i csůo; i zdr'zi je i † povrni ſze. Csi pa ne bos veruſztůvao: prídem na tébe, liki †† tát, i ne bos znáo, vſteroj vôri prídem na tébe. † *Oz.* 2, 5. †† 1. *Theſz* 5, 2.

4. *Ali* más ji *edno* malo i vu Sardiſi; ſteri ſzo nej vujvlácsili gvant ſzvoj, i hodijo zmenom vbejlom: ár ſzo *toga* vrejdni.

5. Kí obláda, té ſze oblicsé vbejli gvant, i ne zbríſem vő imé nyegovo z zítka knig i vadlůvao bom imé nyegovo pred Ocsom mojim i pred angyelmi nyegovimi. *Mát.* 10, 32.

6. Kí má vůha: naj poſzlůſa; ka Důh velí czérkvám.

II. 7. I angyeli, kí je vu Filadelfie czérkvi, píſi. Eta velí te Szvéti, *i* té iſztinſzki, kí má † klůcs Dávidov: kí odpré i nikse ne zapré, i zapré i nikse ne odpré. † *Oz.* 1, 18.

8. Znám tvoja dela. Ovo dáo ſzam pred tébe dveri odprte i nikse je nemre zaprejti. Ár malo moucsi más: i *dőnok* ſzi zdr'zao moje ricsí, i nej ſzi zatájo imé moje.

9. Ovo dám zſzpráviſcsa ſatanovoga: kí ſze za ✝ 'Zidove právijo, i nej ſzo, nego lá'zejo. Ovo vcsinim: naj prídejo i ✝✝ doli pokleknejo pred nogé tvoje, i *tak* ſzpoznajo; ka ſzam te jaſz lůbo. ✝ *Oz.* 2. 9. ✝✝ *Es.* 45, 14.

10. Ka ſzi obdr'zao rejcs trplivoſzti moje. I jaſz te zdr'zim zvôre ſzkůsávanya: ſtero je pridoucse na ete czejli ſzvejt ſzkůsávat te prebivajoucse na zemli. *Luk.* 8, 15.

11. Ovo, idem hitro: dr'zi, ka más; naj ti nikse ne vzeme korouno tvojo. *Oz.* 1, 3. 2, 25.

12. Kí obláda: vcsinim ga ✝ ſzteber vu czérkvi Bogá mojega; i odnut ne bode vecs vô ſou. I napíſem na nyega ✝✝ imé Bogá mojega: i imé meſzta Bogá mojega toga nouvoga Jeru'zálema; kí doli ide znebéſz od Bogá mojega; i ✝✝✝ imé moje nouvo. ✝ *Gal.* 2, 9. ✝✝ *Es.* 42, 8. 44. 5. ✝✝✝ *Oz.* 1, 6.

13. Kí má vůha: na poſzlůſa, ka Důh velí czérkvám.

III. 14. I angyeli czérkvi Laodicsánſzke píſi. Eta velí Amen, te verni i íſztinſzki ſzvedok zacsétek ſztvorjenyá Bo'zega. *Kol.* 1, 15.

15. Znám tvoja dela: ka ſzi nej ni mrzeo, ni topeo. Bár da bi mrzeo bio, ali topeo. *Luk.* 12, 47.

16. Tak *pa*, da ſzi mlácsni, i nej ſzi ni mrzeo, ni topeo, vô te plůnem zvůſzt moji:

17. Ka právis; ka bogat ſzam i obogato ſzam i nikaj ne potrebůjem. I neznas; ka ſzi tí nevolen i ſzmilni i ſziromák i ſzlejpi i nági. *Oz.* 12, 9. 1. *Kor.* 4, 8.

18. Tanácsiem ti: kůpi ſzi od méne ✝ zláto vognyi preczvrto; naj obogátis; i ✝✝ gvant bejli, uaj ſze oblicsés i ne ſzká'ze ſze ✝✝✝ ſzrám goloute tvoje, i * zokovniczov nama'zi ocsí tvoje, naj vídis. ✝ 1. *Petr.* 1, 7. ✝✝ *Oz.* 7, 13. ✝✝✝ *Rim.* 3, 23. * 1. *Ivan.* 2, 27.

19. *Jasz, stere koli lübim, káram je i kastigam.* Vrejli bojdi záto i povrni sze. *'Zid.* 12, 6.

20. *Ovo sztojim pred dverami i trikplem: csi bode sto csüo gláſz moj i odpré mi dveri; notri bom sou knyemi i vecsérjao bom 'znyim i on zmenom. Ivan.* 14, 23.

21. Kí obláda; dám nyemi szideti zmenom na mojem králeszkom sztouczi: liki szam i jasz obszádao i szeo szam *szi* z Ocsom mojim na nyegov králeszki sztolecz. *Mát.* 19, 28.

22. Kí vüha má: naj poszlüsa; ka Düh velí czérkvám.

STRTI (IV.) TÁO.

Vu odprti nebészaj vidi I. vu prvom králeszkom sztouczi Bogá i okouli nyega α.) stiridvajszet sztarisi 1-5. *β.) stiri sztvári* 6-8. *II. Ka dicsijo vszi Bogá,* 9-11.

1. 1. Potom szam vido: i ovo dveri odprte na nébi; i te prvi gláſz, steroga szam csüo, je bio, liki *gláſz* trombönte zmenom gucsécse govorécsi: hodi gori eszi, i poká'zem ti, stera májo potom biti. *Oz.* 1, 10. 19.

2. I preczi szam bio vdühi. I ovo sztolecz králeszki je bio p lo'zeni vnebészaj: i na sztouczi *eden* szidécsi. *Es.* 1, 26.

3. I te szidécsi je bio priszpodoben na gléda-nye kamni jaspisi i sardiusi i roug je okouli vzéo te sztolecz priszpodoben na pogléd ksmaragdusi.

4. I okoli toga králeszkoga sztoucza *je bilou* stiridvajszet sztouczov: i na sztouczaj szam vido stiridvajszet sztarisov szidécse, oblecsene vbejlom gvanti; i meli szo na szvoji glaváj zláte koroune. *Oz.* 5, 11-14. *Es.* 20, 25.

5. I od *toga* králeszkoga sztoucza szo vő sle blíszkanycze i grmlanycze i glászove: i *bilou je* szedem zognyom gorécsi lampasov pred tim krá-

leſzkim ſztouczom; kí ſzo ſzedméri dühovje Bo-'zi. *'Zolt.* 29, 3.

6. I pred králeſzkim ſztouczom *je bilou* † gla-'zeno mourje priſzpodobno kkriſtalli. I na ſzrejdi ſztoucza i okouli ſztoucza ſzo bilé ſtiri ſztvári; ſtere ſzo †† napunyene bilé zocsmí naprej i odzajaj. † 1. *Král.* 7, 23. †† *Ez.* 1, 18.

7. I ta prva ſztvár je priſzpodobna *bila* koroſzlányi; i ta drûga ſztvár je priſzpobobna *bila* kteleti; i ta trétya ſztvár je mejla obráz, liki cslovik; i ta ſtrta ſztvár je priſzpodobna kletécsemi orli. *Ez.* 1, 10.

8. I té ſtiri ſztvári edna po ednoj vſzákſa je mejla séſzt perout okouli i znoutra napunyene zocsmí. I gmaha ſzo nej mele vujdne i vnocsi govorécse: ſzvét, ſzvét, ſzvét Goſzpodin Boug vſzamogoucsi, kí je bio, kí je *zdaj*, i kí je pridoucsi. *Es.* 6, 3.

II. 9. I, gda bi dalé te ſztvári díko i poſtenyé i hválo tomi ſzedécsemi na králeſzkom ſztouczi, tomi 'zivoucsemi na veki veke,

10. Szpadnolo je ti ſtiridvajſzet ſztariſov pred ſzidécsim na králeſzkom ſztouczi: i molili ſzo toga 'zivoucsega na veki veke; i vrgli ſzo koroune ſzvoje pred *nyegov* králeſzki ſztolecz govorécsi: *Oz.* 5, 14.

11. Vrejden ſzi Goſzpodne vzéti díko i poſtenyé i zmo'znoſzt. Ár ſzi tí vſza ſztvouro i po tvojoj vouli ſzo i ſztvorjena ſzo. *Oz.* 5, 12. 10, 6.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Ivan vidi vu králeſzkom ſztouczi ſzidécsega rokáj zapecsácsene knige 1-4. *II. Te vmorjeni ágnecz knige vzeme. naj je odpré* 5-7. *III. Toga vmorjenoga ágnecza dicsijo*, 8-14.

I. 1. I vido ſzam vu dejſznoj rouki toga ſzidécsega na králeſzkom ſztouczi knige na-

píſzane znoutra i zvůna zapecsácsene ſzedmimi pecsatami. *Ez.* 2, 9. 10.

2. I vido ſzam *ednoga* mocsnoga angyela kricsécsega zvelikim gláſzom: ſto je vrejden odprejti te knige i odvézati nyegove pecsati.

3. I niſcse ſze je nej najſao vu nébi, niti na zemli, niti pod zemlouv: kí bi oudpro te knige, i vnyé pogledno. *Fil.* 2, 10.

4. I ja ſzam ſze jáko joukao: ka ſze je niſcse vrejden nej najſao; ki bi oudpro i ſteo te knige, niti *ki bi* vnyé pogledno.

II. 5. I eden zti ſztariſov mi ercsé: ne joucsi ſze. Ovo obládao je z Judovoga plemena *bodoucsi* oroſzlány, korén Dávidov; naj odpré te knige i odvé'ze ſzedem pecsát nyegovi. *Es.* 11, 1. *Rim.* 16, 25.

6. I vido ſzam i ovo na ſzrejdi toga králeſzkoga ſztoucza i ti ſtiri ſztvári i na ſzrejdi med timi ſztarismi *je bio* † Ágnecz ſztojécsi, liki bujti, imajoucsi ſzedem rogouv i ſzedem †† oucs: ſtere ſzo ti ††† ſzedmméri dűhovje Bo'zi poſzlani na vſzo eto zemlo. † *Ivan.* 1, 29. †† *Zak.* 3, 9. ††† *Oz.* 1, 4.

7. I priſao je i vzéo je te knige zdejſzne toga ſzidécsega na králeſzkom ſztouczi.

III. 8. I, gda bi vzéo te knige, te ſtiri ſztvári i ti ſtiridvajſzeteri ſztarisje ſzo ſzpadnoli pred Ágneczom imajoucsi vſzáki † czitare i zláte peháre †† pune ſzkadilom; ſtera ſzo ††† molítvi ti ſzvéczov. † *Oz.* 14, 2. †† *Racs.* 16, 17. ††† *Zolt.* 141, 2.

9. I popejvali ſzo peſzen nouvo govorécsi: vrejden ſzi vzéti te knige i odprejti pecsati nyegove. Ár ſzi vmorjeni bio i †† kűpo ſzi náſz Bougi ſztvojov krvjouv zevſzákſega plemena i jezika i lűſztva i národa. † *Oz.* 14, 3. †† *Pet.* 1, 18. 19.

10. I vcsíno ſzi náſz Bougi naſemi krále i pope: i kralůvali bomo na zemli. *Oz.* 1, 5.

11. I vido ſzam i csůo ſzam gláſz vnougi angyelov okoli králeſzkoga ſztoucza i ti ſztvári i ti ſztariſov: i bio je racsún nyih ſztou krát jezero jezér i jezero krát jezér. *Dán.* 7, 10.

12. Erkoucsi zvelikim gláſzom: vrejden je te vmorjeni Ágnecz vzéti zmo'znoſzt i bogáſztvo i modrouſzt i krepkoſzt i poſtenyé i díko i hválo. *Oz.* 4, 11.

13. I vſzáko ſztvorjenyé, ſtero je vnébi i na zemli i pod zemlouv, i ſtero je vmourji i ſtera ſzo veti vſza, csůo ſzam govorécse: tomi ſzidécsemi na králeſzkom ſztouczi i Ágneczi blagoſzlov i poſtenyé i díka i moucs na veki veke. *'Zolt.* 148, 1.

14. I te ſtiri ſztvári ſzo erkle: Amen. I ti ſtiridvajſzeteri ſztariske ſzo doli ſzpadnoli i molili ſzo toga 'zivoucsega na veki veke.

SÉSZTI (VI.) TÁO.

Séſzt pecsátov gori vtrgnenyé I. Te prve 1. 2. *II. Te drůge* 3. 4. *III. Te trétye*, 5. 6. *IV. Te ſtrte* 7. 8. *V. Te péte* 9-11. *VI. Te séſzte*, 12-17.

I. 1. I vido ſzam: gda je oudpro te Ágnecz edno zti pecsatov; i csůo ſzam edno zti ſtiraj ſztvár govorécso, liki gláſz grmlajcze: hodi i glédaj.

2. I vido ſzam: i ovo *eden* bejli kony, i te ſzidécsi na nyem je meo loczén; i dána nyemi je korouna i vő je ſou ovladůvajoucsi i ka bi ovládao. *Zak.* 6, 2. 3. *'Zolt.* 45, 5. 6.

II. 3. I, gda bi oudpro to drůgo pecsat, csůo ſzam to drůgo ſztvár govorécso: poj i glédaj.

4. I vő je ſou drůgi kony erjávi; i tomi ſzidécsemi na nyem je nyemi dáno, ka bi vzéo

mér od zemlé, i naj edendrúgoga vmárjajo. I dáni nyemi je mecs veliki. *Zak.* 11, 8. *Es.* 9, 19.

III. 5. I, gda bi oudpro to trétyo pecsat, csúo szam to trétyo sztvár govorecso: hodi i glédaj. I vido szam: i ovo *eden* csrni kony; i szidécsi na nyem je meo vágo vu rouki szvojoj.

6. I csúo szam gláſz na szrejdi ti stiri sztvári erkoucsi; mericza pszenicze za eden 'zukavecz i trí mericze gecsmena za eden 'zukavecz; oliji pa i víni ne skoudi.

IV. 7. I, gda bi oudpro to strto pecsat, csúo szam gláſz te strte sztvári erkoucse: hodi i glédaj.

8. I vido szam: i ovo *eden* plávi kony, i kí je na nyem szedo, imé nyemi je *bilou* szmrt; i pekeo jo je naszledúvao. I dána nyima je obláſzt vmoriti strti táo lúsztva na zemli zmecsom; i zgládom i zvirínov zemelszkov. *Oz.* 20, 14. *Ez.* 14, 21.

V. 9. I, gda bi oudpro to péto pecsat, vido szam pod † oltárom dúse ti †† vmorjeni za volo rejcsi Bo'ze i za volo szvedousztva, stero májo. † *Oz.* 8, 3. †† *Oz.* 18, 24. 19, 10.

10. I krícsale szo zvelikim gláſzom erkoucse: kak dugo, Goszpodne, szvéti i pravicsni, ne bodes szoudo i zadomeścsávao krv naso nad prebívajoucsimi na zemli? *Sztv.* 4, 10.

11. I dáne szo vszákszoj bejle dúge szrakicze: i povejdano nyim je; naj pocsívajo eſcse edno malo vrejmena; dokecs sze szpuni i *szlugov* nyihovi i bratov nyihovi racsún, kí sze vmoríjo, liki i oni. *Oz.* 3, 5.

VI. 12. I vido szam, gda bi oudpro to sészto pecsat; i ovo veliko † zemlé gíbanye je vcsinyeno i †† szuncze je grátalo csrno, liki koszmáto vrecse, i mejszecz je, liki krv, erdécsi grátao. † *Oz.* 16, 18. †† *Joel.* 2, 10. *Luk.* 21, 15.

13. I zvejzde nebeszke szo na zemlo kapale; liki figovo drejvo szébe zmécse szvoj nezreli

ſzád, *gda ſze* od velikoga vôtra trouſzi. *Es.* 14, 12.

14. I néba je odſztoupila, liki zaſzůcsene knige: i vſzi brigouvje i zátonje ſzo ſze ſzvoji mejſzt genoli. *'Zolt.* 102, 27.

15. I králove zemlé i ti veliki, i ti bogati i jezerniczke, i vládniczke i vſzáki ſzluga i vſzáki ſzlobodnyák, ſzo ſze ſzkrili vlůknye i vbrigouv pecsíne. *Oz.* 19, 18. 19.

16. I erkli ſzo gorám i pecsínam: ſzpadnite na náſz i ſzkríte náſz pred líczom toga ſzidécsega na králeſzkom ſztouczi i od ſzrditoſzti Agnecza. *Es.* 2, 19.

17. Ár je priſao te velike ſzrditoſzti nyegove dén: i ſto more obſztáti. *Es.* 13, 9.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. z-'Zidovov odebráni zapecsácsanye, 1-8. *II. Szpoganov odebráni veliko blá'zenſztvo*, 9-17.

I. 1. I potom ſzam vido ſtiri angyele ſztojécse na ſtiri kikláj zemlé zdr'závajoucse ſtiri vôtre te zemlé: naj ne píſe vôter na zemlo, niti na mourje, ni na nikakſe drevje.

Epiſt. na Vſzej ſzvéczov dén.

2. I vido ſzam drůgoga angyela gori idoucsega od ſzuncsenoga hoda, kí je meo pecsat 'zívoga Bogá: i krícsao je zvelikim gláſzom tim ſtiram angyelom; ſterim jé dáno skouditi zemli i mourji. *Oz.* 14, 1.

3. Erkoucsi: ne skoudite zemli, niti mourji, niti drevji; dokecs ne zapecsátimo ſzluge Bogá naſega na cseli nyihovom. *Es.* 9, 4.

4. I csůo ſzam racsún ti zapecsácseni ſztou ſtirideſzét i ſtiri jezero zapecsácseni zevſzákſega plemena ſzinouv Izraelſzki. *Oz.* 14, 3.

5. Zplemena Judovoga dvanájſzet jezér zape-

csácseni: zplemena Rúbenovoga dvanájſzet jezér zapecsácseni: zplemena Gádovoga dvanájſzet jezér zapecsácseni.

6. Zplemena Aſerovoga dvanájſzet jezér zapecsácseni: zplemena Neftalimovoga dvanájſzet jezér zapecsácseni: zplemena Manaſſeſovoga dvanájſzet jezér zapecsácseni.

7. Zplemena Simeonovoga dvanáſzet jezér zapecsácseni: zplemena Leviovoga dvanájſzet jezér zapecsácseni: zplemena Iſaſcharovoga dvanájſzet jezér zapecsácseui.

8. Zplemena Zabulonovoga dvanájſzet jezér zapecsácseni: zplemena Jo'zefovoga dvanájſzet jezér zapecsácseni: zplemena Benjaminovoga dvanájſzet jezér zapecsácseni.

II. 9. Po tom ſzam vido: i ovo lűſztva vnogo, ſteroga je niſcse nej mogao zracsúnati zevſzega národa i plemena i jezika ſztojécsi pred králeſzkim ſztouczom i pred Ágneczom, oblecseni vu dúge bejle ſzrakicze i pálme vrokaj nyihovi.

10. I kricsécsi zvelikim gláſzom govorécsi: zvelicsanye Bougi naſemi tomi ſzidécsemi na králeſzkom ſztouczi i Àgneczi. *Oz.* 6, 12.

11. I vſzi angyelje ſzo ſztáli okoli toga králeſzkoga ſztoucza i ti ſztariſov i ſtiri ſztvár: i ſzpadnoli ſzo doli pred králeſzki ſztolecz na obráz ſzvoj, i molili ſzo Bogá.

12. Govorécsi: Amen, blagoſzlov i díka i modrouſzt i hvála i poſtenyé i zmo'znoſzt i moucs Bougi naſemi na veki veke Amen.] *Oz.* 6, 12.

13. I odgouvoro je eden zti ſztariſov govorécsi meni: ti odeti vu bejle dúge ſzrakicze ſto ſzo i odkecz ſzo prisli?

14. I erkao ſzam nyemi: Goſzpodne, tí znás. I erkao mi je: eti ſzo, kí ſzo prisli zte velike nevoule, i ouprali ſzo ſzrakicze ſzvoje i obejlili ſzo gvant ſzvoj vu Àgneczovoj krvi.

15. Záto ſzo pred králeſzkim ſztouczom Bo-'zim, i ſzlű'zijo nyemi dén i noucs vu czérkvi nyegovoj: i te ſzedécsi na králeſzkom ſztouczi bode med nyimi prebívao. 'Zid. 9, 14.

16. Ne bodo † lacsni, niti 'zédni vecs, niti ne ſzpádne na nyé †† ſzuncze, ni nikſa vrocsína. † Es. 49, 10. †† 'Zolt. 121, 6.

17. Ár te Agnecz, kí je na ſzrejdi králeſzkoga ſztoucza, je † páſzao bode i vodo je bode k'zívoga ſztűdencza vodám: i †† doli zbríſe Boug vſze ſzkuzé 'znyihovi oucsi. † 'Zolt. 23, 1. 2. †† Es. 25, 8.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. Ta ſzédma pecsat ſze odpré, 1. *II. Tim ſzedem angyelom ſze ſzedem troml ônt dá*, 2. *III. Pri oltári ſztojécsi angyeo*, 3-5, *IV. Stirje angyelje trombôntijejo*, 6-13.

I. 1. I, gda bi oudpro to ſzédmo pecsat, grátala je tihota vu nébi, liki pou vôre.

II 2. I vido ſzam ſzedem angyelov; kí ſzo pred Bogom ſztáli: i dáne ſzo nyim ſzedmére trombônte.

III. 3. I drűgi angyeo je priſao i poſztano je pri † oltári, kí je meo zláto kadioniczo: i dáno nyemi je vno'zino †† kadila; ka bi dáo kmolítvam vſzej ſzvéczov na te zláti oltár, kí je pred králeſzkim ſztouczom. † Oz. 6, 9. †† Oz. 5. 8.

4. I gori je ſou din toga kadila zmolítvami ti ſzvéczov zangyelove roke pred Bogá. 'Zolt. 141, 2. Dján. 10, 4.

5 I vzéo je angyeo to kadioniczo i napuno jo je † zognyom oltára i ſzipao ga je na †† zemlo. I vcsinyeni ſzo gláſzove i grmlajcze i blíſzkanye i zemlé gíbanye. † Racs. 16, 46. 47. †† Dján. 2, 3.

IV. 6. I ti ſzedméri angyelje, kí ſzo meli te ſzedmére trombônte, pripravili ſzo ſze: ka bi trombôntivali.

7. I te prvi angyeo je trombôntivao: i vcsinyena je tocsa i ogyen zmejſani ſzkrvjouv; i vr'zen je na zemlo; i trétyi táo drejva je zgorelo i vſza zeléna tráva je zgorejla.

8. I te drûgi angyeo je trombôntivao: i liki *edna* velika gora zognyom gorécsa je vr'zena vu mourje; i trétyi táo mourja je krv grátao. *Vôid.* 7, 17.

9. I pogino je trétyi táo ſztvorjenya vu mourji, ſtera ſzo mela dûſe: i trétyi táo ládj je ſzkvarjeni.

10. I te trétyi angyeo je trombôntivao: i ſzpádnola je znebéſz *edna* velika zvejzda gorécsa, liki lampas; i ſzpádnola je na trétyi táo potokouv i na ſztûdencsne vode. *Oz.* 9, 1.

11. I imé te zvejzde ſze zové pelin., I obrno ſze je trétyi táo vodé na pelin: i vnougi lidjé ſzo mrli od vodé; ár ſzo zbrignole.

12. I te ſtrti angyeo je trombôntivao: i pobiti je trétyi táo ſzuncza i trétyi táo mejſzecza i trétyi táo zvejzd *tak;* de ji je trétyi táo potemno i trétyi táo dnéva je nej ſzvejto, i noucsi rávno tak.

13. I vido ſzam i csûo ſzam ednoga angyela letécsega na ſzrejdi po nébi govorécsega zvelikim gláſzom: jaj, jaj, jaj prebívajoucsim na zemli za volo ti drûgi gláſzov ti tríh angyelov trombônt; kí bodo po tom trombôntivali. *Oz.* 9, 12. 11, 14.

DEVÉTI (IX) TÁO.

Od trombôntivanya I. Toga pétoga angyela, 1-12. *II. Toga séſztoga angyela* 13-21.

I. 1. I te péti angyeo je trombôntivao: i vido ſzam, ka je zvejzda znebéſz na zemlo

ſzpádnola; i dáni ji je klűcs te prepaſzti ſztűdencza. *Oz.* 17, 8.

2. I odprla je ſztűdenecz te prepaſzti; i gori je ſou din zſztűdencza, liki zvelike péesi *idoucsi* din; i potemnelo je ſzuncze i zrák od dina toga ſztűdencza. *Oz.* 8, 12.

3. I zdina ſzo zísle kobilicze na zemlo: i dána nyim je obláſzt; naj májo obláſzt, *liki obláſzt májo* ſtirovje zemelſzki. *Vőid.* 10, 4. 5.

4. I ercseno nyim je; naj ne ✝ skoudijo zemelſzkoj trávi, ni nikſemi zelenyej, ni nikſemi drejvi: nego ſzamim lidém, kí nemajo ✝✝ pecsati Bogá na cseláj ſzvoji. ✝*Oz.* 6, 6. ✝✝ *Oz.* 7, 3.

5. I dáno nyim je; naj je ne vmárjajo; nego, naj je mantrájo pét mejſzeczov, i moka nyihova, liki ſtírova moka, gda csloveka vgrizne.

6. I vu oni dnévi iſzkali bodo lidjé ſzmrt, i ne nájdejo je: i 'zeleli bodo mrejti; i odbi'zi ſzmrt od nyíh. *Jer.* 8, 3.

7. I priſzpodobnoſzti ti kobílicz ſzo priſzpodobne bilé kkonyom priprávlenim na boj, i na glaváj nyihovi, liki obrázje cslovecsi. *Joel.* 2, 4.

8. I mele ſzo vlaſzé, liki 'zenſzke vlaſzé; i zobjé nyihovi ſzo bilí, liki oroſzlányov *zobjé.* *Joel.* 1, 6.

9. I mele ſzo prſznyeke, liki 'zelezne prſznyeke: i gláſz nyihovi perout, liki gláſz koul, *gda 'znyimi* vnogo konyouv bi'zí na bojűvanye. *Jer.* 47, 3.

10. I mele ſzo repé ſzpodobne kſtíram; i 'zálczi ſzo bili vu repáj nyihovi: i obláſzt nyihova je skouditi lidém pét mejſzeczov.

11. I mele ſzo nad ſzebom krála angyela te prepaſzti: ſteroga imé je 'Zidovſzki Abaddon v-Grcskom jeziki pa imé má Apollion. 2. *Theſz.* 2, 3.

12. Eden jaj je odíſao: ove dvá *pa* jajja eſcse po tom prídeta.

III. 13. I séſzti angyeo je trombôntivao: i csûo ſzam eden gláſz zti ſtiri rogouv toga zlátoga oltára, kí je pred Bogom. *Oz.* 16, 7.

14. Govorécsi tomi séſztomi angyeli, kí je trombônto meo: odvé'zi te ſtiri angyele; kí ſzo pri tom velikom potoki Eufrateſi zvézani. *Oz.* 20, 7. 16, 12.

15. I odvézani ſzo ti ſtirje angyelje gotovi *vſzáko* vôro, i dén i mejſzecz i leto *náto*: naj vmoríjo trétyi táo lûſztva.

16. I racsun vojſzke *vſzej* konyenikov je bilou dvej ſztou krát jezero jezér. Ár ſzam csûo racsun nyihov. *Oz.* 5, 11.

17. I tak ſzam vido konye vu videjnyi i te ſzidécse na nyi imajoucse prſznyeke ognyene i moudre i 'zvepłene: i glavé ti konyouv, liki glavé orofzlányov; i zvûſzt nyihovi je ſou ogyen i din i 'zveplo.

18. Od eti tréjh je vmorjeni trétyi táo lûſztva, zognyom i zdinom i 'zveplom 'znyihovi vûſzt zhajajoucsim.

19. Ár ſzo nyihove oblâſzti vu nyihovi vûſztaj bilé. Ár nyihovi répove ſzo ſzpodobni kkacsam, imajoucsi glavé: i ſztejmi skoudijo.

20. I ti drûgi lidjé, kí ſzo nej vmorjeni vu eti vdárczi, dônok ſzo ſze nej † povrnoli od dejl rouk ſzvoji; da bi ne molili †† vragé, i bolvane ††† zláte i ſzrebrne i medene i kamene i liſzene; kí ni glédati ne morejo, niti csûti, niti hodíti. † *Oz.* 16, 11. †† *'Zolt.* 106, 37. ††† *'Zolt.* 113, 4.

21. I nej ſzo ſze povrnoli zmorjenyá ſzvojega, niti zczomprníje ſzvoje, niti zkurvejſtva ſzvojega, niti ztatíje ſzvoje. *Es.* 47, 9. 12.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Na zemli i mourji ſztojécsi angyeo α.) má odprte knige, 1-4. *β.) prſzéga* 5-8 *II. Gláſz veli znebéſz lvani od Angyela knige vzéti i po'zrejti* 9-11.

I. 1. I vido ſzam drűgoga † angyela mocsnoga doli idoucsega znebéſz odenyenoga zoblákom: i †† roug je meo obr gláve *ſzvoje;* i obráz nyegov *je bio*, liki ſzuncze, i nogé nyegove, liki ognyeni ſztebri. † *Oz.* 5, 9. †† *Oz.* 4, 2.

2. I meo je vu rouki ſzvojoj knige odprte: i djáo je ſzvojo dejſzno nogou na mourje, to lejvo pa na zemlo. *Zolt.* 72, 8.

3. I krícsao je zvelikim gláſzom, liki oroſzlány erjűje. I, gda bi krícsao, gúcsale ſzo te ſzedmére grmlajcze ſzvoj gláſz. *Jer.* 25, 30.

4. I, gda bi gúcsale te ſzedmére grmlajcze gláſze ſzvoje, ſteo ſzam píſzati. I csűo ſzam gláſz znebéſz govorécsi meni: zapecsati, ka ſzo gúcsale te ſzedmére grmlajcze i ne píſi je. *Dán.* 8, 26. 12, 4. 9.

5. I angyeo, ſteroga ſzam vido ſztojécsega na mourji i na zemli, gori je zdigno rokou ſzvojo knébi.

6. I priſzegno je na toga 'zivoucsega na veki veke; kí je ſztvouro nébo i, ſtera ſzo vnyej, i na zemlo i, ſtera ſzo vu nyej, i na mourje, i ſtera ſzo vu nyem: ka vrejmena vecs ne bode; *Právd.* 32, 40.

7. Nego vu toga † ſzédmoga angyela gláſza dnévi, gda bode trombôntivao; i †† ſzpuni ſze ſzkrovnoſzt Bo'za; liki je nazvejſzto ſzvojim ſzlugom prorokom. † *Oz.* 11, 15. †† *Rim.* 16, 25, 26.

II. 8. I te gláſz, ſteroga ſzam csűo znebéſz, je pá zmenom gúcsao i erkao: idi, vzemi te odprte knige, ſtere ſzo vu rouki toga na mourji i na zemli ſztojécsega angyela.

9. I idoucsi kangyeli erkao ſzam nyemi: daj mi te knige. I erkao mi je: vzemi i po'zri je i britko vcsiníjo tvoje csrvou; ali vu vůſztaj tvoji bodo ſzlatke, liki méd. *Ez.* 3, 1-3.

10. I vzéo ſzam te knige zangyelove rouke i pou'zro ſzam je: i bilé ſzo vu vůſztaj moji, liki méd, ſzlatke. I, gda ſzam je pojo, britko je poſztanolo csrvou moje.

11. I ercsé mi: potrejbno ti je pá prorokůvati lidém i národom i jezikom i królom vnougim.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁO.

I. Ivan czérkev mejri 1-2. *II. Dvá ſzvedoka ſze bujeta i pá gori ſztáneta* 3-14. *III. Te ſzédmi angyeo trambőntije* 15-19.

I. 1. I dána mi je trſzt priſzpodobna kſcsápi. I poſztano je angyeo erkoucsi: ſztani gori i meri czérkev Bo'zo, i oltár i one kí vu nyej molijo. *Ez.* 40, 3. 5.

2. I dvor vůnejsnyi te czérkvi vő vrzi i ne meri ga, Ár je dáni poganom: i to ſzvéto meſzto bodo klacsili ſtirideſzét i dvá mejſzecza. *Luk.* 21, 24.

III. 3. I dám *obláſzt* mojma dvőma ſzvedokoma; i prorokůvala bodta jezero dvejſztou i séſztdeſzét dní odeta zvrecsami. *Ozn.* 12, 6.

4. Tejva ſzta tivi dvej olívi i dvá poſzvecsnyeka, pred Bogom zemlé ſztojécsa. *Zak.* 4, 2. 3. 12, 14.

5. I, csi ſto ſcsé nyima skouditi, ogyen zíde 'znyidva vůſzt i po'zré nyidva nepriátele: i, csi ſto ſcsé nyima ſkouditi, tak ſze má vmoriti. 2. *Král.* 1, 10. 14.

6. Etiva máta † oblaſzt zaprejti nébo; naj nejde de'zd'z vu dnévi nyidva prorokůvanya: i máta †† oblaſzt nad vodami; da je obrnéta

na krv, i bíjeta zemlo zevſzákſim vdárczom, kelikokolikrát ſcséta. ✝ 1. *Kuál.* 17, 1. †† *Vőid.* 7, 19. 20.

7. I, gda ſzkoncsata ſzvedouſztvo ſzvoje, ta divjácsina gori idoucsa zprepaſzti vcsiní boj 'znyima i obláda nyidva i buje nyidva. *Dan.* 7, 21. *Oz.* 13, 7.

8. I nyidva tejla *bodo le'zala* na viliczaj toga velikoga meſzta: ſtero ſze po dűhovnom zové Sodoma i Egyiptus; gde je i nas Goſzpoud raſzpéti *Oz.* 17, 18.

9. I vidili bodo *vnougi* zlűſztva i zplemena i zjezíkov i zpoganov nyidva tejla trí dní i pou; i nyidva tejla ne nihájo pokopati vgrob.

10. I ti prebívajoucsi na zemli ſze radűvali bodo nad nyima i veſzelíli, i dáre poslejo edendrűgomi. Ár ſzta tejva dvá proroka mantrala te prebívajoucse na zemli. *Oz. 8, 13. Ivan.* 16, 20.

11. I po trétyem i pou dnévi je 'zítka Dűh od Bogá priſao na nyidva; i na ſzvoje nogé ſzta ſztanola: i veliki ſztrájh je ſzpadno na one; kí ſzo nyidva vidili. *Lűk.* 7, 16.

12. I csűli ſzo veliki gláſz znebéſz govorécsi nyima: hodta eſzi gori. I gori ſzta sla vnébo vu obláki. I vidili ſzo nyidva nepriátelje nyihovi. *Sztv.* 5, 24. 2. *Král.* 2, 11.

13. I vu tiſztoj vőri zgoudilo ſze je veliko zemlé gíbanye: i deſzéti táo toga meſzta je ſzpadno; i vmorjeno je vtom zemlé gíbanyi po iméni lűſztva ſzedem jezér. Ti drűgi ſzo ſze pa preſztraſili: i dáli ſzo díko Bougi nebeſzkomi. *Mát.* 27, 54.

14. Te drűgi jaj je odíſao: ovo jaj trétyi hitro pribája.

III. 15. I te ſzédmi angyeo je trombőntivao: i vcsinyen je veliki gláſz znebéſz erkoucsi: vcsinyena ſzo králeſztva etoga ſzvejta Gozſ-

podna naſega i Kriſztuſa nyegovoga; i kralůvao bode na veki veke. *Oz.* 12, 0.

16. I ti dvajſzeti i ſtirje ſztariſi pred Bogom ſzidécsi na ſzvoji ſztouczaj, ſzpadnoli ſzo na obráz ſzvoj i molili ſzo Bogá. *Oz.* 4, 4.

17. Govorécsi: hválo dájemo tebi Goſzpodne Bo'ze vſzamogoucsi, kí ſzi, i kí ſzi bio, i kí ſzi pridoucsi. Ár ſzi gori vzéo tvojo veliko zmo-'znoſzt i kralůjes. *Oz.* 4, 8. 19, 6.

18. I poganye ſzo ſze raſzrdili: i prisla je ſzrditoſzt tvoja i vrejmen ti mrtvi; naj je ſzoudis i dás nájem ſzlugom ſzvojim prorokom i tim ſzvétim, kí ſze tvojega iména bojíjo, tim málim i tim velikim, i ſzkvaríš *one*, *ki* ſzkvarjůjejo zemlo. 2, *Theſ.* 1, 6.

19. I odprta je czérkev Bo'za vu nébi: i videna je lada zákona nyegovoga vu nyegovoj czérkvi i vcsinyene ſzo blíſzkajncze i gláſzi i grmlajncze i zemlé gíbanye i velika tocsa. *Oz.* 15, 5.

DVANÁJSZETI (XII) TÁO.

I. Od vſzuncze oblecsene 'zené 1-8. *II. Satan od Mihál archangyela obládani to 'zeno nagánya* 9-17.

I. 1. I veliko znamejnye je videno na nébi: *edna* † 'zena odeta †† zſzunczom i ††† mejſzecz *je bio* pod nyé nogami i na nyé glávi *je bila* korouna * zdvanájſzet zvejzd *naprávlena*. † *Es.* 54, 6. †† *Mal.* 4, 2. ††† *Rim.* 13, 12. * *Luk.* 9, 1.

2. I noſzecsa bodoucsa krícsala je rodécsa i mantrajoucsa ſze vu rodjenyej. *Rim.* 8. 22. *Es* 37, 3.

3. I videno je drůgo znamejnye na nébi: i ovo *eden* veliki erjávi pozoj je meo ſzedem gláv i deſzét rogouv, i na glaváj ſzvoji ſzedem koroun. *Oz.* 13, 2. 4, 11.

4. I nyegov rép je vlejkao trétyi táo zvejzd nebeſzki: i vrgao je je na zemlou. I ſztáo je te pozoj pred tov 'zenouv; ſtera je mejla roditi: da, kak bi porodíla, *preczi* bi pou'zro nyé dejte. *Mát.* 2, 13. *Es.* 9, 15.

5. I porodíla je ſziná ſzamcza; kí bode páſzao vſze pogane 'zeleznov síbov. I vneſeni je té nyé Szin k-Bougi i knyegovomi králeſzkomi ſztouczi. *Oz.* 2, 27.

6. Ta 'zena je pa bej'zala vu pûſcsávo: gde má meſzto od Bogá priprávleno; naj jo tam hránijo jezero dvejſztou *i* séſztdeſzét dní. *Vőid.* 12, 23.

7. I vcsinyeni je boj na nébi: Miháo i angyelje nyegovi ſzo ſze bojûvali prouti pozoji; i pozoj ſze je bojûvao i angyelje nyegovi. *Dan.* 10, 13. 21.

8. I nej ſzo premögli, niti ſze je vecs nyihovo meſzto nej najslo na nébi.

11. 9. I vr'zeni je te veliki pozoj, ona ſztára kacsa, ſtera ſze zové vrág i ſatan, zapelávajoucsa czejli ete ſzvejt, vr'zeni je, *právim*, na zemlo i angyelje nyegovi ſzo 'znyim *vrét doli* vr'zeni. *Lûk.* 10, 18.

10. I csûo ſzam gláſz veliki govorécsi vu nébi: *zdaj je vcsinyeno zvelicsanye i zmo'znoſzt i králeſztvo Bogá naſega i oblâſzt nyegovoga Kriſztuſa. Ár je doli vr'zeni to'zecz naſi brátov; ki je je tou'zo pred Bogom naſim vujdne i vnocsi.* Zak. 3, 1.

11. *I oni ſzo ga obládali po krvi Ágneczovoj i po rejcsi ſzvedouſztva ſzvojega; i nej ſzo milûvali dûſo ſzvojo notri do ſzmrti.* 1. *Ivan.* 4, 5. *Rim.* 8, 37.

12. Záto ✝ veſzélte ſze nebéſza, i, kí vu nyíh prebívate. Jaj *pa* prebívajoucsim na ✝✝ zemli i na mourji! Ár je doli ſztoupo vrág kvám majoucsi veliko ſzrditoſzt, znajoucsi; ka malo vrejmena má. ✝ 'Zolt. 96, 10. 11. ✝✝ *Ozn.* 8, 13.

13. I, gda bi vido te pozoj, ka je vr'zeni na zemlo, naganyao je to 'zeno: ſtera je porodíla ſzámcza. *Vőid.* 14, 8. *Mát.* 2. 16.

14. I dáni ſzo toj 'zeni dvej velikoga orla perouti; ka bi letejla vu pűſcsávo vu meſzto ſzvoje: gde bi ſze hránila do vrejmena i vrejmenov, i pou vrejmena, pred líczom kacsé. *Právd.* 34, 11. 12.

15. I vlijála je ta kacsa za tov zenouv zvűſzt ſzvoji vodou, liki *eden* potok; da bi jo tak po biſztro tekoucsem potoki zgrábila. *Vőid.* 14, 6. 7. *Zolt.* 124, 3-6.

16. I pomogla je zemla toj 'zeni i odprla je zemla vűſzta ſzvoja i po'zrla je te potok; ſteroga je pozoj ſzvoji vűſzt vlejjao. *Vőid.* 14, 28.

17, I razcsémero ſze je te pozoj na to 'zeno i odíſao je: da bi vcsíno boj ſztimi drűgimi, kí ſzo nyé ſzemena, *tou je*, kí zdr'závajo zapouvidi Bo'ze i májo Jezus Kriſztuſovo ſzvedouſztvo. *Mát.* 2, 16.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

I. Od ſzedem gláv i deſzét rogouv majoucse mourſzke divjácsine 1-10. *II. Od dvá rogá majoucse zemelſzke divjácsine* 11-19.

I. 1. I ſztáo ſzam na mourſzkom pejſzki.

2. I vido ſzam † zmourja *edno* divjácsino gori idti: ſtera je †† mejla ſzedem gláv i deſzét rogouv, i na nyé rogáj deſzét koron i na nyé glavái *je bilou* imé prekléſztva. † *Oz.* 12, 1. †† *Oz.* 17, 3. 5.

3. I ta divjácsina, ſtero ſzam vido, je priſzpodobna *bila* kpárduczi, i nyé nogé, liki medveda, i nyé vűſzta, liki vűſzta orofzlánya. I dáo ji je te pozoj zmo'znoſzt ſzvojo i ſzvoj ſztolecz i veliko oblášzt. *Oz.* 12, 3. *Ez.* 29. 19.

4. I vido ſzam edno zti gláv nyegovi, liki na ſzmrt bujto: ali nyé ſzmrtni vdárecz je zvráceseni. I csûdivala ſze je vſza zemla: *ſtera je sla* za divjácsinov. *Oz.* 17, 8.

5. I molili ſzo toga pozoja: kí je dáo oblâſzt divjácsini. Molili ſzo i divjácsino govorécsi: ſto je priſzpodoben ketoj divjácsini? ;ſto ſze more vojſzkûvati 'znyouv?

6. I dána ſzo ji vûſzta gúcsati velika *dugoványa* i prekléſztva: i dána ji je oblâſzt boj csiniti ſtirideſzét mejſzeczov i dvá. *Dán.* 7, 20. *Ozn.* 11, 7.

7. I odprla je vûſzta ſzvoja na preklinyanye prouti Bougi: da bi preklinyala imé nyegovo i ſztánek nyegov, i vu nébi prebívajoucse. *Ozn.* 16, 9. 11.

8. I dáno ji je boj csiniti ſztimi ſzvétimi i obládati je: i dána ji je oblâſzt nad vſzákim plemenom i jezikom i národom. *Dán.* 7, 21. *Oz.* 11, 7.

9. I molili jo bodo vſzi prebívajoucsi na zemli; ſteri iména ſzo nej bilá † zapiſzana vu 'zítka knigaj toga Agnecza †† od zacsétka ſzvejta bujtoga. ✶ *Vőid.* 33, 33. †† 1. *Pet.* 1, 20.

10. Csi ſto má vûha: naj poſzlûſa.

11. Csi † ſto *drûge* vu vouzo ſzprávla; *ſzám* bode ſou † vu vouzo: csi ✶✶ ſto zmecsom vmárja; potrejbno ga je zmecsom vmoriti. Eti je trplivoſzt i vőra ti ſzvéti. † *Es.* 14, 2. 2. *Tim.* 3, 13. †† *Mát.* 26, 52.

11. 12. I vido ſzam drûgo divjácsino gori idoucso zzemlé: ſtera je mejla dvá rogá priſzpodobna kágneczovimi: i gúcsala je, liki pozoj. *Oz.* 19, 20. *Mát.* 7, 15.

13. I vſzo oblâſzt te prve divjácsine csiní pred nyom; i csiní, naj zemla i na nyej prebívajoucsi molijo to prvo divjácsino; ſtere ſzmrtni vdárecz je ozdravo.

14. I csiní znamejnya velika tak; da i ogyen csiní doli idti znébe na zemlo pred lidmí. 2. *Thes.* 2, 9. *Job.* 1, 16.

15. I zapeláva prebívajoucse na zemli po znamejnyaj; ſtera ſzo ji dána csiniti pred divjácsinov. I. velejla je prebívajoucsim na zemli napraviti kejp te divjácsine: ſtera má vdárecz od mecsa; i o'zívila ſze je.

16. I dáno ji je: ka bi dűh dála te divjácsine kejpi tak; naj i gucsí te divjácsine kejp, i csiní; *da*, kíkoli ne bodo molili te divjácsine kejp, naj ſze vmoríjo.

17. I vcsiní: naj vſzákomi málomi i velikomi bogátomi i ſziromáki i ſzlobodnyáki i ſzlugi dá znamejnye na nyihovo právo rokou, ali na cselo nyihovo. *Oz.* 19, 20.

18. I naj niſcse nemre kűpűvati ali odávati: nego, kí má znamejnye, ali imé te divjácsine, ali racsún nyé iména. *Oz.* 14, 11.

19. Eti je ✝ modrouſzt. Kí má pamet: naj zracsúna racsún te divjácsine. Ár je cslovecsi racsún: i racsún nyé je ✝✝ séſztſztou séſztdeſzét i séſzt. ✝ *Oz.* 17, 9. 18, 2. ✝✝ *Esd.* 2, 3.

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁO.

I. Ágnecz na Sionſzkoj gori ſzvojimi nouvo peſzen popejvajoucsimi 1-5. *II. Dvá angyela letécsa, zkoteri eden nazviſcsáva Evangyeliom, te drűgi pa Babilona ſzpadnenyé* 6-13. *III. Od 'zétve i brátve* 14-20.

I. 1. I vido ſzam: i ✝ Àgnecz ſztojécsi na Sionſzkoj gori i 'znyim ✝✝ ſztou ſtirideſzét *i* ſtiri jezero; kí ſzo meli ✝✝✝ imé Ocsé nyegovoga napíſzano na cselaj ſzvoji. ✝ *'Zolt.* 2, 6. ✝✝ *Oz.* 7, 4. *Oz.* 3, 12.

2. I csűo ſzam gláſz znebéſz; liki vno'zino vodé gláſz, i liki gláſz velike grmlajcze: i

csűo ſzam gláſz czitarálov, kí ſzo czitarálivali zſzvojmi czitarami.

3. I popejvali ſzo, liki *edno* † nouvo peſzen pred králeſzkim ſztouczom i pred timi ſtirami ſztvármi i ſztariſimi: i niſcse ſze je nej mogao navcsiti te peſzmi; nego *li* ti ſztou ſtirideſzét ſtiri jezero; kí ſzo kűpleni od zemlé. † *Vőid.* 15, 1-21. *'Zolt.* 96, 1.

4. Tej ſzo, kí ſzo ſze † z'zenami nej oſzkrúnoli; ár ſzo †† dévojke. Eti naſzledűjo Àgnecza; kamakoli ide. Tej ſzo ††† kűpleni zlűdi, prvotina Bo'za i Àgneczova. † *Oz.* 2, 20. 17, 1. 2. †† 1. *Kor.* 6, 11. ††† *Oz.* 5, 6.

3. I vu nyihovi vűſztaj je nej nájdena † jálnoſzt. Ár ſzo †† nevujvlacséni pred králeſzkim ſztouczom Bo'zim. † 1. *Pet.* 2, 22. †† *Ef.* 5, 27.

II. 6. I vido ſzam drűgoga angyela letécsega na ſzrejdi nebéſz, kí je meo vekivecsni Evangyeliom; ka bi ga nazviſcsávao tim prebívajoucsim na zemli i vſzemi národi i plemeni i jeziki i lűſztvi. *Oz.* 8, 13.

7. Govorécsega zvelikim gláſzom: bojte ſze Bogá i dájte nyemi díko; ár je prisla vőra ſzoudbe nyegove. I molte ga, kí je napravo nébo i zemlo i mourje i ſztűdencze *vſze* vodé. *Dján.* 14, 15.

8. I *eden* drűgi angyeo ga je naſzledűvao govorécsi: ſzpadno je, ſzdadno je Babilon, to veliko meſzto, *záto*, kaj je ſzrditoſzti vínom, *tou je* práznoſzti ſzvoje napájalo vſze národe. *Es.* 21, 9.

9. I te trétyi angyeo je je naſzledűvao govorécsi zvelikim gláſzom: csi bode ſto to divjácsino molo i nyé kejp i vzeme znamejnye na cselo ſzvoje, ali na rouko ſzvojo; *Oz.* 13, 15. 16.

10. I on bode pio zvína ſzrditoſzti Bo'ze; ſtero je brezi zmejſanya tocseno vu nyegove † ſzrditoſzti pehár; i mantrani bodo vu †† og-

nyi i 'zvepli pred ſzvétimi angyelmi i pred Ágneczom. † *Oz.* 16, 19. †† *Oz.* 19, 20.

11. I din nyihove moke bode gori ſou na veki veke: i ne bodo meli gmaha vujdne i vnocsi; kí bodo molili to divjácsino i nyé kejp. i csi ſto gori vzeme znamejnye nyé iména. *Oz.* 19, 3. *Es.* 34, 10.

12. Eti je † trplivoſzt ti ſzvéti. Eti ſzo: †† kí zdr'závajo zapouvidi Bo'ze i vôro Jezuſovo. † *Oz.* 13, 10. †† *Oz.* 12, 17.

13. I csûo ſzam gláſz znebéſz erkoucsi meni; píſi: *blá'zeni ſzo ti mrtvi, ki vu Goſzpodni vmérajo od † vezdásnyega hipa. Zaiſztino veli Dûh: ka ſzi pocsinéjo od oupravicz †† ſzvoji; nyihova dela je pa ††† bodo naſzledûvala za nyimi.* Lûk. 23, 41. †† *Moud.* 3, 1. ††† *Mát.* 25, 35-40.

III. 14. I vido ſzam: i ovo oblák bejli, i na obláki ſzidécsi priſzpodoben k Színi cslovecsemi imajoucsi na glávi ſzvojoj zláto korouno i vu ſzvojoj rouki *eden* oſztri ſzrp. *Oz.* 1, 13.

15. I drûgi angyeo je priſao zczérkvi kricsécsi zvelikim gláſzom tomi ſzidécsemi na obláki: pûſzti ſzrp tvoj i 'zenyaj; ár ti je 'ze prisla vôra, naj 'zenyas; geto ſze je 'ze dozoriła zemlé 'zétva. *Joel.* 3, 18. *Mát.* 13, 39.

16. I vrgao je te ſzidécsi na obláki ſzrp ſzvoj na zemlo: i po zeta je zemla.

17. I drûgi angyeo je vô priſao zczérkvi, ſtera je vu nébi, imajoucsi i on ſzrp oſztri.

18. I drûgi angyeo je priſao od oltára kí je meo oblâſzt nad ognyom. I krícsao je zvelikim kricsom tomi; kí je te oſztri ſzrp meo govorécsi: pûſzti tvoj oſztri ſzrp i poberi grozdje *vſze* zemlé goricz. Ár ſze je ſze dozorilo nyih grozdje.

19. I vrgao je te angyeo ſzvoj ſzrp na zemlo i poubrao je *vſze* goricze te zemlé; i vrgao je je vu to velike ſzrditoſzti Bo'ze prello.

20. I klácsena je ta preſſa od zvůna meſzta: i krv je sla vő zpreſſe notri do vůzd konyom na jezero séſztſztov bi'zájov. *Es.* 63, 3.

PETNÁJSZETI (XV.) TÁO.

I. Szedem angyelov ſzedmimi 'zlakmi 1. *II. Kre gla-'zenoga mourja Mój'zeſovo peſzen popejvajoucsi* 2-4. *III. Znebeſzke czérkvi vő pridoucsi ſzedem angyelov vzeme ſzedem koflikov* 5-8.

I. 1. I vido ſzam drůgo znamejnye na nébi veliko i csůdno, ſzedem angyelov: kí ſzo meli *obláſzt* ti ſzedem ſzlejdnyi vdárczov. Ár ſze je vnyíh dokoncsala ſzrditoſzt Bo'za *Oz.* 12, 1. 2.

II. 2. I vido ſzam, liki *edno* gla'zeno mourje zognyom zmejſano. I té, kí ſzo obládali to divjácsino i nyé kejp i nyé znamejnye i nyé iména racsun, *vido ſzam* ſztojécse pri gla'zenom mourji majoucse czitare Bo'ze. *Oz.* 4, 6.

3. I ſzpejvali ſzo peſzen Moj'zeſovo ſzlugo Bo'zega i peſzen Agneczovo govorécsi: velika i csůdna ſzo dela tvoja Goſzpodne Bo'ze vſzamogoucsi; pravicsne i iſztinſzke ſzo poti tvoje, oh kráo ſzvéczov! *Vőid.* 15, 1-19.

4. Sto bi ſze te † ne bojao, Goſzpodne, i dícso imé tvoje? Ár ſzi ſzám ſzvéti. Ar †† vſzi poganye prído i molili bodo pred tebom; ár ſzo tvoja ſzodjenyá *vő* ſzkázana. † *Jer.* 10, 7. †† *Es.* 66, 23.

III. 5. I po tom ſzam vido: i ovo odprla ſze je czérkev ſztánka ſzvedouſztva vu nebéſzaj. *Oz.* 11, 19.

6. I vő je prislo zczérkvi ſzedem angyelov kí ſzo meli ſzedem vdárczov *obláſzt* oblecseni zcsíſztim i bejlim rűſenſzkim plátnom i opáſzani okoli prſz zzlátimi pojáſzmi. *Oz.* 1, 13.

7. I edna zti ſtiraj ſztvár je dála tim ſzedem angyelom ſzedem zláti koflikov: *ki ſzo* puni *bili* ztoga na veki veke 'zivoucsega Bogé ſzrditoſztyov. *Oz.* 4, 6.

8. I napunyena je czérkev zdinom od Bo'ze díke i zmo'znoſzti nyegove. I nifcse je nej mogao notri idti vu czérkev: dokecs ſzo ſze nej ſzkoncsali ti ſzedem vdárczi ſzedem angyelov. 1. *Král.* 8, 10.

SESZTNÁJSZETI (XVI.) TÁO.

Od ſzedem angyelov na vő vlijáni ſzedem koflikov naſzledűvajoucse velike nevoule.

1. I csűo ſzam veliki gláſz zczérkvi erkoucsi tim ſzedmim angyelom: idite i vő vlejte te Bo'ze ſzrditoſzti koflike na zemlo. *Oz.* 15, 7.

2. I odíſao je te prvi i vő je vlejao ſzvoj koflik na zemlo; i zvrgao ſze je mozoj lagoji i hűdi na lidéj; kí ſzo meli znamejnye te divjácsine i kí ſzo nyé kejp molili. *Vőid.* 9, 8. 9.

3. I te drűgi angyeo je vő vlejao ſzvoj koflik na mourje i grátalo je, liki kákſega mrtvoga krv; i vſzáka 'zivoucsa dűſa vu mourji je mrla. *Vőid.* 7, 17. 21.

4. I te trétyi angyeo je vő vlejao ſzvoj koflik vu potoke i ſztűdéncsne vodé: i grátalo ſzo krv. *Vőid.* 7, 17.

5. I csűo ſzam vodé angyela govorécsega: pravicsni ſzi Goſzpodne, kí ſzi, kí ſzi bio, i kí ſzi ſzvéti; ka ſzi eta ofzoudo. *Vőid.* 9, 27.

6. Ár ſzo tvoji ſzvéczov i prorokov krv vő vlejali, i krv ſzi nyim dáo piti: ár ſzo *toga* vrejdni. *Zolt.* 79, 3.

7. I csűo ſzam drűgoga od oltára govorécsega: zaiſztino Goſzpodne Bo'ze vſzamogoucsi,

iſztinſzke i pravicsne ſzo ſzoudbe tvoje. *Ozn.* 9, 13.

8. I te ſtrti angyeo je vô vlejao ſzvoj koflik na ſzuncze: i dáno nyemi je pecsi lidí vu ognyi.

9. I pecseni ſzo lidjé zvelikov vrocsínov i preklinyali ſzo imé Bo'ze: kí má oblaſzt nad tejmi vdárczi; i nej ſzo ſze povrnoli, ka bi nyemi díko dáli. *Oz.* 13, 6. *Es.* 8, 21.

10. I te péti angyeo je vô vlejao ſzvoj koflik na te divjácsine ſztolecz: i grátalo je nyé králeſztvo kmicsno. I grizli ſzo jezike ſzvoje od boleznoſzti. *Vôid.* 10, 21-23.

11. I preklinyali ſzo Bogá nebeſzkoga za volo boleznoſzt ſzvoji i mozoulov ſzvoji: i nej ſzo ſze povrnoli zdejl ſzvoji. *Oz.* 9, 20.

12. I te séſzti angyeo je vô vlejao ſzvoj koflik na te veliki potok Euſrates: i vô je poſzejnola nyegova voda; naj gotova bode pout królom od ſzuncsenoga zhoda *pridoucsim. Es.* 11, 15. 9, 13.

13. I vido ſzam zvûſzt pozoja i zvûſzt te divjácsine i zvûſzt toga krívoga proroka trí necsíſzte dûhé, priſzpodobne k'zabam, vô idoucse. *Oz.* 12, 9. 17.

14. Ár ſzo vraj'zi dûhovje csinécsi znamejnya: kí idejo kzemelſzkim królom i kczejlomi ſzvejti; naj je vkûp ſzprávijo na boj onoga velikoga dnéva toga vſzamogoucsega Bogá. *Oz.* 13, 13. 19, 17.

15. Ovo, idem, liki tát. Blá'zeni *je on*: kí veruſztûje i dr'zí ſzvoj gvant, naj nági ne hodi, vidi ſze ſzramota nyegova. 2. *Kor.* 5, 3.

16. I vkûp je je ſzpravo na meſzto: ſtero ſze zové 'Zidovſzki Armageddon. *Zak.* 12, 11. *Joel.* 3, 11.

17. I te ſzédmi angyeo je vô vlejao ſzvoj koflik na zrák; i zíſao je veliki gláſz znebeſzke

czérkvi od králeſzkoga ſztoucza govorécsi: vcsinyeno je. *Oz.* 2[illegible], 6.

18. I vcsinyeni ſzó gláſzove i grmlajcze i blíſzkajncze: i vcsinyeno je veliko zemlé gíbanye; kákſega je nej bilou, od koga máo ſzo lidjé bili na zemli, tákſe i tak velike zemlé gíbanye. *Oz.* 11, 13.

19. I to veliko meſzto je na trí tále razíslo: i poganov mejſzta ſzo vkúp ſzpadnola. I te veliki Babilon je na pamet priſao pred Bogom: da bi nyemi dáo pehár vína necsemurne ſzrditoſzti ſzvoje. *Oz.* 14, 10.

20. I vſzáki záton je odbej'zao; i goré ſzo nej nájdene vecs. *Oz.* 6, 14.

21. I velika tocsa, liki talentova, je sla znebéſz na lidí. I preklinyali ſzo lidjé Bogá za volo vdárczov tocsé. Ár je nyé vdarecz jáko veliki bio. *Vőid.* 9, 21. *Oz.* 11, 19.

SZEDENÁJSZETI (XVII.) TÁÖ.

Szoudba te velike kurve I. vu videjnyi ſze poká'zá Ivani 1-6. *II. Ocsiveſzno ſze nyemi razkladé* 7-13.

I. 1. ✝ priſao je eden zti ſzedem angyelov kí je meo ſzedem koſlikov; i gúcſao je zmenom govorécsi meni: hodi, poká'zem ti ſzoudbo te velike ✝ kurve; ſztera na vnougi ✝✝ vodáj ſzidí. ✝ *Oz.* 14, 8. ✝✝ *Jer.* 51, 13.

2. Zſterov ſzo kurválili králove zemelſzki i zepójili ſzo ſze 'znyé práznoſzti vínom ti na zemli prebívajoucsi.

3. I odneſzao me je ✝ vu púſcsávo vdúhi. I vido ſzam *edno* 'zeno ſzidécso na ednoj erjávoj divjácsini; ſztera je ✝✝ puna bíla ſzpreklinyanya iménami imajoucsa ſzedem gláv i deſzét rogouv. ✝ *Es.* 21, 1. ✝✝ *Oz.* 13, 5.

4. I tá 'zena je oblecsena bíla skarlatom i ſztafutom i pozlacsena zlátom i zdrágim kaménnyem i zdzúnd'zom, i mejla je zláti pehár vu

ſzvojoj ruki punoga zodûrnoſztmi i znecsiſztoucsov kurvejſtva ſzvojega. *Oz.* 18, 16.

6. I na nyé cseli *je eto* imé *mejla* píſzano; ſzkrovnoſzt, Babilon te veliki, mati kurvejſtva i odûrnoſzti zemlé. 2. *Theſ.* 2, 7.

6. I vido ſzam tó 'zeno pijano od krví ſzvéczov i od krví ſzvedokov Jezuſovi: i vidoucsi jo csûdivao ſzam ſze zvelikim csûdom. *Oz.* 18, 24.

11. 7. I erkao mi je te angyeo: zakaj ſzi ſze csûdivao? Jaſz ti povejm té 'zené i té divjácsine, ſtera jo noſzi, imajoucsa ſzedem gláv i deſzét rogouv, ſzkrovnoſzt. *Oz.* 13, 1.

8. Ta divjácsina, ſtero ſzi vido, je bíla, i nega je, i bode gori sla zprepaſzti i odíde na pogibelnoſzt. I csûdivali ſze bodo ti prebívajoucsi na zemli (ſteri iména ſzo néj píſzana vu knige 'zítka od zacsétka ſzvejta) vidoucsi to divjácsino, ka je bíla, i nega je, csi gli je. *Oz.* 11, 7. 13, 1.

9. Eti je pamet: ſtera má modrouſzt. Ti ſzedem gláv je ſzedem brigouv; na ſterimi ſzidí ta 'zena.

10. I ſzedem králov. Pét ji je ſzpadnolo i eden jeſzte; te drûgi je *pa* eſcse nej priſao. I, gda príde, *edno* malo nyemi je potrejbno oſztánoti.

11. I ta divjácsina, ſtera je bíla i nega je; *i* on je te ouſzmi i zti ſzédmi je, i na pogibelnoſzt ide. *Oz.* 19, 19. 20.

12. I ti deſzét rogouv, ſtere ſzi vido, je deſzét králov: kí ſzo králeſztva eſcse nej vzéli; ali oblaſzt, liki králove, edno vôro zdivjácsinov vrét vzemejo. *Oz.* 1., 7.

13. Eti edno ſtímo májo: i zmo'znoſzt i oblaſzt ſzvojo divjácsini dájo.

14. Eti ſze bodo z-Àgneczom vojſzkûvali: i Ágnecz je ovláda. Ár je goſzpodé Goſzpoud, i

králov Kráo; i, kí *ſzo* 'znyim, *ſzo* pozváni i odebráni i verni. I. *Tim.* 6, 15.

15. I ercsé mi: te vodé, ſtere ſzi vido, gde ta kurva ſzidí, ſzo lidjé, i lűſztvo i národje i jeziczke. *Es.* 8, 7.

16. I ti deſzét rogouvje, ſtere ſzi vido na divjácsini, *ſzo oni*; kí odűrijo to kurvo i opiſztíjo jo i do nágoga *jo ſzlicsójo*, i nyé meſzou bodo jeli, i zognyom jo ze'zgéjo. *Oz.* 18, 8.

17. Ár nyim je Boug vu ſzrczá dáo: naj nyegovo volo csiníjo i *vſzi* edno volo csiníjo: i králeſztvo ſzvoje divjácsini dájo dokecs ſze ſz*p*unijo ricsí Bo'ze.

18. I 'zena, ſtero ſzi vido, je to veliko meſzto: ſtero má králeſztvo nad zemelſzkimi králi. *Oz.* 16, 19.

OSZENÁJSZETI (XVIII.) TÁO.

I. Babilona ſzpadáj 1-3. *II. Nebeſzki gláſz te verne 'znyega vő ráta* 4-8. *III. Szvejt ga plácse* 9-19. *IV. Nebéſza ſze radűjo* 20. *V. Angyeo nazviscáva nyegovo vekivecsno pogibelnoſzt*, 21-24.

I. 1. I po eti vido ſzam *ednoga* angyela doli idoucsega znebéſz imajoucsega oblášzt veliko: i zemla ſze je preſzvejtila od díke nyegove.

2. I krícsao je *zevſze* moucsi zvelikim gláſzom govorécsi: ſzpadno je, ſzpadno je Babilon te veliki; i vcsinyen je prebiválifcse vragouv i zdr'závanye vſzákſega necsíſztoga dűhá i zdr'závanye vſzákſega necsíſztoga i odűrnoga ſticsa. *Jer.* 51, 8. 37.

3. Ár ſzo 'znyé nicsemurnoga kurvejſtva vína pilí vſzi národje; i králove zemelſzki ſzo 'znyouv prazniűvali, i tr'zczi zemelſzki ſzo 'znyé náſzlobóſzti zmo'znoſzii obogatili. *Oz.* 14, 8.

II. 4. I csűo ſzam drűgi gláſz znebéſz govo-

récsi: idte vo 'znyega, lűfztvo moje; naj tála ne vzemete vu nyegovi grejhi, i naj ne vzemete 'znyegovi vdárczov *táo.* 2. *Kor.* 6, 17.

5. Ár fzo doſzégnoli nyegovi grejhi notri do nébe: i fzpoumeno fze je Boug znepraviesnoſzt nyegovi. *Oz.* 16, 19.

6. Nazáj nyemi dájte: liki je i on vám dáo; i podrgacste nyemi fzpodrgácsanyem pouleg dela nyegovoga. Pehár, vſteroga vám je nalejvao, nalejte nyemi ga po dvej gibej. 'Zolt. 137, 8. 2. *Theſ.* 1, 6.

7. Na keliko fze je odícso i naſzlobo: teliko nyemi dájte mouk i *trplejnya* 'zalofzti. Ár vu fzvojem fzrczi velí: ſzidim, liki kralícza, i nej fzam vdovicza, i 'zaloſzti ne bom vídila. *Jer.* 50, 29.

8. Záto vu ednom dnévi príde nyegovi vdárczi, fzmrt i 'zaloſzt i glád i zognyom fze ze'zgé: ár je mocsen Goſzpodin Boug; kí bode ga ſzoudo. *Oz.* 17, 16.

III. 9. I joukali ſze bodo i trgali nad nyim zemelſzki králove; kí ſzo 'znyim praznűvali i naſzlobűvali: gda bodo vidili din nyegovoga 'zganyá. *Oz.* 17, 2,

10. Ouzdalecs ſztojécsi za volo ſztrahá moke nyegove govorécsi: jaj! jaj! to veliko meſzto Babilon, to mocsno meſzto; ár je vu ednoj vőri prisla ſzoudba tvoja. *Oz.* 14, 8.

11. I krámarje zemelſzki ſze bodo joukali i 'zaloſztíli nad nyim: kaj nyihovoga kráma niscse ne bode vecs kűpűvao. *Oz.* 18, 15.

12. Kráma zláta i ſzrebra i drágoga kaménya i d'zűnd'za i kmenta i skarlata i ſzvile i tafute i nikſi thyinov lejſz i nikakſo poſzoudo zſzlonovi kouſzt, i nikakſo poſzoudo znaj dragſega liſzá i zmeda i z'zeleza i zmramora. *Ez.* 27, 12. 13.

13. I czinamoma i díſanya i máſzti i kadila, i vína i olija i zemlé i pſenicze, i márhe i

ovécz i konyouv i kocsúhov i tejl i dűs lúdí. *Ez.* 27. 13

14. I szád 'zelejnya dűse tvoje je odísao od tébe, i vsza tűcsna i lescsécsa szo odísla od tébe, i vecs je ne nájdes.

15. I krámarje, *ki szo* sztejm tr'zili, ouzdalecs bodo sztáli za volo sztrahá nyegove moke joukajoucsi i 'zalosztűvajoucsi sze. *Jer.* 50, 13. 16.

16. I govorécsi: jaj! jaj! to veliko meszto, *szlero je* odeto *bilou* szkmentom i skarlatom i ztafutov i pozlacseno zzlátom i zdrágim kaményem, i zd'zűnd'zom. *Ár* je vednoj vőri opűscseno teliko bogászztva. *Oz.* 17, 4.

17. I vszáki ravnács i vsza na ládjaj *bodoucsa* vno'zina i ladjárje, i kikoli na mourji prekűpcsűjejo, ouzdalecs szo sztanoli. *Ez.* 27, 29.

18. I krícsali szo vidoucsi din gorejnya nyegovoga govorécsi: szto je priszpodoben *bio* ketomi velikomi meszti?

19 I prájh szo metali na glavé szvoje i krícsali szo jocsécsi i plakajoucsi sze govorécsi: jaj! jaj! meszto veliko, vu szterom szo obogatili vszi, ki ládje májo na mourji, zpredrágoga kráma nyegovoga, kak je edno vőro opűscseno? *Jos.* 7, 6.

IV. 20. Radűj sze nad nyim *néba* i ví szvéti Apoztolje i proroczke; ár je oszoudo Boug szoudbo vaso nad nyim. *Oz.* 19, 1. 2.

V. 21. I gori je vzéo eden mocsen angyeo eden veliki kamen, liki mlinszki; i vrgao ga je vu mourje govorécsi: etak sze szílov vr'ze Babilon to veliko meszto, i ne nájde sze vecs. *Jer.* 51, 63, 64.

22. I gláSz ti czitarásov i musikásov i 'zveglárov i trombitásov ne bode vecs csűti vu tebi. I nikši meszterszki cslovik, nikse meszríje sze vecs vtebi ne nájde, i mlinszkoga gláSza ne bode vecs vtebi csűti. *Es.* 24, 7.

23. I ſzvetloſzt † ſzvejcse ſze ne bode vecs vtebi ſzvejtila: i gláſz zárocsnika i zárocsnicze ne bode vecs csůti. Àr ſzo tvoji †† krámarje bilí poglavníczke zemelſzki. Ár ſzo ſztvojim ††† czompranyem zapelani vſzi národje. † *Jer.* 25, 10. 11. †† *Es.* 23, 8. ††† *Oz.* 14, 8.

24. I nájdena je vnyem krv prorokov i ſzvéczov i vſzej ſzpoklani na zemli. *Oz.* 17, 6. 12, 6.

DEVETNÁJSZETI (XIX.) TÁO.

I. Radoſzt ti nebeſzki nad Babilona pogibelnoſztyov 1-9. *II. Angyeo ſze ne dá moliti* 10. *III. Boj krála nebeſzkoga* 11 17. *IV. Divjácsina ſze ovláda,* 18-21.

1. 1. I pò eti ſzam csůo *eden* veliki gláſz, liki vnogo lůſztva vu nébi govorécsega: álleluja, zvelicsanye i díka i poſtenyé i zmo'znoſzt Goſzpodni Bougi naſemi. *Oz.* 11, 18

2. Ár ſzo iſztinſzke i pravicsne ſzoudbe nyegove: kaj je oſzoudo to veliko kurvo, ſtera je ſzkvaríla zemlou vu ſzvojem kurvejstvi i zadomejſzto je krv ſzlugov ſzvoji *vô jo ziſzkajoucsi* 'znyé roké. *Oz.* 18, 20. 11, 18.

3. I drůgoucs ſzo erkli: álleluja. I nyé din je gori ſou na veki veke. *Oz.* 14, 11.

4. I ſzpadnolo je ti ſtiridvajſzeti ſztariſov i te ſtiri ſztvári, i molili ſzo Bogá ſzidécsega na králeſzkom ſztouczi govorécsi: Amen, álleluja. *Oz.* 4, 10.

5. I priſao je gláſz od králeſzkoga ſztoucza govorécsi: hválte Bogá naſega vſzi ſzlugi nyegovi i, ki ſze ga bojíte, i máli i veliki. *Oz.* 21, 3.

6. I csůo ſzam, liki vnogo lůſztva gláſz, i liki vodé gláſz, i liki gláſz mocsne grmlajncze govorécsi: álleluja; ár kralůje Goſzpodin Boug vſzamogoucsi. *V.* 1.

7. Radůjmo ſze i veſzélmo ſze i dájmo nye-

mi díko. Ár je prislo gosztűvanye Agneczovo i 'zena nyegova sze je priprávila. *Mát.* 22, 2.

8. I dáno ji je, naj sze oblicsé szcsísztim i lesesécsim kmentom. Ár je kment pravicsnoszti szvéczov. *'Zolt.* 45, 14. 15. *Es.* 61, 10.

9. I ercsé mi: písi; *blá'zeni szo, ki szo na vecserjo Ágneczovoga gosztűvanya pozváni.* I velí mi: ete ricsi szo isztinszke Bo'ze *ricsi. Lűk.* 14, 15.

II. 10. I doli szam szpadno pred nyegovimi nogami: ka bi ga molo. I velí mi: vídi, ne vcsíni; *i* jasz szam sztebom vrét szluga *Bo'zi* i zbratmi tvojimi, kí majo Jezusovo szvedousztvo. Bogá moli. Ár Jezusovo szvedousztvv je Dűh prorosztva. *Dján.* 10, 26. *Oz.* 22, 8. 9.

III. 11. I vido szam nébo odprto: i ovo *eden* † bejli kony i te †† szidécsi na nyem sze je zváo veren i isztinszki i vu praviczi szoudi i *vu praviczi* sze vojszkűje. † *Oz.* 6, 2. †† *Oz.* 1, 5. 3, 14.

12. Ocsí pa nyegove, liki plamén ognya: i na nyegovoj glávi koroun vnogo; imajoucsi imé napiszano; szterο je nikse nej znáo, nego on szám. *Oz.* 1, 4.

13. I oblecseni vu † krv namocsenim gvantom: i zové sze nyegovo imé: †† Rejcs Bo'za. † *Es.* 63, 1-3. †† *Ivan.* 1, 1.

14. I ta vojszka vu né na szledűvala ga je na bejli konyej oblecse zbejlim i szcsísztim kmentom. *Oz.* 4, 4.

15. I 'znyegovi vűszt je zhájao *eden* † osztri mecs; naj bíje 'znyim pogane. I on bode je †† pászao z'zeleznov sibov. I on ††† klácsi presso vína zadomesesávanya i szrditoszti toga vszamogoucsega Bogá. † *Oz.* 1, 16. †† *Oz.* 2, 17. ††† *Es.* 63, 3. *Oz.* 14, 19. 20.

16. I má na gvanti i na bedráj szvoji imé napiszano: králov Kráo i goszpodé Goszpoud. *Oz.* 17, 14.

17. I vido ſzam ednoga angyela ſztojécsega vu ſzunczi. I krícsao je zvelikim gláſzom govorécsi vſzejm fticzam letajoucsim na ſzrejdi nébe: hodte i ſzpravte ſze vkůp na vecsérjo toga velikoga Bogá; *Ez.* 39, 17.

18. Naj jejte meſzou králov i meſzou jezernikov i meſzou ti mocsni i meſzou konyouv i ti na nyimi ſzidécsi i meſzou vſzej ſzlobodnyákov i ſzlugov i máli i veliki. *Es.* 49, 26.

IV. 19. I vido ſzam to divjácsino i zemelſzke krále, i vojſzko nyihovo vkůp ſzprávleno delajoucso boj ſztim na konyi ſzidécsim i zvojſzkouv nyegovov. *Oz.* 13, 7. 16, 13-16.

20. I zgráblena je † ta divjácsina i 'znyouv te †† krívi prorok; kí je znamejnya csinio pred nyouv; zſterimi je zapelao *one*: kí ſzo vzéli znamejnya te divjácsine, i ki ſzo nyé kejp molili: i 'zíviva ſzta vr'zena obá dvá vu ††† z'zveplom gorécsega ognya mlako. † *Oz.* 13, 1. 15. †† *Oz.* 13, 11. ††† *Es.* 30, 33.

21. I ti drůgi ſzo vmorjeni zmecsom; kí je vő ſou ztoga na konyi ſzidécsega vůſzt; i vſze fticze ſzo ſze naſzitile 'znyihovim meſzom.

DVAJSZETI (XX.) TÁO.

Od I. jezero lejt trpécse ſzobotte ti verni, 1-6. *II. Goga i Mágoga*, 7-10. *III. Szlejdnyega ſzoudnyega dnéva.* 11-15.

I. 1. I vido ſzam angyela doli idoucsega znebéſz: kí je meo klůcs te prepaſzti i veliki lancz vu ſzvojoj rouki. *Oz.* 1, 18.

2. I zgrabo je toga pozoja, to ſztáro kacso, ſztera je vrág i ſatan: i zvézao ga je *na* jezero lejt. *Oz.* 12, 9.

3. I vrgao ga je vu prepaſzt, i zápro ga je i zapecsato je zvrhka nyega: naj ne zapeláva vecs národe; dokecs ſze ne ſzpuni jezero lejt; i po

tej ga je potrejbuo *pá* odvézati *edno* malo vrejmena *Oz.* 16, 14.

4. I vido szam králeszke sztoucze: i szeli szo szi na nyé; i dána nyim je szoudba. I *vido szam* dűse onih, kim szo glavé odszecsene za volo szvedouszt va Jezusovoga i za volo rejcsi Bo'ze, i kí szo nej molili to divjácsino, niti nyé kejpa: i nej szo vzéli nyé znamejnye na cselo szvoje i na rokou szvojo; i 'ziveli bodo i kralűvali sz-Kriszt usom jezero lejt. *Dán.* 7, 9. 18. 22.

5. Ti drűgi mrtvi szo sze pa nej o zívili; dokecs sze je nej szpunilo jezero lejt. Eto je to prvo gori sztanenyé. *Es.* 26, 14.

6. Blá'zeni i szvéti *je on;* kí má táo vu tom prvom gori sztanenyej. Nad tejmi ta drűga szmrt nema oblászti: nego bodo popevje Bo'zi i Kriszt usovi i kralűvali bodo 'znyim jezero lejt. *Lűk.* 14. 14. *Oz.* 2, 11.

II. 7. I, gda sze szpuni jezero lejt, odvé'ze sze szatan ztemnicze szvoje.

8. I vő bode sou zapelávat pogane; ki szo na sztiri kikláj zemlé, Goga i Mágoga; da je vk p szprávi na boj: steri racsúna je *teliko;* liki mourszkoga pejszka. *Ez.* 38, 19.

9. I gori szo prisli na sérjavo zemlé: i okouli szo vzéli tábor ti szvéti i to lűbeznivo meszto. I doli je prisao ogyen od Bogá znebész: i pou'zro je je. *Ez.* 38, 22. 39, 6.

10. I te vrág, kí je je zapelávao, vr'zen je vu zognyom i 'zveplom *gorécso* mlako; gde je ta divjácsina i te krivi prorok: i mantrali sze bodo dén i noucs na veki veke. *Oz.* 19, 20.

III. 11. I vido szam *eden* veliki bejli králeszki sztolecz, i toga szidecsega na nyem: od koga obráza je pobegnola zemla i néba; i nyihovo meszto je vecs nej nájdeno. *Oz.* 21, 5.

12. I vido szam te † mrtve, mále i velike sztojécse pred Bogom; i odprte szo †† knige,

I ††† drûge knige ſzo odprte; ſtere ſzo 'zítka *knige:* i ſzodjeni ſzo ti mrtvi ztoga; ſtera ſzo píſzana vu knigaj, *tou je*, pouleg dejl ſzvoji. † *Iv.* 5, 28. †† *Oz.* 5, 5. ††† *Oz.* 13, 8.

13. I vô je dalou mourje te mrtve, kí ſzo vnyem bilí; i ſzmrt i pekeo ſzta vô dalá tûdi te mrtve, kí ſzo vnyima bilí: i ſzodjeni je vſzáki pouleg dejl ſzvoji.

14. I † ſzmrt i pekeo ſzta vr'zena vu ognyeno mlako. Tá je ta †† drûga ſzmrt. † *Oz.* 6, 8. 1. *Kor.* 15, 54. †† *Oz.* 21, 8.

15. I, csi je ſto nej nájdeni vu 'zítka knigaj zapíſzani, vr'zeni je *i on* vu to ognyeno mlako. *Mát.* 25, 41.

EDENDVAJSZETI (XXI.) TÁO.

Od toga nouvoga Jeru'zálema I. doli idejnya 1. 2. *II. Bí'zenſztva α.) ti vnyem prebivajoucsi* 3-8. *β.) nyegovoga zida*, 9-27.

I. 1. Ivido ſzam uouvo nébo i nouvo zemlo. Ár je ta prva néba i ta prva zemla prejsla, i mourja ja je vecs nej bilou. *Es.* 66, 17. 22.

2. I jaſz Ivan ſzam vido to ſzvéto meſzto te nouvi Jeru'zálem doli idoucsi od Bogá znebéſz priprávleni, liki zárocsniczo oſznáj'zeno mou-'zi ſzvojemi. *Gal.* 4, 26.

II. 3. I csûo ſzam veliki gláſz znebéſz govorécsi: ovo ſztánek Bo'zi je zlidmí, i prebívao bode 'znyimi, *liki* nyihov Boug. 2. *Kor.* 6, 16.

4. I Boug † doli zbríſe vſze ſzkuzé 'znyihovi oucs: i †† ſzmrti vecs ne bode, niti 'zaloſzti, niti kricsa, niti boleznoſzti vecs ne bode. Ár ſzo ta prva prejsla. † *Oz.* 13, 11. †† I. *Kor.* 15, 26.

5. I erkao je te ſzidécsi na králeſzkom ſztoucezi: ovo † vſza nouva naprávlam. I ercsé mi: píſi; ár ſzo ete ricsí iſztinſzke i verne. † I. *Kor.* 5, 17.

6. I erkao mi je: † vcsinyeno je. Jasz szam Alfa i Omega, zacsétek i konecz. Jasz tomi †† 'zédnomi dám zsztűdencza te 'zíve vodé zobsztom. † *Oz.* 16, 17. †† *Es.* 12, 3.

7. *Ki obláda; vsza bode őrokűvao: i jasz nyemi bodem Boug; i on meni bode szin. Oz.* 2, 7.

8. Ti bojécsi pa ino neverni i odűrni i Iűdomorczov i práznikov i czomprnikov i bolváncsarov i vszej la'zczov nyihov táo bode vu zognyom i 'zveplom gorécsoj mlaki; stera je ta drűga szmrt. *Oz.* 22, 15. I. *Kor.* 6, 9.

9. I prisao je kmeni eden zti szedem angyelov, ki szo meli ti szedem koflikov, pune szedmimi poszlejdnyimi vdárczi; i gúcsao je zmenom govorécsi: hodi, poká'zem ti zárocsniczo 'zeno Ágneczovo. *Oz.* 15, 1. 17, 1.

10. I gori me je neszao na *eden* veliki i viszoki brejg; i pokázao mi je to veliko meszto te szvéti Jeru'zálem doli idoucsi znebész od Bogá: *Oz.* 1, 10. *Ez.* 40, 2.

11. Steri je meo díko Bo'zo; i szvetloszt nyegova je priszpodobna knaj dragsemi kamni, liki jaspis kamni, blicsécsemi, kako kristal. *Ez.* 48, 35.

12. Meo je pa veliko i viszoko zidíno, stera je mejla dvanájszetera vráta, i na vrátaj dvanájszet angyelov napíszana iména, stera szo toga dvanájszeteroga plemena szinouv Izraelszki iména. *Ez.* 48, 31.

13. Od szuncsenoga hoda *szo bilá* trouja vráta, od szevra trouja vráta, od jűga trouja vráta, od szuncsenoga záhoda trouja vráta.

14. I zíd toga meszta je meo dvanájszet fundamentomov; i na nyíh iména dvanájszet Apostolov Ágneczovi. *Ef.* 2, 19. 20.

15. I kí je zmenom gúcsao je meo trszt zláto; ka bi mero to meszto, i vráta nyegova, i zidíno nyegovo. *Oz.* 11, 1. *Ez.* 40, 3.

16. I to meſzto je na ſtiri kiklé le'zalo: i dú'zava nyegova je telika, kelika je i sérjava. I zmero je to meſzto ſztrſztom na dvanájſzet jezér bi'zájov: i nyegova dú'zava i sérjava i viſzína je vſze edna. *Ef.* 3, 18.

17. I zmero je nyegovo zidíno na ſztou ſtirideſzét i ſtiri lakti ſzcslovecsov merov, ſtera je angyelſzka.

18. I bilou je zídanye onoga zída, jaſpis; meſzto pa csíſzto zláto priſzpodobno kcsíſztomi gla'zi.

19. I fundamentomovje zída toga meſzta *ſzo bili* vſzákſim drágim kaményem oſznáj'zeni. Te prvi fundamentum *je bio* jaſpis, te drúgi zafirus, te trétyi kalczedon, te ſtrti ſmaragdus. *Vőid.* 28, 17.

20. Te péti ſardonix, te séſzti ſardius, te ſzédmi krizolitus, te ouſzmi berillus, te devéti topázius, te deſzéti krizopraſus, te edenájſzeti hiaczinthus, te dvanájſzeti amethiſztus.

21. I ta dvanájſzetera vráta *ſzo bilá* zdvanájſzet d'zűnd'zov. *Ár* ſzo vſzáka vráta bilá zednoga d'zűnd'za. I vilicza meſzta csíſzto zláto, liki ſzkouſz vidoucsi gla'z. *Oz.* 22, 1.

22. I czérkvi ſzam vnyem nej vido. Àr je Goſzpodin Boug vſzamogoucsi nyegova czérkev i Àgnecz.

23. I tou meſzto ne potrebűje ſzuncza, niti mejſzecza: ka bi vnyem ſzvejtila. Àr Bo'za díka je je preſzvejtila, i ſzkala nyegova je Àgnecz. *Es.* 60, 19.

24. I ti zvelicsani poganye bodo vnyegovoj ſzvetloſzti hodili: i zemelſzki králove bodo *ſzvojo* díko i poſtenyé ſzvoje vu nyé neſzli. *Es.* 60, 3. 5.

25. I vráta nyegova ſze ne zapréjo vujdne: ár noucsi tam ne bode. *Oz.* 22, 5.

26. I vnye bodo neſzli díko i poſtenyé poganov. *Es.* 60, 11.

27 I † ne bode slo vnyé nikaj necsísztoga i ka odűrnoszt csiní i láz: nego *li tiszti, ki szo* vu †† 'zítka knige toga Ágnecza zapísani. † *Es.* 35, 8. †† *Fil.* 4, 3.

DVÁDVAJSZETI (XXII.) TÁO.

I. Od nebeszkoga paradi'zoma, 1-7. *II. Angyeo sze ne dá moliti* 8. 9. *III. Vcsenyé od eti szkrovni knig*, 10-16. *IV. Zaprtek*, 17-21.

I. 1. I pokázao mi je *eden* csíszti † potok 'zíve vodé szvetli, liki Kristal, †† vő idoucsi od králeszkoga sztoucza Bo'zega i Ágneczevoga. † *Ivan.* 7, 39. †† *Ivan.* 15.

2. Na szrejdi † vilicze nyegove *pa* i toga potoka zetoga i zovoga kraja je †† 'zítka drejvo, stero prinása dvanájszeteri szád *i* na vszáki mejszecz vő dáva szvoj szád; i lisztje toga drejva je na zdrávje poganom. † *Oz.* 21, 21. †† *Szty.* 2, 9.

3 I nikszega preklészztva vecs ne bode: nego králeszki sztolecz Bo'zi i Ágneczov bode vu nyem; i nyegovi szlugi bodo nyemi szlű'zili. *Zak.* 14, 11. 7.

4. I vidili bodo obráz nyegov; i imé nyegovo na cseláj nyihovi bode. 1. *Ivan.* 3, 2.

5. I † noucsi tam ne bode; i nej nyim trbej szvejcse i szvetloszti szuncza. Ár je †† Goszpodin Boug preszvécsáva: i kralűvali bodo na veki veke. † *Oz.* 21, 25. †† *'Zolt.* 36, 10.

6. I erkao mi je: ete ricsí szo verne i iszti nszke. I Goszpoud, Boug ti szvéti prorokov, je poszlao angyela szvojega kázat szlugom szvojim; stera sze na nágli morejo zgoditi. *Oz.* 1, 1. 19, 9. 21, 5.

7. Ovo idem hitro. Blá'zeni je: kí zdr'záva ricsí prorokűvanya eti knig. *Oz.* 3, 11.

II. 8. I jasz Ivan szam vido eta i csúo. I, gda bi csúo i vido, szpadno szam molit pred nogé angyela *onoga; ki* mí je eta kázao. *Oz.* 19, 10.

9. I velí mi: vídi, ne *vcsini*. Ár szam jasz sztebom vrét szlú'zbeník *Bo'zi* i szprorokmi bratmi tvojimi i zdr'závajoucsimi ricsí knig eti. Bogá moli.

III. 10. I velí mi: ne zapecsati ricsí prorokúvanya knig eti. Ár je vrejmen blúzi. *Dan.* 8, 26.

11. Kí skoudi, naj skoudi esose; i kí vonya, naj vonya escse; i te pravicsen naj bode escse pravicsnejsi, i te szvéti sze naj escse *bole* poszveti. 2. *Tim.* 3, 13. 2. *Kor.* 7. 1.

12. I ovo idem hitro, i nájem moj je zmenom: naj dám vszákszemi *tak*; kak nyegovo delo bode. *Oz.* 3, 11.

13. Jasz szam Alfa i Omega, zacsétek i konecz, te prvi i te szlejdnyi.

14. Blá'zeni szo; kí csinijo zapouvidi nyegove: naj bode oblászt nyihova nad 'zítka drejvom i naj na vráta notri idejo vu meszto.

15. *Vinej pa bodo pszi i czomprniczke i prázniczke i lúdomorczi i bolváncsarje i vszi; ki lúbijo i csinijo la'z.* 1. *Kor.* 6, 10.

16. Jasz Jezus szam poszlao angyela mojega: ka bi vám eta szvedocso po gmajnaj. Jasz szam korén i rod Dávidov, ta szvetla zvejzda zorjánszka. *Oz.* 1, 1. 5, 5.

IV. 17. I Dúh i zárocsnicza velíta: hodi! I, kí csúje, naj velí: hodi! I, kí 'zéja, naj príde; i, kí scsé, naj szi vzeme vodou 'zítka zobsztom. *Iv.* 7, 38. 39.

18. Ár szvedocsim vszákszemi; ki csúje ricsí prorokúvanya eti knig: *ka*, csi sto kaj pridene ketomi, pridene Boug na nyega *vsze* té vdárcze, kí szo szpísani vu eti knigaj. *Prav.* 4, 2.

19. I, csi sto *kaj kraj* vzeme od rejcsi knig etoga prorokúvanya, vzeme Boug táo nyegov

od knig 'zítka, i sztoga szvétoga meszta i *zonoga sterajzo* piszana vu eti knigaj. *Prik.* 30 5. 6.

20. *Tak* velí, kí eta szvedocsi: zaiszti no; ka hitro pridem Amen. Zaiszti no pridi Goszpon Jezus. *Oz.* 1, 7.

21. Milosesa Goszpodna nasega Jezusa Krisztusa zevszejmi vami. Amen. 2. *Tim.* 4, 23. *'Zid.* 13, 25.

Sz. Ivana Oznanoszti i czejloga Nouvoga Zákona

KONECZ.

NEDELNI I SZVÉTECSNI EVANGYELIOMOV I EPISTOL KAZÄCS.

Advenszka I. Mát. 21, 1-9. Rim. 13, 11-14.
Advenszka II. Lůk 21, 25-36 Rim. 15, 4-13.
Advenszka III. Mát. 11, 2-10. 1 Kor. 4, 1-5.
Advenszka IV. Ivan. 1, 19-28. Filip 4, 4-7.
Koledni I. Lůk. 2, 1-14. Tit. 2, 11-15.
Koledni II. Lůk. 2, 16-20. Tit. 3, 4-8.
Koledni III. Ivan. 1, 1-14. 'Zid. 1, 1-12.
Koledni IV. Mát. 1, 18-25. 'Zid. 2, 14-16.
Pred nouvim letom. Lůk. 2, 33-40. Gal. 4, 1-7.
Nouvo leto. Lůk. 2, 21. Gal. 3, 23-29.
Tri Králov dén. Mát. 2, 1-12. Es. 60, 1-6.
Po tri Králi I. Lůk. 2, 41-52. Rim. 12, 1-5.
Po tri Králi II. Ivan. 2, 1-11. Rim. 12, 6-16.
Po tri Králi III. Mát. 8, 1-13. Rim. 12, 17-21.
Po tri Králi IV. Mát. 8, 23-27. Rim. 13, 8-10.
Po tri Králi V. Mát. 13, 24-30. Kol. 3, 12-17.
Po tri Králi VI. Mát. 13, 31-35. 2. Petr. 1, 19-21.
Septuagesimae. Mát. 20, 1-16. 1. Kor. 9, 24-27-10, 1-5.
Sexagesimae. Lůk. 8, 4-15. 2. Kor. 11, 19-33. 12. 1-9.
Quinqnagesimae. Lůk. 18, 31-43. 1. Kor. 13, 1-10.
Poszta I. Mát. 4, 1-11. 2. Kor. 6, 1-10.
Poszta II. Mát. 15, 21-28. 1. Thesz. 4, 1-7.
Poszta III. Lůk. 11, 14-28. Efez. 5. 1-9.
Poszta IV. Ivan. 6, 1-15. Gal. 4, 21-31.
Poszta V. Ivan. 8, 46-59. 'Zid. 9, 11-15.
Poszta VI. Mát. 21, 1-9. Fil. 2, 5-11.
Veliki Csetrtek. Ivan. 13, 1-15. 1. Kor. 11, 23-29.
Veliki Pétek. Ivan. 19, 16-30. Es. 53, 5-10.
Vůzenszki I. Mark. 16, 1-8. 1. Kor. 5, 6-8.
Vůzenszki II. Lůk. 24, 13-35. Dján. 10. 34-41.
Vůzenszki III. Lůk. 24, 36-47. Dján. 13, 26-33.
Po Vůzmi I. Ivan. 20, 19-23. 1. Ivan. 5, 4-10

Po Vűzmi II. Ivan. 10, 11-16. 1. Petr. 2, 21-25.
Po Vűzmi III. Ivan 16, 16-23. 1. Petr. 2, 11-20.
Po Vűzmi IV. Ivan. 16, 5-15. Jak. 1, 16-21.
Po Vűzmi V. Ivan. 16, 23-30. Jak. 1, 22-27.
Krifzt. vnébo zafztoplenyé. Mark. 16, 14-20. Djáп. 1, 1-11.
Po Vűzmi VI. Ivan. 15, 26. 16, 1-4. 1. Pet. 4, 7-11.
Rifzálfzki I. Ivan. 14, 23-31. Djáп. 2, 1-13.
Rifzálfzki II. Ivan. 3, 16-21. Djáп. 10, 42-48.
Rifzálfzki III. Ivan. 10, 1-10. Djáп. 8, 14-17.
Sz. Troifztva. Ivan. 3, 1-15. Rim. 11, 33-36.
Po Sz. Troifztvi I. Lűk. 16, 19-31. 1. Ivan. 4, 16-21.
Po Sz. Troifztvi II. Lűk. 14, 16-24. 1. Ivan. 3, 13-18.
Po Sz. Troifztvi III. Lűk. 15, 1-10. 1. Pet. 5, 6-11.
Po Sz. Troifztvi IV. Lűk. 6, 36-42. Rim. 8, 18-23.
Po Sz. Troifztvi V. Lűk. 5, 1-11. 1. Pet. 3, 8-15.
Po Sz. Troifztvi VI. Mát. 5, 20-26. Rim. 6, 3-11.
Po Sz. Troifztvi VII. Mark. 8, 1-9. Rim. 6, 19-23.
Po Sz. Troifztvi VIII. Mát. 7, 15-23. Rim. 8, 12-17.
Po Sz. Troifztvi IX. Lűk. 16, 1-9. 1. Kor. 10, 6-13.
Po Sz. Troifztvi X. Lűk. 19, 41-48. 1 Kor. 12, 1-11.
Po Sz. Troifztvi XI. Lűk. 18, 9-14. 1. Kor. 15, 1-10.
Po Sz. Troifztvi XII. Mark. 7, 31-37. 2. Kor. 3, 4-9.
Po Sz. Troifztvi XIII. Lűk. 10, 23-37. Gal. 3, 15-22.
Po Sz. Troifztvi XIV. Lűk. 17, 11-19. Gal. 5, 16-24.
Po Sz. Troifztvi XV. Mát. 6, 24-34. Gal. 5, 25. 6, 1-10.
Po Sz. Troifztvi XVI. Lűk. 7, 11-17. Efez. 3, 13-21.
Po Sz. Troifztvi XVII. Lűk. 14, 1-11. Efez. 4, 1-6.
Po Sz. Troifztvi XVIII. Mát. 22, 34-46. 1. Kor. 1, 4-9.
Po Sz. Troifztvi XIX. Mát. 9, 1-8. Efez. 4, 22-28.
Po Sz. Troifztvi XX. Mát. 22, 1-11. Efez. 5, 15-21.

SZVÉTKI EVANGYELIOMJE, EPISTOLE.

Po Sz, Troiſztvi XXI. Ivan 4, 47-54. Eſez. 6, 10-17.
Po Sz. Troiſztvi XXII. Mát. 18, 23-35. Fil. 1, 3-11.
Po Sz. Troiſztva XXIII. Mát. 22, 15-22. Fil. 3, 17-21.
Po Sz. Troiſztvi XXIV. Mát. 25, 31-46. 2. Thes. 1, 3-10.
Po Sz. Troiſztvi XXV. Mát. 24, 15-28. 1. Theſ. 4, 13-18.
Po Sz. Troiſztvi XXVI. Mát. 25, 31-46. 2. Thes. 1, 3-10.
Po Sz. Troiſztvi XXVII. Mát. 24, 37-51. 2. Pet. 3. 3-13.

SZVÉTKI EVANGYELIOMJE EPISTOLE.

Szvéti András. Mát. 4, 18-22. Rim. 10, 8-18.
Sz. Thomás. Ivan. 20, 24-29. Efez. 1, 3 6.
Sz. Noucs. Lůk. 2, 10-12. Es. 9, 5-8.
Sz. Stevan. Mát. 23, 34-39. Dján. 6, 8-15. 7, 60.
Sz. Ivan. Evang. Ivan 21, 19-24. Rim. 8, 28-39.
Droubne Decze. Mát. 2, 13-18. Ozn. 14, 1-5.
Sz. Pavla Povrnenyá. Mát. 19, 27-30. Dján. 9, 1-22.
Dev. Márie ocsiſcsáv. Lůk. 2, 22-32. Mal. 3, 1-14.
Sz. Matyas. Mát. 11, 25-30. Dján. 1, 15-26.
Kriſzt. poprietyá. Lůk. 1, 26-38. Es. 7, 10-15.
Sz. Gyúri. Ivan. 15, 1-8. Jak. 1, 2-12.
Sz. Marko. Lůk. 10, 1-7. Jak. 1, 2-12.
Sz. Filip i Jakab. Ivan 14, 1-14. Efez. 2, 19.22.
Sz. Ivan Krſzt. Lůk. 1, 57-80. Es. 40, 1-5.
Sz. Peter i Pavel. Mát. 16, 13-20. Dján. 12, 1-12.
D. M. Prigléd. Lůk. 1, 39-56. Rim. 12, 9-16.
Mária Magd. Lůk. 7, 36-50. Pril. 31, 10-30.
Sz. Jakub. Mát. 20, 20-24. Rim. 8, 28-39.
Kriſzt. Licza preob. Mát. 17, 1-9. 2. Pet. 1, 14-18.
Sz. Lovrencz. Ivan. 12, 24-26. 2. Kor. 9, 6-11.
D. Márie Szmrti. Lůk. 10, 38-42. Rim. 12, 9-16.
Sz. Brtalan. Lůk. 22, 24-30. 2. Kor. 4, 7-10.
D. Márie roiſztva Mát. 1, 1-16. Sir. 24, 22-31.
Sz. Mátaj. Mát. 9, 9-13. Eſez. 4, 7-15.

SZVÉTKI EVANGYELIOMJE, EPISTOLE

Sz. Mihály. Mát. 18, 1-11. *Ozn.* 12, 7-22.
Sz. Lûkács. Lûk. 10, 1-9. *Jak.* 1, 2 12.
Sz. Simon i Judas. Ivan. 15, 17-21. 1. Pet. 1, 3-9.
Vszej szvéczov. Mát. 5, 1-12. Ozn. 7, 2-10.
Sz. Mártin. Lûk. 12, 35-40. 'Zidov. 5, 1-10.
Sz. Katarejna. Mát. 25, 1-13. 1 Kor. 7, 25-31.
Czerkvi poszv. Lûk. 19, 1-10. Ozn. 21, 2-5.
Pokoure. Mát. 3, 1-12. Rim. 2, 1-8.
Po'zétvi. Ivan 4, 34-38. 2. Kor. 9, 6 11.
Po brátvi. Mát. 21, 33-41. Efez. 5, 15-20.
V-Orszácskom szpráviv. Mát. 12, 25. 1. Kor. 14, 14-27.
V-Koronûvani. Mát. 22, 15-22. Rim. 13. 1-7.

S. B. D. I. H.

UNIVERZITETNA BIBLIOTEKA * LJUBLJANA *